XXI

VETERUM ET CLARORUM
MEDICORUM GRAECORUM
VARIA OPUSCULA.

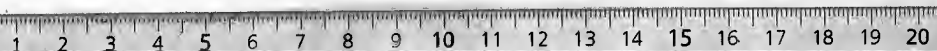
PRIMO NUNC
IMPENSIS
ANASTASII, NICOLAÏ, ZOËS ET MICHAËLIS,
FRATRUM
ZOSIMADARUM,
NOBILISSIMORUM IOANNINORUM,
DE LITTERIS GRAECIS INTRA ET EXTRA PATRIAM SUAM OPTIME MERITORUM
EX
ORIBASII CODICE MOSQUENSI
GRAECE EDIDIT,
INTERPRETATIONEM LATINAM
IO. BAPTISTAE RASARII,
item
ſuas animadverſiones
et
Indicem vocabulorum adjecit
CHRISTIANUS FRIDERICUS de MATTHAEI,

Consil. Aul. et Prof. Moſquenſis, Societatum Imperialium Moſquenſium, Naturaliſtarum, ſeu, Scrutatorum rerum naturae, item Physico-Medicae, pluriumque aliarum Academiarum ac Societatum Virorum Eruditorum Collega.

Cum Tabula Aenea.

MOSQUAE, 1808.
Litteris Caeſareae Univerſitatis.

AUGUSTISSIMO ET POTENTISSIMO

PRINCIPI ET DOMINO

ALEXANDRO I

IMPERATORI

ET

AUTOCRATORI

ROSSORUM OMNIUM

&c. &c. &c.

OMNIS SAPIENTIAE

atque

ERUDITIONIS

FAUTORI ET TUTORI

OPTIMO MAXIMO

HOS

CLARISSIMORUM MEDICORUM

libellos

olim ex mandato

JULIANI ROMANORUM IMPERATORIS

ab ORIBASIO archiatro ejus in ordinem redactos

NUNC PRIMUM GRAECE EDITOS

EX

CODICE MOSQUENSI,

olim

AB ALEXIO MICHAËLIDE

ROSSORUM IMPERATORE

EX

Montis Athus monafterio Iberorum cum multis aliis emto

SUMMA VENERATIONE CONSECRAT

Mofquae
d. XII Decembris
1807.

CHRIST. FRID. DE MATTHAEI.

PRAEFATIO.

Anno ſuperiori hic Moſque Rufi Epheſii, clariſsimi medici Graeci, opuſcula et fragmenta multo auctius, quam in editione Pariſina et Londinenſi, ex Codice Auguſtano et Moſquensi edidi. Dum ea de cauſſa tracto Codicem Moſquenſem, qui quindecim priores libros ἰατρικῶν συναγωγῶν, *ſeu, eclogarum medicarum, Oribasii continet; dolui vicem et adversam fortunam tot nobilissimorum medicorum Graecorum, quorum opuſcula et fragmenta, nondum Graece edita, in iſto libro reperiuntur. Codex iſte 1) Oribasii cum duobus ejus aliis, atque aliorum auctorum permultis, ex mandato et impensis ALEXII MICHAËLIDIS, Roſſorum Imperatoris, Summi Viri, ex diversis montis Athus monaſteriis coëmti ſunt. Ab illo tempore: (diem autem Ille Imperator anno 1676. obiit ſupremum:) codices iſti omnes, (excepto uno quatuor Evangeliorum, qui a Builſingero, annuente Theophane Procopowitſch, viro longe praeſtantissimo, utcunque examinatus eſt;) obſcura et ignobili quiete et tranquillitate fruiti fuerant; donec anno 1772 equidem primo Moſquam perveniſſem. Nullus certe ante, 2) ſed nec poſt me Codex ex his Moſquensibus accuratius tractatus, nedum editus est. Cum ergo nec in poſterum ulla ſpes affulgeat iſtorum Codicum in lucem protrahendorum: ſaltem ultimo hoc officio, ſenex, aegrotus, morti proximus, fungi volui, ut celeberrimos iſtos medicos, quantum in meis viribus eſſet, vinculis et canceribus* ἀσελήνοις, ἀνηλίοις καὶ σκοτώδεσιν *eximerem atque liberarem.*

Veruntamen nec hoc decretum meum ſucceſſum et eventum habiturum fuiſſet, nisi fratres ZOSIMADAE, ANASTASIUS, NICOLAUS, ZOË et MICHAËL, Ioannini Nobiliſsimi, qui dudum tot libros Graecos, maximis ſuis ſumtibus, ad excolendas litteras Graecas, Petropoli, Moſquae, Lipsiae, Vindobonae, Venetiis et Pariſiis edendos ac gratuito diſtribuendos curauerunt et adhuc curant, huic quoque libro impenſas, ſatis magnas, liberaliſsime ſuppeditaſſent.

---

1) De hoc Codice Oribasii dixi in praefat. ad Rufum Ephesium edit. Moſq. 1806. pag. XVIII. De duobus aliis Oribasii ac ceteris Moſquensibus Codd. Graecis expoſui in notitia Codd. Moſqq. Lipsiae 1805. 8.

2) Hanc totam rem accuratius expoſui in notitia Codd. Moſq. Lipsiae 1805. pag. 355. 356.

Herculeum, tanquam Augiae ſtabulis expurgandis, in edendo hoc libello ferrea patientia ſuſtinui ac pertuli laborem. Raro contigit, ut in hoc vitiosissimo Oribasii Codiçe tria, aut quatuor, aut quinque deinceps vocabula mendis carerent. Quaedam vero etiam ſine ulla ſpe correctionis atque emendationis contaminata et corrupta ſunt. Scriba, ut opinor, ne Graecus quidem fuit, ſed fortaſſe Italus, Venetus, profus imperitus.

Ex eodem hoc Codice interpretationem Latinam fecit Io Baptiſta Raſarius, medicus Graece et Latine doctissimus. Illo enim tempore adhuc in uſu erat, ut medici etiam Graece et Latine ſcirent, quod hoc, ut vocant, illuminatissimo ſeculo fere prorſus abolevit. Ejus ergo interpretationem Latinam hic repetendam curavi ex edit. Pariſ. 1555. 8.

Subjeci meas qualescunque animadversiones, in quibus modo ſunt correctiones, vel etiam conjecturae ſolum, modo explicationes vocabulorum, quorum etiam indicem in fine ſatis copioſum adjeci. Si talem ego a principio indicem ad manus habuiſſem, sine ullo dubio plura praeſtare potuiſſem. Accessit etiam in eodem indice notabiliorum vocabulorum recensio, quae in mea Ruſi editione occurrunt, quod Rufus non ſolum magna ex parte ex eodem Codice Moſquensi editus eſt, verum etiam multa ſimilis argumenti pertractat.

Ex duobus aliis Oribasii Codicibus Moſquensibus, librorum ad Euſtathium et Eunapium (v. Notitiam meam Codd. Moſqq. p. 123. 124.) fortaſſe plura loca hujus libelli emendare potuiſſem. Sed uſus eorum mihi non conceſſus 3) eſt, tametsi id mandatum fuerat, ac duo Summi Viri, Ambrosius, Metropolita Petropolitanus, et Plato, Metropolita Moſquensis, mihi ea in re impensissime faveant, atque induſtriam meam dudum antea multoties comprobaverint. Equidem, etsi ea de cauſſa doleo, tamen id aequo animo fero. Fruſtra enim, ut ille 4) ait, niti, neque aliud fatigando, nisi odium quaerere, extremae dementiae eſt. Delitescant igitur, per me licet, ſub clauſtris ferreis et aereis, ac putreſcant iſti praeſtantissimi Codices, nisi alius, mei similis, triplici 5) aere pectora armatus, Acheronta perruperit. Ut hujuscemodi vir, Rossus maxime, exiſtat, ex animi ſententia opto, qui iſtos Codices ab oblivione et interitu vindicare, et velit, et posſit, cum praesertim tres Imperatores Rossici, ALEXIUS MICHAËLIDES, PETRUS ILLE MAGNUS et ALEXANDER PRIMUS iſtorum

3) Vide fabulam Gellerti de cane. pag. 20. Aber frıs mir nichts davon.
4) Salluſt. Iugurth. III, 3.
5) Horat. Od. 1, 3, 9. 36.

Codicum merito curam gesserint. Etenim, ut modo dixi, ALEXIUS MICHAËLIDES maximis ſumtibus hos Codices coëmit; PETRUS MAGNUS per Athanasium Schiadam brevem eorum notitiam dedit; ALEXANDER vero PRIMUS mihi mandatum dedit, ut accuratius eos designarem, missis ad me in Germaniam mille Thaleris Albertinis. Cui vero uſui erit iſta notitia, ſi Codices maneant occluſi?

Mirabuntur fortasse haud pauci, quomodo accidere potuerit, ut mihi, qui iterum hic Mosquae habito, ac munere publico, ſatis honeſto, fungor, Mosquenses Codices denegati sint; cum praesertim per iſtos duos et vinginti annos, quos, relicta Rossia, in Germania transegi, nobilissimarum bibliothecarum Codices ex mandatis regum, ducum, principum, ſenatorum, pro voto meo in Saxoniam, Misenum et Vitembergam, transmissi fuerint. Etenim bibliothecae, Monachiensis, Auguſtana, Dresdensis, Vratislaviensis, Guelpherbitana, Gothana, Zittaviensis et aliae plures ſemper mihi ita patuerunt, ut ſolum epiſtola ſignificarem, qui Codices ad me mittendi eſſent. Immo antea hic quoque, ex mandato CATHARINAE MAGNAE, ex utraque bibliotheca, ſaepe ultra viginti Codices domi meae habui. Aliter enim nec indicem eorum conficere, nec N. Teſtamentum Graecum ita accurate et fideliter edere potuiſſem. Modo vero hunc ipſum Codicem Oribasii precario, ac quasi furtim accepi.

Aeque, ut populares mei, liberaliter et humaniter mecum egit NICOLAUS NICOLAÏDES de NOWOSILZOW, Vir Illuſtrissimus atque Excellentissimus, cujus gratia et beneficio ad me huc Mosquam missus eſt 6) Codex Philonis Alexandrini, qui ab eodem ALEXIO MICHAËLIDE, Rossorum Imperatore, emtus eſt ex monaſterii montis Athus Badopedii bibliotheca. Continet iſte Codex, qui ſec. XIV. in charta bombycina ſcriptus eſt, XXIX. libros Philonis, ac nullo modo deterior eſt Codice Mediceo, cujus laudes Mangey tanto opere praedicat. Per plures menses hic Codex Petropolitanus fuit penes me. Igitur eum a principio ad finem cum editione Londinensi comparavi, et lectiones discrepantes diligenter notavi. Curam geram, ut, me vita functo, iſtae animadversiones, cum reliquis omnibus, quae ex diversis bibliothecis, tam Rossicis, quam Germanicis, collegi, quaeque ſatis multa ac notabilia ſunt, in illuſtri aliqua bibliotheca reponantur. Sed redeo ad ea, quae de hac editione dicenda fuerunt.

---

6) De hoc Codice ipse breviter exposui in indice Codicum. Petropoli 1780. 4. pag. 29. et ad catenam Victoris Antiochen. Moſquae 1775. 8. vol. II. p. 124.

Conqueſtus nuper fueram in mea Rufi editione, quod nullo modo hic Aëtium potueram impetrare. Nuperrime autem Romanus Theodorides Timkowsky, Philosophiae Doctor, Vir eruditissimus ac mihi amicissimus, qui patriae ſuae absque ullo dubio ornamento erit, Lipsia ad me ſcripſit, ſe credere, editionem Aëtii Franzii anni 1777. 8. nunquam in lucem fuisse editam, ſed ſolum, tanquam aliquando proditụram, indicatam eſſe et promiſſam. Equidem hic Moſquae ea de re nullo modo ſententiam ferre poſſum. Deſtitutus ergo Aëtii operibus, interim uſus ſum Aëtii fragmentis, quae partim in Dictionario medico Stephani, (1564. 8) partim in editione Hebenſtreitii (Lipſiae 1757. 4) leguntur.

Franzii editionem Xenocratis (Francoſ. et Lipsiae. 1779. 8.) ſerius accepi. Ergo ea non potui uti.

Medicus iſte, de quo quaeſieram in praefatione ad Rufum (pag. IX) is eſt, ut poſtea cognovi, qui Theophanis Nonni nomine prodiit Gothae. 1794. 8.

Multa Raſarius in praefatione ſua dixit de uſu et praeſtantia horum opusculorum. Ego ſolum addo, praeter reliqua, acutiſſime ad ſanitatem corporum tuendam et curandam animadversa, atque eleganti 7) oratione exposita, mihi in primis placuisse caput de variis corporis exercitiis.

Multum quoque hi libelli proſunt ad medicos Graecos, ad Plinii hiſtoriam naturae, ad Dioſcoridem, ad Athenaei Deipnoſoph. ad geoponica, ad hippiatrica, ad ſcriptores rei ruſticae Latinos, etc. etiam ad locupletanda ſic dicta Lexica, non dico iſta vulgaria et puerilia, ſed Stephani, Schneideri atque aliorum virorum doctorum.

Meos in hoc tam impedito et difficillimo opere errores, a quibus nec Raſarius liber fuit, nec fortaſſe ullus alius, vir etiam eruditiſſimus, sibi ſatis cavere potuisſet, ut lectorum humanitas indulgenter excuſare velit, etiam atque etiam rogo. Alius poſt me, vir eruditus, Raſarii et meis humeris nixus, longius proſpiciet et acutius videbit, ſi praeſertim exemplar iſtud, quod Raſarius memorat, quodque haud dubie adhuc in Italia, Venetiis fortaſſe, latet, fuerit conſecutus.

Scribebam Mosquae. d. XII. Dec. 1807.

---

4) Olim enim consuetum erat, ut, antequam aliquis philosopharétur, aut in quacunque disciplina ſe doctorem profiteretur, grammaticis et rhetoricis inſtructus esset regulis.

PRAEFATIO RASARII.

IOANNES BAPTISTA RASARIUS, NOVARIENSIS, MEDICUS,

NICOLAO SAMMICHELIO, MEDICO, NOVOCOMENSI,

S. P. D.

Tanta eſt virtus tua, Nicolaë Ornatiſſime, vt omnium animos, tum rerum cognitione atque uſu, tum morum ſuavitate, et vitae integritate tibi devincias: 8) *tanta vero eſt tui in me officii magnitudo, ut, cum tu, et conſilio, et re, juvare me nunquam deſtiteris, et teſtimonio tuo ſingulari me perpetuo ornaveris; niſi ego te vehementer diligam, et ſummopere obſeruem, meumque tibi aliqua ex parte gratum animum oſtendam, inhumanus judicari merito poſſim. Quanquam enim ſcio, te eſſe animo tam excelſo, magnoque, vt nihil vnquam in me officii ita contuleris, vt gratiam tibi a me referri, aut expectares, aut velles: tamen, ſicut tu benevolentiam tuam in me extare voluiſti; ita mihi dandam eſſe operam exiſtimo, vt aliquo ſaltem vigiliarum mearum munuſculo te afficiam; id quod erit ejuſmodi, ut non a me proficiſcens ad te veniat, ſed vt abs te prius profectum, mihique donatum, nunc ad te reverti valde cupiat. Itaque, cum tu praeter caetera tua in me merita, vnum* 9) *et triginta libros Oribaſii miſiſſes, quorum novem ad Euſtathium filium miſſi, Latini a me facti anno ſuperiore prodierunt in lucem, decem ſeptem vero ſuperſunt ex magno illo ſeptuaginta librorum volumine, quod totam in ſe artis materiam complectebatur, quod ad Iulianum Caeſa-*

8) Raſarius ergo ante annos CCLII his verbis: *tanta vero — te afficiam:* expressit imaginem conſuetudinis, morum, ac virtutum ZOËS PAULIDIS de ZOSIMA, qui mihi prorsus talis, atque major etiam, extitit fautor, qualis quondam fuit Rasario Sammichelius.

9) Hos libros mox ita enumerat: Novem ad Euſtathium, ſeptendecim *τῶν ἰατρικῶν συναγωγῶν.* Intelligit ergo hunc Codicem Moſquenſem, qui XV. priores libros habet, et alium, in quo reperiebantur libri XXIV et XXV, qui anatomica ex Galeno continent. Hos duos libros edidit, Graece tantum, Morelius Paris. 1556. 8. et poſt eum Graece et Latine Dundaſs Lugd. Batav. 1735. 4. Poſtremo Raſarius memorat quatuor libros Oribasii ad Eunapium. Jam, si hos numeros IX. XVII. et IV. computes, libri omnino erunt triginta, non, triginta et unus.

rem ſcriptum fuerat, quatuor denique ad Eunapium: rogaſti, ac propemodum efflagitaſti a me, ne libros a ſtudioſis omnibus maximopere expectatos paterer latere diutius, tantaque utilitate genus humanum privarem. Ego vero, quanquam id ipſum vehementer cupiebam; ut hoc aes alienum diſſoluerem: tamen vix audebam aggredi eam provinciam, ad quam rite conficiendam, maiore otio, atque copia librorum manu ſcriptorum opus eſſet; cum praeſertim ego in publico munere quotidie verſer, et duo 10) tantum exempla librorum Oribaſii mihi ſuppetant: quorum alterum mihi tu dediſti, alterum vero eſt apud virum clarissimum, et ſenatorem gravissimum, Matthaeum Dandulum: a quo caetera omnia, ut ego quidem puto, tanquam a fonte, manarunt. Et quamvis codex ille ſit omnium, quos ego in hac maxima vrbe viderim, vetuſtiſſimus: tamen tute ſcis, quot 11) in eo quoque loca ſint, in quibus interpretandis, vel divinandum, vel, quod maxime periculoſum eſt, coniectura utendum ſit. Veruntamen tu me ita hortatus es, vt omnem meam operam, omne ſtudium, omnemque diligentiam mihi eſſe adhibendam cenſuerim, vt libros alioqui ſtudioſis utiliſſimos in linguam latinam converterem. His enim 12) ea cognitio continetur, vt omne hominum genus delectare, juvareque poſſe videatur. Nam, ſi quis medicamenta ſcire aveat, eaque sive ſimplicia, ſive compoſita ſint, totam eorum ſyluam longe, lateque diffuſam, in hiſce libris comperiet: si ea, quibus veſcimur, herbas, plantas, fructus, ſemina, radices, ſuccos, liquores; lapides, metalla, et caetera, quae ex terra prodeunt; hinc eidem ſuppetent omnia. Si vero, quae ſit aquarum dulcium vis et natura, quaeque earum, in quibus aliqua medicamenti qualitas ineſt, et quae lavacra arte

10) Utinam Raſarius accuratius expoſuiſſet, quid iſta duo exemplaria, haud dubie ſcripta, ac illo tempore nondum edita, continuerint. Mea conjectura de hac re haec eſt. In Codice Danduli erant fortaſſe omnes iſti triginta libri. Sammichelus autem praeterea ſuppeditavit Raſario forte ſolos iſtos duos libros, poſtea ab Morelio, neſcio unde, editos. Nec enim Morelii editio mihi ad manus eſt, nec Riccji. Libros XV. collectaneorum, item ad Euſtath. IX. et ad Eunapium IV. Raſarius, aut alius ante eum, ex Codice Danduli tranſcribendos curavit, tribus diverſis voluminibus, quae nunc hic Moſquae ſunt, quaeque certo certius fuerunt in manibus Raſarii, et ex quibus ſuam Latinam interpretationem compoſuit. Liber XXIV. et XXV. collectaneorum hic non reperitur. Forte alicubi in Italia, aut in monaſterio montis Athus Iberorum, latet.

11) Ergo vitioſiſſime ſcriptus eſt. Id ſignificat etiam ſcriba Codicis Moſquenſis librorum quatuor ad Eunapium. In fine enim hanc notam adjecit de ſe ac de exemplari, quod tranſcripſerat: ἐξισώσας κατὰ πάντα τῷ πρωτοτύπῳ, ὁπωσδήποτε δυνατὸν ἦν.

12) Hic Raſarius, ut medicus, exponit de praeſtantia horum libellorum.

confici queant, vt ad omnia genera morborum ſint accommodata, velit cognoſcere: id cumulatius ſuppeditabunt hi libri, quam vt longe abeamus. Siquidem, quae de his rebus non modo Hippocrates et Galenus, quorum ad nos ſcripta pervenerunt, ſed etiam Diocles Cariſtius, Archigenes, Agathinus, Menemachus, Dieuches, Philotimus, Antyllus, Philagrius, Ctesius, Pliſtonicus, Athenaeus, Poſidonius, Herodotus, Xenocrates, Zopyrus, Rufus, et caeteri veteres medici praeſtantisſimi, quorum libros iniuria temporis nobis ademit, conſcripſerunt, in unum hoc volumem Oribasius redegit. Tum vero ex eorundem ſententia de mari et lacubus, de fluminibus et aquis pluviis, et de iis omnibus, quae in mari degunt atque naſcuntur, abunde diſſeruit. Idem quoque coelum, coelique regiones et orbis terrae partes ſalubres, et peſtilentes, et habitationes, urbeſque ad bonam valetudinem tuendam et morbos profligandos accommodatas definivit: deque aëriis et volatilibus egit: tum ſiderum ortus et occasus, et vim ventorum, et quae in ſuperna coeli regione fiant, eſt cumulate perſequutus. Iam, quid de humani corporis fabricatione dicam? Qui muſculus, qui neruus, quae vena, quae arteria, quae denique oſſa ſunt, quae in his libris non deſcripta, ſed fere depicta non videantur? Omittam hoc loco tot, tamque varia genera exercitationum, quibus veteres utebantur. Nihil etiam commemorabo, quot menda ex Galeni libris, tum in medicamentis expendendis, tum in hominis fabricatione explicanda, ſublata fuerint. Nihil denique afferam, quanta sit inter hujus et Dioſcoridis deſcriptiones herbarum differentia: quippe, cum, et tu omnia diligenter inſpexeris, et caeteri iudicare facilius queant. Cum igitur hanc tantam, tamque variam vtilitatem his libris contineri perſpiceres, tantum abeſt, ut quorundam morem tibi ſeruandum eſſe exiſtimares, qui theſauros hujuſmodi reconditos 13) *perire malunt, quam egentibus impertiri; vt non prius conquieveris, quam impetraris a me, ut hos decem ſeptem libros, quo pervenire ad omnes poſſent, interpretarer. Quod cum feciſſem, non debere eos in alio nomine apparere, quam in tuo, plane intelligebam. Siquidem jure quodam domum tuam repetere videbantur, et, quod tu eorum confectionis auctor fuiſſes, et, quod Oribaſium honorifice ſemper tractaviſſes, tum in simplicium medicamento-*

13) Ergo illo etiam tempore erant, qui Codices ſub clauſtris et cuſtodia deliteſcere et putreſcere mallent. Hi vero ſunt ejuscemodi homunciones, vel, ut ille ait, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί, qui, cum ipsi, nec ſapiant, nec quidquam intelligant, nec denique ullo modo litteris prodeſſe, aut possint, aut velint, aliis impedimenta obiiciunt, ne bene mereri de doctrina possint.

rum et dissectionis humani corporis cognitione, in qua summopere excellis, tum in facienda medicina, in qua sic versaris, ut innumeros non sanaueris modo, sed a morte pene ad vitam revocaveris, idque quotidie facias. Praeterea vero sciebam, ejus nomen a te fuisse celebratum, cum tu summa cum laude in florentissima Academia Patavina reconditam scientiam tuam, et singularem medicinae cognitionem, quae in te elucet, cunctis patefaceres, atque aperires, et arcana senis nostri, omnis medicinae parentis, ita ad hominum studia, salutemque accommodate referares, ut, qui te audirent, summum fructum ferrent, tu vero laudem immortalem, et gloriam tibi parares sempiternam. Mitto igitur ad te Oribasium, qui, licet alia lingua loquatur, est tamen idem, qui tecum multos annos vixit: atque ita mitto, vt, si quid meo studio, et diligentia fuerit ornamenti consequutus, totum id caeteri tibi acceptum referant: sin quid offendat, id mihi, et libri mendis adscriptum velint. Laudent tamen industriam, qui, quantum possum, quantumque valeo, totum ad illorum studia libenter accommodo. Vale.

'Ε Π Ι Γ Ρ Α Μ Μ Α

'Εἰς τοὺς Εὐγενεστάτους

καὶ

Γνησίους Τετραδέλφους

Ζ Ω Σ Ι Μ Α' Δ Α Σ

Τοὺς 'ΙΩΑΝΝΙΝΟΥΣ

Πάσης 'Ελληνικῆς Σοφίας καὶ Παιδεύσεως

Παλαιᾶς τὲ καὶ Νεωτέρας

Σπουδαςὰς καὶ 'Επιμελητὰς

Μεγαλοδωροτάτους.

ΣΩ͂Ν ἄρα δὴ, καὶ σοφῶν τ' ἰητρῶν 'Ελλάδος ἔςαι
Μνῆμα ἀείμνηςον τοῦτ' ἀνακεισόμενον.
Τοίνυν σωτῆρες γεγένηθε βιοῖο δοτῆρων
'Ανθρώποις δειλοῖς ἢ πανακεῖ δυνάμει.
Τῆς σοφίης κ' ἀρετῆς μετέπειτ' οὖν ἕξετ' ἐπαίνους
Παντοίων ἑξῆς ἐσσομένων μερόπων·
Οὕνεκα παμπόλλων τε ποιητῶν, ξυγγραφέων τε,
ΣΑΙ͂Σ δαπάναις βίβλους δώκατε μουσοτρόφοις.

EPIGRAMMA

IN

FRATRES

ZOSIMADAS,

IOANNINOS,

VIROS NOBILISSIMOS ET GENEROSISSIMOS,

LITTERARUM FAUTORES

MAXIMOS AC BENEFICENTISSIMOS.

Florete atque vigete diu, Fratres Generosi,
Musarum firmum, ZOSIMADAE, columen.
Non erit ulla aetas, meritis quae detrahat unquam
VESTRIS. Digna etenim laudibus eximiis.

NOMINA MEDICORUM,

QUORUM

Opufcula et fragmenta in hoc libro leguntur.

Christ. Koeck. del.

ΟΡΙΒΑCΙΟC ΤΗ ΥΓΕΙΑ ΑΦΙΕΡΟΙ ΤΑC CΥΝΑΓΩΓΑC

ὈΡΙΒΑΣΊΟΥ
ἸΑΤΡΙΚΑῚ ΣΥΝΑΓΩΓΑΊ
ΠΡΌΛΟΓΟΣ
ΠΡῸΣ
ἸΟΥΛΙΑΝῸΝ
ἈΥΤΟΚΡΆΤΟΡΑ ῬΩΜΑΙ͂ΩΝ.

Τὰς προσαχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος, αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὲ, πρότερον, ἡνίκα διετρίβομεν ἐν Γαλατίᾳ, τῇ πρὸς ἑσπέραν, εἰς πέρας ἤγαγον, καθὼς ἠβουλήθης· ἅστινας ἐκ μόνων τῶν ὑπὸ Γαληνοῦ γραφέντων ἐποιησάμην. ἐπεὶ δὲ ἐπαινέσας ταύτας, δευτέραν ἐπέταξας πρᾶξιν, 1) πάντων τῶν ἀρίστων ἰατρῶν ἀναζητήσαντά με τὰ καιριώτατα, συναγαγεῖν, καὶ πάνθ᾽, ὅσα χρησιμεύει πρὸς αὐτὸ τὸ τέλος 2) τῆς ἰατρικῆς· καὶ τοῦτο πράττειν, ὡς οἷός τε εἰμὶ, προθύμως διέγνωκα, χρησιμωτάτην ὑπολαμβάνων ἔσεσθαι τὴν τοιαύτην συνα-

ORIBASII
MEDICA COLLECTANEA.
PRAEFATIO
AD
IULIANUM
IMPERATOREM ROMANORUM.

Epitomas, quas tu olim, Dive Juliane Caesar, mihi conficiendas mandaveras, jampridem, cum in Gallia citeriore essemus, ad finem, quemadmodum tu voluisti, perduximus: quas quidem ex iis solis confeceram, quae Galenus conscripsisset. cumque tu eas laudavisses, alterum mihi laborem iniunxisti: ut, perquisitis omnibus, quae medici praestantissimi maxime opportuna dixissent, et quaecunque ad medicinae finem pertinerent, unum in volumen redigerem. id quod ego pro virili parte me prompto animo facturum decrevi: cum exi-

(1) Πραγματείαν, συγγραφήν.
(2) Τὴν τελειότητα. τέλος artis medicae est, corporum male affectorum sanatio.

γωγὴν, τῶν ἐντυγχανόντων, ἑτοίμως ἐξευρισκόντων τὸ ἑκάστοτε τοῖς δεομένοις ὠφέλιμον. Περιττὸν δὲ νομίσας εἶναι καὶ παντελῶς εὔηθες, τὸ ἐγγράφειν τὰ αὐτὰ πολλάκις, καὶ τῶν ἄριστα συγγραψάντων, καὶ τῶν μὴ ὁμοίως τὸ ἀκριβὲς ἐξεργασαμένων, μόνα τὰ τῶν ἄμεινον εἰπόντων συνάξω, πάλαι Γαληνῷ μόνῳ ῥηθέντα, μηδὲν παραλιπὼν τάξαι, καθότι τῶν συγγραψάντων ἁπάντων εἰς τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις αὐτὸς κρατεῖ, μεθόδοις καὶ διορισμοῖς τοῖς ἀκριβεστάτοις χρώμενος, ταῖς Ἱπποκρατείοις ἀρχαῖς καὶ δόξαις ἐξακολουθῶν. Χρήσομαι δὲ κἀνταῦθα τοιαύτῃ τινὶ τάξει. καὶ πρῶτον μὲν οὖν συνάξω τὰ τοῦ ὑλικοῦ μέρους, εἶθ', ὅσα περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς εἴρηται τἀνθρώπου, μεθ' ἃ, τὰ τῆς ὑγιεινῆς καὶ ἀναληπτικῆς πραγματείας, καὶ μετὰ ταῦτα, ὅσα τῆς διαγνωστικῆς καὶ προγνωστικῆς ἔχεται θεωρίας· ἐφ' οἷς τὰ περὶ τῆς τῶν νοσημάτων καὶ συμπτωμάτων, καὶ ὅλως τῆς τῶν παρὰ φύσιν ἐπανορθώσεως. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τῶν ἐν τροφαῖς δυνάμεων. 3)

ΒΙΒΛ. α. ΚΕΦ. β.

Ἐκ τῶν 4) Ἀθηναίου. Περὶ πυρῶν. Ἐκ 5) τοῦ α. λόγου.

Τῶν σίτων κράτιστοι πρὸς εὐτροφίαν εἰσὶν, οἱ πυροί· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, τὸ 6) μᾶλλον καὶ ἧσσον θερμαίνειν τε καὶ ὑγραίνειν, παρὰ

ſtimem, haec collecta fore utilia iis, in quorum manus incident, ut ſtatim, quid ſemper iis, qui auxilio indigeant, utile ſit, comperiant. Nunc vero, cum ſupervacaneum et omnino ineptum putem, eadem ſaepius adſcribere, et quae ab optimis medicis, et quae ab iis, qui non ita diligenter res tractaverunt, ſcripta fuerint: ea ſolum colligam, quae nobis reliquerunt ii, qui caeteris praeſtiterunt; ſed nihil omittam eorum, quae Galenus dixerit: ſiquidem ex iis, qui easdem res pertractarunt, ipſe, et via, ac ratione, et diſtinctione, caeteris omnibus antecellit, ac principia et ſententias Hippocratis imitatur. Hoc vero ordine hoc loco utar. In primis colligam ea, quae de parte materiae ſunt: deinde de natura atque fabrica hominis: tum de tuenda ſanitate, et reficiendis corporibus agetur: quibus confectis, addam, quae ad dignotionem et praenotionem pertinent: ad haec, quae de morbis, deque ſymptomatis ſunt, accedent: et denique ea, quae valent ad corrigendum ea, quae praeter naturam ſunt, adhibentur. A facultatibus autem alimentorum initium dicendi ſumam.

De tritico. Ex Athenaei commentariis. Ex libro primo. Cap. 2.

Ex cibis valentiſſimum ad nutriendum eſt triticum, cujus magna differentia, ut magis, minuſque calefaciat, et

(3) Continuo ſequitur caput ex Galeno: περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας τῶν δημητριακῶν σπερμάτων. Sed Galeni omnia conſulto praetermisi, quod ea apud ipsum legi possunt. Ordinem ſecutus ſum Oribasii, ſecundum argumenta, non ſecundum nomina auctorum, ne materias miscerem. Utile praeterea, diverſorum auctorum excerpta de re eadem iunctim cognoſcere. Valet enim hoc, et ad intelligentiam, et ad emendationem locorum non nullorum, qui corrupti ſunt. Rufi tamen Ephesii fragmenta ſeorsim iam edidi. Moſquae 1806. 8.

(4) De hoc vide Fabric. Bibl. Graec. Vol XIII. pag. 93.

(5) Haec a manu recentiori adſcripta ſunt.

(6) Id eſt, κατὰ τὸ, vel τῷ.

τὰ γένη, καὶ παρὰ τοὺς τόπους, ἐν οἷς φύονται, καὶ παρὰ τὰς καταστάσεις τῶν ὡρῶν καὶ τῶν ἀέρων καὶ παρὰ 7) τῶν χρόνων. Παρὰ μὲν οὖν τὰ γένη διαφέρουσιν οἱ πυροὶ, ὅτι οἱ μὲν αὐτῶν 8) σιτάνιοι καὶ ἀλευρῖται· οἱ δὲ, σεμιδαλῖται εἰσίν. οἱ μὲν οὖν σιτάνιοι κοῦφοί τε εἰσὶ καὶ χαῦνοι τῇ συστάσει, καὶ λευκοί. κατειργασμένοι γάρ εἰσι, τῆς γεώδους οὐσίας ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλέον κεχυμένης καὶ διαλελυμένης ὑπὸ τῆς οἰκείας συμπέψεως. διόπερ ἑτοίμην καὶ εὔπεπτον καὶ καθόλου εὐμετάβολον τὴν τροφὴν προσφέρονται, ἔτι δὲ εὐδιάπνευστον καὶ εὐεκποίητον, ἐλάσσονα δὲ, καὶ οὐκ ἴσην τοῖς σεμιδαλίταις, καὶ πρὸς ὑγείαν μᾶλλον ἢ ῥώμην ἁρμόζουσαν. οἱ δὲ σεμιδαλῖται βαρύτεροί τε εἰσὶ καὶ πυκνοὶ καὶ ξανθοὶ καὶ διαφανεῖς. καὶ δύσπεπτοι μέν εἰσιν, ἀνάδοσιν δὲ ἔχουσι δαψιλῆ καὶ δυσδιάπνευστοι, καὶ καθόλου πρὸς ῥώμην μᾶλλον ἢ πρὸς ὑγείαν εἰσὶν ἐπιτήδειοι. Παρὰ δὲ τοὺς τόπους διαφέρουσιν οἱ πυροὶ, οἱ ἐν ξηραῖς καὶ ἀλιπέσι χώραις γινόμενοι τῶν 9) εὐγείοις καὶ πιεραῖς φυομένων. οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἐλάσσονος ὕλης καὶ κουφοτέρας καὶ λεπτοτέρας συνεστῶτες, εὐκατέργαστοι μέν εἰσι καὶ εὐμετάβολοι· ἐλάσσονα δὲ τροφὴν προσφέρονται, ὃν τρόπον οἱ ἐν τοῖς καύσοις 10) λεγομένοις ἐπισπειρόμενοι. τῆς γὰρ ἐν τοῖς τόποις 11) ὕλης ἐμπρησθείσης, διὰ τὸ ἀλιπὲς καὶ ἄτροφον τῆς τέφρας, λευκοί τε γίνονται καὶ χαῦνοι καὶ σιτάνιοι· οἱ δ' ἐν εὐγείοις καὶ λιπαροῖς τόποις φυόμενοι, ἀπὸ δαψι-

humectet, a genere, a locis, in quibus nascitur, a temporum constitutione, ab aëre, et a temporibus ducitur. Ac generis quidem ratione differt triticum; quia alterum sitanium et farinaceum, alterum vero similaceum est. Sitanium vero leue est et laxum consistentia, atque album. hoc enim est elaboratum; terrea substantia multum in eo effusa, et a propria concoctione dissoluta. quocirca et promptum, et quod bene concoquatur, et, ad summam, quod facile immutetur, alimentum praebet. quinetiam, quod facile perspiretur, et conficiatur: minus tamen sit, neque par ei, quod similaceum afferat: et quod magis ad bonam valetudinem, quam ad robur accomodatum sit. Similaceum vero est gravius, et densum, et flauum, et pellucidum, estque difficile ad concoquendum, distributionem tamem copiosam, et quae non facile perspiretur, habet. et omnino potius ad robur, quam ad sanitatem est accommodatum. Ex locis autem differt triticum, quod in siccis, et non pinguibus regionibus natum sit, ab eo, quod in fertilibus, et pinguibus oriatur. illud enim, cum ex minore materia, levioreque et tenuiorum partium, constet, facile conficitur, facileque mutatur illud quidem, sed minus alit. qua re affectum est id, quod in locis, quae exusta vocantur, seritur. Cum enim loci materia exusta sit propter cinerem, pinguedine et nutritione carentem,

(7) Aut intelligendum, τὰς καταστάσεις, aut παρὰ tollendum.

(8) Vide Geopon. III, 3, 11. p. 227.

(9) ἐν addendum videtur.

(10) Καῦσος h. l. videtur esse locus subterraneo incendio exustus, aut, ubi alia aliqua materia in superficie concremata est.

(11) Τούτοις videtur addendum.

λοῖς καὶ στερεᾶς ὕλης τρεφόμενοι, πυκνοί τε εἰσὶ καὶ βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. Καὶ οἱ ἀναπεπταμένοι δὲ τῶν τόπων καὶ εὔπνοοι καὶ εὐήλιοι, βελτίους πυροὺς φέρουσι, καὶ πολυτροφιμωτέρους. διαφέρουσι δὲ τοῖς τόποις, καὶ οἱ ἐν ψυχροῖς ἄγαν καὶ χιονοβολουμένοις, τῶν ἐν θερμαῖς χώραις σπειρομένων. οἱ μὲν γὰρ ἐν ψυχροῖς τόποις φυόμενοι, κατειργασμένοι μᾶλλόν εἰσι καὶ λεπτομερεῖς, ὁσαπέρ εἰσιν οἱ σιτάνιοι. μήποτε 12) γὰρ, οἷον φωλευούσης ἐν αὐτοῖς τῆς δυνάμεως, καὶ ὀλίγην μὲν τροφὴν ἀναλαμβανούσης, ταύτην δὲ ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον, ἐπὶ πολὺ δὲ πεπτούσης, πλείονα κατεργασίαν τὲ καὶ χύσιν ἐν αὐτοῖς τὸ γαιῶδες λαμβάνει. διὸ καὶ κοῦφοί τε εἰσὶν οἱ πυροὶ, καὶ εἰς λεπτὸν ἄλευρον ἀναλελυμένοι. καὶ τοὺς τριμηναίους δὲ πυροὺς, κουφοτέρους ὄντας, καὶ μάλιστα τοὺς ἐν τοῖς χιονοβολουμένοις τόποις γινομένους, ὁμοίους ὄντας, παρειλήφαμεν. οἱ δὲ ἐν θερμοῖς τόποις γινόμενοι τῶν πυρῶν, ἄφθονόν μὲν τροφὴν παραλαμβάνουσι, καὶ πολλὴν, πυκνοτέραν τὲ καὶ ἧσσον κεχυμένην τε καὶ διακεκριμένην. οἱ δὲ ἑλώδεις τῶν πυρῶν, ἄτροφοί τε εἰσὶ, καὶ κουφότεροι, καὶ τὸ αἷμα φαῦλον ποιοῦσι, καὶ ἧσσον θερμαίνουσι τὰ σώματα. καὶ οἱ κάθυγροι δὲ τῶν τόπων ἀτροφωτέρους φέρουσι καὶ ἀτονωτέρους τοὺς πυρούς. δοκοῦσι δὲ καὶ τῷ ὅλῳ γένει μεταβάλλειν εἰς αἴρας 13), διὰ πλεονασμὸν ὑδάτων. οἱ δὲ ἐν σκιεροῖς καὶ συνδένδροις τόποις γεννώμενοι, πλέον ἔχουσι τὸ σκύβαλον τοῦ χρησίμου. Παρὰ δὲ τὰς καταστάσεις τῶν ὡρῶν

triticum album, laxum, et fitanium efficitur. at quod in pinguibus et fertilibus locis nafcitur, copiofa et folida materia educatum, eft et denfum, et graue, atque etiam multum nutrit. Ac loca quidem aperta, quaeque bene perfpirantur, et aprica funt, melius triticum ferunt, et quod multo magis nutriat. Differt quoque loci ratione triticum, quod in locis admodum frigidis et nivalibus oritur, ab eo, quod in calidis regionibus feritur. nam quod oritur in frigidis locis, magis eft elaboratum, et tenuium partium, quale eft fitanium. cum enim non velut delitefcat in eis vis, exiguumque alimentum, idque paulatim capiat, permultum autem concoquat, efficitur, ut pars terrea magis in eis elaboretur, et fundatur: ex quo conficitur, ut triticum cum leue fit, tum vero etiam in tenuem farinam diffoluatur. quod trimeftre triticum eft, levius effe, et praefertim, quod in nivalibus locis nafcitur, huiufmodi effe accepimus. Quod vero in calidis locis oritur, et copiofum alimentum, et multam denfitatem, et minus fufam, atque fecretam capit. Paluftre porro triticum alimento vacat, eftque levius, et vitiofum fanguinem facit, et corpora minus calefacit. Loca autem perhumida triticum ferunt, quod minus alit, quodque eft imbecillius, et ex toto genere videtur in lolium propter aquae vim et copiam degenerare. Quod vero in umbrofis et nemorofis locis nafcitur, plus habet aceris, quam utilitatis. Ex temporum vero atque aëris conftitutione exiftit etiam tritici differentia. atque ex

(12) *Fortaffe, nimirum.* Inferius verfu 21 malim: πολὺ πυκνοτέραν.

(13) Alii αἶρα. v. Niclas ad Geopon. p. 198.

καὶ τῶν ἀέρων οἱ πυροὶ διαφέρουσι. παρὰ μὲν τὰς ὥρας, ὅταν τε εὔκρατος καὶ σύμμετρος αὐτῶν ἡ μεταβολὴ γένηται, ψύξει καὶ θερμασίᾳ καὶ ὄμβροις, καὶ πάλιν ἀνοχαῖς τῶν ὑδάτων. συμβαίνει γὰρ εὐτροφεῖν τε καὶ πληροῦσθαι τοῖς ὄγκοις τοὺς πυρούς· καὶ τοὐναντίον, ὅταν ἀκαίρως, ἀκρατῶς καὶ ἀσυμμέτρως ἕκαστον τῶν εἰρημένων 14) ἐπιτελῆται. ἰσχνοὶ γὰρ καὶ ἄτροφοι γίγνονται. Παρὰ δὲ τὰς ἀέρας, ὅταν κατὰ τοὺς προσήκοντας καιροὺς εὔδιοι 15) γένωνται, καὶ εὐήλιοι καὶ εὐήνεμοι ἢ τοὐναντίον ἐπινεφεῖς καὶ δυσήλιοι. πολλάκις δὲ καὶ ψεκάδας φέροντες, ἤδη θερμῆς τῆς ὥρας οὔσης, καὶ πρὸς τελείωσιν τῶν πυρῶν ὄντων. φθίνουσι γὰρ ἐρυσιβούμενοι. παραπλησίως δὲ καὶ, ὅταν βαρεῖα καὶ ξηρὰ καὶ θερμὰ γένηται πνεύματα, τὰ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς τῶν σταχύων πληρώσεως, καὶ ἰχυροὶ καὶ πολὺν χρόνον φυσήσωσιν οἱ λεγόμενοι καύσωνες, ἐπικαίουσι τοὺς στάχυας καὶ ξηραίνουσι, καὶ διὰ τοῦτο ἀτρόφους κατασκευάζουσι. Παρὰ δὲ τὸν χρόνον διαφέρουσιν οἵ τε νέοι, καὶ οἱ παλαιοὶ, καὶ οἱ μεταξὺ τούτων. οἱ μὲν γὰρ πρόσφατοι, πολυχυλότεροί εἰσι καὶ πνευματώδεις καὶ πολύτροφοι· οἱ δὲ παλαιοὶ τοὐναντίον, ἀχυλότεροι καὶ ξηρότεροι καὶ ἀτροφώτεροι· οἱ δὲ μεταξὺ τούτων κατὰ χρόνον τὰς μεσότητας ἔχουσι τῶν εἰρημένων.

temporibus quidem, cum eorum fit temperata, et moderata, in frigore, calore, imbribus, et poftea in aquarum defluentium cohibitione commutatio. tunc enim triticum boni alimenti fieri, eiufque molem impleri contingit, ut contra fit, cum intempeftiue, intemperate et immoderate, quae praediximus, eveniunt. nam et gracile, et alimonia vacans efficitur. Aëris autem ratione, cum opportunis temporibus ferenus, apricufque eft, et a ventis apte perflatur: vel contra, cum nubilus eft, et opacus. faepe enim minutulam pluviam emittit, cum iam tempus fit calidum, et triticum ad perfectionem pervenerit. quo cafu triticum rugibine tentatum perit. Simili quoque modo fit, cum venti graves, ficci, et calidi, fub tempus, quo fpicae implentur, exoriuntur. Cumque vehementes et multo tempore fpiraverint ii, qui καύσωνες, hoc eft, ardentes nominanur, fpicas adurunt, et exficcant, et idcirco faciunt, ut alimenti nihil habeant. Ratione vero temporis, nouum a vetere, et eo, quod inter utrumque eft intermedium, differt. nam recens plus fucci habet, flatus gignit, et multum alit: vetuftum contra, fucco vacat, ficcius eft, et minus alit: quod vero eft medium, ratione temporis habet medietates praedictorum.

Κ Ε Φ. γ.

Περὶ τῶν κατὰ τὰς ὥρας κρεῶν.

Σύες μὲν τὴν ἐαρινὴν ὥραν εἰσὶ κάκιστοι μέχρι πλειάδος δύσεως φθινοπωρινῆς· τὸ δ' ἐντεῦθεν μέχρι ἦρος κάλλιστοι. αἶγες δὲ, τὸν μὲν

De carnibus, pro anni temporibus.

Cap. 3.

Sues verno tempore ufque ad occafum autumnalem Pleiadum funt peffimi. ex eo vero tempore ufque ad vernum

(14) Cod. ἐπιτελεῖται.
(15) Ita in textu, fed in marg εὔδιοι, ἐνδίεινοι.
(16) Num hoc etiam caput fit ex Athenaeo, affirmare non possum. Credibile tamen eft, quod demum capite quarto alius notatur auctor, nimirum Galenus.

χειμῶνα κάκισται· τοῦ δὲ ἦρος ἄρχονται κρείσσους γίνεσθαι μέχρις ἀρκτούρου δύσεως. πρόβατα δὲ καὶ 17) ταῦτα τὸν μὲν χειμῶνα κάκιστα· μετὰ δὲ ἰσημερίαν πιαίνεται μέχρι τροπῶν θερινῶν. αἱ δὲ βόες, ὅταν ἡ πόα ἐκκαρπῇ, ἦρος τε παυομένου, καὶ τῷ θέρει παντί. Τῶν τε ὀρνίθων, οἱ μὲν κατὰ χειμῶνα κάλλιστα ἔχουσιν. ὅσοι δὲ 18) ἐπιφαίνονται χειμῶνος, ὁ κόσσυφός τε καὶ ἡ κίχλα, 19) καὶ φάσσα· οἱ δὲ ἀτταγῆνες κατὰ τὸ φιθόπωρον, καὶ μελακόρυφοι, σύκαλλός τε καὶ χλωρὸς, καὶ ὄρτυγες τηνικαῦτα πιώτατοι. ἀλεκτορίδες τὸν μὲν χειμῶνα οὐ πάνυ εὐσωματοῦσι, καὶ μάλιστα ἐν νοτίοις· ἡ δὲ τρυγὼν ἐν φθινοπώρῳ καλλίστη. τῶν ἰχθύων οἱ μὲν ἐν τῇ κυήσει κάλλιστοι, κάρις, κάραβος καὶ τὰ μαλάκια, τευθὶς, 20) σηπία· τὰ δὲ, ὅταν ἄρχηται ἐπωάζεσθαι, ὥσπερ οἱ κέφαλοι. ὑπερπληθέντες δὲ οὗτοι τῶν κυημάτων, λεπτοὶ καὶ ἄτροφοι, καὶ ἔτι μᾶλλον τεκόντες. ὁ δὲ θύννος πιώτατος μετὰ ἀρκτοῦρον, θέρους δὲ χείρων.

tempus, optimi. Caprae hyeme pessimae sunt, vere autem usque ad Arcturi occasum esse meliores incipiunt. Pecudes quoque hyberno tempore sunt pessimae: post aequinoctium vero usque ad solstitium aestivum pinguescunt. Boves vero, cum herba fructum ferat, et finito vere, et per aestatem totam. Ex avibus nonnullae, per hyemem sunt optimae, quae nimirum hyeme apparent, ut merula, atque sturnus, et palumbus. Attagenes vero et atrica pilhe, autumno praestant. itemque ficedulae, et luscinia, et coturnices eo tempore sunt pinguissimae. Galli vero gallinacei hyeme non admodum corpore augentur, et praesertim in austrinis locis. turtur vero autumno excellit. Ex piscibus vero praegnantes optimi sunt, caris, carabus, et molles, sepia, et loligines: alij vero, cum ovis incipiunt incubare, ut capitones. cum vero foetu pleni sunt, tenues sunt, et non nutriunt. et multo etiam magis cum partum ediderunt. Tynnus autem post Arcturum pinguissimus est, aestate vero est deterior.

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ ἄρτων. Ἐκ τῶν Ἀθηναίου.

Οἱ λεπτοὶ τῶν ἄρτων ἀχυλότεροί τε εἰσὶ καὶ ἀτροφώτεροι, τῆς ὀπτήσεως μᾶλλον καθικνουμένης καὶ ἐξατμιζούσης τὸ τροφῶδες. διὸ καὶ τὸ τῶν ἰατρίων 21), καὶ τὸ τῶν λαγάνων γένος ἐστὶν ἀχυλότερον. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οἱ κάτοπτοι τῶν ἐγχύλων ἧσσον τρέφουσι, καὶ

De panibus, ex Athenaeo. Cap. 9.

Panes tenues paucioris succi, paucioris que alimenti sunt, cum assatio magis extenuet, magisque diminuat in eis vim alendi. quocirca itria, et lachana paucioris succi sunt. hac quoque ratione assati et bis cocti panes minus alunt, quam succi pleni. nam cum sint quadantenus assati, iterum conteruntur:

(17) Forte, αὐτά.
(18) Forte τε, loco δέ
(19) Κίχλη, et mox, συκαλὶς legendum. deinde, χλωρίς.
(20) Ita in margine. In textu, τ' ἐωνύς.
(21) Immo, ἰτρίων.

οἱ δίπυροι ἐπὶ ποσὶν γὰρ ὀπτηθέντες, ἀνατρίβονται πάλιν· ἔπειτα δ᾽ ἐκ δευτέρου τῆς τρίψεως καὶ τῆς ὀπτήσεως τυγχάνουσι. συμβαίνει γὰρ διατεθερμασμένους αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ πολὺ κεχυμένους πολὺ μᾶλλον ὑπὸ τῆς τρίψεως χεῖσθαι καὶ διαλύεσθαι. τοιούτων δὲ γεγονότων ὑπὸ τῆς δευτέρας ὀπτήσεως, ἱκανὸν μὲν ἐξ αὐτῶν ἀπαναλῶσθαι· τὸ δ᾽ ὑπολειπόμενον κοῦφόν τε γίγνεσθαι καὶ χαῦνον καὶ λεπτομερὲς καὶ εὐδιοίκητον. ὅτι δὲ οἱ θερμοὶ καὶ πρόσφατοι τροφιμώτεροι τῶν ψυχρῶν εἰσὶ καὶ τῶν παλαιῶν, δῆλον. ἡ γὰρ θερμότης αὐτῶν συλλαμβάνεται τῇ πέψει.

deinde contriti iterum affantur. contingit enim, ut excalefacti, et admodum confufi, multo magis ex attritu fundantur, et diffoluantur. fed cum tales ex fecunda affatione fint redditi, quod valens eft in eis confumtum fuit: quod vero reftat, et leve, et laxum, et tenuium partium fit, et facile diftribuitur. Iam vero calidos recentefque panes valentius nutrire, quam frigidos, et veteres, eft perfpicuum: fiquidem caliditas quoque concoctionem adiuuat.

ΚΕΦ. ια.

Περὶ κριθῶν. Ἐκ τῶν Ἀθηναίου.

Τῶν κριθῶν αἱ μὲν γυμναὶ καὶ ἄφλοιοι, πολύχυλοί τε εἰσὶ καὶ πολύτροφοι, συνεγγίζουσαι τοῖς πυροῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων. ἐχόμεναι δὲ τούτων εἰσὶν αἱ δίστιχοι, 22) ἔλαττον ἔχουσαι τῶν πυρῶν ἀποκάθαρμα τῶν μονοστίχων.

De hordeo. Ex Athenaeo. Cap. 11.

Hordeum aliud nudum eft, et expers corticis, et multi fucci eft, ac valde nutrit, idque propius ad triticum, quam aliud, accedit. aliud vero fecundum eft, quod fpicas habet, binis granorum verfibus conftantes. quod etiam minus habet excrementi, quam triticum, quod fpicam habet, quae ex unico granorum conftat ordine.

ΒΙΒΛ. Β. ΚΕΦ. νη.

Ξενοκράτους 23) περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς.

Πεποίηται μὲν ἡ νιχάλεα 24) φύσις σιτίων 25) ἄθυρμα 26) ταῖς εὐτραπέζοις ἀπολαύσεσι· μέγα δ᾽ ὄφελος κἂν ταῖς καθ᾽ ὑγείαν

Ex Xenocrate de alimento, quod ex aquatilibus exiftit. Lib. II. Cap. 58.

Natantium natura cibus extitit, qui in conviviis fplendidis in delitiis eft habitus: ac magnum quoque ad falubrem victus rationem ufum praeftitit. Diffe-

(22) Plutarch. de plac. Philos. T. II. p. 906. memorat κριθὰς διστίχους καὶ τριστίχους.

(23) De eo vide Fabric Bibl Gr. Vol. IX, 453. feqq. et XIII, 452.

(24) Νιχάλεος nihil notat Eft vero ab νήχομαι. Ergo, νηχάλεα. Nullibi tamen hoc inveni. Dubius ergo fum, utrum νηχάλιος, an νηχάλεος, an νηχαλαῖος probandum fit. Certe poeticum vocabulum eft, a quo medicus in oratione fimplici et didactica fe abftinere debebat.

(25) Cod. σιτίον.

(26) Etiam hoc h. l. poëticum Sed haec obiter. Hujusmodi ἀθύρματα ingenii his noftris temporibus, etiam in libellis philofophicis, quae nihil nisi perfpicuitatem, elegantiam, fubtilitatem, et brevitatem poftulant, laudantur, praefertim apud Pseudo-Germanos, quos oportebat, antequam fe ad fcribendum darent, grammaticam et rhetoricam difcere. Utinam ifti fcurrae legissent Ariftotelem! Mala haec omina funt proxime ingruentis barbariei.

διαίταις. ἐξαλλάττονται δὲ παρὰ συγκρίσεις ἰχθύες. ἐπεὶ, οἱ μὲν εἰσι σκληρόσαρκοι, οἱ δὲ ἁπαλόσαρκοι. καὶ σκληρόσαρκοι μὲν, φάγροι, συνόδοντες, βούγλωσσοι, καὶ οἱ πλατεῖς, ὡς φῦσαι, 27) ῥόμβοι· ἁπαλόσαρκοι δὲ, κίχλαι, κόσσυφοι, φυκίδες 28) καὶ ὅμοιοι, εὐδιαφόρητοι καθεστῶτες· μέσοι δὲ, ὀνίσκοι, 29) βάκχοι, σκιάδες. 30) ἔτι οἱ μὲν πετραῖοι. οἱ δὲ πελάγιοι. τροφιμώτεροι δὲ οἱ παρ' αἰγιαλῶν ὄχθαις ἢ ὑδροχόων ἐκροαῖς, κακόχυλοι καὶ ἄστομοι. καὶ τὰ πελάγη δὲ διαφέρει. μέτριοι μὲν γὰρ οἱ κατὰ τὸν ἀδρίαν· οἱ δὲ κατὰ τὸ τυῤῥηνικὸν 31) ἡδύτατοι. καὶ ἔτι ἔαρος μὲν οἱ πλεῖστοι, διὰ τὸ ᾠοτοκεῖν, ἀμείνους, ὡς τρίγλαι· θέρους δὲ, φάγροι τὲ καὶ συνόδοντες· φθινοπώρου δὲ, ἥπατος 32) παραιτητέος, κακόχυλος ὤν, κεστρίδαι 33) καὶ λάβρακες, τρυφερώτεροι· παρὰ δὲ ἡλικίας, οἱ μὲν βραχεῖς καὶ νέοι, εὔφθαρτοι· οἱ δὲ κητώδεις, δύχυλοι ἢ σκληροὶ καὶ κακοστόμαχοι· οἱ δὲ μέσοι, μέσως 34) εὐδιοίκητοι. Παρὰ δὲ τὰ μέρη διαλλάττουσιν, 35) ἐπὶ τοῖς οὐραίοις κινοῦνται γεγυμνασμένοι, εὔτροφοι, τρυφεροί· κατά τε τὴν νηδὺν, ἅτε λιπώδες, ἐπιπολαστικοὶ, καὶ πρὸς ἐκκρίσεις εὔθετοι· κατὰ δὲ τὰ νῶτα, σκληρόσαρκοι· κεφαλαὶ δὲ πάντως

runt vero pisces ex ipsa compage; siquidem alii durae, alii mollis carnis sunt. ac durae quidem sunt carnis phagri, synodontes, buglossi, et lati, quales sunt phesae, et rhombi: mollem vero carnem habent turdi, merulae, phucae, et eiusmodi, qui facile digeruntur. Inter hos medii sunt aselli, bacchi, umbellae. Praeterea quidam saxatiles, quidam pelagii sunt. ac magis alunt, qui prope littora, quam qui aquaeductuum meatibus mali succi, et ori ingrati feruntur. Iam maria quoque in hac re differunt. sunt namque mediocres pisces, qui in Adriano, sed qui in Tyrrheno degunt, suavissimi. quinetiam verno tempore quamplurimi, quod oua pariunt, sunt praestantiores, ut muli: aestate vero phagri, et synodontes: autumno vero hepatus, qui, cum annum excedit, mali fucci est. mugiles et lupi delicatiores sunt. Ex aetate vero parui et novi facile corrumpuntur: cetacei vero difficulter in succum commutantur, duri sunt, ac stomacho noxii: qui vero medium locum tenent, ii medio quoque modo ad distributionem sunt affecti. In partibus quoque differunt. nam in partibus, quae ad caudam sunt, cum motu exercean-

(27) Cod. φῦσαι. v. Aelian. hist. anim. XII, 13. ad quem locum vide Schneiderum, Virum eruditissimum et harum rerum peritissimum.

(28) Cod φοικίδες v. Aelian. l. l. XII, 28.

(29) Appellatur etiam ὄνος. v. Aelian. hist. anim. V, 20. etc.

(30) Forte σκιαδεῖς. Memoratur etiam σκίαινα.

(31) Cod. τιῤῥηνικόν. Hujusmodi vitia innumerabilia, et in hoc, et in aliis Codicibus reperiuntur. Scilicet, expugnata Constantinopoli, fame coacti Graeculi sartores, sutores, fabri, fullones, funambuli, et alii ejuscemodi, profitebantur litteras, quorum exemplo excitati jam inde a triginta annis id imitantur homines vulgares inter Germanos, nec tamen in Graecis et Latinis, a quibus, tanquam a peste, abhorrent.

(32) v. Aelian. hist. anim. IX, 38. Mox Codex: παραιτηταῖος et ὦν.

(33) Hoc non memini legere, sed κεστρεύς. Ergo κεστρεῖς.

(34) Hoc paullo superius etiam legitur. Interpretor, εὐκατέργαστοι, *concoctu faciles*. Mox est, διοδιοίκητοι.

(35) Credo, ita legendum esse: οἱ γὰρ ἐπὶ τοῖς οὐραίοις κινεῖσθαι γεγυμνασμένοι.

διὰ τὸ ἁλμυρὸν καὶ λιπῶδες, ἄτροφοι καὶ δυσδιοίκητοι, πάνυ δ' εὐέκκριτοι μαραυγείαι 36) τε καὶ πάγουροι, καὶ 37) μάλιστα τριγλῶν. παρὰ δὲ σκευασίας, ὀπτοὶ μὲν τροφιμώτεροι, δυσδιαχώρητοι δέ· ἑφθοὶ δὲ, ὀλιγότροφοι, ῥᾷστα διαχωροῦντες. καὶ θαλάσσιοι μὲν εὔστομοι, εὐκάρδιοι, πρὸς ἀναδόσεις ῥᾷστοι, πλαδαρᾶς καὶ μαλθακῆς σαρκὸς ποιητικοί· ποιοῦσι γὰρ εὐχρόους· αἵματος γόνιμοι 38), λαπακτικοὶ 39) γαστρός· ποτάμιοι δὲ καὶ λιμναῖοι, κακοστόμαχοι, παχυμεροῦς ὕλης δραστικοὶ, δυσδιάκριτοι, ὥτινες 40) οὐκ ἀποδέουσι τῆς θαλαττίας ὕλης, καθάπερ ὁ νειλαῖος 41) κορακῖνος, καὶ ἐν ῥήνῳ 42) πέρκη, καὶ ἐν τήβουρι 43) λάβραξ, ὅς ἐστι ἐπεστιγμένος. 44) καὶ ὁ ἀννίων, λίμνη τε κατὰ Φαλερνοοῦς, ὁμοφυοῦς ἰχθύος. εὔχυλον γὰρ καὶ εὐπρόσφορον ἡ ἐκεῖ δίδωσι δίαιτα. Πάντων δὲ προκριτέον ἰχθύων τούς τε

tur, bonum alimentum afferunt, ac delicati funt: in iis vero, quae ad ventrem pertinent, cum pingues fuerint, tum fluitant, tum vero ad excretiones rite funt affecti. in dorfo vero, dura caro eft: at capita omnino propter falfum humorem, et pinguedinem non nutriunt, et difficulter diftribuuntur. at facile admodum excernuntur maraugiae et paguri: fed maxime omnium muli. Ex apparatu, affi magis nutriunt, fed difficilius tranfeunt. elixi vero parum nutriunt, fed facillime deiiciuntur. itemque marini ori fuaves, apti ftomacho, facillimi ad diftribuendum, flaccidas, ac molles carnes faciunt. nam et coloratos faciunt, et fanguinem creant: aluumque fubducunt. At fluviatiles, et qui in ftagnis degunt, ftomacho noxii funt, craffam materiam faciunt, difficulter excernuntur. et nonnulli non funt marinae materiae expertes, ut coracinus, qui in Nilo nafcitur, et perca in Rheno, et in Tyberi lupus, qui eft fubfignatus. itemque Annienis, palufque in Phalernis, eiufdem naturae pifces gignunt. nam pabulum, quod illic eis fuppetit, et boni fucci eft, et valde accommodatum. Ex omnibus vero pifcibus anteponendi funt

(36) Rasarius: *maraugiae.* Nullibi hoc reperio Prorsus diversum est, ἡ μαραυγία. v. Galei opusce. myth p. 681 ὥσπερ γὰρ τὸ λαμπρὸν φάος μαραυγίαν (*caecitatem quandam, impeditum oculorum ufum*) περιτίθησι τοῖς ὀφθαλμοῖς. Ex Plutarcho laudatur etiam μαραυγεῖν. Fortasse ergo piscis iste ita appellatur, quod hebetiores habet oculos.

(37) Rasarius voluit, ut ex ejus interpretatione discitur: καὶ πάντων μάλιστα τρίγλαι.

(38) Cod. γονίμου.

(39) Λαπάττειν exponunt fenfu medico κενοῦν. Erotian. etiam pag. 24. ἐλάπαξεν· ἐμάλαξεν. Ergo idem quod κενωτικός, μαλακτικός.

(40) Conjicio: ὧν τινὲς οὐκ. Mox καθάπερ folum in margine legitur.

(41) Ex correctione. Antea junctim: ὀνειλαῖος. Pueriles hi funt errores. Mox κορακῖνος fcribendum. v. Oppian. Halieut. 1, 33. Aelian. et alios.

(42) Cod. ῥίνῳ.

(43) Rasarius: *Tyberi.* Forte, τίβερι, aut, θύμβρι.

(44) Rasarius: *itemque Annienis, palusque in Phalernis, ejusdem naturae pisces gignunt.* Ut ego dedi, Codex ad litteram exhibet. Ergo etiam φαλερνοοῦς Forte ἀνίων, vel ἀνίης vel ἀνίηνος, et, φαλερνούς.

ἀβρέμους καὶ περιπιμέλους, εὐχύλους τὲ καὶ συμμέτρους. 45) τῶν δὲ ἰχθύων αἱ μέν ἐςι νηχάλεα, 46) αἱ δὲ σελάχη, τὰ δὲ μαλάκια, τὰ δὲ ὀςράκια, ὧν αἱ ποιότητες. ἀφυα 47) βραχύτατόν ἐςι, συναγελαςικὸν, λοπάσι σκευαζόμενον. ἀλώπεκες 48) ἵππουροι, θρίσσαι, λέρος, 49) ἐκ πελάγους φεύγουσιν εἰς ποταμὸν, δύσχυλα, οὐκ εὐςόμαχα, δύσπεπτα, ὀλιγότροφα· ἀχάρνης 50) σκληροφυὴς, δύσφθαρτος, οὔτ᾽ εὐςόμαχος, οὔτ᾽ εὔχυλος· βελῶναι, 51) ῥάμφος κερατῶδες, οὐκ εὐςόμαχοι, κακόχυλοι, ἄτροφοι, εὔφθαρτοι. βῶκες, 52) ἰουλίδες, τράχουροι, πρὸς ἐνίων σαῦροι καλόυμενοι, χάννοι 53) καὶ πᾶν τὸ τηγάνῳ ἁρμόζον, εὔςομον, οὐκ εὐςόμαχον, εὔφθαρτον, ἐπιπολαςικὸν κοιλίας, ἄτροφον. ἐρύθρινος, εὔςομος, ςατικὸς κοιλίας, σκληροπαγὴς, τρόφιμος, ἐντατικὸς πρὸς συνουσίας, εἴ τις αὐτὸν ἐν οἴνῳ πνίξας πίοι. θρανὶς ἢ ξι-

ii, qui virus non habent, et praepingues sunt, ac boni succi, et moderati. Caeterum ex piscibus alii natantes, alii cartilaginei, alii molles, alii testa operti. quorum exponendae sunt qualitates. Apua minimus est, gregarius, et in olla paratur. Alopeces, Hippuri, Thrissae, Lerusque ex mari in flumen confugientia, difficulter in succum mutantur, stomacho non conveniunt, difficulter concoquuntur, et exiguum alimentum praebent. Acharnes vero durae est naturae, aegre corrumpitur, nec est stomacho accommodatus, nec probum succum gignit. Belonae, quae rostri cornei sunt, ineptae stomacho, malique succi sunt, non nutriunt, facile corrumpuntur. Phocae, Iulides, Trachuri, qui Sauri ab aliquibus nominantur, et Canni, et caeteri omnes, qui sartagini conueniunt, ori quidem comedendo apti sunt, sed tamen stomacho non sunt idonei, et facile corrumpuntur, fluitant, ventrem non alunt. Erythrinus ori gratus, aluum sistit. durae compagis est, ad nutriendum valet: et ad res venereas excitandas, si quis eum vino suffocatum bibat, aptus est. Thranis, aut xiphias cetaceus est piscis, et in frusta secatur. ori autem ingratus est. Scaber, difficilis ad conficiendum, valenter nutriens, grave

(45) Rasarius: *moderati.* Immo: *nec nimis magni, nec nimis parui, medicoris et justae magnitudinis.*

(46) Vide supra notam 24. Hic legitur νηχάλεα. ε tamen ob correctionem dubium.. Νη est etiam ex correctione. nam antea v. ad ἐςὶ retulerat, et scripserat ἠχάλ. Mox malim, ὧν ἴδιαι αἱ.

(47) Immo ἀφύη. v. Aelian. hist. anim. p. 56. et ad eum locum Schneiderum. Item Erotian. p. 48. et Galen. in Glossis p. 67. Alciphron p. 398.

(48) nimirum, θαλασσίαι.

(49) Etiam Rasarius: *Lerus.*

(50) Rasarius: *Acharnes.* Alii memorant, ἄχαρνος et ἀχάρνα.

51) Immo, βελόναι. Forte excidit, ἔχουσαι.

52) Rasarius: *Phocae.*

53) Immo χάνναι. v. Aelian. hist. animal. 4, 5.

φίας κητώδης ἐστὶ τεμαχίζεσθαι 55) ἄστομος δ᾽ ἐστι, ψαφαρὸς, δυσκατέργαστος, πολύτροφος, βρομώδης. διὸ μετὰ σινάπεως ἐσθίεται, καὶ λοπάσι. 56) κρεῖττον δὲ τὸ ὑπογάστριον. θύννος καὶ θυννὶς, κολίας, ὀρκῖνος, 57) πηλαμὺς, σκόμβρος, οὐκ εὐστόμαχοι, κακόχυλοι, φυσώδεις, 58) ψαφαροὶ, δυσέκκριτοι, τρόφιμοι, ὧν τρυφερωτέρα ἡ πηλαμύς. ἄστομος δὲ καὶ ἄχυλος ὁ κολίας· ἡ δὲ θυννὶς ὑποτέτακται· δύσπεπτος δὲ ὁ θύννος. σειῶιες, 59) βραχυκέφαλοι, κτένες, χελιδόνες, οὐρανοσκόποι, γαλεοὶ, κύνες, καὶ οἱ ὅμοιοι, κακόχυλοι, βρομώδεις, ἀργῆς ὁλκιμοι 60) ὕλης γόνιμοι. εὐτράπεζοι δὲ σαργοὶ, μελάνουροι, κάνθαροι, εὐστόμαχοι, εὔχυλοι, εὐδιοίκητοι, τροφώδεις δὲ, καὶ πρὸς τὰς ἐκκρίσεις εὖ ἔχουσι. Σάλπαι, αἱ πελάγιαι, δριμεῖαι, εὔστομοι, δύσφθαρτοι, 61) δυσδιαχώρητοι, τροφώδεις, εὐέκκριτοι. αἱ δ᾽ ἀπὸ αἰγιαλῶν, σκληρόσαρκοι καὶ κακόχυλοι, ἄστομοι. βούγλωσσοι, ψῆσσαι, σκληρόσαρκοι, δύσφθαρτοι, εὔχυλοι, εὐέκκριτοι.

olens. quam ob rem et cum finapi comeditur, et in olla paratur. ejufque praeftantior pars eft imus venter. tynnus, et tynnis, colias, orycinus, pelamis, fcombrufque, non apti ftomacho funt. mali fucci funt, flatum gignunt. fcabri, difficiles ad excernendum, nutriunt: quorum valentiffime nutrit pelamis: colias vero et ori ingratus eft, et nullius fucci: at tynnis ei fubiicitur. tynnus vero difficulter concoquitur. Siones, brachycephali, pectines, chelidones, vranofcopi, galei, canes, et qui funt generis eiufdem, mali fucci, et gravis odoris funt, fegnem materiam trahunt, et gigunt. apti autem menfae funt fargi, melanuri, canthari, funtque ftomacho idonei, boni fucci, ac facile diftribuuntur. praeterea vero alunt, et apti ad excernendum. Salpae autem pelagiae acris funt faporis: ori gratae, difficulter corrumpuntur, difficulter feparantur, alunt, facile excernuntur. at quae in littoribus capiuntur, durae funt carnis, eft mali fucci, et ori infuaves. bugloffi vero, et pafferes duram carnem habent, ac difficulter corrumpuntur: boni tamen fucci funt, et facile excernuntur: glaucus, cum lupo. (eft enim

54) Ariftot. hift. anim. 6, 13. ἐρυθρινός. Ibi etiam χάννη memoratur.

55) In margine: καὶ τεμαχίζεται. Forte addendum, ὥστε.

56) Rafarius: *et in olla paratur.* Voluit fortaffe, καὶ ἐν λοπάσι σκευάζεται.

57) Aelian. hift. anim. 1, 40. ὄρκυνος. Ariftot. hift. anim. 5, 10. ὀρκύνες, ubi etiam eft, πηλαμίδες. v. Alciphron. p. 65. Oppian. Halieut. 1, 113. Athenaeus Deipnof. p. 303. 357. Rafarius: *orycinus.*

58) φυσώδεις dedi. Codex: φυσμώδεις.

(59) Rafarius: *Siones, brachycephali.* Neutrius alibi mentionem factam effe memini.

(60) ὁλκιμοι linea notatum, et in margine correctum: καὶ ὁλκίμης, fpiritu leni, loco afperi.

(61) Ante hoc in marg. notatur, εὔχυλοι.

62) γλαῦκος, μετὰ λάβρακα· ἔοικε γὰρ πάντα αὐτῷ, ἧττον. προφέρει δὲ σπάρου ἔλλαψ, εὐστόμαχος, γλυκύχυλος, τρόφιμος, εὐέκκριτος· ἥπατος, ἡμαζέας, 63) τροφερῶς μέσως, εὔθρυπτος, λελυμένος, εὔστομος· δύσπεπτος δὲ καὶ τρόφιμος, καὶ εὐέκκριτος. κεστρεὺς πελάγιος, ἄριστος, εὔστομος, δριμὺς, οὐκ ἀπολείπων λάβρακος. εὐδιαχώρητος καὶ οὗτος, πρὸς 64) τὸ τρυφερὸν, ποταμοῖς διαυγέσι καὶ καθαροῖς νηξάμενος, ἀναχαλᾷ τὴν θαλάττιον 65) σκληρότητα ἀπὸ τῆς τοῦ γλυκέος ἐπικράσεως· ὁ δ' ἐν θολεροῖς καὶ στάσιμον ἐχούσαις ὕδωρ λίμναις, βρομωδέστερος, δυσδιοικήτατος, πρὸς τῆς ἰλύος πιαινόμενος, πάνυ ἀργὴν ἔχων τὴν σάρκα, μεγεθυνόμενος 66) δὲ, σκληροῦται. καλοῦσι δέ τινες καὶ πλῶτα, τὸν κεστρέα. κίθαρος καὶ ῥόμβος πλατεῖς εἰσίν. 67) ὁ ῥόμβος στερεὸς, δυσφθαρτος. χρὴ δὲ τὸν μέγαν, προεωλίσαντα 68) ἡμέραν, ἑψεῖν, δυσκατέργαστον ὄντα, καὶ εὔτροφον· ὁ δὲ κίθαρος, κακόχυλος καὶ οὐκ εὐστόμαχος, δύσφθαρτος, εὐέκκριτος. κίχλαι, κόττυφοι, 69) φυκίδες, ἁπαλόσαρκοι, εὔχυλοι, εὐδια-

in omnibus ei fimilis,) minus. praeftat autem fparo, ellops: ftomachoque eft idoneus, fuccum dulcem gignit, alit, facileque excernitur. hepatus: hemaxias, mediocriter alit: delicatus, folutus, ori gratus, difficulter vero concoqvitur, et alit, et facilis excretionis eft. mugil vero pelagius optimus, ori gratus, acer, lupo noc cedens. praeterea hic quoque praeter quam, quod tener eft, facile fubducitur. in limpidis autem ac puris fluminibus natans, marinam duritiam dulcis temperiei beneficio remittit: qui vero in turbidis, et ftagnis, in quibus aqua ftat, gravioris odoris eft, difficillime diftribuitur, cumque ex fimo pingvis fit redditus, admodum inertem carnem habet. cum vero in magnitudinem excrevit, indurefcit. nonulli vero mugilem, plotem vocant. Citharus et rhombus lati funt. rhombufque folidus eft, difficulter corrumpitur, qui quidem fi magnus fit, quoniam difficulter conficitur, et fatis alit, per unum diem adfervatus coqui debet. ac citharus mali fucci eft, et ftomacho non idoneus. aegre corrumpitur, facile excernitur. Ciclae, cottyphi, phaecides, tenerae funt carnis, boni fucci, facile digeruntur. non nutriunt, ad alvi deiectionem accommodati. Coraxus durae carnis eft:

(62) *Poft lupum.* Rafarius: *cum lupo.* Sed id eft, μετὰ λάβρανος In codice eft: γλάκος.

(63) Ita codex. Rafarius: *hemaxias, medicoriter alit.* τροφερῶς nihili eft. Aut ergo τρόφιμος, aut τρυφερός. Mox enim eft, τρόφιμος.

(64) Forte: πρὸς τῷ τρυφερῷ. Mox malim, ἐννηξάμενος.

(65) θαλαττίαν.

(66) Codex, μεγεθούμενος.

(67) Ita in margine, in textu εἰη, sine accentu.

(68) ἕωλα et πρόσφατα fibi opponuntur. ἑωλίζειν ergo est h. l. *uno die interpofito* coquere, non recens captum. προεωλίζειν et ἑωλίζειν occurrit etiam apud Rufum Ephefium, fed loca ista nunc non poteram reperire, cum totum libellum jam ad typographeum dederim.

φόρητοι, ἄτροφοι, πρὸς διαχώρησιν ἐπιτήδειοι. 70) κόραξος, σκληρόσαρκος, καὶ μᾶλλον, αὐξόμενος, βρομώδης, δυσδιοίκητος, εὔστομος, ἀποδέων φαύλης γονίμου ὕλης, ὧν 71) ὁμείων ἡδύτερος. λάβραξ ἐξαλλάσσεται, ὅσον αὔξεται, σκληρότερος γινόμενος. ἄριστος, ὁ μηνῶν 72) δυεῖν, εὐστόμαχος, εὔχυλος, τρυφερός. ἄρκος, 73) γλυκύχυλος, τρόφιμος, εὐδιοίκητος, εὐέκκριτος· τόδε 74) μὲν περὶ πελαγίου· ὁ δ' ἐν δεξαμεναῖς ἐναντίος τούτοις, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων συμβαίνει. ἄστομοι γὰρ οἱ σύγκλειστοι· ὁ δὲ ποτάμιος κατὰ ψυχροῖς ὕδασιν ὑποδύνων ἐκ τῆς θαλάσσης, εὔστομος, τρυφερός· 75) ὁ δ' εἰς λίμνας μεθιστάμενος, ἰλυώδης, καὶ στεναγόυμενος, πιαινόμενος, ἄστομος· ὀνίσκος, οὐ δριμὺς, εὔχυλος, δυσδιοίκητος, εὐδιαχώρητος, τρόφιμος. Σκόρπαιναι, σκληρόσαρκοι διὰ χυμῶν· διὸ χαίρουσι σκευαῖς· εὔστομοι πρὸς ἐκκρίσεις. σκιαδεὺς εὔστομος, εὔχυλος, εὐδιοίκητος, οὐκ ἄγαν τρόφιμος, εὐέκκριτος. σκάρος, εὔστομος, δυσδιαφόρητος, εὔφθαρτος, διαχωρητι-

et cum maior eft, atque auctior, gravis odoris, difficilis diftributionis, ori aptus: alienus tamen a malae materiei fobole. eftque caeteris fimilibus fuavior. Lupus vero variatur. nam, quanto major eft, tanto durior efficitur. bimeftris eft optimus, ftomacho idoneus, boni fucci, tener. Urfa dulcem fuccum facit, nutrit, facile diftribuitur, et facile excernitur, atque ita quidem de pelagia cenfendum eft. at quae in pifcinis degit, omnia habet contraria, quemadmodum in aliis quoque pifcibus ufu venit. ori namque infuaves funt ii, qui conclufi vivunt. quae vero in fluminibus degit, eo, quod ex mari frigidam aquam fubit, ori grata, teneraqua eft. quae vero in portus tranfit, limofa, et coanguftata, et pinguis reddita, ori ingrata eft. afellus non acris faporis eft, boni fucci, difficilis diftributionis, facile fubducitur, alit. Scorpaenae durae carnis propter fuccos funt, et ob eam caufam apparatu indigent: et, cum ad excretiones aptae fint, ori quoque funt gratae. Umbellae ori fuaves, boni fucci, facilis diftributionis, non admodum nutriunt, facile excernuntur. Scarus ori gratus, difficulter digeritur: facile corrumpitur, et dejicitur. qui vero nuper captus eft, neque vivariis fuit inclufus,

(69) Codex, φοικίδες. Immo, φυκίδες. Trium horum meminit Aelian. hist. anim. 12, 28.

(70) Hoc non inveni. Memorantur vero pisces, κόραξ, κορακῖνος.

(71) ὁμείων nihili est. Rasarius videtur voluisse: τῶν ὁμοίων. Forte, ὧν ὁ μείων. Nam hic fcriba faepe temere conjungit vocabula. Sic mox, ὁμίνων. Paullo post malim, γενόμενος. Rasarius videtur voluisse, γίνεται.

(72) Codex, sine fensu: ὁμίνων.

(73) In marg. ὄρκτος, ἴσως. Verum equidem in vetustissimis et praestantissimis codicibus ἄρκος etiam, loco ἄρκτος inveni. Monui de eo in utraque editione N. Test. mea ad Apocal. 13, 2.

(74) Cod. το δέ. Mox forte, πελαγίων, ob vicinum τούτοις.

(75) στενοχωρούμενος.

κος ὁ δὲ ἀρτιάλωτος καὶ μὴ ζωγρέοις ἐγκεκλεισμένος, πολλοῖς ἐγκάτοις, εὔστομος, ἐπιπολαστικὸς, εὔφθαρτος. συνόδους, σκληρόσαρκος μὲν, οὐκ ἀτρύφερος 77) δὲ, εὔχυλος, εὐδιοίκητος, τροφώδης μέσως, καὶ εὐέκκριτος. τρίγλα, ἐπιφανεστάτη ὄψων, εὐστόμαχος, εὔχυλος, εὔστομος, πλακώδης σὰρξ, δύσφθαρτος, μετρία πρὸς ἐκκρίσεις. διαφέρει δὲ ἡ πελάγιος τῆς πετραίας, διάπυῤῥος οὖσα 78a) κινναβάρει, καὶ χρυσώπη, πωγονοφόρος δ' ἐστί. Λείπονται δὲ τούτων αἱ 78 b) παραιγίαλοι. Φάγρος σκληρόσαρκος, δύσφθαρτος, οὐκ εὐέκκριτος, χρυσόφρυς, λευκόσαρκος, στερεὸς, σύγκριτος, εὔχυλος, εὐδιοίκητος, τρόφιμος, οὐ δυσέκκριτος. γόγγρος οὐκ εὔστομος, οὐδὲ κακόχυλος, μετρίως δ' εὔπεπτος, τροφώδης, πρὸς ἐκκρίσεις διάμεμπτος. 78)

Περὶ κνίδης.

Κνίδαι 80) ἢ ἀκαλύφαι, εὔστομοι, κακοστόμαχοι δὲ οὐ μετρίως· ὀπταὶ δὲ τῶν ἑφθῶν ἐπιτηδειότεραι, λυτικαὶ κοιλίας, οὐρητικώτεραι δὲ αἱ μετὰ τὴν κάθαρσιν, αἱ φύουσαι πρὸς ταῖς ψήφοις πηληθεῖσαι 81) καὶ συστραφεῖσαι πάνυ ὀλίγοις ἁλσὶ, παθεῖσαί τε, ὅπως ὀλίγον μετρίως εἶναι σιτηραί. τῇ δὲ ὀπτήσει παγεῖσαι

multa habet interiora, et ori gratus est, et fluitans. facile corrumpitur. Synodus habet ille quidem carnem duram, sed tamen non est alimenti expers. boni vero est succi, ac facile distribuitur, et mediocriter nutrit, et facile excernitur. mulus obsoniorum praestantissimus est, et stomacho idoneus, et boni succi, et ori gratus, caro plana, difficilis ad corrumpendum: et mediocris ad excernendum. differt autem pelagius a saxatili, quod ruffus sit, cinnabarique atque auro similem aspectum habeat. itemque barbam fert. his autem inferiores sunt ii, qui in littoribus viuunt. phagrus durae carnis est, difficulter corrumpitur, non facile secernitur. aurata candidae carnis est, solida, condensa, boni succi, facilis distributionis, alitque, et non difficulter excernitur. Gongrus nec ori gratus, nec mali succi est. modice aptus ad concoquendum; et alendum: et ad excernendum vitio vacans.

De Utrica.

Urticae, quae etiam acalyphae dicuntur, gratae ori, et stomacho non mediocriter ineptae. sed assatae sunt elixis accommodatiores. aluum cient, urinamque magis movent, quae post purgationem exortae juxta calculos, lotae, et perexiguo sali mixtae, atque ita parum aspersae sunt, ut mediocriter mandi pos

(76) Codex: ἀτροφερός.

(77) Rasarius videtur voluisse, ἄτροφος. Sed mox est, τροφώδης.

(78 a.) Forte interponendnm: καὶ ὁμοία. χρύσωπος est in opusc. myth. Galei p. 225. Memorantur etiam pisces χρυσώπιδες.

(78 b.) Forte: παρ' αἰγιαλοῖς. Fabric. παραιγιάλιοι.

(79) Rasarius forte voluit, δὲ ἄμεμπτος, aut, ἀδιάμεμπτος.

(80) v. Dioscor. IV, 94. p. 281. Hic pag. 18. est ἀκαλήφαις.

(81) Forte, πιληθεῖσαι. Rasarius videtur maluisse, πλυνθεῖσαι. Mox fortasse, συστραφεῖσαι. Fabric. πληθεῖσαι.

δι' ὀβελῶν ἢ καρφῶν ἐπὶ ἀνθράκων μαλάχης ἢ κληματίνων, ὥςε ἐνεργῶς 82) ἄραθαι. μετὰ γλυκέος δὲ, ἢ οἰνομέλιτος ἀναποιῆσαι γεῦσιν, εὔπεπτοι καὶ εὐέκκριτοι· αἱ δ' ἐν γλυκεῖ καὶ ἐλαίῳ ἑψώμεναι μετὰ τῆς ἄλλης ἀρτύσεως, τὸ μὲν ὀλιθηρὸν καὶ ὅλκιμον φυλάττουσι· πλισμίαι 83) δὲ οὖσαι καὶ δύσπεπτοι, τὴν κοιλίαν ἀναχαλῶσι μᾶλλον.

Περὶ ὀςρακίων.

Βαλάνων μὲν ἄρισαι, αἱ θερίας 84) λαμβανόμεναι, ἐπιτήδειοι πρὸς βρῶσιν, αἳ γίνονται, ὅπου ἐπιμίγνυται γλυκὺ ὕδωρ· τρόφιμοι δ' εἰσὶ καὶ γλυκεῖς. πλέον δ' εἰσὶν, ἐντρεφόμεναι πέτραις. ἥδισαι γὰρ αἱ τροφώδεις, 85) εὐλέαντοι, 86) πολύχυλοι, πρὸς κοιλίας μάλαξιν ἐπιτήδειοι, ςομάχῳ προσηνεῖς, εὔςομοι, ἁπαλαὶ, κινητικαὶ οὔρων, τὸν 87) χυλὸν αὐτῶν ἁπλοῦν ἀμεταποίητον· τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν ἐςὶ διαχωρητικόν. αἱ δὲ μὴ ἐν πέτραις, δριμεῖαι καὶ φαρμακώδεις, δραςικαὶ κοιλίας πλέον, ἐλάττω δὲ τῶν οὔρων. Γλυκυμαρίδες 87) προφέρουσι τῶν τραχέων· μειονεκτεῖ δὲ τῶν πελωρίδων. εἰσὶ δὲ διακριτικαὶ ςομάχου. σκληρὸν δ' ἐςιν αὐτῶν τὸ σαρκῶδες, οὐ μὴν ἄτροφον· οὐρητικώτεραι δ' εἰσὶ

sint, et affatione concretae, aut verubus, aut furculis fuper carbonibus maluae, aut farmentorum, ut valenter folvant. Cum paffo autem, aut vino mulfo guftum excitantes facile concoquuntur, facileque excernuntur. quae vero ex paffo et oleo elixantur cum alio etiam condimento, id quidem fervant, ut lubricae fint, atque attrahant. fed et explent, et difficulter concoquuntur, et aluum magis relaxant.

De tefta opertis.

Glandes optimae funt, quae aeftate capiuntur, aptae, ut eis vefcamur. quae quidem exoriuntur, ubi aqua dulcis mari admifcetur. nam et alunt, et dulces funt. plerumque autem in petris educantur. Suaviffimae enim funt quae alunt, friabilefque funt, multumque fucci faciunt, et ad aluum molliendam accommodatae: et ftomacho idoneae, ori gratae, tenerae, et urinam cient. fuccus earum fimplex confici non poteft. at ius decoctarum ad excretionem valet. quae vero in petris vitam non degunt, acres funt, et medicamenti facultatem prae fe ferunt. et plus ventrem citant, quam urinas moveant. glycymerides praeftantiores funt trachibus, inferiores autem peloridibus. hae namque ftomachum diifgregant. earum caro dura eft illa quidem, fed non ex-

(82) Syllabae ερ inscriptum α, id est, ἐ αργῶς Paullo post Fabric. ποιαναποιῆσαι.

(83) Hoc non intelligo. Forte, πλημμίη, a πλήσμιος, quo utitur Gregor. Nyss. T. I. p. 796. Fabric. πλήσμιοι.

(84) In margine θέρους.

(85) Fortasse, πετρώδεις.

(86) A λεαίνειν, quod fatis notum est vel ex Xenophontis memorabilibus Socratis et aliis pluribus.

(87) Haec ita dissoluta funt, ut aliter copulanda fint, fi fenfum exterquere velis.

μᾶλλον τῶν πελωρίδων. οἶμαι δὲ καὶ 89) ἑφθαὶ σκληροποιοῦνται. ἑψηθεῖσαι δὲ καὶ ἀτρυθεῖσαι, εὐστομόι εἰσι. γίγνονται δὲ καὶ γένη πελωρίδων ἢ χηνῶν. 90) διάφοροι δὲ, ποικίλαι καὶ στρογύλαι, ὡς αἱ ἐν Δικαιαρχείᾳ, ἐν τῷ Λουκρίνῳ λάκκῳ 91) καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῷ λιμένι. γλυκεῖαι γὰρ καὶ εὔχυλοι. αἱ δὲ ὑπὲρ Φάρον καὶ τὸν δίολκον, τήν τε γέφυραν, καὶ τὴν νῆσον, ἐπιμήκεις, τραχεῖαι, βαλάνοις ἐοικυῖαι δρυΐναις, ἐμφερῶς 92) φήγοις τὸν ἐχῆνον φερόμενον. λευκαὶ δ' εἰσὶ καὶ σκληραὶ καὶ δριμεῖαι. Κτένες κράτιστοι, οἱ εὐμεγέθεις, κοῖλοι, τὴν χρόαν μελάντεροι. ἀκμάζουσι δ' ἦρος καὶ θέρους. τότε γὰρ αὔξονται μάλιστα πρὸς σελήνην. διάφοροι δ' οἱ ἐν Μιτυλήνῃ πάντων, μεγέθει, φύσει, εὐχυλίᾳ. φέρει δ' ὁμοίους τούτοις ὁ Ἰόνιος κόλπος κατ' Ἰλλυρίδα καὶ Τυῤῥηνίδα καὶ Σάλωνας 93) καὶ Λάτιον. φέρει δὲ καὶ Χίος, καὶ συχναὶ τῶν νήσων, καὶ Ἀλεξάνδρεια. Ὁ δὲ Πόντος, φέρει μὲν πολλοὺς, βραχεῖς δὲ καὶ δυσαυξεῖς· γλυκεῖς δ' εἰσὶ καὶ εὐπεπτότεροι τῶν ὀστρέων. διαχωρητικοὶ δ' εἰσὶ μετ' ὄξους, καὶ ὄπου, διὰ τὸ ποσῆς 94) γλυκύτητος μετέχειν, ἣν ἀποβάλλουσιν ὀπτώμενοι. ὁμοίως δὲ καὶ λεῖοι λύουσι κοιλίαν. καὶ ἂν παλαιοὶ ὦσιν ἢ νηροί.

pers alimenti. et urinam magis, quam pelorides cient. assatae autem, mea quidem sententia, indurescunt. elixatae vero et conditae ori sunt gratae. Ex genere peloridum sunt hiatulae. diversae autem sunt, atque variae, et longae, ut Dicaearchiae in Lucrino lacu: et Alexandriae in portu. sunt enim dulces, et boni succi. quae vero sub Pharo, et Diolco, et ponte, et insula, oblongae sunt, et asperae, glandibus quercinis similes: et aeque ac phagi echinum producentes. albae autem sunt, durae, atque acres. Pectines optimi sunt, qui ad iustam magnitudinem pervenerunt, cavi, colore nigriore. praestant autem vere, atque aestate: siquidem eo tempore ad lunae incrementum maxime augentur. omnibus autem Mitylenaei antecellunt magnitudine, natura, humoris bonitate. his similes Ionium mare iuxta Illyrida, Hetruriam, Salonas, et Latium producit. Iam vero et Chios, et vicinae insulae, itemque Alexandria huiusmodi pisces ferunt. Pontus vero multos fert, sed minutos, et qui aegre augeantur. dulces sunt, ac facilius, quam ostrea concoquuntur. ex aceto sumti ad excretionem accommodantur. et cum ex posca coquuntur, dulcitudinis participes sunt, quam assando deponunt. pari quoque modo contriti aluum soluunt, idque, sive recentes, sive

(88) Rasarius maluit, γλυκυμερίδες, quod nec mihi absurdum videtur.
(89) καὶ in margine additum. Rasarius: *assatae* id est, ὀπταί. Id loco οἶμαι habet Fabric. Probo Rasarium
(90) Rasarius: *ex genere peloridum sunt hiatulae.* χημῶν ergo voluit. Forte legendum: πελωρίδων, οἷον χημῶν.
(91) In marg. αἱ ἐν τῷ. Malim ergo: καὶ αἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν τῷ λιμένι, aut, αἱ ἐν τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λιμένι.
(92) In marg. ἐμφερεῖς Mox debet saltem esse, ἐχῖνον φερόμεναι.
(93) Stephanus discrimen facit inter σάλωνα et σαλῶνας.
(94) Ita ex correct. Antea erat πόσης. ὄπου et ὀπτώμενοι non conveniunt inter se. Forte, ὀποῦ. Vide paullo inferius.

ὀλίγον 95) δ' εἰσὶ κινητικοὶ τῶν οὔρων. οὐκ εὔφθαρτοι οἱ 96) πυξίζοντες, καθάπερ τὰ ὄστρεα. κρείττω δὲ οἱ ἑφθοὶ τῶν ὀπτῶν πρὸς τὸ ὑπακτικὸν τῆς γαστρός· οἱ δ' ὀπτότεροι, ἀχυμότεροι, δυσέκκριτοι δέ. Ὑποληπτέον δ', ἐλάττους 97) ἔχειν τὸ ἄτοπον τούτοις ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὀστρακοις ὀπτωμένους, εὐτροφωτέρους, καὶ ταρακτικοὺς ἧττω. εὐτονώτεροι 98) δὲ ὀπτοὶ, καταρανθέντες 99) ἀκράτως, εὔστομοι, εὔπεπτοι, προκριτέοι τῶν ὀστρακίων. καὶ οἱ ταριχευόμενοι δὲ κοιλίαν 100) οὐ ταράσσουσι. τηροῦσι δὲ τὴν φυσικὴν γλυκύτητα ἐν ἅλμῃ μένοντες, οὐρητικοὶ δ' εἰσίν. εἰσὶ δὲ οἱ λευκοὶ καὶ πλατεῖς γλυκύτεροι. σκληροὶ δὲ οἱ λευκοί· οἱ δὲ πυῤῥοὶ βρωματώδεις καὶ οὐρητικοί· οἱ δὲ ποικίλοι, μέσοι, καὶ τὰς 1) αὐδ ἑαυτῶν ἐμφέρει φυκίοις. ἰδίᾳ δὲ δοθέντα, δύσπεπτα μὲν, οὔρων δὲ κινητικά. ἐσθιόμενοι δὲ οἱ κτένες ἐπαρκοῦσι τοῖς ῥυπαρὰ καὶ ἐσχαρωμένα περὶ κύστιν ἔχουσιν ἕλκη, ἀποκαθαίροντες. Κήρυκες σκληρότεροι μέν εἰσι πορφύρας, παρὰ μέγεθος δὲ καὶ τόπους διαφέρουσι. τρισσὰς δ' ἔχουσι δυνάμεις, τοῦ τε 2) ὀστράκου, καὶ τραχήλου, καὶ μήκωνος. ἡ δὲ γὰρ ψαφαρά ἐστιν, ἰχθυώδης, στατικὴ κοιλίας, καὶ πλέον, εἰ ὀπτηθείη. ἀντιπρακτικωτέρα δὲ ἡ

vetufti fuerint. parum autem urinam cient. qui buxei coloris funt, ficut oftrea, non facile corrumpuntur. elixi funt affatis ad alvum fubducendam aptiores. quique magis affati funt, minus fucci habent, et difficulter excernuntur. Exiftimandum quoque eft, eos, qui in fuis teftis affantur, minus eos perturbare. valentiores autem affati funt. quique expurgati plane, pureque fuerint, ii grati ori funt, et facile concoquuntur. et teftaceis anteferendi funt illi, qui fale conditi funt: nec admodum perturbant. nativam autem dulcedinem in muria confervant: et urinam movent. ac candidi quidem et lati funt dulciores. atque albi funt duri. rufi vero funt virofi, et urinam cient. varii autem, medii funt, et eorum aliqui fucis funt fimiles. qui per fe dati, difficulter concoquuntur, et tamen vrinam movent. affumti vero pectines remedio funt iis, quorum vefica ulceribus fordidis, et cruftam habentibus vexatur: fiquidem ea expurgant. Buccinae funt duriores purpura. et magnitudine ac loco differunt: triplicesque vires habent teftae, colli, et excrementi in tefta contenti. nam fcabra fubftantia pifcis al-

(95) Codex, ὀλίγῳ. Paullo post Fabric. ὀπτώμενοι, loco ὀπτότεροι.

(96) A πύξος, buxus.

(97) Forte, ἔλαττον, et mox, τοὺς loco τούτοις. Paullo post, ἧττον.

(98) In marg. εὐστώμοτεροι, quod probo.

(99) Rasarius voluit, καθαρθέντες. Istud est loco, καταῤῥανθέντες, ab καταῤῥαίνω. ῥαίνειν est pag. 22. Fabric, καταραθέντες. Loco ἀκράτως, forte ἀκράτῳ, nimirum οἴνῳ. Mox codex, προκριτέοι.

(100) Ita in margine. In textu fine fenfu: καὶ λίαν."

(1) Loco horum, in margine notatur τοὶ et, ταδ, praeterea φύσεις et δ', fed duo postrema rursus deleta. Rasarius videtur conjecisse: καί τινες αὐτῶν ἐμφερεῖς. Fabric, ποσὰ δὲ αὐτῶν ἐμφέρει.

(2) Mira mihi h. l. videtur interpretatio Rasarii et abhorrens a Graeco.

ἑφθή· οἱ δὲ τράχηλοι αὐτῶν λύουσι κοιλίαν. δύσπεπτοι δ' εἰσί. χρὴ δὲ διὰ νάπυος, ἢ ὄξους, ἢ ὀποῦ, ἢ πεπέρεως ἐπανορθοῦσθαι αὐτοὺς ἐσθιομένους. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῶν ὕδωρ, διαχωρητικὸν κοιλίας, θερμὸν γενόμενον. σὺν δὲ τῇ μήκωνι ἑψώμενον, κιῤῥότερον καὶ ἰχθυῶδες. ὅλοι δὲ καθεψηθέντες, στατικώτεροι, καὶ διψώδεις γίγνονται. ἔνιοι δὲ ἑψήσαντες αὐτούς, λεαίνουσιν, ἐμφερῶς ἀκαλήφαις ἀρτύοντες, γίγνονται εὔστομοι. ἀνατολικῆς 3) δὲ σελήνης, πλήρεις· λεπτοὶ δὲ θέρους εἰσίν. πορφύραι δέ, αἱ μείζους, σκληρότεραι, καὶ τοῖς ἑαυτῶν δέρμασι μετρίαν 4) διαφορὰν ἔχουσαι. τράχηλοι μὲν γὰρ δυσκατέργαστοι, δυσδιαχώρητοί τε καὶ δύσφθαρτοι, εὐστόμαχοι, ὀλιγόχυμοι, μόλις διαλυόμενοι τῇ μασήσει· 5) οἱ δὲ πυθμένες ἢ μήκωνες, μαλακοί, εὐκατέργαστοι, διαχωρητικοί, ἰχθυωδέστεροι, διουρητικοί, ἱδρωτικοί, σιελοποιοί· πλεονάσαντες δέ, χολερώδεις, ναυτιώδεις, μελαίνων ἀπολαυστικοί. 6) τὰ δὲ κολούλια 7) ἢ κορύφια τῶν ὁμογενῶν, ὁπόσα 8) στρομβοειδῆ, πάντων ἐστὶν ἐπιτηδειοτάτη ἡ προσφορὰ αὐτῶν, 9) ἑψήσει καὶ ὀπτήσει. χυμὸν ἀνίησιν 10 a.) εὔστομον, εὐστόμαχον, κοιλίας ἐπαγωγόν, γλυκύν, 10 b.) κινητικὸν οὔρων· μικρόσαρκος, 11) ἀναλογῶν κο-

vum fiftit, ac praecipue, fi affetur. contra magis facit elixa. collum earum alvum folvit, difficulterque concoquitur. idcirco ex finapi, vel aceto, aut liquore, aut pipere corrigere ipfum debent, qui eodem vefcuntur. aqua denique, quae ex eis emanat, calefacta ventrem fubducit. cum eo vero excremento, quod tefta continetur, cocta, magis gilva fit, et pifcis qualitatem praefert. fi vero totae decoquantur, maiorem fiftendi vim habebunt: et fitim afferent. quidam vero eas elixantes laevigant, et aeque ac urticas condiunt: fiuntque ori gratae. Luna exoriente plenae, et aeftate graciles. purpurae maiores, duriores funt: et earum coria mediocriter corrumpuntur: colla difficulter conficiuntur, aegre fecedunt, aegreque corrumpuntur. aptae ftomacho, pauci humoris funt, vix mandendo diffolutae: fundum vero aut earum excrementum, facile conficitur, facile fecedit, maiorem pifcis facultatem affert, urinam ciet, fudorem movet, fputum creat. fi quis eo largius vefcatur, bilem, naufeamque facit, et atri humoris copiam gignit. partes autem ad caudam pertinentes, aut extremitates earum, quae

(3) De hoc dubito. Forte ἀνατελλομένης μέν, addito nomine alicujus fideris.

(4) In margine: διαφθοράν.

(5) Alibi legitur etiam μάσσησις. Sic est etiam, ἀκαλύφη et ἀκαλήφη, quod paullo ante occurrit.

(6) In margine: ἐπιπολαστικοί. Neutrum placet. Forte, ἐπισκευαστικοί, aut contra, ἀποσκευαστικοί, feu, ἀποπαυστικοί.

(7) Rasarius in mente videtur habuisse, κολούρια.

(8) Syllabae δῆ, aliquis inscripsit α.

(9) Post αὐτῶν, in margine additur: ὠμῶν τε καὶ σκευαστῶν, quae minime contemnenda videntur. Habet et Fabric.

(10 a.) Ita ex correctione. Antea εὔστοχον, quod abfurdum est. Iste fcriba negligens terminationem occupavit ex proximo εὐστόμαχον. Mox conjicio, κοιλίας ὑπαγωγόν.

(10 b.) Rursus ex correctione, antea γλυκύων, quod ingeniose reddidit Rasarius.

(11) In marg. ἀνάλογον. ἀναλογεῖν est, *fimilem effe*, quod notum est. Fabric. μικρόσαρκοι ἀνάλογον, i. e. ἀναλόγως.

χλίας. ἀπεργάζεται δὲ καὶ στόματος εὐωδίαν. πρὸς οἰνοποσίαν δὲ ἄθετα, ζεσθέντα τρόφιμα, ὀπτὰ δὲ, σκληρά· ἡ δὲ μήκων αὐτῶν στατικωτέρα, τρόπον κηρύκων. Κοχλίαι, σκληροὶ, δυσκατέργαστοι. τὰ δὲ τούτων εἴδη, τὸ μὲν ἐπίμηκες, ὅτῳ 12) καὶ σάλπιγγος δίκην ἐμφυσῶσι· τὸ δὲ στρογγύλον, ᾧ τοὔλαιον 13) ἀναχέουσι· τούτων δὲ οἱ μὲν ὑπερμεγέθεις, ἄβρωτοι, διὰ τὸ βρομῶδες, καὶ σκληρὸν καὶ χολερικὸν, πολύσαρκόν τε καὶ κητῶδες· τῶν δὲ βραχέων ἐνίους προσφορὰ πείθει μετ' ὀξυμέλιτος ἢ χλωρῶν, τηγάνου 14) τε μετ' ὀξυπεπέρεως. 15) οἱ δὲ πενταδάκτυλοι, ὀξυπύθμενοί τε τῶν ἄλλων 16) κληζόμενοι. ἕλικες ἢ ἀκτινοφόροι, ἀσαρκότεροι μὲν εἰσι παρὰ τοὺς ἄλλους κοχλίας· πλήσμιοι δὲ καὶ ἐπιπολαστικοί. προβρεχόμενοι δὲ ὀπτοὶ 17) καὶ ὄξει πρὸς βρῶσιν ἐπιτηδειότεροι ἐκταράξαι κοιλίαν. Ἄνεφθοι κοχλίαι πάντες. θαλάττιοι τοὺς τροχήλους 18) γλυκυτέρους ἔχουσιν. εἰσὶ δὲ ψαφαροὶ, εὔχυλοι, δύσφθαρτοι, κοῦφοι παρὰ τοὺς χερσαίους· ἰσχυρότεροι γὰρ καὶ μαλακώτεροι πρὸς ἔκκρισιν, εὐαδέστεραι, εὐστόμαχοι κατὰ τοὺς πυθμένας. κοχλίαι, δύσπεπτοι, παραφρακτικοὶ 19) ὄξει καὶ ὀπῷ, ἵνα

eiufdem funt generis, quae turbinatae funt, omnium funt aptiffimae: earumque ufus elixando, et affando humorem ex fe emittit, ori gratum, ventriculo idoneum, aluum fubducentem, dulcium urinarum motorem. parum tamen carnis facit, ad cochlearum proportionem. fed et ori fvavem odorem conciliat. ad vini potum incommodae: elixatae nutriunt: affatae vero, durae funt. earum excrementum, quod tefta continetur, fiftit more buccinarum. Cochleae durae funt, difficulter conficiuntur. harum fpecies funt hae: teres, quae tubae modo fufflat: rotunda, quae oleum effundit. harum quae nimis magnae funt, ineptae ad comedendum cenfentur, quia virofae funt, duraeque, ac bilem creant, et multa eis caro ineft, cetaceaeque funt. brevium ufus nonnullis placet cum aceto mulfo, aut cum foliis viridibus rutae, cum oxypipere. quae vero quinque digitorum funt, et imam partem acutam habent, quaeque helices, aut actinophori nominantur, minus quidem carnis, quam caeterae cochleae habent, fed tamen explent, et fuperfluunt. at praemadefactae, et affatae, ex aceto fumtae, accommodatiores funt. ac cochleae omnes incoctae ventrem perturbant. marinae vero vertices ha-

(12) Fabric. οὕτω.

(13) Codex: τοὔλαιον Mox βρομῶδες. Superius βρωμώδης et βρωματώδης

(14) Πηγάνου voluit Rasarius, ut ex ejus interpretatione colligo. Paullo ante malim: ἐνίοις ἡ προσφορὰ ἐν ἤθει.

(15) Hoc non inveni, fed facile intelligitur, quid sit, nimirum, piper cum aceto.

(16) Forte, ὑπ' ἄλλων δὲ κληζόμενοι. ὀξυπύθμενοι ita eft, ut apud Demetr. Phaler. p. 73. Galen. in Gloff. p. 94. In lexico Herodoteo, pag 106. eft, ἀπύθμην. Pisces plures prorsus, ut equidem credo, ignotos hic memorat. πλήσμιος fuperius etiam adhibuit.

(17) Hic et deinceps quaedam turbata funt.

(18) Rasarius: τραχήλους.

(19) Hic in margine ftellula est, tanquam nota defectus. Fabric. ποιῇ ἵνα

ποιῇ ἐσθιόμενοι, ἔτι δὲ εὐζώμῳ. Λεπάδες 20) βραχεῖαί εἰσιν, ἔν τισι 21) μείζους, ὡς ὀστρέων δοκεῖν μὴ ἐναλλάττειν· μέγισται δ' ἐν Ἰνδικῇ, ὡς καὶ τὰ ἄλλα πάντα. σκληροὶ δ' ἄλλως καὶ ὀλιγόχυμοι, δυσκατέργαστοι δὲ καὶ δυσέκκριτοι· ἑφθαὶ δὲ συναρτυόμεναι εὔστομοι. μύακες, 22) ἁλμυροὶ, βρομώδεις· βοηθοῦντες δὲ ὀπῷ κυρηναϊκῷ, πηγάνῳ τὲ καὶ ὄξει. ταρακτικοὶ δὲ κοιλίας καὶ διουρητικοί· οὐκ εὔστομοι, δύσπεπτοι, ἐμφρακτικοὶ παχέος αἵματος, φλέγματος δὲ γόνιμοι, καὶ μᾶλλον οἱ πρόσφατοι. διὸ κατεργαστέον αὐτοὺς τοῖς δριμέσι, νάπυϊ, εὐζώμῳ. 23) ὀπτοὶ δυσδιαχώρητοι, πολύδιψοι, βαρεῖς· οἱ δὲ ἑψηθέντες καὶ τριβέντες καὶ ἀρτυθέντες 24) ἥττους τοὺς βρομώδους τὰ ἰσαποιοῦσι τοῖς τρομμώδεσι. 25) μύες, καὶ στρογγυλότεραι μέν εἰσι μυῶν· 26) μικρότεραι δὲ καὶ δασεῖαι, ὄστρακά τε καὶ λεπτὰ φέρουσαι, τὰς σάρκας τε ἁπαλώτεραι καὶ γλυκύτεραι, τοὺς χυμοὺς διαφορώτεροι, 27) οἱ αὐτοὶ ἀτροφώτεροι, δηκτικοὶ στόματος, καὶ φάρυγγος ἀναδάκνοντες τὴν κατάποσιν, 28) καὶ τὴν φωνὴν δασύνοντες ἢ ἀποκόπτοντες τῶν πολλοὺς φαγόντων. ξηρᾶς τὲ

bent dulciores. funtque tenerae, boni fucci, difficulter corrumpuntur, leves comparatione terreftrium: valentiores enim et molliores ad excretionem cenfentur, fuaviorifque odoris, et ima eorum pars ftomacho idonea. cochleae porro aegre concoquuntur: cum aceto vero et fucco aperiunt: ut, qui eis vefcuntur, pingvefcant. ac cum eruca etiam comeduntur. Lopades minutae funt, in quibufdam vero locis funt magnae, ut ab oftreis non abfimiles videantur. maximae in India, ficut caetera omnia, nafcuntur. caeterum durae, et pauci fucci, difficulterque conficiuntur, et excernuntur. coctae autem conditae funt gratae ori. Murices falfi, virofi. eis fuccurritur liquore cyrenaico, ruta, et aceto. ventrem turbant. urinam cient. ori non grati, concoctu difficiles. obftruunt craffo fangvine. pituitam gignunt, et magis adeo recentes. idcirco parandi funt cum acribus, ut finapi, erucaque. affi difficulter fedunt. magnam fitim inuehunt, gravant; elixati, contriti, et conditi minus virofi funt. fed eadem, quae turbinati, faciunt. mures rotundiores quidem funt muricibus, fed minores, et hirfuti: teftamque tenuem fe-

(20) λέπαδες, Cod.
(21) Rasarius addit: δὲ τόποις.
(22) Vide Erotianum p. 52. in χηραμίδα, et Galen. in Glossis p. 94. in σκαφίδα.
(23) v. Dioscor. II, 170. p. 146.
(24) Ita omnia ad litteram in Codice. In margine est, ἧττον, et in fine, τρομβώδεσι. Legendum videtur: ἧττον βρομώδεις, τὰ ἶσα ποιοῦσι τοῖς στρομβώδεσι. τρομβώδης memoratur quidem, fed sine auctoritate. Apud Aristot. hift. anim. IV, 4. legitur: στρομβωδῶν, et, quod idem est, στρομβοειδῶν.
(25) Immo, στρογγυλότεροι. fed et mox feminino genere. v. Aelian. hist. anim. 9, 41. καὶ redundat, nisi aliud epitheton exciderit.
(26) Forte, μυάκων, de quibus paullo ante. Mox, post δασεῖαι, addit Fabric. τὰς σάρκας τε ἁπαλώτεραι καὶ γλυκύτεραι. Ea hic paullo post adduntur.
(27) οἱ αὐτ. ἀτροφ. leguntur folum in margine. Antea ergo feminino genere dixit, nunc derepente masculino. Arrian. in Indicis p. 337. μύας τὲ ἐθήρων τοὺς θαλαττίους οἱ στρατιῶται, καὶ ὄστρεα δὲ, τοὺς σωλῆνας καλεομένους, ἄτοπα τὸ μέγεθος.
(28) Ita ex correctione. A primo fcriba fine fensu, κατάπασιν.

κινητικοὶ βηχὸς καὶ βράγχης. οὐκ ἀγαθοὶ δὲ οἱ ἀμμώδεις ἢ 29) ὀστρακοισικεραμέων τούς τε ἀπὸ τῶν πέτρων 30) ἢ φυκίων. δριμεῖς γάρ. ἐι 31) δὲ ὄστρεα τὰ πελάγια, σπάνια καὶ ἀχρεῖα διὰ τὸ μὴ θεωρεῖσθαι ὑπὸ ἡλίου. γίνεται δὲ 32) μικρομεγέθη. πικραὶ δ' εἰσὶ καὶ οὐκ ἐδώδιμα, διὰ τὸ δηκτικὸν τῆς κοιλίας. χαίρει γὰρ ἐπικιρνάμενον 33) γλυκέσι κράσει, γλυκυχύλους προσαύξων σάρκας. διὸ κάλλιστα κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ νείλου ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐν ἐφέσῳ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοὺς 34) καΰστρίους εἰς καταβόλους τιθέντες, ὡς σπέρματα, καὶ αὔξεται. Ἔαρι δὲ ἐμπίπλανται, παχυνόμενα λευκῷ χυμῷ γαλακτώδει. πάλιν 35) βρεντέσιον, ταρακῶνα, ναρβῶνα, δικαιαρχίαν, λουκρίνῳ λάκκῳ, χελιδονίας, λευκάδα, ἄκτιον, λιβυκοὺς κόλπους. πελωρίδες ἢ μελαινίδες κάλλισται, αἱ ἐμφερεῖς ὀστρέοις, ἐν τέλμασιν, ἰλυΐ τε βορβορώδει, ὅπου μίγνυται ὕδωρ γλυκύ. αἱ δ' ἐν βυθῷ, σπάνιαι καὶ ἀηδέστεραι. ταύταις χρῶ καὶ ἐζωμοποιημέναις πρὸς λύσιν κοιλίας χρησίμως. πεπτικαὶ δ' εἰσὶ, διαχωρητικαὶ μετρίως. Ἁι δὲ πίνναι, τόπων μὲν ἕνεκεν, ἐπιτήδειοι, αἱ ἁπαλαὶ, εὔτροφοι, ἐκ τῶν τεναγω-

runt. caro magis tenera eſt, ac dulcior: ſucci magis varii. minus etiam nutriunt, os mordicant, faucium deglutionem convellunt: vocem condenſant, aut abſcindunt. qui large eis veſcuntur, tuſſes ſiccas, et raucitates eis excitant. arenoſi vero boni non ſunt, vel qui in fictilibus figulorum, vel in petris, vel in alga naſcuntur. ſunt enim acres. oſtrea vero pelagia rara, et inutilia ſunt. quia ea ſol non aſpicit. et exiguae magnitudinis fiunt, amaraque ſunt, nec eſculenta, quia ventrem mordicant. gaudent dulci temperamento immixta, quod carnes dulces auget. idcirco ad Nili oſtia praecipue in Aegypto, et in Epheſo ad Caiſtri ingreſſum incluſa, ut ſemina ponunt, et ita creſcunt. Vere igitur craſſeſcunt expleta albo humore et lacteo: praeterea Brundufii, Tarracone, Narbonae, Dicaeachiae, in Lucrino lacu, Chelidonia, Leucade, Actio, et Lybico ſinu idem fit. pelorides vero, aut melaenides optimae ſunt, quae ſimiles ſunt oſtreis in ſtagnis, et limoſis paludibus, ubi aqua dulcis immiſcetur. quae vero in fundo degunt, cum rarae ſunt, tum vero etiam inſuaviores. his accommodate utere ex iure conditis ad alvi ſubductionem. adiuvant concoctionem. mediocriter ſeccdunt. Pin-

(29) Nihil proficitur, etsi corrigatur ὀστράκοις κεραμέων. Mox etiam constructio ab ὁι transit ad τούς

(30) A πέτρος. Vulgo πέτρα, πετρῶν.

(31) Sic, loco τά.

(32) Forte, μικρὰ μεγέθει, aut, μικρομερῆ, aut, μικρομελῆ.

(33) Interim conjicio: ἐπικιρνάμενα — προσαύξουσι.

(34) In marg. τοῦ καΰστρίου. Apud Steph. de Urbb. in καΰστριον, lego, καΰστρου ποταμοῦ. Vide etiam Eustath. ad Dionys. Perieg versum 837. Forte mox legendum, τίθεται. ὁ κατάβολος non memini legere, ſed τὸ κατάβολον. Videtur autem notare id, in quo aliquid deponitur et ſervatur.

(35) Forte, κατὰ βρεντήσιον, ταῤῥακῶνα. Mox, ἐν λουκρίνῳ.

(36) Codex: πεινοφύλακος. v. Aristot. hist. anim. 5, 15.

δῶν λαμβανόμεναι, καὶ ἐκ τῶν ἐπικιρναμένων γλυκεῖ ὕδατι καὶ ἀκύμονι, τῷ μὴ βλάπτεσθαι πρὸς τῶν κυμάτων, ἁπαλαὶ μένουσιν. οἵ τε πιννοφύλακες, 36) κοινωνοῦντες τῆς τροφῆς, ἐν τοῖς γαληνιζομένοις εὐαργοῦσι 37) τῇ πίννῃ, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τοῖς πετρώδεσι καὶ 38) πιννώδεσιν ὑπεστάκασιν. μεγέθους δ' ἕνεκεν αἱ μικραὶ τῶν μειζόνων ἁπαλώτεραι. Ὥρας δὲ ἐαρινῆς καὶ θέρει ληφθεῖσαι τῶν κατὰ τὰς ἄλλας παρὰ μέγα διαφέρουσι. πρὸς γὰρ τῇ εὐτροφίᾳ, καὶ γλυκεῖαι εἰσί. τηνικαῦτα γὰρ γίγνονται. μεγέθους δ' ἕνεκεν, αἱ μὴ μεγάλαι κρείττους· αἱ δὲ μέσαι, μαλακὴν, λευκὴν, γλυκεῖαν ἔχουσι σάρκα. τράχηλοι μὲν γὰρ αὐτῶν, σκληροὶ, δύσπεπτοι, δυσδιαίρετοι, δύσφθαρτοι. τό, τε σῶμα τῶν τραχήλων εὐφθαρτότερόν ἔχουσιν. ἑψῶνται δὲ γλυκελαίῳ, μέλιτι καὶ οἴνῳ ὁμοίως. καὶ τῶν ἐξ ὕδατος ἀνεζεσμένων μετὰ νάπυος, ἔξω τῶν 39) κογχιλιωδῶν φύσεως, ἡ χρῆσις. ὀπταὶ δὲ σκληρότεραι τῶν ἑφθῶν, καὶ μᾶλλον αἱ τῷ οἴνῳ ἐῤῥαμέναι. ἄμεινον δὲ ὀποῦ καὶ ὄξους, ἢ νάπυος. τῶν δ' ἐν οἴνῳ καὶ ὄξει βραχεισῶν ἁπαλωτέρα ἡ σὰρξ, φυσώδης δέ. στρόμβοι δὲ σκληροὶ, δυσκατέργαστοι· μᾶλλον 40) δὲ τῶν ὠτίων μείζους. μετὰ νάπυος δὲ καὶ ὀποῦ πρόσφοροι, 41) λειοτριβηθέντες ἐν ὄξει. Σωλῆνες ἢ

nae locorum causa aptae sunt. teneraeque bene alunt: ex lutulentis locis captae, et in quibus aqua dulcis et tranquilla miscetur, quia ab undis non offenduntur, tenerae permanent. Pinophylaces vero, qui sunt eiusdem alimenti participes, titillantes ac pinnas admonentes, pinnae consulunt, atque auxiliantur. ac potius in lapidosis et pinnis assuetis locis morantur. magnitudinis autem causa pinnae minores sunt magis tenerae, quam maiores. Verno autem tempore, atque aestivo captae longe excellunt iis, quae alio tempore capiuntur. nam praeterquam, quod bonam alimonian dant, dulces etiam sunt: cum tunc oriantur. et magnitudinis ratione, quae non magnae sunt, aliis praestant. mediae carnem habent mollem, albam, dulcem. earum dura sunt colla: concoctuque difficilia, et quae aegre dividuntur, et aegre corrumpuntur. sed earum corpus facilius, quam collum, corrumpitur. elixantur oleo dulci, melle, similiter et vino. quae vero ex aqua elixantur, iis praeter naturam conchularum, ex sinapi vescimur. assae duriores sunt elixis: et praesertim, quae vino parantur. praestat enim eas ex liquore, aceto, et sinapi parare. at earum, quae in vino et aceto maduerunt, magis tenera est caro, sed flatum ciet. Strombi vero duri sunt,

(37) Sic, et in marg. εὐαγροῦσι. Forte, συναγρεύουσι. Fabric. ληνιζομένοις εὐαγροῦσι. Idem hic versu 1. habet ὀπτῶν, loco, ἐκ τῶν. Nihil efficitur, si quis etiam conjiciat: ληϊζομένοις ἐπαρκοῦσι. Cum de diversis locis hic sermo sit, λιμνάζουσι possit etiam occurrere.

(38) Forte, πηλώδεσιν ὑφεστήκασι. In Codice syllabae στα inscriptum η. Mox, post ἄλλας, addiderim ὥρας.

(39) Forte, κογχυλίων.

(40) Sic. Forte δ' ἐκ.

αὐλοὶ ἢ δόνακες, ἄῤῥενες δ' εἰσὶ καὶ θήλειαι, οἱ καλοῦνται ὄνυχες. 42) διαφορὰν δ' ἔχουσι. καθάριαι γάρ εἰσιν αἱ θήλειαι, οὔρων κινητικαί, ὑγραίνουσι. 43) σκευάζονται δὲ ἀνοιγόμεναι. οἱ δὲ πρόσφατοι καὶ μεγάλοι, μελανοράβδωτοι κατὰ τὴν ἑτερόχροιαν. ἄῤῥενες, ταρακτικοὶ οὔρων· ἀλυπάτατοι δὲ μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους· μοχθηροὶ δὲ καὶ ἐπιπολαστικοὶ μετ' ἐλαίου καὶ ἁλῶν ληφθέντες, ἐμφερῶς τευθίσι πρὸς ποτὸν 44) παρασκευάζονται. κράτιστοι δ' οἱ μείζους ἢ παχύτεροι, ὀπτοί. οἱ δ' ἐλάχιστοι, γλυκεῖς. γλυκύτεραι δὲ θήλειαί εἰσι μονόχροιαι. ἀκμάζουσι δὲ θέρους· ταριχηροὶ δὲ ἀηθεῖς. Τήθεα 45) γίγνονται ἐν βορβόρῳ καὶ φυκιοφόροις ἀκταῖς· εὑρίσκεται δ' ἐν βρύοις καὶ πράσοις 46) καὶ φυκίοις. ἔοικε φυτῷ θαλαττίῳ μύκητι. 47) δυσέκρυπτον δὲ ταῖς χερσὶν ἐναπολείπει 49) ποιότητα. μάλιστα δ' αὐτὰ δερματώδη, ἀκατέργαστά ἐστιν. ἐπαρκεῖ δὲ τοῖς νεφροῖς, ἢ στόμαχον κακουργουμένοις, καὶ τεινεσμώδεσι, καὶ ἰσχιαδικοῖς τε 50) τῆς ἄνω κοιλίας μετὰ πηγάνου διδόμενος. τέμνεται δὲ καὶ πλύνεται, 51) ὀπῷ τε κυρηναϊκῷ καὶ πηγάνῳ, ἅλμῃ καὶ ὄξει συν-

aegre conficiuntur. ac magis etiam ii, qui auriculis maiores sunt. cum sinapi vero et liquore in aceto laevigati accommodati sunt. Solenes, aut auli, aut donaces, mares ac foeminae sunt, quae ungves nominantur. differunt autem. nam foeminae mundae sunt, et urinam cient: humectant. parantur vero apertae. recentes vero ac magni, quique nigris quasi virgis distincti versicolores sunt, mares sunt: urinamque turbant. sed omni molestia vacantes redduntur sale et aceto parati. at vitiosi, et excrementorum pleni ex oleo et sale sumti, aeque ac loligines ad potum parantur. optimi sunt majores et crassiores assati. minimi dulces sunt. ac dulciores quoque foeminae unius coloris. vere autem vigent, et florent. sale conditi, insuaves sunt. Tethea in limo nascuntur, et littoribus algae feracibus: inveniunturque in musco, alga, et fuco: similiaque sunt fungo, plantae marinae. praeterea vero qualitatem manui indunt, quae difficulter abstergatur. maxime vere eorum coria non conficiuntur. auxiliantur autem renibus, aut quibus vitiatus est stomachus: et quos tinesmus exercet: et coxendicis morbis laborantibus et ventri superiori una cum ruta.

(41) Vide Geoponica. 17, 11. 20, 34.
(42) Plinius. H. N. 32., 11. quem vide.
(43) Forte, ὑγραίνουσαι. Mox legitur, σκευάσονται δὲ ἀνοιγόμενοι, quod mutavi. Mox ad masculinum genus transit.
(44) In Codice, τευθέσι. Et, loco ποτόν, in marg. ποταμόν, quod tamen, ut ineptum, iterum deletum est.
(45) Cod. in textu: τῇ θέᾳ. In marg. τηθέα, iunctim. v. Eustath. ad Il. π. 747. Alciphr. p. 386.
(46) v. Dioscor. II, 179. p. 149.
(47) Ex ῥύπτω, ἐκρύπτω, quibus utitur Philo p. 836. Thom. Magist. p. 788.
(49) Forte, πιότητα, piguedinem. Forte mox, δ' αὐτῶν τὰ δέρμ.
(50) Hic videtur aliquid excidisse. In fine autem scribendum videtur, διδόμενα.
(51) In margine hic additur, καὶ δίδοται.

αρτύεται, ἢ μετ' ὄξους, καὶ πρὸ τρόπου, σὺν ἡδυοσμῷ χλωρῷ. κάλλιστοι 52) δ' οἱ ἐν σμύρνῃ τῆς ἀσίας. αἴγυπτος δ' οὐδ' ὅλως φέρει. Τελλίναι 53) ἢ ξιφύδρια διαχωρητικαὶ κοιλίας. γίνονται ἐν ἀμμάδεσι χωρίοις, κυμαίνουσιν αἰγιαλοῖς. αἱ δὲ ποτάμιαι μείζους καὶ πολυχυμότεραι, ὡς αἱ ἐν αἰγύπτῳ· αἱ δ' ἑψηθεῖσαι γλυκεῖαι, ὧν ὁ ζωμὸς λύει κοιλίαν. μεμυκυῖαι δὲ ἁλὶ πάσσονται, καὶ διὰ τῶν ὀστράκων ἕλκουσιν ἰκμάδα, πλύνονται ψυχρῷ καὶ μετ' ὀξελαίου ἢ ἡδυόσμου ἢ καὶ πηγάνου ἐσθίονται. τοῖς δὲ βουλομένοις λύειν κοιλίας, μετὰ λαχάνων λυτῇ 54) ἀρτύσει σκευάζονται. ἀκμαῖαι δὲ βρωθεῖσαι ἔαρος κάλλισται. τῶν δὲ χημῶν 55) τὰς τραχείας, 56) γλυκυμαρίδας ἔνιοι καλοῦσιν· οἱ δὲ κόγχας. αἱ 57) κατὰ μῆκος ἔχουσιν. ἐλάττω δὲ τῶν κατ' αἴγυπτον γινομένων. αἱ κατὰ μὲν τὴν τμῆσιν τραχύτητας ἔχουσαι προσεοικυίας τῶν δρυΐνων βαλάνων, πτελέαις. κατὰ μῆκος τ' εἰσὶ ῥαβδωταὶ, ἐπαναστάσεις διαφέρους τῶν ἄλλων ἔχουσαι. αἱ θαλαττίζουσαι δὲ τὴν γεῦσιν σκληρόσαρκοι καθεστᾶσαι· δίδονται δὲ τοῖς ἀσθενέσι· τὸ δ' ἀπ' αὐτῶν 58) ὕδωρ ἐπι-

Secantur etiam, et lavantur, ac liquore cyrenaico, et ruta, muria, et aceto, vel ex aceto condiuntur, estque operae pretium ea cum viridi menta conficere. praestantissima vero in Smyrna; insula Asiae, nascuntur. Aegyptus vero haec non fert omnino. Telinae, sive xiphydria alvum subducunt. locis arenosis proveniunt, et portubus undis agitatis. fluviatiles telinae maiores sunt, et plus fucci habent. quales Aegyptiae sunt. elixatae sunt dulces, earumque jus alvum solvit. clausae vero sale sparguntur, et per testas humorem trahunt. frigida lavantur aqua, et ex oleo et aceto, vel menta, vel ruta comeduntur. qui alvum solvere voluerint, eas solubili apparatu cum oleribus condient. quae florem aetatis agunt, si comedantur, vere sunt optimae. Ex chemis asperas nonnulli glycymeridas appellant, alii conchas vocant: quae longiusculae sunt, sed minores, quam quae in Aegypto visuntur, quae in sectione asperitates habent glandium quercinarum asperitatibus non dissimiles: in longitudine vero virgatae sunt, et eruptiones a caeteris differentes habent. quae vero gustatui maris odorem repraesentant, durioris sunt carnis: danturque imbecillis. aqua ab eis manans stomacho est idonea, et ventri in transitu. eaedem sale

(52) Derepente rursus ad masculinum genus deflectit.
(53) Cod. τελλίναι.
(54) λυτῇ mihi suspectum videtur. Forte, λιτῇ, *simplici*. Sic Fabric.
(55) Hic ergo recte scriptum. superius, ni fallor, erat χηνῶν, quod tamen ibi correxi
(56) Rasarius videtur maluisse, γλυκυμερίδες. Vide hic paullo inferius.
(57) Forte, omisso αἳ, κατὰ μῆκος μὲν προέχουσαι. ἐλάττους.
(58) Sic in marg. in textu autem: ἀπλυτων.

τήδειον ϛομάχῳ, κοιλίας δὲ ὑποβιβασμῷ, καὶ πρὸς οὖρα. αὗται ταριχευθεῖσαι ἐφελκύσαι δύνανται ϛόμα κατὰ τὴν βρῶσιν, καὶ μᾶλλον μετὰ νάπυος ἢ ὄξους, καὶ πηγάνου. αἱ δὲ λεῖαι χημαὶ παρὰ μέγα διαφέρουσι τῶν τραχέων. αὗται δ' εἰσὶν, αἱ πλατὺ ὄϛρακον ἔχουσαι, καὶ διαυγὲς, εὔπεπτοι, εὔτροφοι, εὔχυλοι, γλυκεῖαι, οὐκ ἀπηνεῖς ϛομάχῳ· ὀπῷ δὲ καὶ νάπυϊ ἐσθίονται, καὶ χοπάδι 59) καὶ ὀπταί. ἑφθῶν δὲ ζωμὸς λύει κοιλίαν· αἱ δὲ γλυκυμαρίδες 60) χαριέϛεραι τῶν λείων 61) ὀϛρακίων κόγχων· ἧττους δὲ πελωρίδων. διαλλάττουσι δὲ κατὰ τόπους τοῖς εἴδεσιν, ὡς πελωρίδες καὶ χημαὶ ποικιλίᾳ καὶ σχηματισμῷ. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λιμένι ἄριϛαι· 62) αἱ δὲ περὶ τὸν δίολκον καὶ Φάρον καὶ γέφυραν, ἐπιμήκεις καὶ τραχεῖαι. τὰ δὲ καλούμενα ὠτία, 63) γίνονται πρὸς πέτραις· σκληρὰ δ' ἔϛι, δύσπεπτα, ἄϛομα, κακοϛόμαχα, διαχωρητικά, 64) ἀπὸ πηγάνου δὲ προσφέρονται οὐ γὰρ ἄλλως ἡδύνονται. γίνονται δὲ μεγάλαι ἐν Ἰλλυρίᾳ, κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον. ἐσθίονται δὲ ὀπῷ, ὄξει, πηγάνῳ.

Περὶ ἰχθύων ταριχηρῶν κητωδῶν.

Οἱ δὲ ταριχηροὶ 65) κοινῶς μέν εἰσιν εὔϛομοι· κακόχυλοι δὲ, καὶ κακοϛόμαχοι, λεπτυντικοί τε καὶ ταρακτικοὶ κοιλίας. τάριχοι δὲ, οἱ μὲν σκληρόσαρκοι· οἱ δὲ φύσει ὑγροπαγεῖς, καὶ οἱ 66) ἁπαλοὶ, οἱ δὲ μέσως, καὶ οἱ μὲν

conditae trahere urinas possunt. os itidem juvant comedendo, et praesertim ex sinapi, aut aceto, et ruta. Leves autem chemae maxime differunt ab asperis. habent enim latam testam, et pellucidam, ac facile concoquuntur, boni alimenti, bonique succi, ac dulces sunt, et non injucundae stomacho. ex liquore cyrenaico, et sinapi eis elixis et assis vescimur. coctarum jusculum solvit ventrem. at glycymarides jucundiores sunt conchis, quae levi testa sunt: sed minus, quam pelorides. Differunt autem ex locorum situ, ut pelorides varietate, ac figura. nam quae in portu Alexandriae inueniuntur, optimae sunt: quae vero prope Diolcum et Pharum et pontem, teretes sunt, atque asperae. quae vero auriculae nominantur, prope petras nascuntur, duraeque sunt, difficulter concoquuntur, o.i insuaves, et alienae stomacho: et per alvum secedentes. cum ruta exhibentur: cum non alia ratione gratae fiant. magnae in Illyria nascuntur, in Ionio sinu: atque ex cyrenaico liquore, aceto, et ruta comeduntur.

De piscibus cetaceis sale conditis.

Sale conditi pisces communiter quidem sunt ori grati: sed mali succi, et stomacho alieni, leniuntque ac turbant aluum. ex sale vero conditis alii durae carnis sunt, alii suapte natura humidae compagis sunt: alii teneri,

59) Rasarius hic videtur voluisse addere, ἐρθαί.
60) Vide paullo superius.
61) Primo κογχῶν corrigendum. Deinde, ὀϛρακείων. Nisi quis malit, λειοϛρακείων.
62) Eadem fere superius lecta sunt.
63) Horum superius etiam facta est mentio.
64) Loco μετά.

σαρκώδεις, οἱ δ' ἐμπίμελοι, καὶ οἱ μὲν παλαιοὶ, εἰ δὲ μέσοι, οἱ δὲ πρόσφατοι, ὧν οἱ πελάγιοι. ἐπιτεταμένοι· οἱ δὲ νεαλεῖς, 67) ὑποβεβηκότες· οἱ δὲ μέσοι, χρόνιοι, σύμμετροι. καὶ οἱ μὲν ἄγαν πίονες, ἐπιπολαστικοὶ, ἧττονες ἐκεῖνοι, θρεπτικώτεροι· τῶν δ' ἄλλων οἱ σκληρόσαρκοι, δύσφθαρτοι· οἱ ἁπαλώτεροι φθείρονται ῥαδίως. κωλιοὶ, 68) εὔστομοι, κινητικοὶ κοιλίας· κράτιστοι δὲ οἱ Ἰβηρικοί. πυλαμὺς μικρὰ γίνεται ἐν μεσόταις, 69) εὔστομος, εὔφθαρτος, εὐέκκριτος. 70) κύβινον πηλαμὺς μετὰ μ. ἡμέρας ἀπὸ πόντου ἐπὶ 71) Μετιλίμνην ὑποστρέφουσα, εὔστομος, εὔχυλος. τὸ λεώραιον καλούμενον, ἡδὺ, εὔτροφον, ἄδιψον. τρίτομον, 72) κύβιον, δύσφθαρτον, στερεώτερον τοῦ κυβίου, τὰ δ' ἄλλα ἐμφερές. ὀρκύαλος, 73) πηλαμύς ἐστι μεγάλη, ὑποστρέφουσα ὑπὸ τὴν λίμνην, ὑγιής. 74) τὸ δὲ τριτόμῳ, πλὴν δυσφθαρτότερος, διὸ ὑπομένει παλαίωσιν. ἀπόλεκτον, 75) ψαφαρώτερόν ἐστι τοῦ τριτόμου, εὐστομίᾳ λειπόμενον, εὐδιοίκητον, πεπτικόν. σάρδα, 76.a.) ἡ πηλαμὺς, ἐπιμήκης, ὠκεάνιος, εὔστομος, δριμύτητι κυβίου

alii medii inter hos: alii carnosi, alii ex pinguedine constant: alii vetusti, alii medii. alii recentes, ex quibus pelagii extensi sunt, nuper captis cedentes: medii vero diuturni, mediocres. atque alii quidem valde pingues sunt, et excrementorum pleni: minus illi nutriunt. de caeteris, qui durae sunt carnis, ii difficulter vitiantur: qui magis teneri sunt, facile corrumpuntur. Colii sunt ori grati, aluum movent. Iberici caeteris praestant omnibus. Pelamis exigua nascitur in Maeotide. ori grata, facile corrumpitur, facileque excernitur. Cybium, hoc est concisa, pelamis, quae post quadraginta dies a Ponto in Maeotim revertitur, ori grata, et boni alimenti. quod vero Leoraeum appellatur, suave est, boni alimenti, sitim non inveliit. Triton sectum cybium aegre vitiatur. solidius est cybio, in caeteris par. Orycalus est pelamis magna, quae in paludem non redit, tritoni similis. Sed quia difficilius vitiatur, ideo insignem vetustatem fert: tritone friabilior, sed oris suavitate illi cedens. facile vero distribuitur, atque concoquitur. Sarda, ita vocatur pelamis longa ex Oceano

65) τάριχοι, et in margine adscriptum, et supra scriptum in contextu. Frustra! ταριχηρὸς habes apud Diosc. II, 8. p. 91. II, 34. p. 97. II, 30. p. 96. Arrianus de exped. Alex. M. p. 182. ubi tamen Codex Augustanus exhibet ταριχευτά. Geopon. 20, 13. p. 1248.
66) μὲν interponendum videtur.
67) Ammonius p. 97. νεαλὲς, τὸ νεωστὶ ἑαλωκός· δύναται δὲ καὶ νεωστὶ ἁλὶ πεπασμένον.
68) Alibi κολίας. v. Athenaei Deipnos. p. 118. 120 Vide Schneiderum ad Aelian. H. A. X, 6.
69) Rasarius coniecit, μαιώτιδι, ut ex ejus interpretatione apparet. v. Aelian. hist. anim. 15, 10. Forte, μαιώταις, id est, Σκύθαις. Sed Fabric. μεσογαίαις. Mox idem, κυβινοπηλαμύς.
70) In marg. κύβιον. v. Plin H. N. 32, 11. et hic mox.
71) Immo, μαιώτιδα λίμνην.
72) In marg. τριτών.
73) In marg. ὄρκυνος v. Plin. H. N. 32, 11. Vide in principio hujus capitis notam 57.
74) Rasarius voluit: τῷ δὲ τριτῶνι ἐμφερής.
75) Plin. H. N. 9, 15. 32, 11. Hic ergo non ὁ ἀπόλεκτος, sed τὸ ἀπόλεκτον· Mox εὐστομίας. Fabric.
76a.) Athenaeus p. 120. ἡ δὲ σάρδα προσέοικε τῷ κολίᾳ μεγέθει. Sed iste totus locus cum hoc comparandus. Plin. H. N. 32, 5. 11.
76b) Alibi, ὁ σκόμβρος. Fabric. Ποιητικὸς, κρατίστη Ergo utrumque. Mox forte, Πάρῳ. Verunt men πάριον oppidum memoratur a Stephano in de urbibus et apud Athen Deipnos. p. 116. ex Hesiod. περὶ ταρίχων ita: καὶ πάριον κολίων κυδρὴ τροφὶς ἔσκε πολίχνη.

προφέρουσα, κινητικὴ ὀρέξεως, πρὸς ἐκκρίσεις εὐόλισθος. σκόμβρος, εὔςομος, δύσφθαρτος, δίψους 76.b.) ποιητική· κρατίςη δὲ ἐν Παρίῳ. τὰ δ' ἐκ θύννων γινόμενα ταρίχη, συχνὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν ἐνδείκνυται. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐςὶν εὐδιοίκητα· ἃ δὲ δυσοικονόμητα. αὐχὴν μὲν γὰρ αὐτῶν γίνεται 77.a.) ὠμοτάριχος· ἔςι δ' εὔςομος, δύσφθαρτος, διὰ τὸ ἀπίμελον· κράτιςος δ' ὁ Κυμαῖος. κοιλία δὲ τοῦ θύννου, προσφάτη 77.b.) μὲν, ἐδώδιμος. οὐχ ὑπομένει γὰρ πρὸς παλαίωσιν, εὐςόμαχος, ὡς ἐν ταρίχει, εὔχυλος, εὐδιάφθορος· ἐπιπολαςικὴ δὲ, διὰ τὸ πιμελῶδες. τὰ δὲ λοιπὰ μέρη, μελάνδρυα, διὰ τὴν ἐμφέρειαν πρὸς τὰς μελαινούσας τῆς δρυὸς ῥίζας, παρορμητικὰ ὀρέξεων, νάπυος παραπλοκῇ· τοῦ δ' ὑπογαςρίου δυσφθαρτότερα, τῷ πιμελῆς ἀπηλλάχθαι. τάδε μὲν κυρίως καὶ συνήθως κλήζεται ταρίχη, καίτοι 77.c.) συχνῶν καὶ πολυτελῶν ἰχθύων κατὰ τὰς νήσους ἁλιζομένων. τρίγλαι γὰρ καὶ φάγροι σκληροὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κομιζόμενοι, εἰσὶ μὲν κητώδεις, οὐκ ἐνάριθμοι δὲ τοῖς καθαριωτέροις θαλαττίοις.

Περὶ τῶν ποταμίων καὶ λιμνωίων 78). ταρίχων.

Τῶν δὲ ποταμίων καὶ λιμναίων, φέρει μὲν ὁ νεῖλος 79) κητωδεσίμους τὲ καὶ φάγρους, οἱ

veniens, ori grata eft, acrimonia cybio praeftans, appetitum excitans, facile ad excretiones lubricans. Scomber ori gratus, difficilis corruptu, fitim afferens. laudatiffimus eft Parius. Salfamenta vero, quae ex thynnis fiunt, magnam inter fe differentiam oftendunt. alia enim eorum facile diftribuuntur: alia difficulter. eorum cervix fit falfamentum, quod ori gratum eft, et aegre vitiatur, quia eft pinguedine vacans, laudatiffimum Cumis. Thynni vero venter cum recens eft, aptus eft ad comedendum: fed vetuftatem non moratur. eftque ftomacho idoneus, ut in genere fale conditorum: boni eft fucci, facileque corrumpitur. fed propter pinguedinem excrementum parit. caeterae partes melandryae dicuntur propter fimilitudinem, quam cum nigricantibus quercus radicibus habent. appetitum excitant finapi adiuncto. et quia pinguedinis funt expertes, ideo fit, ut difficilius, quam imus venter corrumpantur. atque hae quidem partes proprie et ufitato vocabulo *ταρίχα*, hoc eft, falfamenta, nominantur. muli enim et phagri ex India duri exiftimantur: funtque cetacei, nec inter puriores marinos adnumerati.

De falsamentis fluviatilium, et paluftrium.

Ex fluviatilibus ac paluftribus Nilus mures et phagros producit, qui

77. a) v. Diofcor. II, 33. p. 97. Athenaeus p. 121.
77. b) Sic: προσφάτη et ἐδώδιμος. Fabric. πρόσφατος.
77. c) Ab καίτοι ad ὀλιζομένων omifit Rafarius.
78) Mox eft λιμναῖος, quod frequentius occurrit. Dicitur etiam λιμνώδης. Λιμναῖος habet Athen. Deipnos. p 1355.
79) Forte, κητώδεις μύας. Verum iftud epitheton non accommodatum videtur μυσίν. Ergo fortaffe, κητώδεις μαιώτας. v. Aelian. hift animal. X, 19. Μαιῶται, gens, fatis nota eft ex geographis Sufficit laudare Dionyf. Perieg et Steph. de urbibus, qui nomen pifcis notat μαιῶτις, in μαιῶται. Athenaeus μαιώτης memorat. p. 312.

διὰ τὸ καταπιμελέϛατον ζεσθέντες ἐσθίονται διὰ νάπυος· πλείονος δὲ ληφθέντος, ἐπιπολάζουσι. τῆς δὲ μέσης ὕλης, ἐκ μὲν τοῦ κεϛρέως ταριχεύονται, οἱ μὲν κατὰ ῥάχιν 80) αἰατμηθέντες καλέυμενοι μενδήσιοι· οἱ δ' ἐυγιεῖς ἀλυκάτοι 81) οἱ δ' ἐν κεράμοις ταριχευόμενοι βωρεῖς, οἳ καὶ ὠμοὶ ἐσθίονται, ἀποδαρέντος τοῦ δέρματος καὶ ἀποτιλθέντες. 82) εἰσὶ δὲ τῶν κεϛρέων καὶ ἀκρόπαϛοι καλούμενοι, ἡδεῖς, καὶ ὀπτοὶ ἐσθίονται, καθάπερ καὶ οἱ ἀλυκάτοι τε καὶ μενδήσιοι. καὶ τῶν 83) κορακίνων δὲ οἱ ταριχευόμενοι καλοῦνται ἡμίνηροι, 84) καὶ αὐτοὶ ὀπτανοὶ ἐσθιόμενοι, ὀπώρας τινὸς δίκην 85) φέρουσιν, ὀυκ ἀεὶ ὄντες, ἀλλὰ πρὸς τὸν χειμῶνα γινόμενοι. καὶ ἄλλα δέ τινα ἐλάχιϛα γίνεται ταρίχια ὠμόφαγα; οὖς 86) σπουδαῖα μὲν, ἰδίαν δέ τινα κνίσαν 87) ἐπάγοντα, ἅπερ μετὰ λαχάνων δριμέων ἐσθίονται, ὧν πρὸς τὸ ἐντελὲς τῆς πραγματείας χρὴ μνησθῆναι. καλεῖται δὲ, ἃ μὲν κορακίδια, ἃ δὲ βωρίδια, ἃ δὲ κόλλια, ἃ δὲ τυφληνίδια, 88) ἃ δὲ ἀβραμί-

quoniam pinguiffimi funt, ideo elixi ex finapi comeduntur. fi maior eorum copia affumatur, fupernatant. de media materia ex mugilibus in falfamenta condiuntur ii, qui ad fpinam diffecti funt, et mendefii vocantur: eugies vero marini funt. hique in fictilibus fale conditi cibo apti funt, qui etiam crudi detracta pelle, et evulfa comeduntur. Ex mugilibus quoque qui acropafti vocantur, fuaves funt, et affi comeduntur, non fecus, quam marini et mendefii. Ex coracinis, qui fale conditi funt, hemineri dicuntur. ipfique afsi affumti vicem gerunt alicuius autumnalis fructus. hique non omni tempore, fed hyeme nafcuntur. fiunt quoque alia minima falfamenta, quibus crudis vefcimur. Auris proba quidem eft, fed arvinam peculiarem quandam inducit, et idcirco cum acribus oleribus ea vefcuntur. quorum, ut fit haec perfecta tractatio, commemoratio facienda eft nobis. vocantur, ergo alia eorum coracidia, alia boridia, alia colia, alia typhlinidia, alia abramidia. quae omnia ftomacho aliena

80) Cod. ῥέχην.

81) Ita in Codice. Correctum tamen, ἀλυκάτοι. Hic me expedire non poffum. Fruftra etiam Rafarius hic fudavit et alfit. Mox hic diserte ac fine ulla correctione memorantur κεϛρεῖς ἀλυκάτοι et μενδήσιοι. Fabric. habet: ὑγιεῖς ἀλικάτοι. Vicinum βωρεῖς mihi ignotum. A βορά effe nequit. Forte εὐβορεῖς aut ἀβαρεῖς.

82) In margine: καταπιλθέντες. Ita Fabric. exhibet. ἀποτίλλω habet Gregor. Nyff. T. III. p. 516. 522.

83) Cod. κορακινῶν.

84) Ita Alexandrini eos appellant. v. Athenaeum p. 121. C.

85) Forte, ἰδέαν. Δίκην nec ut adverbium, nec ut Subftantivum hic locum habet. Nisi malis, φερόμενοι, (ὡς αἱ ὀπῶραι.)

86) In margine, οὖς, quod Rafarius expreffit. Euftathius ad Odyff. Hom. p. 1821. edit. Rom memorat, οὖς ἀφροδίτης, ὡς ὄϛρεον, ἐν τῇ κατ' Ἀλεξάνδρειαν φάρῳ. Ibidem memoratur etiam ὠτάριον ὄϛρεον. v. Athen. Deipnos. p 87. Quomodo vero hic σπουδαῖα et ἐπάγοντα conjungi possint cum οὖς; Forte: ὡς ὦτα, ἃ σπουδ

87) Frequentius reperitur κνίσσα.

88) Athenaeus p. 312. memorat Nili pisces ἄβραμις et τύφλη. Loco κόλλια, Fabric. κολίδια. Apud Athen. Deipnos. p. 116. ex Hefiodo περὶ ταρίχων notatur etiam κολίων. Apud eundem Athen. reperio p. 321 κολιῶν. Id ergo effet, ἀκολίας.

διά, ἅπερ πάντα κακοσόμαχα ποιεῖ, καὶ δύσθαρτα, καὶ κοιλίας ἐπαγωγά. 89)

Βιβλ. β. κεφ. ξζ.

Ἐκ τῶν 90) Μνησιθέου τοῦ ἀθηναίου, περὶ τροφῶν δυνάμεως.

Ἅπασιν ὑπάρχει τοῖς σπέρμασι κοινή τις διάθεσις, ὑπὲρ ἧς ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν. ὅταν μὲν γὰρ ᾖ περσυνιά, 91) βελτίω γίνεται πρὸς εὐπεψίαν· τὰ δὲ τούτων παλαιότερα κοῦφα μέν ἐστιν, ἀτροφότερα δέ· τὰ δὲ νεώτερα τῶν ἑξαμήνων βαρεῖαν καὶ μενώδη 92) καὶ δυσκατέργαστον ἔχει τὴν τροφήν. συνέπεται δὲ τοῖς φυομένοις καὶ τὸ τοιοῦτο σχεδὸν, ὡς εἰπεῖν, ἅπασιν· ὅσων μὲν αἱ ῥίζαι μάλιστα ἐσθίονται· τούτων ἥκιστα τὸ σπέρμα γίνεται βρώσιμον. ἀνάπαλιν δὲ καὶ τῶν σπερμάτων, ὅσα δίδωσιν ἡμῖν ἀπὸ τῶν καρπῶν τροφήν· ταῦτα τὰς ῥίζας πρὸς τὸ φαγεῖν ἀχρείους ἔχει.

Κ Ε Φ. ξη.

Περὶ μονοιύχων.

Τῶν μὲν οὖν μονονύχων ἐστὶν ἀνδραποδώδης ἡ βρῶσις κομιδῆ. βέλτιστα μέντοι καὶ πάντων ἐλαφρότατά ἐστι τὰ τῶν ὄνων, ὡς μὲν οἱ τὴν Ἀσίαν πεπλανημένοι φασὶ, τὰ τῶν ἀγρίων· ὡς δ' ἡμεῖς ἴσμεν ἐνθάδε, τὰ τῶν ἄριστα τεθραμμένων. δεύτερα δὲ ἵππου· χείριστα δ' ἡμιόνου. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ἵππων πάντα πονηρότατα πανταχοῦ δ' ἐν τούτοις 93) γαλαθηνῶν ἄριστα·

sunt, difficulterque corrumpuntur, et aluum subducunt.

Ex Mnesithei Athenaei de facultatibus alimentorum. Cap. 67.

Omnibus feminibus communis quaedam ineft affectio: de qua neceffario dicendum eft. cum enim fuperioris anni funt, aptiora redduntur ad bonam concoctionem: at quae vetuftiora funt, levia funt illa quidem, fed minus nutriunt. quae vero juniora funt femeftribus, alimentum grave, ftabile, et quod aegre conficiatur, exhibent. atque haec quidem proprietas, quae exoriuntur, ferme omnia, ut ita dicam, confequitur. quorum enim radices maxime comeduntur, eorum femine minime vefcimur. contra etiam, quaecunque femina nobis alimentum fuis fructibus praebent, eorum radices funt ad vefcendum inutiles.

De iis, quae folidis ungulis funt. Cap. 68.

Solidarum ungularum animantium efus admodum vilis eft. omnibus tamen praeftant, laeviffimaeque funt, carnes afinorum, quemadmodum ajunt ii, qui Afiam peragrant, fylveftrium: quemadmodum vero nos ibidem vidimus, eorum, qui diligentiffime fuerint educati. fecundo loco cenfentur equorum, peffimae funt muli. equorum vero fylveftri-

89) Rafarius videtur maluiffe, ὑπαγωγά. Forte, κοιλιακῶν aut κωλικῶν (παθῶν.) Ceterum haec Xenocratis disputatio aeeuratius eomparanda eum Plinio, Athenaeo, Ariftotele, Aeliano, Oppiano ete. Id nec otii mei, nec fenectutis meae fuit.

90) v. Fabrie bibl. gtaec. Vol. XIII. p. 341.

91) In marg. περυσινά. Reete, a πέρυσι. v. Galen. in Glossis p. 90. in περσύας. Theophraft. Hift. Plant. III, 12 p. 190. Geopon. 4, 12. ete.

92) Rafarius videtur derivaffe a μένω. Dubito de hoc. Forte, μανώδη, quod eontrarium τῷ πυκνῷ.

93) Forte inferendum: τὰ τῶν.

δεύτερα δὲ, τὰ τῶν νεωτάτων ἐϛί. τῶν δὲ διχήλων, ἀναθρέψαι μὲν τὴν τοῦ σώματος ἕξιν, ἀσθενῶς ἔχουσαν, μάλιϛα δύνανται, μετάγε τοὺς ἰχθῦς, τὰ τῶν ἐρίφων τὲ καὶ τὰ τῶν ἀρνῶν 94) κρέα, τῶν γαλαθηνῶν. ἔϛι γὰρ εὔπεπτα καὶ τρόφιμα καὶ τῆς κοιλίας ὑγραντικά. δεῖ δὲ ζητεῖν μάλιϛα τούτων τὰ πλεῖϛον μὲν χρόνον ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἐν αὐτῷ τῷ γάλακτι δαψιλῶς τεθραμμένα, μὴ πολλαῖς δὲ βοτάναις ἐκ τοῦ νέμεσθαι χρώμενα. τῶν γὰρ τοιούτων ἁπαλαὶ μὲν αἱ σάρκες, διὰ τὴν ἡλικίαν· εὔπεπτοι δὲ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ γάλακτος τροφήν. τὰ δὲ τῶν μοσχίων καὶ χοιριδίων, τῶν γαλαθηνῶν, πρὸς μὲν εὐοδίαν 95) καὶ τὴν μετ᾽ ἡδονῆς ἀπόλαυσιν, οὐθενός ἐϛι χείρω. τοῖς δὲ ἀῤῥωϛοῦσιν, ἢ τοῖς ἀναλαμβάνουσιν; οὐδαμῶς ἐπιτήδεια, τὰ μὲν γὰρ μοσχία βαρύτερά ἐϛι· τὰ δὲ τῶν χοιριδίων λίαν ὑγρὰ, καὶ τῆς κοιλίας ταρακτικά. τὰ δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ γάλακτος πεπαυμένα τῶν ἱερείων, μήπω δ᾽ ἐφικνούμενα τῆς ὀχείας, βελτίονα μὲν ἐϛι τὰ τῶν ὑῶν, ὅταν ἔχῃ ταύτην τὴν ἡλικίαν. τὸ μὲν γὰρ ὑγραῖνον ἀπὸ τοῦ γάλακτος οὐκ ἔνεϛιν αὐτοῖς· τὸ δὲ λίπος τὸ φυσικὸν καὶ τὸ τῆς ἡλικίας ἁπαλὸν, σύμμετρον ἐξ ἀμφοτέρων ποιεῖται τὴν ἐδωδήν. τὰ δὲ ἄλλα γένη τῶν ἱερείων, ὅταν εἰς ταύτην ἀφίκηται τὴν τάξιν, τῶν μὲν γαλαθηνῶν ἐϛὶ σκληρότερα καὶ δυσπεπτότερα, τροφὴν δὲ σκληροτέραν δίδωσιν, ἐὰν κατεργασθῇ. τὰ δὲ τούτων ἐχόμενα, καὶ ταῖς ὀχείαις ἤδη προσχρώμενα, καὶ δοκοῦντα μάλισθ᾽ ἑαυτῶν ἀκμάζειν, ἔϛι μὲν χρήσιμα τοῖς πέττειν δυναμένοις, πονεῖν δὲ εἰώθασιν. ἅμα δὲ καὶ τοῖς ζητοῦσι τὴν ἀπὸ τῶν κρεῶν ἰσχύν· τῶν δὲ παλαιῶν ἱερείων, ἀνάγκη,

um funt peffimae omnium. fed ex iis ubique lactentium funt optimae: fecundas ferunt, recentiffimorum. Quae autem bifidae funt, corporis habitum, qui imbecillus fit, alere praecipue poffunt. poft pifces vero, hoedorum, et agnorum lactentium. nam et facile concoquuntur, et alendo funt, et aluum humectant. atque in his etiam quaerenda funt ea animalia, quae ab ortu lacte ipfo fuerint abunde nutrita, et non multas herbas in pafcuis fint depafta. nam eorum omnium, et tenerae funt carnes, propter aetatem, et propter alimentum, quod eis lac affert, facile concoquuntur. Vitulorum vero et porcellorum lactentium caro et odoris fuavitate, et iucunditate ac deliciis nullius carne eft inferior: fed aegrotis, aut iis, qui fe reficiunt, non eft ejus ufus accomodatus. nam vitelli graviores funt, et porcelli nimis humidi: et ventrem perturbant. at victimae, quae non amplius lac fugunt, nec tamen adhuc venerem funt expertae, praeftantiores funt porcis, cum ad eam aetatem peruenerunt: fiquidem humectans vis, quae ex lacte prodit, in eis non ineft: at pinguedo naturalis, et tenera aetas temperatum ex utrifque efum facit. Caetera porro genera victimarum cum ad eum gradum peruenerunt, duriores, quam lactentes, funt, et difficilius concoquuntur. et fi conficiantur, durius alimentum corpori praebent. Quae vero deinceps haec confequuntur, et rebus venereis jam utuntur, quaeque ex eis maxime florere videntur, utilia funt illa quidem iis, qui ea poffunt concoquere

94) Ita correxi loco, κρεαδων, uno vocabulo.

95) Rafarius voluit εὐοδμίαν aut εὐωδίαν. Dubito. Credo, εὐωχίαν aut ἐδωδήν.

φαυλοτέρας, 96) εἶναι τὰς ἐδωδὰς, διὰ τὸ πρὸς τὸ χεῖρον 97) ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἀεὶ καταφέρεσθαι. διόπερ αὐτὰν ἑκόντας οὐ ληπτέον. 98) ἐὰν δέ ποτ᾽ ἀναγκαῖον ᾖ, μᾶλλον ἑφθοῖς χρηστέον. τὰ δὲ σκυλάκια κρέα τῆς κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικά. τὴν μέντοι κουφότητα, τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑπειλημμένην, οὐκ ἔχει παντάπασιν. καὶ γὰρ μυξῶδές ἐστι καὶ γλίσχρον τὸ κρέας. βέλτιστα μέντοι γίνεται τὰ τῶν ἁπαλωτάτων σκυλάκων. τὰ δὲ τῶν ἀλωπέκων ἢ τῶν ἄρκων 99) ἐστὶ μυξώδη, κατὰ χρόνον δέ τινα τοῦ φθινοπώρου παχύτερα γίγνεται καὶ βέλτιστα ἑαυτῶν. τῶν δεσμοφαγούτων 100) θηρίων, οἷον λύκων ἢ λεόντων, ἢ παντὸς τοῦ τοιούτου γένους οἱ βεβρωκότες, φασὶ δύσπεπτα εἶναι καὶ βαρέα καὶ στροφώδη τὰ κρέα. μύας δὲ, τοὺς ἀπὸ τῶν δένδρων, κοιλίας μὲν ὑπακτικούς· ἀτρόφους δὲ συμβέβηκεν εἶναι. τοὺς δὲ κατοικίαν 1) μύας, καὶ τὰς ὀρίας 2) χελῶνας ἢ σαύρους ἀγρίους, ἢ τοὺς ἐλίους, ἢ τὰ τοιαῦτα θηρία τοὺς ἐσθίοντας λίαν τὶς 3) εὐχαρεῖς φήσειεν εἶναι.

caeterum molestia afficere consueverunt. iis praeterea, qui robur ex usu carnium quaerunt, necesse est deteriores esse vetustas, quia aetas semper in deterius vergit. quocirca non sunt sponte assumendae. si vero quandoque necessitas cogat, magis coctis vescemur. Caninae carnes aluum subducunt: non semper tamen afferunt eam levitatem, quam ex multis aliis consequimur. nam et mucosae sunt, et glutinosae, et tamen tenerrimorum catulorum caro praestantissima redditur. Vulpina et ursina caro mucosa est: et quodam autumni tempore fit crassior. et inter eas praestantissima est. ferarum, quae carnem vorant, ut luporum, et leonum, et omnes, qui eiusmodi ferarum carnes comederunt, eas aegre concoqui aiunt, gravesque esse, et intestina dolore vexare: mures, qui in arboribus vitam agunt, aluum deiicere, sed nihil nutrire comperiuntur. at qui mures domesticos et montanas testudines, et lacertos agrestes et palustres, et ejusmodi belluas comedunt, eos animo valde placatos esse quispiam dixerit.

Κ Ε Φ. ξθ.

Ἐκ τῶν Φιλοτίμου, 4) περὶ τροφῶν δυνάμεως.

Τὸ μὲν οὖν ὅλον, 5) τὰ ῥοφήματα ἐστὶ τῆς κατεργασίας, τῆς ἐν κοιλίᾳ γιγνομέ-

Ex Philotimo de facultatibus alimentorum. Cap. 69.

Sorbitio omnis, non magnae admodum confectionis, quae in ventriculo fiat, indiget. nam et humoribus est

96) Ita in textu correctum atque etiam in margine scriptum. Antea, credo, fuerat, φλαυροτέρας, quod temere correctum est.
97) In textu διὰ deletum et in marg. scriptum ὑπό. Mox vitiose est, καθαφέρεσθαι.
98) Ita in marg. In textu ληπτὸν linea notatum. Mox forte, σκυλάκεια.
99) Supra a recentiori scriptum, τ. ut sit ἄρκτων. Frustra!
100) In marg. σαρκοφαγούντων. Verum istud vocabulum haud provenerit a scriba. Coniicio, ἀθεσμοφαγούντων, ὠδηφαγούντων.
1) Aut, κατ᾽ οἰκίαν, aut, κατοικιδίους.
2) Immo, ὀρείας aut ὀρείους, ut apud Aelian. Hist. Anim. 14, 17. Sic mox ἑλείους corrigendum.
3) Per ironiam, loco ἀχαρεῖς, *facetos*, *lepidos*, *elegantes*.
4) v. Fabr. bibl. gr. Vol. XIII. p. 369. Meminit hujus etiam Rufus Ephesius edit. Mosq. 1806. 8. pag. 298.

νης, ὀυ πολλῆς προσδεόμενα. καὶ γὰρ μέμικται τοῖς ὑγροῖς καὶ τέτηκε καὶ τεθέρμανται καὶ 6) συνήψηται, καὶ πολλὴν ἔσχηκε τὴν ἀλλοίωσιν τῶν οἰκείων ὄγκων. τὰ δὲ κυρήβια, στρυφνόν τε τὸν χυμὸν ἀναδίδωσι, καὶ στροφώδη καὶ φυσώδη σφοδρῶς. ἔν τε γὰρ τῷ στόματι τὴν στρυφνὴν ἔχοντα φαίνεται δύναμιν, καὶ τὰς εἰρημένας δυσχερείας εὐθέως μετὰ τὴν προσφορὰν ὁρῶμεν γιγνομένας αὐτῶν τῶν κρεῶν· κατὰ μὲν τὰς ἰδίας διαθέσεις τῶν ζώων ἐστὶ βελτίω, τάτε νεώτερα τῶν παλαιοτέρων, καὶ τὰ σαρκωδέστερα τῶν λεπτοτέρων, καὶ τὰ ταῖς τροφαῖς εὐκατεργάστοις χρώμενα τῶν μὴ τοιούτων, καὶ τὰ πιότερα τῶν λεπτοτέρων, καὶ τούτων τὰ σαρκώδη λαμβανόμενα. καὶ πάλιν τὰ ἐκτετμημένα τῶν ἀνεμίκτων 7), καὶ τὰ θήλεα τῶν ἀῤῥένων, παραπλησίαις ταῖς ῥώμαις κεχρημένα. κατὰ δὲ τὰ μέρη τῶν ζώων, τὰ κατόπιθεν, καὶ τὰ δεξιὰ πῶν ἀριστερῶν. καὶ περιττοὺς 7) πόδας, μάλιστα τὰ κάτω καὶ τὰ ἐντὸς μέρη τῶν σκελῶν, τῶν ἐκτὸς, καὶ τὸ νῶτον τῶν περὶ κοιλίας καὶ τὸ στῆθος σκληρότερα καὶ δυσκατεργαστότερά ἐστιν. ὅμοιον δὲ τι τούτοις ποιεῖ καὶ τὰ ἐντὸς τῆς ῥάχεως καὶ τῶν πλευρῶν πρὸς τὰ ἐκτὸς αὐτῶν. πράσα μὲν ἑφθὰ, δυσκατέργαστα. γίνεται γὰρ ἱμαντώδη 8) καὶ χα-

mixta, et liquata eſt, et calefacta, et computruit, et multam propriae molis alterationem eſt ſortita. aceris diluta, ſuccum acerbum, quique tormina et flatus vehementer excitat, corpori diſtribunt: ſiquidem in ore facultatem habere acerbam oſtendunt, et praedictas moleſtias, ſimulatque ſumta ſunt, ex eis oriri conſpicimus. Carnes convenienter animalium naturae meliores cenſentur: ut novellae ſint praeſtantiores vetuſtioribus, et quibus major copia carnis ineſt, gracilioribus: quae pabulis concoctu facilibus utuntur iis, quae non hujusmodi, et pinguiores macrioribus, et inter has, carneae partes caeteris praeſtent: itemque exſecta animalia non diſſectis: et foeminae maribus, quibus pares vires habeant. Ex partibus vero animalium, poſteriores excellunt ac dexterae ſiniſtris anteponuntur. De pedibus vero partes inferiores et internae crurum externis, et tergoris partes partibus ad ventrem et pectus ſitis durioros ſunt, et difficilius conficiuntur. Simili quoque modo affecta eſſe videntur ea, quae intra ſpinam ſunt, et latera, ad ea, quae extra ſunt ſita. Porra elixa aegre conficiuntur. flexibilia enim in modum lori fiunt: et ore difficulter laevigantur. caeterum vero alimentum nulla noxa afficiunt: ex quo ſequitur, ut nullam ejus cruditatem videamus. . cruda facilius concoquuntur:

5) Sic correxi propter proximum προσδεόμενα. In Codice legitu.: τὸ ῥόφημ.τ'. Sic.

6) Raſarius expreſſit, συσέσηπται Hoc eſt ab συνεψεῖν.

7) Sic, et in marg. ἀνεμήτων. Forte, ἐπ.μίκτων, ἐπιμίγνυσθαι de coïtu habet Euseb. Demonſtr. Evang. p. 17. B. Aut, ἀνεκτμήτων.

7) In margine: περὶ τούς.

8) Habet etiam Plato p. 495.

λεπῶς ὑπὸ τοῦ στόματος λεαίνεται· τὴν δὲ λοιπὴν τροφὴν οὐ βλάπτει. οὐδεμίαν γοῦν αὐτῆς ὁρῶμεν ἀπεψίαν γιγνομένην. τὰ δ' ὠμὰ ἐστιν εὐπεπτότερα, διότι μᾶλλον ἁπαλώτερα καὶ κατεργαζόμενα ὑπὸ τοῦ στόματος. ἡ κολοκύνθη μετὰ ζωμοῦ κρεῶν ἑψωμένη, τάχιστα καὶ μάλιστα πέττεται· ἡ δὲ κατὰ μικρὰ διαιρουμένη καὶ συνεψωμένη, καθάπερ εἰώθασιν ἕψειν οἱ πλεῖστοι, δυσκατεργαστοτέρα ταύτης ἐστί. τῶν δ' ἐλαῶν αἱ μὲν μέλαιναι, λιπαρώταται πάντων καὶ δυσκατεργαστότεραι καὶ χολερώδεις μάλιστα πάντων, καὶ τὰς ναυτίας ἐπὶ πλείονα χρόνον ποιοῦσι, καὶ ταῖς ὑποχωρήσεσι κατὰ μικρὰ καὶ πλείω χρῶνται. αἱ δὲ καλούμεναι πυραλλίδες, τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτὰ ταῖς μελαίναις ποιοῦσιν· ἧττον δὲ, διὰ τὸ λίπος ἔχειν ἔλαττον τῶν μελαινῶν· χυμὸν δ' ἐν 9) ἀμφότερα ταῦτα ἀναδίδωσι λιπαρὸν, κολλώδη, στρυφνότητα ἔχοντά τινα. λεκιθώδης 10) οὖν ἐξ αὐτῆς γένοιτ' ἂν ὁ χυμός. αἱ δ' ἐν ὄξει συγκείμεναι τῶν ἐλαῶν, εὐκατέργαστοι μέν εἰσι· χυμὸν δὲ ὀξὺν εἰς τὸ σῶμα ἀναδιδοῦσιν. αἱ δὲ λευκαὶ τῶν ἐλαῶν ἐξ ἅλμης οὖσαι, δυσκατεργαστότεραι μὲν ἧττόν εἰσι τῶν προειρημένων· δυνάμεις δ' ἀναδιδοῦσι τὰς ἁλυκὰς καὶ πικρὰς καὶ στρυφνὰς, ἐξ ὧν γίγνονται χυμοὶ λεκιθώδεις· αἱ δὲ θλασταὶ τῶν ἐλαῶν μᾶλλον μὲν κατεργάζονται τῶν λευκῶν· χυμὸν δὲ ἁλυκὸν εἰς τὸ σῶμα ἀναδιδοῦσι.

quia magis tenera sunt; et ab ore conficiuntur. Cucurbita ex jure carnis cocta, celerrime, et maxime concoquitur. at quae minutatim dissecta, atque ita simul cocta est, quemadmodum quamplurimi coquere consueverunt, difficilius, quam illa, conficitur. Ex olivis nigrae sunt omnium pinguissimae, difficillimae ad conficiendum, et choleram maxime omnium efficiunt, et diuturnas nauseas excitant: et secessiones per alvum paullatim, et plures movent. quae vero pyrallides nominantur, faciunt illae quidem eadem, quae nigrae, caeterum, quia minus pingues sunt, minus etiam ea, quam nigrae faciunt. utraeque tamen succum pingvem, glutinosumque, et in quo acerbitas quaedam insit, gignunt in corpore. quam ob rem fit, ut succus vitellinus ex ea oriatur. Olivae autem, quae in aceto compositae sunt, facile quidem confici possunt, sed acidum succum in corpus distribuunt: albae vero ex muria paratae minus difficulter, quam praedictae, conficiuntur: verum salsas afferunt facultates, amarasque et acerbas, ex quibus succi vitellis ovi similes creantur. Confractae denique olivae facilius quidem, quam albae, conficiuntur, verumtamen salsus ex eis succus in corpore generatur:

ΒΙΒΛ. δ. ΚΕΦ. γ.

Ἐκ τῶν 11) Διοκλέους, περὶ σκευασίας τροφῶν.

Ἐπεὶ τὰ πολλὰ τῶν ἐδεσμάτων προσδεῖταί τινος σκευασίας, καὶ 12) γίνεται βελ-

Ex Diocle, de alimentorum praeparatione. Lib. IV Cap. 3.

Quoniam pleraque edulia alicujus apparatus indigent, fiuntque meliora,

9) Forte, δὲ συναμφότερα.
10) In Cod λευκιθώδης. Sic et inferius.
11) v. Fabric. bibl. gr. vol. XIII. p. 141. Forte hujus ipsius est epistola ad Antigonum regem, quam cum opusculis et fragmentis Rufi Ephesii edidi Mosquae 1806. 8. Rufus Ephesius hujus meminit libro laudato pag. 297. Item Athenaeus Deipnos. p. 116. ita: Διοκλῆς μὲν ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων, φησὶ, τῶν ἀπιμέλων κράτιστα εἶναι τὰ ὡραῖα· τῶν δὲ πιόνων, τὰ θύννεα. Idem eundem saepius etiam laudat.

τίω, τὰ μὲν 13) προστιθεμένων αὐτοῖς, τὰ δ' ἀφαιρουμένων, τὰ δὲ διατιθεμένων. ἃ 14) πῶς ἄλλως, ἴσως ἁρμόττει μικρὰ περὶ τούτων εἰπεῖν. ἔστι δὲ οὐκ ἐλάχιστον τῶν τοιούτων, καὶ πρὸς ὑγείαν, καὶ πρὸς ἡδονὴν, ἡ κάθαρσις, ὠμῶν ὄντων ἔτι, καὶ δεῖ πρῶτον σπουδάζειν οὐδενὸς ἧττον περὶ τούτου, περιαιροῦντά τε τὰ μὴ χρήσιμα, καὶ 15) καθαιροῦντα, ὅσα τινὰς αὐτῶν ἔχει δυσχερείας. καθαίρεται δὲ πάντα, τὰ μὲν ἑψώμενα, τὰ δὲ βρεχόμενα, τὰ δὲ πλυνόμενα πολλάκις. ἀφεψεῖν μὲν οὖν ἁρμόττει, τὰ μὲν πικρίας ἢ στρυφνότητας 16) ἔχοντά τινας, ἐν ὕδατι· τὰ δὲ δηκτικὰς 17) καὶ δριμύτητας, ἐν ὄξει κεκραμμένα· ἀποβρέχειν δὲ τὰς ἁλμυρίδας· 18) πλύνειν δὲ, τὰ ἔχοντά τινας ἀκαθαρσίας. τῶν ἑψωμένων δὲ καὶ ὀπτωμένων τὸ πῦρ, καὶ τὰ ἡδύσματα πρὸς ἕκαστον ἁρμόττοντα, 19) μάλιστα περιαιρεῖται τὰς δυσωδίας καὶ τὰς ἀχυλίας 20) καὶ τὰς μοχθηρίας τῶν χυλῶν. 21) ἐπεχεῖν δὲ πρὸς ταῦτα πᾶσιν πήγανον, κύμινον, κορίαννον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χλωρῶν ἡδυσμάτων, μηδὲν τετριμμένον, ἀλλὰ, ᾧ ἄρα τὸ τοιοῦτον ἁρμόττει, τεθλασμένων 22) ὁ χυλός. ἔτι δὲ ὀρίγανος,

ut alia eis quidpiam addendo, alia ab eisdem auferendo, alia omnino aliter disponendo, fortasse non erit incommodum, hac de re pauca dicere. etenim eorum purgatio, cum adhuc cruda sunt, non mediocre ad bonam valetudinem, et ad jucunditatem momentum affert: nec ulla in parte huic rei minore studio incumbendum est, ut quae inutilia sunt, abiiciantur, et foeda, atque incommoda sunt, perpurgentur. purgantur autem omnia, vel elixando, vel macerando, vel persaepe lavando. elixanda porro in aqua sunt ea, in quibus amarities, vel adstrictio inest quaedam: quae mordent, quaeque acrimoniam habent, aceto temperanda: maceranda vero sunt ea, quae salsa sunt: lavanda denique ea, in quibus aliquas immunditias conspicimus. In elixis atque assis ignis ipse, et condimenta ad foedum odorem, ad insipiditatem, et ad succi malitiam auferendam maxime conueniunt. ad haec vero omnibus inspargenda est ruta, cuminum, coriandrum, et caetera viridia condimenta, ac nullum quidem contritum, sed cui conueniat, eorum contusorum succus imponetur: itemque origanum, satureiam, thymum, sa-

12) Forte, οὕτω interponendum.
13) Cur non, τῶν μὲν — τῶν δὲ;
14) Forte, ὅπως ἄλλως.
15) Forte, καθαίροντα. Mox, καθαίρεται.
16) Cod. στρυφνότητος.
17) καὶ videtur tollendum. Intelligitur autem ἔχοντα.
18) Polyaen p. 377. ἀσφαλτώδες δὲ καὶ πλήρες, (sic enim corrigo,) ἁλμυρίδος.
19) In Cod. ἁρμόττονται.
20) Ἀχυλίας, ab ἄχυλος, propter vicinum χυλῶν non probo. Forte ἀχυμίας, ab ἄχυμος, aut, ἀηδίας
21) Ἐπεχεῖν nihil notat, πρὸς ταῦτα et πᾶσιν inter se non conveniunt. Conjicio igitur: ἐπιχεῖν δὲ πρὸς ταῦτα, πράσον, (porrum.) πήγανον, aut etiam, ἐλεγχεῖν.
22) Forte, τὸν χυλόν.

θύμβρα, 23) θύμον, ἅλες, ὄξος, ἔλαιον, ἔχοντα πάντα τὰς ἑαυτῶν ἀρετάς. τυρὸς δὲ πᾶς χείρων μέν ἐστι τῶν εἰρημένων· ἥκιστα δ' ἂν λυπήσειεν αἴγειος, ταμισίνης, 24) εὐώδης, μὴ παλαιὸς, ὀλίγος, καὶ μᾶλλον ὀπτός. σίλφιον δὲ, εἰ ἄρα που δεῖ, τὸ λευκότατον καὶ εὐωδέστατον καὶ μικρότατον: αἱ γὰρ ὀσμαὶ, ἡδυσμάτων ἡδονὰς καὶ ἀρετὰς ἔχουσι. τὰ δὲ πάχη, τὰ διὰ τυροῦ πλείονος καὶ σησάμων καὶ σιλφίου καὶ τριμμάτων πλήθους γινόμενα, πρὸς ἡδονὴν μὲν οὐδὲν γίνεται μᾶλλον· ἐνοχλεῖ δὲ πολλάκις. ἁρμόττει δὲ, τὰ μὲν μικρᾶς ἢ μηδεμιᾶς ἐπανορθώσεως δεόμενα τῶν ὄψων ἕψειν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὕδατι· τὰ δὲ βρομώδη καὶ ὑγρὰ ἢ ἄχυλα μετ' ὄξους. ἕψειν δὲ δεῖ ἢ τὰ ὑγρὰ καὶ μῶρα 25) μετ' ὄξους· τὰ δὲ κακοχυλότερα καὶ αὐστηρότερα, ὄξει γλυκεῖ. μέγιστον δ' ἐστὶ τὸ συντιθέναι καὶ κεραννύναι ἁρμοττόντως πρὸς ἕκαστα τοῖς χυλοῖς καὶ ταῖς ὀσμαῖς ἄνευ τριμμάτων· μάλιστα ἂν τις τούτου κατατυγχάνοι, στοχαζόμενος, ὅπως μήτε ὀσμῇ, μήτε χυμῷ μηδενὶ κατακορέσῃ τὸ μεμιγμένον. ἀλλ' ὀσμή τε πάντων μία, καὶ χυλὸς εἷς 26) φανήσεται, πρέπων ἑκάστῳ τῶν ποιουμένων. ἕψεται δὲ πάντα ἐπ' ἀνθράκων ὁμαλῶς· ἑφθὰ δὲ ὅταν γένηται, ζεόντων ἔτι 27) τῶν ὑγρῶν ἐξαίρειν ἐκ τῶν ἀγγείων καὶ μὴ 28) βρέχειν ἐνα-

lem, acetum, et oleum, in quibus omnibus suae virtutes infunt, adiiciemus. Cafeus eft praedictis deterior: minime vero infenfus caprinus, ex coagulo concretus, non vetuftus, odoratus, exiguus, et potius toftus. Silphium vero, sicubi eo opus fuerit, candidiffimum, odoratiffimum, et minimum capietur. odoribus enim condimentorum fuavitates atque virtutes continentur. Quae vero craffa funt, et ex copiofiore cafeo, fefamo, filphio, et copia contritorum fiunt, nihilo majorem voluptatem afferunt, fed faepenumero moleftia afficiunt. at obfonia, quae exigua, aut nulla correctione indigent, ea, ut uno verbo dicam, aqua funt elixanda: quae vero virosa, et humida, et infipida funt, cum aceto: quae deterioris fucci funt, magifque auftera, aceto dulci. Maximi autem refert, ut res omnes convenienter, et fuccis, et odoribus, citra contritionem componamus, et temperemus: quod praecipue confequetur is, qui diligenter animadvertat, ut neque odore, neque fucco aliquo res commixta fatietur: fed unus omnium odor, unufque fuccus appareat, qui fingulis rebus confectis conueniat. Super carbonibus aequaliter coquuntur omnia. Cum elixa edulia funt, e vafis extrahi debent ferventibus adhuc humoribus, nec funt infrigidantibus immittenda. Quae cum

23) Ita in marg. in textu vero θρύμβα.

24) ὁ τάμισος, *coagulum.* Theocrit. Id. VII, 16. XI, 66. Erotian. p. 49. Galen in Glossis pag. 98. Inde h. l. ταμισίνης. Alibi non legi.

25) μωρὸς feu μῶρος de guftu etiam notatur. Rasarius omnia omisit ab, ἕψειν δὲ ad proximum ὄξους.

26) Forte, φανῇ.

27) Ita in margine. In textu ἐπί.

28) Forte, ἐπιβρέχειν ἐναποψυχομένοις.

ψυχομένοις ὅσα μὴ μετὰ τῶν ὑγρῶν ἐσθίεται, ὀπτᾷν δεῖ πάντα ἐπὶ μαλακοῦ καὶ ὁμαλοῦ πυρός· καὶ τὰ μὲν μοχθηροὺς ἔχοντα χυλοὺς, ἐξικμάζειν μᾶλλον· τὰ δὲ χρηστοὺς, ἐγχυλότερα ποιεῖν.

Κ Ε Φ. δ,

Ἐκ τῶν 29) Μνησιθέου τοῦ Κυζικηνοῦ, περὶ κράμβης.

Κράμβην χρὴ κατακόψαι, ὡς ὀξυτάτῳ σιδηρίῳ· εἶτ' ἐναποπλύναι, 30) καὶ τὸ ὕδωρ ἐᾶσαι ἀπηθῆναι, 31) καὶ συγκατακόψαι κοριάννου 32) καὶ πηγάνου, ὅσα ἱκανά. εἶτ' ὀξυμέλιτι ῥάνον, καὶ ὅσον οὖν τι μικρὸν σιλφίου ἐπίξυσον. ταύτης εἰ θέλοις κατεσθίειν ὅσον ὀξύβαφον, οὐδὲν μή σοι συστῇ ἐν τῷ σώματι πονηρόν· ἀλλὰ καὶ, εἴ τι προϋπάρχει, ἐκβάλλει. καὶ εἴ τι ἀμαύρωμα περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, παύει, καὶ πνιγμοὺς, καὶ ἔτι περὶ τὸ διάφραγμα, ἢ τὰ ὑποχόνδρια, εἰ προσπίπτει ἄτοπον· καὶ ὅσα σπληνὶ, ἐὰν ᾖ εὐμεγέθης, ταπεινώσει αὐτόν. πρός τε τοὺς μελαγχολικοὺς θαυμαστὴ ἐσθίεσθαι ὠμή. καθαίρει γὰρ τὰς φλέβας. πρὸς δὲ τὰ ἀρθριτικὰ οὐκ ἔστιν ἕτερον τοιοῦτον, οἷον ἡ κράμβη, συγκειμένη 33) οὕτω καὶ διδομένη νήστει πρωΐ. πρὸς δὲ τοὺς δυσεντερικοὺς δεῖ τῆς κράμβης, λαβόντας εἰς ὕδωρ δαψιλὲς ἀποβρέχειν εὖ, εἶτ' ἐμβάλλοντα 34) εἰς θερμὸν ὕδωρ

humoribus non comeduntur, ea lento et aequabili igni assanda sunt omnia. et quae vitiosos succos habent, magis siccanda: quae bonos, succi reddenda pleniora.

Ex Mnesitheo Cyziceno, de brassica. Cap. 4.

Brassica, quam acutissimo ferro concidenda est, deinde abluenda, et aqua abiicienda, et coriandri, atque rutae, quantum satis sit, una contundendum: tum oxymelite totum aspergendum, et perexigua silphii portiuncula super abradenda. Hujus si tantum, quantum acetabuli mensura continet, sumere velis, nihil tibi vitiosi in corpore concrescet: imo vero, si quid prius inhaeserat, extrudit. sedat praeterea caligines oculorum, itemque suffocationes. si quid etiam incommodi vel circa septum transuersum, vel hypochondria accidit, subvenit: emendatque ea, quae lieni obsunt: sique lien permagnus sit, eundem extenuat. ad melancholicos vero mire facit cruda sumta: siquidem venas expurgat. ad morbos vero articulorum, nihil aeque efficax est, ac brassica ita composita, et ieiuno et mane data. Ad tormina intestinorum ita paranda est, ut brassicam diligenter plurima aqua

29) Hic, ni fallor, non nisi ab Oribasio laudatur. Cod. κιζικινοῦ.

30) Forte addendum, ὕδατι

31) ἠθεῖν, et ἀπηθεῖν, *percolare, decolare.* Galen in Glossis. p. 82. οἱ μὲν ἀπηθοῦσι μετὰ τὸ ζέσαι. Dicitur etiam, διηθεῖν. Gregor. Nyss. T. I. p. 794. Reperitur etiam διηθεῖν. Vide hic paullo inferius.

32) Ita in marg. Sed in textu, κορίου.

33) Id est, συνεσκευασμένη.

34) Immo, ἐμβάλλοντας. Sed mox rursus est singularis. Similitudo certe esse debebat.

ἑψεῖν, ἕως ἂν γένηται τακερὰ, εἶτ' ἀπηθῆται τὸ ὕδωρ πᾶν, ἐπιβάλλειν καὶ ἔλαιον, εἶτ' ἐνσυγκαταζέσαι· εἶτα ἐμβάλλοντα εἰς ἀγγεῖον ἐνθρύψαι ὅ, τι ἂν βούλει σιτίου, ἢ μόνην ἐσθίειν τὴν κράμβην, καὶ διδόναι ψυχρόν. 35) τοῦτο δὲ χρὴ ποιεῖν μὴ ἅπαξ, ἀλλ' ἑκάστην ἡμέραν πρωῒ, εἰς πλείονας ἡμέρας· μὴ πολὺ δ', ἵνα μὴ προστῇ.

ΚΕΦ. ε.

Ἐκ τῶν 36) Διεύχους, ἄρτων σκευασίαι.

Ἄρτον δεῖ σκευάζειν ἀλεύρινον ἐκ πυροῦ ὡς ἀκολλοτάτου καὶ κούφως ὑπεζυμωμένου γλυκείᾳ ζύμῃ ὡς ἐκ στερεωτάτου τοῦ στατός. δεῖ δὲ πλεῖον χρόνον τρίβεσθαι. ἡ δὲ ὄπτησις, ἡ ἐπὶ τοῦ ἰπνίου μοι φαίνεται ἀσφαλεστέρα τῆς ἐν τῷ κριβάνῳ. 38) ἔτι δὲ μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ ἄμητι. 39) μαλακή τε γὰρ καὶ πλείονι χρόνῳ ἡ ὄπτησις γίνεται· πρόσκαυσίς τε ἀπὸ τοῦ πυρὸς τῷ ὀπτωμένῳ οὐ ῥᾳδίως συμβαίνει, παρὰ τὸ ἐκτὸς τὴν ὑπόκαυσιν εἶναι. ὁ δὲ ἐν τῷ κριβάνῳ ἄρτος ξηρότερος μὲν τοῦ ἐν τῷ ἰπνίῳ καὶ εὐστομώτερος· οὐκ ἀσφαλὴς δὲ ἡ ὄπτησις· ἀλλὰ ταχὺ τὰ ἐκτὸς ἐπικαίεται, ὥστε τὰ ἐντὸς ὠμὰ εἶναι. ὁ δ' ἐγκρυφίας ξηρότατος τῶν ἄρτων ἐστίν.

maceremus, deinde in calidam aquam coniectam elixemus, donec intabuerit: tum aqua tota abiecta oleum indere: poſtea ſinemus, ut ſimul ferveant: tum in vas conjecta interemus, et cum aliquo cibo, aut ſolam braſſicam, eamque frigidam mandendam dabimus: idque non ſemel, ſed ſingulis diebus mane longo dierum ſpatio faciendum eſt. ſed non multum ejus propinandum, ne obſiſtat.

Ex Dieuche, de conficiendis panibus.
Cap. 5.

Panem conficere oportet ex farina tritici maxime inconglutinati, et leviter fermentati dulci fermento, ut ex maſſa firmiſſima: eſtque multo tempore ſubigendus. Praeterea vero aſſatio in furno mihi tutior, quam quae in clibano fit, apparet: et multo etiam tutior ea, quae fit cruſtis circumdantibus: ſiquidem mollis, et longiore tempore fit aſſatio. ad haec quoque ignis non facile adurit rem, quae aſſatur, quia exuſtio externas partes congraſſatur. at panis, qui in clibano coquitur, ſiccior eſt ille quidem, et ori jucundior, quam is, qui in furno conficitur: ſed tamen aſſatio non eſt tuta, ſed exteriora ſtatim exuruntur, interna pars cru-

35) Inımo, ψυχράν. Verſu quarto προστῇ, loco πρόσστῇ.

36) Vide Fabr. bibl. Graec. Vol. XIII. p. 141. Meminit hujus etiam Rufus Ephesius pag. 297. edit. Mosquensis. 1806. 8. Athen. Deipnoſ. p. 5. Νουμηνιος ἡρακλεώτης, ὁ Διεύχους τοῦ ἰατροῦ μαθητής. Memoratur ibid. p. 262. Διευχίδας, hiſtoricus.

37) Ita in marg. ſed in textu, δ' εἰ.

38) Frequentius legitur, κλίβανος. Sed et κρίβανος. v. Arrian. in Indicis p. 342. θύννους τε ἐν κριβάνοισιν ὀπτοῖς. Nec aliter inveni hic in Codice Auguſtano. Demetrius Phaler. p. 98. Supra etiam in hoc ipſo libro Oribasii lib. 1. cap. 8. ex Galeno legitur κρίβανος, κριβανῖται (ἄρτοι). Ibi tamen aliquis litterae ρ, inſcripsit λ. Atque ita ibi bis. Ibidem memorantur etiam panes, ἐπὶ τῆς ἐσχάρας ὀπτηθέντες ἢ κατὰ θερμὴν τέφραν. Vocabulum ἄμης nec hic reperio.

ἔτι δὲ τουτου ἐργωδεστέρα ἡ ὄπτησις τῆς ἐν τῷ κριβάνῳ. δεῖ δὲ ἀνθρακιάν τε εἶναι πολλὴν, καὶ ἐπὶ τῆς ἀνθρακιᾶς τέφραν ἱκανὴν ἐπεῖναι. τὸ δὲ 40) ταῖς βέλτιον μὲν ἂν εἴη, τὸ ἀλεύρινον, ἢ μὴ ἐκ σεμιδάλεως γεγενημένον, καὶ τετριμμένον ἱκανῶς, καὶ τὴν μαλακότητα πλείω δεῖ ἔχειν, ἢ ἐν τῷ κριβάνῳ. ἄρτον εἶτα ἐπιτιθέντα ἐπὶ τὴν τέφραν, τὴν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, κατακαλύψαι ἄνωθεν τὸ σταὶς ἄλλῃ τέφρᾳ, εἶθ' οὕτω τὴν ἀνθρακιὰν ἐπιβάλλειν ὡς πλείστην, καὶ μάλιστα ἄνωθεν ἐπικαίειν, καθ' ὃν ὀπτᾶται τρόπον. οὗτος ὁ ἄρτος ξηρότατος πάντων ἐστίν. εἴη δ' ἂν χρησιμώτατος πρὸς τὰς κοιλίας τὰς ὑγράς τε καὶ ἀπεπτούσας, καὶ ὅσαι φλέγμα ἔχουσι πολύ.

Κ Ε Φ. ϛ.

Ἐκ τῶν Διεύχους, περὶ ἀλφίτων.

Ἀλφίτῳ δὲ χρήσαιτο ἄν τις, καὶ πότημα, καὶ ἕψημα ποιῶν, καὶ εἰς ζωμὸν ὀρνίθιον ἐμβάλλων ζέοντα, ὡς ὀπτότατον τὸ ἄλφιτον, μὴ κινῶν, ἀλλ' ἐῶντα 41) βῆναι ἀτρέμα, χλιαίνων ἐπὶ πυρὸς ἢ ὕδατος θερμοῦ, ὥστε δισεφθὸν γίνεσθαι. ἢ εἰς ἄρνειον δὲ ζωμὸν, ἢ εἰς ἐρίφειον, μὴ παντάπασιν ἀπίμελον. 42) καὶ εἰς δελφάκειον 43) ἐμβάλλων ἢ συνεψῶν, τοῖς δυσεντερικοῖς. ἱκανὸν δ' εἰς τὸ τεταρτημόριον τῆς

da remanet. Subcineritius vero est omnium ficcissimus: atque etiam difficilior est ejus assatio, quam quae clibano conficitur. Prunas enim multas esse oportet, et ad haec cinerem copiosum adesse. massa vero ex farina triticea, non ex simila, et abunde subacta, est praestantior: debetque majorem habere mollitiem, quam panis in clibano confectus. deinde in cinerem imponi, qui igni incumbat: tum desuper alio cinere massam contegere, et super eo cinere prunas quamplurimas conicere, et maxime supernam partem incendere, quo loco assatur. hic panis omnium est siccissimus: eritque ad ventres humidos, et non concoquentes, quibuscunque pituitae copia redundat, accommodatissimus.

Ex Dieuche, de polenta. Cap. 6.

Polenta uti quispiam potest, et potione, et pulte, quae in aqua coquitur, confecta: vel si farinam in gallinae jus coniectam fervefaciat, ut maxime assata polenta evadat, cum eam non agitet, sed sinat coire sensim calefaciens igni, vel aqua calida, ita, ut bis coquatur. in agninum quoque, et in hoedinum non omnino pingvedinis expers, atque in suillae carnis jus coniecta, et simul

39) ὄμης, hoc sensu, non inveni. Forte κάμινος. Inde, ἄρτος καμινίτης. Sed nec hoc probatur mihi. ἄμης fortasse patella est circumcirca marginibus occlusa, in qua et placentae et panes coquuntur. Ejus generis nunc apud nos in usu sunt ex varia materia.

40) Immo, σταίς.

41) Ita Codex. Forte, ἐῶν τακῆναι, συμβῆναι,

42) Cod. ἀπήμελων. Sic.

43) Δελφάκιον, *porcellus.* Philo p. 683. D. Inde δελφάκειος, adjectivum. Supra est per iota ὀρνίθιος, sed et hoc per ει reperitur ad analogiam reliquorum ejus generis.

χόας τοῦ ἀλφίτου τοῦ χρηστοτάτου καὶ ἀδροτάτου, 44) κοτύλας 45) β. γάλακτος, καὶ ὕδατος τὸ τρίτον μέρος βληθὲν, καὶ τῆς μήκωνος ὁ κώδων 46) πεπυρωμένος, ἢ συκῆς πρὸς πυρὶ ὅσον τριόβολον ὁλκῆς σμίγων 47) λελεασμένης σύνεψε, καὶ ῥοφήματος πάχος ποιῶν, πρόσφερε. τοῦτο ἀνάπαυσίν τινα ποιεῖ τῶν ἀναστάσεων ἢ ὕπνον. χρήσαιτο δ᾽ ἄν τις οὐ πολλάκις, ἀλλὰ τρὶς ἢ τετράκις, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἰσχυόντων. ποιεῖ γάρ τινα ἀδυναμίαν, τά, τε οὖρα σπάνια βαδίζει τοῖς ἐπὶ πλεῖον αὐτῷ χρωμένοις. γίνεται δὲ ἄλφιτον καὶ ἀπὸ τοῦ βρέμου. 48) φρύγεται δὲ σὺν τῷ ἀχύρῳ πᾶν. ἀποπτίσσεταί τε καὶ τρίβεται καὶ ἐξύνεται, καθάπερ καὶ τὸ κρίθινον ἄλφιτον. τοῦτο τὸ ἄλφιτον κρεῖττον καὶ ἀφυσώτερόν ἐστι τοῦ κριθίνου.

ΚΕΦ. ζ.

Ἐκ τῶν Διεύχους, περὶ τροφῶν σκευασίας.

Τοῖς ἀσθενῶς κάρτα ἴσχουσι, καὶ μηκέτι δυναμένοις παχυτέραν ὕδατος προσδέχεσθαι τροφὴν, κράτιστον ἀποβρέχειν καὶ ἕψειν καὶ τρίβειν τὴν τροφὴν ἐν τῷ πόματι τῷ διδομένῳ. συμβαίνει γὰρ ἡμῖν τὴν ἀνάδοσιν ἀπὸ πάσης τῆς τροφῆς λεπτήν τε καὶ εἰς ἀτμὴν 49) διαλυομένην ἀναδιδόασθαι, περιττώματά τε μὴ

cocta, dysentericis facit. Satis autem est, in quadrupla parte choae polentae optimae, et ponderosissimae cyathos duos lactis, et aquae tertiam partem indere, et cum ab igni abstuleris, papaveris, aut ejus capitum, vel dum adhuc ad ignem est, * cucumeris laevigati, quantum holcae triobolus contineat; admiscere, et simul incoquere: et ad sorbitionis crassitudinem redigere, ac propinare. Haec ita confecta cessationem quandam resurgendi, et somnum affert: nec debet quisquam hac uti saepius, sed ter, aut quater: et praecipue in robustis corporibus: quia imbecillitatem quandam inducit: et iis, qui eadem utuntur liberalius, urina raro procedit. Ex avena quoque polenta conficitur. tota enim cum acere frigitur; repurgaturque, ac subigitur, et, quemadmodum hordeacea polenta, trahitur: sed tamen haec praestantior est, et minus, quam hordeacea, flatus ciet.

Ex Dieuchis commentariis, de parandis alimentis. Cap. 7.

Qui imbecilli admodum sunt, et crassius alimentum, quam aqua sit, sumere amplius non queunt, optimum est, ut eis alimentum in potione data maceretur, coquatur, et teratur. ita enim fit, ut totius alimenti distributio tenuis, et in vaporem dissoluta distribuatur, et excrementa in ventre non remaneant, et

44) Scribitur fere ὀδροτάτου. Utrumque tamen, atque istud quidem frequentius, in Codd. occurrit.
45) In Codice est, κ, et supra ο. Rasarius, cyathos. Sed id notatur per κ. cui impositum est υ.
46) Quin hic sermo sit de capitibus papaveris, nullum dubium est. Sed ita vulgo occurrit, ἡ κωδία et κώδεια. v. Harpocrat. p. 109. Dioscor. IV, 64. p. 266.
47) Hoc nihili est. Forte, μίσγων. Vers. 11. in mentem veniebat ῥάζει, καταῤῥάζει, loco βαδίζει.
48) Geopon. 18, 2, 6. p. 1174.
49) De ἀτμὶς nemo dubitat. ἀτμὴ habet Philo. p. 28.

ὑπολείπεσθαι ἐν ταῖς κοιλίαις, καὶ δι᾽ ὅλης ἡμέρας ἀναδίδοσθαι τροφὴν ἅμα καὶ πόμα· μάλιστα δ᾽ ἡ τοιαύτη προσφορὰ χρησίμη ἂν εἴη διδομένη, οἷς συνεστήκασιν αἱ κοιλίαι καὶ μὴ ἐκταράσσονται, λεπτῆς δὲ καὶ βάρος ἐχούσης προσδέονται τροφῆς. ἀποβρέχοι μὲν οὖν ἄν τις τό, τε ἄλφιτον τὸ καπυρὸν, 50) καὶ τὰς καλουμένας ἐρικίδας. 51) πλείστην δ᾽ ἀφιᾶσι δύναμιν οἱ ἄρτοι, ὡς θερμότατοι κλασθέντες καὶ ἀποβραχέντες. ὡσαύτως καὶ ὁ πυρὸς, φωχθεὶς καὶ ἐραχθεὶς, ἀποβρέχοιτ᾽ ἂν ὁμοίως· τῶν δὲ ἀφεψομένων ἔτι μᾶλλον τὸ πόμα κρεῖττον καὶ τροφιμώτερόν ἐστι. τοῖς μὲν οὖν πυρέσσουσι, καὶ οἷς αἱ κρίσεις μὴ ῥαδίως γίγνονται, δεῖ τὴν κριθὴν μὴ περιπτίσσειν· ἀλλὰ πλύνοντα ἑψεῖν τῷ ὕδατι· πρότερον δὲ χλιάναντα ἀπόχεε, 52) καὶ ἄλλο ἐπιχέοντα ὕδωρ ἑψεῖν. ἑψοῖτο δ᾽ ἂν καλῶς, εἰ δέκα 53) κοτύλας ὕδατος εἰς μνᾶν τῆς κριθῆς ἐπιχέοις. ἕψεται δὲ, ἕως ἂν ἡ κριθὴ ῥαγῇ, εἶτ᾽ ἀπηθήσας τὸ λεπτότατον ὕδωρ, μίσγων μέλιτι, ἢ αὐτὸ καθ᾽ ἑαυτὸ, δίδου. τοῦτο καὶ τὴν κοιλίαν εὔλυτον ποιεῖ, καὶ οὐρεῖται καὶ τρέφει ἱκανῶς. δίδοται δὲ καὶ ἡ εἰς τὸ ἄλφιτον κριθὴ φρυχθεῖσα, ἣν 54) καχρύδα καλοῦσι. δεῖ δὲ, πρὸ τοῦ 55) ἀλεσθῆναι αὐτὴν, ἀποτρίψαι κούφως τὸ προσκεκαυμένον ἄχυρον καὶ ἀποβρέξαντα ἑψεῖν. τὴν κοιλίαν μᾶλλον ἐφίστησιν ἐκείνου. δεῖ δὲ ἐν τῷ ὕδατι ἑψεῖν, καθάπερ καὶ τὴν ὠμὴν κριθήν. ἀφεψοῖ δ᾽ ἄν τις καὶ τὰς καλουμένας ἐρικίδας 56) ἐν ὕδατι, ἀπεχόμενος

toto die, et alimentum, et potio diſtribuatur. Haecque propinatio praecipue utilis erit iis, quorum ventres conſiſtunt, et non turbantur, indigentque tenui, et quod pondus habeat, alimento. macerabit ergo quispiam polentam calidam, et quae ericides dicuntur. magnam vero facultatem panes quam calidiſſimi amittunt, cum franguntur, et macerantur. Simili quoque modo triticum toſtum, et confractum macerabitur. eorum enim, quae magis etiam coquntur, melior eſt potus, et magis etiam alit. Febricitantibus ergo, et quibus criſes non facile fiunt, hordeum confringendum non eſt, ſed lotum in aqua elixandum: priorque aqua cum intepuerit, abiicienda, tum alia impoſita coquendum. ac recte quidem coquetur, ſi decem aquae heminas in unam hordei heminam coniicias. coquitur autem uſque dum hordeum crepet. deinde aqua tenuiſſima excolanda eſt, et melle admixto, vel per ſe ſola danda. haec enim cum aluum probe ſoluit, cietque urinam, tum vero etiam abunde nutrit. Datur etiam hordeum in polenta frictum, quod toſtum hordeum nominant. priusquam vero hordeum tundatur, abſtergendum leviter eſt acus illud aduſtum, et ubi maceratum fuerit, coquendum. ſed ventrem magis, quam ſuperius, cohibet. eſt vero in aqua coquendum, non ſecus, quam crudum. Ericidas quoque in aqua ab agi·

50) In marg. καπυρόν. Laudatur etiam ibid. Oribaſ. 4. ad Euſtath.
51) Vide Galen. in Gloſſ. p. 74.
52) Forte: ἀποχέειν.
53) In marg. εἴκοσι.
54) Forte: κάχρυν, ſed paullo inferius eſt rurſus, καχρύδος. κάχρυς eſt, πεφρυγμένη κριθή. v. Galen. in Gloſſis. p. 79. Alciphron. p. 334. 335. Legitur etiam κάγχρυς. v. Harpocrat. p. 153.
55) Bis occurrit apud Arrian. de expedit Alex. p. 263.
56) Vide paullo ante.

τοῦ κινεῖν, ὅπως ὡς λεπτότατον ἦ τὸ ἕψημα. ἀφεψοῖ δ' ἄν τις καὶ ἄρτους καὶ ζύμους, 57) καὶ τοὺς ξηροὺς καὶ τοὺς προσφάτους πυροὺς, ὠμοὺς καὶ πεφρυγμένους, καὶ κέγχρον, καὶ σχεδὸν πᾶσαν τροφὴν, ὁποίαν ἂν ὑπολαμβάνοι τῷ κάμνοντι οἰκείαν εἶναι, καὶ ἐν τῷ πόματι, τῷ διδομένῳ, καὶ ἐν ζωμῷ ὀρνίων, 58) καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσι χυμοῖς· τὰ δ' ὑποτριβόμενα παχύτερα μὲν τῶν διαβρεγμάτων φαίνεται εἶναι, καὶ τῶν ἀφεψωμένων, καὶ ἰσχυρότερα. ὑποτρίβοιτο δὲ σχεδὸν πᾶσα ἡ προειρημένη τροφὴ ὡσαύτως εἰς τὰ διδόμενα πόματα. καὶ τῶν ἀκροδρύων πολλὰ καὶ ὀσπρίων ἐν τροφῆς μέρει καὶ δυνάμεως πρός τινας τῶν ἀῤῥωστούντων 59) καταχρῷτ' ἄν τις κόπτων καὶ τρίβων ἢ ἐγχυλίζων εἰς τὸ πόμα τὸ διδόμενον. δεῖ δὲ τοὺς μὲν ἄρτους, καὶ τοὺς ξηροὺς, καὶ τοὺς προσφάτους, καὶ τὰ πόπανα, βρέξαντας τρίβειν, δεῖ 60) ἐν τῷ ὕδατι, καὶ ἠθεῖν δι' ὀθονίου· μίσγοις δ' ἂν αὐτοῖς πρός τε 61) τὴν λευκότητα μὴ ἐμφαίνεσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ ἄρτου, τοῦ σικύου σπέρμα φώξας, καὶ ἀμύγδαλα, ἢ στροβίλους, καὶ 62) οὖα, καὶ μεθ' ἑνὸς ἑκάστου, καὶ μετά τινων, ἢ πάντων, ἀνήσου 63) τε ἢ μαράθου σπέρματος μίσγων. τοῖς μὲν οὖν πυρέσσουσιν, ἐν μελικράτῳ· τοῖς δ' ἄνευ πυρετῶν, οἴνου παραχέων. ἡ δὲ κέγχρος καὶ ἡ μελίνη

tatione abſtinendo quiſpiam decoquet, ut quam tenuiſſimum ſit decoctum. decoquet etiam quiſpiam panes, et fermentum, ficcumque ac recens, triticum, crudum et frictum, et milium, et omne ferme alimentum, quod aegrotanti accommodatum eſſe exiſtimaverit: idque et in potione data, et in jure gallinae, et in aliis pleriſque humoribus. Quae vero ſubtrita ſunt, ea maceratis et coctis eſſe craſſiora, et validiora videntur. ac omne quidem memoratum alimentum, in potionibus, quae dantur, ferme ſubteri poſſet. itemque multis arborum fructibus, et leguminibus, alendi, et vires quibuſdam aegrotantibus addendi cauſa utitur aliquis, eadem incidendo, contundendo, et ſuccum exprimendo, ut potui dato indat. Iam vero panes, et ficcos, et recentes, et placentulas macerare aqua immerſas, et ex linteolo percolare expedit. ad candorem vero, ne color ex pane appareat, cucumeris ſemen toſtum, itemque amygdalas, et nuces pineas, et ſorba admiſceto: et cum unoquoque horum, et cum aliquibus, vel etiam his omnibus, aniſi, aut foeniculi ſemen adiungito: idque febricitantibus ex aqua mulſa, non febricitantibus vero, ex vino propinato. Milium vero et panicum contuſa, detracto cortice, conveniunt iis, quibus venter bilioſa

57) Vulgo, ἡ ζύμη. ζυμὸς tamen legi apud Gregor. Nyſſ. Vol. I. p. 470. 471.

58) Ita reperi, ὀρνίων. Forte, ὀρνέων. Neque tamen auſus ſum corrigere, tametsi varie corrigi poterat, Ut ὀρνίθων, ὀρνιθίων.

59) Codex: κατὰ χρῷτ' ἄν τις.

60) δυέντα, in marg. adſcripto: Oribaſ. 4. ad Euſtath. 35. Codex Mosquensis hujus Oribasii libri non erat nunc ad manus. Forte: διέντα, quod saepissime apud medicos occurrit, ac, nisi fallor, in his ipsis fragmentis. v. pag. 44. 47. Mox Codex: ὀθωνίου.

61) Τὸ interponendum videtur.

62) Vide Galen. in Glossis. p. 87. in ὄα. Dioscor. I, 173. p. 82.

63) Alii ἄνισον et μάραθον. v. Theocrit. Id. VII. 63. ib.que ſcholia. Harpocrat. p. 111. Dioſcor. III, 65. p. 200. III, 81. p. 205.

64) τριβόμενα ἂν ἁρμόσειεν περιλελεπισμένοις 65) αἱ κοιλίαι ἐκχολοῦνται, καὶ οἷς λεπταὶ καὶ πολλαὶ ὑποχωρήσεις γίνονται. δεῖ δὲ τρίβοντα διιέναι. 66) ὕδατι μὴ ἔλασσον ὀξυβάφου τῷ ἀνδρὶ, καὶ ἐκχυλίσας διὰ πυκνοῦ ὀθονίου ἐν κοτύλῃ ὕδατος, ἐπιχέων οἴνου αὐστηροῦ τὸ μέτριον προσφέρειν νήστει. ἁρμόσσει δὲ ὑποτρίβειν τῇ κέγχρῳ τὰ εὐβοϊκὰ κάρυα σὺν τῷ αἵματι 67) τῷ ἐντὸς, μὴ πολλὰ καὶ συνεγχυλιζόμενα μετὰ τῆς κέγχρου, ῥόφημα γένοιτ' ἂν τοῖς πυρέσσουσιν. ἀσθενέστατον μὲν πάντων τὸ ἀπὸ τοῦ καχρύδος. δεῖ δ' αὐτοὺς, 68) ὅσον ἡμιχοινίκιον ἐν ἓξ κοτύλαις ὕδατος. ἐὰν δὲ δίεφθος ᾖ τορυναν 69) κρεῖττον, καὶ τὴν πτισσάνην, καὶ ἀποχυλίζειν τοῦτο, καὶ τὴν κοιλίαν ἧσσον ἂν καταφέροι τῆς πτισσάνης, ὅ, τι χυλὸς λεπτότερος γίνεται. μόρμος 70) δὲ, οἱ δὲ βρόμον 71) καλοῦσιν, εὐπεπτότατον πάντων τῶν ὀσπρίων, καὶ τὸ ῥόφημα κάλλιστόν ἐστιν. ἰσχυρότερον δὲ ἡ 72) τοῦ ἀπὸ τοῦ καχρύδος· τῆς δὲ πτισσάνης ἀσθενέστερος καὶ ἡδείων. ἕψεται δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ πτισσάνῃ· κοτύλην ἐν ὕδατος κοτύλαις δέκα· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ φακοῦ ῥόφημα ποιεῖν ἄφωκτον, περιπτύσσοντα 73) τέφρας ὡς

affectione premitur: et quibus tenues, eaeque multae excretiones per aluum fiunt. haec autem conterendo aqua diluenda sunt: non minus, quam quod acetabulum contineat, si viro des: excolato ex denso linteo, et in aquae heminam vini aufteri modicum adhibe, et jejuno da. Accommodatum quoque fuerit una cum milio nuces euboïcas cum internis membranis non multas contundere. nam in fuccum redactae una cum milio, forbitionem febricitantibus idoneam faciunt. sed omnium infirmissima forbitio est, quam καχρύδα. i. e. ex hordeo tosto confectam vocant. haec vero ita fit, ut in femichoenice heminae fex aquae insint, fi bis coquatur, ut crepet, erit praeftantior. Jam ex ptissana quoque fuccum exprimimus: et ventrem minus, quam ptiffana dejicit: fuccusque fit tenuior. Avena autem maxime omnium leguminum est ad concoquendum accommodata: et ejus eft praestantissima forbitio, valentiorque, quam quae καχρὺς dicitur: fed ptissana imbecillior, et fuavior. coquitur eodem modo, quo ptissana, ut hemina in decem aquae heminis incoquatur. Sorbitio vero, quae ex lentibus fit,

64) Vide Harpocrat. p, 118.
65) In marg. περιλελεπισμένα, οἷς, quod probo.
66) Cod, διιέναι, nisi voluerit, διεῖναι. Mox rurfus, ut fupra, ὀθωνίου.
67) In marg. λύμματι, quod nihili eft. Forte: λέμματι. Erotianus p. 46. 47. λέμματος. λεπίσματος. et: τὸ ἔξωθεν λέμμα.
68) Forte: αὐτῶν.
69) Sic, sine accentu. τορύνη notum eft. τορυνᾷν possit aliquis conjicere. Sed folum τορύνειν invenio apud Ariftoph. Equit. verf. 1169. Vide ibid. verf. 980. et in Avibus verf. 78. Demetr. Phaler. p. 97. memorat etiam proverbium: τορύνην ἔξεσεν.
70) Hoc nullibi reperio; notatum quoque eft in Codice linea, ut fuspectum. Phavorin. p. 1857 χλαμυρὶς, πία. ὁ κυρίως βρόμος Sed nec hoc reperio.
71) v Geopon. XVIII, 2, 6. p. 1174. Apud Diofc IV, 140. p. 294. eft βρῶμος. v. Theophr. hift plant. p. 957.
72) Quid hic sibi velit ἡ, non video. Mox legitur καχύδρος, infcripto ρ. poft. χ. Forte ἰσχυρότερον μὲν τοῦ. Deinde corrigendum videtur, ἀσθενέστερον καὶ ἥδιον.
73) περιπίσσοντα τάδε, fed δε deleto. Codex. Idem mox, λεπτοτάτης.

λεπτοτάταις. ἡ δ᾽ ἀτύπης 74) μεμιγμένης διπλασίας ἢ ὁ φακός ἐςι. κούφως δὲ χρὴ παίειν, ἔς᾽ ἂν καλῶς περιαχυριθήσεται 75) σεῖσαι λεπτῷ κοσκίνῳ. καὶ ἡ μὲν τέφρα κάτω ἔςαι· τὸν δὲ φακὸν πλεονάκις πλύνοντα ἑψεῖν, ἀνήθου τι ὑποθέντα, ἢ γλήχωνος ἀνέλαιον· τὸν δὲ ἅλα μέτριον ἐμβάλλειν καὶ ὀξίδιον 76) βραχὺ ἐπιχεῖν, ὅταν δίεφθος ᾖ· τοῖς δὲ ἀπυρέτοις, καὶ οἷς ἡ κοιλία καταφερὴς, οἴνου, ἀντὶ τοῦ ὄξους μίσγειν εὐωδεστάτου κύαθον. βοηθοῖεν δ᾽ ἂν τῇ κοιλίᾳ καὶ ἄπιοι καὶ μῆλα τὰ κυδώνια τμηθέντα καὶ συνεψώμενα τῇ φακῇ ἄνευ οἴνου καὶ ὄξους. ἕψοιτο δ᾽ ἂν ἡ κοτύλη τῶν φακῶν ἐν ἑπτὰ κοτύλαις ὕδατος. χρήσαιο δ᾽ ἂν πρός τινας, ὧν δεῖ τὴν κοιλίαν ἐξυγραίνειν, τῶν νέων τεύτλων ἄκρατα πέταλα συγκαθεψῶν, ἢ μαλάχην, ἢ σίκιον, ἢ κολοκύντης, 77) λεπτὰ κατατεμών. ἀμυλίῳ 78) δὲ χρήσαιο ἂν, ὧν ἐν τῷ πυρέσσειν αἱ κοιλίαι καταφέρονται· σμίγοις 79) δ᾽ ἂν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν φακὸν, πρὸς τὰς κοιλίας. χρήσαιο δ᾽ ἂν αὐτῷ καὶ ἐν γάλακτι, πρὸς τὸ ὕδωρ μίσγων, 80) καὶ αὐτὸ καθ᾽ ἑαυτό. μᾶλλον δὲ ἂν ἁρμόσῃ ἐν δυσεντερικοῖς καὶ βηχάδεσι καταῤῥοικοῖς. ἕψοις

facienda est, ut non torreatur, tenuissimo cinere circumposito. quae vero atype dupla, quam lens sit, efficitur, leviter concutienda est, donec, quicquid est aceris, diligenter excidat: tum cribro tenui agitanda: cinis vero infra erit. lentem vero saepe lotam, et anethi, aut pulegii portionem absque oleo indens, salemque modicum addens, elixabis, et aceti parum affundes, cum jam erit discocta: non febricitantibus, et quibus aluus profluit, vini odoratissimi cyathum pro aceto infundes. sed et ventri prosunt pira, et mala cydonia dissecta in partes, et in lentibus absque vino et aceto incocta. atque hemina quidem lentium in septem aquae heminis coquetur. In iis praeterea, quorum aluum humectare oporteat, uti poterit quispiam novellarum betarum foliis puris, simul coquendo, aut maluam, aut cucumerem, aut cucurbitam in minutas dissectam partes. Amylinae vero sorbitionis usus febrim habentibus aptus erit iis, quorum in febribus aluus profluit: et alui causa, lentes admisceri poterunt. sed et in lacte quoque uti ea licebit, et aqua itidem admixta, et ipsa etiam per se data. ac magis quoque dysentericis, et fluxionibus, quae tussi excitantur, conveniet. ita vero coques, ut de-

74) Ita ad litteram in Codice.
75) Ex ἄχυρον. Ergo, *paleis purgare*. Malim, περιαχυριθήσηται, καὶ σεῖσαι.
76) Ab ὄξος.
77) Sic per τ. non, ut alibi, per θ.
78) ἄμυλον memorat Diosc. II, 123. p. 128. Inde fortasse ἀμύλιον. Rasarius videtur voluisse, ἀμυλέῳ, aut, ἀμυλίνῳ, nimirum, ῥοφήματι. Mox fortasse, ἐφ᾽ ὧν.
79) Immo, μίσγοις. Mox αὐτοῦ, id est, τοῦ ἀμυλίου.
89) Codex rursus: σμίγων.
90) Forte: ἁρμόσειεν.

δ᾽ ἄντε 91) δέκα δραχμὰς ἐν κοτύλαις 92) δι᾽ ὑγγοῦ. κέγχρος δὲ ἥκιστα μὲν ἁρμοζει τοῖς πυρέσσουσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς γε κατὰ κοιλίαν ἐνοχλουμένοις εὐαρμοστει 93) μάλιστα. ἑψοῖς δ᾽ ἂν τὸ ὀξύβαφον ἐν δέκα ὀξυβάφοις ὕδατος. δεῖ δὲ τρίψαντα ἐν θυίᾳ 94) παραχεῖν τοῦ ὕδατος τὰ μέτρα τὰ γεγραμμένα, καὶ διέντα, καὶ ἠθήσαντα ἐν τῷ ὕδατι οὕτως ἑψεῖν, ἀνήθου καὶ ἁλὸς μικρὸν ἐμβάλλοντα. μίσγοις δ᾽ ἂν τοῦ κέγχου τὸ ἤθημα 95) καὶ εἰς φακὴν καὶ εἰς πτισάνην 96) καὶ εἰς πᾶν ῥόφημα, ἀντὶ τοῦ ἐλαίου, πλὴν εἰς φακὴν τὸ τοῦ σικύου σπέρμα ὠμὸν, καὶ διήθων μίσγε τῇ πτισάνῃ, καὶ τοῖς λοιποῖς ἑψήμασιν, ἢ τοῦ κώνου 97) τὸ κάρυον, ὃ καλοῦσι στρόβιλον, ἢ τὰ ποντικὰ ἢ τὰ θάσια 98) κάρυα· μάλιστα δ᾽, οἷς ἀντὶ γάλακτος βούλοιο τὴν μίξιν ποιεῖσθαι. τοῖς βηχώδεσι δ᾽ ἂν αἁρμοσης 99) μάλιστα, τῶν ἀμυγδάλων ὑποτρίψας εἰς τὰ ῥοφήματα· τοῖς δὲ κατὰ κοιλίαν ἐνοχλουμένοις ἀντὶ τοῦ ἐλαίου ὑποτρίβειν τὴν λευκὴν μήκωνα, ἡσυχῆ φώξαντα σὺν τῷ ἐλύτρῳ, καὶ ἐγχυλίσαντα εἰς τὸ ἕψημα συνεργεῖ καὶ πρὸς τοὺς ὕπνους. ὑποτρίβειν δὲ δεῖ πρὸς τὰς κοιλίας καὶ τὰ εὐβοεικὰ

cem ejus drachmae in quatuor heminis aquae coquantur. at milium non conveniet febricitantibus: veruntamen iis, quos turbata aluus exercet, est maxime accommodatum: ejusque acetabulum in decem aquae acetabulis bis coques, atque etiam id ipsum in mortario contundes, et praedictam aquae mensuram infundes, liquabisque, ac percolabis, et in illa ipsa aqua ita coques, et anethi, salisque parum injicies. Praeterea vero quod ex milio percolatum est, et lentibus, et ptissanae admiscebitur, ac in omni sorbitione, praeter eam, quae ex lentibus conficitur, pro oleo crudum cucumeris semen miscebis, quod ubi eliquaveris, et ptissanae, et caeteris decoctionibus indes, vel pineam nucem, aut ponticas, aut thasias nuces: ac praesertim in iis, quibus admiscere aliquid lactis loco volueris: ut in iis, quos tussis vexat. maxime conveniet, si amygdalas subtritas sorbitionibus imponas. at iis, quos perturbata aluus infestat, pro oleo subteres paraver album leviter tostum cum utriculo suo: atque ex eo succum in decoctionem exprimes. id quod etiam ad somnum conciliandum facit. Jam ad aluum quoque Euboicae nuces, quas Sardianas vocant, cum internis membranis, quae cum nucibus ipsis sunt, teres, et aquam papaveris exprimes. Similam vero co-

91) Forte ἀνά, loco ἄντε.
92) Loco δι᾽ in marg. τέτταρσι, loco δ. ergo. Loco ὑγγοῦ Rasarius dedit ὕδατος.
93) Ita quidem Codex, sed sine accentu.
94) v. Galen. in Glossis p. 59.
95) Carent hoc lexica. Ab ἠθέω est, quod per se intelligitur. Ergo, *percolatum*.
96) Uno et duobus σσ. scribitur. Debebat tamen in uno eodemque Codice uno modo scribi. Veruntamen haec fragmenta ex diversis sunt auctoribus.
97) v. Theocrit Id. V. 49. ibique scholia. Galen. in Glossis p. 61. Theophr. hist. plant. p. 168.
98) Cod θάσια. v. Theophr hist. plant. p. 202.
99) Sic, sine accentu. Forte: ἁρμόσεις.

100) κάρυα, ἃ καλοῦσι σαρδιανὰ, σὺν τῷ ἐντὸς λέμματι, τῷ ὄντι σὺν τῷ καρύῳ, τρίψας ἐκχύλιζε τὸ ὕδωρ τῆς μήκωνος. ἑψοῖς δ' ἂν καὶ σεμίδαλιν τεταρτημόριον ἑαυτῆς ἐν δέκα κοτύλαις ὕδατος μετ' ἐλαίου μετρίου καὶ ἀνήθου προπλύνας τὴν σεμίδαλιν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν χόνδρον, εἰ θέλοις ῥόφημα ποιεῖν. ἑψοῖς δ' ἂν καὶ γάλα μίσγων, ἤδη καθέφθων ὄντων τῶν ἑψημάτων, θερμὸν ἐπιχέων, καὶ μὴ πολὺν χρόνον συνεψῶν. δεῖ δὲ τὸν χόνδρον προβρέχειν ἐν ὕδατι· εἶθ' οὕτω μίσγειν τὸ τέταρτον μέρος τῆς χοίνικος· ἑκατέρου δ' αὐτῶν πρὸς τὰς ἑπτὰ κοτύλας τοῦ γάλακτος, δύο. μαλακῶς δ' ἑψεῖν ἐπ' ἀνθράκων μιγνύων καὶ διὰ χειρὸς ἔχων, τοῦ μὴ διακαῆναι. μίσγοις δ' ἂν καὶ πρὸς πᾶν ἕψημα γάλακτος. τὸ δὲ πόπανον, ὅ τινες ἴτριον καλοῦσιν, ἀλυπώτερον ἔσται, εἰ κόψας, 2) λεπτὸν ποιήσας, ὑποτρίβων, ἢ τῶν ἀμυγδάλων, ἢ σικύα σπέρμα· εἰ δὲ μὴ, ὡς εἰώθασι, μετ' ἐλαίου καὶ ἀνήθου ἑψεῖν. χρῷτο δ' ἄν τις αὐτῷ πρὸς τὰς κοιλίας, καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὸν φακὸν μίσγων. τοῖς δὲ πυρέσσουσι πρόσαρμα 3) πάντων ἀχρειότατον. καλῶς δ' αὐτὸ ἑψοῦσι καὶ οἱ ἐν τοῖς ὀρνιθίοις ζωμοῖς καὶ ἀρνείοις ἑψῶντες. ἐν πλείονί τε γὰρ ζωμῷ ἑψοῦσι καὶ ἐν χύτραις, οὐχ ἁπτόμενοι, οὐδὲ κινοῦντες, ὥστε συμβαίνει οὕτω μάλιστα τήκεσθαι καὶ δίεφθα γίνεσθαι, ὁ δὲ ξηρὸς ἄρτος, ἕψημα κουφότατον. δεῖ δὲ τοῖς μὲν πυρέττουσι χλιάναντα εἰς πῦρ, καὶ προβρέξαντα τρίβειν λεῖον, καὶ ὅσον δέκα δραχμὰς ἐν δυσὶ κοτύλαις ἑψεῖν, ῥοφήματος τὸ πάχος ποιοῦντας. ὑποτρίβειν δὲ αὐτῷ, ἢ τὸ τῶν ἀμυγδάλων, ἢ τὸ τοῦ σικίου σπέρμα. τοῖς δὲ μὴ

ques, ut quadrupla ejus portio in decem aquae heminis imponatur, parumque olei, et anethi addatur. prius vero lavanda fimila est. alicae quoque, fi facere sorbitionem ex ea velis, eadem est habenda ratio. Coques etiam, lac addendo, ut cum jam coctae decoctiones fuerint, calidum lac indas, nec diu fimul coquere permittas. Alica vero debet aqua prius macerari, tum quarta pars chenicis capi, ut feptem heminis aquae, duae heminae lactis accedant. Coquenda fuper carbonibus leviter, et agitanda, et vas manu tenendum, ne aduratur. Sed lac omni sorbitioni poteris ad eundem modum adjungere. Placentula vero, quam itrium quidam nominant, minus molestiae afferet, fi confringas, contundas, tenuemque facias, et cum amygdalis, vel cucumeris femine coquas: fin fecus, ut mos est, ex oleo, et anetho. utetur hac re quispiam ad aluum, vel fola, vel lentibus admixta: at febricitantibus nullum alimentum dari poffet inutilius. Coquunt id rite illi quoque, qui in gallinaceo jure, aut agnino coquunt: quandoquidem id faciunt in jure copiofiore, atque in ollis, nec quicquam tangunt, neque commovent, ut vel hac ratione maxime intabescant, et percoquantur. Panis aridus leviffimum decoctum facit: ac febricitantibus quidem eft ad ignem tepidus reddendus, et ubi maceratus fuerit, in

100) Alii fcribunt εὐβοϊκός. Sed fupra etiam legebatur per ε. Item apud Steph. de urrb. in εὔβοια et apud Synesium T. I. p. 17. ut alios praetermittam. Athenaeus Deipnos. p. 54. κάρυα memorat θάσια, κύπρια, ποντικὰ, εὐβοϊκὰ κ. τ. λ. Poftremo ibi etiam σαρδιανός.

1) Dioscor. II. 18. p. 127.

2) Forte, κόψας, aut ποιήσας. Mox forte, σικύου, aut σίκυα σπέρματα. Vide mox, et pag. 41. 44.

3) Erotian. p. 41. προσόρματα· τροφαί.

4) Codex fere ubique exhibet σεμηδαλις, quod correxi. Sic et ἀθώνιον exhibet, ut mox. De amylo monet Athen. Deipnos. p. 647. 648. E. F.

πυρέσσουσι κόπτων τὸ μέγεθος σεμιδάλεως, ἢ χόνδρου ποιοῦντας ὀλίγον χρόνον, προβρέξας, ἀποχέας τὸ ὕδωρ τὰς δέκα δραχμὰς ἐν τρισὶν ἡμικοτυλίοις ἕψειν, ὑποτρίβοντά τι τῶν εἰρημένων καὶ ποιοῦντα χόνδρον τὸ πάχος, προσφέρειν μετὰ μέλιτος, ἢ ὡς ἥδεται ὁ κάμνων. χρήσαιτο δ' ἄν τις καὶ πρὸς τὰς κοιλίας τὰς ἀπεπτούσας, καὶ τοῖς φυσώδεσι, καὶ οἷς ἐξυγραίνονται, καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, καὶ μετὰ φακοῦ, καὶ πρὸς τὰς συνεστηκυίας κοιλίας, ζωμῷ ὀρνίθων μείζονι τοῦ ὄγκου καταβρέχων ἢ ἑψῶν.

ΚΕΦ. η.

Ἀμύλου καὶ τῶν ἄλλων ὑποστάσεων σκευασία.

Γίνονται δὲ καὶ ὑποστάσεις, καθάπερ τὸ ἀμύλιον, πάντων τῶν ὀσπρίων. τὸ δὲ ἀμύλιον γίνεται οὕτω. σεμίδαλιν 4) ὡς καθαρωτάτην λαβόντα κούφως προβρέχοντα πλύνειν, καὶ ἀπηθεῖν δι' ὀθονίου, ὡς πλείστῳ ὕδατι, καὶ τὴν κόλλαν ἐξαιρεῖν ὡς μάλιστα. ἐάσας δ' ἐν κεραμίῳ ἀγγείῳ καταστῆναι ὕδωρ ἀπηθῆσαι, καὶ πάλιν ἄλλο ἐπίχεε ὡσαύτως, καὶ πάλιν ποίει οὕτως, ἕως καθαρὸν τὸ ἀπηθούμενον γένηται. εἶτα ἐξελὼν τὴν ὑπόστασιν ξήραινε ἡλιάζων ἐν κεραμίῳ ἀγγείῳ, ἕως ἂν εἰς τέλος ξηρανθῇ.

laevorem terendo redigendus, et ejus decem drachmae in duabus aquae heminis coquendae, donec ad sorbitionis crassitudinem perveniant. sed cum hoc subterendae quoque sunt, aut amygdalae, aut cucumeris semen. atque iis, qui febrem non habent, confringes ad similae, aut alicae magnitudinem, et brevi tempore macerabis, ac decem ejus drachmis tres aquae semiheminas affundes, et aliquid eorum, quae dicta sunt, contundes, et ad spissitudinem alicae rediges, et ex melle, vel, ut aegrotanti placebit, propinabis. Valebit etiam ad ventriculos, qui non concoquunt, quique flatibus torquentur: et qui nimium humecti sunt, idque vel per se, vel cum lentibus. Praeterea ad aluum consistentem in maiore gallinacei iuris portione macerabis, aut decoques.

Quomodo ex amylo, et reliquis subsidentia fiant. Cap 8.

Ex omnibus leguminibus, quemadmodum ex amylo subsidentia conficiuntur. fiunt autem hoc modo. Similam quam purgatissimam capimus, leviter maceratam lavamus, linteo ex copiosissima aqua percolamus: collam, ut maxime fieri potest, auferimus: in vase fictili subsidere permittimus, aquam deinde percolamus, aliamque eodem modo affundimus: tum ita faciendo usque eo permutamus, dum id, quod excolatur, purum fit. postremo vero subsidentia extrahimus, atque in vase fictili ad solem, donec perfecte sicca sint, exsiccamus.

Περὶ τοῦ ἐξ 5) ὀρόβων.

Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν [ὄροβον] δεῖ ποιεῖν, καὶ μάλιϛα τὸν λευκὸν, ἐρίξαντα 6) καὶ ἀποβράσαντα τὸ ἄχυρον βρέχειν καὶ τρίβειν λεῖον, διέντα δὲ ὕδατι. πλείονι ἀποχεῖν πολλάκις τῆς ἡμέρας, ἕως καθαρὸν τὸ ἀποχεόμενον ᾖ, καὶ ξηράναντα ἀποθέσθαι. χρήσαιο δ' ἂν τούτῳ ἐπὶ ἐμπύων, εἰς τὸ ἕψημα μίσγων, πρὸς τὸ ἀναπτύειν, ἢ γυναικὶ εἰς κάθαρσιν καὶ εὐσαρκίαν καὶ εὔχροιαν, ἐν οἰνομέλιτι διδοὺς καὶ μετὰ ἀλφίτου. ἱκανὸν δὲ ὀξύβαφόν ἐϛιν ἐρεγμοῦ 8) τῷ ὑγιαίνοντι καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί.

De iis, quae ex eruo fiunt.

Eodem modo in eruo faciendum eſt. praecipue autem album freſum, et cum feruendo acus abiecit, madefaciendum eſt, et conterendum ut laevum reddatur. quod cum copioſiore aqua eliquatum fuerit, abiicienda per diem aqua eſt perſaepe, donec ea, quae effunditur, pura ſit. atque ita ſiccabis, et repones. hoc uteris ad ſuppuratos: itemque ad mulierum purgationem, carnem augendam, et bonum colorem comparandum: idque ex vino mulſo, vel polenta propinabis: ex quo ſatis erit acetabulum et viro, et foeminae, bene valentibus.

Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς φακῆς.

Γίγνεται δὲ καὶ φακοῦ ὑπόϛασις, ἐριχθέντος τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ βραχέντος 9), καὶ τριφθέντος, καθάπερ ὄροβος, καὶ ἀποχυθέντος τοῦ ὕδατος, ἕως ἂν καθαρὸν τὸ ἀπηθούμενον γένηται. ξηρανθεῖσα δ' 10) ὑπόϛασις μίσγοιτ' ἂν πρὸς τὰ ἑψήματα τοῖς κατὰ κοιλίαν ἐνοχλουμένοις, μάλιϛα καὶ πρὸς κέγχρον, καὶ πρὸς ἄρτον ξηρὸν, καὶ πρὸς πτισάνην, ἢ πρὸς πλείω δ' ἄλλα ἄν τις κεταχρήσαιτο τῶν ἑψημάτων. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὀσπρίων ἑψήματα ἀχρειότερά ἐϛι τῶν προειρημένων ἑψημάτων τοῖς πυρέσσουσιν. ἀμφότερα γὰρ καὶ φυσωδέϛερα τυγχάνει ὄντα. χρήσαιτο δ' ἄν τις ἐρέγμινον 11) ποιήσας ἐξ ὠμῶν τῶν ὀσπρίων.

De iis, quae fiunt ex lentibus.

Fiunt etiam ex lentibus ſubſidentia, cum feruendo acus abiecerunt, madueruntque, ac contuſae, ut de eruo dictum eſt, fuerunt: et aqua uſque abiecta, dum ea, quae exit, pura ſit. haec ſubſidentia ſiccata miſcebis decoctionibus in iis, quos turbata aluus vexat, et praeſertim poſt milium, poſt panem ſiccum, poſt ptiſſanam, et poſt alias complures ſorbitiones, quibus aliquis uſus eſſet. Iam decoctiones, quae ex leguminibus fiunt, incommodiores febricitantibus ſunt, quam praedictae: quippe quae et minus alant, et flatus magis cieant. Uteretur etiam quiſpiam eiſdem ex crudis leguminibus lomenta conficiens.

5) Late de hoc exponit Dioscor. II, 131. p. 132.
6) Ab ἐρίκω: Mox proximo capite eſt, ἐριχθέντος. Notat autem σχίζειν. Dicitur etiam ἐρέικειν, quod vide apud Hippocratem in Oecon. Foës. Ἐρέικειν Galen. in Glossis p. 74 explicat θράυειν.
7) Sic Alciphr. p. 96. ἀποβράσαντα τὸ δριμύ.
8) v. Erotian p. 50. et Galen. in Glossis. p. 74.
9) A βρέχω.
10) Interpoſuerim, ἡ.
11) Ἄλευρον ἐρέγμινον memorat Dioscor. III, 94. p. 212. E.

Περὶ κυαμίνου ἐρεγμοῦ.

Τῷ μὲν κυαμίνῳ ἐρεγμῷ, εἰ βούλοιο ἄφυσον 12) ποιεῖν, ἐπιχέας πλεῖον. ὕδωρ ἕψειν. ἐπειδὰν δὲ ἀναφρίξῃ καὶ διέφθος γένηται, ἀποχέας ἅπαν, μίξον πάλιν θερμόν. εἴη δ' ἂν ἱκανὸν τῷ τεταρτημορίῳ τῆς χοίνικος, τῷ ἤδη ἀπέχθῳ 13) γεγενημένῳ, δύο κοτύλαι μιχθεῖσαι ὕδατος καὶ ἐλαίου. χρήσαιο δ' ἂν τούτῳ πρός τε τὰς κορύζας καὶ καταῤῥους, μίσγων κηρίου τι. χρήσαιο δ' ἄν τις καὶ πρὸς δυσεντερίας καὶ τεινεσμούς, λιπαρώτερον αὐτὸ ποιῶν, καὶ οὐ προαφεψῶν, οὐδ' ἀποχέων τὸ ὕδωρ. μίσγοιτο δ' ἂν εἰς αὐτὸ καὶ μυελὸς καὶ κηρὸς καὶ τυρὸς, μάλιστα ὁ φρυκτὸς, καὶ τὸ ἔλαιον πλεῖον, 14) οἷς βουλόμεθα ἔκκοπρον. μίσγοιτο δ' ἂν ὀρεγμὸς 15) καὶ πρὸς πτισάνην καὶ πρὸς φακὸν τοῖς τεινεσμώδεσι καὶ δυσεντερικοῖς. ἕψοιτο δ' ἂν ὁ μὴ ἄπεφθος ἐρεγμὸς τὸ τεταρτημόριον τῆς χοίνικος ἐν ἓξ κοτύλαις ὕδατος. τὸ δὲ πίσινον 16) ἔτνος, ἀφυσάτερον τοῦ κυαμίνου τυγχάνει ὂν, καὶ εὐκατεργαστότερον. διὸ καὶ μᾶλλον τοῖς ἀῤῥωστοῦσι προσενέγκαιτο ἄν τις. δοίη δ' ἄν τις τοῦτο καὶ πρὸς τοὺς καταῤῥους καὶ βηχώδεσιν. ἕψοιτο δ' ἂν καὶ τοῦτο 17) τὸ τεταρτημόριον τῆς χοίνικος ἐν ἓξ κοτύλαις ὕδατος. τὸ δ' ἐκ τῶν φασίλων 18) ἔτνος, γλυκύτατον τυγχάνει πάντων δυσέψητον δὲ καὶ τἄλλα ἔχον παραπλήσια τοῖς εἰρημένοις. ἕψεται δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ ἴσῳ ὑγρῷ. τὸ δ' ἐκ τῶν δολίχων 19) καὶ τῶν ἀράκων

De lomento fabarum.

Lomento fabarum, si flatus expers conficere volueris, multam aquam affundes, atque elixabis: cumque perfrixum, et decoctum fuerit, totum effundes, et calidam aquam iterum indes: satis autem erit, si quadruplae choenicis portioni lomenti, quod iam effuderis, et confeceris, duas heminas aquae, et olei admisceas. ejus usus esse potest in gravedinibus et destillationibus, addita favi portiuncula. eo quoque utetur quis ad dysenterias, et tinesmos, si pinguius reddat, nec prius excoquat, nec aquam abiiciat. ad quem usum medulla quoque ei addetur, itemque cera, et caseus, et praecipue frixus: et oleum copiosius in iis, quos eiicere stercus volumus. Cum ptissana quoque, et lentibus lomentum componetur ad dysenterias, et tinesmos. Iam vero lomentum non excoctum elixabitur, ut in quadrupla choenicis portione sex heminae aquae imponantur. Pisorum vero lomentum minus flatum ciet, quam fabarum, et facilius conficitur: atque ideo imbecillis erit accommodatius. idque dari potest iis, qui defluxionibus, et tussi vexantur. huius quoque quadrupla pars choenicis in senis aquae heminis incoquetur. At lomentum, quod ex phaselis fit, omnibus dulcedine praestat: sed et difficulter coquitur, et caetera habet praedictis similia: atque id

12) Etenim κυαμοι sua natura φυσωδεις sunt.
13) Forte, ἀπέφθῳ v. Graev. ad Hesio. scut vers. 2c8.
14) Forte: οὓς (aut, εἴ τινας) βουλόμεθα ἐκκοπροῦν, (vel forte rectius ἐκκοπρεῖν.) Vide Rufum Ephesium edit. Mosq. p. 35.
15) Ita Cod. Forte, ὁ ἐρεγμος.
16) v. Athenaei Deipnoloph. p. 406. bis. πίσον et πίσσος notat. Eustath. ad Il. Hom. p. 802. edit. Rom. Aristoph. Fabritt. vers. 1168. ἔτνος γε πίσινον. Synesius T. I. p. 13. πίσσινον ἔωλον ἔτνος.
17) Immo, τούτου.
18) Apud Dioscor. II, 130 p. 132. est: φασίολος. v. Theophr. hist. Plaut. p. 925. 926.
19) v. Theophr. l. l.

20) πάντων χείριστον, καὶ πρὸς οὐδὲν χρήσιμον τῶν ἀῤῥωστημάτων ἕψημα ἂν γένοιτο.

ΚΕΦ. Θ.

Περὶ ἑψήσεων.

Ἅπαν ὄσπριον, κριθὴν καὶ πυρὸν, ἑψεῖν δεῖ περιπλάσαντας 21) στατὶ τὸ 22) πόμα τῆς χύτρας. ἑψεῖν δὲ δεῖ, ὡς πλεῖστον χρόνον, καὶ ὡς μαλακωτέρῳ πυρί. οὐ γὰρ ἐνδέχεται προσκαῆναι, 23) ἄνπερατορυτον 24) τὸ ἑψόμενον, ὅσον δήποτε χρόνον ἑψῆται. δεῖ οὖν διέφθων ἤδη σφόδρα ὄντων τῶν ὀσπρίων οὕτω, τὸ 25) ῥύναν καὶ 26) διὰ χειρὸς ἔχειν κινοῦντα, μὴ προτκαῆναι. ἐλαίῳ δὲ χρῆσθαι πρὸς τὰ ἑψήματα καὶ πρὸς τὰ ὄψα, τῷ ἀνοσμοτάτῳ, καὶ ἐν τῷ στόματι μηδεμίαν δύναμιν ἐμφαίνοντι. τοιοῦτον δ' ἂν εἴη τὸ ὀμφάκιον. 27) τοὺς δ' ἐμφυεῖς 28) τῶν ἰχθύων ἐν τῇ λεπίδι καὶ ἑψεῖν καὶ ὀπτᾷν. δεῖ δὲ, κἂν ἕψῃς, τὴν ἄρτυσιν ἀποδιδόναι, 29) καὶ τὸ ἔλαιον ἱκανὸν, καὶ προεψεῖν τὴν ἅλμην, εἶτ' εἰς ζέουσαν καθιέναι τὸν ἰχθῦν. οὕτω δὲ γενομένης τῆς ἑψήσεως, ἐγχυλότερός τε γίνεται ὁ ἰχθὺς, καὶ ἔχων τὸν ἴδιον χυμὸν ἐν αὐτῷ. 30) ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ὀπτὸς,

quoque in pari humore elixatur. quod denique ex dolichis, et aracis fit, omnium pessimum eſt: et ad nullam rem aegrotantibus utilis eorum eſt decoctio.

De coctionibus. Cap. 9.

Legumina omnia, hordeum, et triticum coquenda ſunt, osculo ollae cruſta obturato. diutissime autem coquenda ſunt, et igni, quo magis lento fieri potest. tunc enim licet quantumvis coquantur, nunquam comburuntur. debemus ergo leguminibus iam valde decoctis ita vas manu continere, ut agitando non comburantur: et ad decoctiones, et ad obſonia oleo, quod minime odorem habeat, et nullam omnino facultatem ori prae ſe ferat, uti. hujuſmodi eſt omphacinum. Piſcès vero, qui flatum excitant, in patinis elixandi, et aſſandi ſunt. si vero elixes, diſtribuenda conditura eſt, et ſatis olei indendum, et prius muria elixanda, deinde in eam ſeruentem piſcis coniiciendus. si ſic condias, piſcis ſucci plenior fiet, et proprium ſuccum in ſe continebit. idem quoque in patinis aſſatus, et melior, et maxime tener, et plurimi ali-

---

20) v. Galen. in Gloſſ. p. 66. in ἀρακίδας Theophr. l. l. p. 918.
21) Ita primo legebatur. Deinde ultima ſyllaba, quae per ſiglam ſcripta eſt, correcta eſt, efficta alia ſigla, adeo, ut nunc incertum ſit, utrum ος et ſolum α legendum ſit. Nulla correctione opus erat. Credo, corrector ex plurali ſingularem voluit facere.
22) Immo, στόμα
23) Codex: πρὸς καῆναι.
24) Ita Codex. Lego: κἄνπερ ἀτόρυτον. Nota ſunt τορύνω et τορύνη, quod hic mox occurrit, quanquam et hoc vocabulum hic vitiose ſcribitur. Mox malim, ἑψῆται, aut, ἕψοιτο.
25) Immo, τορύνην Vide Lucian. T. I. p. 211. edit. Schmiederi.
26) καὶ redundat Mox malim: τοῦ μὴ προσκαῆναι. Rurſus hic προσκαῆναι, ſed iunctim in Cod.
27) v. Dioscor. V, 6. p. 325. Niclas ad Geopon. p. 572. et Scholiastam ad Theocrit. Id. XI, 21.
28) ἐμφυεῖς dici possint cochleae, teſtudines etc. De iis coquendis et aſſandis, ſi recte memini, ſuperius ſere idem monitum eſt Raſarius videtur voluiſſe, φυσώδεις. Sed ex proximo λεπὶς coniici fortasse possit, λεπιδωτούς. De piscibus enim proprie ſic dictis hic videtur exponere. Raſarius videtur maluiſſe, λοπάσι.
29) Forte, προενδιδόναι, id eſt, προεμβάλλειν.
30) Id eſt, ut alibi, idem, quod ἑαυτῷ. Satis hoc alibi ex Codicibus praeſtantiſſimis et vetuſtiſſimis vindicavi, quid, quod adeo ex editionibus Aldinis. Stephanus vere plerumque correxit.

ἐν τῇ λεπίδι ὀπτώμενος, κρείσσων τὲ καὶ ἀπαλάτατος καὶ τροφιμώτατος γίνεται. δεῖ δὲ τῷ ἐλαίῳ τὴν ἄρτυσιν 31) ἀποδιδόναι· τὸν δ' ἅλα ἱκανὸν καταπάσσειν καὶ 32) λεπτοῦ ἀλφίτου.

K E Φ. ι.

Ἐκ τῶν Φιλοτίμου, κέγχρου σκευασία.

Ὁ δὲ κέγχρος τριφεὶς 33) μὲν ὠμὸς, καὶ λιανθεὶς, καὶ, παραχεομένου πάλιν 34) ὕδατος, τριβόμενος, καὶ ἀπηθούμενος, καὶ συνεψηθεὶς, καὶ γενόμενος ὅμοιος ἀλητῷ, κολλώδης τὲ καὶ στρυφνότατα 35) ἔχων, καὶ τὰς κοιλίας ἱςὰς; καὶ κατεργάζεσθαι 36) δυνάμενός ἐςι. μᾶλλον δ' ὅλος ἑψώμενος, ὥσπερ εἰώθασιν ἕψειν, δυσκατεργαςότερος, καὶ τὰς κοιλίας ἐνίοτε μαλακωτέρας ποιῶν, καὶ τὴν ἀλλοίωσιν ἐν τοῖς διαχωρήμασιν ὀυ λίαν ἐςὶν ἔχων, καὶ 37) κολλωδέςερον ἢ τὸν χυμὸν δὲ γλυκὺν ςύψιν ἔχοντα ἀναδίδωσιν.

K E Φ. ια.

Ἐκ τῶν 38) Ἀντύλλου. τροφαὶ 39) συνεχῶς νοσοῦσι. καὶ σκευασίαι αὐτῶν. κεῖται ἐν τῷ περὶ βοηθημάτων, εἰς τὸν τρίτον λόγον, ἐν τοῖς προσφερομένοις, ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ.

Ἐκλεκτέον ἐπὶ τῶν συνεχῶν νοσημάτων τροφὴν, πεφθῆναί τε ῥᾴςην καὶ ἀναδοθῆναι τα-

menti reddetur. ſed conditura cum oleo diſtribuenda eſt: et ſal abunde inſpargendus, itemque tenuis farinae, quod ſatis ſit.

Ex Philotimo, de milio condiendo. Cap. 10.

Milium crudum tritum, et laevigatum, et affuſa aqua iterum contritum, et percolatum, et coctum, et molito ſimile factum, in collae modum redditur, habetque adſtrictionem, et ventrem ſiſtit, et difficulter in ventriculo conficitur. ſed si totum coquatur, ut faciunt, eſt multo ad conficiendum difficilius, et quandoque aluum molliorem facit, et non admodum in excrementis alteratur, et glutinoſum eſt: ſuccum vero, qui dulcem adſtrictionem habet, corpori diſtribuit.

Ex Antillo, de alimentis, quae continenter aegrotantibus dantur, deque ratione eorum apparandorum. Suntque haec in tertio de auxiliis libro, de iis, quae in cibis adhibentur, capite ſecundo. Cap. 11.

In morbis continuis eligendum alimentum eſt, quod facillime concoquatur, celerrime diſtribuatur, et non admo-

31) Forte, αυναποδιδόναι, συνενδιδόναι, συνεπιδιδόναι.

32) Forte, μετά, loco καί.

33) Sic, ſed post φ. inſertum θ. Ita saepius aoriſti ſecundi corrupti ſunt, quibus tamen Graeci in pluribus verbis libentius utuntur, quam aoriſtis primis.

34) πάλιν malim conjungere cum τριβόμενος.

35) In marg. ςυφότητα, a ςύφω. Habet hoc Synes. T. I. p. 2. 36. Cinnamus. p. 24. Id eſt, ςυπτικὴ δύναμις. Sed et ςρυφνότης occurrit, *acerbitas*. v. Dionys. Halicarn. T. II. p. 184. et Nemeſ. edit. Halensis p. 196.

36) Id est, δυνατός.

37) Forte, κολλωδέςερος. τὸν δὲ χυμον γλυκεῖαν. Ita etiam videtur accepisse Rasarius.

38) Vide Fabric. bibl. Graec. vol. XIII. p. 71. Mentio quoque fit eius in veteribus chirurgicis in Praefat. p. XII. bis, et 117. ſeqq. 154. edit. Cocchii. Florent. 1754. fol.

39) In principio Codicis ſolum hic index eſt: Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. σκευασίαι τροφῶν τοῖς συνεχῶς νοσοῦσιν.

χίσην, καὶ οὐ πάνυ πολύτροφον καὶ ῥαδίως διαπνεομένην. αἱ γὰρ κατεχόμεναι 40) σωματοποιοῦσι τοὺς πυρετούς. ἔχει δὲ πάσας τὰς εἰρημένας ἀρετὰς ἄρτος πλυτὸς 41) ἐξ ὕδατος. ἔστω δὲ 42) πυρῶν μὲν τριμηνιαίων καὶ καθαρῶν δὲ μὴ σφόδρα· πολύτροφος 43) δὲ ὁ τοιοῦτος. τετρίφθω δὲ εὖ μάλα, καὶ ἐξοπτείσθω. σεμιδαλίτης 44) δὲ μήτε τούτων τῶν πυρῶν, μήτε ἄλλων παραλαμβανέσθω διὰ τὸ ἰσχυρόν. ἔστω δὲ καὶ ἕωλος 45) μᾶλλον, καὶ ζυμίτης. 46) ἀποβρεχέσθω δὲ ὕδατι θερμῷ, ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, συνεχὲς 47) ἀποχεομένῳ, μὴ πᾶν τὸ τοῦ ἄρτου μέρος, ἀλλὰ τὸ ἔνδοθεν. τὸ γὰρ δερματῶδες 48) αὐτοῦ πρὸς τὴν διαδοχὴν 49) καὶ τὴν πέψιν ἄθετον. μέτρον δὲ τῆς διαβροχῆς, οὐ τὸ

dum nutriat, et facile perſpiretur. nam quae continentur in corpore, febres pariunt. atque has quidem virtutes panis aqua lotus in ſe omnes continet. Sed eſto panis ipſe ex tritico trimeſtri, et non admodum puro, ſiquidem valde purum, valde etiam nutrit. conteratur vero diligenter, atque aſſetur. Ex simila vero confectus, neque ex hujusmodi tritico, neque ex aliis propter ſui vehementiam capiatur. Sitque potius heſternus, et cum fermento: iſque calida aqua maceretur, alia atque alia continenter effuſa: nec totus panis, ſed pars interior. nam exterior ejus pars, quae cutis vicem gerit, ad diſtributionem et ad concoctionem inepta eſt. ma-

40) Hoc vocabulum in textu linea notatum. In margine vero legitur, σώματι. Forte: ἐγκατεχόμενοι σώματι, ἐμποιοῦσι.

41) πλυτὸς in Lexicis, ut mille alia, fruſtra quaeras. Est tamen a πλύνειν. Sic eſt ἄπλυτος.

42) Forte: δ' ἐκ.

43) Rasarius hic quaedam de ſuo addidit. Ego ſolum γὰρ, cum δὲ, permutaverim. Mox lego, ἐξοπτάσθω.

44) Rurſus hic quoque Codex, ut iam monui, per η. σεμηδαλίτης. Equidem, qui ultra quatuor millia codicum Graecorum tractaui, experientia doctus ſum, quosdam codicum ſcribas in vocabulis non nullis ſemper eodem modo errare. Huiuscemodi ſcurrarum auctoritate, quae prorsus nulla eſt, tamen animadverti viros etiam eruditos interdum motos esse, atque adeo mirabilia et linguae Graecae contraria probasse. Poſtea hac de re, ac de reliquis eius generis vitiis, nullum verbum, ne obtundam aures elegantiorum. Sic idem ſcurra h. l. pro μάλα καὶ ſcripserat, μαλκοί. Silentio id praeterieram. Sed hic in tempore notandum censui. Leguntur haec in codice quinternione E. folio 2. pag. 2. non longe a principio.

45) ἕωλος, et hic, et alibi apud medicos opponitur τῷ προσφάτῳ καὶ νέῳ.

46) *Fermentatus*. Video laudari etiam, ſed, utrumque, ut fit, ſine auctoritate, ζυμήτης, quod poſterius tamen praetulerim.

47) Idem, quod συνεχῶς.

48) Haud inficete *cruſtam panis* appellavit, δερματῶδες. Vehementer mihi probatur iſtorum Graecorum medicorum in oratione ſimplicitas, perspicuitas, elegantia et modicus ornatus, quae virtutes orationis in libris didacticis unice commendandae ſunt. Quid contra non nulli recentiorum? Modo in ſublimo volitant, modo humi repunt. Hoc ex eo eſt, quod iſti veteres ſcriptores ſimul cum diſciplinis grammaticis et rhetoricis, vel per ſuperbiam, vel per ignaviam contemnunt. Monſtra ergo, non verba, effutiunt. Iſtam tamen barbariem *illuminationis* nomine iactanter ac palam praedicant. Habeant ſibi. Nullam certe apud poſteros celebritatem nominis, uti illi veteres, poſt tot hominum aetates impetrabunt atque obtinebunt.

49) διαδοχὴν ferri ſane poteſt. Vix tamen me abſtineo, quin conjiciam διάδοσιν. Veruntamen τὴν διαδόσει ſequitur ἡ διαδοχή.

ἀνοιδῆσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ 50) τὸ πνεῦσαι τῆς ζύμης καὶ μηδὲν ἐκείνης ὀδωδέναι. τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ χόνδρος πλυτός. ἀποχυλιζόμενος μὲν καὶ πλυνόμενος ἱκανῶς, ἑφθὸς δὲ διδόμενος ἐν ὕδατι ἢ μελικράτῳ. τοῦ δ' αὐτοῦ γένους καὶ χυλὸς πτισάνης, ἑψώμενος μὲν ἓν μέρος πτισάνης πεντεκαίδεκα μέρεσιν ὕδατος, ὑπολειπομένου δὲ κατὰ τὴν ἕψησιν τοῦ πέμπτου μέρους, καὶ διηθουμένου. πίνεται δ' ὁ χυλὸς, ὀλίγον προσλαβὼν μελίκρατον. καὶ αὐτό τε τὸ μελίκρατον ἐκ τῶν αὐτῶν τροφίμων ἄν τις θείη καθεψώμενον οὕτως, ὥσπερ καὶ τὴν πτισάνην ἔφαμεν τοῦ μέλιτος πρὸς πολλὰ μέρη τοῦ ὕδατος ἀνακιρναμένου παραπλησίως εἰς πέμπτον μέρος. σκευάζεται δὲ καὶ ῥόφημα ἐκ τοῦ χόνδρου τόνδε τὸν τρόπον. πλυθεὶς ὁ χόνδρος ἱκανῶς καὶ πολλάκις ἀποχυθέντος τοῦ πλύματος, 51) αὖθις ἐπιβρέχεται ὕδατι καθαρῷ, ὅσον ὥραν μίαν. εἶτα τρίβεται χερσὶν ἐν τῷ ὕδατι, ἕως γαλακτωθῇ τὸ ὕδωρ τῇ τε χροιᾷ καὶ τῇ παχύτητι· κἄπειτα οὕτω διηθούμενος ὁ χόνδρος, αὐτὸς μὲν ἔξω μένει· τὸ δὲ ἀπογαλακτωθὲν ἐξ αὐτοῦ προσλαμβάνει ἁλῶν ὀλίγων. ἐπὶ δὲ τῶν δακνομένων τὸν στόμαχον καὶ τὰ ἔντερα, βραχύ τι καὶ ἀνήθου· ἐπὶ δὲ τῶν ἀνατρεπομένων τὸν στόμαχον καὶ ναυτιωδῶν, γλήχωνος καὶ θύμου· ἐπὶ δὲ τῶν ἐμπνευματουμένων 52) κυμίνου. ἕψεται δὲ μέχρι συστάσεως, καὶ προσφέρεται πρὶν διαψυγῆναι. τοῦτο τὸ εἶδος τῆς τροφῆς, εἰ χρηστῶς σκευασθείη, καὶ τῇ τῆς προσφορᾶς εὐκολίᾳ, καὶ τῷ ῥαδίῳ τῆς πέψεως, καὶ τῷ ταχέως ἀναλαμβάνεσθαι, ἡνίκα 53) καὶ χόνδρον καὶ ἄρτον προηγοῦμεν. αἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ὀξέων πυρετῶν

cerandi vero terminus sit, ut non ſolum panis in tumorem efferatur, ſed ut fermentum evaneſcat, et illius odorem non referat. alica quoque lota, eſt generis ejuſdem, cum ſuccus expreſſus, et ipſa ſatis lota sit, et elixa detur ex aqua, vel mulſa. Similis quoque generis eſt ptiſſanae ſuccus, ita coctus, ut in una ejus parte quindecim aquae partes indantur. cum enim coquendo quinta pars remaneat, et percoletur, ſuccus modica mulſa addita potui datur. Ipſam quoque mulſam in horum alimentorum genere poſſet quiſpiam conſtituere. Coquitur, ut ptiſſanam coqui diximus, cum mel in multas aquae partes coniicitur, et in quintam partem coquendo redigitur. Ex alica etiam ſorbitio conficitur ad hunc modum. alica lota, et aqua ſaepe abiecta, iterum aqua pura unius horae ſpatio maceratur: deinde manibus in aqua confricatur, donec aqua colorem et ſpiſſitudinem lactis acquirat. deinde alica ita percolata, ipſa quidem extra remanet: quod vero lacteum ab ipſa eſt effectum, parum ſalis capit: et in iis, quorum ſtomachus et inteſtina morſu infeſtantur, parum anethi adiungitur: in iis vero, quibus ſtomachus pervertitur, et nauſea vexatur, pulegii, et thymi: in iis, qui flatus pleni ſunt, cumini. coquitur ad conſiſtentiam, et datur, antequam refrigerata ſit. hoc alimenti genus si rite conficiatur, et dandi promptitudine, et concoctionis facilitate, et celeritate reficiendi, cum alicam, et panem praeferimus. * atque alimenta quidem, quae in

50) Equidem coniecerim, τὸ ἀποπνεῦσαι τῆς ζύμης.
51) Vide Pollucem edit Hemſterh. p. 713. 714. Idem, quod ἀπόπλυμα.
52) Utitur hoc Plutarchus. T. II. p. 906. a.
53) ἡνίκα h. l. est ἐνίοτε. Conjicio vero: καὶ χόνδρου καὶ ἄρτου προηγούμεθα.

εἰσὶν αἵδε αἱ τροφαί. κατὰ περίστασιν δὲ πολλάκις, ἢ διὰ τὸ μὴ παρεῖναι ταύτας, ἢ διὰ τὸ μὴ οἰκείως ἔχειν πρὸς αὐτὰς τοὺς κάμνοντας, ἀναγκαζόμεθα καὶ ἄλλαις χρῆσθαι τροφαῖς, ἐν αἷς ἐστὶν ἴτριόν 54) τε καὶ λάχανον, καὶ ἄλφιτον, καὶ ᾠόν. τὸ μὲν οὖν ἴτριον ἐκ πυρῶν ἔστω, ὧν καὶ ὁ ἄρτος ὀπτημένος καλῶς· λεπτὸν δὲ αὐτὸ δεῖ εἶναι σφόδρα. τὸ γὰρ παχὺ ἀνωμάλως ὀπτᾶται, καὶ τετρῖφθαι δὲ δεῖ μάλιστα λεπτότατον, ὡς ἐπίσης ἀλφίτῳ εἶναι. ἑψεῖσθαι δ᾽ ἐν ὕδατι μάλιστα μὲν οὖν ὀμβρίῳ· εἰ δὲ μὴ, ὅτι καθαρωτάτῳ ἐπὶ πλεῖστον, ὥστε ὑπὸ τῆς ἑψήσεως ἑνωθῆναι· ἐχέτω δὲ ὀλίγων ἁλῶν, καὶ ἔστω ἀνέλαιον, ἢ βραχύ τι παντελῶς ἐλαίου προσλαμβανέτω, πρὶν ἐμπάσσεσθαι τὸ ἴτριον, συνεψαμένου τῷ ὕδατι τοῦ ἐλαίου. ὁμοίως δὲ χόνδρος ἑψεῖται σὺν τοῖς αὐτοῖς ἡδύσμασι. λαχάνων δὲ πάντων ἐπιτηδειότατον μαλάχη, ἔν τε γάρῳ καὶ ἐλαίῳ ἑφθὴ ἐσθιομένη. καὶ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς ῥόφημα, ὃ δὴ γίνεται, τῶν φύλλων ἑψωμένων τῶν νεαρῶν τῆς μαλάχης, χωρὶς τῶν ἰνῶν, ἔπειτα τριβομένων ἐν 55) θυΐᾳ, καὶ αὖθις ἑψώμενον ἐν ὕδατι καὶ ἁλὶ καὶ ἐλαίῳ. δευτέραν δὲ χώραν ἔχει κολοκύντη. δεῖ δὲ ἐπιλέγεσθαι τὰς σφόδρα νεαράς. ἑψεῖν ὅλας ἀξύστους, ἵνα μὴ τοῦ ὕδατος ἑψώμεναι διακορεῖς γένωνται. ξυέσθωσαν δὲ μετὰ τὴν ἕψησιν, καὶ προσφερέσθωσαν μάλιστα μὲν ἐν ὑδράλμῃ. 56) καὶ γὰρ οὐδὲ ἄστομος ἡ τοιαύτη προσφορά· εἰ δὲ μὴ, ἐκ γάρου καὶ ἐλαίου δοτέον. τὰ δὲ ᾠὰ ἑψεῖν δεῖ ἐν ὕδατι κινοῦντας ἀδιαπαύστως αὐτά. οὐ γὰρ συνίσταται τὰ κινούμενα, οὐδὲ παχύνεται. βέλτιον δὲ ἐν

morbis acutis conueniunt, haec ſunt, quae expoſuimus. Sed perſaepe ordo variatur, vel quia haec non ſuppetant, vel quia non rite affecti ad ea ſint aegrotantes, aliis alimentis uti neceſſitas nos cigit: in quorum numero ſunt itria, olera, et polenta, et ova. Itrium igitur eſt ex tritico, cum ſit ipſum quoque panis recte aſſatus. debet autem tenue eſſe magnopere, ſiquidem craſſum inaequaliter aſſatur: debetque praecipue quam tenuiſſime conteri, ut ſit polentae perſimile: atque in aqua elixari, et praeſertim pluuia: si ea non ſuppetat, alia puriſſima: idque plurimum, ut coquendo in unum conducatur. modicum quoque ſalis inſit: oleique ſit expers: vel parum omnino olei imponatur: et, priusquam itrium eo perſpergatur, oleum cum aqua ſit incoctum. alica vero cum iiſdem condimentis coquitur. Omnium vero olerum accommodatiſſima malua eſt, quae ex garo et oleo cocta comeditur: vel ſorbitio, quae ex ea ſit hoc modo. folia maluae novella, abſque fibris elixantur, deinde iu mortario contunduntur, et iterum ex aqua, ſale, et oleo elixantur. Secundum locum tenet cucurbita. Sed admodum novellas cucurbitas debemus eligere, atque totas, non abraſas, coquere: ne elixatae aqua impleantur. ubi vero elixatae fuerint, tum abradantur: denturque praecipue in aqua et muria. nam hoc pacto ori non erunt ingratae: ſin ſecus, ex garo dentur, et oleo. Ova

54) Ἴτριον Galen. in Gloſſ p. 74. appellat etiam ἐρείκιον.

55) Scribitur etiam, θυεία.

56) In lexicis hoc non reperitur. Compoſitum eſt ex ὕδωρ et ἅλμη, ut ὑδρέλαιον.

ὀξυκράτῳ 57) ἑψεῖν. ἔτι γὰρ μᾶλλον ὑγρὰ διαμένει.

ΒΙΒΛ. ε. ΚΕΦ. δ.

Ἐκ τῶν Διοκλέους. ὕδατος διόρθωσις.

Ὕδωρ ἀσθενέστατον ποιήσεις, ἀφεψῶν τὸ τρίτον μέρος, καὶ τὰ λευκὰ 58) διαφεψῶν ὡσαύτως· ἐμβάλλειν δὲ εἰς ταῦτα βώλου 59) ἀργίλου ξηρᾶς, μέχρι διάβροχοι γένωνται, μέτρον, ὡς ἡμίεκτον εἰς ἀμφορέα. ἐπειδὰν δ' ἀφεψήσῃς, 60) πιεῖν. καὶ ἴυτω θερμὸν, ὀδμὴν ἐξάγειν ὕδατος, κόπτων χειρὶ πρὸς ἄνεμον, καὶ ἐξαιθριάζων ἐν ἀχανεῖ τεύχει, 61) καὶ διαχέων εἰς τεύχη πολλὰ κατὰ μικρόν.

ΚΕΦ. ε.

Ἐκ τῶν Ἀθηναίου. ὕδατος κάθαρσις.

Διϋλίζεται τὸ ὕδωρ, τὸ μὲν, τοῖς στακτοῖς 62) λεγομένοις, καθάπερ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. διϋλίζεται δὲ καὶ τοῖς ὑλιστῆρσι, ποτὲ μὲν ἁπλοῖς, ποτὲ δὲ διπλοῖς ἢ τριπλοῖς γινομένοις, ἕνεκα τοῦ καθαρώτατον δι' αὐτῶν ἐκδέχεσθαι. καὶ βόθροι δὲ γίνονται παρά τε τῇ θαλάσσῃ, καὶ ταῖς λίμναις, ἔνθα μὲν πότιμον ἀπὸ τῆς θαλάσσης χωρίζειν προαιρουμένων, 63) ἔνθα δὲ τῆς λίμνης ἀνατεθολωμένης, καὶ βδέλλας ἐχούσης, ἢ τινας ἄλλας κακίας, ὅπως τὸ καθα-

in aqua ſunt coquenda, atque continuo agitanda: ſiquidem ita commota, neque ſimul cohaerent, neque denſantur. ſed praeſtat etiam, ea in poſca coquere, quoniam magis etiam liquida permanent.

Dioclis, de aqua corrigenda. Lib. V. Cap. 4.

Aqua maxime imbecillam facies, si tertiam partem decoquas, et alba ovorum ſimiliter incoquas. in haec ipſa iniicienda eſt argillae ſiccae gleba, donec maceretur. menſura vero eſt, ut ſemiſextarius amphorae indatur. ubi decoxeris, bibatur. odorem etiam ab aqua removebis, si calfactam manu ad ventum ferias, et ſub dio in vase immenſo teneas, et in multa vaſa paulatim diffundas.

Athenaei, aquae purgatio. Cap. 5.

Aqua defecatur partim ſtillicidiis, quae ſtacta dicuntur, ut fit Alexandriae: partim colis, iiſque interdum ſimplicibus, interdum vero duplicibus, vel triplicibus, ut aqua puriſſima per eadem excipiatur. Fiunt etiam juxta mare et juxta ſtagna foveae, illic cum aquam potabilem a mari ſecernere volumus, hic vero, ut cum ſtagnum fuerit turbatum, hirudinesque, aut alia quaedem vitia contineat, aqua puriſſima, et maxime

57) Erotian. p. 35. memorat hoc cum ὀξυμέλιτι et ὑδρομέλιτι.

58) Nimirum, τῶν ὠῶν.

59) Cod. βωλοῦ. Loco ἄργιλος, ſeu ἄργιλλος, Galen. in Gloss. p. 69. habet etiam, ἡ ἀργίλη.

60) Sic correxi. In Cod. eſt: ἀφεψήσας ποιεῖν. Mox etiam in Codice eſt, κόπτον.

61) τεῦχος, idem quod ἀγγεῖον. ἀχανὴς, *apertus*, *patens*

62) Hoc non inveni, ut de inſtrumento, etsi στακτὸς, ut adjectivum, ſatis notum ſit. Forte στακτῆρσι, aut, στακτηρίοις. Sed nec haec legi. Mox Codex: ὑλιστηρσι, ſine accentu.

63) Intellige, ἀνθρώπων, aut τινῶν. Rasarius voluit, προαιρούμεθα, ut eius docet interpretatio.

ρώτατον καὶ ἀλυπώτατον, διὰ τῆς γῆς διαπηδῶν 64) εἰς τὰ ὀρύγματα συνάγηται. ἐπὰν δὲ πολὺ πλῆθος ἦ τὸ ὑδρευόμενον, καθάπερ ἐν στρατιαῖς, κύκλῳ τὰς πλευρὰς τοῦ βόθρου λίθοις ἢ ξύλοις περιλαμβάνουσι, καὶ τὸ ἔδαφος ὁμοίως καταστρώσαντες, πειρῶνται καθαρὰ διαφυλάττειν τὰ ὕδατα· τὰ δὲ διϋλιζόμενα λεπτότερα γίνεται, καὶ καθαρώτατα, διὰ τοῦτο καὶ ψυχρότερα. πολλὰ δ' αὐτῶν καὶ διϋλισθέντα, τὰς ἀπὸ τῶν γλοιωδῶν σωμάτων δυνάμεις φυλάττει. 65).

Κ Ε Φ. ιζ.

Ἐκ τῶν 66) Φιλαγρίου, περὶ ἀπομέλιτος.
Ἐκ τοῦ περὶ ἡδέων πομάτων.

Καιρὸς πόσεως ἀπομέλιτος, καθ' ὃν ἂν φανῇ σημεῖον πέψεως. ἐν μὲν πυρετῷ, μόνον κατ' οὔρων. εἰ δέ τι καὶ περὶ πνεύμονα τύχοι ταύτης δεόμενον, ἐν τοῖς ἀναπτυσθεῖσι δεικνύμενον. δοθείη δ' ἂν οὐκ ἀτόπως καὶ πρὸ πέψεως. καὶ γάρ τι καὶ τμητικὸν ἔχει, καὶ ῥυπτικὸν, καὶ συμπέψαι 67) μελίκρατον αὐτοῦ δύναται. βελτίων οὖν ὁ καιρὸς ἀπομέλιτος ὕστερον, ὡς ἂν καὶ οἰνῶδές τι κεκτημένου. συμβαίνει γε μὴν τοὺς πυρετοὺς ἐξάπτεσθαι πλέον οἴνου πόσει, μὴ παρακμάζοντος ἤδη τοῦ νοσήματος, καθ' ὃν χρόνον λελέπτυνται μὲν τὰ αἴτια, καὶ τῶν πόρων ἄνοιξις γέγοιεν. τηνικαῦτα γὰρ πινόμενος οἶνος πόριμος, οὔτ' ἐπαύξων τὸ τῶν πυρετῶν γένος, καὶ πρὸς τὸ δέρμα τὴν θερμασίαν ἄγων, καὶ κατακιρνεὶς μὲν εὐθέως τὰς δριμύτητας

innoxia per terram transiliens, in fossis colligatur. Ubi vero multa aquae copia sit haurienda, ut in exercitu fieri solet, latera foveae lapidibus, lignisque ambiunt, et cum pavimentum simili modo instraverint, puras servare aquas nituntur. aquae autem, quae purgantur, leviores, ac puriores fiunt et ob eam ipsam causam etiam frigidiores. multae vero, licet fuerint percolatae, tamen facultates a sordidis corporibus contractas adhuc servant.

Philagrii, de apomelite. Ex libro de potionibus suavibus. Cap. 17.

Tempus apomelitis potioni accommodatum est, cum signum coctionis apparet: ac in febribus quidem, ex vrinis: in pulmone vero, si quippiam sit, quod hac potione indigeat, quod ea, quae exspuuntur, nobis indicent. non importune quoque ante concoctionem dabitur: siquidem vim quandam habet incidendi, et abstergendi, potestque ipsum concoquere: sed melius etiam concoquit, quam melicratum. praestantius ergo tempus apomelitis est posterius, utpote quod vinosi quidpiam acquisiverit. evenit enim, ut febres magis accendantur ex vini potione, nisi iam morbus declinat. quo sane tempore causae extenuatae sunt, et meatus aperti fuerunt. ac tum quidem vinum potui datum permeat, nec febres auget, et ad

64) Codex: διαπηδόν.

65) Paullo hic inferius, capite XIII legitur breve fragmentum ex Dioscoridis lib. V. cap. 13. p. 330. quod, ut editum, praetermisi.

66) De eo vide Fabric. bibl. gr. Vol. XIII. p. 364.

συνεξάγων, δι 68) ὀλίγον ὕστερον ἱδρῶτάς τινας καὶ οὖρα προτρέπων. ὥστε ὁ τῆς παρακμῆς 69) καιρὸς, ἐκτήδειός ἐστιν οἴνου πόσεως καὶ τῶν ἄλλων τῶν οἰνωδῶν πομάτων. ἀλλ' ἐπεὶ πάλιν οἴνου μὲν ἀσθενέστερον ἀπόμελι κατὰ θερμασίαν τυγχάνει· ῥυπτικῆς δὲ καὶ τμητικῆς ὑπάρχει δυνάμεως· τοῦτο δὲ προπαρασκευαστικὸν λύσεως τῶν ἐπὶ χυμοῖς σηπομένοις 70) ἀναπτομένων πυρετῶν γίνεται, διδόναι καὶ πρὸ παρακμῆς, ἀπομέλιτος ποτοῦ. μελίκρατον μὲν δὴ συντιθὲν, αὐτίκα πίνεται, καὶ τὸ ὀξύμελι δὲ δοθείη, ποτὲ ἂν παραχρῆμα συντεθὲν, εἰ καὶ βέλτιόν ἐστι κεχρονισμένον αὐτὸ προσφέρειν. δι ἀκριβείας 71 a) γὰρ τηνικαῦτα κεχωρήκασιν εἰς ἄλληλας αἱ δυνάμεις. καὶ ῥοδόμελι δὲ καὶ ὀμφακόμελι καὶ τὸ διὰ κωδύαν 71 b) χρονισθῆναι λίαν ἐθέλει. τὸ μὲν γάρτοι παχὺ καὶ τρυγῶδες ἐν αὐτοῖς ἐστί. τὸ δ' αὖ χρήσιμον καὶ πότιμον, καὶ δεῖται χρόνου πρὸς διάκρισιν. μάλιστα δὲ τὸ ἀπόμελι. πρὶν γὰρ οἰνῶδές τι κατά τε τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὀσμὴν ἐν τῷ χρόνῳ προσλαβῇ, οὐδὲν ἂν μελικράτου δόξειεν διαφέρειν· ἑψηθὲν δὲ, καὶ μηνῶν που γενόμενον ἕξ, οὐχ, ἃς εἴρηκα, μόνας ἐνεργείας, ἀλλὰ καὶ τὴν ῥωστικὴν, οἴνου δίκην, ἐπιδείκνυται, δίχα τοῦ τῆς κεφαλῆς ἅπτεσθαι. πίνειν μὲν σὺν ἀπόμελι, χρόνιον. σκευάζειν 72) δὲ ὧδε. κηρία λαβὼν πεπληρωμένα μέλιτος λευ-

cutim calorem trahit: et humores temperans, statim acrimoniam extrahit: paulo post vero sudores quosdam, et urinas commovet. ex quo fit, ut tempus declinationis fit vini, et aliorum potuum vinosorum potioni accommodatum. Sed quoniam apomeli; est vino itidem in calore debilius, habetque vim incidendi, et abstergendi, idque vim habet praeparandi solutionem febrium, quae ex putrescentibus humoribus accenduntur: idcirco fit, ut etiam ante declinationem apomeli potui detur. at melicratum compositum statim praebetur. oxymeli vero dari poterit statim confectum: sed, si melius fit diutinum, illud dato. tunc enim facultates inter se diligenter sunt distinctae. Rhodomeli vero, et omphacomeli, et diacodyon inueterascere valde postulant. pars enim in eis crassa et feculenta est, pars vero contra utilis, et potabilis: et tempore opus est, ut secernatur: idque praesertim in apomelite: quod prius, quam vinosi quidpiam, quod tractu temporis acquisiverit, et gustanti, et odoranti afferat, nihil a melicrato differre videtur. Coctum enim, et sex mensium spatio asservatum, non solum ea, quae dixi, praestat: sed vim etiam roborandi, more vini, demonstrat: nec

67) Post συμπέψαι in marg. additur: δυνάμενον. ἀλλὰ βέλτιονγε πέψαι μελικράτου.

68) Antea fuerat, δι ὀλίγων. Littera o est ex correctione. Forte, δι ὀλίγου voluit. Sed nec ὀλίγων absurdum erat.

69) παρακμὴ, *febris remissio.*

70) ἀνάπτεσθαι de febribus, elegantissima et aptissima translatione, ut plura alia in his Graecorum medicorum fragmentis, quae brevitatis caussa silentio praeterii. *Graecis dedit ore rotundo musa loqui.*

71 a) In Codice: διακριβείας. δι ἀκριβείας nihil aliud est, quam ἀκριβῶς δι ἀκριβείας saepe habet Plato. Dicitur etiam, ἐπ' ἀκριβείας, εἰς ἀκρίβειαν, πρὸς ἀκρίβειαν. Notum est enim, Graecos adverbia per praepositiones et substantiva notare. Haec obiter. Eiusmodi enim hic non admodum curo.

71 b) Cod. una voce: διακωδύων. In proximo capite XVIII legitur locus Galeni: περὶ τοῦ διὰ κωδύων. κωδύων vero vocabulum diverso modo scribi, dudum monitum est. Vide etiam Galen. in Glossis p. 82. Harpocrat. p. 109.

72) In Codice Oribasii capite XV est locus ex Galeno de hoc potu praeparando, ubi inter alia monet, a veteribus appellatum esse, ὀξύγλυκυ.

καὶ μὲν τὴν χρόαν, διαυγὲς ἔχοντα τὸ μέλι, διὰ τῶν χειρῶν ἐκθλίβομεν, καὶ ὕδωρ πηγαῖον καλὸν μίγνυμεν, παχυτέρῳ μὲν, ὅτι τέτταρα μέτρα· μέσῳ δὲ, τρία καὶ ἥμισυ· λεπτοτέρῳ δ' ὑπάρχοντι καὶ ὑγροτέρῳ, τρία τοῦ ὕδατος. ἢ τόγε τοῦ κηροῦ γεῶδες λείψανον, ἐξ οὗπερ ἐξέβη τὸ μέλι, θλίβοντες ταῖν χεροῖν ἐπιπολὺ διαθρύπτομεν εἰς λεπτὰ μόρια; κατ' αὐτὸ τὸ ὕδωρ ποιούμενοι τὴν θλίψιν. εἶτα συναγαγόντες τὸ ὑγρὸν, καὶ λύσαντες ὅλον τὸ μέλι, κἄπειτα ἐμβάλλοντες εἰς καινὴν χύτραν προαπεξεσμένην ἠρέμα καὶ τὸ γεῶδες ἀποτεθειμένην ἄνθραξι πυροῦντες ἢ ξύλων ἀκάπνων φλογὶ λεπτοτέρᾳ, ζέννυμεν, ἀφαιροῦντες ἑκάστοτε τὸ οἷον ἀποπτυόμενον ἐν τῇ ζέσει κόπριον. μετὰ δὲ τὰς πρώτας ζέσεις ἀφελόντες τὸ γεῶδες ἅπαν καὶ δηλονότι καὶ τὸν ἀφρὸν, καθελόντες τὲ τὴν χύτραν, εἶτ' ἐάσαντες ψυχθῆναι τελέως, καὶ μετὰ τὴν ψύξιν τὸ ἐποχούμενον ἐξελόντες, ἐπανθεῖ δὲ ψυχθέντος, αὖθις τὴν χύτραν ἐπὶ τοῦ πυρὸς θερμαίνομεν, καὶ ζέσαντες ἀποτίθεμεν, ἀφελόντες τὲ τὸ ἐπιπολάσαν πάλιν, εἰ ψυχθείη. τρίτην δὲ 73) ποιησάμενος ζέσιν καὶ ψύξιν καὶ κάθαρσιν τοῦ περιττώματος, οὕτως ἐμβάλλομεν εἰς ἀγγεῖον τὸ σκευασθὲν ἀπόμελι κεράμιον. καλὰ δέ ἐστι τὰ φιλαδελφινὰ 74) καὶ καρυηνά, καὶ ὀμφακηρὰ προσαγορευόμενα. τίθεμέν τε

caput tentat. ergo diu ante factum apomeli, bibendum eſt. Haec vero eſt ejus confectio. Favos mellis plenos; albi coloris, pellucidumque mel continentes capimus, manibuſque humorem exprimimus: aquam fontanam optimam indimus. si mel craſſius ſit, uni mellis parti quatuor aquae partes injicimus: ſi mediore, tres et dimidium alterius: ſi tenuius ſit et liquidius, tres. partem vero terream faui, reliquias inquam, ex quibus mel expreſſum fuit, manibus multum confringimus, et in tenues partes diſſectas in aqua exprimimus: deinde humorem in unum adductum, et totum mel diſſolutum in ollam novam, in qua prius ad terreum odorem tollendum aqua pedetentim ferbuerit, coniicimus, et igni ex carbonibus, aut tenuiore flamma ex lignis fumum non reddentibus, decoquimus, ablata jugiter ſpuma, et quicquid veluti fex feruendo reiicitur. Poſt primam vero coctionem, auferimus quicquid terreum eſt, ac nimirum etiam ſpumam, ollam ab igni tollimus: deinde plane frigere ſinimus. ubi iam frigida ſit, quod ſupra fluitat, abiicimus. totum poſtea ſic frigefactum igni excalfacimus, et ubi ferbuerit, tollimus, et ubi frigeſcat, iterum, quodcunque ſuperfluitat, excipimus. ubi vero tertio ferbuerit et frigefactum ſit, et excrementum abjectum, apomeli confectum in vas fictile coniicimus. ſunt autem ad hoc accommodata, quae philadelphina, et caryena, et ompliacera nominantur.

73) Forte, ποιησάμενοι. ἀγγεῖον κεράμιον jungenda, ut per ſe intelligitur. Forte excludenda τὸ σκευ. ἀπόμελι.

74) Forte, φιλαδελφηνά. Et mox, καρυηρά et ὀμφάκινα.

αὐτὸ κατ᾽ οἶκον, ἐν ᾧ καὶ οἶνος τεθεὶς εἴωθεν ἄτρεπτος μένειν. δῆλον δ᾽ ἐστὶ δήπουθεν τὸ χρῆναι τὴν ζέσιν ἐπὶ πλέον ποιεῖσθαι. τὸ γὰρ ἀρξαμένης, ἢ βραχὺ προελθούσης καθελεῖν τὴν χύτραν, ἀτελῆ τὴν ἕψησιν ἐργάζεται, καὶ περίττωμα καταλείπεται γεῶδες, σαπῆναι δυνάμενον καὶ διαφθαρῆναι τὸ ποτόν. διττὴ δ᾽ ἐστὶ σύνθεσις ἀπομέλιτος. τὸ μὲν γὰρ μόνων ἑψωμένων ἐν ὕδατι τῶν κηρίων γίνεται μετὰ τὴν ἔκθλιψιν τοῦ μέλιτος, καὶ ποιοῦσι, κατὰ τὰς ἀγροικίας, αὐτὸ πλεῖστον, ὅσον οἰνῶδες, καὶ παχὺ, καὶ μελάντερον· τὸ δ᾽, ὡς αὐτὸς ἔφην, συντιθέμενον, ὡς τοῦ μέλιτος εἶναι μᾶλλον ἐν αὐτῷ χρείαν, ἢ τῶν κηρίων. πλύνεται γὰρ ταῦτα κατὰ τὸ ὕδωρ, οὐχ ἕψεται, τοῦ μέλιτος ὅλου συνεψωμένου. καὶ ταύτῃ γε τῇ συνθέσει διαπαντὸς ἡμεῖς χρώμεθα, τὴν ὕδατος μόνου πόσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παραιτούμενοι. κακίας γὰρ ἐπὶ πυρετικῶν ἀῤῥωστιῶν οὐκ ὀλίγας, οὔτε μικρὰς ἐπιδείκνυται.

id reponimus in cella vinaria, ubi vinum reconditum moveri non solet. Est vero perspicuum, hoc esse diutius decoquendum. nam si ollam auferas, ubi feruere incepit, aut parum ferbuerit, imperfectam coctionem facies: et excrementum terreum in ea relinquetur, quod efficere poterit, ut potus putrescat, et corrumpatur. Est autem duplex apomelitis compositio. alterum fit, cum soli faui, postea quam mel expressum fuerit, in aqua decoquuntur; quod rustici plerumque faciunt: quod et vinosum, et crassum, et nigrius est: alterum vero, quale ego descripsi; in quo mellis potius, quam favorum usus cernitur: quandoquidem favi in aqua tum lavantur, non coquuntur: cum tamen mel totum cum aqua decoquatur, hacque compositione nos semper utimur, aquae solius potione ut plurimum devitata: siquidem ea aegrotis febricitantibus neque pauca, neque exigua mala solet invehere.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ τοῦ διὰ κωδύων. Ἐκ τῶν Φιλαγρίου. ἐκ τοῦ περὶ ἡδέων πομάτων.

Οὐκ εἰς ὕπνον τρεπομένοις, ἀνθ᾽ ὕπνου δεομένοις δέδωκα τὸ διὰ κωδύων ἐγὼ μόνον, ἢ πρὸς βῆχά τινα ἐνισάμενος, ἐφ᾽ ὧν ὅ, τε χρόνος, τὸ, τε ποσὸν τῆς δόσεως ὑπὸ Γαληνοῦ καλῶς ὡρίσθη· ἀλλὰ καὶ πυρέττουσι σφοδρῶς, ἀφόρητόν τε τὸ καῦμα πεποιημένοις, καὶ στόμα γαστρὸς διακαιομένοις, ἐν ἐρυσιπέλασί τε, καὶ ἄλλως θερμῷ παθήματι, ἐφ᾽ ἂν δὴ καὶ τὸ ποτὸν ηὐξήσαμεν μεγάλως, πέντε καὶ ἓξ κοχλιάρια διδόντες.

De eadem confectione ex capitibus papaverum. Philagrii, ex libro de potionibus suavibus. Cap. 19.

Ego non solum iis, qui se quieti tradidissent, somnoque indigerent, confectionem ex capitibus papaveris exhibui, aut ad tusses arcendas dedi, in quibus et dandi tempus, et mensuram rite Galenus definivit: sed etiam iis, qui vehementi febri iactarentur, quique calore, quem ferre non possent, affligerentur, et os ventriculi ardore opprimeretur: itemque in erysipelate, et alio calido quovis affectu. in quibus etiam valde quantitatem auximus, ut quin-

καὶ οὐχ ἅπαξ γε μόνον, ἀλλὰ καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ πολλοστὸν τῆς ἡμέρας, οὐκ ἐν ἀκμῇ μόνον τῶν πυρετικῶν νοσημάτων, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸ τῆς ἀκμῆς τὲ καὶ τῆς ἐναργοῦς πέψεως, ἐφ' ἂν ἀγρυπνία καὶ θερμασία δριμεῖά τις ἢ μεγάλη κατεπόνει τὸν ἄνθρωπον. διὸ καὶ καλῶς ἔχειν μοι δοκεῖ, τοὺς πρὸ τῆς ἀκμῆς τῶν πυρετικῶν νοσημάτων τῷ διὰ κωδύων ποτίζειν βουλομένους ὀξυμέλιτος ἐπιχεῖν. λεπτύνει γὰρ αὐτοῦ τὸ παχὺ τῆς ὕλης, φυλάττει τὲ τὴν ψυκτικὴν δύναμιν μετὰ τοῦ μὴ ἐμποδίζειν τῷ τάχει τῆς πέψεως. χρὴ 76) οὐκ ἐπὶ τῶν ἐπὶ σήψει παχέων χυμῶν ἐξαπτομένων πυρετῶν μόνον ὀξυμέλιτος μιγνύειν, καὶ μάλιστα, ὅτε πρὸ ἀκμῆς δίδομεν, ἀλλὰ κἀπὶ τῶν σπλάγχνων τῶν ἐμπεφραγμένων, ἥπατος καὶ σπληνὸς, πνεύμονός τε καὶ τῶν ὁμοίων πυρετῶν διακαιομένων. πέντε δ' ἢ ἓξ τέλεια κοχλιάρια δίδομεν, οὐ φοβούμενοι ψύξεως ἀμετρίαν, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄνευ πυρετοῦ βηχὶ συνεχομένων. τὸ γὰρ ὑπὲρ τὴν φύσιν θερμὸν κολάζομεν, πρὸς ὃ συναρμόττεται τὸ ποσὸν τοῦ φαρμάκου, τῆς κατὰ φύσιν θερμασίας οὐχ ἁπτόμενον δηλονότι, κατὰ τὰς ἀγωνιστικὰς πόσεις. οὐ μόνον δὲ τὸν πυρετὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν παροξυσμὸν ἁρμόζειν προσῆκεν, ὡς ἀμφοτέρας ἅμα τὰς ἀρχὰς τήν τε τοῦ κατὰ μέρος παροξυσμοῦ, καὶ τὴν τοῦ νοσήματος αὐτοῦ συμπεπτωκέναι. καλῶ δ' ἀγω-

que et fex cochlearia daremus, idque non femel, fed et bis, et ter: idque faepius in die. nec folum in ftatu morborum, quos febris affert, fed etiam ante ftatum, et vero etiam ante concoctionem evidentem: in quibus vigilia calorque acer aut magnus quidam hominem oppugnabat. Idcirco recte facere mihi videntur, qui ante ftatum morborum, qui ex febre exiftunt, bibere hanc confectionem volunt, ut oxymel admifceant. quandoquidem oxymel ejus materiae craffitudinem attenuat: fervatque confectio fuam vim refrigerandi, et celeritati concoctionis nullum affert incommodum. nec folum vero in febribus ex humorum crafforum corruptela accenfis, oxymel admifcere, et praefertim cum ante ftatum damus, fed etiam in vifceribus obftructis, ut iecore, pulmone, liene, et ejusmodi febribus adurentibus oportet. tunc autem quinque aut fex perfecta cochlearia damus, nec frigiditatem nimiam, quemadmodum in iis, quos tuffis abfque febre vexat, pertimefcimus. Calorem enim, qui praeter naturam eft, corrigimus, cui etiam conuenit quantitas medicamenti, ut ad naturalem calorem redigatur: cum minime videlicet vehementibus potionibus accenditur. fed non folum febris, verum etiam acceffio debent convenire: ut uterque vigor, et privatae acceffionis, et morbi ipfius, in unum incidat. Vehementes autem potiones voco eas, quae magnopere augentur, cum morbum crifi diffolutum

76) δὲ interponendum videtur.

νιϛικὰς πόσεις, τὰς μεγάλως αὐξομένας, ὁπότε λύσαι τὴν νόσον ἐλπίζομεν κρίσει. πρὸ γάρτοι τῆς ἀκμῆς τοῦ παθήματος, ὅτε πειθόμεθα, μὴ δύνασθαι κινῆσαι κρίσιν, ἐπιψύξεως ἕνεκα χρώμεθα τῷ ποτῷ, μετρίαν αὐτοῦ τὴν πόσιν ἐργαζόμενοι. δοίημεν δ᾽ ἂν αὐτὸ κατὰ τὰς ἀκμάς ποτε, καὶ μόνον μὲν, καὶ σὺν ὀξυμέλιτι καὶ ὀμφακομέλιτος δὲ τὸ μέτριον 77) ἐπιπλέξαντες, καὶ ἄλλοτε ῥοδομέλιτός τε καὶ οἴνου τινὸς τῶν πορίμων. καὶ μάλιϛ᾽, ἐὰν ᾖ τὸ διὰ τοῦ ὕδατος ἐσκευασμένον. βραδύπορον γὰρ φύσει τὸ ὕδωρ. μικρῷ δὲ κάλλιον, καὶ οἶνον ἀνθ᾽ ὕδατος λεπτότερον καὶ διαυγέϛερον παραλαμβάνειν ἐπὶ τῆς τῶν κωδύων ἑψήσεως. ποριμώτερον γάρ ἐϛι μετὰ 78) τοῦτο ῥωϛικὸν ἔχειν. ἀλλὰ κἀπὶ τοῦ πυκνοτέρου δέρματος ἄμεινον ἀρήγει ὁ τοιοῦτος οἶνος μιγείς. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἀραιοτέρων σωμάτων ἢ ϛόματος τῆς κοιλίας ἀσθενεϛέρου ὀμφακομέλι, καὶ μᾶλλον, εἰ ἀνορεξίᾳ διοχλοῖτο. καὶ τοῖς γλυκυπόταις, ἤ τι κατὰ κοιλίαν ἔχουσι φαρμακῶδες ἐῤῥυηκὸς ὑγρὸν ἢ χολῶδες. ἢ ῥοδόμελι δὲ μίγε πηαν 79 τοῖς οὕτω διακειμένοις. ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν πυρετῶν ἀπόχρη προδιορίσασθαι. τῶν δὲ ἄλλων παθῶν ἐφεξῆς μνηϛέον. οὐ γὰρ πνεύμονι μόνῳ ἐκπεπυρωμένῳ τε καὶ ῥευματιζομένῳ ἢ βήττοντι χρήσιμον ὑπάρχει τὸ ποτόν· ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις σπλάγχνοις. διὸ καὶ προσφέρομεν, οὐχ ἡπατικοῖς μόνοις ἢ σπληνικοῖς, ἀλλὰ καὶ νεφρούς τε

iri ſperamus. nam ante morbi vigorem, cum nobis perſuademus, criſin nihil movere poſſe, nos refrigerationis cauſa potione utimur: ejuſque moderatam menſuram damus. ſed eandem etiam dare poterit quiſpiam in ſtatu, vel ſolam, vel cum oxymelite: et cum omphacomelite, modicum tamen admiſcens. et alioqui etiam cum rhodomelite, et vino aliquo eorum, quae permeant: ac praeſertim, si confectio ex aqua facta ſit: cum aqua ſuapte natura tardi ſit tranſitus. Eſt autem paulo melius ad capita papaverum docoquenda, vinum quod magis tenue ac perlucidum ſit, quam aquam aſſumere. ita enim melius penetrat, et roborandi quoque vim habet. quinetiam in cute denſiore hoc vinum admixtum melius adiuvat: quemadmodum etiam omphacomeli aptius eſt in corporibus rarioribus, aut ore ventriculi imbeciliore, et magis etiam, si cibi faſtidio teneatur. iis praeterea, qui dulcia bibunt, aut aliquem in ventre habent medicamentoſum humorem fluentem, aut bilioſum, iis, qui ita affecti ſint, rhodomeli admiſcebis. atque haec quidem in febribus ſatis diſtincta ſint nobis. caeterarum vero affectionum deinceps eſt facienda commemoratio. Hic igitur potus non ſolum pulmoni ſuppurato, et defluxione oppreſſo, et tuſſienti utilis eſt, ſed caeteris itidem viſceribus. quam ob rem damus non modo hepaticis, et ſpleneticis, ſed etiam, quibus renes, et veſica vitium contraxerunt: si modo calida ſit affectio.

77) De hoc dubito. Forte, ἐπιβρέξαντες.

78) Rasarius videtur voluisse: μετὰ τοῦ καὶ ῥωϛικὴν δύναμιν ἔχειν. Forte: μετὰ τοῦ καὶ τὸ ῥῶς.
79) Ita, sine sensu. Rasarius videtur voluisse, μίσγοις ἄν.

κύϛιν βεβλαμμένοις, εἰ θερμὸν εἴη τὸ πάθος. ϛραγγουρίας γοῦν ἐπὶ δριμύτητι τῶν οὔρων γιγνομένας καταϛέλλει μεγάλως, καὶ μάλιϛα ἐν βαλανείῳ τὲ καὶ πρὸ βαλανείου, μέλλουσιν εἰσιέναι, διδόμενον δαψιλὲς, ἐφ' ὧν δὴ καὶ τὴν δίαιταν ἁδροτέραν τὲ καὶ εὔχυμον εἶναι κελεύομεν, καὶ νεφρητικῶν δὲ, ὧν γε κενεῶνες καὶ ψύαι θερμότεραι, ἀγαθὸν ὑπάρχει τοῦτο τὸ ποτόν· καὶ τοῖς 82) διαβήτῃ τὲ καὶ χολέρᾳ κινδυνεύουσιν, οἷς ἀμφοτέροις, μηδενὸς εἴργοντος, καὶ ψυχρῷ κερασθὲν ἀκραιφνεῖ, χρησιμώτατον. τὸ γάρτοι τῶν χολερικῶν ἔσχατον ἴαμα, ψυχρὸν ὑπάρχει ποτόν. προσήκει δὲ πρότερον αὐτῶν ῥωννύναι τὴν ὅλην γαϛέρα μηλίνῳ καὶ μαϛιχίνῳ, καὶ ὄμφακος ϛαφυλῆς χυλῷ, καὶ 84) ϛυπτηρίας βραχεῖ τῆς σχιϛῆς, καὶ τοῖς ὁμοίοις τρίβειν τὲ τὸ δέρμα τὸ 85) τοῦ κάμνοντος ὅλον πολυχρονίως χερσὶν ἀνηλίφοις, 86) ἢ καὶ μαλακοῖς ὀθονίοις. σικύας τὲ προσβάλλειν νώτῳ καὶ μεταφρένοις καὶ θώρακι· κᾆπειτα διδόναι τοῦτο τὸ ποτὸν σὺν ὀμφακομέλιτι θερμῷ κεραννύμενον. εἰ δὲ καὶ τούτων πραττομένων ἡ κένωσις ἐπιμένοι σφόδρα, καὶ συγκοπῆς καὶ σπασμῶν προσδοκία τὶς εἴη, καὶ φό-

ergo urinae ſtillicidia, quae ex lotii acrimonia ſint exorta, praecipue vero in balneo, aut ante balneum, copioſo datus efficaciſſime comprimit. inſtituendaque iis eſt victus ratio craſſior, et ſucci melioris. Ad renum autem vitia, et cum ilia, atque lumbi calidiores ſunt, hic potus valde facit. itemque accommodatus eſt iis, quibus diabete, et cholericae affectiones periculum minantur. in quibus utriſque, ſi nihil vetet, frigida temperatus, ſaepe eſt utiliſſimus. etenim extremum cholericorum affectuum remedium frigidus potus eſt. ſed totus venter prius roborari debet melino, et maſtichino, et vuae acerbae ſucco, et aliqua portiuncula aluminis ſciſſilis, et caeteris generis ejuſdem: totaque aegroti cutis diutius confricanda eſt manibus inunctis, aut etiam linteis mollibus: tum cucurbitulae dorſo, ſcapulis, et thoraci affigendae: poſtremo hunc potum calido omphacomelite temperatum dabimus ſi vero his peractis inanitio valde perduret, ſitque aliqua ſyncopes, et conuulſionis ſuſpicio, atque timor, ad frigidae potionem necesse eſt confugere. Thoracem vero evacuabis, ſi hoc quoque opus esse propter vigilias, aut calorem immoderatum videbis. ſi vero concoquendus morbus ſit, butyro, et terebinthina, et iride,

80) Pro eodem alii ſcribunt βρήσσειν: v. Galen. in Gloss. p. 68 et Hippocratem. βήττειν et βήσσειν Xenoph. p. 46. A. Diog. Laert. p. 360.

81) Sic in marg. In textu εἰς.

82) Codex: διὰ βήτῃ. Vide Aretaeum περὶ χρον. παθῶν lib. II. cap. 2. Galen. περὶ κρίσ. I, 12 Alex. Trall. VIII, 8 Paul. Aegin. III, 45.

83) In utroque intelligitur, ἐλαίῳ. v. Dioscor. I, 55. p. 31. I. 51. p. 29.

84) Dioscor V, 123 p. 373.

85) τὸ malim excludere.

86) Esse hoc ex ἀλείφω, quiuis intelligit. ἀνήλιφος tamen non reperi. Forte, ἐναλείπτοις.

βος, ἐπὶ τὴν τοῦ ψυχροῦ πόσιν ἀνάγκη καταφυγεῖν. θώρακα δὲ ἐκκενοῦν προαιρούμενος, εἰ καὶ 87) τοῦτο βλέποις εἶναι χρείαν, δι' ἀγρυπνίαν ἢ θερμασίαν ἄμετρον. εἰ μὲν συμπέψεως δέοι τῷ σώματι, 88) βούτυρόν τε καὶ τερμινθίνη, ἶριν 89) τὲ σὺν αὐτοῖς χρονιζομένου δὲ, διδόναι καὶ μέλι, καὶ τὰ ὅμοια, καὶ εἰς ὕπνον τρεπομένῳ, τὸ ποτόν. εἰ δὲ τέμνειν τὸ περιεχόμενον, ἀποῤῥύπτειν τὲ δέοι, καὶ ταῦτα μὲν, ἀλλὰ καὶ γλήχωνος 90) κόμης, ὑσσώπου τέ τι καὶ ἀδιάντου, καὶ πάνακος ἐναφεψημένων ὕδατι, καί τι καὶ ὀξυμέλιτος, μόνου τὲ καὶ σὺν τῷ τῶν βοτανῶν ἀφεψήματι, καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τὸν εἰρημένον, ἅμα τῷ διὰ τῶν κωδύων φαρμάκῳ, καὶ εἰ δεήσειέν ποτε, καὶ καθ' ἡμέραν, εἰ καὶ κατ' ἄλλον τινὰ τῆς νυκτὸς χρόνον, καύσου τινὸς ἐπείγοντος ἢ ἀγρυπνίας.

una cum eis uti poteris. ſi inveterarit, mel quoque et ſimilia danda erunt, et cum ſomno ſe tradiderit, potum ipſum dabis. Si vero humores contentos ſecare, et abſtergere oporteat, tum haec ipſa, tum vero etiam pulegii comam, itemque hyssopi, et adianti, et panacis ex aqua decoques: atque etiam oxymel ſolum, vel cum herbarum decoctione propinabis. id quod facies eo tempore, quod ante dixi, una cum medicamento, quod ex papaverum capitibus conficitur: et, ſi opus fuerit, etiam de die, aut alio quoque aliquo nocturno tempore, cum febris ardens aliqua, aut vigiliae urgeant.

ΚΕΦ. κ.

Ἐκ τῶν Φιλαγρίου. περὶ τοῦ ἀπὸ τῶν κυδωνίων μήλων, καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν κράνων καὶ ὕδατος. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὸ δὲ ἀπὸ τῶν μήλων, τῶν κυδωνίων, σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον. περιαιρεθέντα χρὴ, τοῦ τε φλοιοῦ, καὶ τῆς ἐντεριώνης, ἑψεῖν αὐτὰ σὺν ὕδατι πηγαίῳ καλῷ, μέχρις ἂν ἡ τρίτη μοῖρα διαφορηθῇ τοῦ ὕδατος, καὶ τὰ λειπόμενα δύο μέρη καλῶς ἐγχέαντα κεραμίοις ἀγγείοις, οἷς εἰρήκαμεν, ἐν οἴκοις ἐπιτηδείοις ἀποτίθεσθαι. γίγνεται μὲν γάρ οἰνῶδες καὶ αὐστηρόν. ὠφελεῖ δὲ κοιλιακοὺς πινόμενον, καὶ ῥώννυσι στόμα κοιλίας ἄτονον, καὶ ἧπαρ ἔσθ' ὅτε

Philargii, de confectione ex malis cydoniis, & quae ex cornis & aqua fit, ex eodem libro excepta. Cap. 20.

Confectio ex malis cydoniis ad hunc modum paratur. aufertur cortex, et medulla: et coquuntur ex optima aqua fontana, donec tertia pars aquae conſumatur: reliquae vero duae partes vasis fictilibus recte infunduntur, et praedictis locis accommodatis reponuntur. Fit hoc vinosum et auſterum, et potum coeliacis prodeſt: et os ventriculi imbecillum, atque hepar corroborat, cum ſeipsis humidiora quandoque ſunt facta. quandoque autem optimum mel admixtum, perfecta iam coctione, inditur: idque non ſolum voluptatis causa, ſed etiam ut

87) Forte, τούτου.
88) In marg. νοσήματι.
89) Nominativi et Accuſativi conſiſtere nequeunt.
90) In textu: γλήχουσι, et in margine: γλήχονος.

καθ' ὃν καιρὸν ὑγρότερα γέγονε σφῶν αὐτῶν. μίγνυται δὲ καὶ μέλιτος ἐνίοτε καλοῦ τῷδε τῷ πόματι, συντελουμένης ἤδη τῆς ἑψήσεως, συν τινι μιγνύμενον, οὐκ εἰς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ φυλακὴν τῆς συνθέσεως. οὐ γὰρ ἂν σαπείη ῥᾳδίως τὸ ὑγρὸν, προσλαβὸν μέλιτος. δῆλον οὖν, ὅτι τὸ τοιοῦτο τοῖς ῥύψεως δεομένοις ἅμα καὶ στύψεως ἁρμόσσει νοσήμασιν, οἷάπερ καὶ τὰ τῶν ἑλκομένων ἐντός ἐστι μορίων, ἐντέρων, στόματος κοιλίας καὶ στομάχου. τῷδε 91) παρεοικός τι ποτὸν καὶ ἐξ ἄλλων μέν τινων γίνεται· μάλιστα δ' ἐκ τῶν κεράνων 92) ὀνομαζομένων, τήν τε σύνθεσιν ὁμοίαν, τήν τε χρῆσιν ἐχόντων τῷ διὰ τῶν μήλων τῶν κυδωνίων.

K E Φ. κα.

Περὶ ὀμφακομέλιτος. Ἐκ τῶν Φιλαγρίου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Βότρυας ὄμφακος προσήκει λαβεῖν, μέλλοντας ἀρχὴν ὑπομένειν πεπάνσεως, ὅτε δὴ καὶ τὴν ὀξεῖαν ἀκμάζουσαν ἔτι διασώζουσι ποιότητα, μηδὲ τῆς στύψεως ἀπηλλαγμένοι. κἄπειτα ἐν οἰκήματι τιθέναι, τὴν κρᾶσιν συμμέτρῳ, τριῶν ἢ καὶ τετάρων ἡμερῶν, καὶ μάλιστ', ἐὰν ὑγρότερος ὁ περιέχων ἀὴρ τυγχάνῃ, θλίψαντά τε μετὰ τὴν ἀπόθεσιν εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν 93) δέχεσθαι τὸ ὑγρὸν, μίξαντά τε καλοῦ μέλιτος ἀπηφρισμένου μέρος ἓν πρὸς τρία μέρη, θερμαίνειν ἐν ἡλίῳ πλειόνων ἡμερῶν, μέχριπερ ἂν καταστῇ ζέσαν τὸ τῆς ὄμφακος ὑγρόν. τοῦτο δ' ἐν πολλῷ γίνεται χρόνῳ, κἄπειτα ἐν ὑπερῴῳ καταθερμαίνων οἰκήματι φυλάττειν

compositio conservetur. humor enim, ſi in eo mel ſit, non facile putreſcit. eſt ergo perſpicuum, id convenire iis morbis, in quibus abſtergendum una, et adſtringendum ſit: quales ſunt partium internarum ulceratarum: ut oris ventriculi, atque ſtomachi. Huic ſimilis quidam potus ex aliis quibusdam ſit, et praeſertim ex iis, quae corna dicuntur: qui et eodem modo conficitur, et parem ei, qui ex cydoniis ſit, uſum habet.

De omphacomelite. Philagrii, ex eodem libro. Cap. 21.

Acreſſae racemos prope initium maturationis capere oportet, cum acidam qualitatem conſiſtentem adhuc ſervant, neque adſtrictionis ſunt expertes: deinde loco temperato reponere tribus, aut quatuor diebus: ac praecipue, ſi aër ambiens ſit humidior. poſtquam vero repoſiti fuerint, exprimendi ſunt, ſuccusque in vitreum vas excipiendus: tribusque ſucci partibus una mellis optimi deſpumati adiicienda. multis vero diebus id insolabis, usque dum acreſtae humor ſeruefactus conſiſtat: id quod longo tempore fieri ſolet: deinde in ſublimiore parte domus ſervato, ne putreſcat. ita ego medicamentum hoc facere, et ad praedictas affectiones uti consuevi. itemque in iis, quorum inteſtina diuturnis

91) In Cod. τῷ δέ. Forte: τῷδε δέ.

92) v. Dioscor. I, 172. p 82. et Geoponica p. 524, ubi opportune Plinius laudatur.

93) ὑελοῦν ἀγγεῖον habes in Geopon. p. 329. 616.

ἄσηπτον 94) τόπον, τοιαύτην ἐγὼ ποιούμενος τοῦ φαρμάκου τούτου τὴν σύνθεσιν, ἔπειτα 95) τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων χρῶμαι διαθέσεων, ἐπί τε τῶν ἐν χρονίοις τὲ καὶ λεπτοῖς ῥεύμασι τὰ ἔντερα ῥευματιζομένων, ὡς ἐκκρίσεις γίνεσθαι συνεχεῖς διά τινα θερμὴν δυσκρασίαν. παρέχω δ' αὐτὸ καὶ τοῖς ἀνόρεκτον ἔχουσι τὸ τῆς κοιλίας στόμα διὰ θερμὴν ἅμα καὶ ὑγρὰν διάθεσιν, προαποῤῥύψας δι' ἑτέρων τινῶν, ὅσα περὶ αὐτὸ τὰ στόμα τῆς κοιλίας ἀναπεμπόμενά τινα μοχθηρὰ ὑγρὰ τὰς ἀνορεξίας ἀπεργάζεται. δίδωμι δὲ καὶ χωρὶς ἀποῤῥύψεως, οἷς οὐκ ἀνεπόθη χυμός. παύει γὰρ καλῶς τὰς ἀνορεξίας πινόμενον τὸ ὀμφακόμελι, καὶ μᾶλλον, εἰ ἀκρατέστερον ποθείη. συντελεῖ δ' οὐκ ὀλίγα καὶ τοῖς διὰ ἀραιότητα σώματος ἐπὶ λεπτότητι χυμῶν ἐκρεόντων συγκοπτομένοις, καὶ μάλιστα ἐν πυρετοῖς, ὧν αἰφνίδιος καθαίρεσις σφόδρα, δίχα φανερᾶς ἐκκρίσεως γινομένη, καταμηνύει τὴν φύσιν τοῦ νοσήματος. οἶνος μὲν οὖν ἐπὶ τῆς τοιαύτης διαθέσεως ἔχει τὸ κράτος τῆς ἰάσεως, ὁ πόριμος καὶ στύψεώς τινος μετέχων. ἀποροῦντος 96) δὲ τοῦ τοιούτου, δυνατὸν εἶναι λεπτῷ μὲν τῇ συστάσει, ξανθῷ δὲ τῇ χρόᾳ μιγνύναι τὸ ποτὸν, καὶ σὺν ἄρτῳ διδόναι, θέρους μὲν, ψυχρῷ κεραννῦντας ὕδατι, μηδεμιᾶς φλεγμονῆς οὔσης εἰς κύριον μέρος· χειμῶνος δ', ἐξ ἀνάγκης, θερμῷ. καὶ σφοδρᾶς τε τῆς τοιαύτης συγκοπῆς 97) γιγνομένης διαπαντὸς τῷ θερμῷ κεραστέον. ἔστιν ὅτε τῆς ἀναδόσεως ὀξυτάτης χρήζομεν ἐν συγκοπαῖς ὀξυτάταις. ἐπιτήδειον γὰρ τοῖς ᾠδὸν διαφορουμένοις ἐστὶν, ὃ καὶ ταῖς ἀναδόσεσι ταχὺ, καὶ ταῖς ἐπισχέσεσι δραστήριον. τοιοῦτον δ' ἂν εἴη δικαίως, ὃ καὶ θερμὴν ἔχει

et tenuibus defluxionibus infeftantur fic, ut continuae excretiones ex quadam intemperie calida fiant. id etiam dare foleo iis, quibus os ventriculi propter calidam fimul, atque humidam affectionem non appetit: cum prius per alia quaedam abftersero ea, quae ad ipsum ventriculi os humores quosdam vitiosos mittunt, et, ne appetitus excitetur, prohibent. do etiam, non praemissa abftersione, iis, quibus fuccus non fuit epotus. probe enim inappetentias omphacomeli potum fedat; ac praecipue, fi meracius potui detur. confert etiam iis, qui propter corporis raritatem ex tenuitate humorum fluentium, animo linquuntur, et praesertim in febribus: quorum repentina purgatio, fine perspicua excretione facta, morbi naturam valde producit. in quo genere affectionis tota curationis vis in vino, quod permeet, et alicuius adftrictionis particeps fit, collocata eft. fi tale non adsit, poterimus vino tenuis fubftantiae, et flavi coloris hunc potum miscere, et ita ex pane propinare. atque aeftate quidem, aqua frigida temperatum, fi nulla in partibus, principem locum tenentibus, inflammatio fit: hyeme vero, calida necessario. Cumque haec fyncope vehemens accidit, femper calida temperare oportet. Eft etiam, cum acutissima diftributione in acutissimis fyncopis indigemus, atque iis quidem, qui ita exoluuntur, accommodatum eft, quod

94) τόπον redundat, nisi corrigas, τῦτο.

95) Corrigendum: ἐπί τε τῶν.

96) Forte, ἀποροῦντας.

97) De hoc morbo v. Aret. περὶ ὀξ. παθ. II. 3. Galen. de caus. fympt. III, 2. Paulum Aegin. III, 34.

καὶ συπτικὴν ἐν ἑαυτῷ δύναμιν. τῇ μὲν γὰρ θερμότητι, τὸ πόριμον· τῇ στύψει δὲ, τὸ μόνιμον ἔχει καλόν. τοίνυν διὰ τοὺς λογισμοὺς τοὺς εἰρημένους, καὶ τὸ ὀμφακόμελι. τὸ μὲν γὰρ μέλι πόριμον ἐν ἑαυτῷ καὶ ἡ ὀξεῖα ποιότης· ἡ δὲ στύψις βραδύπορος οὖσα, φύσει μόνιμος. ἀλλὰ βέλτιόν γε ἂν γένοιτο προσλαβῶν 98) οἴνου, ἵνα καὶ τὴν ὀξεῖαν ἐν ἑαυτῷ δύναμιν, λεπτυντικὴν τῶν χυμῶν γιγνομένην, ἀμαυρώσωμεν. διὸ καὶ χρησιμώτερον κιῤῥὸν εἶναι καὶ ὑπόγλυκυν τὸν μιγνύμενον οἶνον αὐτῷ, καὶ μὴ λίαν λεπτόν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν θερμῶν δυσκρασιῶν τὲ καὶ νόσων χρήσιμον εὑρήσεις τὸ ποτὸν ἑκάτερον, τό, τε διὰ κωδύων, καὶ τὸ ὀμφακόμελι, 99) καὶ πρὸς αὐτοῖς τὸ ῥοδόμελι, κατακρατικώτερον μὲν ὀμφακομέλιτος ὂν, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο τοῖς ἐπιδακνώδεσι καὶ θερμοῖς ὑγροῖς, ἄλλως τὲ καὶ πυρετῷ διακαιομένοις ὀξυτάτῳ χρησιμώτατόν ἐστιν, ἐφ' ὧν οὐχ ὑπάρχει λυπηρὰ γαστρὸς λύσις. ἐπὶ γὰρ τῶν τοιούτων ἐκεῖνο βέλτιον. προσήκει δ' ἤδη συμπέττεσθαι τὸ τῶν πυρετῶν πάθος, ἵν' οὕτω τούτων ἑκάτερον ἐπιδοθῇ.

et cito distribuitur, et quod ad continendum valet. taleque erit merito, quod calidam, et adstringentem in se vim habeat. nam vi caloris penetrat, adstrictionis autem vi permanet. his ergo rationibus omphacomeli est accommodatum. nam mel in se habet, ut penetret: itemque acris qualitas; adstrictio vero, quae suapte natura tarde permeat, est permanens. sed erit praestantius, si vinum assumpserit, ut acidam in eo facultatem, qua succi attenuantur, obtundamus. Ideoque vinum fuluum et subdulce, et non admodum tenue, est ad miscendum accommodatius. ergo ad calidas intemperies, et morbos, utilem comperies utrumque potum, et qui ex capitibus papaveris, et qui ex acresta, et melle fit, et post hos, eum, qui ex rosis et melle conficitur: quod etiam omphacomeli superat. et ob eam ipsam causam his, qui propter mordaces et calidos humores, atque etiam febri acutissima exuruntur, utilissimum est: in quibus videlicet non est molesta ventris solutio. nam in ejusmodi illud est praestantius. febrium enim affectionem simul concoqui par est, ut ita utrumque eorum postea detur.

ΚΕΦ. κβ.

Περὶ ῥοδομέλιτος. Ἐκ τῶν Φιλαγρίου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὸ δὲ ῥοδόμελι τρία μὲν λαμβάνει ἐκ τοῦ χυλοῦ διηθημένου μέρη, καὶ ἓν μέλιτος. ἕψεται δ' ἐν ἡλίῳ τὸν αὐτὸν ὀμφακομέλιτι τρόπον. στύφει μὲν οὖν ἠρέμα καὶ ψύχει, καὶ ῥυπτικὸν δὲ ἔχει τὶ, καί τι δριμύτητος κέκτηται. διὸ καὶ στόματι μὲν ἁρμόδιόν ἐστι, θερμόν τινα φλεγμο-

De rhodomelite. Philagrii, ex eodem libro. Cap. 22.

Mel rosaceum tres succi rosarum excolati partes, unamque mellis capit. coquitur ad solem eodem modo, quo omphacomeli. leviter autem adstringit, et refrigerat, et non nihil etiam abstergit, et nescio quid acrimoniae nanciscitur. ideoque ori confert, quod calida

98) Ita Codex inepte. Forte, προσλαβεῖν aut προσλαβόν.
99) Ab καὶ ad ῥοδόμελι in margine solum leguntur.

νὴν δεδεγμένῳ διά τε ἐπιῤῥοὴν τοιούτου ῥεύματος 100) ἀναςέλλομεν ἠρέμα τὸ Φερόμενον, ψυχρὸν δὲ μετρίως, τὸ ζέον. καί τι καὶ τῆς δριμύτητος ἀμαυροῦν δυνάμενον ποιοῦντος ὁμοίως, καὶ τοῦ διὰ κωδύων πόματος. οὕτως οὖν ἔχει κἀπὶ τῶν κατὰ τὸ βάθος κειμένων. ἐκκλύζει μὲν τὰ δακνώδη τῶν ὑγρῶν τῷ ῥύπτειν· ἀνάψυξιν δὲ Φέρει τοῖς διὰ θερμασίαν καὶ δῆξιν ἀνιωμένοις· ῥώννυσί τε τὰς Φυσικὰς δυνάμεις τῆς ςύψεώς τε, καὶ κεραννῦντες ὕδατι τὸ ποτὸν, ἄλλοις τέ τισιν καὶ πυρετῷ κάμνουσι προσκομίζομεν τῆς ἀκμῆς ἐνεςηκυίας ἤδη τοῦ παροξυσμοῦ, καὶ τοῦ πάθους. διδόναι μὲν, τοῖς μὲν ἄνευ χυμῶν πλεονεξίας, δίχα συμπάσης κενώσεος· οἷς δὲ μετὰ διαπύρων ὑγρῶν ἢ βλάβη, προεξεμέσασιν, ἢ διαχωρηθέντων κάτω τῶν ἀνιόντων περιττωμάτων. γιγνέσθω δέ ποτ' αὐτοῦ καὶ συνεχὴς ἡ πόσις ἐπὶ τῶν διακαιομένων, ἵνα περ παρεμπίπτῃ Φαρμακῶδες ὑγρὸν ςόματι κοιλίας ἐκ τῶν ὑπερκειμένων μορίων. ἐν γὰρ τοῖς πυρεκτικοῖς νοσήμασιν, ἀρκέσει καὶ μία πόσις δαψιλὴς ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ διδομένη, λῦσαι τὸ πάθος δι' ἱδρώτων ἢ γαςρὸς ῥύσει, ἢ δι' ἐμέτων, ἃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀκολουθεῖν εἴωθε πόμασιν ἐν τῷ τῆς ἀκμῆς καιρῷ.

inflammatione, et quod ob talis fluxionis defluxum laboret. leviter enim id, quod delabitur, comprimit: et quod fervet, moderate refrigerat: poteftque acrimoniam retundere non fecus, quam potus ex capitibus papaveris facit. ita etiam facit in humoribus, qui in profundo fint fiti. nam vi abftergendi eluit mordaces humores, et refrigerium affert iis, qui calore, et morfu vexantur: et adftrictione naturales facultates corroborat. Praeterea vero aqua mixtum, cum aliis, tum vero etiam febricitantibus damus, cum vigor acceffionis, et morbi ipfius iam conftiterit. iis quoque, in quibus non eft humorum redundantia, dari poteft abfque omnimoda evacuatione: itemque iis, in quibus accensi funt humores, aut noxia evomuerunt, aut excrementa infefta per inferiora expulsa funt. fed in iis, qui exuruntur, ejus potio continua erit, ut aliquis medicamentosus humor ad os ventriculi ex partibus adiacentibus intercidat. ac faepenumero etiam in febribus una tantum potio copiosior, in tempore congruo data, integram morbi folutionem potuit afferre, provocato fudore, aut citata aluo, aut vomitu moto, quae ex caeteris quoque potionibus, in vigore datis, consequi consueverunt.

Κ Ε Φ. κγ.

Περὶ 1) σελινάτου. Ἐκ τῶν Φιλαγρίου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὸ δὲ τῶν σελίνων ἀπόζεμα, καὶ πνεύματος μὲν ἀπέπτου καὶ ὠμοῦ τυγχάνει κατεργαςικὸν, καὶ πλῆθος δὲ δι' οὔρων ἄγει. καὶ διδόναι γ' ἐπὶ τῶν πυρετῷ κατεχομένων αὐτὸ προσ-

De felinato. Philargii, ex eodem. Cap. 23.

Apii decoctum, et flatum inconcoctum et crudum facit: et copiam humorum per urinas duoit. idque dari convenit iis, qui febri jactantur: et prae-

---

100) Poft ἀναςέλλομεν in margine additur γὰρ, et loco ψυχρὸν ibidem notatur ψυχὸν, fic. Sed haec hunc locum non adiuvant. Mox vers. 15. forte: ἡ βλάβη, προεξ.

1) Ita legitur etiam in principio codicis, in indice capitum. Diosc. V, 74. p. 347. σελινίτης. Ita et in Geopon. p. 536. Recte! Eft enim ex σέλινον, pro quo hic mox rursus vitiose fcribitur τῶν σελήνων.

ήκει, καὶ μάλιστα τοῦ 2) τῶν ὀξέων ὑπάρχοντι γένους, ὅτε γε μὴ κρίσεσιν ἀθρόαις ἡ λύσις αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς καλουμένης ἐπιτελεῖται συμπέψεως. βέλτιον δ' εἶναι ῥιζῶν 3) αὐτὸ μετρίως ἀφηψημένων, ὡς μὴ σφοδρότερον ᾖ. πρέπει γενέσθαι καὶ πρὸ τῆς διακρίσεως τῶν τοὺς πυρετοὺς ἀναπτόντων ὑγρῶν μὴ ποτίζειν αὐτό.

ΚΕΦ. κϛ.

Διοκλέους οἶνος ὑγείας φυλακτικός.

Ὅταν εἰς τοὺς πίθους ἐμβλυθῇ τὸ γλεῦκος εἰς μετρίτας 4) δέκα πρασίου μνᾶν ἔμβαλλε.

ΚΕΦ. κζ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Περὶ 5) οἰνοδοσίας.

Τοῦ κατὰ τὴν οἰνοδοσίαν ὄντος τρόπου διττοῦ, καὶ τῆς χρείας ἀπαιτούσης τὴν δόσιν, ἤτοι λύσεως χάριν πυρετῶν, ἤτοι ῥέουσαν σύγκρισιν στῆσαι. ἐπὶ μὲν τούτων πάντως χρηστέον τῇ οἰνοδοσίᾳ πρὸς τὸ τὴν δύναμιν ἀναῤῥωννύναι. ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὲρ ἀνασκευῆς πυρετῶν οἰνοδοθησομένων, ἔνεστι τοὺς μὲν αἴρεσθαι, 6) τοὺς δὲ ἀποδοκιμάζειν. 7) οὐδεμία γὰρ ἔπιξις ἐστιν ἡδικαία μὲν οὖν ἐπιτήδειοι αἱ ἀκμάζουσαι, ἢ 8)

fertim, si acuta febris sit: cum non confertis crisibus earum solutio perficitur, sed concoctione ea, quae adjuvans nominatur. sed praestat radices modice decoquere, ne ita vehemens sit. et antequam humores, febrim accendentes, discernantur, non erit potui dandum.

Dioclis vinum sanitatem conservans. Cap. 26.

Cum in dolia conjectum mustum fuerit, in metretas decem prasii minam indito.

Herodoti, de vino propinando. Cap. 27.
(*In hoc capite plurima esse menda conspiciuntur.*)

Cum dandi vini duplex sit ratio, ususque postulet, ut vinum demus, vel ut febrim solvamus, vel ut concretionem fluentem sistamus, ideo in iis vini exhibitione omnino utendum est eo, ut vires confirmemus. at quibus, ut febris infirmetur, vinum damus, fit, ut aliis dandum, aliis non dandum esse judicemus: siquidem non una est indicatio. atque aetas quidem est ad hoc idonea ea, quae floret, vel quae non multum

2) Immo, τῷ, h. e. τῷ πυρετῷ — ὑπάρχοντι.
3) Forte αὐτῶν, aut αὐτοῦ.
4) Vulgo, μετρητάς.
5) Sic et in principio libri in indice capitum. οἰνοδοσία medicorum est, cum aegrotis vinum bibendum in tempore porrigunt. Ceterum varios Herodotos medicos notat Fabr. bibl. Gr. vol. XIII. p. 184. 185. Laudatur Herodotus in edit. Aët. Hebenstreit. p. 13. 15. περὶ μελαίνης χολῆς. Multa scribendi vitia esse in hoc capite, Rasarius jam notavit.
6) αἴρεσθαι non est huius loci. Forte, αἰνεῖσθαι. Nisi alii probabitur, αἱρεῖσθαι.
7) Ita ad litteram in Codice. Rasarius videtur probasse, οὐδὲ μία. Pro ἔπιξις in marg. est ἔνδειξις, ita, quod ipsum etiam vitiosum est. Deinde loco ἡδικαία in marg. est ἡλικία. Forte rectius ἡλικίαι. Ἔπιξις, etiamsi addatur accentus, qui in Codice deest, tamen nihil notat. Sed ἔπειξις est *festinatio*, *properatio*.
8) Forte; ἢ αἱ μὴ μακρὰν αὐτῆς, nimirum, τῆς ἀκμῆς.

μὴ μακρὰν αὐτῆς. ἄνδρες δὲ γυναικῶν μᾶλλον, ὥρᾳ ἐαρινῇ τὲ καὶ θερινῇ 9), φύσει δίυγροι, καὶ μὴ πολλοὶ θερμοὶ πυρετοί οἱ. 10) βραχεῖς καὶ οἱ χωρὶς συμπτωμάτων, καὶ οἱ ἐν βεβαίᾳ παρακμῇ μᾶλλον τῶν ἀρχομένων παρακμάζειν. ἀνεπιτήδειοι δὲ καθ' ὅλου οἱ μετὰ σκληρίας καὶ φλεγμονῆς τῶν μέσων 11) νοσοῦντες, ξηροί τε καὶ δυσδιάπνευστοι τυγχάνοντες, καὶ οἱ ἐν συνεχείᾳ πυρετῶν ὄντες, καὶ οἱ κεκακωμένοι τὸ νευρῶδες. προσοιστέον δὲ νήστεσι τὸν οἶνον ἐγχεομένου 12) πέμπτου μέρους ὕδατος θερμοτάτου. εἰ δ' εὔτονος ἄγαν εἴη, τοῦ τετάρτου. θραυσθείη δ' ἂν ἔτι μᾶλλον, ἢ καὶ διϋλισθείη. πολλὴ γὰρ ἡ ἐξ αὐτοῦ διαπνοὴ γίνεται. καὶ τὴν μὲν πρώτην δόσιν ἀνειμένην προσοιστέον, στοχαζομένους τοῦ τε ἤθους, τοῦ 13) κατὰ τὴν κρᾶσιν εὐαρεστήματος. δοτέον δὲ καὶ ἐκ δευτέρου· εἰ δὲ προθυμοῖντο, 14) καὶ ἐκ τρίτου. τοῖς δὲ προπίνειν ἔθος ἔχουσι, πολυπόταις τὲ ἄλλως οὖσι, καὶ μέχρις ἓξ κοτυλῶν ἐπιτρεπτέον προκόπτειν. 15) οἱ δὲ ἀθλητικῶς βιοῦντες, καὶ πρὸς τοὺς λεγομένους 16) ἀποκοτταβισμοὺς ἔθος ἐσχηκότες, διπλοῦν, εἴπερ βούλοιντο, προπιόντες ἀπεμείτωσαν. τά, τε γὰρ συνήθως ἐπ' αὐτῶν συνδιδό-

absit. praeterea viri aptiores ad hoc funt, quam foeminae: tempus vernum, et aeftivum: naturae perhumidae, itemque non multae calidae febres, breves, et quae fine fymptomatibus accedunt: et quae in firma declinatione funt potius, quam quae declinare incipiunt. Omnino autem ad hoc inepti funt, qui cum duritie, aut inflammatione partium aegrotant, ficcique funt, et difficulter perfpirantur: quique febres continuas habent: et quibus nervosa pars noxam contraxit. Vinum autem jejunis dandum eft, indita quinta aquae calidissimae parte: fique admodum potens fit, quarta. Sed fi defecabitur, magis etiam ejus vis infringetur: fiquidem multum ejus perfpiratur. Primam vero ejus exhibitionem remissam esse oportet, habita interim ratione consuetudinis: fique facile ferat, etiam fecundo loco dandum erit: fique promptus capiat, etiam tertio. Ii vero, qui praebibere consueverunt, bibacesque alioqui funt, hortandi funt, ut ad fex usque heminas bibant. Qui vero athletarum vitam degunt, quique confueti funt ad ludos, quos apocottabismos vocant, cum videlicet poculis ple-

9) τὲ καὶ θερινῇ, in margine.

10) Deinceps repraesento omnia, ut funt in Codice.

11) In marg. μερῶν.

12) Codex: ἐκχεομένου.

13) Forte interponendum τε, τοῦ τὲ κατά. Ἐυαρέστημα, etsi non fit in lexicis, tamen non reiicio.

14) Nimirum ii, qui curantur. Nam de his quoque et ἦθος, et εὐαρέστημα accipiendum eft. Loco ἤθους Rasarius videtur voluisse ἔθους, quod mox occurrit.

15) προκόπτειν eft, procedere. Syllabae κόπτειν in Cod. linea fubnotatae, et in marg. adscriptum ποτεῖν. Ergo προποτεῖν. Sic, non προπίνειν.

16) Ita ex correct. Antea ἀποκοττακισμούς. Ἀποκοτταβίζειν habet Xenoph. p. 470. Nota funt κότταβος et κοτταβίζειν. Vide Athen. Deipnos. p. 665.

μενον 17) ὑγρὸν δριμὺ καὶ φλεγματῶδες ἐκκριθήσεται. ἐπιτρεπτέον δὲ τοῖς βουλομένοις, καὶ ἐν μέσῃ τῇ τροφῇ πίνειν, καὶ μετὰ τὴν τροφὴν ἐπιλαμβάνειν τὸ ὁρισθὲν μέτρον. τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσι πόμα, μὴ πλεῖον δυοῖν ὡρῶν 18) τῆς ληφθείσης τροφῆς ἔστω· εἰ δὲ μετὰ ταῦτα διψήσειαν, ὕδωρ πινέτωσαν· τοῖς δὲ καὶ ψυχροῦ τινος ληψομένοις ἡ δόσις ἐν μέσῃ τῇ τροφῇ γιγνέσθω, ἢ μετὰ τὴν τροφήν. τοὺς δὲ ἀήθεις 19) νηστοποσίας, εἰ καὶ πρὸς τὸ ἄνευ τροφῆς ποτὸν 20) διαβεβλημένους, εἴπερ χρήζοιμεν γυμνῶν τῶν σωμάτων τὸν οἶνον καθάψασθαι, εἰς κεκραμένον θερμὸν ὀλίγους ψωμοὺς καταθρύψαντες προσοίσομεν, ἐπιῤῥοφεῖν κελεύσαντες τὸ κραθέν. ἀναλογήσει γὰρ τῇ νηστοποσίᾳ. τὰ δ' αὐτὰ ποιητέον καὶ ἐπὶ πρεσβυτῶν, καὶ παίδων, καὶ τῶν πλείστων γυναικῶν. ὁμοίως τοὺς ὀλιγοπότας ἢ καὶ φύσει βλαπτομένους. τοὺς δὲ τότε πρῶτον ἀρχομένους, ὀλίγῳ καὶ ἐν μέσῃ τῇ τροφῇ, χρῆσθαι τῷ οἴνῳ δεήσει. προδώσομεν δὲ καὶ ἐπιδώσομεν αὐτοῖς τὸ σύνηθες ὕδωρ. πάντας δὲ τοὺς ἀνασκευῆς 21) χάριν πυρετῶν ἢ παθῶν τινῶν οἰνοδοτουμένους, χωρούντων τῶν πραγμάτων κατὰ λόγον, προσαναγκαστέον 22) ἐν τῇ πόσει ἐνδοτέρω τοῦ ἁρμόζοντος αὐ-

nis alter alteri propinat, duplum, si velint, praebibant, et euomant. tunc enim ex consuetudine datus eis humor acer et pituitosus excernetur. Adhortandi quoque sunt, ut, qui velint, in medio cibo bibant, et etiam post sumptum cibum definitam mensuram assumant. Sed potus omnibus ne serius duarum horarum spatio a cibo sumpto detur. si postea siti urgebuntur, aquam bibant. Qui vero frigidum aliquid sumpserant, iis in medio cibo, aut post cibum potus exhibeatur. Qui vero jejuni bibere non consueverunt, nec possunt absque cibo potum sumere, si voluerimus nuda corpora a vino contingi, frustula panis in vinum temperatum calidum confracta iniiciemus, sorbendum dabimus, atque, ut ita temperatum sumant, jubebimus. ita enim pro portione respondebit potationi, quae ieiuno stomacho fit. Eadem quoque et in senibus, et in pueris, et in plerisque mulieribus facienda sunt. itemque in iis, qui parum bibunt, vel suapte natura laeduntur, qui vero a pauco initium sumunt, et in medio cibo vini indigent, iis ante, et post etiam, consuetam aquam dabimus. omnes vero, quibus febris infirmandae causa vinum

17) Rasarius probavit τότε, *tunc*. Sed συνδιδόμενον articulo carere nequit. Συνδιδόμενον mihi displicet. Malo συναθροιζόμενον, συναγειρόμενον, συνιδρύμενον, aut simile aliquid. Inferius lib. V. cap. 30. est: οἵ τε δὴ πολὺ χολῶδες ἀθροίζοντες ἐν τῷ στομάχῳ. Attamen in eodem capite paullo inferius est: συνδιδομένων δριμέων πολλῶν.

18) Forte inserendum, ἀπό.

19) νηστοποσία, est potio ante cibum captum, quod paullo post iterum legitur. Mox malim ἤ, loco εἰ.

20) Forte, ἀναβεβλημένους. ἀναβεβλημένος est *negligens, tardus, adeoque ab re aliqua abhorrens.*

21) Cod. ἀνασκευῇ. Vide paullo post. Post τινῶν addi possit ἄλλων.

22) Forte interponendum: ὡς ἄν. Aliter πίνοιεν non habebit locum. Ἐνδοτέρω, sic enim scriptum. Rectius ἐνδοτέρω, quod hic nihil aliud notabit, quam *intra*, h. e. *minus*. Cogitabam equidem de ἐνδεεστέρως, *minus*. Sed contrario forte opus est, ἐξωτέρω. Rasarii *dilutius* non capio. Forte, *dissolutius*.

τοῖς πίνοιεν. μέτρον δὲ κοινὸν ἐπὶ πάντων ὁρίσαι, πολλῆς καὶ σχεδὸν ἀπεριλήπτου διαφορᾶς οὔσης ἐν τοῖς ληψομένοις 23). ὁριστέον δὲ ὅμως τὰ μεταξὺ τοῦ τε πλείστου καὶ τοῦ ἥττονος πέρατα. πινέτωσαν οὖν μήτε πλείω τριῶν κοτυλῶν, μήτε ἔλαττον μιᾶς. τοῖς μὲν γὰρ νηστοποτηθὲν ἀποκοτταβισθεῖσιν ἐπὶ τὸ τρίτον τοῦ ποθέντος *) ὑλειπέσθω· τοὺς δὲ μετὰ πολλὰς διαμονὰς λουομένους τῇ συνηθείᾳ παραδοτέον. ὁμοίως καὶ τοὺς πρὸς τὸ 24) βαλανείῳ προσενηνεγμένους οἶνον. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν οἰνοδοποτηθέντων 25) τῇ ἑξῆς εἰ πίνοιεν, τὴν ὑδροποσίαν δοκιμαστέον· εἰ δὲ μὴ πείθομεν, ἐπιτρεπτέον αὐτοῖς οἴνῳ βραχεῖ χρῆσθαι. μειωτέον δὲ καὶ τὸ τῆς τροφῆς πλῆθος. τοῖς δὲ δευτέροις βαλανείοις, τοὺς μὲν ἀνασκευῆς χάριν πυρετῶν λουομένους, τοῖς αὐτοῖς οἴνοις ἐπιμένειν δεῖ· τοὺς δὲ ἀναλήψεως χάριν μεταβαίνειν ἐπὶ τοὺς εὐτονωτέρους. ἡ δὲ μετάβασις μὴ ἀθρόως, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον γινέσθω. ῥητέον δὲ τὰ παρέπεσθαι ὀφείλοντα σημεῖα τοῖς καλῶς οἰνοδοτουμένοις. τούτοις γὰρ συγκαταληφθήσεται καὶ τὰ φαῦλα. παρακολουθήσει τοίνυν ἔρευθος προσώπου μετὰ φυσικῆς εὐχροίας, εὔπνοια, ἱδρῶτες θερμοὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος, κεφαλῆς κουφότης, εὐκινησία τῶν μελῶν, ψυχῆς ἱλαρία, 26) ὄμμα δίυγρον

damus, si res ex sententia succedunt, cogere oportet, ut dilutius, quam eis conueniat, ebibant. mensuram vero in omnibus communem definire, cum magna et prope infinita sit in iis, qui sumpturi sunt, differentia, non possumus: et tamen danda opera est, ut medium terminum inter plurimum et minimum determinemus. ne plus igitur, quam tres heminas, nec minus, quam unam bibant. iis vero, qui ieiuni bibunt, dum apocottabismum exercent, tertia praeterea epoti pars adjungatur. qui vero post longum tempus loti sunt, portio consueta dari eis debet: itemque iis, quibus a balneo vinum damus. Omnibus enim, qui datum vinum biberint, sequenti die si bibant, aquae potionem commendamus. quam nisi eis persuaserimus, admonendi erunt, ut pauco vino utantur. et copia etiam alimenti minuenda erit. qui vero febris infirmandae causa secundum balneum ingrediuntur, in eisdem vinis perseverare oportet. qui vero causa refectionis, hi debent ad robustiora transire. Sed transitus ne fiat confertim et repente, sed pedetentim. Nunc vero signa, quae sequi eos debent, qui-

23) Hic aliquid deest. Ergo in margine proposita sunt, οὐ δυνατόν, vel, οὐ ῥᾴδιον. Posterius, aut simile aliquid, mihi etiam probatur.

24) Saltem τῷ videtur corrigendum.

25) Ita in textu, sed linea subnotatum. In margine vero eodem modo repetitum :: οἰνοδοποτηθέντων. Οἰνοποτεῖν notum est vel ex Erotian. p. 27. Inde fortasse οἰνοποτηθέντων. Alterum istud, compositum fuerit ex οἰνώδης et ποτεῖν. Ergo saltem ο cum ω permutandum fuerit. Sed forte οἰνοδοτηθέντων, quod mox recurrit, praeferendum. Animadversiones marginibus Codicis a duabus diversis manibus adscriptae, modo sunt probabiles, modo vero prorsus ineptae, ut interdum adeo nec grammatica ratio constet.

26) Frequentius occurrit ἱλαρότης, ut apud Philon. p. 185. Alciphr. p. 368. Sed et ἱλαρία reperitur, veluti apud Melampodem fol 108. pag. 1. fol. 109. pag. 2. in edit. Aelian. Varr. Hist. Romana 1545. in 4. Ceterum haec τῶν παρακολουθούντων ἀπαρίθμησις valde mihi placet.

καὶ συναίσθησις τοῦ καλῶς λελοῦσθαι, καὶ πρὸς τὸν οἶνον ἔχειν ἐπιτηδείως· μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, ὁρμὴ 27) πρὸς σιτία, καὶ χρῆσις τούτων εὐάρεστος, ἐρυγαί τε κουφίζουσαι, καὶ μετὰ τροφὴν πρὸς ποτὸν ὁρμὴ, συμμεμετρημένοι ἱδρῶτες, μετ' ὀλίγον ἀποπαυόμενοι, καὶ οὔρων ἀπόδοσις, καὶ τὸ σῶμα μαλακὸν καὶ εὔχρουν· τοῖς δὲ φαύλοις συνεδρεύει ἄχροια προσώπου καὶ ξηρότης περὶ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ σώματος. εἰ δὲ καὶ διασημαίνει 28) που, ἱδρὰς ψυχρὸς φανεῖται, μετὰ τοῦ 29) παρεῖναι βάρος κεφαλῆς, ἐν ᾧ καὶ δυσκινησία τῶν μελῶν πάντων, καὶ δυσθυμία, καὶ πρὸς τροφὴν ὑπτίασις, 30) καὶ δίψος μὴ παρηγορούμενον ποτῷ, καὶ καῦμα ἐν ὑποχονδρίῳ, ἐρυγαί τε μὴ γιγνόμεναι, προθυμίας οὔσης, ἢ, εἰ καὶ γίνοιντο, μηδὲν κουφίζουσαι, κύστης 31) ἐπεχομένης πολλάκις, καὶ κατ' ὀλίγον ἀποδιδοῦσα. συμπαρακολουθοίη δ' ἂν ἐξ ἀνάγκης τοῖς τοιούτοις σφυγμὸς πυκνός. τούτων οὖν παρόντων, ὁτὲ μὲν πάντων, ὁτὲ δὲ τῶν πλείστων, εἰ μὲν 32) ναυτιωδῶς ἔχοιεν, ἐμεῖν κελευστέον ἀμελλητί. 33) εἰ δὲ τὰ μὲν τῆς ναυτίας μὴ παρεῖεν, ευεμεῖς 34) δ' ἄλλως εἶεν,

bus recte vinum fit datum, exponenda funt nobis. nam his cognitis mala quoque fimul intelligentur. ergo faciei rubor cum naturali coloris elegantia coniunctus, commoda fpiratio, fudores calidi per totum corpus, capitis levitas, partium corporis agilitas, animi hilaritas, oculus humidus confequentur. tum vero fentiet, fe recte lotum, et ad vinum recte erit affectus: et poftquam biberit, cibos magnopere appetet, et eorum ufum commode feret. itemque ructus, a quibus levabitur, excitabuntur, et a cibo potum quaeret. moderati fudores prodibunt, qui poulo poft ceffabunt: urina excernetur. corpus denique reddetur molle, et probe coloratum. qui vero incommode vinum fumpferunt, eos fequetur faciei pallor, et ficcitas per omnia, vel certe plurima, corporis membra: ac, ficubi fignificat, fudor frigidus apparebit, una cum capitis gravitate, in quo aeger omnium artuum motus confpicietur: itemque animi demiffio, et ftomachus ad cibum fupinus, et fitis, quae fedari potando non poterit, et aeftus in hypochondrio, et voluntas eructandi, nec ulli ructus fient: fique fiant, nihil levabunt. vefica faepe urinam retinens, atque etiam paulatim eam reddens. eorum quoque pul-

27) Cod. ὁρμεῖ. Mox vers. 7. malim φαύλως. Vide p. 70. vers. 19.
28) Cod. ita. Malim, διασημαίνοι. διασημαίνειν eft *fignum, indicium dare*. Et antea hoc ita legi, et nuperrime vel in Rufo Ephesio, vel in his ipsis fragmentis. Nec enim nunc fatis recordor. Sic occurrit etiam σημασία et σημείωσις apud medicos.
29) In Cod. τό.
30) Nimirum, τοῦ στομάχου. Dicitur etiam ὑπτιασμὸς et ὑπτιοῦσθαι de re eadem.
31) Forte, κύστη ἐπεχομένη.
32) A ναυτιώδης, quod habet Gregor. Nyffen. T. I. p. 285. II, 44.
33) *Sine mora*. Philo p. 109. F. ἀμελλητί, μετὰ πάσης σπουδῆς. Ibid. p. 107. C. vitiose legitur: ἀμελητὶ καὶ ἀχρόνως. Item Chryfoft. T. III. p. 621. B. Dicitur etiam ἀμελλήτως. Polyb. T. II. p. 455.
34) In Codice fine fenfu: εὖ. ἡμεῖς. Sic. Mox Codex δυσημεῖς. Immo δυσεμεῖς.

καὶ τούτους κελεύομεν ἐμεῖν. τοὺς δὲ δυσεμεῖς, ὕδωρ θερμὸν ἐπιλαβεῖν κελεύσαντες, ἀναπαύσομεν, καὶ τοὺς μὲν ἐπιπυρέξαντας, εἰ μὲν ἐμέσειαν, μακρᾶς μὲν γενομένης τῆς ἐπισημασίας, θρεπτέον μετὰ ταύτην ὀλίγῳ σιτίῳ· μικρᾶς δὲ, μετὰ τὸν τῆς δευτέρας 35) ὕπνον. εἰ δὲ μὴ ἐμέσειαν, τὴν ἀπὸ ταύτης φυλακτέον διάτριτον, ἐν ταῖς μέσαις ἡμέραις συνεχέστερον ποτὸν κατὰ τοὺς παριςαμένους ἡμῖν καιροὺς προσφέροντας. ἐπιβλαβὲς γὰρ, μετὰ οἰνοδοσίαν, πυρετῶν ἐμπεσόντων, ξηραντικῶς ἄγειν. διόπερ ἁρμόζει, συνεχεῖ ποτῷ παρυγραίνοντας, τὰ κατάξηρα τῶν σωμάτων γενόμενα διὰ τὴν οἰνοποσίαν, ἐκλύειν. 36).

fus denfus erit neceffario. Cum haec, tum omnia, tum plurima appareant, fi naufea eos tentabit, vomitus ftatim imperabitur. Si naufea non adfit, ipsi tamen alioqui facile vomant, tunc etiam, ut vomant, iniungemus: si difficulter vomant, aquam calidam potui dantes laborem fedabimus. Qui vero febrim habent, si evomant, et longa fuerit acceffio, poft vomitum exiguo cibo funt alendi: si brevis, poft fequentis diei fomnum. Si non evomuerint, in iis cavere oportet diatriton, et mediis diebus affiduus potus, temporibus a nobis definitis, dandus erit. noxium enim eft, cum febres poft vini potionem accidunt, ficcitate in aegro regendo uti. quam ob rem par eft, ut continuis potionibus humectantes particulas corporis exficcatas, vini potione expediamus et liberemus.

ΚΕΦ. κη.

Ἐκ τῶν 37) Ἀντύλλου, περὶ διακλύσματος. Ἐκ τοῦ γ. λόγου, περὶ βοηθημάτων 38) ἐκ τῶν προσφερομένων.

Τὸ 39) διάκλυσμα δίψος παρηγορεῖ, καὶ ξηρότητα ςόματος ὑγραίνει, καὶ γλώττης τραχύτητα λεαίνει, καὶ ἔκλυσιν παρηγορεῖ, καὶ τὸ γλισχρὸν τῶν ὀδόντων ἀποκαθαίρει. οὐκ ἐν

Antylli, de collutione. Ex tertio de auxiliis, quae extrinfecus adhibentur.

Cap. 28.

Collutio fitim lenit, oris ficcitatem humectat, linguae afperitatem laevigat, diffolutionem mitigat, ac, quod in dentibus vifcidum eft, expurgat. ac collu-

35) δευτεραίας, fcilicet ἡμέρας, conjicio. Mox. Cod. διὰ τρίτον. Philo p. 267. E. ἔτι γὰρ ἀμφημεριναὶ καὶ διάτριτοι καὶ τεταρταΐζουσαι παρὰ παισὶν ἰατρῶν λεγόμεναι περίοδοι. Vide etiam Sext. Empir. p. 102 bis.

36) De ἐκλύειν dubito. Neque tamen nunc fuccurrit vocabulum magis idoneum. Forte ἐκλουειν, quod Galen in Gloff. p. 71. explicat, προσκλύζειν. Forte, ἐκκλύζειν. Vide p. 65. vers. 6.

37) De eo v. Fabric. bibl. Graec. Vol. XIII. p. 71. Item in Chirurgicis vett. edit. Cocch. in Praefat. p. XII. et p. 121. Ita quoque appellatur a Paul. Aegin. lib. VI. cap. 33.

38) Forte: ἐκτὸς προσφ.

39) Dioscor. III, 118. p. 222. memorat διάκλυσμα et ἔγκλυσμα. Διακλύζειν eft in Geopon. p. 1153.

ἀνέσει δὲ μόνον διάκλυσμα δοτέον, ἀλλὰ μεμετρημένως ἐπιτρέπειν χρῆσθαι, πλὴν ἀρχῆς, ἐν παντὶ καιρῷ. ὁ μέντοι 40) ἀνακογχυλιασμὸς ὠφελεῖ μὲν, βραχέα διυγραίνων τὰ ἄκρα τοῦ στομάχου· βλάπτει δὲ μειζόνως, σφηνῶν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀνάρροπον τὴν ὕλην ἐργαζόμενος.

ΚΕΦ. κθ.

Περὶ ποτοῦ. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Θερμὸν μὲν ὕδωρ πᾶσι τοῖς νοσοῦσιν ἐπωστὸν ἐν τοῖς προσήκουσι δοτέον καιροῖς· ψυχρὸν δὲ προηγουμένως μὲν ὑπὲρ τοῦ κατασβέσαι θερμασίαν, οὐχ ἐφ' ἑτέρῳ πάθει γεγονυῖαν, οἷον φλεγμονῇ, 41) ἢ ἀλλ' αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐνοχλοῦσαν, ὥσπερ ἐν τοῖς φλογώδεσι καύσοις. κατὰ περίστασιν δὲ ψυχρὸν δίδομεν τοῖς ἔθος ἔχουσι ψυχροποτεῖν, καὶ ἀλλοτρίως ἔχουσι πρὸς τὸ θερμὸν, ἢ τοῖς ἀνατρεπομένοις τὸν στόμαχον ἐν τῇ νόσῳ, διὰ τὴν τοῦ θερμοῦ πόσιν. καὶ εἰ μὲν δι' ἔγκαυσιν 42) πυρετοῦ λαμβάνει τὶς τὸ ψυχρὸν, λάβρως τὲ καὶ πλέον πινέτω. εἰ δὲ διά τι ἕτερον, ἔλαττόν τε καὶ σχεδὸν ῥοφεῖν κελεύσομεν. παραιτητέον δὲ αὐτίκα ἐπὶ τροφῇ ποτίζειν, πλὴν οἴνου καὶ ψυχροῦ. ὄξος δὲ κατ' ἰδίαν μὲν ου δίδομεν, ὥσπερ οὐδὲ οἶνον, εἰ μή ποτε ὀλίγον, ὡς ἐν φαρμάκου μοίρᾳ· ὀξυκράτῳ δὲ ποτίζομεν τοὺς αἷμα 43) ἀνάγοντας, καὶ μάλιστα, εἰ ἀπὸ στομάχου γένοιτο ἢ ἀπὸ γαστρὸς ἡ ἀναγωγή· καὶ τοὺς σφόδρα ναυτιώδεις, καὶ τοὺς κατὰ πλοῦν ὑπερκαθαιρουμένους 44)

tio quidem non solum in remissione danda est, sed etiam moderate in omni tempore, praeterquam in principio, ea uti possumus. gargarizatio vero juvat ipsa quidem parum, extremas stomachi partes humectans, sed tamen magis etiam laedit, cum materiam sursum petentem efficiens, caput obstruat.

De potu. Ex libro eodem Antylli. Cap. 29.

Aqua calida quoquo modo omnibus aegrotantibus in temporibus oportunis danda est: frigida vero, praecipue, ut calorem, qui non ex alia affectione, puta, ab inflammatione fit exortus, sed ipse per se vexet, ut in ardentibus febribus flammeis, exhibetur. Per obsistentiam vero frigidam damus iis, qui frigidae potioni sunt assueti, et qui alieni sunt ab usu calidae, aut quibus stomachus in morbo propter calidae potionem subvertitur. Si vero ob febris aestum frigidam quis bibat, is voraciter, et largius bibat; si ob aliam quampiam causam, parum, et quasi sorbeat. Cavendum autem est, ne statim a cibo bibatur, nisi vinum, et frigida. acetum namque per se non damus, sicut ne vinum quidem, nisi quandoque paulullum, et medicamenti vice. posca vero datur iis, qui sanguinem rejectant: praesertim vero, si a stomacho, aut ventre fiat rejectatio. atque etiam iis, quos nausea vehementer exercet. et

40) ἀνακογχυλίζειν habet Chrysost T. IX. p. 293. B. Synes. T. I. p. 38. Dicitur etiam ἀνακογχυλιάζειν, unde ἀνακογχυλιασμός. v. Pollux p. 462. et p. 578. ubi tamen in Codice Augustano reperi, ἀνακογχυλίσασθαι. Ibidem est: ἀνακογχυλιαστόν.
41) Forte, ἀλλ' ἢ αὐτήν. Paullo ante in Cod. est, φλεγμονῇ, quod correxi.
42) Dioscor. V, 21. p. 334 ἐγκαύσεις τῆς κεφαλῆς memorat
43) ἀνάγειν αἷμα et ἀναγωγὴ αἵματος quid sit, docet Aretaeus lib. 2 cap. 2. A. M. p. 179. seqq.
44) Rasarius expressit, ὑπερκαθαιρομένους.

ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς φλεγματίας, ὑπὲρ 45) τοῦ τ᾽ ἐμεῖν αὐτοῖς τὸ φλέγμα. ὀξύμελι δὲ ὑπέρ τε τῶν ἐν θώρακι συνισταμένων παθῶν παραλαμβάνομεν, ἐπί τε βρώσει μυκήτων, ἐπί τε γύψου πόσει, καὶ ἔτι μᾶλλον, ἐπὶ ταυρείου αἵματος. οἰνόμελι δὲ οὐκ οἶδα, εἴ τινι τῶν νοσούντων ἁρμόδιον. μελίκρατον δὲ τοῖς ἐν πυρετοῖς καὶ χωρὶς πυρετοῦ τὸ νευρῶδες πεπονθόσιν· ὑδρόμελι δὲ καὶ ἀπόμελι καὶ μελίμηλον, 46) αὐτὰ μὲν ἐφ᾽ ἑαυτῶν, οὐκ ἐπιτήδεια πόματα. ἢ γὰρ ἀποφθείρεται ῥᾳδίως, καὶ ἀποξύνεται. εὔστομα δ᾽ ἱκανῶς τοῖς ἀνορεκτοῦσιν ἐν πυρετοῖς ἀπονήροις, καὶ ἐν τοῖς κεχρονικόσιν ἤδη, καὶ τοῖς χωρὶς πυρετοῦ νοσήμασιν, οὐκ 47) ἂν ἐπιτηδείας τροφὴ δίδοται· ἀρέσκει δ᾽ ἡμῖν αὐτίκα ἐπὶ τῇ τροφῇ ληφθείσῃ διδόναι καὶ ψυχρὸν καὶ οἶνον, εἰ παραλαμβάνοιμέν τι αὐτῶν. τό, τε γὰρ σῶμα, καὶ μάλιστα ἡ γαστὴρ καὶ ὁ στόμαχος, ἐμπεπλησμένα οὐδὲν κακὸν, οὔτε ὑπὸ τῆς θίξεως 48) τοῦ ψυχροῦ, οὔτε ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οἴνου πείσεται. διὰ τοῦτο οὔτε νήσταις 49) δίδομεν, οὔτε μετὰ πολὺ τῆς ληφθείσης τροφῆς, ἐπεὶ ὅμοιος ὁ μετὰ πολὺ καιρὸς 50) νηστοποσίᾳ· τὸ δὲ μετὰ τὴν πόσιν προσφέρειν σιτία παραχρῆμα, οὔτε τοῖς νήστεσι προπινοῦσιν ἁρμόδιον. φθάνει γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὸ ψυχρὸν κακῶσαι, πρὸ τῆς τῶν σιτίων εἰσόδου, τὸ σῶμα, οὔτε τοῖς πρὸ

qui in navigationibus nimium expurgantur. quandoque etiam pituitosis poscamdamus, ut pituitam euomant. et oxymeli fumimus, ut affectionibus thoracem infeftantibus fuccurramus, et cum quispiam fungos comedit, atque etiam, ubi quis gypsum potavit, et magis quoque, ubi taurinum fanguinem bibit. mulsum vero vinum utrum alicui aegrotanti accommodatum fit, ego certe non novi. at melicratum, et iis prodeft, qui febrem habent, et iis, qui fine febre nervorum affectionibus correpti 'funt. hydromeli vero, et apomeli, et melimalum ipsa per fe non funt idonei potus: quandoquidem facile corrumpuntur et acefcunt: ori vero fatis accommodata funt iis, qui non appetunt in febribus non pravis, et morbis, qui iam inveterarint, et a quibus febris abfit: si minus apte datum alimentum eft: nobifque placet, ftatim a cibo, et frigidam, et vinum dare, fi horum aliquid fumemus. tum enim corpus, et praefertim ventriculus, et ftomachus, jam expleta, nihil mali neque a morfu frigidae, neque a vini facultate, atque vino patientur. ex quo fit, ut neque iejunis, neque multo poft cibum, demus: cum fimile fit, si longo poft cibum affumptum tempore, acsi iejunis propinemus. poft potionem vero cibos ftatim offerre, ne accommodatum quidem eft iis, qui iejuni praebibunt. vinum enim et frigida prius corpus lae-

45) Sic Codex, ac praeterea ὑπεξ fine accentu. Forte: ὑπὲρ τοῦ ἐξεμεῖν αὐτούς.

46) Vide Geoponica p. 679. 762. Vocantur etiam γλυκύμηλα. Dioscor. I, 161. p. 80.

47) Forte, οὐκ ἀνεπιτηδείως.

48) Sic in textu Codicis, fed a recentiore litterae, θ. inscriptum δ. Sed δίξις nihil notat. Volult ergo δήξεως. δίξις habet Plutarch. T. II. p. 903. a θίγω.

49) νήστης, νήστου, non recordor legere, fed νῆστις, νήστεος, νήστιος. Mox hic quoque eft νήστεσι

50) Interposuerim, τῇ. Νηστοποσία aliquoties fuperius lectum eft, ut ψυχροποσία.

πολλοῦ βεβρωκόσιν, ἔπειτα ἐπιπιοῦσι. πῶς γὰρ ταῦτα ἢ θραῦσαι δυνήσεται τὴν τοῦ ψυχροῦ θῖξιν 51), ἢ ἀμβλῦναι τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν προδιῳκημένα, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.

ΚΕΦ. Λ.

Περὶ ποτοῦ. Ἐκ τῶν Ἡροδότου. 52) Καὶ ποίῳ καιρῷ παροξυσμοῦ τούτῳ χρηστέον.

Διαιρουμένης τῆς ὅλης ἐπισημασίας, κατὰ τὴν ὁλοσχερεστέραν τομὴν, 53) εἰς τε ἀρχὴν, καὶ ἀκμὴν, καὶ παρακμὴν, πᾶν μέρος ἀναγκαῖον πρὸς ποτοῦ παράθεσιν εὑρίσκομεν. τοὺς γοῦν ἐπὶ τροφῇ πυρέξαντας, ἢ ἐπιτήδεια 54) φθορᾷ σιτίων, ἢ καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπισημασιῶν τραφέντας, ἢ ἐν ὑπονοίᾳ φαύλων προσφορῶν γενομένους, εἴπερ κρίναιμεν ἐμέσαι, ποιητέον τοῦτο μετὰ ποτοῦ παράθεσιν. δώσομεν δὲ, εἰ δέοι, τούτοις καὶ ἐκ δευτέρου πρὸς παντελῆ τῶν ὑπολειφθέντων ἀποκάθαρσιν· πολλάκις δὲ καὶ πρὸς ἐπίκρασιν καὶ ὑποχώρησιν τῶν ὑποκειμένων. εὑρεθεῖεν δ' ἂν καὶ ἄλλαι περιστάσεις ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπισημασίας, ἀπαιτοῦσαι ποτὸν, ὡς ἡ τῶν νηπίων ἡλικία τὴν γὰρ ἐπιζήτησιν, εὐκαιρίαν νομιοῦμεν, μήτε βράδιον διδόναι, μήτε πρότερον. καὶ τοὺς ἀποστρεφομένους δὲ τὸ ποτὸν, καὶ παρὰ τοῦτο κινδυνεύοντας, ὅπερ ἐν χαλεπαῖς ἐνστάσεσιν· εἴωθε γίγνεσθαι, εἴπερ, ἀρξαμένης τῆς ἐπισημασίας, ἀρχθεῖεν 55) πιεῖν, οὐ κωλυτέον. ἐν δὲ τοῖς τῆς ἐπιδόσεως χρόνοις, πλείους αἰτίαι τῆς προσφορᾶς εἰσίν. εἰ

dunt, quam cibi ingrediantur. Sed neque conuenit dare iis, qui multo ante comederunt, et poftea fuperbibunt. nam, quomodo haec frigidae morfum poffint retundere, aut vini potentiam hebêtare, cum iam confecta fint, nihil eft, quod afferri poffe videatur.

Herodoti de potu: et, quonam acceffionis tempore potu sit utendum. Cap. 30.

Cum tota annotatio integra fectione, in principium, ftatum, et declinationem dividatur, omnem partem ad potum praebendum neceffariam invenimus. Qui igitur, fumpto cibo, febricitarint, aut, facta convenienti ciborum corruptione, si in principiis quoque annotationum nutriti fuerint, vel fufpicio eft, ne quid vitiosi alimenti fumpferint, si eis vomendum effe judicaverimus, his vomitum poft affumptum potum imperabimus. quibus quidem, ut reliquiae diligenter expurgentur, etiam fecundo loco dabimus: et faepe etiam, ut res fubiectae temperentur, et per inferiora fecedant. fed aliae quoque circumftantiae inueniri poffunt, quae potum in principio annotationum poftulent: qualis eft infantium aetas. fed id demum tempus opportunum exiftimamus, cum nec ferius, nec citius datur. qui vero potum auerfantur, et ob eam caufam in periculo verfantur, id quod in difficilibus inftantiis fieri folet, si in principio acceffionis potum expe-

51) Vide paullo ante notam 48.

52) Codex et hic, et fuperius lib. 5. cap. 27. exhibet ἡρωδότου. Idem quoque mox habet, τοῦτο χρηστέον. Sed haec et fimilia vitia filentio praetermisi. Ἡροδότου tamen habet Codex fuperius in principio libelli in capitum horum indicibus.

53) Ita in marg. In textu, τοπήν. Sic.

54) Haec fenfu carent. Forte: ἐπὶ διαφθορᾷ. Mox vers. 20. opinor, ἐγκατακειμένων.

55) In marg. ὀρεχθεῖεν. Verum haecce omnia Sibyllinis obscuriora funt vaticiniis.

γοῦν τισὶν ἐν τοῖς παροξυσμοῖς δίψος σφοδρὸν συναμβάλλει καὶ δύσοιστον, οὐ διὰ πονηρίαν καὶ σύναυξιν τῶν νόσων, ἀλλὰ διά τινα τοῦ πάθους ἰδιότητα, πᾶσα ἀνάγκη, ὡς σύμπτωμα παρηγορεῖν. κριθήσεται δὲ οὕτως ἔχοι ἂν τοῦ κατὰ τὸν πυρετὸν μεγέθους μᾶλλον παραύξηται τὸ δίψος. δεῖ δὲ καὶ τὴν φύσιν τοῦ νοσήματος 56) ἐπιθεωρεῖν. εἰ γὰρ ἀνεξίκακος ἐν τοῖς λοιποῖς ὢν, μὴ ὑπομένει τὸ διψεῖν, ἐπιτήδειος ἂν εἴη πρὸς τὸ πίνειν ἐν τῇ τοῦ παροξυσμοῦ ἐπιδόσει. οἵ τε δὴ πολὺ χολῶδες ἀθροίζοντες ἐν τῷ στομάχῳ, ἢ μετὰ πολλῆς ἀνάγοντες ταλαιπωρίας ἐπὶ πόσῳ κουφισμῷ, ἐψυγμένοι μὲν τὰ ἄκρα, ὠχροὶ δὲ καὶ ἀπορούμενοι, καὶ μηδὲ τὴν κατάκλισιν φέροντες, διακαεῖς ὑπὸ δίψους, μετὰ τοῦ τῆς ἀποκρίσεως κουφισμοῦ, ὡς ἔκ τινων τεταγμένων ἀριθμῶν, ἐκ περιτροπῆς ταῦτα πάσχουσι. καὶ οὔτε ἠρεμοῦσιν, οὔτε μέχρι τῶν ἄκρων. πυρέσσουσιν, εἰ μὴ πολὺ προσενέγκαντες ὑγρὸν τρόπον τινὰ κατακλύσαιμεν. τούτοις ἐμέσασι συμβαίνει μετὰ τὴν προσφορὰν καὶ τὸν ἔμετον εὐθὺς ἀθρόως συναναφέρεσθαι τὴν θερμασίαν, καὶ τοῖς τῆς ἀκμῆς προεγγίζειν ἰδιώματι. κἂν ὁ μερισμὸς δὲ τῆς ἐπισημασίας εἰς ἄνισα τέμνηται, ὡς τὸ πλεῖστον μέρος εἶναι τῆς αὐξήσεως, ὀλιγοχρόνιον δὲ τὴν ἀκμὴν, ἔσται ποτοῦ καιρὸς, ὁ ἐν τῇ ἐπιδόσει. ἀναλογεῖ γὰρ τὸ 57) τῆς ἀκμῆς διὰ τὸ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις δυναστεύει 58a) τὴν αἰτίαν καὶ ταλαιπωρεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον. ταχυτέρας δὲ τῆς προσφορᾶς προσδέονται καὶ οἱ εὐκαθαιρέτους τὰς δυνάμεις ἔχοντες, ἐφ' ὧν πρὸ πολλοῦ οὐ μόνον περὶ δόσεως ποτοῦ ἀναγκαῖον δεῖ ἀσφα-

tant, non erit eis negandus. In temporibus vero incrementi plures caufae dandi potus funt. ergo, si vehemens sitis in acceffionibus quosdam inuadat, ferrique ea aegre poffit, non ex malitia, et incremento morborum, fed ex quadam propria mali qualitate, omnino neceffe eft, fymptoma mitigare: quod nisi fiat, febris magnitudinem multo magis fitis augebit. qua in re fpectanda eft etiam aegrotantis natura. nam, si in caeteris tolerans patiensque sit, et fitim non ferat, profecto aptus erit, ut in acceffionis incremento bibat: et item, qui multum biliosi humoris in ftomacho aceruant, et magno cum labore id reiiciunt, et quodammodo levantur, fed extrema frigent, pallidique ipsi funt, et prope deficiunt, neque decubitum ferunt, exufti atque enecti fiti, quamvis ab excretione levari debuiffent, cum ex quibusdam numeris conftitutis haec viciffitudine quadam patiantur, neque quiescunt, neque ad extremas usque partes febris peruenit, si multum humoris eis praebuerimus, eos quadammodo abluemus. iis, cum evomuerint, accidit, ut ftatim poft affumptionem, et vomitum, calor confertim per corpus evehatur: et ad ftatus proprietates proxime accedat. Sique partitio annotationis in imparia diftribuatur: ut major pars incrementi, minor vero ftatus fit: tempus potionis dandae erit in accretione. fiquidem illud proportione refpondet tempori ftatus: quoniam in iis temporibus caufa dominatur, et homo ipfe vexatur. Citius quo-

56) In marg νοσοῦντος. Mox vers. 13. forte, πόσῳ. Et vers. 16. τὸν — κουφισμόν.
57) In marg τῷ. Vers. 23. malim, προσεγγίζειν.
58a) Forte, δυναστεύειν.

λίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ σιτίων παραθέσεως. οἱ δὲ ἐν πυρετοῖς δυσκαταποτοῦντες, διὰ τὸ προσαναξηραίνεσθαι 58b) τὸν στόμαχον, παρὰ τὴν ἰδιάζουσαν θερμασίαν, εἰ καὶ πλῆθος πυρετοῦ, εἰ μη συνεχεστέρῳ ὑγρανθεῖεν ποτῶν, μετὰ πολλῆς βλάβης ἐν καιρῷ τῷ τῆς τροφῆς διορθοῦνται. τινες δὲ τούτων ὅμοια πάσχουσι πνιγμῷ, ἐφ' ἂν ὡς προεπείγοντα κίνδυνον ἱστάμενοι, προσοίσομεν τὸ ποτὸν, καὶ πρὸ ἀκμῆς, ἢ ἐπὶ τῶν ἀνορέκτων δὲ φύσει, καὶ ταλαιπώρως προσφερομένων, καὶ μάλιστα, εἰ καὶ ξηρότης εἴη περὶ τῷ στόματι, χρηστέον ποτῷ συνεχεῖ, μειζόνως ἐκ τῆς προσφορᾶς ἀναβαινούσης ὠφελείας, διὰ τὰ μέλλοντα. δίδομεν δὲ τάχιον ποτὸν, καὶ ἐφ' ἂν βουλιμώδεις ἐπισυμβαίνουσιν ἑλκύσεις, παρηγοροῦντες τὸ σύμπτωμα. θερμοῦ μὲν ποτοῦ καιρὸς τοσοῦτος. εἰ γάρ τι καὶ παραλέλειπται, ῥᾴδιον ἐκ τῶν εἰρημένων εὑρίσκειν. ψυχροῦ δὲ, ἐν μὲν ἀρχομένῃ ἐπισημασίᾳ, χρῆσις ἐπὶ αἱμοῤῥαγούντων· ἐν δὲ ἐπιδόσει δοτέον, οἷς διά τινα περίστασιν λαβεῖν θερμὸν ἀδύνατον. τὸ δὲ τοῖς καυσουμένοις ἀνασκευαστικῶς ψυχρὸν δίδοται, πρὸ τῆς ἀνέσεως, ἐν τοῖς τῆς ἀκμῆς χρόνοις. οἱ δ' αὐτοὶ τῆς προσφορᾶς καιροὶ τοῦ τε χλιαροῦ, ἢ γαλακτώδους, καὶ παγελύτου. 59) ὁ δὲ τρόπος τῆς θερμοδοσίας διάφορος. ἐν γὰρ ἀρχαῖς ἐπισημασίας, ἐμέτων χάριν εἰ προσφέροιτο, πολὺ ἢ χλιαρὸν ἔστω. ὁμοίως, εἰ καὶ ἀποσβέσαι σφοδρὸν καὶ περικαὲς δίψος θέλοιμεν. καὶ ἐν ῥευματισμοῖς, συνδιδομένων 60) δριμέων πολλῶν καὶ χολωδῶν εἰς τὸν στόμαχον. οὐ γὰρ παρακρατεῖται τὸ 61) λειφθὲν, ἀποκρίνεται δέ. ἢ ἐπὶ μὲν τοῦ ψυχροῦ, χάριν δίψους λαμβανόντων, ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἡ προσφορὰ γιγνέσθω,

que alendi sunt, qui facultates habent, quae facile opprimuntur: quos multo ante non solum potu dando communire oportet, sed cibis etiam praebendis. Qui vero in febribus difficulter bibunt, quia stomachus ex peculiari calore exaruerit, si magnitudo febris sit, nisi continenter bibendo humectentur, cum magno suo damno in tempore alimenti reparantur. Nonnulli sunt, qui ex suffocatione talia patiuntur: a quibus periculum suffocationis imminens avertentes, ante statum potionem dabimus. In iis autem, qui suapte natura non appetunt, et cum labore sumunt ea, quae offeruntur, et praecipue, si siccitas os occupet, continuo potu utendum est: cum major inde propter res futuras evasura sit utilitas. Citius quoque potum damus iis, quibus attractiones ingentis famis accidunt, ut symptoma mitigemus. Atque calidi quidem potus dandi tempus exposuimus. si quid omissum a nobis sit, facile erit ex iis, quae dicta sunt, invenire. frigidi vero potus, cum incipit annotatio, usus est in iis, qui sanguinem fundunt: in accretione vero dandus est iis, qui propter aliquem casum sumere calidum non possunt. Frigida vero potio, quae ardentibus infirmandi causa datur, ante remissionem in ipsius status tempore praebetur. eadem exhibendi tempora sunt tepidae, lacteae, et gelidae potionis. Calidae autem exhibitionis diversa sunt tempora. nam, si detur in principio annotationis, ut vomitus cieatur, et copiosa et tepida detur. Simili quoque

58 b) Conjicio: προαναξηραίνεσθαι — ἢ καὶ — ὑγρανθεῖεν ποτῷ. Et vers. 8. ᾧ, ὡς προεπείγοντι κινδύνῳ.
59) Sic, aut, παγολύτου, sed tamen linea subnotatum. Forte, παγετώδους, παχυλόδους, παχυολύτου.
60) Vide paullo ante notam 17.

διαναπαυομένων αὐτῶν, καὶ τῇ καταπόσει ἐγχρονιζόντων. ἐπὶ δὲ τῶν, ἐμέτου χάριν πινόντων, ἀθρόον προσενεκτέον τὸ ὑγρὸν, ἀπνευστὶ ἐφελκομένων, εἰ διὰ μῆκος ἐπισημασίας προσφέροιμεν, ἢ διὰ κάκωσιν δυνάμεως, ἢ διὰ τὰς ἤδη προκατηριθμημένας περιστάσεις, ἐν ἐπιδόσει ἢ ἀκμῇ ὄντων, σύμμετρον δοτέον, μήτε μόνον ἀπογεύοντας αὐτοὺς, μήτε ἀποπληροῦντας. ἀγαθὸν γὰρ ἐν πυρετοῖς λαγαρὰν διαφυλάσσειν τὴν κοιλίαν, καὶ μὴ διατεταμένην ἔχειν. τοῖς δὲ διὰ ξηρότητα λαμβάνουσι, καὶ δι' αὐτὸν ἐκ ταύτης γινόμενον πνιγμὸν, ἢ καὶ ἐφ' ὧν τὰ περὶ τὴν κατάποσιν διαφυλάξαι βουλέμεθα, κατ' ὀλίγον καὶ συνεχῶς προσοιστέον. εἰ δὲ καὶ ῥεύματα συνυπάρχοι τοῖς πυρέττουσι, στομάχου ἢ κοιλίας, καὶ διὰ ταῦτα παραιτητέον τὴν ἀθροοποσίαν. διερεθιστικὴ γὰρ τῶν συμπτωμάτων. ἄριστον δὲ, διὰ στενοστόμων ἀγγείων πίνειν κατ' ὀλίγον· ἐν δὲ ταῖς ἀνέσεσι ποτὸν εἰ προσφέρομεν, τοῖς μὲν ῥευματιζομένοις, οὐδέποτε πολὺ, οὔτε ἀθρόον δοτέον, οὐ μέντοι κατὰ τὸν ὑποδεδειγμένον τρόπον. οἱ δὲ λοιποὶ μέχρι πληρώσεως πινέτωσαν. ἐπὶ δὲ τῶν καταξήρων, καὶ μεμυκότων τῇ σαρκὶ, καὶ πάντοθεν 62) στεγνῷ, δοτέον πλεῖον, εἰ κατὰ δίψους ἐμπλήρωσιν. εἰ δὲ προσδέοιντο, καὶ ἐκ δευτέρου προσενεκτέον. ὁ γὰρ αὐτὸς ἑνὸς καὶ πλείονος ποτοῦ καιρός. παρεστοχάσθαι μέντοι δεῖ τοῦτο προειλημμένον ὑγρὸν ἀνῆφθαι, καὶ τὴν ἐπιζήτησιν τῶν σωμάτων, ἀλλὰ μὴ τῆς τοῦ νοσοῦντος ἐπιθυμίας εἶναι. τοὺς δὲ ἐπὶ τῷ δοθέντι ποτῷ

modo, si propinetur, ut vehementem, et ardentem sitim extinguere velimus: sique una cum defluxionibus multi acres, biliosique humores in stomachum confluant. siquidem eo tempore, quod sumptum est, non superatur, sed excernitur. In frigida vero potione ad sitim tollendam, facere debemus, ut paulatim eam sumant, et parce bibendo diutius in potione immorentur. at cum movendi vomitus causa bibitur, ut confertim, ac quantum uno haustu possint, ea utantur. si vero propter annotationis longitudinem, aut virium vexationem, aut propter iam memoratas circumstantias demus, cum in accretione aut statu sint constituti, moderata potio danda erit, ut neque solum gustent, neque etiam se expleant. commodum namque in febribus est, ventrem vacuum, et non tensum servare. Qui vero propter siccitatem, et propter suffocationem ex ipsa ortam siccitate potum sumunt, in quibus etiam sevari volumus, quae ad potionem pertinent, eis paulatim et continenter offeremus. Si vero etiam febricitantes, aut stomachi, aut alui fluoribus vexentur, tunc etiam cavendum est, ne potio confertim sumatur, quandoquidem symptomata excitat, atque irritat: optimumque est, ut ex vasculis, quorum perangusta sint ora, paulatim bibant. quod si in remissionibus potum praebeamus iis, qui defluxionibus tenentur, nunquam nec multum, nec affatim et confertim dabimus: sed eo modo, quem diximus. caeteri ad expletionem usque bibant. siccis vero,

61) ληφθὲν voluit Rasarius.

62) Forte, στεγνῶν. Mox malim ἢ, loco εἰ. ac vers. 19. fortasse, προσφέροιμεν

ἐπιφαινομένους ἱδρῶτας, εἰ ἐπὶ συμφέροντι γίγνοιντο, διαφυλακτέον ἐπιδόσει δευτέρου. εἰ δὲ πλειόνων ἱδρώτων ἔχομεν χρείαν, καὶ παυομένων αὐτῶν διερεθιστέον. λυγμοῦ δὲ διοχλοῦντος, ἢ ξηρᾶς βηχὸς ἐπιτεταμένης, θερμὸν ὀλίγον καταῤῥοφείτωσαν. τὸ δὲ παγόλυτον, 63) ἢ ψυχρὸν, εἰ μὲν ἀντὶ θερμοῦ προσφέροιμεν, τοῖς αὐτοῖς ὑπαχθήσεται καιροῖς καὶ τρόποις. εἰ δὲ ὑπὲρ ἐποχῆς ἱδρώτων, ἢ τῶν λοιπῶν συμπτωμάτων, ὧν ἤδη τὴν καταρίθμησιν ἐποιησάμεθα, κατ᾽ ὀλίγον δοτέον, καὶ ἐκ διαλειμμάτων μειζόνων. καὶ τὸ ἐπὶ τροφῇ διδόμενον ψυχρὸν, ὀλίγον ἔστω. τὸ δ᾽ ἀγωνιστικῶς ἐπὶ τῶν καυσωδῶν πυρετῶν διδόμενον ψυχρὸν, ἢ γαλακτῶδες, ἢ παγέλυτον, ἐν τοῖς θεραπευτικοῖς 64) τεύξεται λόγου. ἔστω δὲ τὸ πινόμενον ὕδωρ, οἷον τὸ ἄριστον καὶ ἑψώμενον ἐπὶ ἀνθράκων ἐν ἀγγείῳ κεραμέῳ. ἡμεῖς δὲ, εἰς ὑελὸν φυσήτην 65) ἐμβάλλοντες τὸ ὕδωρ, καθίεμεν εἰς ζέον ὕδωρ. τοῦτο γὰρ πᾶσαν ἀπέφευγε μέμψιν· εἰ δὲ φαῦλον εἴη τὸ ὕδωρ, ἀφεψηθὲν ἀπαιθριαζέσθω. τὸ δὲ ψυχρὸν ἀκραιφνὲς ἔστω ψυχρὸν καὶ μαλακόν. εἰ δὲ πρὸς τὸ χλιαρὸν καὶ γαλακτῶδες ἢ παγόλυτον ἔχοιεν οἰκείως, χρηστέον αὐτοῖς διαφόρως πρὸς τὸ θερμὸν τὴν σύγκρισιν ποιουμένους. κιρνάσθω δὲ

et quorum caro occlufa eft, et ex omni parte conftricta, plus dandum eft, quam ut fitis poftulet ratio. sique opus fit, iterum dandum. eadem enim et unius, et plurium potionum eft occafio. facienda tamen coniectura eft, an primus humor concoctus fit: et corporum natura eft indaganda, non autem defiderii aegrotantis habenda ratio. nam si fudores, qui poft datam potionem apparent, utiles fint, ac bene cedant, perfeverandum eft in fecunda potione propinanda. si vero copiofis, largioribusque fudoribus opus fit, ipfi vero ceffent, excitandi erunt. cum vero fingultus infeftet, aut ficca tuffis intendatur, pauca calida abforbenda eft. gelida vero, aut frigida, si pro calida detur, iifdem modis, iifdemque temporibus danda eft: si vero, ut fudores, aut alia fymptomata cohibeantur, quae fupra numeravimus, paulatim, et ex majoribus intervallis exhibenda. Itemque frigida, quae a cibo datur, pauca efto. frigida vero, quae in febribus ardentibus certatim datur, aut lactea, aut gelida, quomodo danda fit, in libris ad curationem pertinentibus, explicabimus. Aqua vero, quae potatur, fit optima, et decocta ad carbones in vafe fictili. fed nos aquam in vitream phyalam immittimus, et in aquam ferventem indimus: quae fic parata, omni reprehenfione caret. fi prava fit aqua, ubi decocta fuerit, fub dio teneatur. frigida vero pura efto frigida

63) Ita, express s litteris. Vide paullo ante, notam 59. et hic paullo inferius, ubi tertio et quarto eft παγόλυτον. Vix ergo tentandum videtur. Derivabitur ergo a πάγος, *glacies* Ergo, *aqua ex glacie foluta*, quae hic quoque Mosquae et apud alios in usu eft.

64) Videtur ergo etiam θεραπευτικὰ fcripsisse.

65) Ita in textu. In marg. φυάλην. Forte, ὑέλινον. De φυσήτης aut φυσητὴς quaerendum.

τὸ μὲν χλιαρὸν οὕτω. θερμοῦ ποτίμου κύαθους ε. ψυχροῦ α. τὸ δὲ παγόλυτον 66) ἀνεσράφθω. θερμοῦ γὰρ ἐχέτω α. ψυχροῦ δὲ ε. τὸ δὲ γαλακτῶδες ἐξ ἴσων κιρνάσθω. ἔςω δὲ ἐπιτεταμένον τὸ ψυχρόν. εἰ δὲ ἀνειμένον, ἐπιπλεοναςέον τῷ ψυχρῷ.

et mollis. Si vero accommodate atque apte tepefiat, lacteaque, aut egelida reddatur, diversis rationibus ea erit utendum, facta comparatione cum calida. Caeterum tepida ita temperetur. calidae aquae potui accommodatae cyathis quinque unus frigidae addatur. egelida vero fic mutetur, ut calidae cyathum unum, et frigidae quinque habeat. lactea vero ex pari utriusque menſura temperatur. fit autem intenta, quae frigida eſt. fi vero remissa fit, plus frigidae erit adjungendum.

Κ Ε Φ. λα.

Περὶ πομάτων ἐπιτηδείων τοῖς πυρέσσουσιν.

Πότιμα δὲ τοῖς πυρέσσουσιν ἄριςον μὲν μελίκρατον ἢ ὀξύμελι, οἷς εὐκάρδιον τυγχάνει. τὸ δὲ ὕδωρ ἀδηκτότατον τῷ πυρέσσοντι, ἐκκρίσεις δὲ ου πάνυ τοι ποιεῖ. τὰ δὲ ἀποβρέγματα, τὰ ςύψιν ἔχοντα, μάλιςα μὲν πρὸς τὰς ἐκταράξεις τῶν κοιλιῶν εἴη ἂν ουκ ἀνάρμοςα, καὶ πρὸς τοὺς ἐμέτους, ὅσοις ᾖ, τε τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ ὀξυμέλιτος 68) προςάντης ἐςίν. ἀποβρέχοιτο δ' ἂν καθ' ὥραν 69) τά τε ἤρινα γλυκύμηλα κνισθέντα 70) λεπτά ἐςιν 71) ἕυ μάλα τὸ ὕδωρ χρωσθῇ, ἢ τῶν κυδωνίων μήλων τὰ πεπαιότα τέμνοντα, ὡσάυτως ἀποβρέχειν. διδόναι δὲ μάλιςα τοῖς χοληεμετοῦσι 72) τὸ ἀπὸ τῶν μήλων, καὶ πρὸς τὰς κοιλίας. 73) σκοπεῖν δὲ δεῖ, ὅπως μηδεμίαν ἕξῃ ὀξύτητα τό μῆλον. ὡσαύτως δὲ καὶ

De potionibus, quae aegrotis conveniunt.
Cap. 31.

Febricitantibus optima potio eſt melicratum, aut oxymeli: quibus cordi eſt accommodatum. aqua vero in febricitante omni morsu vacat: excretiones vero non admodum facit. aquae vero, in quibus aliquid maduerit, in quibus vis adſtringendi ineſt, non ſunt incommodae ventris perturbationibus, et valent etiam ad vomitus cohibendos: quibus mellis, et oxymelitis potio eſt adversa. Mala vero dulcia, aeſtivo tempore in tenues partes dissecta, in aqua macerentur, usque dum aqua colorem inde contrahat. Vel cydonia mala matura ſecantur in partes, et ſimiliter macerantur. quod vero ex malis fit, dandum praecipue eſt iis, qui bilem vomunt: et quibus

66) Ergo quinto hic recurrit. Mox forte: ἀντιςραφήτω, id eſt, ἀντιςρόφως κιρνάσθω.
67) Sic in marg. In textu, κρινάσθω.
68) Rasarius interposuit πόσις.
69) τάτε ἤρινα in textu linea ſubnotata. Eorum loco in marg. legitur θερινήν.
70) In marg. ex Oribas. ad Euſtath 4, 40. notatur τμηθέντα.
71) Rasarius videtur voluisse, ἕς' ὅν.
72) χοληεμεσία memoratur ex Polluce p. 257. Ibi tamen etiam eſt χολεμεσία, ſcilicet ex χολη et ἐμεῖν. In Codice Auguſtano Pollucis hic totus locus abeſt.
73) Poſt τὰς huc refertur haec ad marginem notatio: Hic deeſt quippiam, ut καταφερομένας, ut paullo poſt habetur.

τὰς ἀπίους ἀποβρέχειν, ὅσαι στρυφναί τε καὶ γλυκεῖαί εἰσιν. οἰνωδέστατον μὲν οὖν πᾶν ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀπίων ἀπόβρεγμα· δεύτερον, τὸ ἀπὸ τῶν μήλων κυδωνίων· ἥκιστα δὲ, τὸ ἀπὸ τῶν φοινίκων τῶν ὠμῶν. βέλτιον δὲ, τὸ ἀπὸ τῶν ἡμιπεπάνων. τὰ δ' ἁπαλὰ μύρτα βραχέντα γλυκὺ οἰνῶδες 74) μέν τι ποιεῖ· ἄδικτον δὲ καὶ λεῖον τὸ πόμα ὁ δ' ἀπὸ τῆς ῥοᾶς χυμὸς οὐχ ἥκιστα μὲν τῶν προειρημένων ἐστὶν οἰνωδέστατος· λεῖος δὲ καὶ οὗτος ὁ χυμὸς, καὶ οὐδὲν ἔχων θερμόν. χρήσαιτο δ' ἄν τις τούτοις τοῖς ἀποβρέγμασι στρυφνοῖς εἰς τοὺς πυρετοὺς, ἀταράχους τὲ καὶ ἀσφαλεῖς, πρός τε τὰς κοιλίας τὰς καταφερομένας παντάπασι. τὰ δ' ἀπὸ τῶν οὔων 75) ἀποβρέγματα καὶ τῶν ἀπίων τῶν ξηρῶν καὶ τῶν μύρτων καὶ τῶν φοινίκων πάντα αὐτῷ 76) τὰ ἀποβρέγματα ἧσσον τὸ γλυκῶδες 77) ποιεῖ· χρήσαιτο δ' ἄν τις καὶ 78) τούτοις, οἷς οἶνος οὐ προσακτέος. ἀποβρέχεται δὲ καὶ τὰ γίγαρτα ἐριχθέντα· 79) μᾶλλον δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν χρησιμώτερόν ἐστιν, ἐνεργότατον ὂν τῇ στύψει, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην δριμύτητα, οὐδ' ὀξύτητα ἔχον. οἱ δὲ οἶνοι, οἱ μύρτινοι 80) τὲ καὶ ἀπὸ τῶν κηρίων, καὶ πυρῶν καὶ κριθῆς γινόμενοι, οὐδὲν ἀσθενέστεροί εἰσι τῶν ἀπὸ

fluit aluus. ſed ne mala aciditatem ullam habeant, diligenter conſiderandum eſt. Simili quoque modo pira ſunt maceranda, quae acerba, dulciaque ſunt. omne autem dilutum, quod ex piris conficitur, majorem vini facultatem refert. ſecundas in hac re fert id, quod ex malis fit cydoniis. minime vero, quod ex crudis palmulis paratur: eſtque praeſtantius id, quod ex ſemimaturis conficitur. Myrta vero tenera macerata paſſo, vinoſam quidem potionem, ſed tamen morſus expertem, et lenem faciunt. Succus vero, qui ex punicis extat, non minus, quam quae dicta ſunt, vinoſiſſimus eſt. eſtque hic quoque ſuccus lenis: et nihil habet caloris. atque hiſce dilutis, quae acerba ſunt, uti poterit quiſpiam in iis febribus, quae et turbationis expertes, et tutae ſunt: et omnino in iis, quos citata aluus exercet. Diluta vero, quae a ſorbis, piriſque ſiccis, et myrtis, itemque palmulis fiunt, minus ſtrigmenti modo craſſa ſunt. uti his poterimus in iis, quibus vinum non eſt dandum. acini quoque uvarum conſciſſi macerantur: ſed eorum decoctum eſt utilius: quod aſtringendo eſt efficaciſſimum: nec ullam aliam acrimoniam, neque aciditatem habet. Vina vero, quae ex myrtis, favis, tritico, et hordeo fiunt, nihilo im-

74) οἰνῶδες linea ſubnotatum, et in marg. ex Oribas. ad Euſtath 4, 40. notátur οἴνῳ, ἀηδές. Mox malim: ἄδηκτον, et verſ. 4. τ. μ. τῶν κυδ.

75) περὶ ὄυων v. Dioscor. I, 173. p. 82. Theophraſt. hiſt. plant. p. 191.

76) Forte, πάντα αὐτῶν.

77) Sic in textu, linea tamen ſubnotatum. In marg. γλοιῶδες, quod aliquoties ſuperius lectum eſt.

78) Forte ἐν interponendum. Alibi ἐπὶ τούτων occurrit.

79) De ἐρίκειν et ἐρείνειν ſupra monitum.

80) Dioscor. I, 36. p. 338. μυρτίτην οἶνον appellat. Mox malim: καὶ οἱ ἀπό

τῆς ςαφυλῆς, ἀλλὰ πολλῷ βραδύτεροί τε καὶ χείρους. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν φοινίκων τὲ καὶ σύκων, ἐν ἀρχῇ μὲν οἰνοποτηθέντες, τῷ γλυκεῖ ὄινῳ παραπλήσιοι γίνονται τῇ γεύσει· τῇ δὲ δυνάμει πολλῷ χείρους καὶ βαρύτεροί τε καὶ δυσκατεργαςότεροί εἰσι. παλαιούμενοι δὲ γίνονται τῷ αὐςηρῷ ὄινῳ παραπλήσιοι κατὰ τὴν θερμασίαν τὲ καὶ δύναμιν.

ΚΕΦ. λβ.

Ἐκ τῶν Φιλοτίμου. 81) Περὶ πόσεως τῆς μετὰ τὸν σίτον καὶ πρὸ τοῦ.

Ἐν τῷ τὸ ποτὸν ἀθροῦν πίνειν μετὰ τὸν σίτον, τὸν ςόμαχον εὐρύτερον γίνεσθαι, καὶ μάλιςα τὸ ἄνωθεν, 82) καὶ τὴν κοιλίαν διατείνεσθαι, καὶ τὴν βροχμὴν 83) ἅμα συμβαίνειν τῶν σιτίων, καὶ τὴν διάχυσιν παρασκευάζει, καὶ τό, τε ςόμα, καὶ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν βρόγχον καὶ τὴν κοιλίαν θερμαίνει. τοῖς δὲ νύκτωρ ψυχρὸν πίνουσι καταψύχει τούς τε πρότερον εἰρημένους τόπους πάντας, καὶ τὴν τροφὴν 84) ἐκ μὴ μάλιςα οὖσαν τοῦ θερμαίνεσθαι, καταψύχει, καὶ τὴν ἕψησιν κωλύει, καὶ τὴν τροφὴν ζέουσαν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πομφόλυγας γιγνομένας ταπεινοῖ, καὶ καθίςησιν εἰς ἕδραν, καὶ τὴν διαλελυμένην καὶ τετηκυῖαν 85) τῆς τροφῆς ποιεῖ παχυτέραν. ἐν δὲ τῷ νήςῃ 86) ψυχρὸν πιεῖν, τούς τε εἰρημένους τόπους καταψύχεσθαι, καὶ ταχέως, καὶ πλεῖςον ὑγρὸν μάλιςα αὐτῷ καὶ τεθερμασμένον, ἧττον ἐκ τῆς κοιλίας ἀναδίδοσθαι, καὶ τὸ φλέγμα, τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ, παχύτερον ποιεῖ. 87) ἐκ δὲ τῶν ταλαι-

becilliora ſunt, quam quae ex uva conficiuntur: ſed multo tardiora, peioraque ſunt. at quae ex palmulis et ficubus fiunt, cum in principio bibuntur, ſimilia dulci vino guſtantibus videntur: at facultate multo deteriora, et graviora, et ad conficiendum difficiliora. cum vero inveteraſcunt, ſimilia vino auſtero, et calore, et facultate redduntur.

Philotimi, de potione, quae ante, & quae poſt cibum datur. Cap. 32.

Cum poſt cibum potus confertim ſumitur, uſu venit, ut ſtomachus, et praeſertim ſuperior, fiat latior: venter extendatur, cibi madeſcant, et parentur, ut diffundi queant, os, partes capitis, guttur, et venticulus caleſiant. Qui vero nocte frigidam bibunt, iis omnia praedicta loca refrigerant, et alimentum, quod non longe aberat, ut caleſieret, perfrigerat, et coctionem impedit: alimentumque ferveus, et bullas in eo iam excitatas deprimit, atque deponit: facitqne, ut quieſcat: partemque alimenti iam diſſolutam et eliquatam, reddit craſſiorem. Si quis vero frigidam iejunus bibat, in eo quoque eadem loca perfrigerari, et cito, et plurimum humorem, et caleſactum minus ex ventre in corpus diſtribui: et pituitam, quae ventriculo contine-

81) Idem index legitur etiam in principio Codicis.

82) Nimirum, μέρος τοῦ ςομάχου.

83) Hoc nullibi legi. Forte βρεχὴ, a βρέχω. Mox malim: παρασκευάζειν — θερμαίνειν, addito, ab inito, συμβαίνει.

84) Ita Codex. Rasarius videtur conjecisse: μὴ μακρὰν οὖσαν.

85) ἤδη μερίδα hic videtur voluisse interponere Rasarius.

86) Credo νῆςιν Nam τῷ pertinet ad πίνειν.

87) Idem, quod, ἀπὸ τῶν ταλαιπωριῶν, aut, μετὰ τὰς ταλαιπωρίας.

πωριῶν, καὶ λουτρῶν, καὶ πυρετῶν τοῖς πίνουσιν ἥ τε ἀνάδοσις τῶν ὑγρῶν τάχιστα γίνεται, καὶ τὴν μίξιν ἧττον ἴσχει, καὶ τῇ 88) κατὰ τὰς φλέβας τροφῇ, καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὸν στόμαχον, καὶ τὴν κοιλίαν μάλιστα ψύχεται, καὶ τοὺς ἐν φλεψὶ χυμοὺς ἐπὶ βραχὺν χρόνον καταψύχει καὶ ποιεῖ παχυτέρους.

tur, fieri craffiorem contingit. iis vero, qui ex laboribus, balneis, et febribus bibunt, cum diftributio humoris celerrime fit, tum mixtionem minus fuftinet: alimentumque, quod in venis eft, et os, et vultum, et ftomachum, et ventrem maxime perfrigerat: et fuccos, qui venis continentur, parvo tempore refrigerat, ac craffiores facit.

Κ Ε Φ. λγ.

Σκευασία ῥοσάτου. 89)

Καθαρὸς 90) ὢν ἀπὸ μολυσμοῦ, ῥόδα ἐξονυχίσας, 91) βάλε εἰς οἶνον προπάλαιον, 92) ὅσα βούλει, μὴ ἀθρόως, ἀλλὰ κατὰ μέρος, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κίνει καλάμῳ ἄκρῳ, ἵνα μέχρι τοῦ πυθμένους τοῦ ἀγγείου ἐφικνῆται, καὶ πωμάσας 93) ἀκριβῶς, ἵνα μὴ διαπνέηται, ἔα τριάκοντα ἡμέρας, μεθ' ἃς διυλίσας τὸν οἶνον βάλλε εἰς πέντε ξεστὰς μέλιτος ξέστην α. καλῶς τετριμμένου, καὶ ἐάσας ἡμέρας τριάκοντα, ἵνα καταστῇ, χρῶ.

Rofacei confectio. Cap. 33.

Rofas purgatis fordibus, et exfectis unguibus, in pervetuftum vinum, quot velis, coniice. non tamen acervatim, fed paulatim: fingulifque diebus calamo, quod ad fundum vafis pertineat, commoveto, ita tamen, ut ipfum diligenter obtures, ne fiat perfpiratio: et finito triginta dies. quibus lapfis vinum defecabis, et in quinque ejus fextariis unum mellis fextarium coniicies. itemque operculo probe concludes, et cum triginta dies fic permiferis, ut confiftat, utitor.

Ἄ λ λ ω ς.

Σκευασία ῥοσάτου συνθέτου.

Ῥόδα ἐξονυχίσας βάλε ξέστας μέλιτος ς. ἢ ἔα ἐνιαυτόν. βάλε ἀπὸ τοῦ συνθέτου ῥόδω 94) λίτραν α. καὶ μέλιτος καθαροῦ λίτρας ε. καὶ λειώσας ἐπίχει οἴνου καλοῦ ξέστας ι.

Eiufdem alia compofita confectio.

Rofis, exfectis unguibus, iniice mellis fextarios fenos: et per annum ita finito. tum hujus compofiti cape lib. unam, mellis puri lib. quinque, eifque omnibus laevigatis vini optimi fextarios decem affunde.

---

88) Forte: τὴν — τροφήν.
89) Sic etiam in principio Codicis in capitum indicibus, et hic paullo inferius. *Rofatum* apud Latinos etiam obtinet. Dioscor. V, 35. p. 338. appellat οἶνον ῥοδίτην.
90) De homine hoc dicitur, qui rosatum praeparat, non de rosis. Miror ergo Rasarium.
91) Accurate de ἐξωνυχισμένοις ῥόδοις exposuit eruditissimus Niclas ad Geopon. p. 550.
92) Utitur hoc Synes. T. I. p. 96. νέοι καὶ προπάλαιοι. Caret hoc et pluribus aliis vocabulis, quae in his libellis occurrunt, Stephani thesaurus.
93) Fruftra hoc vocabulum in Codice crucis figno notatum eft. Eft a πῶμα et πωμάζω, *operio.*
94) Sic. Forte, ῥοσάτου.

Ὑδροροσάτον.

Μέλιτος καλλίσου λίτρας λ. ῥόδων φύλλων λίτρας ι. ὕδατος πηγαίου λίτρας ξ. ἕψει τὸ ὕδωρ ἕως βράσεως 95) καὶ κουφίσας τὸ 96) κακάβιν, βάλε τὸ ῥόδον, πωμάξας 97) τὸ κακάβιν ἕως τελείας πέψεως, καὶ ἑψήσας τὸ μέλι, χώρισαι ἀπαφρίσας καὶ διϋλίσας τὸ ῥόδον, μίξον τὸ μέλι τῷ ζέματι τοῦ ῥόδου.

Ἄλλο ῥοσάτον.

Οἴνου πρωτίου 98) λίτρας κα. μέλιτος λίτρας η. ῥόδων φύλλων λίτρας γ. καὶ βρέξας τὸ ῥόδον τῷ οἴνῳ ἡμέρας ιε. καὶ διυλίσας ἐκ τοῦ οἴνου, ἕψε τὸ μέλι, καὶ ἀπαφρίσας, ἐνώσας 99) τῷ οἴνῳ βρόχῳ καὶ ἀναδήσας δεόντως ἔα.

Ῥοσάτον ἄλλο πρόσφατον.

Μέλιτος λίτρας ζ. οἴνου λίτρας κα. ῥόδων φύλλων λίτρας β. τρίψας τὸ ῥόδον δεόντως μίξον τῷ οἴνῳ ἐπὶ ἡμέρας β. εἶτα διϋλίσας τὰ φύλλα καὶ ἑψήσας τὸ μέλι ἐνώσας τὰ ἀμφότερα καὶ ἀναδήσας δεόντως ἔα.

Ἰάτον. 100)

Μέλιτος λίτρ. ζ. οἴνου λίτρ. κα. ἴων 1) δεσμίδια σμ. 2) φυλίσας ταῦτα βρέξον ἐν τῷ

Hydrorofatum.

Mellis optimi lib. 30. foliorum rofarum lib. 10. aquae fontanae lib. 60. coque aquam, donec ferueat, et ablato ab igni vafe, rofas iniice. tum vas obturabis, donec perfecta fit facta concoctio. ubi coxeris, mel feparatim coquendo fpuma expurgabis, et defecatis rofis, mel decocto rofarum infunde.

Aliud rofaceum.

Vini, quod primum exprimitur, pondo 21. mellis pondo 8. foliorum rofarum pondo 3. rofae vino immadefcant dies quindecim. tum e vino per colum traiicies, melque excoques, et fpumam abiices: et vino, in quo rofae maduerint, addes: et probe obturata sic permittes.

Aliud rofaceum recens.

Mellis pondo 7. vini pondo 21. foliorum rofarum pondo 2 tritas, ut par eft, rofas vino biduum admifceto. tum rofis excolatis, et melle cocto, utrumque commifcebis, et probe obturata dimittes.

Violaceum.

Mellis pondo 7. vini pondo 21. violarum manipuli 240. has in folia re-

95) A βραξω Nec hoc eft apud Stephanum

96) τὸ κακάβιν. Ita bis hoc loco. Alibi fcribitur κακάβη et κακκάβη. v. Alciphron. p. 288. Pollux p. 620. 1282

97) Immo, πωμάσας, uti paullo ante.

98) Conjicio: πρωΐου vel πρωΐμου. Vide Geopon. edit. Niclas. in indice πρώϊμον.

99) Ita ad litteram Codex. Forte, ἐνώσας τῷ οἴνῳ, βρόχῳ τε ἀναδήσας. Mox eft, ἐνώσας, fed iterum ἀναδήσας.. Ita quoque tertio et quarto.

100) Haud dubie ex ἴον, *viola* Ergo potus ex violis.

1) A δεσμὶς. δεσμίδιον. Dicitur etiam δέσμη feu, ut alii fcribunt, δεσμή. Schol. Theocrit. ad Id. IV vers. 18. ἡ δέσμη. ἤτοι τὸ δεσμάτιον.

2) Rasarius de φυλλίζειν videtur cogitasse, quod tamen non reperi. Videtur aliquid requiri, quod *concidere*, *comminuere*, aut, aliquo modo *purgare*, notet. Concidenda enim funt ifta δεσμίδια τῶν

ὄινω ἡμέρας λ. καὶ διυλίσας τὰ ἴα ἕψει τὸ μέλι, εἶτα ἑνώσας τὰ ἀμφότερα καὶ ἀναδήρας δεόντως ἔα.

dacta in vino triginta dies macerabis. tum violis colo trajectis, mel coques. tum utrunque in unum compones, et obturata ita fines.

Χαμαιμηλάτον. 3)

Ὄινου 4) ἀσκαλωνίτου λίτρ. κα. μέλιτος λίτ. ζ. χαμαιμήλων κουκίων 5) ὀυγκ. ς. βρέχε τὰ κοκκία σὺν τῷ ὄινῳ ἡμέρας ε. καὶ διυλίσας αὐτὰ, ἑψήσας τὸ μέλι καὶ ἀπαφρίσας, ἕνωσον, καὶ ἀναδήρας, 6) ἔα.

Chamaemelatum.

Vini ascalonitae pondo 21. mellis pondo 7. granorum chamaemeli unc. 6. grana vino diebus quinis macerato. iisque excolatis, mel coquito. et, abjecta ſpuma, in unum omnia rediges, et obturata permittes.

Κονδῖτον πρότιςον ἐν κύςει λιθους. 7)

Μέλιτος ξέςην α. ὄινου ξεςία ε. πεπέρεως ὀυγκ. α. σαρξιφάγου 8) γράμματα δ. ναρδοςάχυες γρ. δ. καρπησίου 9) ζιγγιβέρεως, μειοῦ, 10) ἀσάρου, κασσιας, σίνωνος, πετροσελίνου, ἀκόρου, γεντιανῆς, δαύκου, ἀνὰ γρ. δ. τῷ ἀπηφρισμένῳ μέλιτι ἑνώσεις τὰ ξηρία 11) καὶ τῷ ὄινῳ, ἔα τὸ ἀγγεῖον ἡμέρας σι. πέψεως χάριν.

Conditum ad lapidem in vesica frangendum.

Mellis ſextarius, vini ſextarii quinque, piperis uncia, ſaxifragi drach. quatuor, ſpicae nardi tantundem, carpesii, zingiberi, mei, aſsari, cassiae, ſinonis, petroselini, acori, gentianae, dauci ana drach. 4. ſicca melle despumato et vino componantur: et vas, in quo posita fuerint, dies 210. ita finito, ut fiat concoctio.

12) Κονδῖτον.

Μέλιτος λιτρ. ι. ὄινου πρωτίου 13) λίτρ. λ. πεπέρεως ὀυγκ. α. τρίψας τὸ πέπερι, μῖξον

Conditum.

Mellis lib. 10. vini prioris lib. 30. piperis unc. 1. piper contundendum eſt,

ἴων. In mentem veniebat, ἀποφλοίσας, aut potius, φλοίσας, quod propius accedit τῷ φυλίσας. v. Theophr. hiſt. plant. p. 234. 540. Nisi malis διαλύσας τὰ δεσμίδια.

3) χαμαίμηλον, quod et εὐάνθεμον et ἀνθεμὶς vocatur, memorat Galen. in Glossis p. 74. Gregor. Nyss. T. II. p 474. Apud Dioscor. III, 154 p. 235. legitur, λευκάνθεμον, ἠράνθεμον et alia etiam nomina.

4) De hac urbe v. Steph. de urbb. in hoc vocabulo. Chryſoſt. T. VI. p. 297. B. Joseph. de bello Jud. p. 831. A. Hujus vini tamen nescio, num alibi facta ſit mentio.

5) Ita Codex. Rasarius videtur maluisse κόκκων. Sic mox eſt κοκκία. Cuci, arboris, ſimilis palmae, meminit Theophr. hiſt. plant. p. 286. et Plin. H. N. XIII, 9, 18 Sed id alienum ab h. l.

6) Toties ergo hic occurrit, ἀναδήρας Sed nec ἀναδαίρειν, nec ἀναδίζειν huc convenit. Rasarius conſtanter *obturare*, reddidit. Sed nec ἀποθυρώσας probabile, nec ἀποκλείσας. Supra p. 83. 84. Rasarius πωμάζειν ſeu ἀποπωμάζειν reddidit, *obturare* Succurrit ἀποθῆκας, ἀποθησαυρίσας, τηρήσας.

7) Ita omnia in Codice. Conjicio: πρὸς τοὺς ἐν κυςει λίθους.

8) Sic in Codice. v. Plin H. N. 20, 21, 30. Theophr. hist. plant. lib. V. c. 7. p. 694. Varia nomina habet. Latini *ſaxifragam* appellant.

9) Theophr. l. l. p 1010.

10) Alibi μᾶον et μῆον legitur. Paullo poſt fortasse legendum. σίσωνος, loco σίνωνος. v. Diosc. III, 64 p. 200.

11) *Medicamenta arida.* v. Paul. Aegin. lib. VII. cap. 13. p. 275.

12) Hic videtur deeſſe: ἄλλο.

13) Vide paullo ante notam 98.

τῷ ὄινῳ, καὶ ἀπαφρίσας τὸ μέλι, ἔνωσον τῷ ὄινῳ καὶ ἀναδήρας, ἔα.

Ἀνισάτον. 14)

Μέλιτος λίτρας ι. ὄινου πρωτίου λευκοῦ λίτρ. λ. ἀνίσου ὀυγκ. ι.

Σχόινανθον. 15)

Πρὸς ιϛ. 16) κρόκου 17) ϛαθμοῦ ιβ. μαϛίχης γρ. ιϛ. τρίψας ταῦτα ἔνωσον τῷ ὄινῳ, καὶ ἀπαφρίσας τὸ μέλι, καὶ ἐνώσας ἅπαντα καὶ ἀιαδήρας, ἔα.

Στυρακάτον.

Μέλιτος λίτρ. λ. ϛύρακος λίτ. α. ὄινου λίτ. ϛ. ἀπαφρίσας τὸ μέλι καὶ τρίψας τὸν ϛύρακα μῖξον, καὶ μετὰ τοῦ ἀπηφρισμένου μέλιτος ὄντος ἐν τῇ θυΐᾳ μίξας τὸν οἶνον, ἀναλαβὼν τῇ χειρί σου χρῶ.

Ἀψινθάτον.

Ἐις τοὺς ν. ξέϛας τοῦ ὄινου βάλε κόϛου ὀυγκ. ἡμ. φύλλου ὀυγκ. ἥμ. ἀμώμου ὀυγκ. ἥμ. κασίας ὀυγκ. ἥμ. μέλιτος ξέϛας ι. καὶ ἀψινθίου τὴν βοτάνην ἀπόβρεξον εἰς οἶνον ὀλίγον. καὶ τοῖς προειρημένοις ἐπίχει τοσοῦτον τοῦ ἀποβρέγματος, ὅσον γευομένῳ σοι καλῶς φανῇ.

ΒΙΒΛ. Σ. ΚΕΦ. α.

Περὶ κατακλίσεως. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. δ. λόγου τῶν ποιουμένων βοηθημάτων.

Τοῖς μὲν ὀξέως νοσοῦσι κατακεκλίσθαι συμφέρει· κοποῦσθαι γὰρ οἱ οὕτω κάμνοντες οὐ δέονται. τοῖς

vinoque admiscendum. tum mel despumatum cum vino compones, et obturata fines.

Anifatum.

Mellis lib. 10. vini prioris albi lib. 30. anisi unc. 5.

Ex junco odorato.

Ad drach. 16. junci odorati adde croci pondera 12. maftiches drach. 16. haec omnia contrita vino compones: melque despumabis, et omnia fimul mifcebis, obturabisque, et ita permittes.

Styracatum.

Mellis lib. 30. ftyracis lib. 1. vini lib. 6. mel despumato, ftyracem terito, commisceto. et cum melle defpumato vinum in mortario misceto, et manu tua excipiens utitor.

Abfinthite.

Ad vini fextarios quinquaginta injice cofti, folii, amomi, cassiae fingulorum femissem, mellis fextarios decem: et absinthium herbam pauco vino macerabis, et praedictis rebus tantum ejus diluti affunde, quantum tibi guftanti rite confectum esse videatur.

De decubitu. Ex Antylli quarto libro, de auxiliis, quae fiunt. Lib. VI. Cap. 1.

Decumbere autem confert iis, qui acuto morbo detinentur: quoniam, qui

---

14) Hoc loco Codex: ἀνισάτον, et mox, ἀννίσου.

15) Ex σχοῖνος et ἄνθος, nisi σχοινάτον fcripferint. De σχοῖνον v. Niclas ad Geopon. p. 82. 430. 444.

16) Vide Rafarium.

17) Forte, ϛαθμούς. Paulo poft vers. 15. forte: ἀναβαλὼν τῇ χειρί.

δὲ χρονίως ἀῤῥωστοῦσι κατὰ τὰς ἐπισημασίας μόνον κατακλίνεσθαι συμφέρει· ἐν δὲ τοῖς διαλείμμασι, καὶ κινεῖσθαι οὐδὲν κωλύει, μοχλίας δεομένοις καὶ ποικίλων ἐρεθισμῶν. τὸ δὲ σχῆμα τῆς κατακλίσεως, τῶν μὲν περὶ τὴν κεφαλὴν πεπονθότων, ἀνάῤῥοπον ἔστω, πλὴν τῶν φρενητικῶν. τὸ γὰρ ὕπτιον ἐπὶ τούτων αἱρούμεθα σχῆμα, διότι τὸ ἀνάῤῥοπον ταρακτικόν πως ἐστι. καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν θώρακα δὲ συμβαινόντων ἐπιτήδειος ὑψιλὴ κατάκλισις· ἐπὶ δὲ δυσεντερικῶν καὶ κοιλιακῶν καὶ τῶν περὶ τοὺς κενεῶνας, τὸ ὕπτιον ἁρμόζει. ἐπὶ δὲ γονοῤῥοίας καὶ σατυριάσεως καὶ νεφρίτιδος, ἐφ' ὁποτερονοῦν τῶν πλευρῶν κατακλίνεσθαι συμφέρει. ἡ μὲν γὰρ γονόῤῥοια καὶ σατυρίασις παροξύνεται θερμαινομένων τῶν τόπων, ἐπειδὰν ὕπτιοι κατακλίνωνται· ἡ δὲ νεφρῖτις, θλιβομένης τῆς ὀσφύος τούτῳ τῷ σχήματι. ἐπὶ δὲ τῶν ἀτροφούντων καὶ βραδυπεπτούντων, ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν σύμφορος, ὡς ἂν περιπτυσσομένου τῇ 18) γαστρὶ τοῦ ἥπατος καὶ θάλποντος αὐτήν. ἐν μέντοι ταῖς σκιῤῥώδεσι διαθέσεσι τοῦ ἥπατος, καὶ ταῖς ἐξογκώσεσι, καὶ ταῖς φλεγμοναῖς ταῖς ἀποστατικαῖς, ἡ ἐπὶ τὸ δεξιὸν κατάκλισις ἀμείνων, ὥσπερ γε σπληνὸς, ἐν τοιαύταις διαθέσεσιν ὄντος, ἡ ἐπ' αὐτὸν κατάκλισις βελτίων. ἐπὶ δὲ στρόφου καὶ εἰλεοῦ καὶ τῶν περὶ τὸ κῶλον διαθέσεων τὸ μέσον τοῦ τε ὑπτίου καὶ τοῦ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἁρμόζει. παραφυλάξαι δὲ ἐπὶ τῶν κωλικῶν 19) παρηγοροῦν αὐτοὺς, τὸ ἀναῤ-

ita laborant, lassari non debent. qui vero diuturnis morbis funt correpti, folum confert decumbere, cum urget accessio. at in intervallis, etiam moveri nihil prohibet: cum motione, et variis quoque excitationibus indigeant. Figura autem decubitus eorum, quibus caput laborat, in fublime vergat, praeterquam in phreneticis, quoniam in eis humilem atque inclinatum decubitum volumus: quia decubitus in fublime elatus, quodammodo eos perturbat. Praeterea iis, quae in thorace accidunt, fublimis decubitus eft accommodatus. In dyfentericis vero et coeliacis decubitus convenit ad ilia inclinatior. In gonorrhoea, fatyriasi, et renum dolore, in utrumuis latus decumbere poteft. nam gonorrhoea, et fatyriasis exacui, exacerbarique folent locis excalfactis: cum in reclinato decubitu manent. renum dolor tum exacerbatur, cum lumbus ea figura comprimitur. iis autem, qui non nutriuntur, quique tarde concoquunt, in finiftrum latus utile eft decumbere, ut jecur ventriculo circumfusum eundem calefaciat: in fcirrhosis vero jecoris affectionibus, et tumoribus et inflamationibus contumacibus, in dextrum latus decumbere eft melius: quemadmodum fi lien eisdem malis correptus fit, in eum decumbere fatius eft. fed in torminibus inteftinorum, et in ilei, atque coli affectionibus, medius inter fupinum et finiftrum convenit. Cavendum autem eft in colicis, ne illorum dolorem mitigemus, a pedibus decubitum altiorem facientes: cum hic decubitus et caput, et inftrumenta fensuum repleat. praeterea, quos ventris

18) Forte, τὴν γαστέρα.

19) Haec leviter corrupta funt. In παραφυλάξαι intelligitur δεῖ, ut faepe alibi. παραφυλάξαι refertur ad τὸ ἀνάῤῥοπον σχῆμα. παρηγοροῦν mihi dubium eft. Forte, τὸν παρηγοροῦντ'. Ergo conftructio: τὸν δὲ παρηγοροῦντα φυλάξαι δεῖ τὸ ἀνάῤῥοπον σχῆμα.

ῥοπον ἐκ τῶν ποδῶν σχῆμα· πρηνὲς 20) δὲ σχῆμα συμπληρωτικὸν μὲν κεφαλῆς καὶ τῶν αἰσθητηρίων· τοῖς δὲ τὴν κοιλίαν αὐτὴν ὀδυνομένοις ἢ κατεψυγμένοις, οὐκ ἀνάρμοστον τὸ σχῆμα τοῦτο.

Κ Ε Φ. β.

Περὶ ἡσυχίας. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Οἷς δὲ ἡ κατάκλισις ἁρμόζει, τούτοις καὶ ἡ ἡσυχία καὶ 21) ἠρεμία. μάλιστα δὲ ἁρμόζουσιν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν ἐπισημασιῶν, καὶ ταῖς ἀναβάσεσιν, ἐπί τε τροφῇ προσφάτως 22) εἰλημμένῃ, καὶ πρὸ ὕπνου δὲ μέλλοντος ἁρμόδιος ἡσυχία.

Κ Ε Φ. γ.

Περὶ ἀσιτίας. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Πλῆθος συστεῖλαι καὶ σαρκῶν καὶ αἵματος, ἄπεπτα 23) σιτία πέψαι, πληρώτητα κενῶσαι, ῥεύματι ξηράναι, μάλιστα διὰ πλῆθος γινόμενα, ἔτι 24) παρηγορεῖ πλαδούς 25) παρηγορεῖ δὲ καὶ ὀδύνας αὐτὰς ἀπὸ δριμύτητος γινομένας· ἀλλὰ 26) τὰς διὰ πλήθους ἔνστασιν.

Κ Ε Φ. ε.

Ἐκ τοῦ δ. λόγου τῶν ποιουμένων. 27) Περὶ τῆς ἐξ ὕπνου ὠφελείας. Ἀντύλλου.

Ὕπνος ἀνίησι τὰ συντεταμένα, καὶ μαλάττει τὰ ἐσκληρυμμένα, καὶ χεῖ τὰ συνεστῶτα,

dolor, aut ejusdem frigus vexat, eis quoque talis figura decumbendi non eſt accommodata.

De quiete. Ex eodem libro. Cap. 2.

Quibus decubitus, iis etiam quies et tranquillitas convenit: ac praecipue quidem in principiis accessionnm, itemque incrementis, et poſt cibum nuper ſumptum, et cum quis dormire cogitat, apta eſt quies, atque tranquillitas.

De aegroto abſtinendo. Ex eodem libro. Cap. 3.

Abſtinendus aeger eſt, cum carnis et ſanguinis copiam contrahere volumus, itemque cibos incoctos coquere, plenitudinem evacuare, defluxiones ſiccare, easque praecipue, quae ex plenitudine oriuntur: quae res madores quoque mitigat. ſed et dolores ipsos lenit, quos acrimonia excitavit: qui vero ex plenitudine oriuntur, eos irritat.

Antylli, de utilitate, quam ſomnus affert. Ex quarto libro auxiliorum, quae fiunt. Cap. 5.

Somnus remittit, quae tenſa ſunt, emollit indurata, ſundit cohaerentia,

20) πρηνὲς in margine explicatur: τουτέστιν, εἰς κεφαλήν.

21) In hoc Codice ſemper reperitur ἠρεμεῖν et ἠρεμία.

22) In Codice eſt: ἤδη μένη, ſed litterae δ. inſcriptum λ. Correxi ergo, ut edidi.

23) Forte hic inſerendum τε. Mox forte, ῥεύματα.

24) Forte, ὅτι.

25) Erotian p 40. habet πλάδος. Vide Foesii Oecon. Hippocr. in hoc vocabulo. Dioſcor. I, 21. p 19. στομάχου πλάδον καὶ ὀτο.ἰαν καὶ καύσωνα παρηγορεῖ.

26) Μὴ interponendum videtur.

27) Supra cap. 1. additur βοηθημάτων. Sic et cap. 21. hujus libri et alibi.

καὶ τὰ ἀνώμαλα εἰς ὁμαλότητα καθιστᾷ, ἔτι τὲ τοὺς κλόνους καὶ τὰς ψυχικὰς ταραχὰς καθίστησι, καὶ τὸ πνεῦμα ὁμαλύνει, καὶ ῥεύματα ἵστησι, παχύνων τὰ ἐν τῷ σώματι ὑγρά. καιρὸς δὲ ὕπνου, ἐν μὲν τοῖς διαλείπουσιν, ὁ τῆς ἀνέσεως· εἰ δὲ ἐπιμήκης ὁ παροξυσμὸς εἴη, ὅ, τε τῆς ἀκμῆς, καὶ ὁ τῆς παρακμῆς ἐπιτήδειοι· ὁ δὲ τῆς ἀρχῆς ἀλυσιτελέστατος· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ πρὸ τῶν παροξυσμῶν ἀνεπιτήδειος. ἐν τῇ ἐπιδόσει, εἰ μὲν βραχεία τυγχάνει, οὐκ ἐπιτρεπτέον ὕπνον· εἰ δ' ἐπιμήκης, εἰ μὲν μετὰ μέσην ἡμέραν γίγνοιτο 28) τῆς ἐπιδόσεος, κωλυτέον. φύσει γὰρ πᾶς ὕπνος δειλινὸς κακός. εἰ δὲ μετὰ μέσην νύκτα, καὶ μάλιστα περὶ τὸν ὄρθρον, μεσοῦσά πως ἡ ἐπίδοσις τύχοι. συγχωρητέον δὲ τοῖς συνεχέσι. νὺξ μὲν ἡμέρας ἐπιτηδειοτέρα· νυκτὸς δὲ ἔτι βελτίω τὰ μετὰ τρίτην ὥραν, καὶ μάλιστα τὰ τελευταῖα· τῆς δὲ ἡμέρας, ὅ, τε ὄρθρος, καὶ μέχρι μέσης ἡμέρας.

inaequalia ad aequalitatem perducit. itemque quassationes, et animi turbationes sedat, spiritum lenit, defluxiones sistit, humores, qui sunt in corpore, crassos faciens. Somni vero tempus in morbis intermittentibus est, cum fit remissio. quod si longior sit accessio, tunc et status, et declinationis tempus accommodatum est. at tempus principii est inutilius. atque etiam minime aptum est id, quod accessiones antecedit. In incremento vero, si breve sit, non est in eo refugiendus somnus: at si longius, atque post medium diei fiat, tunc est prohibendus. suapte enim natura omnis vespertinus somnus est malus. verum, si post mediam noctem, et praesertim circa diluculum, medium quodammodo incrementi contingat, permittendum est, ut continuo dormiatur. nox autem est die aptior. in ipsaque nocte, accommodatiora sunt ea, quae post horam tertiam sunt, et praesertim ultima. in die vero, diluculum, et pars usque ad meridiem, caeteris praestant.

Κ Ε Φ. ϛ.

Περὶ ἐγρηγόρσεως. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Eiusdem, et ex eodem libro. De vigilia. Cap. 6.

Ἐγρήγορσις πλῆθος διαφορεῖ, καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ ὑποβιβάζει, καὶ πρὸς τὴν κάτω διέξοδον εὐτρεπίζει, καὶ νωθρότητα διαλύει, καὶ βάρος ἀποικονομεῖ, καὶ τὰ ἐκλελυμένα ἐπιστρέφει, 29) καὶ τόνον τῇ τε φύσει, τῇ τε ψυχῇ περιτίθησιν, ἱδρῶτας ἐπέχει. τοῖς δὲ καθαιρομέ-

Vigilia plenitudinem (per halitum) digerit: quae in ventre sunt, minuit, et ut per partes infernas exeant, praeparat: languorem dissoluit, gravitatem dispensat, resoluta corrigit: et robur naturae atque animo adiungit: sudores cohibet. iis vero, qui ex medicamento purgan-

28) Forte interponendum τὰ aut τό.
29) Forte, ἐπιστύφει.

νοις ὑπὸ φαρμάκου παρεγγυητέον, μέχρι τῆς παντελοῦς καθάρσεως ἐγρηγορέναι. ἐγρηγορτέον δὲ καὶ 30) ἐπὶ τροφῇ αὐτόθι εἰλημμένῃ καὶ ποτῷ, καὶ ἐν ἐπισημασίᾳ, καὶ πρὸ αὐτῆς, ὡς ἐν τῷ περὶ ὕπνου δεδήλωται τόπῳ. ποιητικὰ δὲ ἐγρηγόρσεως, τρίψις σκληροτέρα χωρὶς λίπους, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ δι' ὠμολίνων. 31) τριβέσθω δὲ μάλιστα τὰ σκέλη. καὶ τὰ χρίσματα δὲ, ὅσα δριμύτερα, νίτρον ἢ εὐφόρβιον, ἢ λιμνήστην, 32) ἢ κάχρυ, ἢ καρδάμωμον, ἢ πύρεθρον, 33) ἢ ἀγρίαν σταφίδα, ἢ κόκκον κνίδιον, ἢ νάπυ ἔχει. καταπλάσματα δὲ, τὰ διὰ νάπυος σκέλεσιν ἐπιβαλέσθω· ποιητικὰ δὲ ἐγρηγόρσεως καὶ τὰ τοιαῦτα, κνισμὸς βίαιος, τιλμὸς τριχῶν, ὁλκὴ δακτύλων, σπαραγμὸς στομάχου διὰ καθέσεως δακτύλων, πρόσθετα ἐντιθέμενα τῇ ἕδρᾳ, ὧν ὕλη γέγραπται. ἔτι ὀσφραντῶν τὰ δυσώδη καὶ πταρμικὰ, φάρμακα δριμέα προσαγόμενα τοῖς ὄμμασιν, ἢ αὐτὸ τὸ ἔλαιον ἐγχεόμενον, σικύαι τιθέμεναι κατὰ βουβώνων, ἐμβοήσεις συνεχεῖς, προσαγγελίαι ταραχώδεις, λόγοι ἐπιτριπτικοὶ, θεάματα, οὐ μόνον ἐγρηγόρσεως ποιητικὰ, ἀλλὰ καὶ καταφορᾶς εἴη διαλυτικά. 34) τί ἂν εἴη ἄτοπον.

tur, ut ufque ad perfectam purgationem vigilent, imperandum eft. poft etiam fumptum tunc cibum et potum, itemque in acceffione, et ante acceffionem, ut cum de fomno loqueremur, memoravimus, vigilare homines debent. Vigilias inducunt frictiones duriores fine pinguedine, et magis etiam, fi ex lineis pannis crudis obeantur. praecipue autem crura fricentur: Unguinaque conueniunt, quae acriora funt, quae nitrum, aut euphorbium, aut limneften, aut cachry, aut cardamomum, aut pyrethrum, aut vuam taminiam, aut granum cnidium, aut finapi capiunt. Cataplafmata quoque cruribus ex finapi fuperdentur. Vigilias etiam faciunt haec; pruritus violentus, pilorum evulfio, digitorum tractio, ftomachi vellicatio digitis iniectis facta: quae ano admoventur, atque induntur, quorum eft iam defcripta materia: ex iis, quae odorari folemus, quae foedi funt odoris: quae fternutamenta cient: acria medicamenta oculis admota: aut oleum ipfum infufum: cucurbitulae inguinibus affixae: clamores continui: nuncii turbulenti: fermones, qui affligunt, et cruciant. Spectacula vero non folum vigiliarum funt efficientia, fed etiam propenfionem in fomnum nimiam diffoluunt. ergo quid fiet incommodi, fi adhibeantur?

---

30) Hoc καὶ in margine additum. Mox in textu eft: εἰλημμένη, fupra tamen fcriptum litterae ω. littera μ. Ex parte ergo folummodo correctum.

31) ὠμόλινα fatis nota funt.

32) Vide Apulej. de herbis cap. 34.

33) Diofcor. III, 86. p. 207.

34) Poftrema verba leviter corrupta.

Κ Ε Φ. ζ.

Περὶ λαλιᾶς. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἡ λαλιὰ κεφαλῆς μὲν ἔχει συμπληρωτικὸν καὶ βάρους ἐμποιητικῆς. 35) ἔστι δὲ καὶ δυνάμεως καταλυτικὴ μάλιστα ἐν πυρετοῖς, καὶ ἔτι μᾶλλον κατὰ τὰς ἐπισημασίας, καὶ δίψους ποιητική, καὶ γλώσσης ξυραντική. ἀνάρμοστος δὲ καὶ ὀφθαλμιῶσι καὶ αἱμοῤῥαγοῦσιν ἐκ μυκτήρων. μάλιστα δὲ τοῖς αἷμα ἀνάγουσιν. ἐπιτήδειος δὲ τοῖς εἰς ὕπνον ἀμέτρως καταφερομένοις.

Κ Ε Φ. η.

Περὶ ἀναφωνήσεως. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Γυμνάσιον 36) μέν ἐστι θώρακος καὶ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων ἡ ἀναφώνησις, καὶ πρόγε τούτων τῆς φυσικῆς θερμασίας, τὴν μὲν θερμασίαν αὔξουσα, καὶ καθαίρουσα, καὶ τονοῦσα καὶ λεπτύνουσα· τὰ δὲ τοῦ σώματος μέρη στεῤῥὰ, καὶ εὔτονα, καὶ καθαρὰ, καὶ 37) δυσπαθῆ κατασκευάζουσα. χρώμεθα δὲ ἀναφωνήσει, ποτὲ μὲν ὑπὲρ πάθους θεραπείας, ἤτοι φωνῆς κεκμηκυίας, ἢ καὶ παντὸς τοῦ σώματος· ποτὲ δὲ, ὑπὲρ διορθώσεως φωνῆς πεπονθυίας κατὰ πάθος, ἢ ἐκ φύσεως. ἁρμόζει δὲ στομαχικοῖς,

Eiusdem, de sermone. Ex eodem libro. Cap. 7.

Sermo vim quandam habet, ut caput impleat, et gravitatem afferat. quin etiam vires dissoluit, idque praecipue in febribus, et magis quoque in accessionibus. sitim etiam inducit: ac linguam siccat. est itidem lippientibus, et quibus sanguis e naribus funditur, et maxime iis, qui sanguinem reiectant, incommodus. est autem aptus iis, qui praeter modum ad somnum sunt propensi.

Eiusdem, de vociferatione. Ex eodem libro. Cap. 8.

Vociferacio est thoracis, et vocalium instrumentorum: et prius etiam, quam horum, naturalis caloris exercitatio. calorem namque auget, purgat, firmat, et attenuat. solidas vero corporis partes, robustas, puras, et offensae minime obnoxias reddit. Vociferatione autem utimur quandoque ad morbi medelam, vel vocis defessae, vel totius etiam corporis: quandoque vero, ut vocem, vel ex morbo, vel suapte natura male affectam emendemus. Conuenit autem haec stomachicis, vomentibus, acidum ructantibus, aegre concoquentibus. atque etiam accommoda est iis, quibus pituita redundat in cor-

---

35) Sic, sine ulla dubitatione Codex per siglam satis notam. Conjicio: ἔχει τι συμ. καὶ βάρους ἐμποιητικόν.

36) Codex, sine sensu, γυγμάσιον, ut alia plura, quae silentio transii.

37) δυσπαθὴς, qui difficulter afficitur. Ergo robustus, firmus.

ἐμέτοις, 38) ὀξυρεγμῶσι, 39) φιλαπέπτεις· 40) τοῖς πολυφλεγμάτοις 41) δὲ κατάλληλος, καὶ γυναιξὶ ταῖς ἐν κίσσῃ. τοῖς δὲ περὶ κεφαλὴν πάθεσιν ἀνάρμοςος, συμπληρωτικόν τι ἔχουσα, καὶ αὐτῆς, 42) καὶ τῶν ἐν αὐτῇ αἰσθητηρίων. ἁρμόζει καὶ ἀνορέκτοις καὶ ἀτρόφοις. μάλιςα δὲ παρείτοις 43) καὶ ὑδρωπικοῖς, καὶ ἀσθματικοῖς· ἀναλήψεσί τε ταῖς ἀπὸ νόσων καταλληλοτάτη. 44) ἐπειδὴ δὲ καὶ φωνὴ κάμνει, ποτὲ μὲν, διὰ πολλὴν λαλιὰν καὶ ἄμετρον, ποτὲ δὲ, διὰ βοῆς μέγεθος, ποτὲ δὲ, δι' ὀξύτητα καὶ συντονίαν· κάμνει δὲ καὶ διὰ σιωπὴν, οἷον ἐπιλανθανομένη τῶν ἰδίων ἔργων· χρήσιμος ἐπὶ πᾶσι τοῖς εἰρημένοις ὁ τῆς ἀναφωνήσεως τρόπος· τὸ μὲν πλῆθος τῆς λαλιᾶς 45) ἐπιδιαλύων, τὴν δὲ ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς βοῆς γεγονυῖαν ἰωμένη τῇ τε πρᾳείᾳ καὶ 46) ἠρέμα καθαιρέσει· τὴν δὲ ὀξύτητα, τῷ καταπασμῷ 47) πρὸς τοὺς βαρεῖς φθόγγους· ὁ δὲ ἐκ τῆς σιγῆς εἰ καὶ μὴ

pore, et mulieribus praegnantibus, fastidio, cui picae nomen est, obsessis. Capitis vero affectionibus non est idonea: cum nescio quid facultatis ad replendum caput, et instrumenta sensuum capite contentorum, habeat. Iam vero iis, qui cibi fastidio tenentur, quique non aluntur, conuenit: praecipue vero languidis, hydropicis, et asthmaticis, itemque refectionibus ex morbo, accommodatissima est. Nunc vero, quoniam vox laborat, partim propter longam et nimiam loquelam, partim propter clamoris magnitudinem, partim propter acumen, et contentionem, partim vero propter silentium, quasi suarum actionum oblita, ideo fit, ut in hisce omnibus, quae dicta sunt, vociferationis usus sit utilis: cum longam loquelam dissoluat, et noxae, quae ex clamoris magnitudine contracta est, placida et quieta imminutione medeatur: acumini vero occurrat, graviores sonos inspergendo. Qui vero ex silentio oritur, quamvis non proprie vocis sit labor, tamen cum vocis labore pro-

38) Forte, ἐμετικοῖς, qui facile ad vomitus irritantur.

39) Forte, ὀξυρεγμιῶσι Dioscor. IV, 1. p. 245. ὀξυρεγμιῶσι δίδοται. Erotiano p. 37 in ὀξυρεγμίην. Reliqua loca scriptorum consulto praetermitto, et hic et alibi, ne nimis sit molestus hic libellus.

40) Hujus vocabuli litterae, a principio, linea subnotatae sunt hae: φιλαπέ. Fortasse ergo aliquis maluit, ὀπέπτεις. Ego hoc vocabulum non sollicito. Alia sunt ejuscemodi composita quae malam quandam adsuetudinem perpetuitatemque notant, ut φιλαπεχθήμων, φιλεγκλήμων, φιλαυστηρός, φιλαπεχθής, φιλαμάρτητος.

41) Sunt et haec composita in usu. Mihi tamen in mentem veniebat, πολυφλεγματίκοις, a φλεγματίας.

42) τῆς κεφαλῆς.

43) Hoc vocabulum linea subnotatum. Forte, παραλυτικοῖς, παρειμένοις.

44) Codex: καταλληλότητα. Substantivum hic non habet locum. Ceterum καταλληλότης est apud Apoll. Alexandr. edit. Sylburg. p. 9. 10. etc.

45) ἐπιδιαλύων et ἰωμένη inter se non conveniunt. Istud sane ad τρόπος, hoc ad ἀναφώνησις referri potest. Verum hoc inusitatum. Praeterea post γεγονυῖαν addendum videtur βλάβην, aut simile aliquid.

46) Rursus in Cod. ἠρέμα, Forte, ἠρεμαίᾳ.

47) De hoc valde dubito. Rasarius καταπασμὸς deduxit a καταπάσσω. In musicis memoratur κατάσπασμα. Ergo nec κατασπασμὸς, uti simplex σπασμὸς, absurdum. Forte ergo hic notat, depressionem, demissionem a voce acuta ad gravem. Mox cap. IX. est κατασπάσαντα τὴν φωνὴν, ubi rursus vitiose scriptum erat, καταπλάσαντα. Sic, confuso κατασπᾷν et καταπλάττειν in unum.

κυρίως καλεῖται κάματος φωνῆς ἀλλὰ τό γε ἀνάλογόν τι πέπονθε καμάτῳ. χρήσιμος καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ εἴδους ἡ ἀναφώνησις, γυμνάζουσα τὴν φωνήν, ἢ καὶ τῶν ὀργάνων δὲ τῶν φωνητικῶν κεκμηκότων, καὶ παντὸς τοῦ σώματος ἠτονηκότος, ἢ κεκοπωμένου, χρήσιμα εἰς ἀποθεραπείαν.

portionem quandam habet : quocirca ad eum quoque vociferatio eft utilis, quae vocem exerceat. si denique vocalia inftrumenta defeffa fint, totumque corpus fuum tenorem non feruet, aut laffitudine obfideatur, tunc ad eorum reftitutionem, et curationem, utilis eft vociferatio.

Κ Ε Φ. θ.

Τίς ὁ τῆς ἀναφωνήσεως τρόπος. Τοῦ αὐτοῦ Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δ. λόγου.

Δεῖ δὲ τὸν μέλλοντα ἀναφωνεῖν, κοιλίας 48) ἀποδεδωκυίας τριψάμενον ἡσυχῇ, καὶ μάλιστα τὰ κάτω μέρη, τό, τε πρόσωπον ἀποσπογγισάμενον, ἢ ἀπονιψάμενον, ἠρέμα τε προλαλήσαντα καὶ μέτρια, διαστήσαντα, βέλτιον δὲ καὶ προπεριπατήσαντα, οὕτως ἐπὶ τὴν ἀναφώνησιν ἔρχεσθαι. ἀναφωνείτω δὲ ὁ μὲν 49) ἄπειρος παιδείας, ἃ μέμνηται, καὶ ἃ δοκεῖ γλαφυρὰ εἶναι, καὶ ὅσα πολλὰς μεταβολὰς ἔχει λειότητός τε καὶ τραχύτητος. εἰ δὲ ἀνεπιστήμων 50) ἐπῶν εἴη, ἰαμβεῖα λεγέτω, τρίτην δὲ χώραν ἐλεγεῖα ἐχέτω, τετάρτην δὲ μέλη. ἄμεινον δὲ ἀποστοματίζειν, ἤπερ ἀναγινώσκειν τὸν ἀναφωνοῦντα. δεῖ δὲ πρῶτα μὲν ἐπὶ τῶν βαρυτάτων φθόγγων ἀναφωνεῖν, ὡς οἷόν τε μάλιστα κατασπάσαντα τὴν φωνήν, εἶτα ἐπὶ τοὺς ὀξυτάτους φθόγγους ἀνάγειν, κἄπειτα, μὴ ἐπὶ πολὺ διατρίψαντας ἐπὶ τῆς ὀξύτητος, αὖθις ἀνακάμπτειν ὀπίσω, κατὰ βραχὺ ποιουμένους τὴν ὕφεσιν τῆς φωνῆς, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὴν 51) βαρυτάτην ἔλθωμεν, ἀφ᾽ ἧς

Quis sit vociferationis modus. Ejufdem, et eodem ex libro. Cap. 9.

Qui vociferaturus eft, debet, cum aluus deiecit, fricari leniter : ac praecipue partes inferiores: faciemque fpongia madefacere, aut abluere : et prius fenfim loqui, ac per interualla mediocria. fed melius eft, ut prius deambularit : poft vero, ad vociferationem accedat. Is vero, qui doctrinae expers eft, vociferando dicat, quorum meminerit, quaeque clara, et multas habere lenitatis, et afperitatis mutationes videantur. fin autem verfus sciat, iambicos dicat : et tertius locus elegiae detur : quartus modulis numerisque. qua in re praeftat etiam, memoria recitare, quam legere. In primis autem vociferandum eft, vocem, quam gravifsimis fieri fonis poteft, producendo, tum ad acutiffimos eandem redigendo. deinde, cum non multum in acuto fono permanfum fit, retro viciffim paulatim reflectendum, vocem diminuendo, donec ad graviffimam, a qua ductum initium eft,

48) Cod. κοιλία. Mox rursus, ἡσυχῇ et ἠρέμα, fpiritu afpero.
49) Ita in marg. In textu : δεομένου.
50) Aut, οὐκ ἀνεπιστήμων, aut ἐπιστήμων, fcribendum. τρίτην proximum docet, hic aliquid deesse.
51) Ante dixit masculino genere περὶ φθόγγων. Unde ergo hic derepente feminina? Nam ad φωνῆς trahi nequit. Quiuis hoc poteft corrigere.

ἠρξάμεθα. μέτρον δὲ παρά τε τῆς δυνάμεως, καὶ τῆς προθυμίας, καὶ τοῦ ἔθους ληπτέον.

ΚΕΦ. ι.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ ὑγιεινῆς ἀναφωνήσεως.

Τὴν διὰ τῆς φωνῆς γυμνασίαν κατὰ τρόπον ἀσκουμένην πείρᾳ μαθὼν ἁπάντων ἴσως τῶν παραγγελμάτων ἀνυτικωτάτην εἰς ὑγείας ἀσφάλειάν τε καὶ φυλακήν· ἐσπούδασα τήν τε φύσιν τοῦ βοηθήματος, καὶ τὰς μεθόδους κατ' ἐμὴν δύναμιν ἀναγράψαι. τίς δέ ἐστιν ὁ τῆς ἀληθινῆς περὶ φωνὴν ἀσκήσεως τρόπος εἰς σώματος βεβαίαν ὑγείαν καὶ πολυχρονιότητα, ῥητέον ἤδη. Ὑπὸ πνεύματος γίνεται πᾶσα φωνὴ, κατ' ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν, ταμιευομένου καὶ τυπωθέντος ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸ τοῦτο δεδημιουργημένων ὑπὸ τῆς φύσεως ὀργάνων. ὥστε αὐτῆς ὕλην μὲν εἶναι τὸν ἀναπνεόμενον ἀέρα· τέχνην δὲ, εἰ χρὴ τοῦτον εἰπεῖν τὸ τρόπον, τὰ διαπλάττοντα τὸν ἀέρα μέρη τοῦ σώματος. ἀνάγκη δὴ οὖν, τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας αὐτῆς, ἤτοι περὶ τὸ πνεῦμα, ἢ περὶ τὰ τυποῦντα τοῦτο συμβαίνειν ὄργανα. ταῦτα δ' ἐστὶν, ἡ τῶν ἄκρων τῆς ἀρτηρίας τόπων τῆς ἐπιγλωσσίδος ὀνομαζομένης, καὶ τῶν τοῦ στόματος μερῶν, γλώσσης, ὑπερῴας, ὀδόντων, χειλῶν σύμμετρος καὶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν εὐδιοίκητος ἁρμονία. διασκεπτέον οὖν, ὁποῖός τις ὢν ὁ ἀὴρ, καὶ πῶς οἰκονομούμενος, ἀρίστην ἀποδείκνυσι τὴν φωνήν. κατὰ μὲν τοὺς ὀξυτάτους τῶν φθόγγων συνθλίβεσθαι συμβαίνει καὶ στενοῦσθαι, τόν τε τράχηλον, καὶ τὸν ἀνθερεῶνα, προσπιεζομέ-

revertatur. Modus vero a viribus, animi alacritate, et conſuetudine ſumendus eſt.

Antylli, de ſalubri vociferatione. Cap. 10.

Cum vocis exercitationem rite initam, omnium praeceptorum ad ſanitatis tutelam et conſervationem efficaciſſimam eſſe uſu atque experientia didicerim, dedi operam, ut et auxilii naturam, et qua via et ratione adhibeatur, quoad ejus fieri a me poteſt, deſcriberem. nunc igitur, quiſnam modus verae exercitationis vocis, ad firmam et diuturnam corporis valetudinem fit, dicendum eſt nobis Vox omnis fit a ſpiritu per reſpirationem atque inſpirationem depromto, et formato ab iis inſtrumentis, quae natura ad hunc uſum eſt fabricata: ut ejus materia ſit reſpiratus aër, ars vero, si ita dicendum eſt, partes corporis, quae aërem extendunt, atque dilatant. ergo neceſſe eſt, ejus praeſtantiam, et vitium, aut in ſpiritu, aut in ſpiritum formantibus inſtrumentis verſari. Inſtrumenta autem ſunt, extremorum aſperae arteriae locorum, ejus, quae epiglottis dicitur, oris partium, linguae, palati, dentium, et labrorum harmonia commoderata, atque ad actionem rite diſpoſita. Conſiderandum igitur eſt, qualis aër, et quomodo diſpenſatus, optimam vocem efficiat. ac in acutiſſimis quidem ſonis uſu venit, ut comprimatur, et anguſtetur collum, et mentum compreſſum vehementer ſupra a locis, quae ad gurgulionem ſunt, ad extremas linguae partes comprimatur, et anguſtetur:

νων ἰσχυρῶς ἄνω τοῖς περὶ τὸν γαργαρεῶνα τόποις τῶν τελευταίων τῆς γλώσσης μερῶν, καὶ ἀναλόγως τὸ λοιπὸν σῶμα συνισχναίνεσθαι τοῖς προειρημένοις μέρεσι, σύμμετρόν τε τῇ διαστάσει τῶν τόπων ἀέρα διέρχεσθαι· κατὰ δὲ τὰς τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκφωνήσεις καὶ μελῳδίας τόν τε τράχηλον ὡς οἷόν τε μάλιστα διευρύνεσθαι καὶ πλατύνεσθαι· τὰ στόματά τε τῆς γλώττης τελευταῖα ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν γαργαρεῶνα τόπων ἐπὶ μέγα διεστηκέναι, καὶ πολὺ δι' αὐτῶν κατὰ τὴν ἀναφώνησιν ἐκφυσᾶσθαι 52) πνεῦμα· τό, τε λοιπὸν σῶμα πᾶν ἀνίεσθαι, καὶ διὰ τὴν ἀραιότητα χαλᾶσθαι. τὴν μὲν οὖν τῶν ὀξυτέρων φθόγγων γυμνασίαν καὶ τὴν ἄχρηστον 53) τῆς ἀπὸ τῶν ὑπάτων κατὰ μικρὸν ἐπίτασιν ἢ τὴν παραυξήσεως φιλοτεχνίαν δεῖ πολλὰ χαίρειν. ἐάν τι 54) γὰρ εἰς ἀσφάλειαν σώματος ἐυμέλεια καὶ χρηστοφωνίας συμβάλλοιτο τὸν δὲ τῶν βαρυτέρων φθόγγων ἦχον ἀσκῶμεν. φαίνεται γὰρ μεγίστη τὶς εἶναι μοῖρα καὶ κυριωτάτη πρὸς ἀρετὴν φωνῆς ἀὴρ ὡς πλεῖστος εἰς τὸ σῶμα κατ' ἀναπνοὴν ἑλκόμενος, διά τε τῆς ἀρτηρίας καὶ τῶν ἄλλων, τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀνεστομωμένων ἀδήλων πόρων. τοῦτο δ' ἂν γένοιτο μάλιστα ὑπὸ πολλῆς τῶν ἐπισπωμένων αὐτὸν ἀγγείων εὐρύτητος. ἡ δὲ εὐρύτης ὑπὸ ἀσκήσεως ἐπιμελοῦς γίνεται, διϊστάντων τε καὶ διευρυνόντων ἐπίτηδες ἡμῶν τοὺς πόρους, καὶ

atque etiam, ut ad praedictarum partium proportionem, totum corpus simul attenuetur: et aër ad mesuram distantiae locorum pertranseat: et in pronunciationibus, et melodiis, quae ex ipsis fiunt, et collum, quam maxime fieri potest, dilatetur, atque amplificetur, et os ad extremas linguae radices, a locis, quae ad gurgulionem sunt, maximopere abscedat, et diducatur: et in pronunciando multus spiritus exsufletur: totumque reliquum corpus remittatur, et propter raritatem relaxetur. ergo acutiorum sonorum exercitationem, inutilemque intentionem, quam hypate paulatim efficit, aut artificiosam accrescendi industriam, ut multum valeat, fiuere deberet. quod si ad corporis tutelam suavitas cantus, et vocis praestantia conducat, graviorum sonorum vocem exerceamus. etenim aër quamplurimus respiratione in corpus per arteriam, et per caeteros apertos cutis meatus occultos attractus, maximum momentum afferre, et praecipua praestantiae vocis esse videtur portio. id vero fit vel maxime a multa vasorum aërem attrahentium latitudine. latitudo vero a concinna exercitatione conficitur, cum nos meatus accomodate diducimus, et dilatamus: et paulatim quamplurimum excipere aërem, et rursus eundem exsufflare conamur. parum enim deest, quin omnes virtutes, quas pronunciatio affert, a spiritus multitudine et copia praestari comperiamus. nam neque quispiam vehementem sonum unquam

52) Ita correxi, loco ἐκφύσασθαι. Vers. 8. malim: τὰ τελευτ. et στόματα explico ἐξόδους. Vide vers. 2.
53) τῆς redundare videtur. Rasarius in mente videtur habuisse, τὴν ἄχρηστον ἀπὸ τῆς ὑπάτης, nimirum, χορδῆς. Mox fortasse: καὶ τὴν τῆς παραυξήσεως.
54) Forte: τί γὰρ ἄν. Et mox: χρηστοφωνία — συμβάλλοιτο;

κατὰ μικρὸν ὡς πλεῖστον δέχεσθαι προσβιαζομένων, καὶ πάλιν ἐκφύσαν 55) ἀέρα. πάσας γὰρ ὀλίγου δεῖν τὰς ἀρετὰς τῆς ἐκφωνήσεως εἰρήσομεν ὑπὸ τοῦ περὶ τὸ πνεῦμα πλήθους ἐνεργουμένας. οὔτε γὰρ ἰσχυρὸν ἄν τις φθέγξαιτο πώποτε, μὴ σφοδρῷ τῷ πνεύματι διὰ τὸ πλῆθος χρώμενος, οὔτε μέγα τι τούτου 56) περιουσίᾳ χορηγούμενος· οὔ γε μακρὸν διατεῖνον χρόνον, εἰ μὴ τῷ μήκει τῆς φωνῆς ἐπαρκοίη τὸ τοῦ πνεύματος πλῆθος, οὔτε πυκνὸν, ἢ λαμπρὸν, ἢ πλῆρες, ἢ 57) διὰ μικρότητα τῆς ἐμπνεύσεως καὶ ἀσθενείας διάκενον καὶ σομφὸν καὶ χαῦνον ἐκπέμπον τὸν ἦχον. ὅταν ὁλοκλήρους καὶ σαφεῖς ἀποδοίη τὰς λέξεις, ἢ διὰ βραχύτητα τοῦ πνεύματος ὑποκλέπτοι καὶ κωλύει 58) τὰ λεγόμενα καὶ μὴ δύναιτο ἐξαρκεῖν. οὔτ' ἂν ἄλλο οὐδὲν κατορθώσειέν ποτε φωνῇ, μὴ πολλῷ πνεύματι χρώμενος· ἐπειδὴ τοίνυν φαίνεται μεγίστη μοῖρα πρὸς τὰς τῆς φωνῆς ἀρετὰς εἶναι τὸ πλῆθος τοῦ κατ' ἀναπνοὴν ἀέρος, πρὸ πάντων τούτου τοῖς φωνὰς ἀσκοῦσι φροντιστέον. τίς δέ ἐστιν ὁ τρόπος αὐτοῦ τῆς ἐπιμελείας ζητέον. ἐπεὶ τοίνυν ἡ εἰς ἡμᾶς ὁλκὴ τοῦ πνεύματος, διαστελλομένου, τοῦ τε 59) θώρακος, καὶ τῆς κοιλίας, καὶ τῶν καθ' ὅλην τὴν σάρκα πόρων, γίνεται· βίᾳ γὰρ ὁ ἀὴρ ἔσω ὠθεῖται πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς διαστάσεως γενηθεῖ-

ederet, nisi vehementi, propter copiam, ſpiritu uteretur: neque magnum quippiam, nisi ei magna ſpiritus copia abundaret Sed nec etiam longum tempus duraret, si non vocis productioni ſpiritus multitudo ſuppeditaretur: sicut etiam nec denſum, aut clarum, aut plenum quid emitteret: aut propter parvitatem, et imbecillitatem inſpirationis, inanem, raucum, ſolutumque ſonum ederet, cum perfectas, perſpicuasque dictiones reddat: aut cum propter ſpiritus exilitatem, quaſi caelet, quae dicuntur, atque impediat: nec ad pronunciandum ſit ſatis. quo tempore, nulla re alia vocem corriget, niſi multo ſpiritu utatur. Cum igitur copia aëris per ſpirationem attracti, maximum pondus afferre ad vocis praeſtantiam videatur, in primis ejus habenda eſt ratio ei, qui vocem exerceat. quis autem ſit modus hujus curae, et diligentiae, exponendum eſt. ergo cum ſpiritus in nos attractio fiat diducto pulmone, et ventre, et meatibus, qui in tota ſunt carne: (aër enim intro vi pellitur ad eam capacitatem a diductione factam naturali quadam neceſſitate, ut quod vacuatum eſt, impleatur:) nos eum per nares, atque os ingredientem videamus. ac multum etiam ejus per totius cutis meatus ingreditur. eo plus autem externi aëris intra nos recipiemus, quo majorem fecerimus capacitatem eorum locorum, quae ſunt

---

55) Forte: ἐκφυσώντων τὸν ἀέρα.
56) Fortasse: τούτου τῇ περιουσίᾳ μὴ χορηγ. οὔτε μακρόν.
57) Credo, omisso ἢ, legendum esse: διὰ τὴν μικρότητα τῆς ἐμπνεύσεως καὶ ἀσθένειαν, et mox, ἐκπέμπων. Sed proxima etiam dubia ſunt.
58) Sic omnia in Codice.
59) πνεύμονος videtur conjecisse Rasarius.

σαν εὐρυχωρίαν, κατὰ τὴν φυσικὴν 60) τὸ πληροῦσθαι τὸ κενούμενον ἀνάγκην, ἀθροῦμεν εἰσερχόμενον διὰ ῥινῶν καὶ στόματος, πολὺ δὲ καὶ διὰ τῶν καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν πόρων. τοσούτῳ 61) δὲ πλείονα δεξόμεθα 62) τὸν ἔξωθεν εἰς ἑαυτοὺς ἀέρα, ὅσωπερ ἂν μείζονα τὴν τῶν ἐφελκυσομένων αὐτὸν τόπων εὐρυχωρίαν ποιήσωμεν. διὰ τοῦτο οἱ μὲν πυκνοὶ καὶ στενόποροι, μικρόφωνοί τε καὶ τοῖς ἤχοις ἀσθενεῖς· οἱ δ' ἀραιοὶ καὶ τοῖς 63) ἀγγείοις ἀνεῳγότες ἰσχυρόφωνοι. παῖδες τὲ οὖν καὶ γυναῖκες, ἢ εὐνοῦχοι τῶν ἀνδρῶν ἀσθενέστεροι περὶ φωνὴν, διὰ στενότητα πόρων, καὶ οἱ ἄῤῥωστοι τῶν ὑγιαινόντων. ἐπειδὴ τοίνυν ἀποδέδεικται, τῶν μὲν περὶ τὴν φωνὴν κατορθωμάτων αἴτιον εἶναι τὸ πλῆθος τοῦ κατ' ἀναπνοὴν ἑλκομένου πνεύματος, τούτου δὲ τὴν τῶν πόρων εὐρύτητα καὶ διάστασιν, λοιπὸν ἂν εἴη σκοπεῖν, πῶς ἂν 64) αὐτὴ γένοιτο. ἐπεὶ οὖν πᾶσα σώματος εὐρυχωρία καὶ κοιλότης κατὰ δύο τρόπους αὔξεται καὶ διΐσταται κατὰ μικρὸν, ἤτοι τῶν περιεχόντων τὰς κοιλότητας χιτώνων περισακομένων 65) εἰς τὸ κύκλῳ πάντοθεν, ἤ 66) τῶν ἐναρμοζομένων εἰς αὐτὸ σωμάτων ἐκ προσαγωγῆς παραυξομένων, δι' ἀμφοτέρων φροντιστέον ἡμῖν καὶ εὐρυντέον τοὺς

eundem attractura. quam ob rem quorum densa cutis est, et meatus angustos habent, exiguae vocis sunt, et ad sonos edendos imbecilli. rari vero, et quibus vasa aperta sunt, vehementem vocem edunt. ac pueri quidem et mulieres, et eunuchi vocem imbecillius, quam viri emittunt. id quod eis propter meatuum angustiam contingit. atque aegrotantes, ob eandem causam, minorem vocem, quam bene valentes habent. Cum ergo ostenderimus, causam vocis corrigendae esse aërem spirando attractum, aërisque causam esse meatuum dilationem et diductionem, consequens est, ut, quo modo haec ipsa fiat, considerandum esse videatur. quoniam igitur omnis corporis capacitas, et cavitas duobus modis augetur, et paulatim diducitur, vel, cum tunicae, quae cavitates amplectuntur, ex omni parte in orbem concluduntur: vel, cum corpora ad id accommodata, ex additione augentur: utriusque ratio nobis habenda est, et meatus dilatandi, in qua re densationem omnem, et eam quoque inducentes causas fugere debemus: ut maxime remittatur, quod non tensum est, in longitudinem, quod vero fusum est, in latitudinem: et moles corporis conseruetur. praeterea vero aërem augere oportet, tum per inspirationes paula-

60) Vocabulum *φυσικὴν* linea subnotatum atque ejus loco quaedam in margine scripta erant, quae tamen rursus rasura sublata sunt. Post *φυσικὴν*, loco *τὸ*, malim *τοῦ*, et mox: *ἀθρόυ μὲν εἰσερχομένου — πολλοῦ δέ*. v. pag. 101. vers. 10

61) Codex: *τοσοῦτο*. Forte mox: *δή*.

62) Ita in marg. In textu: *ἐξόμεθα*. Sic.

63) Vide hic notam 75.

64) Forte, *αὔτη*.

65) *περισακομένων* nihili est. In mentem veniebat: *περισεσηρότων*. Nam *σήρειν* inter alia est, *diducere, ampliare, aperire*. Ita v. c. Galenus in Glossis pag. 93. *σαράπους* explicat: *ἡ διασεσηρότας καὶ διεστῶτας ἔχουσα τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν*. Ita quoque canes, cum os diducunt, *σεσηρότες* appellantur. Item homines, cum rident. Sed forte probabilius erit, *περισυρομένων*, aut *περιαποσυρομένων*.

66) Sine sensu. Immo: *ἢ τῶν*, aut, *ἤτοι τῶν*.

πόρους. πύκνωσιν μὲν δεῖ πᾶσαν, καὶ τὰς ταύτης αἰτίας φεύγειν, ἀνίεσθαι δὲ ὡς μάλιστα, μὴ κατατεινόμενον, εἰς μῆκος, κεχυμένον δὲ, εἰς πλάτος, διαφυλάττειν τὸν ὄγκον. πρὸς δὲ τούτοις παραύξειν δεῖ τὸν ἀέρα, κατά τε τὰς εἰσπνοὰς κατὰ μικρὸν προσβιβαζόμενον 67) ἀναπνεῖν, πλεῖον προδιϊστῶντα ἐπίτηδες τὰ δεξόμενα αὐτὸν ἀγγεῖα, καὶ πάλιν πειρώμενον ἐκ προσαγαγῆς ὡς πλεῖστον ἐκκρίνειν εἰς τὸ ἔξω, καὶ τὸ προεισεληλυθὸς πνεῦμα ἐκθλίβειν καὶ κενοῦν βιαιότερον. ἥ, τε γὰρ τῆς σαρκὸς ἄνεσις καὶ χύσις παρέξεται τὴν εὐρύτητα τοῖς πόροις, ὅ, τε κατὰ τὴν τοῦ πλείονος ἀέρος ἀναπνοὴν προσβιασμὸς ἐπὶ μεῖζον αὐτοὺς ἀεὶ προσδιαστήσει πλάτος, ἥ, τε κατὰ τὴν ἐκπνοὴν 68) προσλιπάρησις, τοῦ 69) πλεῖστον ἀποδιδόναι τὸ πνεῦμα, μεγάλως διΐστησι τοὺς πόρους. ὅσῳ γὰρ ἄν τις μᾶλλον ἐπιτηδεύσας κενώσει τὸν θώρακα τοῦ πνεύματος κατὰ τὴν ἐκπνοὴν, τοσούτῳ πλείονος ἀέρος πάλιν εἰς τὸν ἀντικαταχωρισμὸν τοῦ δεδαπανημένου δεήσεται. ἡ μὲν οὖν διὰ τῆς φωνῆς ἄσκησις ἀραιοῖ τὸ σῶμα τῇ διαστάσει τῶν πόρων· τὰ δ᾽ ἄλλα γυμνάσια πάντα πιλοῖ τὰς σάρκας καὶ πυκνοῖ καὶ συστρέφει· κἀκείνη μὲν κοῦφον ἀποτελεῖ τὸν ὄγκον, διὰ τὴν τῶν μεταξὺ πόρων εὐρύτητα· ταῦτα δὲ, ἐμβριθῆ καὶ στιβαρὸν καὶ βαρύ. καὶ διὰ μὲν τῆς φωνασκίας 70) τῆς διὰ ταύτην γινομένης ἀραιότητος, ἐνδοτικὴν καὶ πρὸς πᾶσαν

tim adductum respirando, et amplius vasa ad ipsum excipiendum accommodata diducendo: tum etiam conando ex additione quamplurimum foras excernere, et spiritum prius ingressum exprimere et vacuare violentius. nam et carnis remissio atque fusio latitudinem meatibus praestabit, cum copiosioris aëris per respirationem adductio eos ad maiorem semper latitudinem diducat: et exspirationis assiduitas, quo plurimus spiritus reddatur, magnopere meatus diducit. quo enim quispiam maiorem diligentiam adhibuerit, ut thoracem spiritu per exspirationem vacuet, eo copiosiore aëre, ut in illius consumpti locum sufficiat, indigebit. ex quo conficitur, ut vocis exercitatio corpus meatuum diductione rarefaciat: caeterae vero exercitationes omnes carnem stipant, densant, et constringunt: illa vero levem molem corporis, meatus dilatando, caeterae vero solidam, duram, et gravem efficiunt. atque ex ipsa vocis exercitatione, et raritate, quam ipsa inducit, videre est carnem obsequentem, et ad omnem actionem maxime tractabilem reddi: ex aliis vero exercitationibus, resistentem, duram, aegre sentientem. ideo fit, ut idiotae, et plerique athletae ingenio sint stupido, tardoque. ergo vocis exercitatio est caeteris anteponenda. In primis enim, in ipsis lectionibus accommodatis perspicuas humorum redundantium exercita-

---

67) In mentem veniebat, quod paullo superius legitur, προσβιαζόμενον. Sed hoc quoque ferri potest.

68) *Continuitas, perpetuitas.*

69) Forte, τῷ. Paullo post vers. 24. malim, συστρέφει.

70) καὶ, ante τῆς, interponendum videtur.

ἐνέργειαν εὐμεταχείριστον πλαττομένην ἰδεῖν ἐστὶ τὴν σάρκα· διὰ δὲ τῶν ἄλλων γυμνασίων, ἀντίτυπον, καὶ σκληρὸν, καὶ δυσαίσθητον. 71) διὸ καὶ τὴν γνώμην ἠλιθιώτεροι γίνονται τῶν ἰδιωτῶν οἱ πολλοὶ 72) τῶν ἀθλητῶν. προκριτέον οὖν ἡ διὰ τῆς φωνασκίας ἄσκησις. πρῶτον μὲν γὰρ, αὐταῖς ταῖς ἀναγνώσεσι καὶ προσφοραῖς 73) φανερὰς ποιεῖται τῶν πλεοναζόντων ὑγρῶν τὰς ἐκκρίσεις, 74) τοῖς μὲν συντονώτερον ἀναγινώσκουσι, μᾶλλον, καὶ δι᾽ ἱδρώτων· τοῖς δὲ ἐπιεικέστερον ἐντεινομένοις, διὰ τῆς ἀδήλου γινομένης ἀποφορᾶς καθ᾽ ὅλον τὸν ὄγκον· πᾶσι δὲ ὁμοίως διά τε τῆς κατὰ τὴν προφορὰν ἐκπνοῆς πολλῶν ἐκφυσωμένων ὑγρῶν, καὶ κατὰ τὸν ἐπιγινόμενον ὑπὸ τῆς ἐκφωνήσεως ἐρεθισμὸν καὶ ἀπολεπτυσμὸν πολλῶν περιττωμάτων ἀναχρεμπτομένων, καὶ πτυελῶν, καὶ μύξης, καὶ φλέγματος προχωρούντων. γίνεται δὲ καὶ κατὰ τὴν σύντονον ἀναπνοὴν, ἐκ τῆς φωνασκίας κατασκευαζομένην, 75) ἄνευ ῥυπομένων τῶν ἀγγείων, ἀπανάζωσις 76) πολλὴ τῶν ὑγρῶν, ἀδήλως τε κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος, καὶ διὰ ῥινῶν ἐκφυσωμένων, 77 a) καὶ διὰ στόματος. τοῖς γε μὴν

tiones facit: qui vero maiore vi legunt, maiores, atque adeo etiam per ſudores: qui vero lenius legunt, per occultam exhalationem, quae in tota mole corporis efficitur: atque in omnibus ſimili modo per effluxionem, cum exſpirando multi humores extra efferuntur: et ex irritatione facta a vociferatione, et attenuatione, ut multa excrementa, et ſputa, et muci, et pituitae proruentes excreentur. Iam vero ex robuſta reſpiratione, quam vociferatio praeparavit, praeterquam, quod vaſa abſterguntur, multi etiam humores conſumuntur, qui et clam per corporis extremitatem, et per nares, et per os efflantur. Iis vero, qui recalfaciendi ex frigiditate ſunt, ecquod majus auxilium afferri poteſt, quam actio reſpirationis exercitatae? Spiritus enim calorem noſtrum aſſiduo motu ex colliſione attrituque excitat, et ſuſcitat: talemque reddit per inceſſantem actionis in corpore noſtro feruorem. quocirca, si non ſingulas in nobis partes, reſpirationis refrigeratione refrigeramus,

71) Paullo ſuperius, nota 37. eſt δυσπαθής.

72) Interpoſuerim καὶ, poſt πολλοί. Ἰδιῶται h. l. ἀποχειροβίωτοι. Mox malim, προκριτέα.

73) Immo, προφοραῖς. v. vers. 13. προφορὰ de voce et oratione dicitur: προσφορὰ de cibis, medicamentis, ſacrificiis.

74) Malim, καὶ τοῖς μέν. Mox malim etiam transponere ſic: συντονώτερον ἐντεινομένοις — ἐπιεικέστερον ἀναγινώσκουσιν. In uſu eſt, ἐντείνειν μέλος, μουσικήν.

75) ῥυπομένων in textu ſubnotatum eſt linea et in margine additum: ῥυπτομένων. Ego conjungo iſta duo vocabula, et conjicio: ἀνευρυνομένων. Sic paullo ſuperius, nota 63. legitur: τοῖς ἀγγείοις ἀνεῳγότες, ubi etiam τὰ ἀγγεῖα locum habebat, intellecto κατά.

76) Forte, ἀπανάλωσις. Vide mox p. 101. vers. 7.

77 a) Sic correxi. Refertur enim ad ὑγρῶν. In Codice eſt, ἐκφυσωμένου.

θερμασίας δεομένοις διὰ ψυχρότητα, τίς ἂν ἄλλη προσφορωτέρα γένοιτο βοήθεια τῆς κατὰ τὴν ἠσκημένην ἀναπνοὴν ἐνεργείας; τὸ γὰρ πνεῦμα τὴν ἐν ἡμῖν θερμασίαν τῷ πολυκινήτῳ τῆς φορᾶς κατὰ τὴν παράτριψιν ἐγείρει, καὶ ζωπυρεῖ, τοσαύτην ἀποτελοῦν διὰ τὴν τῆς ἐνεργείας ἀδιάλειπτον ἐν τῷ σώματι πύρωσιν, ὥς, εἰ μὴ παρ' ἕκαστον ἀναψύχομεν 77b) ἑαυτοὺς, τῇ διὰ τῆς ἀναπνοῆς καταψύξει, λαθεῖν ἂν ὅμοια παθόντας τοῖς εἰς 78) πολλὴν ἐμπεσοῦσι τῆς πλείονος ἐν ἡμῖν ὑγρασίας, καὶ τὴν τῆς σφοδροτάτης καταψύξεως ἐπανόρθωσιν οἱ κατὰ τρόπον πεφωνασκηκότες καλῶς ἔχουσιν εἴρηται. πόχε μὴν ξηρὸν ἢ τὸ θερμὸν, ἐὰν ἐν τοῖς σώμασι πέρα τοῦ μετρίου δοκῇ πλεονάζειν, ὁ πολὺς διὰ τὴν εὐρύτητα τῶν πόρων κατὰ τὴν ἀναπνοὴν εἰσιὼν ἀὴρ ἀνυγραίνοι ἂν μάλιστα τὰ κατεξηραμμένα καὶ μαλάσσοι τὴν ὑπὸ τῆς ξηρασίας ἀπειργασμένην σκλυρότητα, λεπτομερέστερος ὢν καὶ ὑγρότερος παντὸς ὕδατος. τήν γε μὴν ἐν τοῖς σώμασι τοῦ μετρίου πλείονα θερμασίαν τί χρὴ λέγειν, ὡς οὐδὲν ἂν καταψύξαι καὶ σβέσαι μᾶλλον, τοῦ κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἑλκομένου διηνεκῶς ἀέρος. δεῖ τοίνυν ἀναγινώσκειν τὲ πολλάκις, προφέρεσθαί τε, τὸ σῶμα πᾶν ἀνιέντας, καὶ κεχυμένης τῆς σαρκὸς εἰς ἀραίωσιν διϊστάντας ἐπίτηδες, τήν τε ἀρτηρίαν, καὶ τὰς ἄλλας διεξόδους τοῦ πνεύματος κατὰ τὰς βαρίτητας φθέγγεσθαι τῆς φωνῆς ἀπηχήσεις. τοῖς μὲν ἐπὶ τὰς νήτας ἐκ προσαγωγῆς φιλοτέχνως ἀναβαίνουτι φθόγγοις πολλὰ χαίρειν λέγοντας. 79a) ἰσχύομεν γὰρ, καὶ δυνάμεως, καὶ ἐπιτά-

lateat nos similia pati, qualia patiuntur ii, qui in majorem humiditatem cadunt, * quam sit in nobis, atque etiam vehementissimae refrigerationis correctionem eos recte consequi, qui rite vociferatione usi fuerint, dictum est. Quinetiam, si in nostris corporibus siccitas et calor praeter modum redundare videantur, multus aër per meatuum latitudinem respirando ingrediens, quae exsiccata sint, maxime humectabit, et cum sit tenuiorum partium, et liquidior, quam omnis aqua, duritiem a siccitate inductam emolliet. porro autem calorem, qui in corporibus praeter modum sit, quid attinet dicere, quam a nullo alio magis, quam ab aëre continenter per respirationem attracto refrigeretur atque extinguatur? Oportet ergo saepe legere, corpusque totum laxare et remittere, carnemque raritate perfundere, arteriam, caeterosque transitus spiritus studiose diducere, et per gravissimas vocis terminationes modulari. Ut autem procul a nobis valeant soni, qui ex additione ad notas studiose conscendunt, faciendum est. Scimus enim, et viribus, et intentioni meatuum alienissimum esse vocis acumen. Sonorum vero concinnitates, varietates mutationibus cantus temperatis conueniunt: sed nihil est, quod ad salubrem corporis tutelam conducant. vociferationibus vero, quae per hypatas fiunt, quam maxime fieri potest, sonum dilatare coguntur. at in iis, qui legunt ita, ut audiantur, aut differunt,

77 b) Forte, ἀναψύχοιμεν aut ἀναψύχωμεν.

78) Haec corrupta sunt Vide in indice ἐμπίπτειν. Versu 19. Cod. ἀπηργασμένην, quod correxi.

79 a) Rasarius εἴδαμεν videtur probasse. Mihi in mentem veniebat: ἰσχυρίζομεν, seu, διϊσχυρίζομεν γάρ, ὅτι καί. Paullo ante vers. 28. legendum videtur βαρύτατας.

σέως πόρων ἀλλοτριώτατον φωνῆς ὀξύτης· εὐμέλειαι δὲ καὶ ποικιλίαι φθόγγων, μεταβολαῖς εὐκράτοις μελῶν, πρόσφορον· ὧν οὐδὲν ἂν εἰς σώματος ὑγιεινὴν ἀσφάλειαν εὑρεθείη χρήσιμον· ταῖς δὲ κατὰ τὰς ὑπάτας ἐκφωνήσεσι πλατύνειν, ὡς οἷόν τε μάλιστα, τὸν ἦχον βιαζομένη. φανερώταται γὰρ ἀπαναλώσεις γίνονται τῆς ἔνδον ὑγρασίας τοῖς ἀναγιγνώσκουσιν ἀκουστὸν, ἢ 79b.) διαλεγομένοις. δηλοῖ δὲ ὅ, τε θεωρούμενος ἐπὶ τῶν ἀναγινωσκόντων ἀθροῦς ἐκ τοῦ στόματος ἐξιὼν ἀτμὸς, καὶ τῶν παλαιοτέρων χυμῶν 80) οἱ κατὰ τὰς ἀποτεταγμένας ἑκάστῃ τῶν διεξόδων διεκκρινόμεναι περιττώσεις, οὐ μόνον κατὰ τὰς λεγομένας ἐκπνοὰς, ἀλλὰ καὶ παραχρῆμα φανερῶς, διά τε πτυέλων, καὶ μύξης, καὶ φλέγματος ἐν ταῖς ἀποχρέμψεσι, δι' ὧν ἁπάντων ἀποτρίβεται τὸ σῶμα τὰς νοσοποιοὺς αἰτίας. χρηστέον δὲ ταῖς εἰρημέναις τῆς φωνῆς ἐνεργείαις, οὔτε εἰκῇ, οὔτε ἀπερισκέπτως, καὶ μάλιστα τοῖς ἀσυνήθως ἐπὶ τὴν εἰρημένην ἄσκησιν ἐρχομένοις· ἀλλὰ μήτε φαύλων καὶ διεφθαρμένων μεστοὺς ὄντας ὑγρῶν, μήτε ἐπὶ μεγάλαις τοῦ στομάχου καὶ φανεραῖς ἀπεψίαις ἐπὶ τὴν διὰ τῆς φωνῆς γυμνασίαν ἀφικνεῖσθαι, ὅπως ἂν μὴ πλείων ἀνάδοσις τῶν διεφθαρμένων ἀτμῶν εἰς τὸ σῶμα γένηται, διὰ τῆς κατὰ τὴν εἴσπνοὴν, καὶ πάλιν ἐκπνοὴν, ἐνεργείας εὐτονωτέρας τε καὶ βιαιοτέρας γιγνομένης, ἐν τῇ τῆς φωνῆς εἰς μέγεθος καὶ πλῆθος παραυξήσει.

internam humiditatem evidentiffime confumi, declarat denfus vapor ex ore legentium prodiens. et fuperfluitates vetuftiorum humorum, qui unicuique meatui adhaerebant, quae excernuntur, non folum in praedictis exfpirationibus, fed per alia, quae extemplo appareant, ut per fputa, mucos, pituitam, quae expelluntur. quibus omnibus corpus ipfum caufas morborum effectrices extrudit et reiicit. praedictis autem vocis actionibus neque temere, neque inconfulto utendum eft, ac praefertim iis, qui, huic exercitationi non affueti, incipiunt, neque etiam cum pravorum, corruptorumque humorum adfit copia. quin etiam vox non eft exercenda tum, cum magnis et evidentibus cruditatibus ftomachus obfidetur: ne ex actione infpirationis et exfpirationis, quae firmior, et citatior facta fit, dum vox in magnitudinem et multitudinem accrevit, vapores corupti largius per corpus diftribuantur.

---

79. b) Pag. 100. vers. 25 ἀναγ. καὶ προφέρεσθαι.

80) Immo αἱ. Refertur enim ad περιττώσεις. Vers. 3. vel ἀπρόσφοροι, vel ἀπρόσφορον, et vers. 6. βιαζόμεθα..

ΚΕΦ. κ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Περὶ τρίψεως ἀνασκευαστικῆς. Ἐκ τοῦ περὶ ποιουμένων βοηθημάτων λόγου.

Τὰς δὲ τρίψεις τὰς παραλαμβανομένας ἕνεκα πυρετῶν λύσεως, ἐν τοῖσδε τοῖς καιροῖς παραληπτέον. περὶ γὰρ τὴν ἀκμὴν τῆς νόσου τυγχάνουσιν ἐπιτήδειοι, οὐ κατὰ πάντα δὲ μέρη, ἀλλὰ περὶ τὰ ἔσχατα, ὡς μὴ μακρὰν τῆς παρακμῆς εἶναι. τῶν δὲ κατὰ τοὺς παροξυσμοὺς καιρῶν αἱετέον 81) τὴν ἐν τῇ παρακμῇ πρῶτον. ὑφορατέον δὲ τοὺς περὶ τοῖς μέσοις 82) φλεγμονὰς ἔχοντας, ὧν παρουσῶν ἀδύνατόν ἐστι λυθῆναι τὸν πυρετόν. πεφυλάχθαι δὲ δεῖ καὶ τὰς δυσπνοίας καὶ τοὺς ἐπιφαινομένους ἱδρῶτας ἀτάκτως περὶ ὅλῳ τῷ σώματι ἢ περὶ τῷ προσώπῳ καὶ τραχήλῳ. τοὺς οὖν κριθέντας ἐπιτηδείως, 83) ἐν τῇ τῆς παρακμῆς ἀρχῇ, θέρους 84) καὶ φθινοπώρου, ἐν εὐκράτῳ τόπῳ κατακλιτέον. ἔχοιμεν δ' ἂν ὑδρέλαιον θερμὸν ἐν ἑτοίμῳ, συνεμβεβλημένου 85) ἀφρονίτρου ὀπτοῦ. ἡ δὲ τρίψις, ἐπὶ μὲν τῶν νεωτέρων καὶ βραχυτέρων, γιγνέσθω διὰ τεσσάρων· ἐπὶ δὲ τῶν ἀκμαζόντων καὶ μειζόνων, δι' ἓξ τριβέσθωσαν. τριβέτωσαν δὲ οἱ μὲν, βραχίονας μέχρι τῶν ἐν χερσὶ δακτύλων· οἱ δὲ, θώρακα μέχρι βουβώνων· οἱ δὲ, σκέλη μέχρι ποδῶν· περιχυθέντος δὲ τοῦ λίπους παραγέτωσαν ἄνωθεν κάτω τὰς χεῖρας, πᾶν μέρος τρίβοντες· εἶτα

De frictione, quae ad ferbrim tollendam adhibetur. Ex libro Herodoti de auxiliis, quae fiunt. Cap. 20.

Frictiones, quae caufa foluendae febris adhibentur, hifce temporibus funt adminiftrandae. conueniunt enim circa morbi ftatum, non omni quidem in parte, fed extrema, ut non longe a declinatione abfit. in temporibus vero acceffionum, primum in declinatione fieri debent. obfervandi tamen funt, qui partes aliquas inflammationibus obfeffas habent. nam si eae fint, diffolui febris nullo pacto poterit. quin obfervare etiam oportet fpirandi difficultates, itemque fudores, qui fine ordine in toto corpore, aut vultu, et collo, fefe oftendunt. ergo quibus facta crifis eft, in principio declinationis, aeftate atque autumno, accommodate in loco temperato reclinabis, atque inibi paratum hydrelaeum calidum, in quo aphronitrum toftum iniectum fit, habebis. frictio autem in iunioribus, et minoribus, a quatuor fiat: in iis vero, quorum aetas floret, quique maiores funt, a fex adminiftretur: ut alii brachia ad manus digitos ufque fricent, alii thoracem ufque ad inguina: alii denique crura ufque ad pedes. effufo vero pingui aliquo, manus fuperne deorfum deducant, ita, ut pars omnis infricetur.

---

81) Ita in textu. In marg. legitur folum παραληπτέον. Equidem conjicio: αἱρετέον τέν.

82) In marg. μέρεσιν, loco μέσοις. τὰ μέσα μέρη videtur intelligere ea, quae thoraci fubjacent. Rasarii *aliquas* contrarium eft Graeco. Mox ter malim ἐπὶ, loco περί.

83) Forte, ἐπιτηδείους.

84) Ita in marg. In textu: θερμάς.

85) Vide Aët. II, 60. et Dioscor. V, 131. p. 378. Mox vers. 24. malim δι' ἕξ. τριβέτωσαν δέ.

πρηνῆ σχηματίσαντες ἀναλέγῳ 86) τριβέτωσαν. καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς τῇ παραγωγῇ κούφῃ καὶ βραδείᾳ χρήσθωσαν· ὕστερον δὲ ταχείᾳ καὶ πεπιεσμένῃ· τὸ δὲ τελευταῖον, ἀνειμένῃ, 87) καὶ κατὰ πάντα ἐμφερεῖ τῇ πρώτῃ. διαψηλαφάσθω δὲ 88) καὶ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν αὐχένα, ἐμβεβλημένου τοῦ λίπους. τριβέσθω δ' ἕκαστον μέρος ἐπὶ μὲν τῶν νεωτέρων, ὡς ἑκατοντάκις· ἐπὶ δὲ τῶν ἀκμαζόντων, διακοσιάκις· ἐπὶ δὲ τῶν ἀθλητικῶς βιούντων διπλασιαζέσθω τὸ πλῆθος. ἐν δὲ τῷ τρίβεσθαι, πολλῆς τῆς εὐαρεστήσεως οὔσης καὶ τοῦ πυρετοῦ συναποπαυομένου, παρούσης εὐπνοίας καὶ εὐχροίας, καὶ τοῦ περὶ τὸν σφυγμὸν μεγέθους μὴ παραπολὺ ταπεινουμένου, μηδὲ πυκνουμένου, προσανθούσης δὲ καὶ τῆς σαρκὸς μετ' ἐρυθήματος, προσθετέον τῷ πλήθει. εἰ δὲ καὶ τριβομένοις ἱδρὼς γένοιτο, πρότερον μὴ γενόμενος, εἰδέναι δεῖ, καλῶς τε 89) προηγμένην τὴν τρῖψιν, καὶ ὠφελούμενον τὸν νοσοῦντα, ἔχοντα μέντοι χρείαν καὶ δευτέρας πείρας. οὐδὲ 90) ἐπὶ τῶν ἴσων παροξυσμῶν μένειαν, μηδενὸς ἀπαντήσαντος, ὡς πρὸς αἴσθησιν, μήτε ὠφελίμου, μήτε βλαβεροῦ, παρ' ἑαυτῶν λαμβάνοντας τὴν προτροπὴν, ἐπιμένειν δεῖ τοῖς κριθεῖσιν. ἔσται γὰρ φανερὰ τὰ τῆς ὠφελείας ἐκ τῆς δευτέρας προσαγωγῆς. πᾶσι δὲ, μετὰ τὰς τρίψεις, ὕδατος θερμοῦ τὸ αὔταρκες ἐπιδοτέον. καὶ εἰ μὲν παρεῖεν οἱ τῆς ἀνέσεως καιροὶ, μετὰ τὴν ἀπὸ

deinde hominem pronum ſtatuant, ipſumque ad eandem proportionem fricent. ac principio quidem levi manuum iniectione, lentaque utantur: deinde vero, celeri et comprimente: poſtremo vero, remiſſa, et quae in omnibus primae ſit par atque ſimilis. Iam vero etiam partes capitis, et ceruix, adiuncto pingui, contrectentur. Partes autem ſingulae, in iunioribus centies, in florenti aetate ducenties fricentur: in iis, qui athletarum more vitam degunt, duplicandus eſt numerus. Interim vero, dum frictio adminiſtratur, ſi multa hilaritas adſit, ſimulque febris ſedetur, faciliſque reſpiratio, et bonus color appareat, et pulſus magnitudo non ita multum ſit imminuta, neque denſus pulſus ſit, et caro in tumorem adiuncto rubore ſit elata, tum numero frictionum aliquid debet accedere. at ſi iis, qui fricantur, ſudor prodeat, qui prius non apparebat, tum ſcire convenit, recte progreſſam eſſe frictionem, et inde utilitatem aegrotanti fuiſſe allatam: et tamen eum ſecunda quoque experientia indigere, neque etiam, cum pares acceſſiones fiunt, nihilque occurrit, quod, ſenſus iudicio, utile, aut noxium ſit, ſed per ſe ipſae impulſus capiunt, expectanda criſis eſt. nam ex ſecunda adminiſtratione perſpicua utilitas apparebit. omnibus porro poſt fri-

86) Forte, ἀναλέγως.

87) In textu: ἀναμένα. In marg. ἀνημένῃ. Sic.

88) δὲ in margine additum.

89) Forte, προσηγμένην. Mox eſt, προσαγωγή. Item circa finem hujus capitis, προσηγμένον.

90) Forte, ὅταν δέ.

τοῦ βοηθήματος ταραχὴν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ βρασμοῦ, θρεπτέον. ἐπὶ δὲ τῶν μηδεπῶς 91) ἐξανιεμένων περιμείναντες τὰς παντελεῖς ἀνέσεις, θρέψομεν ἐν τοῖς μέσοις χρόνοις, ἄφθονον ποτὸν διδόντες, καὶ μᾶλλον τοῖς ἐν τῇ ξηρότητι μένουσι· τὰς δὲ τροφὰς δοτέον ὑγρὰς καὶ θερμάς. εἰ δὲ χειμὼν εἴη, τὰ τῆς ἐπιμελείας ἐν θερμοτέρῳ γιγνέσθω τόπῳ, καὶ τῷ ἐλαίῳ ἀφρόνιτρον μικτέον, καὶ οἴνου τὸ δέκατον μέρος. ἐν δὲ ταῖς ἐκ δευτέρου προσαγωγαῖς, εἰ μὴ χαλαθεῖεν, ἐῤῥωμένης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν σφυγμῶν ἐπὶ τοῦ ἰδίου μεγέθους μενόντων, ἔτι δὲ τῆς ἀναπνοῆς οὐδεμιᾶς ταραχῆς ὑπόνοιαν ἐμφαινούσης, ἀναλαμβάνοντας ἀπὸ τῶν τρίψεων, ἐγκαθίζειν δεῖ τινὰς 92) καὶ ἐξαντλεῖν, ὡς ἐντεῦθεν χαλαθησομένων τῶν σωμάτων, καὶ τοῖς κατὰ τοὺς ἱδρῶτας ὅμοιόν τι μετὰ συγκρίσει ἀπεργαζομένης, αἱ δὲ ὠφέλειαι ποικιλώτερον συναντῶσιν. ἢ γὰρ μένουσιν, ὥσπερ ἔφην, ἐπὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν διάθεσιν ὠφελημένοι, ἢ μεταπίπτουσιν οἱ τύποι εἰς ἑτερογενεῖς 93) χαρακτῆρας, ἢ διακοπὰς λαμβάνουσιν, ἢ σφοδρυνθέντες αὐτῆς ἡμέρας ἐπαύσαντο. πολλάκις δὲ ἀσφαλεῖς ἐπιφέρουσι διαμονὰς, μεθ' ἃς τὸν ἀγωνιστικὸν τῆς τρίψεως παραιτητέον τρόπον. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν προτέρων μενετέον, οὐ διὰ μικροῦ τὸ ἀποτέλεσμα 94)

ctionem, aquae calidae, quod fatis fit, dandum eft; sique tempora remiffionis adfint, poft turbationem, quam auxilium hoc attulit, et poft fedationem concuffionis, alendus aeger eft. at in quibus nihil quicquam remittitur, eos perfectas remiffiones expectando nutrimus, in mediis temporibus largum potum dantes, et praefertim iis, quos ficcitas male habet. alimenta vero liquida et calida danda funt. Si hyems fit, ea, quae ad curationem pertinent, in loco calidiore fiant: oleoque aphronitrum mifceatur, et vini decima pars indatur. In fecundis vero frictionibus, si non laxentur, virefque corporis validae fint, et pulfus in propria magnitudine permaneant, nec ulla turbatae refpirationis nota videatur, a frictione refectos infidere oportet, atque perfundi: ut inde laxandis corporibus, fimile quippiam iis, quae per fudores fiunt, * poft crifin perficiatur: atque utilitates magis variae extent. nam vel manent in eodem ftatu, ut ante dixi, adiuti ad morbum difcutiendum: vel typi in alterius generis formas tranfeunt: vel intermiffiones capiunt, vel fiunt vehementiores, et eodem die ceffant. faepe etiam tutas perfeverantias inferunt, poft quas laboriofus frictionum modus cavendus eft: fed in primis frictionibus manendum, cum non procul finis confpiciatur. si vero intendas manuum iniectionem, neque ferant, ulcerifque fen-

91) Forte, μηδέπω.

92) τινὰς et ἐξαντλεῖν dubia mihi videntur. Rasarius videtur voluisse, ἐπαντλεῖν. Vicina quoque funt dubia.

93) χαρακτῆρας, ἢ in margine folum legitur.

94) Forte, προσδοκῶντα, εἰ δὲ τῆς.

προσδοκῶν, τάσει δὲ τῆς τῶν χειρῶν 95) ἐπιθέσεως μὴ ἀνέχοιντο, ἑλκώδους τῆς ἁφῆς αἰσθανόμενοι, παύεσθαι δεῖ τῆς τρίψεως· εἰ δὲ τριβόμενοι πλείονος τῆς περὶ αὐτοὺς θέρμης ἀντιλαμβάνοιντο, καὶ τοῦτο ἀεὶ, καὶ μᾶλλον πάσχοιεν· παρείη δέ τι καὶ ἄλλο δυσαρεστικὸν σύμπτωμα· καὶ οὕτως ἀποστατέον τῆς τοιαύτης βοηθείας, ἄποπτον 96) αὐτοῖς θερμὸν διδόντας, καὶ τοὺς τῆς ἀνέσεως περιμένοντας χρόνους, εἰς τὴν τῶν λοιπῶν προσαγωγήν. εἰ δὲ τῆς τρίψεως, ἐπὶ χρονίων καὶ διαλειπόντων τῶν πυρετῶν παραληφθείσης, συμβαίη συνεχῆ καὶ σφοδρὸν πυρετὸν ἐπακολουθῆσαι· οὐ δεῖ ταράττεσθαι, ὡς τοῦ πράγματος ἐπὶ κακῷ γεγονότος. ταχὺ γὰρ τὸ ἐντεῦθεν ἀποκαθίσταται. χρηστέον δὲ ἀνασκευῆς χάριν πυρετῶν τρίψει, καὶ ἐφ' ὧν μαλακοὶ πυρετοὶ καὶ χλιώδεις, 97) ἤτοι ἐξ ἀρχῆς συστάντες παρέμειναι ὁμοειδεῖς, ἢ ἀπὸ σφοδρῶν καὶ χαλεπῶν πυρετῶν παρακμάσαντας 98) εἰς τοιαῦτα μεγέθη περιῆλθον. ἐπειδὰν δὲ, ἤτοι τοὺς μὴ δεομένους τρίψεως, ἐπιτηδείους κρίνωμεν, ἢ μὴ ἀσφαλῶς καταλάβωμεν 99) τοὺς καιροὺς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν ἰδιοσυγκρισίαν τοῦ νοσοῦντος· διόπερ ἀναγκαῖον τὰς ἐκ τούτων ἐπιθεωρεῖν βλάβας. ὅταν γὰρ οἱ γενόμενοι ἀπὸ τῆς τρίψεως πυρετοὶ σφοδροὶ μὲν ὦσιν, ἀκλινεῖς τε εἶεν, εἰδέναι δεῖ; μὴ ἐπ' ἀγαθῷ προσηγμένον τὸ βοήθημα. ὁμοίως, εἴπερ νωθεῖς καὶ ὑπνωδέστεροι παρ' ὅλην γίγνοιντο τὴν θερμασίαν, κοπτώδεις 100) δὲ τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἀναπνοὴν παχυ-

ſum tactus inuehat, a frictione deſiſtendum. ſi vero fricando multum circa ſe calorem ſentiant, idque ſemper, et maiore itidem malo afficiantur, adſit vero etiam aliquod ſymptoma implacidum: tunc a tali quoque auxilio abſtinendum eſt, cum eis immenſum calorem afferamus: et, ut caetera adhiberi queant, tempora remiſſionis expectabimus. ſi vero adhibita frictione in diuturnis et intermittentibus febribus accidat, ut continua et vehemens febris ſubſequatur, moveri et turbari non debemus, quaſi res male cedat: quandoquidem inde ſtatim aeger recreabitur. Iam vero frictionem quoque tollendae febris cauſa adhibere debemus in iis, qui febres molles, et tepidas habent, quae vel ab initio tales in eadem forma perſtiterunt, vel ex vehementibus et difficilibus febribus declinantes, ad haſce magnitudines pervenerunt. quibus vero frictiones adhibendae non ſunt, diſcerni debent ex temporibus morbi, ne aliquid incommodi palam afferamus. quinetiam facta aegrotantis ſecum comparatione, id diſcernetur. quam ob rem noxae, quae inuehuntur, ſpectandae ſunt. nam cum febres, quae a frictionibus excitantur, vehementes ſint, nec declinent, ſciendum eſt, hoc auxilium non proficere. ſimili quoque modo, ſi ſegnes, et ſomnolentae per totum caloris tempus ſint, laſſumque corpus, reſpirationem denſiorem, et pulſus exigu-

95) Paullo ante malim, μακροῦ. ἐπιθέσεως ſolum in margine. Mox forte: ἑλκῶδές τι τῇ ἁφῇ αἰσθανομένους παύ.
96) Forte, ἄτοπον, *incommodum.* Forte, ἄτοπον αὐτοῖς θέρμην ἐμποιοῦντας.
97) Rasarius accepit loco χλιαρός. χλιώδης non inveni, ſed γλοιώδης et χλοιώδης.
98) Forte, παρακμάσαντες.
99) Codex: καταβλέβωμεν.
100) Rasarius videtur voluiſſe κοπῶδες. Vide pag. 107.

τέραν καὶ τοὺς σφυγμοὺς μικροὺς καὶ ἀμυδροὺς, ἔτι τε πυκνοὺς ἔχοιεν, ἐπὶ κακῷ προσηγμένην κριτέον τὴν τρῖψιν. γένοιτο δ' ἂν καὶ τρόμος ἢ σπασμὸς ἐξ ἀκαίρου 1) κατὰ πολλῆς τρίψεως. ὁμοίως κἂν ἄλγημά τι γένηται 2), ἡ φλεγμονὴ, περιοιδούσης τῆς καθ' ὅλον τὸν ὄγκον σαρκός. τούτοις δὴ τοῖς συμπτώμασιν ἀκριβῶς παρακουθοῦντας, ἐξ ἑτοίμου δεῖ πορίζεσθαι τὰς θεραπείας.

os, et obscuros, atque etiam frequentes reddant, tum frictionem male cedere iudicamus. sed et tremor, et convulsio ex frictione intempestiva et multa fiet: pariter etiam ex dolore inflammatio exorietur, carne in tota corporis mole intumescente. His symptomatis animum diligenter attendere, et copiam remediorum paratam habere oportet.

Κ Ε Φ. κα.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ περιπάτου. Ἐκ τοῦ λ. λόγου, τοῦ περὶ ποιουμένων βοηθημάτων.

Δύο εἴδη θετέον τοῦ περιπάτου, τὸ μὲν, ἐν βοηθήματος μοίρᾳ παραλαμβανόμενον· τὸ δὲ, εἰς ἀποθεραπείαν τοῦ σώματος. ὡς βοήθημα μὲν οὖν ἐγκρίνομεν περίπατον, ἐπὶ τῶν περὶ κεφαλὴν συμβαινόντων παθῶν καὶ τῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν γαργαρεῶνα, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν θώρακα, πλὴν αἵματος πτύσεως. χρήσιμος δὲ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ στομάχῳ πλαδῶντι καὶ ὀδυνομένῳ καὶ ἀποξύνοντι καὶ διαφθείροντι τὰς τροφὰς, καὶ γυναιξὶν ἐπεχομέναις κάθαρσιν, 3) ἐπιτήδειος, καὶ γαστρὸς ἰσχομένης, καὶ σιτίων μετεώρων ὄντων, καὶ οὔρου ἰσχομένου, ὀνίνησι καὶ τοὺς ἰσχιαδικοὺς, οὐ μετρίως, καὶ καθ' ὅλου, ἐφ' ὧν δεῖ, ἢ ἄνωθέν τι μεταῤῥυῆναι εἰς τὰ κάτω 4) χωρία, ἢ κάτω μὲν τὴν ῥοπὴν ἔχοντα, δεόμενα δὲ ἐκ-

De inambulatione. Ex 30. libro Antylli, de auxiliis, quae fiunt. Cap. 21.

Deambulationis duo statuenda sunt genera, quorum alterum, ut auxilium, alterum ad corporis recurationem adhibetur. deambulare igitur auxilii gratia censemus in affectionibus, quae capiti, itemque oculis, gurgulioni, et thoraci, praeterquam in sputo sanguinis, contingunt. est vero etiam maxime utilis deambulatio stomacho humescenti, dolenti, et in quo alimenta coacescunt, et corrumpuntur. efficax est etiam ad mulieres, quibus suppressae sunt purgationes: et cum alvus sistitur, et cibi supernatant, et urina retinetur non mediocriter quoque coxendicis morbis prodest: et ad summam, omnibus iis, in quibus necesse est, aut a superioribus partibus ad inferiores aliquid defluere, aut quae ad inferiores partes propensa feruntur, excernenda sunt.

1) Forte: καὶ πολλῆς.
2) γένηται, solum in margine est. Mox malim ἢ, loco ἡ.
3) Forte, καθάρσεσιν. Ita pag. 108 est: καθάρσει ἐπεχομένῃ et, γαστρὶ ἐπεχομένῃ.
4) Codex: καταχέρια.

κινήσεως. ἀποθεραπευτικῷ δὲ χρώμεθα περιπάτῳ, μετὰ στιβαρώτερα γυμνάσια, καὶ μετὰ καθάρσεις, τὰς ἀπὸ φαρμάκων, μετὰ ὑπαλείψιν τέ ὀφθαλμῶν, καὶ μετὰ ἔμετον πολὺν, καὶ ἁπλῶς, περίπατος δύναται ὁ ἀποθεραπευτικὸς ἀνεῖναι μὲν ψυχὴν καὶ μεταστεῖλαι πνεῦμα καὶ εἰς τάξιν ἀγαγεῖν, λύσαι τε τὰ συντεταμένα, καθάραι τε τὸν θώρακα, καὶ εὔπνουν παρασκευάσαι, ἐπιῤῥῶσαί τε τὰ αἰσθητήρια, καὶ ῥῶσαι τὴν γαστέρα· τὸ δὲ μέγιστον, πᾶσαν κοπώδη διάθεσιν ἐνοχλοῦσαν διαλύσαι. δεῖ δὲ τὸν μὲν ἕνεκα βοηθείας παραλαμβανόμενον πλῆθος τε εἶναι πολὺ καὶ σύντονον, μετά τε ἀπερείσεως τῶν σκελῶν καὶ τῆς ἐπὶ τῶν πτερνῶν βάσεως, ἤπερ ἐπὶ τῶν στηθῶν 5) τῶν ποδῶν γίνεσθαι μετὰ ἐντάσεως ἰγνύων. καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς ἠρεμαῖον· αὖθις δὲ συντονώτερον, ἔπειτα πάλιν ἀνειμένον· πλῆθος δὲ τὸ πρὸς δύναμιν ἐκλογιζέσθω. τὸν δὲ ἀποθεραπευτικὸν, ὀλίγον τε καὶ προσηνῶς ἀνέιτατον, ἠρεμαῖον τε, μετὰ διαχύσεως τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. οἱ μὲν οὖν ἠρεμαῖοι χρήσιμοι τοῖς ἀσθενεστέροις, ἔτι δὲ τοῖς μετὰ τροφὴν χρωμένοις τῷ περιπάτῳ, καὶ τοῖς ἄρτι ἐκ τῶν ὕπνων ἀναστᾶσι, καὶ τοῖς πρὸ γυμνασίων μειζόνων χρωμένοις, εἰς προπαρασκευὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς δι᾽ ὀδύνην ἡντιναοῦν. οἱ δὲ εὔτονοι τοῖς ἰσχυροτέροις καὶ τοῖς κατεψυγμένοις, καὶ τοῖς δυσκίνητον καὶ νωθρὸν

Deambulatione vero apotherapeutica utimur, confectis gravioribus exercitationibus, et poſt purgationes, quas medicamenta fecerint, et poſt ſublitionem oculorum, et poſt copioſum vomitum: et abſolute, atque uno verbo, deambulatio apotherapeutica poteſt animum remittere, ſpiritum commutare, et in ordinem adducere: et quae diſtenta ſunt, ſoluere, itemque thoracem purgare, et ut facile reſpirationem edat, efficere: inſtrumentaque ſenſus roborare, et ventriculum firmare: et quod maximi refert, omnem affectionem, quae laſſitudinis ſenſum affert, quaeque perturbat, explicare, atque diſſoluere. Ac deambulatio quidem, quae auxilii cauſa ſuscipitur, et multa, et contenta eſſe debet: tum crura impariter movenda, calcibuſque incedendum: tum pectoribus pedum cum poplitum contentione ambulandum. ac initio quidem quiete, deinceps vero vehementius. et rurſus viciſſim remittendum. quantitas autem ex viribus iudicetur. Verum quae recurandi cauſa initur, pauca, et placide adminiſtrata, et quieta, cum animi corporiſque effuſione conjuncta eſſe debet. ex quo fit, ut quietae deambulationes imbecillioribus accommodatae ſint. eaedem quoque conueniunt iis, qui a cibo deambulationibus utuntur, itemque iis, qui nuper e ſomno ſunt experrecti, et qui ante maiores exercitationes, ad eas ineundas, ſe deambulando praeparant: et qui parte quavis dolent. robuſtae vero deambulationes conueniunt valentioribus, perfrigeratis, quique ſpiritum aegre trahunt, languidumque una

5) Appellatur etiam uno vocabulo προσηθὶς, v. Pollux. pag. 250. Mox malim, ἐντάσεως.

μετὰ 6) δυνάμεως ἔχουσι τὸ πνεῦμα, καὶ τοῖς ἀργότερον τὸν ὄγκον τοῦ σώματος κεκτημένοις, καὶ τοῖς ἀναλαμβάνουσι, σάρκα περιβεβλημένοις ἀναληθῆ. οἱ δὲ μετὰ συνεντάσεως τῶν σκελῶν ἢ μετὰ τοῦ τὰς πτέρνας ἀπερείδειν καταλληλότατοι κεφαλῇ πεπονθυίᾳ πισσινὴν 7) δή τινα, καὶ θώρακι ὑγροτέρῳ, καὶ ὑστέρᾳ ἀνεσπασμένῃ, καὶ καθάρσει ἐπεχομένῃ, καὶ ἀτροφίᾳ τῶν κάτω μερῶν, καὶ ὅλως, οἷς ὕλη τὴν ῥοπὴν ἄνω ποιεῖται. οἱ δὲ ἀσύντατοι, 8) τοῖς ἀτρεμαίοις ὅμοιοι τυγχάνοντες, εἰς τὰ αὐτὰ χρήσιμοι· οἱ δ' ἐπ' ἄκρων γινόμενοι τῶν δακτύλων, ἰδίως ὀφθαλμιῶσι τετήρηνται χρησιμεύοντες, καὶ γαστρὶ ἐπεχομένῃ· οἱ δὲ ἀνάντεις, θώρακι βραχύπνοοῦντι, καὶ πρὸ τροφῆς, καὶ ὅταν 9) ἀντὶ μειζόνων τινῶν γυμνασίων περίπατος 10) παραλαμβάνεται. οἱ δὲ κατάντεις, σκέλεσι μὲν κάματον ἐμποιοῦσι, τὴν δὲ ὕλην μᾶλλον τῶν ἄλλων περιπάτων καταβιβάζουσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς κάτω συγκατάγοντες. οἱ δὲ ἀνώμαλοι χρήσιμοι τοῖς καταχέως 11) ἀπαυδῶσι πρὸς περίπατον· οἱ δὲ ἐν πεδίῳ κοπωδέστεροι μὲν τούτων, καταστῆσαι δὲ καὶ πνεῦμα, καὶ σῶμα τούτων ἱκανώτεροι· οἱ δ' ἐν ἀποκρότῳ,

etiam cum viribus habent. quique segniore sunt mole corporis, et qui carnem reficiunt, et conualescentibus. Quae vero cum intentione crurum, aut calcibus incumbendo fiunt, capiti male affecto sunt accommodatissimae, itemque thoraci humidiori, et utero conuulso, et purgationi suppressae, et cum partes infernae ex alimento fructum non capiunt: et omnino, quibus materia sursum repit, et fertur. Non intentae vero deambulationes placidis similes sunt, atque ad eadem valent. quae vero extremis digitis obeuntur, eas obseruatum est proprie lippientibus, et aluo suppressae utiles esse: acclives autem thoraci, qui spiritum exiguum ducat: idque ante cibum, et cum loco aliquarum maiorum exercitationum iniungitur deambulatio. declives vero, cruribus laborem afferunt illae quidem, sed tamen magis, quam aliae materiam infra trahunt, cum eam a capite ad inferiores partes deducant. Inaequales vero utiles sunt iis, qui cito deambulando fatigantur. quae in campo fiunt, magis laboriosae, quam hae sunt: et magis etiam sunt accommodatae ad spiritum, et ad corpus constituendum. quae loco aspero fiunt, caput replent. quae in arena, et praesertim profunda: (est enim hoc unum genus exercitationis vehementissimae:) efficacissimae sunt ad

6) Forte, μετ' ἀδυναμίας. Mox vocabula περιβεβ. ἀναληθῆ linea subnotata sunt in Codice et corum loco in marg. est: ἐναλήψει. De integritate horum vocabulorum non dubito. Ἀναληθὴς Stephanus in thesauro non habet: habent tamen Dionys. Halicarn. T. II. p. 15. Longinus p. 16.

7) πισσινὴν in Codice subnotatum linea. Conjicio, πᾶσιν.

8) Idem, quod ἀσύντονος.

9) Ita in marg. In textu: ὀπτᾶν.

10) Sic correxi, loco περιλαμβάνεται.

11) Ita. Sed syllaba κα notata punctis. Conjicio, κατα τάχος.

κεφαλῆς συμπληρωτικοί· οἱ δὲ ἐν ψάμμῳ, καὶ μάλιϛα βαθείᾳ, γυμνάσιον 12) μὲν ἔν τι τῶν ἐμβριθεϛάτων ἐϛί· τονῶσαι δὲ πᾶν μέρος τοῦ σώματος ἱκανώτατοι, καὶ μεταγαγεῖν ὕλην ἐκ τῶν ἄνω μερῶν δυνατώτατοι· οἱ δ' ἐν μαλακῇ γῇ ἐγγίζουσί πως τοῖς ἐν ψάμμῳ· οἱ δ' ἐν λειμῶνι, προσηνέϛατοι καὶ ἀπληκτότατοι καὶ ἀσυγκινώτατοι· συμπληρωτικοὶ δ' εἰσὶ κεφαλῆς, διά τε τὴν εὐωδίαν καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα· οἱ δὲ ἐν ταῖς ὁδοῖς, τοῖς 13) ἐν περιπάτοις ἀκοπώτεροι· οἱ δὲ ἐξελιγμοὺς ἔχοντες, βλαβεροὶ τοῖς περὶ τὴν κεφαλήν· 14) οἱ δὲ ἐπιμήκεις, τοῖς ἐν ταῖς ὁδοῖς εἰσὶ παραπλήσιοι· οἱ δὲ ὑπερῷοι πάντων περιπάτων προκριτέοι. τῆς γὰρ ἐκ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεως εἰσιν ἀπηλλαγμένοι, ἀέρα τε καθαρώτερον ἔχουσι· καὶ τούτων ἐπιτηδειότεροι, οἱ ἐπὶ σανίδων κατεϛρωμένων γινόμενοι· ὑπείκουσι γὰρ, τήν τε κεφαλὴν κουφίζουσι, καὶ τὴν ὕλην κατασπῶσιν. ὀλιγότης δὲ περιπάτου ὀνίνησι τοὺς κεκμηκότας, τοὺς 15) ἀπὸ γυμνασίων μὴ λουομένους, τοὺς ἐπὶ τροφῇ δεομένους περιπάτου, τοὺς βαρύτητος ἀντιλαμβανομένους περὶ τὸ σῶμα. πολὺς δὲ περίπατος ὠφελεῖ τοὺς περὶ κεφαλὴν ἢ θώρακα 16) διάθεσιν ἔχοντας, καὶ τοὺς τὰ κάτω μέρη τοῦ σώματος ἠτροφηκότας, καὶ τοὺς 17)

omnes partes corporis firmandas, et potentiffimae ad materiam e fupernis ad infernas partes deducendam. quae vero in terra molli fiunt, proxime accedunt ad eas, quae in arena fiunt. quae in pratis exercentur, blandiffimae funt, nihil omnino fenfus tentant, nihil commovent, fed tamen caput implent, cum propter odoris fuavitatem, tum propter humiditatem, quae in eis ineft. quae vero in viis fiunt, minore cum labore fiunt, quam eae, quas in locis deambulationibus dicatis obimus. quae vero habent inuolutiones, funt capiti noxiae. Oblongae vero, fimiles funt iis, quae in viis fiunt. quae vero in locis fuperioribus domus fiunt, caeteris omnibus funt anteponendae. nam et vaporum, qui e terra efferuntur, funt expertes, et aërem habent puriorem. atque ex eis accommodatiores etiam funt, quae fiunt in locis, quae tabulis fint ftrata. fiquidem obfecundant, et caput levant, et materiam deorfum trahunt. exigua deambulatio prodeft iis, qui fatigati funt, quique poft exercitationes loti non funt: et iis, quibus a cibo deambulationibus opus eft: quibus gravitas eft in corpore. multa vero deambulatio juvat eos, qui caput, aut thoracem male affectum habent, et quibus infernae corporis partes non nutriuntur: et qui in exercitationibus vehe-

12) Forte, γυμνασίων.
13) Immo, τῶν ἐν.
14) Deeft verbum, veluti, νοσοῦσι.
15) Ἀπὸ et ἐπὶ habent quidem diversam conftructionem h. l. veruntamen plane idem notant, nimirum *poft*. Recte haec accepit Rasarius.
16) Διάθεσιν, nimirum παρὰ φύσιν, *affectionem contrariam naturae*. v. Galen. method. med. II, 3. et hic p. 112.
17) Στιβαρωτέρου. Interrogo *cujus* ϛιβαρωτέρου; Rasarius ergo de fuo largitus eft κινήσεως, feu, *motu*. Sed id violentum et arbitrarium eft. Equidem conjicio: τοὺς γυμνασίου ϛιβαρωτέρου.

ἐν γυμνασίῳ, ς. βαρυτέρου δεομένους. καὶ οἱ μὲν 18) παρὰ θάλασσαν, ξηραντικοὶ καὶ λεπτυντικοὶ τῶν ὑλῶν· οἱ δὲ παρὰ ποταμοῖς ἢ λίμναις, ὑγραντικοί· κακίους δὲ, οἱ παρὰ λίμναις· οἱ δὲ ἐν μεσογήοις 19) τῶν μὲν ἄλλων τῶν προειρημένων βελτίους εἰσί· τῶν δὲ παρὰ θάλασσαν ἀπολείπονται· οἱ δὲ ἐν δρόσῳ, τοῖς μὲν παρὰ λίμναις ἀφομοίωνται· οἱ δὲ ἐν ἀπεπταμένοις, 20 a) διαφορητικώτατοι καὶ κουφιστικώτατοι περιπάτων 20b) εἰσί· παραπλησίως δὲ καὶ οἱ ἐπὶ ὑψηλῶν χωρίων· οἱ δὲ ἐν κοίλοις χωρίοις καὶ φάραγξι, δύσκρατος γὰρ ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ καὶ μοχθηρός· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ κατάστεγοι, χείρους τῶν ὑπαιθρίων. συμπληρωτικοὶ γὰρ, καὶ μάλιστα εἰ ταπεινὰ τὰ τῆς στέγης εἴη. καὶ ὁ 21) μὲν ἐν ἐνηνέμῳ, διαφορητικοί τε καὶ διασκορπιστικοὶ τῶν περιττωμάτων, καὶ ἀνετικοὶ, καὶ ἄπληκτοι· τῶν δὲ ἐν πνεύματι, οἱ μὲν ἐν βορείῳ, βήχους γεννητικοὶ καὶ θώρακος βλαπτικοί· στόμαχον δὲ ἐκλυόμενον τονοῦσι, καὶ δύναμιν διαῤῥέουσαν συνιστᾶσιν, εὐαισθησίας δὲ ποιητικοί· οἱ δὲ νοτιώτεροι, συμπληρωτικοὶ κεφαλῆς, καὶ τῶν αἰσθητηρίων ἀμβλυντικοὶ, κοιλίαν δὲ μαλάσσουσι καὶ εἰσὶ διαλυτι-

mentiore motu egent. Iam vero, quae prope mare fiunt, ficcandi et materiam attenuandi vim habent. at quae circum flumina, et ftagna fiunt, humectandi vim habent. veruntamen, quae prope ftagna fiunt, deteriores cenfentur. quae vero in mediterraneis fiunt partibus, eae funt aliis, quae dictae funt, praeftantiores: verum fuperantur ab iis, quae prope mare obeuntur. quae in rore fiunt, fimiles funt iis, quae ad ftagna fiunt. quae in locis avium volatu frequentatis fiunt, efficaciffimae funt ad evocandum per halitum, et ad levandum: fimili quoque modo eae, quae in fublimibus fiunt locis. at quae in cavis locis, et fpeluncis: (aër enim ibi intemperatus, et vitiofus ineft;) itemque, quae fub tecto fiunt, deteriores funt iis, quae fub dio. valent enim ad replendum vel maxime, si humili tecto cafa fit munita. Quae loco ventis non perflato fiunt, valent ad evocandum per halitum, et ad excrementa difpergenda, itemque remittunt, non feriunt. at ex iis, quae vento perflante fiunt, quae fub borea, tuffes excitant, thoracem laedunt, ftomachum diffolutum roborant, vires collabentes firmant, et fenfuum integritatem afferunt: quae fub

18) Notanda diverfa conftructio τοῦ παρὰ, femel cum accufativo, ter cum dativo. Utroque modo notat *iuxta*, *ad*, de loco. Sic et paullo poft.

19) Vel, μεσογείοις, vel μεσογαίαις (χωρίοις, χώραις) voluit.

20 a) Hoc vocabulum linea fubnotatum. Quomodo a Rasario redditum fit, hic videre licet. ἀναπεπταμένα χωρία, funt *campi* et *loci patentes*. χωρίοις et hic addere malim, uti mox bis additum eft. De ἀναπεπτ. videatur Zosimus p. 150. πεδίῳ — ἀναπεπταμένῳ τε ὄντι καὶ εἰς ἱππασίαν ἐπιτηδείῳ. Ibid. p. 155. πεδίον ἀναπεπταμένον. Utuntur eo, alio tamen fenfu, Xenoph. p. 934. Philo p. 787. ubi tamen etiam *apertum* notat.

20 b) Molefta haec eft repetitio. Deberet faltem esse, τῶν περιπάτων. Ego conjicio, ὑπὲρ πάντων, nimirum, περιπάτων, aut παρὰ πάντας.

21) Loco ὁ, corrigendum οἱ. Deinde, fervato ἐν, quod linea fubnotatum eft, legendum, ἐν νηνέμῳ, fcilicet, τόπῳ, χωρίῳ, aut, ἐν ἀνηνέμῳ. Polyaen. p. 250. ἀνηνεμία.

καὶ οἱ δὲ περὶ ζέφυρον γιγνόμενοι, πάντων ἄριςοι τῶν ἐν πνεύματι· 22) τὰς μὲν γὰρ ἀηδίας τῶν βορείων οὐκ ἔχουσι, αὐτῶν 23) μεταπροσηνείας ὁμοῦ καὶ διαχύσεως· οἱ 24) δὲ ἐν ἀφηλιώτῃ, κακοὶ, πληκτικοί· οἱ δ' ἐν ἡλίῳ διαχυτικοὶ καὶ συμπληρωτικοὶ κεφαλῆς, καὶ ἀνωμαλίας ποιητικοί· οἱ δ' ὑπὸ 25) δένδροις βελτίους τῶν ὑπὸ ςέγην. ῥιπίζεται γὰρ ὁ ἀὴρ καὶ ὑγιεινότερος γίνεται· κατά 26) τε τὴν ποιότητα τῶν δένδρων ὠφέλειαν, ἢ βλάβην τοῖς σώμασί παρέχονται. καὶ οἱ μὲν ἐν αἰθρίᾳ, κουφιςικοὶ, διαφορητικοὶ, λεπτυντικοὶ, εὐπνοίας καὶ εὐκινησίας παρασκευαςικοί· οἱ δὲ ὑπονέφελοι, συμπληρωτικοὶ μὲν κεφαλῆς καὶ βάρους ἐμποιητικοί· διαφοροῦσι δὲ ἧσσον. καὶ οἱ μὲν ἑωθινοὶ κοιλίαν μαλάσσουσι καὶ τὰς νωθρότητας ἐκ τῶν ὕπνων ἀποδιαλύουσι, πνεύματα λεπτύνουσι· δειλινοὶ δὲ περίπατοι πρὸς ὕπνον παρασκευάζουσι ἢ τὰς ἐμπνευματώσεις σκορπίζουσιν.

austro, caput replent, fenfuum inftrumenta hebetant, aluum molliunt, atque ad diffoluendum valent. at quae zephiris fpirantibus fiunt, eae praeftant caeteris omnibus, quae in vento fiunt. non habent enim boreae infuavitates, cum eis manfuetudo fimul atque iucunditas fit conjuncta. quae in apeliote fiunt, malae funt, et feriunt. quae in fole, effundunt, et caput implent, et inaequalitates gignunt. quae fub arboribus fiunt, meliores funt iis, quae fub tecto. aer enim ventilatur, et redditur falubrior, eaeque conuenientes arborum qualitatibus, aut nocent corporibus, aut profunt. quae vero coelo fereno, levant, per halitum evocant, attenuant, bonam refpirationem, et movendi facilitatem parant: quae nubilo, caput implent, gravitatem important, minufque per halitum evocant. ac matutinae aluum molliunt: et fegnitiem e fomno contractam diffoluunt, fpiritufque attenuant. vefpertinae vero ad fomnum hominem praeparant, et inflationes difpergunt.

Κ Ε Φ. κβ.

Περὶ δρόμου. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

De curfu. Ex eodem Antylli libro. Cap. 22.

Ὁ δρόμος, σύντονος ὢν περίπατος, ἐν τοῖς συντόνοις κατατάσσεται γυμνασίοις· ἐπιτή-

Quoniam curfus eft deambulatio vehemens et concitata, ideo inter vehe-

22) τῶν ἐν πνεύματι, nimirum, γινομένων περιπάτων. Mox correxi, γὰρ ἀηδίας, loco, παραηδείας. Malim quoque, πρὸς ζέφυρον.

23) μετὰ προσηνείας fcribendum esse, facile quivis animadvertit. Quid autem fibi velit αὐτῶν, id expifcari nequeo. Forte tale aliquid in eo latet, quod notet ἀπαντῶσι, aut ἄουσι δὲ, nimirum οἱ-ζέφυροι.

24) Codex uno vocabulo: ἐναφηλιώτῃ. Dicitur ἀπηλιώτης et ἀφηλιώτης. Apud Arrianum de expedit. Alex. M. p. 202. 203. utroque modo editum.

25) ὑπὸ cum notat *fub*, dativum et accusativum habet. ςέγην eft ex correctione. antea, credo, fuerat ςέγειν. Forte, loco ςέγει.

26) Hoc τε poft fe requirit καί. καὶ ante δένδρων deletum. Forte: κατὰ δὲ τὴν — δένδρων, ἢ ὠφέλειαν — παρέχεται. Mox vers. 17. malim, πνεῦμα δὲ λεπτ.

δεῖος δὲ κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν· ὁμοίως δὲ καὶ θέρους μέσου. 27) χρήσιμος δὲ εἰς τὸ θερμᾶναι τὸ σῶμα, ὄρεξιν ἀνακαλέσασθαι καὶ ἐπιῤῥῶσαι τὰς τῆς φύσεως ἐνεργείας, στόμαχον τονῶσαι, καὶ ῥεῦμα στῆσαι. εἰ γὰρ καὶ τὴν πρώτην δοκεῖ παροξύνειν τὰ ῥεύματα, ἀλλ᾽ ἐξ ὑστέρου στέλλει τοὺς ῥευματισμούς· πληροῖ δὲ κεφαλήν. ἐπὶ δὲ νεφριτικῶν καὶ γονοῤῥοικῶν, ὡς τετηρημένον βοήθημα, δρόμον παρειλήφαμεν. ὀνίνησιν ἰσχιαδικούς, ἐπὶ μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου μόγις παραγινομένους· ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τρέχειν, ὥσπερ ἐπιλανθανομένους τῆς διαθέσεως. ἐπὶ δὲ στροφουμένων, καὶ μύκητας βεβρωκότων, καὶ σκορπιοπλήκτων αὐτοὶ παρεφυλάξαμεν ὠφελοῦντα 28) δρόμον. τὰς μὲν οὖν διαφορὰς, τάς τε παρὰ ποιότητα, καὶ ποσότητα, καὶ τὰς παραπλησίους, ληψόμεθα ἐκ τῶν πρόσθεν εἰρημένων ἐπὶ τῶν περιπάτων. περὶ δὲ τῶν οὐκ εἰρημένων· εἰσὶ δὲ βραχεῖαι 29) νῦν ῥητέον. ἔστι μὲν οὖν ὁ μέν τις εἰς τοὔμπροσθεν ἐπ᾽ εὐθείας, ὃς αὐτὸ τοῦτο εἴληφεν ὄνομα· ὁ δὲ εἰς τοὐπίσω, ὅντινα καὶ ἀνατροχισμὸν καλοῦσιν· ὁ δὲ ἐν κύκλῳ, καὶ τοῦτον περιτροχισμὸν καλοῦσιν. ὁ μὲν οὖν εἰς τοὔμπροσθεν, τὰ ἤδη προειρημένα δύναται· ὁ δὲ εἰς τοὐπίσω, ὁ ἀνατροχισμὸς, κεφαλῇ, καὶ ὄμμασι, καὶ τένουσι, καὶ στομάχῳ, καὶ ὀσφύϊ 30) χρήσιμος, οὐ ταχὺς γινόμενος. διὸ οὐδὲ

mentes exercitationes numeratur. est vero accommodatus hyberno tempore, itemque aestate media. Valet autem ad corpora calfacienda, appetitum revocandum, et ad naturales actiones corroborandas, et stomachum firmandum, et defluxiones evocandas. etsi enim primum defluxiones videtur excitare, eas tamen postea cohibet et comprimit. verum caput implet. In renum autem morbis, et feminis profluvio, ut affervatum quoddam auxilium, nos cursum adhibuimus. prodest ischiadicis, in quibus in cursus initio vix moveri possunt, sed ubi in cursu sunt, ita properant, ut morbi propemodum obliti videantur. In iis vero, quorum viscera torquentur, et qui fungos esitarunt, et qui a scorpionibus icti sunt, nos cursum profuisse observavimus ergo differentias, quae ex qualitate, et quantitate sumuntur, et caeteras etiam generis ejusdem, ex iis intelligemus, quae supra de ipsis deambulationibus dicta sunt nobis. at, quae non diximus, quae quidem sunt perpauca, ea nunc persequemur. est ergo cursus quidam, qui recta ad anteriora fit, qui inde etiam nomen duxit: alius in posteriora, quem recursum vocant: alius in orbem, quem circumcursum nominant. ex quibus is, qui ad anteriora fit, ea praestat, quae iam diximus at recursus in posteriora, is non celeriter initus, et capiti, et oculis, et tendinibus, et stomacho, et lumbis

27) Codex: μέσα. Et paullo post: ὄρεξις. Vers. 7. malim: πληροῖ δὲ καὶ κεφαλήν.

28) Interposuerim, τόν.

29) Nimirum, διαφοραί. Mox malim εἴληφε τὸ ὄνομα. Nimirum εὐθύδρομος.

30) Ita ex correctione. Antea, credo, ὀσφύσι. Loco ὄμμασι, margo habet ὤμοις.

συμπληροῖ τὴν κεφαλὴν, ἥ τε ἀναβάδισις ἀναγκάζουσα στερεώτερον βαίνειν, καὶ ἐπὶ ἄκρων τῶν ποδῶν, ὑπὲρ τοῦ μὴ καταπεσεῖν, καθέλκει τὴν ὕλην κάτω. περιτροχασμὸς δὲ, θώρακι μὲν καὶ σκέλεσι κατάλληλός ἐστι· τοῖς 31) δὲ περὶ κεφαλὴν ἀνάρμοστος. οἱ μὲν οὖν μετὰ τοῦ σκέπεσθαι τὸ σῶμα δρόμοι, θερμαίνουσι τὴν σάρκα, καὶ ἱδρῶτας κινοῦσιν· οἱ δὲ χωρὶς τοῦ σκέπεσθαι, ἱδρώτων μὲν οὐ πολλῶν εἰσὶ γεννητικοί· κατὰ δὲ τὸ ἄδηλον, ἰσχυρῶς διαφοροῦσι, καὶ σκληρύνουσι δὲ καὶ ἀναξηραίνουσι τὰ σώματα.

Κ Ε Φ. κγ.

Περὶ 32) αἰωρίας. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὰ μὲν ἄλλα γυμνασία ἐν τῇ τοῦ σώματος κινήσει κεῖται· ἡ δὲ αἰώρα συμμιγής ἐστιν, ἔκ τε κινήσεως καὶ σχέσεως, τῶν μερῶν τοῦ σώματος ἀνατρεμούντων, 33) παντὸς 34) δὲ ὑπὸ τῆς φορᾶς κινουμένου· ἐντεῦθεν ὠφελιμώτατόν τε γυμνάσιον καὶ προσηνέστατον, 35) κινοῦσά τε αὐτὰ οὐδὲν ἧσσον τῶν μεγάλων γυμνασίων. δύναται δ' αἰώρα 36) πᾶσα ἐπεγείρειν τὸ ἔμφυτον θερμὸν σκορπίζειν τε πλῆθος ὕλης, τονοῦν τε τὴν ἕξιν καὶ ἐπεγείρειν τὰ νεναρκωμένα τῶν ἐνεργημάτων, πρὸς δὲ καὶ νωθρότητος 37) διαλυτική, καὶ ταράχου τοῦ περὶ σῶμα καταστάλτική, ὕπνου τε τοῖς ἠγρυπ-

accommodatus est, atque utilis. idcirco non replet caput. porro incessus, qui pedibus in altum sublatis fit, qui cogit, ut firmius summis pedibus incumbendo homines vadant, ne concidant, materiam infra trahit. Cursus vero in orbem, thoraci, et cruribus accommodatus est: at capiti est alienus. Ergo cursus, qui tecto corpore ineuntur, ii carnem calfaciunt, et sudores movent: qui non tecto corpore, non magnam illi quidem sudorum copiam eliciunt, veruntamen clam vehementer per halitum evocant: atque etiam corpora durant, et exsiccant.

De gestatione. Eiusdem, ex eodem libro. Cap. 23.

Aliae exercitationes in motu corporis consistunt: gestatio vero media est inter motum, et situm partium corporis quiescentium. Cumque totum corpus ferendo moveatur, inde existit utilissima exercitatio, quae ipsas itidem partes non minus, quam magnae exercitationes, moveat. Omnis autem gestatio potest naturalem calorem augere, et materiae multitudinem discutere, et habitum corporis firmare, et actiones stupidas excitare, et segnitiem praeterea dissoluere: et corporis turbationem sedare, et iis, quos vigiliae exercent, somnum conciliare: et contra etiam ve-

31) τὰ περὶ κεφαλὴν, *quae caput attinent.* Nisi exciderit πόθεον, vel aliud eiusmodi. Vide p. 106. vers. 10.
32) Supra in principio Codicis, in indicibus, rectius legitur, αἰώρα, ficuti hic quoque paullo post.
33) ἀτρεμούντων volu.t.
34.) Nimirum, σώματος Malim vero, τοῦ παντός.
35) Si quidem haec sana sunt, κινοῦσα refertur ad αἰώρα, αὐτά, ad τὰ μέρη τοῦ σώματος.
36) Codex: αιωρέα.
37) Codex: νωθροτητας, et mox, ἠγρυπνικέσι.

νηπόσι παρασκευαστική, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων, 38) ἐπιστροφῆς τε καὶ ἐγρηγόρσεως τοῖς νωθροῖς καὶ διαλελυμένοις. τὸν μὲν γὰρ ὕπνον ἐπάγει, τῷ διαφορεῖν τά τε ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ στομάχου περισσώματα· τούτων μάλιστα τῶν μερῶν ἀγρυπνίας ὄντων ποιητικῶν· τὴν δὲ ἐγρήγορσιν ἐργάζεται, ἐυστρέφουσα 39) καὶ ἐπιρωννύουσα τὸν τόνον. διαφοραὶ δὲ αἰώρας, ἄνευ 40) τῶν κοινωνίας εἰρήκαμεν ἐν τῷ περὶ τοῦ περιπάτου λόγῳ, ἴδιαι αἵδε. ἥ τε ἐπὶ κλίνης, ἢ ὑπόβαθρα ἐχούσης κατὰ τοὺς διαγωνίους πόδας, ἢ ἐν φορείῳ. διπλὴ δὲ καὶ ἥδε, ἤτοι καθεζομένων τῶν αἰωρουμένων, ἢ κατακειμένων· ἢ ἐπὶ ζεύγους, ἢ ἐπὶ νηάς. καὶ τῆς ἐπὶ νηὼς δὲ, ἡ μὲν τῆς οὐριοδρομούσης, ἡ δὲ ἐρεσσομένης. θετέον δὲ ἐν αἰώρας μέρει καὶ ἱππασίαν, εἰ καί τινες 41) περὶ αὐτὴν ἰδία λέγονται. τῇ μὲν οὖν ἐπὶ κλίνης αἰώρᾳ χρηστέον, ἐπί τε πυρεσσόντων, ἢ τῶν ἀῤῥωστίαν χρονίαν ἀῤῥωστούντων, ἐπί τε ἐλλεβοριζομένων, ἔν τε ἀναλήψει χρήσιμος ἐπὶ τῶν ἀτονούντων. ἔτι καὶ τοῖς ἀγρυπνοῦσι, τοῖς ὀκνηρῶς διακειμένοις, τοῖς ἐπιτεταμένοις κυνωδῶς τὰς ὀρέξεις, παύουσα τὴν ἐπίτασιν, τοῖς βραδέως διοικοῦσι τὰς τροφὰς, τοῖς πρὸς τἄλλα γυμνάσια δυνατῶς 42) ἔχουσι. κατὰ τὸ ἀνάλογον δὲ καὶ τοῖς χρονίως ἀῤῥωστοῦσιν ὠφέλιμος. ἀλλὰ τὸ μὲν ἕτερον εἶδος, τὸ διὰ τοῦ κρεμαστοῦ κλινιδίου, καὶ πρὸ τροφῆς, καὶ ἐπὶ τροφῇ χρήσιμον· τὸ δὲ ἕτερον, ἄχρηστον μὲν, ἐπὶ τροφῇ. ὁ δὲ τρόπος τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἐν τῷ περὶ ἐλλεβόρου δεδήλω-

temosis et dissolutis reditum ad se, et vigilias parare. ac somnnm quidem conciliat, excrementa, quae a capite et stomacho delabuntur, per halitum digerendo: cum hae partes sint vigiliarum causae praecipuae. at vigilias postea inducit, corporis tenorem ad se revocando, et corroborando. Gestationis autem differentias communes, in oratione, quae de ambulationibus habita est, expofuimus. propriae vero sunt hae. una in lectica fit, quae fulcra habeat lineis ab angulo ad angulum per pedes distincta: vel fit in sella, haecque duplex est, vel sedentibus iis, qui gestantur, vel iacentibus. vel in vehiculo: vel in navi. ac in navi quidem, quae aut ventis, aut remigibus impellatur. Gestationi quoque subiiciatur equitatio: quamvis nonnulli de ea privatim loquantur. Ergo gestatione, quae in lectica fit, utimur in febricitantibus, aut qui diuturna imbecillitate laborant, quique elleborum sumserunt. atque etiam, dum vires reficiuntur, cum imbecilli adhuc homines sunt, prodest: itemque vigilantibus, quique segnitie et pigritia quadam sunt oppressi, et iis, quibus caninum in modum appetitus est intentus, quippe quae intentionem illam sedet. et iis, qui tarde alimentum conficiunt: et iis, qui alias obire exercitationes non possunt. eadem quoque proportione iis, qui diuturno morbo impliciti sunt, utilis est. sed aliud genus, quod lectulo

---

38) ἐπιστροφὴ est, *attentio*, *animadversio*, quae opponitur negligentiae et lentitudini animi.

39) Forte, ἐπιστρέφουσα.

40) Legendum arbitror: ἄνευ τῶν κοινῶν, ἃς εἰρήκαμεν. Ante scriptum erat, κονωνίας, deinde iota insertum. Temere ergo invicem junxit κοινῶν et ἃς

41) Malo: περὶ αὐτῆς ἰδίᾳ λέγουσιν, aut, διαλέγονται. Sic bis scribenda erat syllaba δια.

42) Recte in marg. ἀδυνάτως. Mox correxi τὸ, loco τοῦ ἀνάλογον.

ται. ἐν φορείῳ δὲ κατακειμένους αἰωροῦμεν τοὺς ῥέγκοντας· τούτων δὲ ληθαργικούς τε μᾶλλον, καὶ 43) κατεχομένους, τούς τε ἁπλῷ καὶ ἐμμόνῳ καὶ χρονίῳ πυρετῷ κατεχομένους. δεῖ δὲ, εἰ τὰ τῆς δυνάμεως ὑπείη, ἐπὶ πλεῖον κεχρῆσθαι τῇ αἰώρᾳ. ἡ γὰρ ἐπ' ἔλαττον ἀνακινοῦσα τὰ σώματα, ἐνίοτε παροξύνει τοὺς πυρετούς. ἐπὶ μὲν οὖν 44) πυρεσσόντων, τοὺς εἰς ἄνεσιν εἰλικρινῆ παραγινομένους, ἢ μακράν γε τὴν ἄνεσιν ἔχοντας, ἢ ἐν πυρετοῖς μακροῖς, κἂν μὴ μεγάλα ᾖ τὰ διαλείμματα· 45) τῶν δὲ ἀπυρέτων 46) καθεδρείῳ σχήματι αἰωρητέον. ἀσκέπαστον 47) μᾶλλον, ἤπερ ἐσκεπασμένον ἔξω τὸ φορεῖον. τοὺς δὲ καιροὺς τῆς αἰώρας ἢ τοὺς τόπους, ἐν οἷς αἰωρητέον, καὶ τρόπους, καθ' οὓς παραληπτέον, εὑρήσομεν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν τοῖς περὶ 48) περιπάτου λόγοις. ἡ δὲ ἐπὶ ζεύγους αἰώρα, μοχλευτικὸν ἔχει τὶ καὶ κινητικὸν τῶν ἐμμόνων νοσημάτων· τῆς δὲ ἐπὶ νηὸς αἰώρας ἡ μὲν διαίρεσις ὡς τὰ πολλὰ βραχεῖα τε καὶ παρὰ τὴν γῆν 49) γίνεται, καὶ ἐν ἀκύμονι τῇ θαλάσσῃ. κλόνον οὖν οὐ πολὺν ἔχει, οὐδ' αἰκισμόν. ὥστε σχεδόν τι τούτοις ἁρμόδιός ἐστιν, οἷς καὶ 50) διὰ τοῦ ὀχήματος. πλήν γε δὴ τοῦτο ἔχει περιττότερον, ὅτι ἐν καθαρᾷ τε

pensili fit, et ante, et, post cibum prodest: alterum vero, post cibum est inutile. quomodo autem uti hac gestatione debeamus, explicatur a nobis, ubi de elleboro propinando loquimur. In sella autem stratos gestamus eos, qui febrim habent, atque ex iis, lethargicos potius, et quos cataphora urget. qui vero simplici, et permanenti, et diuturna febri iactantur, si vires ferant, debent gestari quamplurimum: quandoquidem gestatio minus mouens corpora, quandoque febrim excitat. ergo in febricitantibus, qui ad integritatem perveniunt, vel quorum longa admodum remissio est, vel qui febribus tenentur longis, etiamsi non magna interualla habeant, convenit haec gestatio. Qui febrim non habent, in cathedra non tecta potius, quam tecta, gestandi sunt. tempora autem, et loca, in quibus gestatione utendum sit, et quibus modis fieri debeat, deambulationis tractatio nobis exposuit. quae autem in vehiculo fit, habet vim quandam amoliendi, commovendique morbos stabiles, et permanentes. quae vero in navibus fit, parum plerumque distinguitur ab ea, quae in terra administratur. ac, quae tranquillo mari obitur, non admodum magnam turbationem, neque concussionem affert. ex quo fit,

43) Vide Galen. de caussis pulsuum IV, 16. Paul. Aegin. III, 10.

44) Interposuerim, τῶν.

45) Hic in margine legitur: *hic deest quippiam.* Rasarius de suo id supplevit.

46) Aut hic quoque aliquid deest, veluti τοὺς κ. τ. λ. aut scribendum, τοὺς ἀπυρέτους.

47) δὲ addendum videtur.

48) περὶ ipse addidi. Bis scribendum erat περί. Simili modo paullo ante peccavit scriba.

49) γῆν in marg. Cod. Loco διαίρεσις conjicio δίαρσις, i. e. ἔπαρσις.

50) ἡ, nimirum αἰώρα, interponendum videtur.

ἀέρι γίνεται, καὶ ἀναθυμιάσεις ὑγρὰς οὐκ ἔχοντι, ἀλλὰ ξηράς τε καὶ δριμείας, διὸ προκριτέα. ἡ δὲ διαπόντιος αἰώρα πνεύματι φερομένης νηὼς ποικιλωτάτη τὲ, καὶ ἐκ τῶν ἐναντιωτάτων συνεστῶσα. κίνησίν τε γὰρ ὀξυτάτην καὶ σφοδροτάτην καὶ ἀδιάπαυστον κατὰ τὴν τῆς νηὼς φορὰν ἔχει, συμμιγής 51) τε ἐστὶν, ἔκ τε ῥαθυμίας καὶ φόβου. μεταβολὰς γὰρ ῥάστας καὶ ταχίστας ἔχει. αἱ δὲ τοιαῦται μεταβολαὶ, πᾶσαν χρονίαν διάθεσιν νόσων ἀποσκευάζουσιν. 52) ὁ δὲ γινόμενος σάλος ἐν τῷ πλῷ δύναμιν ἔχει παραπλησίαν ἐλλεβόρῳ κούφῳ λευκῷ.

ut ferme accommodata fit iis, quibus etiam geftatio per currum conuenit: nifi quod hoc magis habet, quod in purgato aëre, et in quo non humidi vapores, fed ficci, et acres fint, efficitur: et ob eam ipfam caufam eft praeftantior. Quae vero per pontum fit, ventis navim ferentibus, ea maxime varia eft, et ex maxime contrariis conftat. habet enim motum acutiffimum, vehementiffimum, et neutiquam ceffantem, dum navis a vento impellitur: eftque mixtus ex fecuritate et timore: habetque facillimas, et celerrimas mutationes. ac tales quidem mutationes, omnem diuturnam morborum affectionem removent. Commotio denique, quae in navigatione excitatur, vim habet elleboro levi et albo perfimilem.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ ἱππασίας. (Ἐκ) τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῆς δὲ ἱππασίας, ὀλίγη χρῆσις ἐστιν ἐπὶ νοσούντων. εἰ μὲν γὰρ ἠρέμα ὁ ἵππος ἐλαύνοιτο, οὐδὲν ἂν πλέον παρέχοι, πλὴν κόπου, καὶ μάλιστα βουβώνων· εἰ δὲ σφοδρῶς ἐλαύνοιτο, κλονεῖ μὲν πᾶν τὸ σῶμα ἐπιπόνως, ὅμως δὲ ἔχει τὶ χρήσιμον. τονοῖ γὰρ ὑπὲρ πάντα τἄλλα γυμνάσια τὸ σῶμα, καὶ μάλιστα τὸν στόμαχον, καθαίρει τὲ τὰ αἰσθητήρια, καὶ ὀξύτερα ἐργάζεται· θώρακι δὲ κάκιστον γυμνάσιον.

De equitatione. Ex eodem. Cap. 24.

Equitationibus exiguus in aegrotantibus eft ufus. nam fi placide equus gradiatur, nihil magis, quam laffitudinem, et praefertim inguinibus afferet: fi vehementer impellatur, quamuis totum corpus laboriofe concutiat, tamen aliquid utilitatis affert: fiquidem magis, quam omnes aliae exercitationes, corpus, et praefertim ftomachum firmat: et fenfuum inftrumenta purgat, eaque reddit acutiora. fed thoraci exercitatio haec eft infenfiffima.

51) Ita fcripsi. Refero autem ad αἰώρα. In Cod. eft, συμμιγή.

52) Ita correxi. In Cod. ἀπασκευάζουσιν. Nisi voluerit, ἀνασκευάζουσιν.

ΚΕΦ. κε.

Περὶ τῆς ἐν πυρετοῖς ἁρμοζούσης αἰώρας. 53) Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Ἐκ τοῦ περὶ ποιουμένων βοηθημάτων λόγου.

Μέτρον δὲ αἰώρας ἔστω, ἐπὶ μὲν πυρετῶν, τῆς διὰ φορείου ἢ καθέδρας γινομένης αἰώρας τὸ πρῶτον, μήτε ἔλαττον σταδίων πέντε, μήτε πλεῖον τοῦ διπλασίου, τηρουμένου τοῦ αὐτοῦ μέτρου καὶ τῇ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν. ἀπὸ δὲ τῆς τρίτης προστιθέσθω πέντε στάδια καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἄχρι τῶν τριάκοντα σταδίων· οἱ δὲ μακροτέρας αἰώρας δεόμενοι, τῆς διὰ χειραμάξης χρήζουσιν, οὓς ἀπὸ τριάκοντα σταδίων ἀρξάμενοι κινεῖν, 54) ἐπὶ τὰ διπλασίονα προάξομεν· τοὺς δὲ ἀγρύπνους ἐν πυρετοῖς μέχρι τῶν ὕπνων αἰωρεῖν δεῖ, καὶ τοὺς ἐν ὀδύνῃ τυγχάνοντας, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ συμπτώματι, μέχρι τῆς ὑπεξαιρέσεως τοῦ διοχλοῦντος. τῆς δὲ διὰ τοῦ κρεμαστοῦ κλινιδίου αἰώρας μέτρον ἀριθμῶν 55) μὲν οὐκ εὐόριστον· συλλογιστέον δὲ χρόνον τὸν, ἐν ᾧ τις, φορείῳ φερόμενος, ἀνύσαι σταδίων τεσσαράκοντα μῆκος. τοὺς δ' ἐν ζευκτοῖς αἰωρουμένους, ἀπὸ σταδίων ἀρχομένους τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα προβιβάζειν δεῖ μέχρι τῶν διπλῶν· πλείονος δὲ προσδέονται μέτρου, οἱ ταῖς ἱππασίαις εἰωθότες χρῆσθαι, ὅπερ δοκιμαστέον κατά τε τὰς φύσεις αὐτῶν, καὶ τὰς συνηθείας. τοῖς δὲ διὰ πλοίων αἰωρουμένοις,

De gestatione, quae in febribus conuenit. Ex Herodoti libro de auxiliis, quae fiunt. Cap. 25.

Gestationis, quae in sella, aut cathedra fit, primus modus est, ut neque minus quinque stadiis, neque plus, quam hujus duplum, producatur. qui modus sequenti etiam die erit observandus. a tertio vero die quinque stadia singulis diebus accedant usque ad triginta stadia. qui vero longiore gestatione indigent, ii curru, qui manu ducatur, utuntur: quos per triginta stadia movere incipimus, deinde ea conduplicamus. qui in febribus vigilia premuntur, eos usque dum somnum capiant, gestare oportet. quos vero dolor vexat, aut aliud tale symptoma exercet, gestandi sunt, donec id, quod eos infestat, amoveatur. gestatio vero, quae lecto pensili fit, numero quidem non facile definiri potest, quanta esse debeat: verum consequi ratione debemus, tanto tempore utendum ea esse, quanto quispiam in sella perlatus quadraginta stadiorum iter conficeret. qui vero in bigis gestantur, a stadiis triginta aut quadraginta ducentes initium, usque ad spatium altero tanto majus progredi debent. quibus maiore mensura opus est, sunt, qui equitare consueverunt, in quibus equitatio quoque anteponenda est, utpote eorum naturae accommodatior, et habita etiam consuetudinis ratione. Qui denique navibus gestantur, a sexaginta

53) Ita a prima manu. Recentior correxit, αἰώρας. Ἀιώρας legitur etiam in principio Codicis, in indicibus capitum.
54) In Cod. κινεῖν, ἔπειτα διπλασίονα.
55) Forte, ἀριθμῷ.

ἀπὸ ἑξήκοντα ςαδίων ἀρχομένους καταλήγειν ἐπὶ τὰ διπλάσιά δεῖ.

stadiis incipiant, et in duplum horum desinant.

ΚΕΦ. κς.

Περὶ κρικηλασίας. 56) Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τοῦ δ. λόγου τῶν ποιουμένων βοηθημάτων.

Ἡ κρικηλασία δύναται μαλάξαι τὰ συντεταμένα τῶν σωμάτων, καὶ εὔκαμπῆ παρασκευάσαι τὰ κατεσκληκότα, διὰ τοὺς ἑξελιγμοὺς καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν τοῦ σώματος σχημάτων, νεῦρά τε ἐπιῤῥῶσαι καὶ χαλάσαι ἡττονηκότα, καὶ θερμασίαν ἐγεῖραι, καὶ διάνοιαν ἐπτοημένην τὲ καὶ μελαγχολῶσαν καταςεῖλαι. ἐλάσσονα δὲ ἐχέτω ὁ κρίκος τὴν διάμετρον τοῦ μήκους τοῦ ἀνθρώπου, ὥςε τὸ ὕψος αὐτοῦ μέχρι τῶν μαςῶν ἐξικνεῖσθαι. ἐλαυνέσθω δὲ, μὴ κατὰ μῆκος, ἀλλὰ καὶ πεπλανημένως. ἔςω δὲ ὁ ἐλατὴρ σιδηροῦς, ξύλινον 57) ἔχων τὴν λαβήν. τοὺς μέντοι λεπτοὺς κρίκους, τοὺς περικειμένους τῷ τροχῷ, ᾠήθησάν τινες εἶναι περιττούς. 58) τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. ἀλλ' ὁ ψόφος, ὁ γινόμενος ἐξ αὐτων, διάχυσιν ἐργάζεται καὶ ἡδονὴν τῇ ψυχῇ. δεῖ δὲ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς ὀρθοὺς ἐλαύνειν τοὺς κρίκους, μετὰ δὲ τὸ ἀναθερμανθῆναι τὸ σῶμα καινότερον 59) γενέσθαι, τότε διεκπηδᾷν τε καὶ διατρέχειν ἐπὶ τέλει δὲ πάλιν ὀρθοὺς ἐπελαύνειν εἰς τὸ καταςεῖλαι τὴν σύςασιν, τὴν ἀπὸ τοῦ γυμνασίου. καιρὸς δὲ, ὁ πρὸ τροφῆς ἢ πρὸ λουτροῦ, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν μεγάλων γυμνασίων.

De cricelasia. Ex quarto libro Antylli, de auxiliis, quae fiunt. Cap. 26.

Haec exercitatio intenta corpora mollire potest, et quae loco stabiliri non possunt, tum revolutionibus, tum vero etiam figurarum corporis varietate sic parare, ut facile flectantur, et stabiliantur, neruosque imbecillos firmare, et laxare, et calorem excitare, et intelligentiam, quae deflexit de via, et atra bili agitatur, ad statum suum revocare. sit autem crici diameter minor, quam sit hominis longitudo, ut ejus altitudo ad mammas usque perveniat. neque impellatur per longitudinem, sed etiam errando. esto autem ferreus auriga, qui ansam ligneam habeat. nonnulli tamen tenues cricos rotae adiectos supervacaneos esse putaverunt. veruntamen non ita se res habet: sed stridor ex eis ortus hilaritatem, et voluptatem animae parit. In initio autem rectos impellere cricos oportet. ubi autem corpus incaluerit, atque inane sit factum, tunc exiliendum, et discurrendum: sub fine vero, iterum recti impellendi sunt, ut statum, quem exercitatio paravit, tueamur. tempus autem accommodatum est, ante cibum, aut balneum, ut etiam in aliis magnis exercitationibus observatur.

---

56) In principio Codicis, in indice capitum est, κιρκιλλείας.

57) Immo, ξυλίνην. Versu 15. post μὴ addiderim, μόνον.

58) Forte, τοῦτο δέ.

59) Sic, supra scripto ε. syllabae primae. Forte, καὶ κενώτερον γενέσθαι. Versu 27. malim, σύνταξιν.

Κ Ε Φ. κζ.

Περὶ νήξεως. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ὀλίγοις μὲν τῶν χρονίων παθῶν ἡ νῆξις ἁρμόδιος καὶ ὀλιγάκις· παραλαμβάνεται δὲ θέρους μόνον. καὶ δύναται ἰσχαίνειν, 60) διαφορεῖν, τονοῦν, θερμαίνειν, λεπτύνειν, 61 a) δυσπάθειαν παρασκευάζειν. ἡ μὲν οὖν ἐν θαλάττῃ, 61b) ὑδεριάδεσι, ψωράδεσι, τοῖς ὑπὸ ἐξανθημάτων ἐνοχλουμένοις, ἔτι δὲ τοῖς ἐλεφαντιῶσι, καὶ τοῖς ῥευματικὰ σκέλη, 62) μέρη τινὰ τοῦ σώματος ἐσχηκόσι, .κατάλληλος, καὶ ἀτρόφοις, καὶ τοῖς ἐκ νόσου παρῳδηκόσι. 63) κεφαλῇ δὲ ἀσύμφορος, οὐχ ἡ ἐν θαλάττῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ πανταχοῦ. ἡ δὲ ἐν τοῖς γλυκέσιν ὕδασιν, ἀσθενῶς καὶ ἀτόπως 64) δύναται τὰ προειρημένα. διὸ καὶ παραιτητέα ὡς τὸ πολύ. καὶ γὰρ κακοῖ τὸ νευρῶδες, διὰ τὴν ψύξιν καὶ τὴν ὑγρότητα τοῖς ἐγχρονίσασιν. ἡ δὲ ἐν τοῖς θερμοῖς, τοῖς αὐτοφυέσι, νῆξις, ἀνάρμοσος, συμπληρωτικὴ τυγχάνουσα. ἔτι δὲ μᾶλλον παραιτητέος κόλυμβος ἐξ ὕδατος τεθερμασμένου· ἀλλ᾽ εἴτε θαλάττῃ, εἴτε καὶ ἄλλῳ τὶς ὕδατι ἐννήχοιτο, δεῖ προαλειψάμενον μετρίως, καὶ τρίψει προθερμάναντα τὸ σῶμα, ἐξαπίνης ἐμπίπτειν τῷ ὕδατι.

De natatione. Eiusdem, ex eodem libro. Cap. 27.

Pauci diuturni morbi sunt, in quibus apta fit natatio. et perraro etiam adhibetur. ac aestate solum ea utimur. poteftque gracilem reddere, per halitum evocare, firmare, calefacere, attenuare, hominem iniuriae minus obnoxium facere. quae ergo in mari fit, ea hydropibus, fcabiofis, et quos exanthemata infeftos habent, itemque elephantiafin patientibus, et quorum crura, aut aliquae aliae corporis partes defluxione tentantur, accommodata eft. facit quoque ad eos, qui ex alimento fructum non fentiunt, iifque, qui in morbo exagitantur. Capiti vero nocet, non folum, quae in mari, fed etiam, quae ubique fit. quae vero in dulcibus aquis, aegre et imbecilliter praedictas res poteft. quam ob rem vitanda plerumque eft. nam fi quis in ea diutius immoretur, ei nerui cum propter frigus, tum propter humiditatem laedentur. at quae fit in calidis fponte nafcentibus, incommoda eft, quippe quae impleat. Sed multo magis fugienda natatio eft, quae ex calefacta aqua conftet. Quin etiam five in marina, five in alia aqua natare quis voluerit, debebit is prius moderate unxiffe, et frictione praecalfeciffe corpus, et e veftigio in aquam fe proiicere.

60) Ἰσχαίνειν atque composita ejus laudantur. Ipse id legi apud Philon. p. 405. D. Sed alii ibi ἰσχναίνεται fcripserunt, uti reperi in Codice Petropolitano. ἰσχναίνειν certe frequentius occurrit.

61 a) Superius p. 91. lectum eft δυσπαθής. δυσπάθεια h. l. eft ejus, *qui difficilius affectionibus corporis movetur*. Ergo fortior, firmior.

61 b) Alibi legitur ὑδερώδης, ut apud Galen. in Gloss. p. 99. Ita etiam eft in his ipsis libellis. Vide indicem. Aliud eft ὑδεριῶσιν, ab ὑδεριάω.

62) Interponendum videtur, ἢ ἄλλα.

63) Ex οἰδέω. Rasarius aliter reddidit.

64) In margine legitur, ἀτόνως. προειρημένα funt ea, quae de virtutibus aquae marinae dixerat.

Κ Ε Φ. κη.

Περὶ πάλης.

Ἡ μὲν σύντονος 65) πάλη, πνεύματος εὐτονίαν καὶ ἰσχὺν ἐργάζεται, καὶ τὸ σῶμα στερεὸν καὶ μυῶδες, 66) νεῦρά τε κρατύνει καὶ τὰ αἰσθητήρια παροξύνει, καὶ τὰς φυσικὰς ἐνεργείας ἐπιῤῥώννυσι· σάρκα δὲ πυκνὴν μὲν καὶ ἀναστήν, 67) ὀλίγην δὲ παντάπασι περιβάλλει. πιμελῆς δὲ καὶ οἰδημάτων καὶ ὄγκων, ὑδέρων τε πάντων καταλυτική. θώρακι δὲ ἀνάρμοστος. ἡ δὲ πραεῖα, ἀντιστρόφως σαρκὸς πολλῆς κατασκευαστική. διὸ τοῖς ἀρχομένοις ἀναλαμβάνειν χρησιμωτέρα τῆς ἑτέρας. ἔτι ἡ μὲν ὄρθιος πάλη ὠφέλιμος κεφαλῇ καὶ θώρακι, καὶ τονοῖ τὰ νεῦρα· ἡ δ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὀνίνησιν ὀσφὺν καὶ γόνατα καὶ ὑποχόνδριον καὶ ἔντερα κεκακωμένα, κεφαλῇ δὲ ἀνοικειοτέρα.

De palaeſtra. Cap. 28.

Palaeſtra vehemens firmum et validum ſpiritum efficit, itemque corpus ſolidum, et muſculoſum. neruos etiam confirmat, et ſenſus exacuit, et naturales actiones corroborat. Carnem denſam illam quidem et excitatam, ſed tamen ex omni parte paucam adiicit. pinguedinem, omnia oedemata, tumores, aquam intercutem diſſoluit. thoraci aliena eſt. at placida palaeſtra, vice verſa carnem multam comparat, ex quo fit, ut iis, qui reficere ſe incipiunt, ſit ſuperiore accommodatior. Praeterea erecta palaeſtra capiti prodeſt, et thoraci, et neruos corroborat: quae vero ſuper pavimento fit, lumbos, genua, praecordia, et inteſtina vitiata adiuuat: ſed capiti eſt ineptior.

Κ Ε Φ. κθ.

Περὶ 68) σκιομαχίας. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Σκιομαχία δὲ χρήσιμος εἰς τὸ κοπώδη τε διάθεσιν παῦσαι καὶ ὤμους τονῶσαι, καὶ νεύρων ἀκράτειαν καὶ τρόμον καταστῆσαι. ἔστι δὲ καὶ ὕλης ὑποβιβαστική, καὶ μάλιστα τοῖς μιμουμένοις τοὺς πύκτας, ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν. χρήσιμος δὲ καὶ νεφροῖς καὶ κώλῳ, καὶ μέντοι καὶ τοῖς περὶ θώρακα συμβαίνουσι. δεῖ δὲ μὴ μόνον

De umbratili certamine. Ex eodem libro, eiuſdem. Cap. 29.

Umbratilis pugna valet ad ſedandam affectionem laſſitudinis ſenſum referentem, et ad humeros firmandos, et ad nervorum imbecillitatem, et ad tremorem corrigendum. quinetiam materiam infra deducit, et praeſertim in iis, qui ſummis pedibus pugiles imitantur. Eſt etiam utilis renibus, colo inteſtino, atque vitiis, quae thoraci ſolent accidere. oportet autem non ſolum manibus

65) Ita in marg. In textu, σύντομος.
66) Saltem intelligendum ἐργάζεται. Potuit tamen aliud verbum excidisse, ut κατασκευάζει, ἀποτελεῖ.
67) Forte, ναστήν.
68) Idem, quod σκιαμαχία. σκιομαχία legitur apud Chrysoſt. T. XI. p. 401. D. Gregor. Nyss. T. II. p. 606. σκιομαχέω habet Philo. p. 186. atque hic etiam mox occurrit.

ταῖς χερσὶ σκιομαχεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκέλεσι, ποτὲ μὲν, ὥσπερ ἀλλομένους, ποτὲ δὲ, ὥσπερ λακτίζοντας.

cum umbra depugnare, fed etiam cruribus: ac interdum, tanquam falientes, interdum vero, tanquam calcibus caedentes.

Κ Ε Φ. λ.

Περὶ χειρονομίας. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ὀρχήσεως καὶ σκιομαχίας μεταξὺ χειρονομία ἐςὶ, μᾶλλον μὴν ἔχεται σκιομαχίας. χρήσιμος δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ἐφ' ὧν καὶ σκιομαχία. προκριτέα δὲ ἐπὶ παίδων, καὶ γυναικῶν καὶ γερόντων, ἢ τῶν σφόδρα ἰσχνῶν καὶ ἀῤῥώςων τὸ σῶμα. πρόσφορον γὰρ τούτοις καὶ οἰκεῖον γυμνάσιόν ἐςι.

De gefticulatione. Ex eodem libro. Cap. 30.

Inter choream, et umbratilem pugnam media interiecta eft gefticulatio: fed ad umbratilem pugnam propius accedit: eftque ad eadem utilis, ad quae pugna umbratilis eft: fed haec pueris, mulieribus, fenibus, et quorum corpus mirum in modum gracile atque imbecillum eft, magis conuenit: si quidem utilis, et accommodata eis eft exercitatio.

Κ Ε Φ. λα.

Περὶ ἀφαλμοῦ καὶ ἐξαλμοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Διαφέρει τὸ ἀφάλλεσθαι τοῦ ἐξάλλεσθαι. ἡ μὲν γὰρ ἄφαλσις δρόμῳ προσέοικεν, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ μένοντος τοῦ σώματος μετὰ τοῦ κάμπτειν τὰς ἰγνύας· ὁ δ' ἐξαλμὸς κομιδῇ σκελῶν ἐςὶ συνεχής. 69) παράκειται δὲ τούτοις τὸ πρὸς πυγὴν ἅλλεσθαι, ᾧ καὶ αἱ Λάκαιναι γυναῖκες τὸ πρόσθεν ἐχρῶντο. τοῦτο δέ ἐςιν ἄφαλσις καμπτομένων τῶν σκελῶν, ὥςε τὰς πτέρνας τῶν πυγῶν προσάπτεσθαι, ποτὲ μὲν ἐναλλὰξ τῶν σκελῶν ἀναλακτιζόντων, ποτὲ δὲ ἀμφοτέρων ἅμα. ἄφαλσις μὲν τοῖς περὶ κεφαλὴν χρονίοις νοσήμασι χρησίμη, καὶ θώρακι, καὶ ὕλῃ ῥοπὴν ἐχούσῃ πρὸς τὰ ἄνω μέρη, καὶ

De exiliendo et faltando. Ex eodem libro. Cap. 31.

Differt exilire a faltando. nam exilire eft curfui fimile, cum eodem in loco corpus manet, poplites inflectendo, et circumvehendo: faltus vero eft ferme crurum continuus. his fimilis eft faltus, quo Lacaenae mulieres ad nates faltando prifcis temporibus utebatur. faltabant enim circumflexis cruribus ita, ut calcibus nates attingerent: quandoque cruribus alternatim inflexis, ut calcibus nates peterent: quandoque vero utrifque, uno et eodem tempore. Exilire vero accommodatum eft diuturnis morbis capitis, thoraci, materiae, quae

69) Subftantivum videtur deesse, veluti κίνησις.

σκέλεσιν ἀτόνοις, καὶ ἀτρόφοις, καὶ ἀσάρκοις καὶ ναρκώδεσι καὶ τρομώδεσι. ἔξαλμος δὲ ἀφάλσεως ὕλην μὲν ὑποβιβάζει μᾶλλον, σείων δὲ τὸν θώρακα, 70) καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν πάθεσιν ἀνάρμοστος. εὐκίνητον δὲ καὶ ἕτοιμον πρὸς τὰς πράξεις ἱκανῶς παρασκευάζει τὸ σῶμα. ἡ δὲ πρὸς πυγὴν ἅλσις, κεφαλὴν καθαίρει καὶ ξηραίνει. προσκαλεῖται δὲ καὶ ἔμμηνα γυναιξὶ, καὶ ἔμβρυα ἐυσύστατα ἐκβάλλει, καθάπερ καὶ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ παιδίου φύσεως ἀνέγραψεν. ἐκβάλλει δὲ καὶ δεύτερα κατεχόμενα, καὶ ὑστέρας ἀναδρομῆς κατασπαστικόν, 71) καὶ αἱμοῤῥοΐδος προκλητικόν.

ad partes fuperiores propenfa fertur, cruribus imbecillis, fe.e non alentibus, excarnibus, ftupidis, et tremulis. Saltus vero magis, quam si quis exiliat, materiam infra ducit: fed quia thoracem concutit, ideo ejus affectionibus non conuenit. veruntamen et ad motum, et ad actiones promtum corpus valde reddit. faltatio vero ad nates, caput purgat et ficcat: evocat etiam menftruas mulierum purgationes: et foetus nimium adhaerentes expellit, quemadmodum Hippocrates in libro de natura pueruli fcriptum reliquit. fecundas quoque retentas deiicit: et uterum, qui fupra fe contraxit, in fuum locum trahit: et haemorrhoidas itidem provocat.

Κ Ε Φ. λβ.

Περὶ σφαίρας. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὸ ἀπὸ τῆς σφαίρας γυμνάσιον εὐκινητοτέρους τοὺς χρωμένους ἀπεργάζεται καὶ τὰς ζωτικὰς ἐνεργείας ῥώννυσι. διαφοραὶ δὲ 72) αὐτοῦ παρὰ τὰς διαφορὰς τῆς σφαίρας. ἡ μὲν γάρ ἐστι μικρὰ, ἡ δὲ μεγάλη, ἡ δὲ μέση, ἡ δὲ εὐμεγέθης, ἡ δὲ κενή. τῆς δὲ μικρᾶς, ἐν μεγέθει εἴδη τρία· καθ᾽ ἕκαστον δὲ τῶν εἰδῶν ἓν γυμνάσιον. ἡ μὲν γάρ ἐστι σφόδρα μικρά· γυμνάζονται δ᾽ 73) αὕτη συναιρίσαντες μάλιστα τοῦ σώματος τῶν συσφαιριστῶν· τάς τε χεῖρας ταῖς χερσὶ συσφαιριζούσας ἐγγυτάτω καταστήσαντες. καὶ ἔστι τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς γυμνάσιον σκέλεσι μὲν ἐπιτηδειότατον, ἅτε μετὰ ἐντάσεως γινόμενον τῶν σκελῶν· χρήσιμον δὲ καὶ μεταφρένῳ καὶ πλευ-

De pila. Ex eodem libro. Cap 32.

Exercitatio, quae ex pila ex fit, promtiores ad motum reddit eos, qui in ea fe exercent: et vitales actiones roborat. Eft autem in ea differentia, quae ex pilae differentia oritur. nam alia parua eft, magna alia, atque alia juftae magnitudinis, alia denique inanis et vacua. paruae pilae magnitudinis funt tria genera: et ex unoquoque genere una extat exertitatio. quaedam enim valde parua eft: qui in ea exercentur, corpore maxime elato ludunt, et colludentes manus manibus proxime admovent. haecque exercitatio cruribus aptiffima eft, fiquidem una cum intentione crurum adminiftratur. utilis eft etiam dorfo, et coftis pullu-

70) Hoc καὶ rectius, ut credo, abeft. Vide fupra pag. 113. notam 31. Ver. 8 malim, προκαλεῖται.

71) Codex: καταπαστικόν. Forte alius conjiciat καταπαυστικόν.

72) Malim, δὲ καὶ αὐτοῦ, id eft, τοῦ γυμνασίου τούτου.

73) Haec ita corrupta funt, ut, etsi plura etiam emendaveris, tamen incerta et obscura maneant. Rafarius utcunque fenfum expreffit. συσφαιριστὰς habet Plato p. 690.

ραῖς τεθηλυσμέναις, 74) καὶ αὐτοῖς βραχίοσι. ἔστι δὲ καὶ σαρκὸς στερεωτικόν. 75) ἄλλο δὲ σφαίριον 76) ὀλίγῳ τοῦδε μεῖζον, ᾧ χρῶνται, τοὺς μὲν πήχεις τοῖς πήχεσι τῶν γυμναζομένων ἐπιβάλλοντες, οὔτε τοῖς σώμασιν ἐγχριμπτόμενοι τοῖς ἀλλήλων, οὔτε προσνεύοντες· ποικίλως δὲ καὶ κινούμενοι, καὶ μεταβαίνοντες, διὰ τοὺς μετασφαιρισμούς. καὶ ἔστι κάλλιστον τῶν ἀπὸ σφαίρας τόδε τὸ γυμνάσιον, ὅτι καὶ τὸ σῶμα ὑγιὲς καὶ εὐκίνητον μετὰ ῥώμης παρέχεται, καὶ τὴν ὄψιν τονοῖ, καὶ οὐδὲ κεφαλὴν συμπληροῖ. τρίτον δὲ σφαίριον μεῖζον τοῦδε, ᾧ σφαιρίζουσιν ἐξ ἀποστήματος διεστῶτες. τούτου δὲ, τὸ μὲν 77) στάδιόν ἐστι, τὸ δὲ δρομικόν. οἱ μὲν γὰρ ἑστῶτες ἀφιᾶσι τὴν σφαῖραν μετὰ σφοδρότητος καὶ συνεχείας, καὶ ὀνίναται 78) βραχίονάς τε καὶ ὄμματα· τὸ δὲ δρομικὸν, βραχίονας μὲν καὶ ὄψιν ὁμοίως ὀνίνησι τῷ προειρημένῳ· ὠφελεῖ δὲ καὶ σκέλη, διὰ τὸν δρόμον, καὶ ῥάχιν, διὰ τὰς γινομένας ἐν τῷ δρόμῳ καμπάς. ταῦτα μὲν περὶ τῆς μικρᾶς σφαίρας. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλης σφαίρας γυμνάσιον, οὐ μόνον διαφέρει διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς τῶν προειρημένων· ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸ 79) σχῆμα τῶν χειρῶν. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις πᾶσιν ἀεὶ τῶν ὤμων ἐν ταπεινοτέρῳ σχήματί εἰσιν αἱ χεῖρες ἄκραι· ἐν δὲ τούτῳ τῆς κεφαλῆς ὑψηλότεραι. διὰ τοῦτο καὶ ἡ λαγὼν ἀνακρίνεται. 80) κατὰ τοῦτο τὸ γυμνά-

lantibus: itemque brachiis. carnem quoque ſolidam reddit. Alia pila eſt paulo maior, qua etiam homines utuntur: et cubitos cubitis ludendo immiſcent: nec corporibus mutuo haerent, nec annuunt: ſed variis modis moventur, et propter varios pilae ictus atque motus huc atque illuc digrediuntur. atque haec pilae exercitatio praeſtantiſſima eſt: et quod corpus ſanum, et promtum ad motus cum robore conjuncto praeſtat, et quod aſpectum firmat, nec caput replet. Tertia vero pila, quae his maior eſt, diſtantes inter ſe homines ludunt. ſed in ea ſtataria pars eſt, et motoria. qui manent, pilam emittunt cum vehementia, et continuitate: brachiaque et oculi juvantur: in motoria vero et brachia et oculi pariter juvantur: ſed cruribus etiam propter curſum, et ſpinae propter inflexiones, quae currendo fiunt, commodum accedit. atque haec quidem de parua pila ſufficiant. Exercitatio autem, quae a magna pila oritur non modo a ſuperioribus differt ex pilae magnitudine, ſed etiam ex manuum figura. nam in ſuperioribus omnibus ſummae manus ſuper humiliores humeris tenentur, in hac vero, capite altiores. et idcirco ile quoque excitatur in hac exercitatione, atque diſcutitur. quandoque

74) τεθηλυμέναις, a θηλύνω Rasarius videtur cogitasse de θάλλω Sed id prorsus alienum. Stephanus in theſauro θηλύνειν ex ſolo, eoque incerto Hippocratis loco notat. At frequenter occurrit. v. Philo. p. 90. Diog Laert. p. 221. Synes. T. II. p. 92. Euseb Demonſt. Evang. p. 172 Xenoph. Oecon. IV, 2. Theocrit. Id. XX, 14 Locus Euſebii huc conveniens eſt: μυρίοι γοῦν τῶν τὰ σώματα τεθηλυμένων.

75) Etiam hoc carent lexica. Recte vero formatum eſt ex στερεόω, corroboro. Niſi στερρωτικόν, a στερρόω.

76) Ita et paullo poſt. Sed σφαιρίον legi apud Galen in Goſsis p. 69. Dioscor. I, 102. p. 55. apud ſcriptt. aſtronom p. 172. edit. Baſil. 1585

77) In marg. στάσιμον. Verum στάδιον eſt adjectivum, ut σταδιαῖος. Inde μάχη σταδία et σταδιαία.

78) Id eſt, κατὰ τὰς βραχ. τε καὶ τὰ ὀμμ.

79) Id eſt, τὸν σχηματισμόν

80) Mihi in mentem veniebat, ἀνευρύνεται.

σιον ἐνίοτε καὶ ἐπ' ἄκρων βαίνουσι τῶν ποδῶν, ὑψῶσαι τὴν χεῖρα πειράμενοι· ἄλλοτε δὲ καὶ ἐξάλλονται, τῆς σφαίρας ὑπερπετοῦς φερομένης. τονωτικὸν δ' ἐστὶ παντὸς τοῦ σώματος, καὶ κεφαλῇ χρήσιμον; ὑποβιβάζον τὴν ὕλην. ἡ δὲ ὑπερμεγέθης σφαῖρα, τοὺς μὲν βραχίονας ἐν τῷ βάλλεσθαι τονοῖ· βάλλεται δὲ, διὰ τὸ μέγεθος, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ, πληγὰς δὲ ἀτεράμιους ἔχουσα, οὐ μόνον τοῖς νοσοῦσιν, ἢ τοῖς ἐκ νόσου ἀναλαμβάνουσιν ἄχρηστος, ἀλλ' ὁμοῦ τι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν. ἡ δὲ κενὴ σφαῖρα, ἥτις καὶ θύλακος 81) προσαγορεύεται, γυμνάζει μὲν παραπλησίως τῷ δρομικῷ, οὐ πάνυ δὲ εὔκολον, οὐδὲ εὔσχημον. διὸ παραιτήσεως ἄξιον.

etiam fummis pedibus vadunt, ut manus altius extollant, quandoque etiam faltant, cum pila fupra eos fertur. ita firmat totum corpus hujufmodi exercitatio, et capiti prodeft, materiam infra deducens. Quae vero plus jufto magna pila eft, brachia quidem in ea proiicienda firmat, et utraque etiam manu propter magnitudinem emittitur, fed plagas duras affert: eaque non modo aegrotis, aut conualefcentibus inutilis eft, fed etiam bene valentibus. Inanis vero pila, cui etiam folliculo nomen eft, aeque exercet, ac motoria, in qua curritur: fed tamen non admodum facilis eft, neque apta, atque ideo omittenda eft.

Κ Ε Φ. λγ.

Περὶ κωρύκου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Κώρυκος, ἐπὶ μὲν τῶν ἀσθενεστέρων ἐμπίπλαται κεγχραμίδων ἢ ἀλεύρων· ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων ψάμμου. τὸ δὲ μέγεθος αὐτοῦ πρός τε δύναμιν καὶ ἡλικίαν συναρμοζέσθω. κρεμάνυται 82) δὲ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἄνωθεν ἐξ ὀροφῆς, ἀπέχων τῆς γῆς τοσοῦτον, ὥστε τὸν πυθμένα κατὰ τὸν ὀμφαλὸν εἶναι 83) τοῦ γυμναζομένου· τοῦτον διχείρως 84) ἔχοντες ἀμφοτέραις αἰωροῦσιν οἱ γυμναζόμενοι, τὴν μὲν πρώτην ἡσύχως, ἔπειτα σφοδρότερον, ὥστε καὶ ἐπεμβαίνειν ἀποχωροῦντι αὐτῷ, καὶ πάλιν προσιόντος ὑπείκειν ἐξωθουμένους ὑπὸ τῆς βίας· τὸ δὲ τελευταῖον ἀφιᾶσιν αὐτὸν ἔξωθεν τῶν χειρῶν ἀπώσαντες, ὥστε ὑποστρέψαντα σφοδρότερον ἐμπίπτειν τῷ σώματι ἐκ τῆς προσελεύ-

De pugillatorio folle. Ex eodem libro. Cap. 33.

Follis pugillatorius in corporibus imbecillioribus grano ficulno aut farina, in robuftioribus, arena impletur. ejus vero magnitudo ad vires corporis, et ad aetatem accommodetur. fufpenditur autem in gymnafiis fuperne e culmine, tantumque a terra diftat, ut fundum ad ejus, qui exercetur, umbilicum pertineat. hunc utrifque manibus tenentes qui exercentur, primum quidem quiete, poftea vero vehementius geftant ita, ut ipfum recedentem confequantur, et iterum redeunti cedant violentia compulsi: poftremo vero eum e manibus reiicientes emittunt: ut cum revertitur, vehementius corpori adventu fuo occurrat. ad extremum vero in

81) Hanc hujus vocis notionem a grammaticis non notatam reperi.
82) Utitur hoc Xenophon. p. 949.
83) εἶναι folum in marg. legitur.
84) Voluit διὰ χερός. Sed in marg. διὰ χειρῶν, quod probo.

σεως· τὰ δὲ ὕστατα ἐπὶ πλεῖστον οἰκίσαντες 85) αὐτὸν ἀποπέμπουσιν, ὥστε ἐκ τῆς προσόδου, εἰ μὴ σφόδρα 86) προσέχοιεν, ἀποστρέφεσθαι. ποτὲ μὲν οὖν ταῖς χερσὶν ἀντιβαίνουσιν αὐτῷ προσιόντι, ποτὲ δὲ τῷ στέρνῳ, τὰς χεῖρας ἀναπετάσαντες, ἄλλοτε δ' ἐπιστρέφοντες κατὰ μετάφρενον. δύναται μὲν οὖν μυῶσαι 87) σῶμα, καὶ τόνον περιβαλεῖν, καὶ ὤμοις, καὶ παντὶ τῷ σώματι, δυνατὸν 88) γυμνάσιον· σπλάγχνοις δὲ πᾶσι κατάλληλον, διὰ τὰς πληγάς.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ 89) ἀλτηριοβολίας. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Σκληρὸν γυμνάσιον ἀλτηρίων 90) βολίς· στομάχῳ δὲ ῥευματιζομένῳ καὶ ἀτονοῦντι καὶ ἀποξύνοντι, καὶ γαστρὶ δυσχερῶς πεττούσῃ κατάλληλον. γυμνάζει δὲ καὶ ὤμους εὖ μάλα, καὶ σαρκοῖ· κεφαλῇ δὲ οὐ χρήσιμον, οὐδὲ θώρακι. διαφορὰ δ' ἐστὶν αὐτῶν τῶν ἀρτηρίων. ἢ γὰρ βάλλονται παρὰ μέρος τῶν χειρῶν ἐκτεινομένων τὲ καὶ συγκαμπτομένων, ἢ κρατοῦνται μόνον ἐν προτάσει τῶν χειρῶν ἡσυχαζουσῶν ὡς τὰ πολλὰ, βραχεῖάν τε κίνησιν κινουμένων, αὐτῶν τε τῶν γυμναζομένων ἐμβαινόντων καὶ ἀνασειόντων τοῖς πύκταις ὁμοίως, ἢ κατὰ σύννευσιν τῆς ῥάχεως ταῖς χερσὶ παρεγκαμπτόντων τῶν γυμναζομένων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἶδος, τὰ προειρημένα δύναται· τὸ δὲ δεύτερον σκελοκρα-

fedem fuam faepiffime reftituendo dimittuut: ut ex congreffu, si non valde advertant, retrocedat. ex quo fit, ut quandoque manibus occurrant, dum propinquat, quandoque vero pectore, manibus paffis, quandoque vero iis ad terga revolutis. Poteft igitur hoc exercitationis genus mufculofum corpus reddere, et robur afferre, eftque humeris, et toti corpori aptum: et propter plagas, quas infligit, omnibus vifceribus idoneum.

De exercitatione, quae halteribus contorquendis fit. Ex eodem. Cap. 34.

Halterum iaculatio, dura exercitatio eft. ftomacho autem, quem defluxio infeftat, quique imbecillus eft, et in quo cibus acefcit, et qui cum labore concoquit, eft accommodata. et probe etiam humeros exercet, carnem creat: fed nec capiti, nec thoraci convenit. differunt autem halteres inter fe. nam vel feparatim mittuntur, manibus extenfis et circumactis: vel tenentur folum in protenfione manuum plerumque quiefcentium, et brevi motu agitatarum: et iis ipfis, qui exercentur, introëuntibus, et aeque, ac pugiles, concutientibus: vel cum ii, qui exercentur, manus ad fpinam iaculando inflectunt. primum genus ea praeftat, quae diximus:

85) Forte, ἀπώσαντες, ut pag. 124. vel fimilius, αἰκίσαντες, i. e. πλήξαντες.
86) In marg. προσέχοιτο. Mox forte, ἐπιστρέφεσθαι.
87) A μῦς, *mufculus.* μυοῦν, *mufculofum reddere.*
88) Cum antecesserit δύναται, hic conjicio τοῦτο τὸ, loco δυνατόν. Nifi malis, τονικόν, τονωτικόν.
89) In principio Codicis, in indice capitum, legitur, ἀλτηροβολίας. Alii ἁλτήρ, alii ἀλκτήρ, alii ἀρτήρ memorant. *Halter* apud Latinos etiam occurrit. Mox eft h. l. ἀλτήριον, unde ἀλτηριοβολία. De inde quoque eft, ἀρτηρίων..
90) Forte, βολή.

τηιτικὸν 91) καὶ νεύρων, καὶ ὕλης ὑποβιβαστικόν· τὸ δὲ τρίτον, ῥάχιν μὲν καὶ ὀσφῦν ὀνίνησι, καὶ μαλάσσει· κεφαλὴν δὲ κάκιστα διατίθησιν.

Κ Ε Φ. λε.

Περὶ τῆς ἐπὶ τῶν σιμῶν διαβάσεως. Ἐκ του αὐτοῦ λόγου.

Πνεύματος τονωτικὸν τοῦτο τὸ γυμνάσιον, καὶ εὐκαμπείας τῆς περὶ τὸ σῶμα, μάλιστα δε τῆς περὶ σκέλη ποιητικον, μετὰ τοῦ καὶ ἰσχὺν περιποιεῖν τοῖς κινουμένοις μέρεσιν. ἔστι δὲ καὶ μακροτονίας παρασκευαστικὸν καὶ νεύρων καταλλάξεως ἐπιστρεπτικόν. μεταβιβάζει καὶ ὕλην, καὶ περιττώματα μετέωρα προς τὰς ἐξόδους ἀπωθεῖ· 92) εἰ δὲ καὶ μετὰ 93) κρατήσεως ἀρτηριῶν παραλαμβάνοιτο, τῶν στιβαρωτάτων γυμνασίων ἕν τι γίνεται, διαπονοῦν ὁμοίως καὶ τὰ ἄνω, καὶ τὰ κάτω τοῦ σώματος.

Κ Ε Φ. λϛ.

Περὶ ὁπλομαχίας Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ὀυ τῶν παλαιῶν γυμνασίων τοῦτο, λέγω δὲ, τῶν τοῖς κάμνουσιν ὠφελίμων· ἐπεὶ δ' ἄλλως, ἡ ἐν ὅπλοις ἄσκησις παλαιά. ῥωμαῖοι δὲ ἐξεῦρον τὴν ὁπλομαχίαν τήνδε πρῶτον δὲ 94) ὑπὲρ τῆς εἰς πόλεμον παρασκευῆς· τὸ δε νῦν, ὑπὲρ τοῦ διαπονεῖν τὰ σώματα. εἴγε οὖν στρατιῶται, μονομάχων 95) γὰρ ὅπλα ἐνδυόμενοι, ἢ πρὸς ἀντιπάλους, ἢ πρὸς κίονα, ὡς πρὸς

foecundum vero crura, nervosque confirmat, et materiam deducit: tertium vero fpinam, iliaque juvat, et mollit: fed caput peffime afficit.

De ingreffu per loca fima. Ex eodem libro. Cap. 35.

Hoc exercitationis genus fpiritum roborat: et corpori faciles flexiones parat: ac praefertim eam vim cruribus indit. ac fimul etiam robur iis partibus, quae moventur, comparat. longum vero tenorem praeparat, neruos confervat, materiam deducit, et fuperiora excrementa ad fuos meatus pellit. si vero etiam cum arteriarum firmitate adhibeatur, fiet una e validiffimis exercitationibus, quae inferiores, et fuperiores partes corporis aeque fatigabit.

De armorum pugna. Ex eodem libro. Cap. 36.

Haec exercitatio apud veteres non erat: non erat, inquam, inter eas, quae aegrotantibus profunt: cum aliter ie in armis veteres exercerent. Romani vero hanc poftea exercitationem inuenerunt: quae primum quidem conducebat, ut ad bellum paratiores effent. fed quam nunc inftituimus, ad corpora fatiganda pertinet. ergo milites: (haec

91) Immo: σκελοκρατυντικὸν, a κρατύνειν. Forte: σκελῶν κρατυντικὸν καὶ νεύρων Nam ὑποβιβαστικὸν ad νεύρων referri nequit.

92) Cod. ἀποθεῖ. Forte vers. 12. νεύρων καταλλάξεως.

93) Rasarii interpretatio, mihi quidem, obscura. Vide κράτησις, in indice.

94) Forte, μέν. Vers. 22. forte: ἐπὶ δ' ἄλλοις.

95) γὰρ redundat, nisi malis γοῦν.

ἀντίπαλον, διαμάχονται. δύναται δὲ τοῦτο τὸ γυμνάσιον εὐκίνητόν τε ποιῆσαι τὸ σῶμα καὶ εὔσαρκον. πλαδαρὰν μέντοι σάρκα περιποιεῖ· κεφαλῇ δὲ ἀλυσιτελὲς, διά τε τὸ σκέπεσθαι 96 a) λίαν αὐτὴν ὑπὸ τῶν πιλῶν καὶ τῆς περικεφαλαίας, διά τε τὸ μοχθεῖν ὑπὸ τοῦ βάρους. μέγιστον δ' ἐπάγγελμα τοῦδε τοῦ γυμνασίου, μακρόπνοια καὶ συντονία τοῦ σώματος, εἰθα 96 b) οἱ προσεθίσαντες αὐτῷ πᾶσαν ἄλλην ἀποδίαξιν πνεύματος ὑποφέρειν εἰσὶν ἱκανοί.

enim ad fingulare certamen pertinet:) armis indutis, vel contra adverfarios, vel contra columnam, tanquam contra adverfarium, pugnant. haec autem exercitatio poteft corpus aptius ad motum, et ad carnem fufcipiendam reddere: veruntamen carnem mollem, laxamque facit, eftque capiti noxia, tum quia mirum in modum a pileo contegitur, et galea, tum quia pondere preffum laboret. maxima autem hujus exercitationis profeffio eft et pollicitatio, ut longam refpirationem, et corporis firmitatem gignat, cum ii, qui huic fe dedunt, omnem aliam fpiritus expulfionem ferre poffint.

ΒΙΒΛ. Ζ. ΚΕΦ ζ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου· Ποῖα τῶν ἐν τοῖς μέρεσι ἀγγεῖα διαιρετέον. Ἐκ τοῦ β. λόγου, τοῦ κενουμένου βοηθήματος.

Ex Antylli fecundo libro de praefidio evacuante: Quaenam vafa in corporis partibus fint fecanda. Lib. VII, Cap. 7.

Ἀπὸ μετώπου τὴν 97) ἀφαίρεσιν ποιούμενοι, τὴν εὐθεῖαν ἐπὶ μετώπῳ διαιροῦμεν φλέβα· ἐπὶ δὲ τῶν πλείστων, κατὰ τὰ ἄνω μέρη τοῦ μετώπου, καὶ πρὸς τῷ βρέγματι, ἔνθα ὑοειδῶς 98) ἡ φλὲψ σχίζεται. δεῖ δὲ παρ' αὐτὴν τὴν σχίσιν, ἐν τῷ κάτω μέρει, ποιεῖν τὴν διαίρεσιν· τὰς δὲ ἐν τοῖς κανθοῖς, ἐγγὺς τῆς ὀφρύος, πολὺ ἀνωτέρω τῶν κανθῶν. ὄπισθεν δὲ τὸν 99) νῶτον διαιρετέον τὴν ἀντικειμένην τῷ τραγικῷ 100) τοῦ ὠτός· ὑπὸ δὲ τῆς γλώττης, εἰ μὴ ἀμφοτέρας διαιροῦμεν, τὴν 1) ὑπερ-

Si a fronte fanguis auferendus fit, rectam in fronte venam fecamus. in plurimis vero, in fuperioribus frontis partibus, et calvaria, ubi vena ad Y literae fimilitudinem fcinditur. fectio autem in parte inferiore ad ipfam venae fciffionem eft facienda. quae vero in angulis oculorum funt, prope fupercilia, multo fupra angulos incidimus. poft aurem vero fecanda eft ea, quae durae parti auris eft oppofita. quae fub lingua funt, si non utramque, at certe eam,

---

96 a.) Codex. σκέπτεσθαι.

96 b.) Forte, ἐπεὶ (ἐπειδὴ) οἱ προσεθίσαντες, nimirum ἑαυτούς. Ergo idem, quod προσηθισμένοι feu προσεθισάμενοι.

97) Nimirum, τοῦ αἵματος Hoc debebat addi ab Oribasio. Nam in Antyllo, unde hoc decerptum eft, id per fe ex orationis nexu intelligebatur.

98) Id eft, expressis litteris, ac plene fcriptum, ὑψιλοειδῶς, *ad formam litterae* Y. Subinde enim hujuscemodi a formis litterarum notantur. Sic eft etiam, λαμβδοειδῶς, ad formam litterae Λ. Item, σιγματοειδῶς

99) In marg τοῦ ὠτός, quod expressit Rasarius. Cur non τῶν ὤτων;

100) Forte τραγῳ. v. Polluc. p. 196. ubi etiam memoratur ἀντίτραγος.

1) Forte: τήν γε.

ἔχουσαν κατὰ μέγεθος, τὴν δεξιὰν, τεμοῦμεν· κατὰ δὲ χεῖρα, κατὰ νώτου τῆς χειρὸς, τὴν οὖσαν μεταξὺ τοῦ μέσου καὶ παραμέσου δακτύλου· κατὰ δ' ἰγνύαν, τὴν μεσωτάτην· κατὰ δὲ σφυρῶν, τὰς ἔνδον. καὶ εἴγε 2) εἶεν αἱ μὲν ἔμπροσθεν τοῦ σφυροῦ, αἱ δὲ ὄπισθεν, τὰς ἔμπροσθεν. διὰ μέντοι τὴν μικρότητα τῶν ἀγγείων τὰ πολλὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν, ἃ βουλόμεθα, διελεῖν. ἐπὶ δὲ τῶν κατ' ἀγκῶνα, καὶ 3) τὰ ἐν τούτῳ διαιρούμενα ἀγγεῖα ἐξετάσεως ποικιλωτέρας χρήζειν κἀνταῦθα δεῖ 4) μὲν μὴ ἐφ' ἡμῖν εἴη τὸ τῆς ἐκλογῆς, ἤτοι ἑνὸς μόνου ἀγγείου ὑποπίπτοντος, 5) εἰ καὶ τῶν ἄλλων μὲν εὑρισκομένων, ἑνὸς δέ τινος ἐπιτηδειοτέρου 6) τὴν ἀφαίρεσιν, ἀπὸ τοῦδε ἐξ ἀνάγκης ποιησόμεθα. εἰ δ', ὥσπερ κατὰ φύσιν, καὶ ἐπὶ τῶν πλείστων, 7) ἐπιτήδεια εἴη τὰ τρία καὶ φανερὰ, τό, τε ἄνω, τὸ κατὰ τὸν μῦν, καὶ τὸ μέσον, καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀποφύσει τοῦ βραχίονος· τὸ 8) δὲ καὶ ἀρτηριῶδές ἐστι· διακρινοῦμεν, ποῖον αὐτῶν, 9) ἐπὶ τίνων, διαιρετέον. ἐπὶ μὲν 10) τῶν λειποθυμικῶν, ἢ ἐφ' ὧν τι κεκάκωται στόμαχος, ἢ τὸ τῆς δυνάμεως ὕποπτόν ἐστι, τὸ ἄνω διαιρετέον ἀγγεῖον· ἐπὶ δὲ τῶν ἀθρόας ἀφαιρέσεως χρηζόντων, καὶ κενώσεως εὐτόνου, τὸ μέσον· ἐπὶ δὲ τῶν ξενισμοῦ καὶ μεταποιήσεως χρηζόντων. ὥσπερ ἐπιληπτικῶν, μαινομέ-

quae magnitudine excedit, dexteram utique fecamus. in brachio vero, eam quae ex humero defcendit: in manu, eam quae inter medium et annularem interiacet: in poplite, quae maxime media eft: in malleolis, interiorem: fique ante et poft malleolos fint, eas quae ante. fed propter vaforum exiguitatem non eft faepe in noftra poteftate, ut quod velimus, incidamus. porro in fecandis cubiti venis, et quae circa cubitum funt, varia animaduerfione eft opus. hic etiam si minus in nobis fit, ut eligamus quam velimus, aut una folum appareat, vel etiam si aliae appareant, fed accommodatius ex una fiat evacuatio, dare operam debemus, ut ex ea fanguinem detrahamus. si vero, ut natura fert, et in plerifque accommodatae funt tres, eaeque fint perfpicuae: ea nimirum quae fupra eft ad mufculum, et media, et quae ad brachii exortum eft, cui etiam fubftrata eft arteria, tunc quaenam in aliquibus fecada fit, difcernendum erit. nam in iis, qui animo linquuntur, aut ftomachus aliquo vitio affectus eft, aut virium robur fufpectum eft, vena fuperior incidenda eft. quibus confertim facta detractione, et concitata evacuatione eft opus, media: at quibus mutatione in

2) Ita in marg. In textu: εἶνεμὲν. fic.
3) Forte: καὶ τῶν ἐν τούτῳ διαιρουμένων ἀγγείων — χρήζει. κἀνταῦθα.
4) Loco δεῖ, in marg. δ' εἰ, quod probo.
5) Rasarius in mente habuit, ut fufpicor, ὑποφαίνοντες, quo fenfu occurrit, ὑποφαίνοντος ἔαρος. Certe ὑποπίπτοντος requirit, τῇ ὄψει. Mox malim: ἢ καὶ τῶν.
6) Id eft, κατὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ αἵματος.
7) Nimirum, τῶν ἀνθρώπων
8) In textu: ὁ δὲ καὶ ἀρτηριώδης, fed fyllabae δης inscriptum ες.
9) Poterat addi καί. Sed id in ejusmodi formis faepe animadverti omissum esse.
10) Interposuerim οὖν. Mox Codex κίκωται, quod correxi.

νων, σκοτωματικῶν, τὸ κάτω. φυλακτέον δὲ τὸ μὲν ἄνω, ἐπὶ τῶν συνεστραμμένους καὶ περιγεγραμμένους τοὺς μῦς ἐχόντων, ἐφ' ὧν καὶ ἡ κυρτότης τῶν μυῶν ἐπιπίπτει τοῖς ἀγγείοις, μικρὸν ἀνωτέρω τῆς καμπῆς διαιρετέον ἐστὶ τὸ ἀγγεῖον· ἐπὶ δὲ τῶν κατίσχνων φυλακτέον τὸ κάτω, καὶ ἐφ' ὧν εὔρωστόν τε καὶ σφόδρα μέγα ἐστίν. ὁ 11) γὰρ φόβος γίνεται περὶ τὴν δύναμιν, μεγάλης ἐμβληθείσης 12) τῆς διαιρέσεως· καὶ εἰ τοῦτο φεύγοντες, μικρὰν ἐμβάλλοιμεν τὴν διαίρεσιν, θρομβώσεις 13) γίγνονται καὶ ἀνευρίσματα 14) ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν, καὶ παραμένοντα, ἔπειτα δὲ παυόμενα. ἐπὶ δὲ τῶν σφόδρα πιμελωδῶν καὶ φλεβοτομουμένων 15) κατά τινα στόμαχον, τὸ ἄνω διαιρετέον. ὅ, τε γὰρ μῦς, πλαδαρὸς ὢν, ἄνω ἀποκεχώρηκε πάμπολυ τοῦ ἀγγείου, καὶ τὰ νεῦρα πλεῖστον ἀφέστηκε κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, ὥστε, κἂν βαθυτάτην ποιήσηταί τις τὴν διαίρεσιν ἐξ ἐπίτηδες, μὴ ἂν 16) ἀφικέσθαι. ἡ δὲ φλὲψ ἐπὶ πάντων 17) ἅπαξ ἁπλῶς ἀπίμελος καὶ ἀσκέπαστος, καὶ εὔσχιστος καὶ εὔρους ἐστίν. ἀφέστηκε δὲ καὶ ἡ μέση φλὲψ πολὺ τῶν ὑπ' αὐτὴν νεύρων· ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν, 18) πρὶν ἐλθεῖν εἰς τὴν 19) καμπὴν, σχίζεται εἰς πολλὰ, ἢ εἰς δύο, ἂν

melius et diversitate, inferior. ac superior quidem cavenda est in iis, qui musculos conversos et circumscriptos habent. et in quibus musculorum curvitas vasis incumbit, paulo supra flexum vena est incidenda. in gracilibus vitanda est inferioris incisio. et in quibus vena ipsa firma et valde magna est. metus enim est, ne vires exoluantur, magna sectione adhibita. si vero id fugientes, exiguam sectionem fecerimus, sanguis in grumos concrescet, et fient aneurismata, quae satis longo tempore perdurant, sed postea sedantur. in valde pinguibus, si venter aliquis sectione venae dividatur, vena superior incidenda est. nam et musculus humectus, qui supra est, plurimum a vase abductus est, et nervi plurimum ab hac parte sunt disuncti. quam ob rem etiam si quispiam profundissimam sectionem fecerit de industria, ad eos non sit perventurus. vena vero in omnibus semel absolute pinguedinis est expers, et detecta, et facile scinditur, et facile fluit. Iam vero media quoque multum abest a neruis, qui sub ea sunt siti. sed ea in

11) Immo, φόβος γὰρ γίνεται seu ἐγγίνεται Articulo non est opus.
12) Ἐμβάλλειν διαίρεσιν mirum quidem videtur. Occurrit tamen continuo iterum. Ita autem dicitur, quod ista διαίρεσις extrinsecus fit, immisso (ἐμβληθέντος) instrumento aliquo. Vide mox Cap. 11.
13) *Guttatim coalescit sanguis.* Vide Foës. in oecon. Hippocrat.
14) In Codice, ἀνευροίσματ, subnotatum tamen o μικρὸν puncto. Radicitus hoc vocabulum transplantatum est, et in Rasarii interpretationem Latinam, et in non nulla lexica. Corrigendum ἀνευρύσματα. v. Galen in defin. med. et de tumoribus cap. 11. Paul. Aegin. VI, 37. p. 188. Proximum καὶ, post ἱκανὸν, rectius, ut puto, abest.
15) φλεβοτομουμένων in Codice linea subnotatum est. Frustra! Satis enim notum est vel ex Galen. in Glossis p. 101. Proximus στόμαχος potius notandus erat, quem quidem meus stomachus, ex continua desidia et senectute infirmus, nullo modo potest concoquere. Conjicio ergo: κατά τινα στόμια. στόμια autem intelliguntur, *ora venarum* Memorantur vero etiam, στόμια ἑλκῶν.
16) In Codicis textu est μίαν. In marg: μὴ ἄν. Hoc probo. Sed loco ἀφικέσθαι malim etiam ἐφικέσθαι.
17) Ἐπὶ πάντων interpretor, πάντως, παντελῶς, ἅπαξ ἁπλῶς, quod junctim etiam scribitur, ἁπαξαπλῶς, est, *prorsus*. ἐξεπίτηδες multoties occurrit, veluti apud Platon. in Phaedone §. 45. p. 401.
18) Nimirum, ἀνθρώπων.
19) Hic quoque legitur in Codice, κάμπην, quod superius, ut manifestum vitium, tacite correxi. κάμπη est *eruca*, animalculum ex eo genere, quae nunc *insecta* appellant.

τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω χωρεῖ. διόπερ ἐν ταῖς λεγομέναις μὲν, πρὸς ἀφὴν, γινομέναις δὲ κατὰ σοχασμὸν φλεβοτομίαις, πάσχουσιν 20) ἐπιφλεβοτομοῦντες. διὰ γὰρ τὸ λεπτοτάτας ἐν ταῖς σχίσεσι τὰς σχισθείσας εἶναι φλέβας καὶ ἀφανεῖς γίνεσθαι, εἰς ἀτοπίαν ἐμπίπτουσιν. οὐ διαιρετέον οὖν τήνδε τὴν φλέβα. γίνεται γάρ τις καὶ ἄλλη πλάνη, ἐκ τῆς ἐπιδέσεως, 21) τῆς πρὸς φλεβοτομίας γινομένης. τὸ γὰρ δέρμα, ἰσχυρῶς τεινόμενον κατὰ τὴν μεσότητα τῆς καμπῆς, διὰ τὸ ἀνατείνεσθαι πρὸς τὸν τοῦ βραχίονος μῦν, φαντασίαν ἀγγείου πολλάκις ἀποτελεῖ. φευκτέον 22) τὸ τοιοῦτο.

Κ Ε Φ. η.

Τίς καιρὸς φλεβοτομίας ἐν τοῖς ἐπὶ 23) μέρους καιροῖς. Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Ἐκ τοῦ περὶ κενουμένων βοηθημάτων.

Ἐν τοῖς ἐπὶ μέρος 24) καιροῖς, περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπισημασιῶν ἀνεπιτήδειος φλεβοτομία, ἐκτὸς εἰ μὴ μέγα τὶ κακὸν τοῖς πυρέττουσι συνεισβάλλοι, ὡς πνιγμὸς, ἢ σπασμὸς, ἢ ἐξάγουσα 25) ὀδύνη. εἰ μέντοι μηδὲν ἔξωθεν ἐπείγοι, περιμενετέον τοὺς τῆς ἀνέσεως καιροὺς, καὶ μακρῶν μὲν ὄντων τῶν διαλειμμάτων, ἐν τῇ παντελεῖ φλεβοτομητέον 26) ἀνέσει. ῥᾷον γὰρ αἱ δυνάμεις εὐσταθοῦσαι τῶν ἀφαιρετικῶν ἀνέχονται βοηθημάτων, καὶ παρίσανται κατὰ τὸ ἀν-

plerisque, antequam ad flexum perveniat, in multas partes, aut faltem in duas fcinditur: quarum altera fupra, altera vero infra vergit. quocirca in venae fectionibus, quae tactu fieri dicuntur, fed coniectura fiunt, quibus venae inciduntur, ii pati folent. quoniam enim in venarum fciffione venae ipfae fciffae tenuiffimae funt, et non apparent, ideo errores committuntur. ergo haec vena non tundenda eft. quinetiam alius quidam error in deligando brachio ad venam fecandam committitur: ut cutis vehementer tenfa in medio flexu, quia ad brachii mufculum extenditur, opinionem faepe vafis facit. quare hoc cavendum nobis eft.

Quod tempus opportunum fit venae fecandae in fingulis temporibus. Ex Herodoti libro de praefidiis evacuantibus.
Cap. 8.

In fingulis temporibus morborum, in principiis acceffionum incommoda eft venae fectio: nisi magnum aliquod malum febricitantes invadat, ut fuffocatio, aut conuulfio, aut excrucians dolor. si vero nihil extrinfecus urgeat, remiffionis tempora funt expectanda. fique longa interualla fint, in perfecta remiffione venam fecare conveniet. Vires enim robuftae facilius evacuantia praefidia ferunt: et conftant pro earum

20) Rasarius videtur voluisse: οἱ φλεβοτομηθέντες.
21) Equidem conjicio: τῆς πρὸ τῆς φλεβ. Mox rursus quoque in Codice: κάμπης.
22) Interposuerim, οὖν.
23) Cod. μέρος. In principio Codicis, in indicibus capitum, eft: ἐκ τῶν Ἡροδότου, τῆς (corrige, τίς.) καιρὸς τῶν (corrige, τῆς.) ἐπὶ μέρους φλεβοτομίας.
24) ἐπὶ μέρους Graece dicitur. Ergo corrigendum: *Tempora fingula*, nimirum febrium.
25) Immo fortasse, ἐξάγχουσα, ὀξεῖα. Dicitur, ἐξ ἄγειν τοῦ ζῆν. Sed alienum id ab h. l.
26) In Codice fine fenfu, uno vocabulo, legitur, αἰσιρχιον, quod correxi. ῥᾷον tamen etiam in marg. notatur.

θρικὸν αὐτοῖς, 27) καὶ μονονουχὶ τοῖς βοηθήμασι 28) χεῖρας ὀρέγουσιν. ἐν πολλῇ γοῦν τὰ ὅλα γίνεται μεταβολῇ. ἐν δὲ τοῖς παροξυσμοῖς ὑποπεπτωκυῖαι, 29) τοῦ παρηγορήσοντος μόνου προσδέονται. εἰ δὲ βραχὺς ὁ τῆς ἀνέσεως χρόνος εἴη, τὴν μὲν παντελῆ φθαστέον ἄνεσιν· ἀρξαμένους δ᾽ ἀνίεσθαι φλεβοτομητέον. περιέσται γὰρ ἡμῖν, διαστήσασιν ὀλίγον χρόνον, ἀνέντας τρέφειν, τῶν ἀφαιρετικῶν καὶ ἐν πυρετοῖς ἔσθ᾽ ὅτε καλῶς προσαγομένων· τῶν δὲ προσθετικῶν, οὐδέποτε. ἄτοπον οὖν, τὸν τῆς τροφῆς καιρὸν εἰς τὸν τῆς φλεβοτομίας ἀποδαπανῆσαι. κἂν τὰ τῆς ἐπισημασίας διαδραμόντα στάσιν ποιήσηται, ἀγνοῶνται 30) δὲ οἱ διαδεχόμενοι καιροὶ, αὐτῆς χάριν τῆς ἐπισημασίας, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ φλεβοτομητέον. ἀποπαύσεται γὰρ τὸ ἐλλεῖπον. τρέχουσαν μὲν γὰρ ἐπισημασίαν πρὸς 31) ἄνεσιν, ἐπιθεωρητέον, μένουσαν 32) δὲ κινητέον, καὶ μᾶλλον, διὰ τοῦ τοιούτου βοηθήματος. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν ἀδιασκόπῳ συνεχείᾳ νοσούντων, ὁ αὐτὸς φλεβοτομίας καὶ τροφῆς καιρός. μικρὸν γὰρ πρόσθεν τῆς τοῦ σώματος ἀποθεραπείας ἀφαιρεῖν τὸ αἷμα· εἰ δὲ συνεχεῖς μὲν εἶεν πυρετοὶ, ἔκδηλον δέ τινα παροξυσμὸν φέροιεν, καθ᾽ ὃν προστιθέντες ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεγέθους μένουσιν, 33) ποιούμενοι τεταγμένως, ἢ καὶ ἀτάκτως τὰς προσβολὰς, ἀποθεωρητέον, ὡς ἔνι μάλιστα, μὴ κατὰ τὰς

robore: et tantum non auxiliis manus praebent. quae omnia in longa mutatione fiunt. at cum in accessionibus conciderint, auxiliis tantum indigent, quibus recreentur. si vero breve sit remissionis tempus, praeveniendum erit, ut ne eam perfectam expectemus: sed cum incipit remissio, secanda vena est: licebit enim nobis paulo interiecto tempore post detractionem, in remissione alere. et in febribus quandoque auferentia remedia adhibemus, addentia vero non item. sed absurdum est, ut alendi tempus in venae secandae tempore consumamus. Cumque inuasionis tempora elapsa statum faciant, ignota vero sint tenpora statum suscipientia, propter inuasionem, eo tempore est facienda sectio. nam quod reliquum est sedabitur. cum vero ad remissionem currit inuasio, tunc inspiciendum est: cum vero eo pervenit, movendum est, et praesertim hoc praesidio. at quorum coutinuus morbus est, nec discerni tempora possunt, idem est venae secandae et cibi dandi tempus: ut paulo ante corporis recurationem sanguis detrahatur. si vero continentes febres sint, et aliquam accessionem perspicuam afferant, in qua accedentes in eadem magnitudine maneant, et ordinatas, aut inordinatas inuasiones faciant, diligen-

27) In Codice, αὐταῖς. κατὰ τὸ ἀνδρικὸν, idem, quod ἀνδρικῶς. Ita, κατὰ τὸ καρτερὸν, et alia.

28) Equidem ad mitigandam duriorem metaphoram interposuissem, ὡς εἰπεῖν. Germanice ad verbum est: *die Kraefte reichen den Huilfsmitteln die Haende.*

29) αἱ δυνάμεις, nimirum. Imperite scriptum in Codice: ὑποπεπτοκυῖαι. παρηγορεῖν per se eleganter dictum. Equidem tamen eo hic non fuissem usus, sed ἐξαναστήσοντος. Eleganter Philo p. 237. E. τὴν δεξιὰν καὶ σωτήριον χεῖρα ὀρέγων, ὑπολαμβάνει (optime!) καὶ ἐξανίστησιν.

30) Codex, ἀγνοοῦνται, sed deleto in fine iota.

31) πρὸς in margine additum.

32) Codex: μὲν οὖσαν.

33) Forte, μένωσιν.

ἐπιθέσεις τῶν ἐπισημασιῶν τὰς ἀφαιρέσεις ποιεῖσθαι, ἀλλὰ κατὰ τοὺς διομαλισμούς. οὗτος γὰρ καὶ πρὸς τροφὴν καιρὸς ἐπιτήδειος.

Κ Ε Φ. θ.

Ἀντύλλου. Τίνα πρὸ τῆς διαιρέσεως ποιητέον. Ἐκ τοῦ β. λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Διαδετέον τὸν βραχίονα πρὸ τῆς διαιρέσεως 34) τελαμῶνι εὐτόνῳ, πλάτος ἔχοντι, ὅσον δακτύλων δύο ἢ ὀλίγῳ πλατύτερον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐσφαιρωμένους καὶ περιγεγραμμένους ἐχόντων τοὺς ἐν τοῖς βραχίοσι μῦς, κατωτέρω περιβλητέον τὸν τελαμῶνα, καὶ μάλιστα, εἰ ἐπιμήκεις εἶεν οἱ φλεβοτομούμενοι. ἱκανὸν γὰρ τούτοις τὸ τοῦ μήκους διάστημα ἀπὸ τοῦ μυὸς ἐπὶ τὴν 35) καμπὴν τοῦ ἀγκῶνος. ἐπὶ δὲ τῶν μικρῶν, οὐ 36) πάνυ. ὁμοίως 37) δὲ τοὺς μῦς συνεστραμμένους ἐχόντων, ἡ μὲν ἀνωτέρω διάσφιγξις ἄχρηστος· δεῖ δὲ ὀλίγον κατωτέρω τῆς μεσότητος τοῦ μυὸς τὴν ἀπόσφιγξιν ποιεῖσθαι, τάσσοντας τὸν τελαμῶνα κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ μυός. ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τοὺς μῦς πλαδαροὺς ἐχόντων, οὐδὲν κωλύει τὸ κατὰ μέσον τοῦ μυὸς περιβάλλειν. 38) ἀλλ' εἰ μὲν κατωτέρω τοῦ μυὸς παντὸς, ἢ ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτοῦ διασφίγγοιμεν, ἔξεστιν ἡμῖν καὶ εὐτόνῳ σφόδρα χρῆσθαι τῇ διασφίγξει, ὃν 39) ἐπὶ τοῖς μέρεσι τοῖς διασφιγγομένοις· οὐ

tissime animadvertendum erit, ne increscentibus inuasionibus detractiones moliamur: sed in temporibus inaequabilibus. quod etiam tempus ad cibum dandum erit accommodatum.

Antylli, quid ante venae sectionem faciendum. Ex secundo de vacuantibus praesidiis libro. Cap. 9.

Ante venae sectionem ligandum est brachium robusto vinculo, quod habeat duorum digitorum latitudinem, aut paulo plus eo. in iis vero, qui musculos brachiorum elatos, et circumscriptos habent, vinculum est inferius iniiciendum: ac praesertim, si, quibus venae sectio adhibetur, sint oblongi: siquidem in eis interuallum longitudinis a musculo ad cubiti flexum satis magnum intercedit: in parvis autem, non multum. simili quoque modo iis, qui musculos contortos habent, superior constrictio est inutilis. est enim paulo inferius medietate musculi facienda ligatio: ad finem musculi vinculo constituto. at in mulieribus, et qui musculos flaccidos habent, nihil prohibet medio musculo vinculum adhibere. sed si inferius, quam totus musculus sit, aut si in inferioribus ejus partibus deligaverimus, licebit nobis valida admodum constrictione uti: quod tamen partibus, quae constringuntur, non est utile: quandoquidem in constri-

34) Id est, *fascia*, *fasciola*. Herodot. II, 86. VII, 181. Hic inferius legitur: ὁ περιδεόμενος τελαμών.
35) Semel decretum habuerat scriba Codicis, ubique scribere, κάμπην. Discrimen inter κάμπη et καμπὴ superius, ni fallor, notavi.
36) οὐ in margine additum.
37) Rursus in tenebris versamur. Ergo palpandum est manibus. Prehendi ergo hujusecmodi: ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς μῦς.
38) Vix opus est, ut moneam, synonyma hic esse, διαδέειν, διασφίγγειν, ἀποσφίγγειν, περιβάλλειν.
39) Istud ὃν plane otiosum est h. l. nec video, quid ei sit substituendum, cum nec οἷον, nec ὡς, nec similia alia mihi probentur. Immo totum istud: ὃν ad διασφιγγομένοις, mihi molestum est.

μὴν χρήσιμον. ἐπὶ γὰρ τῇ διασφίγξει ἀδηλότερά τε γίγνεται τὰ ἀγγεῖα, καὶ ναρκώδης καὶ ἐπώδυνος ἡ χείρ. εἰ δὲ κατὰ μεσότητα τοῦ μυὸς γένοιτο ἡ διάσφιγξις, οὐδ᾽ ὅλως χρὴ πιέζειν, καὶ μάλιστα ἐπὶ γυναικῶν καὶ τῶν τρυφερῶν. θλιβείσης γὰρ τῆς κοιλίας τοῦ μυὸς, 40) ὑπόσφαγμα γίνεται κατὰ τὸν βραχίονα πολλάκις. ἐνίοις δὲ καὶ ἐρυσίπελας καὶ ἀπόστημα ἐπακολουθεῖ. δεῖ δὲ στοχάσθαι, μὴ ὁ περιδεόμενος τελαμὼν περιστρέψῃ τὸ δέρμα τοῦ ἀγκῶνος, ἀλλὰ τηρήσῃ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ θέσιν, ἵνα μὴ, ἐπιλυθέντος, ἀποβὰν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν, τὸ δέρμα ἐπιλάβῃ τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος, παραλλασσούσης τῆς ἐν τῷ δέρματι διαιρέσεως τὴν τοῦ ἀγγείου διαίρεσιν. ὅσοι δὲ ἐπὶ τῶν ἀφανῶν ἀγγείων κατωτέρω τοῦ ἀγκῶνος διασφίγγουσιν, οὐ προσηκόντως ποιοῦσιν. οὐδέποτε γὰρ, ἐπ᾽ οὐδενὸς μέρους, ἐκ τῆς κατωτέρω διασφίγξεως ἐκυρτώθη τὰ ἀγγεῖα, οὐδὲ μὴν, οὐδ᾽, ὅσοι σπόγγοις προπυριῶσι τὰ κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἀνύουσί τι. οὐ γὰρ ἂν κυρτωθείη, εἰ μὴ ἐκ τῆς διασφίγξεως. δεῖ δὲ μετὰ τὴν διάδεσιν τὰς χεῖρας τρίβειν πρὸς ἀλλήλας, καὶ διακρατεῖν τὶ ἐν τῇ χειρί. ἐπὶ δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ μετώπου φλεβοτομουμένων, ἢ κανθῶν, 41) ἢ γλώσσης, ἢ παρὰ τὰ ὦτα, χρὴ τελαμῶνα περιβάλλειν τῷ τραχήλῳ, τὸν δὲ κάμνοντα κελεῦσαι, τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἢ δεξιὰν τάξαι κατὰ τὸ γένειον, ἢ 42) πᾶσαν ἀντίχειρα δακτύλων μόνον. ἔπει-

ctione et vafa occultiora fiunt, et obftupefcit manus, ac dolore conficitur. verum, si in mufculi medietate fiat conftrictio, neutiquam premendum eft: ac praefertim in mulieribus et delicatis. compreffo enim mufculi ventre, perfaepe in brachio hypofphagma oritur. nonnullis vero et eryfipelas et abfceffus confequuntur: in quo etiam videndum eft, ne vinculum cutim inuertat cubiti. fed naturalem ejus fitum confervet: ut, cum ablatum fuerit, cutis, in proprium locum fecedens, in caufa fit, ne fanguis effluat: cum diffecta cutis in locum venae fectionis abeat, atque ita eam claudat. qui vero in vaforum non apparentium fectione infra cubitum conftringunt, non recte faciunt. nunquam enim in ullo membro vafa elevata funt ab inferiore conftrictione. quin ne illi quidem, qui prius fpongiis vafa, quae in cubito funt, fouent, quicquam profunt: quia non elevarentur, nisi adhibita conftrictione. ubi vero fit facta deligatio, manus inter fe fricandae funt: et aliquid manu tenendum. Quibus vero in fronte, aut angulis oculorum, aut fub lingua, aut fecundum aures venae fecantur, vinculum eft collo iniiciendum: et aegrotanti imperandum, ut dextram aut finiftram manum fub mento teneat: aut folum pollicem totum. atque ita laqueus digitis alligan-

40) Ita ex correctione. Antea erat ὑπόσφιγμα. Galen. in Gloss. p. 66. in ἀπόσφαγμα, et p. 100 memorat quidem ἀπόσφαγμα, fed id alienum ab hoc loco. H. l. enim notat *fuffufionem fanguinis*. v. Paul. Aegin. III. 22. p. 73. Actuar. περὶ διαγν. παθ. II, 35. ὑπώπια et ὑποσφάγματα jungit. Vide eundem ibid. II, 7.

41) De hoc fuperius monitum.

42) Cod. εἰ. Et mox, ἀντίχειρον. De ὁ ἀντίχειρ v. ad Aelian. Varr. Hift. II, 9. Theocrit. Id. XI, 57. Oribas. Anatom. ex Galeno. p. 226. Memoratur etiam ἀντίχειρ δεξιὸς et εὐώνυμος apud Melampod. fol. 107. pag. 2. fol. 108. pag. 2. in edit. Rom. Aeliani. ἡ ἀντίχειρ, ut fubftantiuum, non recordor legere. Loco πᾶσαν ergo conjicio πάντως, *faltem*.

τα τὸν τελαμῶνα κατὰ τῶν δακτύλων σφίγγειν· οὕτω γὰρ ὁ μὲν βρόγχος οὐκ ἀπολειφθήσεται· 43) τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ἀγγεῖα, τὰ τείνοντα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, θλιβόμενα, ἐν τοῖς ἐπάνω διοιδήσει μέρεσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀτόπων 44) ἢ παρέτων παρεςὰς ὑπηρέτης ὑποβαλλέτω τὴν χεῖρα τῷ γενείῳ. ἀπὸ δὲ χειρὸς ποιούμενοι τὴν ἀφαίρεσιν, 45) εἰ κατεχνισε δὲ οἱ πρόσθεν αὐτὴν εἰς θερμὸν 46) χαλάσαι μετὰ τοῦ σφίγγειν. ἀπὸ δὲ ἰγνύας, ἡ μὲν διάσφιγξις ὑπὲρ τοῦ γόνατος ἐν τῷ μηρῷ. γινέσθω δὲ ἡ ἀφαίρεσις, εἰ οἷόν τε, ἐν βαλανείῳ, ἢ καὶ προπυριασθείσης. 47) περιπατείτω δὲ μετὰ τὴν διάσφιγξιν ὁ κάμνων, καὶ μελλόντων δὲ διαιρεῖν, ὀρθὸς ἐπὶ μόνου τοῦ σκέλους ἐρειδέσθω. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐπὶ σφυροῦ γιγνέσθω, τῆς διασφίγξεως μικρὸν ἀνωτέρω τῶν σφυρῶν παραλαμβανομένης.

dus, et adstringendus. ita enim guttur non deficiet, et utriusque partis vasa ad caput tensa eo compressu in superioribus partibus intumescent. in absurdis vero, aut languidis hominibus, minister adstans manum mento subiiciet. si a manu detrahere sanguinem velis, prius perfundenda est aqua calida, atque ita cum constrictione relaxanda. in malleolis vero constrictio supra genu in femore fiat: sanguisque, si fieri potest, in balneo detrahatur, vel ante fomenta adhibeantur. cumque fuerit admota constrictio, laborans inambulet, cumque sit facienda sectio, rectus super unico crure consistat. idem fiat in venarum poplitis sectione: et constrictio paulo supra poplitem adhibeatur.

ΚΕΦ. ι.

Πῶς 48) φλεβοτομητέον. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ποτὲ μὲν καταπείροντες, 49) ποτὲ δὲ ἀναπείροντες φλεβοτομοῦμεν. καταπείροντες μὲν, ἐπειδὰν ἄδηλα ᾖ τὰ ἀγγεῖα· ἀναπείροντες δὲ, ἐπειδὰν σφόδρα ἐπιπόλαια. δεῖ δὲ μὴ ὅλον διαιρεῖν τὸ ἀγγεῖον. ἀνατρεχέντων γὰρ αὐτοῦ τῶν

Quomodo vena secanda sit. Ex eodem. Cap. 10.

Venas incidimus quandoque punctim, quandoque caesim. ac punctim quidem eas, quae non apparent: caesim vero eas, quae valde in superficie cutis sunt sitae. non totum autem vas secandum est. nam aversis ejus labiis

43) Conjicio, ἀποληφθήσεται aut ἐπιληφθήσεται.

44) Nisi ἀτόνων, aut simile aliquid legendum sit. Πάρετος est apud Gregor. Nyss. Tom. II. p. 195. Idem est, quod παραλελυμένος.

45) Ita prorsus in Codice. Sed in margine: κατεωνισαι (sine accentu) δέοι. Utrumque obscurum. Mox dubia etiam sunt, μετὰ τοῦ. Nam post est μετὰ τό. Ego interim conjicio: ~~ἀφαίρεσιν, εἰ καὶ ταινιῶσαι δέοι~~. πρόσθεν — χαλάσαι πρὸ τοῦ σφίγγειν. ταινία est *fascia*. ταινιοῦν, *fascia vincire*. Vide mox notam 64.

46) Nimirum, ὕδωρ.

47) Scilicet, τῆς ἰγνύας.

48) Hic in marg. laudatur Aëtius lib. 3. cap. 13. Sed eum nondum ad manus habeo, etsi ea de causa ante duos annos Lipsiam scripserim.

49) Codex: καταπήροντες, et mox, ἀναπήροντες. Atque ita postea etiam. Sic mox vitiose etiam, ἐπιπολεαι

μερῶν, ἡ ῥύσις οὐ γίνεται μετὰ 50) ἀκοντισμοῦ· μηδὲ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀγγείου διαιρεῖν, ἀλλὰ τὸ ἀνωτέρω. λέγω δὲ, κάτω μὲν, τὸ πρὸς τὴν ἀπόφυσιν τοῦ βραχίονος κάτω νεῦον· ἄνω δὲ, τὸ πρὸς τὴν κερκίδα. τοῦ μὲν γὰρ ἄνω διαιρεθέντος μέρους, εὔμορφος ἐξακοντισμὸς γίνεται τοῦ αἵματος· τῶν δὲ κάτω διαιρεθέντων, οὐδὲν ἀπακοντίζει.

fluxio non fit cum eiaculatione. fed neque etiam inferior vafis pars fecanda eft, verum fuperior. dico autem inferiorem, quae ad brachii exortum infra vergit: fuperiorem vero, quae ad radium. nam fuperiore parte incifa, decentior fit fanguinis iaculatio: at partibus inferioribus incifis, nihil iaculabitur.

Κ Ε Φ. ια.

Πότε καὶ ποίῳ μεγέθει καὶ σχήματι τῆς διαιρέσεως χρηστέον. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἐπὶ μὲν κενώσεως δεομέναν ἀθρέως 51), μεγάλην ἐμβλητέον τὴν διαίρεσιν· ἐφ' ὧν δὲ δεῖ περισπᾶσαι καὶ ἀποστρέψαι φορὰν αἵματος, οἷον, ἐπὶ τῶν αἷμα ἀναγόντων ἢ αἱμοῤῥαγούντων, 52) ἐπὶ τῶν ἐκ ῥινῶν ἢ ἄλλου τινὸς μέρους, μικρὰν σφόδρα. οὐ γὰρ κενώσεως δέονται, κενούμενοι ὑπὸ τοῦ πάθους· ἀλλ' ἀνθολκῆς. δεῖ οὖν ἐπὶ τούτων πολλῷ χρόνῳ ῥύειν ἀπὸ τῆς φλεβὸς τὸ αἷμα. ἔτι μικρᾷ μὲν χρηστέον, ἐπὶ τῶν μικρῶν ἀγγείων· μεγάλῃ δὲ, ἐπὶ τῶν μεγάλων. εἰ γὰρ ἐπὶ μεγάλῳ τὶς ἀγγείῳ μικρὰν ποιεῖτο διαίρεσιν, ἐνθρόμβωσις 53) ἐξ ἀνάγκης γίνεται. σχήματά γε μὴν διαιρέσεως τρία. τὸ μὲν ἐπικάρσιον· τὸ δὲ εὐθὺ, οὐχὶ κεῖρον, 54) ἀλλὰ σχίζον τὴν φλέβα· τὸ δὲ μεταξὺ τούτων λοξόν. τῷ μὲν οὖν ἐπικαρσίῳ χρηστέον, ἐφ' ἂν οὐδ' ὅλως ἐπαφαιρεῖν 55) δοκιμάζομεν· καμφθέντος γὰρ τοῦ ἀγκῶνος, εὐθὺς παρακολλήσεως τυγχάνει. τὸ

Quando, qua magnitudine, quaque forma fecanda vena fit. Ex eodem libro.

Cap. 11.

In iis, qui evacuatione confertim facta indigent, ampla incifio facienda eft. at ubi fanguinis lationem revellere, atque avertere oporteat, quemadmodum ufu venit in iis, qui fanguinem reiectant, aut ora venarum aperta funt, aut fanguis e naribus, aut alia parte quadam fluit, perexigua eft facienda. eiufmodi enim, cum ab ipfa affectione vacuantur, non iam evacuatione, fed retractione atque averfione indigent. ex quo fit, ut fanguis multo tempore fluere ex vena debeat. praeterea angufti fectio in paruis vafis eft itidem facienda: ampla, in magnis. nam, si quis in magno vafe fectionem paruam faciat, fanguis neceffario collectus concrefcet. Sunt autem tres incidendarum venarum figurae. tranfuerfa, recta, quae non pungit venam, fed fcindit, et harum media, obliqua. ac tranfuerfa quidem

50) Ita dicitur, *αἷμα ἐξακοντίζειν*. Occurrit etiam, *ἐσακοντίσειν. περὶ σπέρματος ἀνδρός*. Primu, ni fallor, Homerus hac metaphora usus eft. Vide hic mox bis. Vers. 6. malim, *εὔφορος*.
51) In marg. *ἀθρόας*.
52) Forte, *ἤτοι ἐκ ῥινῶν*.
53) *θρόμβωσις* paullo ante lectum. Neutrum lexica agnofcunt.
54) Ita in marg. In textu: *κηρόν*. Mox Codex: *τὸ — ἐπικάρσιον*, quod correxi.
55) Mox eft, *ἐπαφαίρεσις*, *iterata detractio* fanguinis, et rurfus, *ἐπαφαιρεῖν*.

δὲ λοξὸν ἐπιτήδειον τῇ ἐπαφαιρέσει. ἐν γὰρ τῇ καμπῇ τοῦ ἀγκῶνος οὐκ ἀκριβῶς μῦται 56) τὰ χείλη. τὸ δὲ ἐπίμηκες σχῆμα ἐπιτήδειον, ἐφ᾽ ὧν οὐ μόνον τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπαφαιροῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης, ἢ καὶ τετάρτης. καμφθέντος γὰρ τοῦ ἀγκῶνος ἐπὶ πλεῖστον ἀσύμπτωτα 57) μένει τὰ χείλη.

ΚΕΦ. ιβ.

Τίνα προσμηχανητέον πρὸς τὴν τοῦ αἵματος εὔροιαν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἐι μὲν διὰ σφίγξιν βιαιεστέραν 58) ἡ ῥύσις ἐπέχοιτο, ταύτην ἀνετέον· εἰ δὲ, παρατραπέντος τοῦ δέρματος, ἐπικαλυφθείη ἡ τοῦ ἀγγείου διαίρεσις δι᾽ ἀφυίαν 59) τῆς ἐπιδέσεως, μετασχηματιστέον τὸν ἀγκῶνα παντοίως, καὶ ἐπὶ τὸ πρηνὲς καὶ ὕπτιον καὶ ἐκτεταμένον καὶ συνηγμένον, μέχρις ἂν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι καταστῇ, ὡς τὴν εὔροιαν ἐπακολουθῆσαι, τῆς διαιρέσεως τοῦ ἀγγείου κατευθὺ γεινομένης τῇ τοῦ δέρματος διαιρέσει. μικρᾶς δὲ τομῆς ἐμβληθείσης, ἐπιδιαιρετέον αὐτήν. δειλίας δὲ ἐπιλαμβανούσης τὴν ῥύσιν, ἐπιτηδέστερον, ὅπως ἀψοφητὶ ῥέῃ. παύονται γὰρ τοῦ ἀγῶνος, εἰ μὴ 60) νομὴν νομίζοι ἐμφέρεσθαι. τῆς λειποθυμίας δὲ ἐνοχλούσης, κατακειμένων ἀφαιρετέον, καὶ τὸν στόμαχον σπαρακτέον, ἐμέτοις τὲ καὶ καθέσεσι δακτύλων, καὶ ὀσφραντοῖς ἀνακτη-

utendum est, ubi iterationem nullo modo faciendam esse existimamus: curuato enim cubito statim conglutinatur. obliqua iterandae sanguinis missioni apta est: quoniam in flexu cubiti non ita exquisite labia sectionis componuntur. forma vero oblonga conuenit iis, in quibus non solum eodem die iteranda est sanguinis detractio, sed tertio etiam die, et quarto. siquidem cubito curuato labia sectionis a sese plurimum diducuntur.

Quid faciendum sit, ut sanguis facile fluat. Ex eodem libro. Cap. 12.

Si fluxio sanguinis non procedat, quod violentior sit adhibita constrictio, remittenda ea est: si vero cute recurrente, vasis incisio sit abscondita ex contractu cutis supergressae, cubitus in omnes figuras erit constituendus ac voluendus, ut supinus, ut sublimis, ut extensus, ut denique contractus teneatur, donec in ea tandem figura consistat, ut vasis sectione contra cutis divisionem recte constituta, sanguis facile fluat. sique parua sit facta divisio, iterum erit dividenda. cum vero prae timore sanguis non fluit, accommodatius erit, ut sine strepitu effluat. ea enim turbatio sedetur, si non existiment, ulcera pascentia non esse consecutura. Si animi defectio perturbet, stratis et recliuatis sanguis mittetur: et stomachus

56) Aut μύει. In Codice vitiose, μυεῖται.

57) Nostri: *sie fallen nicht zusammen.*

58) Loco βιαιοτέραν. In Codice est: βιαιστέραν. Versu 22. malim, ἐπιτηδευτέον, loco ἐπιτηδέστερον.

59) *Propter ineptam, minus idoneam, obligationem.* In Codice est ἀφυεῖαν. Rasarius cogitavit de aliis.

60) Ita Codex: Forte, τομην νομίζοιεν. Sed nec haec satis placent, tametsi recte dicatur, τομην ἐμφέρεσθαι. Aut, μη νομίζοιεν ἀφαιρεῖσθαι, nimirum, το αιμα.

τέον, καὶ τὰ ἄκρα διαδετέον, ἵνα 61) σφόδρα ἐνοχλοῖτο· θρομβώσεως δὲ ἐνοχλούσης καὶ ἐπεχούσης τὴν ῥύσιν, δεῖ τοῖς λιχανοῖς 62) δακτύλοις τῶν δύο χειρῶν διαλύειν τὸν θρόμβον, καὶ 63) κατὰ συμπίεσιν ἐκθλίβειν, καὶ ἔλαιον καταχεῖν, καὶ ἔτι μᾶλλον ὄξος. διαλυτικὸν γὰρ τῶν θρόμβων. εἰ δὲ διὰ ψύξιν ἐπέχοιτο, ἤτοι διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ ἀέρος, ἢ διὰ πάθος ψυχρὸν, οἷόν ἐστιν ἐπιληψία καὶ ἀποπληξία καὶ τὰ τοιαῦτα, πυριᾷν τὸ μέρος, κατεωνᾷν, 64) τρίβειν, λιπαίνειν, καὶ ὅλως εἰς τὴν ἐναντίαν ἕξιν καθιστᾷν. πιμελὴ δὲ καὶ σὰρξ ἐπὶ τῶν καταπιμέλων καὶ κατασάρκων ἐκπηδᾷ διὰ τῆς 65) αἱρέσεως, καὶ ἐπιλαμβάνει. ἁπλοῦς δὲ ἐπὶ τούτοις λόγος. ἢ γὰρ ἀφαιρεῖν τὸ ἀναδραμὸν, ἢ 66) παραστέλλειν χρή.

ΚΕΦ. ιδ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἀρτηριοτομίας. Ἐκ τοῦ β. λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Διαιροῦμεν δὲ ἀρτηρίαν, εἰ μὲν οἷόν τε εἴη, τὴν ὑπὸ κορυφὴν κατὰ τὸ ἰνίον μεταξὺ τῶν τενόντων· εἰ δὲ μὴ, τὴν παρὰ τὸ ὄπισθεν τῶν ὤτων, ἢ τὰς ἑκατέρωθεν τῆς κορυφῆς, τὰς κατὰ τὸ βρέγμα. συμβαίνουσι δὲ κατὰ τὴν

tum vomitibus, et digitorum in os immissionibus vellicandus, tum odoramentis recreandus: sed et partes extremae vinciendae erunt sic, ut magna molestia afficiatur. si vero concretio sanguinis in grumos interturbet, impediatque effluxionem, concretionem dissoluere ambobus utriusque manus indicibus digitis oportebit: et comprimendo elidere atque exprimere: oleumque erit infundendum, et multo etiam magis acetum: quod sane habet grumos dissoluendi potestatem. si perfrictio vetet, ne sanguis exeat, eaque sit vel propter aërem frigidum, vel quia morbus frigidus sit, ut est comitialis, atque attonitus, et qui sunt generis eiusdem, fovendus erit locus perfundendo, fricando, ungendo, et omnino ad contrarium statum erit redigendus. Iam vero pinguedo et caro in pinguibus et carnosis prosilit, dum sanguis aufertur, eumque cohibet: in quibus haec unica est ratio: nam vel auferre eum, qui recurrit, vel retinere oportet.

De arteriarum sectione. Ex Antyllo. Cap. 14.

Arteriam secamus, si fieri possit, quae sub vertice ad occiput, et media inter tendines: sin secus, eam, quae secundum aures est: vel eas, quae in utroque verticis latere ad sincipunt sunt.

---

61) ἵνα in margine additum.

62) Cod. ληχάνοις, supra tamen scripto iota.

63) In Codice: κατασυμπίεσιν.

64) Ita expressis litteris, sed sine iota subscripto. In littera ε vero deleti accentus acuti sunt vestigia. κατεωνᾶν, sed sine iota subscripto, recurrit paullo inferius cap. 18. κατεωνᾶν ὕδατι θερμῷ. Vide indicem in καταιονᾶν.

65) Sic, spiritu leni. Forte; διαιρέσεως aut ἀφαιρέσεως Mox ἐπιλαμβάνει, inhibet.

66) Forte, ἀναστέλλειν remittere, rejicere.

67) στεφανιαίαν καὶ μέσην ῥαφήν. αἱ δὲ ἀπὸ τῶν κροτάφων ἐπὶ μέτωπον τείνουσαι διὰ τοῦτο παραιτητέαι, διότι κατὰ μυὸς ἔχουσι τὴν θέσιν. ῥᾴδιον 68) γὰρ ἀκινδύνως διελεῖν αὐτὰς, παρακελευομένους τῷ ἀρτηριοτομουμένῳ, κινεῖν τὴν γνάθον καὶ συνερείδειν. ἐν τούτῳ γὰρ οἱ μύες οἱ κροταφῖται ὅλοι δι' ὅλων κινοῦνται προφανῶς. ἔξεστιν οὖν ἀπονεύοντας τοῦ κινουμένου μέρους ἐν τῷ κατὰ τὸ μέτωπον ἀτρεμοῦντι 69) ἀκινήτῳ ποιεῖν τὴν διαίρεσιν. ἀλλ' οὔτε πολὺ φέρεται καὶ 70) ἀθρόον ἐξ αὐτῶν τὸ αἷμα διὰ τὴν μικρότητα, οὔτε μετὰ πολλοῦ πνεύματος. φλεβώδεις γάρ εἰσιν. οὐ κατὰ πολὺ οὖν φλεβοτομήσεις. ἐντεῦθεν ἀφαίρεσις διαφορωτέρα. αἱ δ' ἔμπροσθεν τῶν ὤτων κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῶν μασητήρων 71) μυῶν, εἰσὶ μὲν εὔρωστοι σφόδρα· ὀλιγάκις δὲ καὶ οὐκ ἀκινδύνως διαιροῦνται διὰ τὴν γειτνίασιν τῶν μυῶν, καὶ διὰ τὴν ἐπιπλοκὴν τῶν ἐκεῖθεν ὑμένων. δεῖ δὲ ἐπὶ τῶν 72) κατατινίων ἄχρι ὀστέου διακόπτειν τὴν ἀρτηρίαν καὶ ξέειν τὸ ὀστοῦν, ὥστε σάρκα ἐξ αὐτοῦ ἀναφῦσαι, 73) καὶ μεσολαβῆσαι τὰ στόματα τῆς ἀρτηρίας, καὶ ἀποφράξαι· βέλτιον δὲ ἐκλαβεῖν, ὥσπερ κιρσὸν, καὶ ὑποβάλλοντας, ἤτοι ἀμφίμιλον, 74) ἤ τι τοιοῦτο, διαιρεῖν, μὴ πολλὴν, ἀλλ' ἐκ μέρους, τὸ ἀγγεῖον. μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη ῥύσιν ἐπισπάσασθαι διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἀμφιμίλου κατὰ πόσον ἔξω τὸ ἀγ-

pertinent enim ad coronalem et mediam futuram. quae vero a temporibus ad frontem pertinent, ideo non fecantur, quia fitae contra mufculum funt. eas enim facile fine periculo incidemus, si iufferimus ei, cui arteriae fecantur, ut genas moveat, inhaereatque, ac innitatur. ita enim mufculi omnes temporum toti per fe totos perfpicue moventur. poterimus ergo, omiffa parte quae movetur, in ea parte, quae in fronte quiefcit, facere fectionem. veruntamen neque multum, neque confertim fanguis ex arteriis propter earum exiguitatem fluit. Sed nec etiam cum multo fpiritu exit: venofae enim funt. non igitur multa fectio facienda eft. hinc magis varia fit detractio. Quae vero ante aures funt, qua mufculi mandibularum exurgunt, firmae admodum funt ac robuftae: fed raro citra periculum fecantur, propter mufculorum propinquitatem, et propter implicationem ejus loci membranarum. In fecandis vero arteriis occipitis, ufque ad os fecanda arteria eft: ofque ipfum abradendum, ut caro ex ipfo offe fuppullulet, et per ejus medium ofcula arteriae excipiantur: et praecidatur. melius enim eft, ut ipfam, tanquam varicem, excipiamus, et fubiecta volfella, aut alio quodam inftrumento simili, incidamus non multum, fed

67) Vide Oribas. Anatom. ex Galeno. p 135. et Anonymi Ifag. Anat. cap. 48. p. 64. edit. Lugd. Batav. 1618. 4.
68) Forte δὲ, loco γάρ.
69) 'Ακινήτῳ poteft abesse. Forte, ἀκινδύνως.
70) Forte οὔτε, loco καί.
71) Alibi μασσητήρ. Sed verbum ipsum et composita ex eo reperi alibi etiam uno σ.
72) Sic. Forte, κατὰ τὸ ἰνίον.
73) De ἀναφῦσαι dubito. Sed nec ἀναφυσῆσαι placet. Mox Rasarius videtur in mente habuisse, ἀποσφάξαι.
74) Rasarius, qui volsella reddidit, fortasse cogitavit de ἀμφισμίλιον. Mox recurrit. Mox forte, κατὰ πολὺ, et verfu ultimo, ποσόν.

γῶον, καὶ τὸ μέσον ἐκκόπτειν. οὕτω γὰρ οὔτε συμφυήσεται, οὔτ' ἐκ τῆς αἱμοῤῥαγίας ἕπεται κίνδυνος, ἀνατρεχόντων εἰς τὴν σάρκα τῶν στομίων. 75)

particulatim. ubi satis sanguinis effluxerit, supposita volsella vas extrahendum est, et medium praecidendum. ita enim neque committetur, neque ex fluxu sanguinis periculum ullum consequetur, cum oscula arteriae in carnem recurrant.

ΚΕΦ. ιϛ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου, περὶ σικύας. Ἐκ τοῦ β. λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Ἐπὶ μετρίας μὲν ὀδύνης καὶ τῶν παραπλησίων, ἐλαφραῖς χρώμεθα σικύαις, ταῖς χωρὶς ἀμύξεως· ἐφ' ὧν δὲ τονῶσαι βουλόμεθα, σφοδραῖς· ταῖς δὲ μετὰ ἀμυχῶν, 76) ἐπὶ τῶν διασεσαγμένων μορίων, ὑλικαὶ τοῖς ὑπὸ διεφθορυίας ἐνοχλουμένοις ὕλης. πρὸ δὲ τῆς προβολῆς 77) τῶν σικυῶν δεῖ μεμαλάχθαι τὴν γαστέρα, ἢ πάντως μηδεμίαν ὑπόνοιαν εἶναι περισσωμάτων ἐνοχλούντων, καὶ 78) προσεσιτικέναι δὲ πάντως, ἢ προϋδροποτικέναι ἐπὶ κούφῃ τροφῇ καὶ διῳκημένῃ. δεῖ δὲ μάλιστα, εἰ μέλλοιμεν ἀφαιρεῖν αἷμα, τὴν μὲν πρώτην ὀλίγῳ 79) περιχρῖσθαι· μετὰ δὲ τοῦτο, εἰ ἐρύθημα αὔταρκες εἴη γεγονὸς ὑπὸ τῆς σικύας, καὶ ὄγκος τοῦ μέρους, ἐγχαράσσειν· 80) εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐκ τρίτου προσβάλλειν μέχρι ὀγκωθῇ, καὶ 81) ἐνευρεθὲς γένηται τὸ μέρος· εἰ δὲ μηδὲ ὅλως ὄγκος, μηδὲ ἐρύθημα γένοιτο, σπόγγοις πυριᾷν τὰ μέρη μέ-

Antylli, de cucurbitula. Ex secundo libro de praesidiis evacuantibus. Cap. 16.

In mediocri dolore, et similibus, levibus cucurbitulis, quae sine scarificatione admoventur, utimur: ubi autem volumus roborare, vehementibus. in oppletis vero particulis, ut in iis, quae a corrupta materia vexantur, praecisa cute affiguntur. antequam vero applicentur, ventrem iam emollitum esse oportet, aut omnino nullam infestantium excrementorum suspicionem subesse; et prius omnino comedisse, aut post levem cibum, eumque iam subductum, aquam praebibisse. maxime autem, si sanguinem detracturi simus, primum locus est parumper illinendus: sique postea satis ruber, et tumidus a cucurbitula sit factus, scarificandus erit: si non, tertio loco erit admovenda, donec pars in tumorem extollatur, atque rubescat. si vero nec tumor, nec rubor excitetur,

75) Nimirum, τῆς ἀρτηρίας.

76) Codex: ἀμύχων. Ἄμυξις ergo et ἀμυχὴ synonyma. Ex superioribus intelligitur, χρώμεθα. Proximum ὑλικαὶ mihi obscurum. Pro tempore interpono conjecturam, forte, ut aliorum conjecturis probabilioribus ansam praebeam: ἡλίκα τὰ — ἐνοχλούμενα.

77) Immo forte, προσβολῆς. Paullo inferius est, προσβάλλειν, atque etiam προσβολή.

78) Monstrum hoc. Ergo in marg. προσιτικένῃ, immo, προσεσιτικέναι, a προσιτίζειν. Ita proximum, ab ὑδροποτίζειν. Ergo, προϋδροπεκοτικέναι. Diversum est, ὑδροποτεῖν. Istud est, *aquam ad bibendum dare*: hoc, *aquam bibere*. De διοικεῖν nulla est dubitatio. Frequenter enim in his ipsis fragmentis occurrit.

79) Forte, ὀλίγον περικεχρῖσθαι, vel περιχρίεσθαι.

80) περὶ ἐγχαράξεως mox exponitur cap. 19.

81) Sic. Immo, ἐνερευθές. v. Galen. in Glossis p. 91. Polyb. T. III. p. 114. Philo. p. 203. D. σῶμα ἐνερευθὲς καὶ πεπυρωμένον.

χρι 82) φοινίξεως, κἄπειτα οὕτως ἐγχαράσσειν. εἰ δὲ προκαταμάθοι τὶς, ὅτι οὐ μέλλει τὰ σώματα ἐρυθραίνεσθαι, οἷνος 83) ἐπὶ τῶν καταπιμέλων 84) τὸ ἐπιγάστριον, ἢ ἐπὶ τῶν κατεψυγμένων, καὶ ἐπὶ γυναικῶν τετοκυιῶν, πρὸ τῆς προσβολῆς τῶν σικυῶν καταπλαστέον. ἐνίοτε δὲ ὄγκος ἰσχυρὸς ἀπὸ τῶν κούφων σικυῶν γίγνεται, καὶ κατὰ τὴν 85) χροὰν πελιδνότερος· μετά τε τὸ ἐγχαραχθῆναι, ἢ βραχύ τι ἢ οὐδὲν ἀποῤῥεῖ, τοῦ αἵματος 86) παχυτέρου καὶ σαρκωδεστέρου τοῦ προεστῶτος ὄντος. χρὴ οὖν καὶ ἐπὶ τούτοις σπόγγοις μάλιστα πυριᾶν, καὶ λεπτόν τε καὶ εὔρουν ἐργάζεσθαι τὸ αἷμα. Φυλάττεσθαι δὲ δεῖ πλησίον τῶν μαστῶν σικύαν τιθέναι. ἐμπίπτοντες 88) δὲ εἰς αὐτὰς ἐνίοτε, καὶ ἐνιδοῦντες 89) σφόδρα δυσχερῆ τὴν ἄρσιν ποιοῦνται. μετὰ δὲ τὴν προσβολὴν ἐκβολῆς 90) ἔλαιον καταχέοντες προσβάλλειν δεῖ τὰς σικύας μετὰ μετρίου πυρός. εἰ γὰρ σφοδραὶ τεθεῖεν, τῇ τε ἀτμίδι ἐπιφλεγμαίνουσαι καὶ συντείνουσαι τὰ σώματα, οὐδὲν 91) ἄξιον λόγου ἐπισπῶνται. ὅτι δὲ σχηματίζειν οὕτω χρὴ τὰ μέρη, ὥστε μὴ ἐφίστασθαι ἐπ' αὐτὰ τὸ αἷμα καὶ πα-

partes usque dum puniceae fiant, spongiis fovendae sunt. et ita postea scarificandae. at, si norit quispiam, corpora non rubefactum iri, veluti in iis, quorum pingue abdomen est, aut in refrigeratis et mulieribus, quae pepererunt, usu venit, tum, antequam cucurbitula affigatur, cataplasma partibus superdabitur. sed fit interdum, ut a levibus cucurbitulis tumor validus, et colore lividiore excitetur: ubi vero scarificatio fit facta, aut parum quidpiam, aut certe nihil sanguinis effluat, cum et crassius fit, quod ante stat, atque carnosius: in ejusmodi ergo spongiis maxime fovere locum, tenuemque et facile fluentem reddere sanguinem conuenit. Ne vero prope mammas cucurbitulae affigantur, cavendum est. illapsae enim cucurbitulis nonnunquam mammae, et inturgescentes, magna admodum difficultate avelluntur. ubi autem eas auulseris, oleum erit perfundendum. applicandae autem cucurbitulae sunt ex modico igni. nam si vehementes adhibeantur, vapore inflamman-

82) A φοινίσσειν. Caret hoc auctoritate etiam apud Stephanum. Credo ergo etiam apud beatum Schrevelium, cujus ope et adjumento nuper Griesbachius quidem N. testamentum Graecum edidit.

83) In marg. ὄιον. Voluit, ὄινον.

84) Paullo superius conjunctim leguntur, καταπίμελος et κατάσαρκος.

85) Ita h. l. Alibi in his ipsis libellis χροία, rarius χρόα. Loca ista nunc non poteram reperire. Credo etiam, vel apud Rufum Ephesium, vel in his libellis reperisse χροιά De diverso accentu hujus vocabuli jam alii monuerunt. Mox malim, μετὰ δέ.

86) τοῦ αἵματος παχυτέρου ὄντος facile intelligitur. Προεστῶτος neutro genere accipio de carne, seu mole carnis, quae obstat τῇ ἐγχαράξει, quo minus sanguis fluat.

87) τούτοις σπόγγοις displicet. Malim ergo, τούτων.

88) Scilicet, οἱ μαστοί. Et; εἰς αὐτὰς, i. e. τὰς σικύας.

89) Corruptum hoc. Rasarius videtur conjecisse, ἀνοιδοῦντες. Alii forte in mentem venerit, ἐνεισδύοντες, ἐνεισιόντες, ἐνιζάνοντες.

90) Rasarii interpretatio arbitraria est. Videtur voluisse: μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν ἔλαιον καταχυτέον. προσβάλλειν δὲ δεῖ. Mirum vero videtur post ἐκβολὴν, denuo memorari προσβολήν. Ordini hoc repugnat. Loco ἐκβολῆς legitur hic ἄρσις et ἀφαίρεσις τῶν σικυῶν.

91) Id est, *parum sanguinis trahunt.*

χυνόμενον κώλυμα γίνεσθαι τῆς ἐκκρίσεως, ἀλλὰ ἀποῤῥεῖν εἰς τὸ κάταντες, γνώριμόν ἐστι. μετὰ δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν σικυῶν, εἰ μὲν αὐταρκες εἴη τὸ εἰλημμένον, ἀποθεραπεύσομεν τὰ μέρη· εἰ δὲ μὴ, πάλιν προσβάλλομεν τὰς σικύας. ἐπὶ δὲ κεφαλῆς οὐ δεῖ μετὰ πυρὸς πολλοῦ προσβάλλειν τὰς σικύας. σφοδρῶς γὰρ ἕλξουσι, καὶ δυσαπόσπαστοι 92) γενήσονται· αἱ δὲ σύμμετροι τὸ δέον ποιήσουσιν. ὅταν δὲ δυσαπόσπαστοι ὦσι, σπόγγους 93) ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ περιλαμβάνειν χρὴ τὰς σικύας. ἀνίεται γάρ. εἰ δὲ μηδὲ οὕτως ἀνεθείη, τρυπᾷν χρὴ τὴν σικύαν.

Περὶ τῆς παρὰ τὴν ὕλην καὶ τὸ σχῆμα διαφορᾶς τῶν σικυῶν.

Παρὰ δὲ τὴν ὕλην, διαφοραί εἰσι σικυῶν τρεῖς, ὕελαι, 94) κερασῖναι, χαλκαῖ. αἱ γὰρ ἀργυραῖ ἄθετοι διὰ τὸ σφοδρῶς ἐκπυροῦσθαι. τῶν δὲ χαλκῶν 95) πλείων ἐστὶν ἡ χρῆσις. χρήσαιτο δὲ ἄν τις καὶ ταῖς ὑελίναις, 96) ἐφ' ὧν κατανοεῖν χρὴ τὴν κένωσιν τοῦ αἵματος· καὶ ταῖς κερατίναις, ἐπὶ κεφαλῆς, ὅταν ἐπινοήσωμεν δυσαποσπάστους ἔσεσθαι τὰς χαλκᾶς, καὶ ἐπὶ τῶν δήλων, 97) καταπλησσομένων πρὸς τὴν φλόγα. παρὰ δὲ τὸ σχῆμά ἐστι διαφορὰ, μα-

tes, contendentesque corpora, nihil notabile attrahunt. eo vero situ collocandas esse partes, ut ne sanguis in eis contineatur, crassescensque excretioni impedimento fit, sed ut pronus ad inferiora effluat, inter omnes constat. ablatis cucurbitulis, si, quod eductum est, satis sit, partes curabimus: sin secus, iterum eas affigemus. In capite vero non cum multo igni affigendae sunt: siquidem vehementer attrahent et evelli difficulter poterunt. quae ex modico igne admoventur, id quod opus est, facient. Cum vero ad avellendum difficiles sunt, spongiis, calida et frigida aqua imbutis, circumdare eas oportet: siquidem ita remittentur: sin minus, eas perforare consilium est.

De cucurbitularum differentia, ex materia, et figura sumta.

Differentiae cucurbitularum, quae sumuntur a materia, tres sunt, vitreae, corneae, aeneae. argenteas, quia vehementer igniuntur, reiicimus. aenearum est usus frequentior; vitreis quoque uti possumus, in quibus sanguinis est considerandа evacuatio; et corneis item, in capite, ubi aeneas avulsu difficiles fore cognoscerimus: itemqne in timidis, qui a flamma deterrentur. in figura autem praecipue differunt aeneae: altiores e-

92) Etiam hoc, uti δυσαποσπάστως, auctoritate caret in thesauro Stephani. Habent haec Philo p. 282. 284 Galeus in opusc. myth. p. 321. Aeschines Socrat. III, 3. Herodian. p. 274. Chrysost. T. IV. p. 303. A. Monuit de eo etiam Doruill. ad Charit. p. 484.

93) Immo, σπόγγοις.

94) Forte, ὑέλιναι. Aelian. Varr. Hist. XIII, 3. πύελον ὑελίνην εὗρεν. Mox κεράτιναι, ut vers. 22.

95) Cod. πλεῖον.

96) Ita correxi. In Codice est, ὑάλοις, priori tamen α. inscriptum ε. Ita alibi etiam discrepant Codices in ὕελος et ὕαλος.

97) Immo, δειλῶν.

λιστα ἐν ταῖς χαλκαῖς. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ὑψηλότεραι τῶν ταπεινοτέρων ἑλκτικώτεραι· αἱ δὲ ταπεινότεραι ἐπὶ κεφαλῆς ἁρμοδιώτεραι, διὰ τὸ μὴ σφοδρῶς ἐπισπᾶσθαι. καὶ αἱ μὲν ἐπίπεδα ἔχουσαι τὰ χείλη, χρησιμώτεραι κατὰ τὸ 98) πλάτος ἐχόντων σωμάτων τίθεσθαι. αἱ δὲ ἐσιμωμέναι 99) τὰ χείλη, ἐπὶ τῶν κυρτῶν καὶ ἰσχνοχόλων· 100) αἱ δὲ ὀξύστομοι, ἐφ' ὧν κατασχασμῶμεν 1) οὐ χρώμεθα, κούφας δὲ προσάγοντες, βιαίως ἑλκύσαι βουλόμεθα, συντελούσης τῆς ὀξύτητος τῶν χειλῶν πρὸς τὸν βίαιον ἀποσπασμόν. ταῖς δὲ βλυοχείλεσιν, 2) ἐπί τε τῶν ἄλλων, καὶ μάλιστα ἐπὶ κεφαλῆς. ἡ δὲ ὁλκὴ τῶν μὲν χαλκῶν σικυῶν διὰ πυρὸς γίνεται· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν 3) ὑελίνων. ἡ δὲ τῶν κερατίνων, ἄνευ πυρός. τέτρηνται 4) γὰρ εἰς τὸ ἄκρον, καὶ προσβαλλόμεναι ἐκμυζόμεναι, 5.a) σφοδρῶς διὰ τοῦ τρήματος ἕλκουσιν. ἐπιλαμβάνεται δὲ εὐθὺς τὸ τρῆμα δακτύλῳ ἢ κηρῷ.

nim magis, quam humiliores trahunt: quaeque humiliores funt, quia non vehementer attrahunt, capiti funt accommodatiores. quae habent plana labia, corporibus latis: quarum labra refima funt, curuis et gracilibus aptius admoventur. quae acutum os habent, iis conveniunt, in quibus non fcarificamus, fed vehementi impofitione cucurbitularum, quas leves affigimus, attrahere volumus: cum acumen labrorum ad violentum attractum faciat. quae labra habent obtufa, eis, cum in aliis, tum vel maxime in capite utimur. attractio vero aenearum, itemque vitrearum cucurbitularum ex igne fit: cornearum, citra ignem. fiquidem in extremo perforatae funt: cumque adhibentur, abfterfae vehementer per foramen trahunt: ftatim vero foramen digito, aut cera clauditur.

ΚΕΦ. ιζ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Περὶ 5.b) σικυῶν. Ἐκ τῶν περὶ κενουμένων βοηθημάτων.

Σικύα δὲ δύναται κεφαλῆς ὕλην κενῶσαι, ὀδύνην λύσαι, φλεγμονὴν μειῶσαι, ἐμπνευματώ-

Herodoti, de cucurbitulis. Ex libris de praefidiis evacuantibus. Cap. 17.

Cucurbitula materiam, quae in capite eft, evacuare poteft, itemque do-

98) Forte, τῶν.

99) Cod. ἐσημωμέναι. Vide de hoc eruditissimum Koraën ad Heliodor. T. II. p. 113. 362. edit. Paris. 1804. 8.

100) Esset hoc ex ἰχνὸς et χολή. Id alienum eft. Conjicio, ἰχνοκώλων, etsi id lexica, ut mille alia, non agnoscunt. Ex τὸ κῶλον, *qui corporis membra tenuia habent*, aut ἰσχνῶν λίαν.

1) Immo, καταχασμῷ μέν. Mox cap. 18. exponitur, περὶ καταχασμοῦ. Mox Rosar. voluit, προσάγομεν.

2) Ita in textu. In margine a principio additur ἀμ. Ego conjicio, ἀμβλυχάλεσι, ab ἀμβλυχειλης.

3) Rursus in Codice ὑελῶν. Ab ὕελος non poteft esse, ὑελῶν.

4) Notum eft, τετρημένος. v. Xenoph. Oecon. VII, 40. Plato in Phaedone § 60. Diog. Laërt. p. 67.

5 a) Fortasse: καὶ ἐκμυζόμεναι. Dicitur μύζω, μυζέω, μυζάω. Priora nota funt. Poftremum legitur apud Theoph. Ceram. Hom. 18. p. 111. D.

5. b) Herodotum Lycium laudat Athen. Deipnos. p. 75. 78. fed περὶ σύκων.

σεις διαφορῆσαι, ὀρέξεις ἀνακαλέσασθαι, ἄτονον καὶ λελυμένον στόμαχον τονῶσαι, λειποθυμίας ἀπαλλάξαι, τὰ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μεταστῆσαι, ῥεύματα ξηρᾶναι, αἱμοῤῥαγίας ἐπισχεῖν, ἐμμήνων ὑπομνῆσαι 6) περιόδους, φθοροποιοὺς δυνάμεις ἑλκύσαι, ῥίγη παῦσαι, περιόδους 7) λύσαι, ἀπὸ καταφορᾶς διεγεῖραι, ὕπνον ἐργάσασθαι, βάρη κουφίσαι. αὗται δυνάμεις σικυῶν, καὶ ὅσαι ταύταις παραπλήσιαι.

Κ Ε Φ. ιη.

Περὶ κατασχασμῶν. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τῶν περὶ κενουμένων βοηθημάτων.

Ἐγχαράσσομεν μέρη τοῦ σώματος τὰ φλεγμαίνοντα καὶ τὰ ἐσκληρυμμένα ἢ διατεταμένα καὶ ἐποδύνως ἔχοντα ἢ ῥευματισθέντα καὶ ἤδη στάσιν εἰληφότος ἢ 8) πεποιηκότος τοῦ ῥεύματος, ἢ δριμείας ὕλης παρακειμένης. 9) δεῖ δὲ, ἢ 10) δυνατὸν εἴη, ἢ λούσαντας οὕτως ἀποσχάζειν· εἰ δὲ μὴ, καταιονᾷν 11) ὕδατι θερμῷ μέχρι φοινίξεως, ἢ πυριᾷν διὰ σπόγγων ἢ παραβάλλειν ἡλίῳ ἢ πυρὶ ἀποσχασθησομεν 12) μέρος. ἐμβλητέον δὲ τὰς ἀμυχὰς 13) ἐπὶ μὲν τῶν σκελῶν καὶ ἐπιγαστρίου κατὰ τὴν εὐθυωρίαν, καὶ ἐπὶ θώρακος δὲ καὶ μεταφρένου καὶ τραχήλου παραπλησίως. ἐπὶ κεφαλῆς δὲ κατὰ τὴν τῶν τριχῶν θέσιν· ἐπὶ δὲ

lorem foluere, inflammationem minuere, inflationes difcutere, appetitum revocare: imbecillum, exolutumque ftomachum roborare: animi defectiones amovere: quae in profundo funt, ad fuperficiem traducere: fluxiones ficcare, fanguinis eruptiones cohibere, menftruas purgationes provocare, facultates corruptionis effectrices attrahere, rigores fedare, circuitus foluere, a propenfione in fomnum excitare, fomnum conciliare, gravitates levare. atque haec quidem, quaeque his fimilia funt, praeftare cucurbitularum ufus poteft.

De fcarificatione. Ex libris Antylli, de praefidiis evacuantibus. Cap. 18.

Scarificamus partes corporis, quae aut inflammatione, aut duro tumore laborant. eaeque five diftentae fint, ac dolore vexentur, five fluxionibus infeftentur: cum fcilicet ad ftatum venit fluxio, aut iam eundem fit confecuta: aut acris adfit materia. Pars autem, quae fcarificanda eft, prius, fi fieri poteft, lavari debet: fin minus, aqua tepida perfundi, ufque dum rubefiat: aut fpongiis foveri, aut foli, ignive exponi: et poftea fcarificari. adhibendae autem funt incifiones cruribus, et abdomini per rectitudinem, eodemque modo in thorace, dorfo, et ceruice. at in capite, pro fitu capillorum in fronte,

6) De hoc dubito. Forte, ὑποκινῆσαι.

7) Galen. in Defin. med. περίοδός ἐστιν ἐξ ἐπιτάσεως καὶ ἀνέσεως ἐν νοσήμασι χρόνος.

8) Forte, πεπυηκότος a πυέω. Nam πεποιηκότος ab εἰληφότος prorsus non differt.

9) Hic in margine legitur: *codex impressus hoc loco plura habet.* Videtur intelligere interpretationem Rasarii, quam vide.

10) Forte, εἰ.

11) Vide fupra cap. 9. nota 45. cap. 12. nota 64., et indicem in καταιονᾷν.

12) In marg. ἀποσχάσομεν.

μετώπου, 14) πλαγίας. ἴσαι δὲ ἔστωσαν ἀλλήλαις κατὰ τὸ μέγεθος αἱ ἀμύξεις, 15) καὶ ἴσα ἔστω τὰ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματα, καὶ ἡ ἀρχὴ γενέσθω τῆς ἐγχαράξεως ἐκ τῶν κάτω μερῶν. οὕτω γὰρ εἰς τοὺς 16) ἐπιπολαίους τόπους ὑποῤῥέον 17) τὸ αἷμα, οὐκ ἐπισκοτίσει τῷ μέλλοντι ἑξῆς ἐγχαραχθήσεσθαι. ἥ τε 18) θέσις τῶν ἀμυχῶν γινέσθω κατὰ παραλλήλους στίχους. γινέσθω δὲ μὴ κατὰ πληγὴν ἡ ἐγχάραξις, ἀλλὰ κατὰ συρμόν. ἀνώδυνος γὰρ οὕτω γενήσεται ἡ ἐγχάραξις.

ΚΕΦ. ιθ.

Περὶ ἐγχαράξεως. Ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου. 19)

Καταμαθὼν, ὅτι εἰς τόνωσιν καὶ τὸ ὁπωσδήποτε παραφυλάσσειν ἔχειν, 20) ἡ πλείστη γίνεται συνέργεια ἐκ τοῦ αἵματος, ὡς μὲν ἐπίπαν πλεονάζοντος, ἔστι δ᾽ ὅτε κατὰ τὴν ποιότητα ἐπὶ τὸ χεῖρον τρεπομένου· ἁρμόζειν ὑπέλαβον, πλεονάζοντος μὲν, τὴν ἐλάττωσιν, διεφθαρότος δὲ, τὴν ἀλλοίωσιν. τὸ μὲν οὖν φλέβας διαιρεῖν πολλάκις τοῦ ἔτους, οὐκ ἐπιτήδειον ἡγούμην, ἐννοῶν, ὅτι ἅμα τῷ αἵματι πολὺ συνεκκρίνεται τὸ ζωτικὸν πνεῦμα. τούτου δὲ ἀναλισκομένου πυκνότερον, ὅ, τε ὅλος ὄγκος κα-

obliquae. porro incisiones sint aequali inter se magnitudine, sintque aequalia, quae inter eas sunt interualla, initiumque scarificationis ab inferioribus partibus sumatur. ita enim sanguis ad extimas partes influens, non obscurabit eas, quae deinceps scarificandae erunt. situs vero scarificationum per aequales inter se ordines fiat. non fiat autem scarificatio plagam infligendo, sed per tractum. hoc enim pacto dolore vacabit.

Apollonii, de scarificatione. Cap. 19.

Cum ad corroborationem, et quamlibet corporis tutelam, sanguinem conferre plurimum didicerim: qui quidem plerumque redundat, et interdum qualitate in peius vertitur, existimavi, ubi redundat, imminutionem; ubi corruptus est, immutationem convenire. Venas igitur eodem anno saepe incidere, non esse accommodatum censui: quoniam una cum multo sanguine spiritum quoque vitalem effundi intelligebam: quo crebrius exhausto, tota corporis

13) In marg ἀμυγάς.

14) Rasarius videtur maluisse πλαγίως.

15) In Cod. ὀμύξαι. Mox forte γινέσθω, ut paullo post.

16) Sic interim dedi. In Cod. est: ἐπιπόλας, sic.

17) Ego secundum recentiores Grammaticos ita exhibui. In Codice est ὑποῤέον; uti quoque in huiusmodi vocabulis in antiquissimis reperitur Codd.

18) Forte, ἡ δέ.

19) Plures fuerunt hoc nomine medici. Nihil ergo certi de hoc definiri potest. Apollonius Citiensis memoratur in Cocchii chirurgis veteribus graecis, in praefat. p. XII. et p. 171.

20) Duo infinitiui sine copula hoc modo consistere nequeunt. Ergo aut ἔχειν delendum, aut ante id aliquid interponendum, veluti, καὶ ὑγιεινῶς, seu, σωτηρίως, vel παραφυλ. corrigendum, mutantumque in παραπεφυλαγμένως. Sine Codice nihil certi definiri potest. Vers. 20. probo διεφθορότος.

ταψύχεται καὶ πάντα τὰ φυσικὰ ἔργα χεῖρω γίνεται. ἐδοκίμασα οὖν ἀπὸ τῶν ἀκυρωτάτων μερῶν, οἷον ἀπὸ τῶν σκελῶν, κατ' ἐγχάραξιν ποιεῖσθαι τὴν ἀφαίρεσιν, μετροῦντας, τῇ τε ἕξει τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τῇ χρείᾳ, τὸ πλῆθος. ἄριστον δὲ τὸ βοήθημα, εἴς τε τήρησιν τῆς ὑγείας, καὶ εἰς ἀνάκτησιν, ὁπότε παρατραπῇ, 21) ἢ ὑπὸ τοιῶνδέ τινων αἰτίων. μηδεὶς μέντοι ὑπολάβῃ, με ἐκβάλλειν τὴν φλεβοτομίαν. ἐγὼ γὰρ ἐκείνην μὲν 22) ἐπὶ τῶν μεγίστων καὶ κινδυνωδεστάτων παθῶν ἀπολείπω, ἐφ' ὧν πολὺ καὶ ἀθροῦν αἷμα ἐκχέαι δεῖ. πρὸς γὰρ τὰς σφοδρότητας τῶν παθῶν αἱ ἀθρότητες 23) τῶν κενώσεών εἰσι κατάλληλοι. πληθώραν δὲ σύμμετρον, μέλλουσάν τι ποιήσειν κακὸν, καὶ ἤδη παραπτομένην τῆς εἰς τὸ νοσῶδες παρατροπῆς, ἐπὶ ταῖς ἀμυχαῖς ταραχθεῖσα κνήμη καὶ ἐκδοῦσα ἄλυπον, καὶ, ὅσην θέλομεν, τὴν ἐπίδησιν 24) τοῦ αἵματος, ἐπιλύεται χωρὶς ἰσχυρᾶς τῆς περὶ τὸν ὄγκον συγκινήσεως. πολλάκις μέντοι πλεῖον τοῦ ἱκανοῦ συνάγεται. ὅθεν οὐκ ὀκνητέον, ὁσάκις ἂν πλήθους σημεῖα προσπέσῃ, συναιρεῖν αὐτὸ τῷ δεδηλωμένῳ τρόπῳ. συμφέρει γὰρ, μὴ 25) σφριγᾷν, μηδὲ διατείνεσθαι τὰ σπλάγχνα, καὶ τὰ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι ἀγγεῖα, μᾶλλον δὲ, ἐν ποσῷ τινὶ εἶναι χαλάσματι, ἵνα τὸ φυσικὸν εὐοδῇ πνεῦμα.

compages refrigeratur, et omnes naturales actiones peius obeuntur. quocirca iudicavi, a particulis ignobilissimis, utpote, a cruribus, sanguinis detractionem scarificando fieri debere; quantitatem metiendo ex hominis habitu atque usu, qui expostulet. praestantissimum autem hoc auxilium est, tum ad tuendam sanitatem, tum ad recuperandam cum aversa fuerit, * * vel ab aliquibus hujusmodi caussis. sed nemo tamen putet, me venae sectionem reiicere. eam enim ego in maximis, periculosissimisque affectionibus non omitto: in quibus abunde, affatimque sanguinem effundere oportet. nam in vehementibus affectionibus evacuationes affatim faciendae sunt. Plethoram vero mediocrem, quae aliquid mali sit factura, et iam conuersionem in morbosum statum attingat, tibia scarificationibus vexata, quaeque sine molestia, et quantam voluerimus sanguinis extrusionem reddiderit, citra validam totius corporeae molis commotionem, soluit. saepe autem plus, quam satis sit, congregatur. quare non est cunctandum, quin, quoties signa plenitudinis inciderint, eam tollamus eo modo, quem nunc praescripsi. praestat autem viscera, quaeque in toto corpore insunt vasa, non repleri immoderate, neque distendi: sed potius in quadam relaxatione terminata contineri, ut expedite permeare spiritus naturalis queat.

21) In margine Codicis legitur: *hic deest quippiam.* Scilicet membrum saltem unum, incipiens ab ἢ ὑπὸ, ac deinde, ἢ ὑπό. Rasarius duas stellulas, tanquam signa defectus, interposuit.
22) Hujus loco in marg. notatur μή. Equidem malim: ἐκείνην ἐπὶ μὲν τῶν. Ἀπολείπω, *relinquo, non reprobo.*
23) Forte, ἀθρoότητες, ab ἀθρόος. Ab ἀδρὸς est ἀδρότης. Nisi σφοδρότητες iterum.
24) Apud Steph. reperio quidem. ἐπίδησις, *obstrusio.* Interrogo de derivatione hujus vocabuli. Interim conjicio, ἐπίχυσιν. Rasarius fortasse in mente habuit, ἄπωσιν, ab ἀπωθέω
25) De hoc copiose dixi ad Chrysost Hom. III. T. II. p. 4. edit. Misenensis. 1792. 8.
26) Nimirum, γυναῖκας, uti mox docetur.
27) Cod. κενοῦνται.

Κ Ε Φ. κ.

Ὅτι ἡ ἐγχάραξις τὰς μὴ καλῶς καθαιρομένας 26) ὠφελεῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ πάθη.

Ταῖς γυναιξὶν, αἷς τὰ περὶ τὴν κάθαρσιν μὴ διευτύχηται, θαυμασίως ἡ ἐγχάραξις βοηθεῖ. τὸ γὰρ ἐκεῖ ἐνδέον ταύτῃ κενοῦται. 27) δεῖ δὲ τὴν προθεσμίαν αὐτῆς περιμένειν, καὶ τότε, ἐὰν μηδὲν ἢ ὀλίγον ἀπαυτοματίζῃ, 28) ἐφ' ὅσον ἡ χρεία παρακαλεῖ, τῇ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως χρῆσθαι βοηθείᾳ. τισὶ μέντοι καὶ συνήργησε γυναιξὶν εἰς τὸ ἔθος τῆς ἐμμήνου ἀποκαταστῆναι καθάρσεως. ἡ γὰρ ἐπὶ τὰ κάτω μέρη συνεχῶς 29) ἀγωγὴ τοῦ αἵματος, ῥοπὴν ἐμποιεῖ αὐτῷ. ἐγὼ μέντοι καὶ τὰς λίαν πρεσβυτέρας, αἷς ἐκ πολλοῦ οὐδὲν ἔμμηνον φέρεται, ὅταν ἐν σωματικῷ τινὶ γένωνται ἐνοχλήματι, διὰ τῆς τοιαύτης κουφίζω θεραπείας. ἴδιος 30) γὰρ γυναικῶν αὕτη, πολὺ τὸ δυναμικὸν ἔχει, ὅτι μιμεῖται τὸν τῆς φυσικῆς ἐκκρίσεως τρόπον. κενοῦν δ' εἴωθα, ἐνίοτε μὲν, διὰ σμιλίου, ἐνίοτε δὲ διὰ βδελλῶν προσβολῆς. καὶ ὀφθαλμοὺς δέ τις ὑπὸ ῥεύματος ἀπαύστου ἐκ πολλοῦ χρόνου 31) διαλελοιμασμένους ἰάθη διὰ τῆς τοιαύτης βοηθείας, χρησαμένων ἡμῶν, καὶ τῇ ἄλλῃ τοπικῇ 32) περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὅλου τοῦ σώματος ἐπιμελείᾳ. καὶ πρεσβύτης τὶς, πρῶτον μὲν ἐκ διαλειμμάτων μακρῶν, εἶτα δὲ καὶ βραχέων, 33) ὑπὸ πνιγώδους περὶ τὸν πνεύμονα στενοχωρίας ἐνοχλούμενος, ἐθεραπεύθη τῷ

Scarificationem mulieribus, quae non probe purgantur, itemque aliis affectionibus prodeſſe. Cap: 20.

Mulieribus, quibus non proſpere ſuccedit purgatio, ſcarificatio mirabiliter auxiliatur. nam quod illic minus eſt factum, hac ratione evacuatur. ſtatutum autem purgationis tempus expectandum eſt: tuncque, si nihil, aut parum ſponte ſua effluxerit, hoc auxilio tantum detrahemus, quantum uſus poſtularit. quinetiam hoc auxilium quibusdam mulieribus maxime profuit, ut menſtruae purgationes de more iterum redirent. continua enim ad partes inferiores ſanguinis deductio, ei quoque viam ac propenſionem parat. Equidem mulieres, quae mnltum aetate proceſſerunt, quibus iampridem menſtruae purgationis nihil apparuerat, ubi aliqua moleſtia corporea vexarentur, hac curatione ſublevare conſuevi. eſt enim haec mulierum propria, multumque efficax eſt: quippe quae naturalis excretionis modum imitetur. Evacuare autem interdum ſcalpello ſoleo, interdum hirudines admovendo. Iam vero cum oculos quidam ex longo tempore ab inceſſabili fluxione infectos haberet, hoc praeſidio ſanatus eſt: cum nos aliis quoque localibus auxiliis ad oculos uteremur, et totius corporis curam geſſiſſe-

28) Cod. ἀπαυτοματίζει.

29) Immo συνεχὴς, aut συνεχῶς γινομένη.

30) Immo ἰδία, id eſt, θεραπεία. Ante πολὺ addendum καί. Forte tamen loco ἴδιος legendum ἐπί.

31) Scribendum erat, διαλελυμασμένος. Λελυμασμένος frequenter occurrit. διαλυμαίνεσθαι habet etiam Julian. Imper. p. 54. edit. Lips. Harpocrat. p. 100. ex Ariſtophane, ubi etiam frequentius occurrit.

32) θεραπείᾳ.

33) In Codice eſt sigla, quae βραχέως notat.

ὁμοίῳ τρόπῳ. κενοῦν δὲ δεῖ, ὅσον ἐμφαίνεται καλῶς ἔχειν, καὶ φυλακτέον ψύξιν, τροφὴν δὲ σύμμετρον ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας διδόναι. 34) καὶ λοιμοῦ δὲ κατασχόντος ἰσχυροῦ τὴν Ἀσίαν, καθ᾽ ὃν πολλοὶ διεφθάρησαν, ὑποπεσὼν κἀγὼ τῇ νόσῳ, κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἀνέσεως γενομένης, κατακνισθεὶς τὸ σκέλος, ὡς δύο λίτρας αἵματος ἀπέκρουσα, καὶ διὰ τοῦτο τὸν κίνδυνον ἀπέφυγον. πολλοὶ οὖν καὶ ἄλλοι, χρησάμενοι 35) τῷ βοηθήματι τούτῳ, διεσώθησαν. πλήθους 36) γὰρ ἦν σημεῖα, καὶ ἐσώζοντο μάλιστα οἱ δαψιλῶς τὸ αἷμα κενοῦντες. ἔτι τοίνυν κεφαλαλγίας συμμέτρους ἀναιρεῖ, παρισθμίων 37) φλεγμονὰς, περὶ 38) πλευρῶν ὀδύνας προσκαίρους· τὰ δὲ χρονιώτερα τῶν τοιούτων συμπτωμάτων ταῖς τοπικαῖς ἐγχαράξεσι διαλύομεν. καὶ δὴ καὶ τοὺς ἐκ νόσων ἀναλαμβάνοντας, καὶ δυσχερῶς εἰς τὴν κατὰ φύσιν ἑαυτοῖς ἕξιν ἀφικνουμένους, οὐδὲν οὕτως ἐπὶ τὴν προσήκουσαν εὐστροφίαν 39) ἄγει, ὡς ἡ δι᾽ ἐγχαράξεως ἀποκένωσις τοῦ αἵματος.

Κ Ε Φ. κα.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ βδελλῶν. Ἐκ τοῦ περὶ κενουμένων βοηθημάτων.

Θηρῶντές τινες τὰς βδέλλας κατακλείουσι, καὶ ταῖς αὐταῖς ἐπὶ 40) πολὺν χρόνοντε. αὐ-

mus. Senex etiam quidam, cum prius per longa interualla, deinde brevia, ftrangulante circa pulmonem anguftia vexaretur, fimili modo eft curatus. vacuandum autem tantum eft, quantum conuenire videatur. eftque cavenda refrigeratio: alimentumque moderatum tribus, aut quatuor diebus dandum. Cumque peftilentia vehemens per Afiam vagaretur, multique ob eam caufam obirent, egoque in morbum itidem incidiffem, iecundo die cum remiffio fieret, crus fcarificavi, et ad duas libras fanguinis detraxi, atque hac ratione vitavi periculum. quo fane auxilio, cum multi quoque ufi effent, funt fervati. erant enim figna plenitudinis. atque illi praecipue euaferunt, qui fanguinem copiofe evacuaviffent. Quinetiam capitis dolores moderatos, tonfillarum inflammationes, ac dolores laterum recentes tollit. nam diuturniora hujufmodi fymptomata localibus fcarificationibus diffoluimus. eos denique, qui vires reficiunt, et ad ftatum naturalem difficulter redeunt, nihil fane eft, quod aeque eos ad accommodatam, et idoneam, bonamque nutritionem ducat, ac fanguinis per fcarificationem evacuatio.

Antylli, de hirudinibus. Ex libris de praefidiis evacuantibus. Cap. 21.

Nonnulli captas hirudines includunt, eifque ad multa utuntur. ubi

34) Hic locus notabilis eft, tam propter rem ipsam, quam propter Apollonium.. Ex eo enim faltem apparet, ubi vixerit.
35) In Codice primo fcriptum τῷ βοηθήματι, fed rursus deletum, deinde iterum fcriptum τὸ βοήθημα, fed hoc quoque punctis notatum.
36) Id eft, πληθώρας.
37) In Codice monftrosum eft vocabulum: παρίσθμιον. Litterae tamen o inscriptum ω. v. Erotian. p. 44. Galen. in Gloss. p. 62.
38) De his dubito, tametsi sententia fit perspicua. Quid enim fit, περὶ πλευρῶν; Forte, πλευρὰν, aut, περιπνευμονικῶν.
39) Rasarius expressit εὐτροφίαν, quod fatis notum ac non alienum eft ab hoc loco. Εὐστροφία poteft esse *agilitas corporis*, quae ipsa etiam bonae valetudinis fignum eft. Notaveram mihi hoc vocabulum ex Gregor. Nyss. T. II. p. 419. Sed is nunc non erat ad manus.
40) Ita in Cod. Sed in marg. πολλῶν χρῶνται.

ται γὰρ, ἐκ 41) μελέτης οὖσαι, ῥᾳδίως ἅπτονται τῆς σαρκὸς, τῶν ἄλλων ἐνίοτε ξενιζομένων. δεῖ δὲ τὰς μὲν ἐκ τῆς πείρας προσάγειν εὐθύς· τὰς δὲ νῦν συνειλεγμένας φυλάττειν ἡμέραν, 42) αἷμα ὀλίγον εἰς διατροφὴν ἐμβάλλοντας. οὕτω γὰρ διαπνευθήσεται τὸ ἰῶδες αὐτῶν. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τὸ βδελλιζόμενον 43) μέρος προεκνιτρούσθω, καὶ καταχριέσθω αἵματι ζώου τινὸς, ἢ ἀργίλλῳ 44) ὑγρᾷ, ἢ πυριάσθω, ἢ κνάσθω τοῖς ὄνυξιν. ἑτοιμότερον γὰρ ἅψονται. δεῖ δὲ ἐμβάλλειν αὐτὰς εἰς ὕδωρ χλιαρὸν καὶ καθαρὸν εἰς ἀγγεῖον εὐρὺ καὶ μέγα, ὅπως διακινηθεῖσαι, τὸν ἰὸν ἀποθῶνται· ἔπειτα σπόγγῳ περιλαβόντες αὐτὰς, καὶ τὸ γλοιῶδες ἀποκαθαίροντες διὰ τῶν χειρῶν, προσάξομεν. μετὰ δὲ τὸ ἐμφῦναι πάσας, ἔλαιον χλιαρὸν ἐπιχέομεν τῷ μορίῳ, ὥστε μὴ ψυγῆναι. ἐπὶ δὲ χειρῶν ἢ ποδῶν, αὐτὸ τὸ μέρος ἐμβάλλειν χρὴ τῷ ὕδατι, ἔνθα εἰσὶν αἱ βδέλλαι. εἰ δὲ, διαπληρωθεισῶν αὐτῶν, ἔτι χρήσασθαι δέοι, ἢ 45) ὀλίγαι παρεῖναι βδέλλαι, ἢ ὀλίγαι ἅψαιντο, μετὰ τὸ πληρωθῆναι, ψαλίζειν χρὴ τὰς οὐρὰς αὐτῶν. ἐκχεομένου γὰρ τοῦ αἵματος, ἕλκουσαι οὐ παύονται, μέχρις ἂν ἡμεῖς ἅλας, ἢ νίτρον, ἢ σποδὸν προσπάσσωμεν αὐτῶν τοῖς στόμασι. μετὰ δὲ τὸ ἀποπεσεῖν, εἰ μὲν ὁ τόπος δέχοιτο σικύαν, τὸ ἰῶδες δι' ἐπιθέσεως 46) αὐτῆς ἀφελκυστέον, σφοδρῶς κολλῶντας καὶ ταχέως ἀποσπῶντας· εἰ δὲ μὴ, πυριατέον σπόγγοις·

enim mitescunt, carni facile admoventur: cum aliae quandoque peregrine se gerant. eas vero experientia docti protinus admovemus: quae vero nuper sunt captae, unum diem seruare, et parum sanguinis alendi gratia iniicere convenit. ita enim virus earum exprimetur. Ubi uti volumus, locus, cui applicandae hirudines sunt, nitro prius fricandus est, ac sanguine alicuius animalis, aut argilla liquida illinendus, aut fovendus, aut unguibus scalpendus. siquidem ita promtius carnem apprehendent. hirudinesque in aquam puram et tepidam in vase lato atque magno iniiciendae sunt, ut commotae virus abiiciat: deinde spongia sunt excipiendae, et strigmentis purgandae, ac denique manibus admovendae. ubi omnes inhaeserint, oleum tepidum particulae, ne refrigeretur, infundemus. si vero manibus, aut pedibus affigendae sint, partem in aquam, in qua hirudines sunt, iniiciemus. si vero cum cruore plenae sint, uti etiam eis oporteat, vel quia paucae nobis hirudines suppetant, vel quia paucae carni inhaeserint, earum caudas ubi expletae sanguine fuerint, forcipe excidemus. nam sanguine fluente nunquam trahere cessant, donec nos sale, aut nitro, aut cinere earum ora perspergamus. cun exciderint, si locus est cucurbitulae capax, ejus ap-

41) μελέτη ejus est, qui diutius ad aliquid se paravit atque exercuit. Ergo in ea re exercenda non potest ξενίζεσθαι, quod mox opponitur. Poterat etiam dicere, ἐν μελέτῃ. Mox αἱ ἐκ τῆς πείρας. Nisi, ἐμμελέτηται, aut, ἐμμελέτητοι

42) Ita dedi. In Codice inepta est sigla, quae ἡμέρας notat.

43) Apud Erotian. p. 20. a βδέλλα reperio βδελλάζομαι, qui id explicat ἀμέλγεσθαι.

44) ἡ ἄργιλλος, duplici λλ. legitur etiam in Geopon. p. 485. Masculino vel neutro genere, ni fallor, non reperi. Galen in Gloss. p. 69. habet etiam ἡ ἀργίλη.

45) Sententia videtur esse: διὰ τὸ ὀλίγας παρεῖναι βδέλλας ἢ ὀλίγας ἅψασθαι. Aut sic: δέοι, εἰ ὀλίγαι παρεῖεν κ. τ. λ. Proxima verba: μετὰ τὸ πληρωθῆναι solum in margine leguntur.

46) In Codice est: ἀποθέσεως.

τὰ δὲ σώματα καὶ στόμια, εἰ μὲν ὑποδακρύοι, 47) μάννῃ, ἢ κυμίνῳ, ἢ ἀλεύρῳ ἐπιπαστέον· ἔπειτα ἐρίῳ ἐλαίῳ βραχεῖ 48) κατειλιττέον· εἰ δὲ αἱμοῤῥαγοίη, 49) ἐπιβλητέον, ἢ ἀράχνια ἐξ ὄξους, ἢ 50) κικίδα κεκαυμένην, ἢ σπόγγον καινὸν, ἀποβαφέντα εἰς πίσσαν ὑγρὰν καὶ καυθέντα· ἔπειτα χαρτίον ὄξει βεβρεγμένον ἐπιθετέον καὶ ἐπιδετέον. ταῦτα δὲ ποιεῖν ἐπὶ τῶν μέσων. 51) ἐπὶ γὰρ τῶν κώλων, καὶ μόνος ἐπίδεσμος αὐτάρκης πρὸς τὸ ἐπισχεῖν τὸ αἷμα, λύειν δὲ τῆς ἐπιούσης. 52) καὶ εἰ μὲν εἴη τὸ αἷμα 53) σταλὲν, ἀποπίπτειν· 54) εἰ δὲ μὴ, τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι. γινώσκειν δὲ χρὴ, ὡς αἱ βδέλλαι οὐ τὸ ἐκ βάθους ἕλκουσιν αἷμα, ἀλλὰ τὸ παρακείμενον ταῖς σαρξὶν ἐκμύζουσιν. 55) χρώμεθα δὲ αὐταῖς ἐπὶ τῶν δεδοικότων τὰς ἀμυχὰς, 56) ἢ ἐφ' ὧν μορίων ἀνάρμοστός ἐστι σικύα, διὰ σμικρότητα τῶν μορίων, ἢ σκολιότητα καὶ ἀνωμαλίαν. ἀποσπῶμεν δὲ τὰς βδέλλας, ὅταν εἰκάσωμεν, τὸ ἥμισυ μέρος εἱλκύσθαι τοῦ αἵματος, ὅπερ ὑπολαμβάνομεν δεῖν κενωθῆναι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοσοῦτον ἐῶμεν ἀποῤῥεῖν, ἕως ἂν τὸ αὔταρκες ἀποκριθῇ. ἐπὶ δὲ τὸ μόριον ψύχεται ὑπὸ τῶν βδελλῶν, φύσει ψυχρῶν

plicatione virus extrahendum eſt: eaque erit valide agglutinanda, celeriterque avellenda: si vero capere cucurbitulam non queat, ſpongiis fovendus eſt. si vero ex corporibus, aut oſculis cruentae lachrymulae adhuc effluxerint, mannam, vel cuminum, vel farinam inſperges: deinde lana, pauco oleo madente, conuolues. Si ſanguis etiam erumpat, linteola, vel telas aranearum ex aceto iniicies, vel gallam, vel ſpongiam novam pice liquida illitam, et combuſtam: deinde chartulam aceto madefactam applicabis, atque alligabis. haec in mediis corporis partibus agenda ſunt. nam in artubus, hoc eſt, brachiis et cruribus, ſola deligatio ad cohibendum ſanguinem eſt ſatis: quae poſtero die ſoluenda eſt. ſique ſanguis conſtiterit, abiicienda, si non, iiſdem utendum. Scire autem conuenit, hirudines non ex intimis partibus ſanguinem attrahere, ſed eum, qui carni adiacet, exſugere. porro utimur hirudinibus in iis, qui inciſiones pertimeſcunt, vel in iis particulis, quibus propter exiguitatem, aut gibboſitatem, aut inaequalitatem

47) In Codice: ὑποδακρύει. Proximum μάννῃ eſt ex correctione. Antea ſuerat μάννει. Videatur Niclas ad Geopon. p. 441. 458.

48) Rasarius in mente videtur habuisse, διαβρόχῳ. Mox Codex habet: κατειλιτέον.

49) Ita in margine. In textu: αἱμοῤῥαγοιτους, ſine accentu. Praeterea in margine notatum: *hic deeſt verbum unum.* Rasarius hoc videtur adscripsisse, qui ante proximum ἢ, ut ex ejus versione disco, interponere voluit, ὀθόνια.

50) Alii ſcribunt, κηκίς.

51) Medias corporis partes intelligit. Mox de membris ſingulis, quae exterius iuncta ſunt, loquitur, veluti de brachiis, pedibus etc.

52) ἡμέρας, ut per ſe intelligitur.

53) Id eſt, ἀνασταλὲν, *inhibitum.*

54) Sic in textu: in marg. ἀπονίπτειν. Utrumque abſurdum. Immo, ἀποῤῥίπτειν, *abjicere.*

55) De hoc ſupra monitum.

56) Supra cap. 18. error notatus eſt in hoc vocabulo. Vers. 23 malim, ἐπεὶ δέ.

οὐσῶν, καὶ ὑπὸ τοῦ περιέχοντος, 57 a) ἀποπυριᾶν αὐτὸ χρὴ, καὶ ἀναθερμαίνειν, τήν τε ῥύσιν τοῦ αἵματος ἐπέχειν, οὐ διὰ τῶν ψυχόντων, ἀλλὰ διὰ τῶν στυφόντων, καὶ 57b) παρεμπλασσόντων, ὡς εἴρηται.

Κ Ε Φ. κβ.

Μενεμάχου. 58) Περὶ βδελλῶν.

Προσβάλλονται τοῖς πεπονθόσι τόποις αἱ βδέλλαι, ἢ τοῖς σύνεγγυς ἀλιπέσιν. 59) ἀποστρέφει γὰρ αὐτῶν τὴν ὄρεξιν τὸ ἔλαιον. 60) εἰς στενότητα δὲ καλάμου στενοῦ μηδιαντέως 61) τετρημένου καθιέμεναι, ἢ 62) πόμα καλαμίσκου, ἤ τι ὅμοιον. τὸ δὲ πλῆθος αὐτῶν ληπτέον ἐκ δύο μεγεθῶν, τοῦ τε τόπου, καὶ τοῦ πάθους. ἀφαιροῖντο δ' ἂν ἐλαίου θερμοῦ τοῖς χείλεσιν αὐτῶν παραστακχθέντος. τὸ δὲ δηκτικὸν τῶν ἄλλων 64) ἐπὶ τῶν ἑλκομένων ἐκκλητέον. 65) τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐπιῤῥέον 66)

affigere cucurbitulas non poffumus: hirudines autem avellimus, quando ejus fanguinis, quem detrahi oportere exiftimamus, dimidium extractum fuiffe coniicimus: deinde tamdiu finimus effluere, quamdiu fuerit is, qui fatis fit. cumque particula tum ab hirudinibus, quae fuapte natura funt frigidae, tum ab aëre ambiente refrigeretur, ideo fovenda eft, ac recalfacienda: fanguinifque effluxio non refrigerantibus, fed adftringentibus, et emplafticis, ut diximus, cohibenda eft.

Menemachi, de hirudinibus. Cap. 22.

Hirudines locis affectis, aut iis, quae non pinguibus proxima funt, applicantur. nam oleum earum appetentiam fubuertit. in anguftiam vero ftricti calami, ab utraque parte non perforati, aut in operculum paruae arundinis, aut quippiam fimile demitti debent, cum admovendae funt. earum numerus ex duabus magnitudinibus, loci videlicet, et affectionis eft fumendus. * auferantur autem oleo calido earum labiis infufo. mordacitas vero aliarum in

---

57 a) ἀέρος, ut alibi, intelligitur.

57 b) Haud dubie respicit p. 149. vers. 1. 2. Ergo, παρεμπάσσων, aut παρεμπλάσσων. Ἔμπασος habet Gregor. Nyss. T. II. p. 509.

58) De hoc v. Fabr. bibl. gr. Vol. XIII. p. 335.

59) Neque hoc apud Stephanum auctoritate comprobatum eft vocabulum. Occurrit in Geoponicis p. 577. et alibi. Minime vero mihi propositum eft, lexica hic locupletare.

60) Hoc eft, τὸ πιμελές.

61) Monftrosum hoc vocabulum in Codice fubnotatum eft linea. Forte: μὴ διαντάιως. Διανταῖος reperire licet in Hippocrate. Notaveram id mihi etiam ex Aeschyli edit. Stanleii. p. 202. 508. Sed ifte liber nunc non erat ad manus.

62) Forte, στόμα, feu, στόμιον. Poft ὅμοιον videtur deesse verbum tertiae personae pluralis numeri. Offendo vero etiam in κάλαμος et καλαμίσκος, quae hic invicem juncta funt.

63) Deinceps iterum fcriptum ἂν, fed punctis notatum eft.

64) In margine ἡλῶν. Forte, ἀλῶν.

65) ἐκλυτέον in margine. Aeque conjici possit, ἐκκλειτέον et ἐκκλιντέον.

66) Nimirum, αἷμα.

ἐπιτεθεὶς ἐπέχει δάκτυλος. τὸ δὲ πλῆθος τῆς ἐκκρίσεως ἐμφαίνεται μὲν καὶ τῇ διορθώσει τῶν βδελλῶν. ἐναργέστερον δὲ γίνεται συναχθὲν, ὅταν χωρισθεῖσαι τῶν σωμάτων ἀπεμέσωσιν τὸ αἷμα. στράγγος 67) δὲ, αὐτῶν ἐμφυομένων, ἀμυκτέον ἐπιπολαίως τοὺς τόπους, οἷς προσάγονται. γευσάμεναι γὰρ αἵματος, ὀρέγονται μᾶλλον αὐτοῦ.

ΒΙΒΛ. Η. ΚΕΦ α.

Ἐκ τῶν Ἀρχιγένους. Τίς ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἐλλεβοριζομένου. Ἐκ τοῦ α. τῶν θεραπευτικῶν χρονίων.

Τοὺς μέλλοντας ἐλλεβορίζεσθαι εὐτόνους κατὰ σῶμα καὶ εὐψύχους δεῖ κατεσκευάσθαι, τοῖς ὑγροῖς εὐρόους, πρὸς ἔμετον εὐκόλους. οὐκοῦν, ὡς μὴ πλημμεληθεῖεν οἱ ἄνω τόποι, 68) προτινάχθω 69) ἡ κοιλία, ὡς ὑπέδειξα. 70) εἶτα μετὰ ἀνάληψιν ἡμερῶν τεσσάρων ἢ πέντε, ἔμετος 71) ἐντευθείτω ἀπὸ δείπνου, ληγούσης σελήνης, 72) καὶ, διαγειομένων πέντε ἡμερῶν, πάλιν ἕτερος. εἴ τις 73) ἐν τῇ αὐξήσει τοῦ μηνὸς πάλιν ἀναλαμβανέσθω τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα, μαλαχθείσης τῆς κοιλίας ἀπὸ τῆς ἀποκρού-

partibus ulceratis conueniet. quod vero poſt auulſas hirudines effluit, digitus impoſitus cohibet. quantitas autem excretionis ex hirudinum erectione apparet: ſed evidentius quoque cernitur, ſi in unum conducta fuerit, ubi hirudines a corporibus diuulſae ſanguinem euomuerint. hirudinibus vero adhaereſcentibus, loca, quibus affigendae ſunt, ſuperficie tenus ſcarificanda ſunt nam, ubi ſanguinem guſtaverint, eundem magis expetunt.

Archigenis, quomodo praeparandus ſit is, qui elleborum ſumpturus eſt Ex primo de ratione morbos diuturnos curandi. Lib. VIII. Cap. 1.

Qui ſumturi elleborum ſunt, praeparari debent, ut corpore robuſto, & animo conſtanti ſint: ut eorum humores ad fluendum, ipſique ad vomendum faciles reddantur. ne igitur ſuperiora loca vitientur, venter eſt prius inaniendus, ut jam docui: poſt vero quatuor, aut quinque dierum refectionem, vomitus a coena luna deſinente cieatur: & transactis quinque diebus, alius vomitus citetur: & in menſis incremento corpus iterum erit reficiendum. tum

67) In margine, hujus loco, notatur, μόγις, et ab alia manu additum eſt: *hic deeſt quippiam.* Forte hic latet vocabulum στράγξ, στραγγός, quod legitur apud Apoll. Rhod. p. 477 Dionys. Halicarn. T. II. p. 180. Mox, loco ἐπιπολέως, correxi ἐπιπολαίως. Omnia hic dubia ſunt. Forte etiam legendum, ἀπομακτέον.

68) Loco, ἄνω τόποι, quod eſt in textu, in marg. ſigla eſt, quae ἄνθρωποι notat. Addo hic: De Archigene v. Fabr. bibl. gr. Vol. XIII. p. 80. et chirurgos Graecos ex edit. Cocch. in praefatione p. XII. bis, et p. 117. ſeqq. et 154. Archigenis meminit etiam Antyllus hic inferius libro IX. cap. 23.

69) προτεινάχθω Codex, ſed ε. puncto notatum. Ego cogitabam de ὑπάγειν ſeu προϋπάγειν τὴν κοιλίαν. ὑποτινάσσειν hoc modo non recordor legere.

70) De hoc ergo antea dixerat. Id vero non praetereundum erat ab Oribasio. Mox lege, ἀνάληψιν. Mox in Codice eſt: ἡμερῶντες σάρκων. Stulte, ac ſine ſenſu.

71) Pro eodem laudatur ἐντύνω et ἐντύω, id eſt, παρασκευάζω. v. Apoll. Rhod. p. 311. et alios.

72) Hic in marg. legitur: σελήνη. Voluit ergo aliquis notare: σελήνης hic fieri mentionem.

73) Non ſolum εἴτις, ſed reliqua etiam obſcura et corrupta ſunt.

σεως δύο ἢ τρεῖς ἔμετοι συναφθείτωσαν ἀπὸ τοῦ δείπνου, διὰ τριῶν ἕκαςος ἡμερῶν, εἶτα πρὸς λήγουσαν τὴν σελήνην. ἀπὸ ῥαφανίδων δὲ, ἐκκλινούσης, ἵια μετὰ εἰκοςὴν πρώτην ἤδη ὁ ἐλλέβορος δίδωται. τὸν. μέσως δὲ ἔχοντα ᾠκονόμηκα ἐπείτοι γένηται ἄν τις εὔκαιρος εὐήμης, 74) οὐ παχὺς τοῖς ὑγροῖς συνεςὼς τῇ συγκρίσει, εὔψυχος ὡς εἰ ἔμετος ἀρκέσει ὑψηλὲς ἀπὸ δείπνου παρακεκινημένης ὀλίγα τῆς κοιλίας καὶ μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας ἀπὸ ῥαφανίδων μετὰ μίαν τὲ ἢ δύο ἐλλέβορος δοθείη, οὐδὲ ἐναντιώτατα ἔχων ὡς πλείονες μὲν οἱ ἀπὸ δείπνου ἔμετοι· πλείονες δὲ καὶ αἱ κάτω περιολκαί· πλείονες δὲ ἐνταγήσονται οἱ ἀπὸ ῥαφανίδων ἔμεςοι, καὶ τότε δοθείη ὁ ἐλλέβορος.

Τίνα εἶναι δεῖ τὰ διδόμενα διαπαντὸς μέλλουσιν ἐμεῖν.

Ῥητέον οὖν, τίνα τὰ ἐμούμενα δεῖπνα δεῖ εἶναι, καὶ πῶς ἀπὸ τῶν ῥαφανίδων ἐξαιρᾶται. 75) ἑορτὴν οἱ πολλοὶ νομίζουσι τὰ δεῖπνα, τὰ εἰς μέθην λαμβανόμενα, οὕτως ἀπλήςως 76) καὶ ποικίλως αὐτοῖς προσφέρονται. κατὰ ἄλλας μὲν οὖν περιςάσεις οὐδὲν κωλύει, εἰ 77) καὶ ἀναγκαῖόν ἐςι τὸ τοιοῦτο. ὅσους δὲ παρασκευάζειν ἐλλεβόρῳ μέλλοις, πλείω μὲν ὀλίγα λαμβάνειν τῶν συνήθων δεῖ, ἵνα βαρέα καὶ ἀλλότρια δόξῃ. ὑπερδιατείνειν δὲ τὸν ςόμαχον, ἀλλότριον. καὶ γὰρ, εἰ κουφισθήσεται παραχρῆμα,

aluo emollita, factaque excretione, duo aut tres vomitus a coena ita provocentur, ut tertio quoque die finguli moveantur: atque id fub lunam desinentem. ubi autem ea inclinaverit, raphanis vomitus provocabitur: ut poft vigesimum primum diem elleborus detur. qui vero mediocriter fit affectus, ita eft regendus, ut accommodatus fiat, ut ad vomitum proclivis reddatur, ut humores ejus non crassi ex concretione fint: ut ipse bono animo fit, ut elata mente vomitui a coena fufficiat, commoto paululum ventre: & poft triduum, aut quatriduum ex raphanis vomitum cieat: uno vero aut duobus diebus poft, elleborus detur. neque maxime contraria censenda erunt, ut multi vomitus a coena provocentur, multaeque attractiones ad infernas partes fiant: multique ex raphanis vomitus concitentur, ac deinde elleborus detur.

Quae danda funt perpetuo vomituris.

Dicendum igitur eft, quaenam coenae per vomitum fint rejiciendae: & quomodo a raphanis eruantur. feftos ergo dies nonnulli esse exiftimant eas coenas, in quibus multa opipare, varieque apparata ad ebrietatem et crapulam ingurgitantur: quae quidem in caeteris rebus non prohibentur, fi modo quid tale fit necessarium: at quos elleboro fumendo parare velis, ii paulo plura, quam confueverint, fumere debebunt: ut grauia, aliena esse videantur. at ftomachum fu-

74) Sic. Forte, ἐυεμής. Sed proxima quoque fine fpe emendationis corrupta funt.

75) Immo, ἐξερᾶται.

76) Codex: ἀπλέςως.

77) Forte, ἤ.

ἀλλὰ ἀῤῥωστότερος ἀποδείκνυται. εἴ τι δ' ἂν ἄλλο, ἄνοσον αὐτὸν ἀγαγεῖν δεῖ ἐπὶ τὴν φαρμακείαν. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λαμβανομένων. ἀναστρέφεσθαι 78) δὲ τὸ ταχέως ὀλισθαίνειν κάτω δυνάμενον, φυλαττομένους καὶ τὸ ἐμπνευματοῦν, ἵνα ἀνεπηρέαστος μὲν ἡ κάτω κοιλία γένηται, καὶ, ὡς ἔνι, ἀτροφωτάτη. ἑτοίμως δὲ αὐτὸ ἀποκρίνει ἡ ἄνω ἐπιπολάσαν τὲ καὶ ἀδιάπλαστον, 79) ὃ γίνεται ὑπὸ τῶν πνευμάτων. οὐκοῦν οὐ χρὴ τὰ πρῶτα δριμέα εἶναι, οὐδὲ αὖ γλυκέα ἢ λιπαρά· ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς ὕστερον φυλακτέον. τὰ ψαθαρώτερα δὲ τὰ πρῶτα εἰσενεκτέον, αὐτὸν ἄρτον καὶ πολτὸν 80) συνεστῶτα ἀκροδρύων· εἶτα κρέα ἐπεισφορεῖσθαι δεῖ, μὴ τῆς βαλείας ὄντα ὕλης, ἀλλὰ πιμελωδεστέρας, καὶ σὺν 81) χυμῷ τινὶ καὶ ὀσπρίων τὰ ἤδη συναίροντα τὸ σιτίον, ἐν οἷς καὶ δριμύτερόν τι ἔστω, κρόμμυον ἢ ῥαφανὶς, ἢ πράσον. εἶτα τῶν στυφόντων μικρὰ, καὶ μετὰ ταῦτα, ὅ, τι 82) κνισῶδες εἴη. καὶ μελίτωμα, καὶ τρέημα, 83) σῦκον, σταφὶς, κάρυον. ἀγαθὴ καὶ ῥοὰ πρὸς ἔμετον. μεταξὺ δὲ πίνειν συνεχέστερον προσήκει λεῖόν τινα οἶνον καὶ ἡδὺν, ὁτὲ δὲ καὶ γλυκέος ἢ οἰνομέλιτος πληρεστέρα πόσις ἐκκομισθῇ. 84) καὶ γὰρ αἱ τοιαῦται ἐμπνευματώσεις εἰσὶ τὸ 85) ἀνακουρίζειν ἅπαντα. ἐλαίαν τὲ καὶ μάλιστα 86) κολυμβάδα φυλακτέον.

pra, quam par eſt, extendere, alienum eſt, quoniam quamuis protinus ſit levandus, redditur tamen imbecillior. nam quid opus eſt eum morbo vacantem ad medicationem adigere? eadem ratio eſt eorum, quae ſumuntur. danda ſunt enim, quae infra dilabi ſtatim queant: adhibita diligentia, ne flatu impleant: ne venter inferior fluere poſſit: et minime nutriatur: et ſuperior venter ea fluitantia, et non confecta, ſtatim reiiciat: quod a flatibus fieri conſuevit. quocirca ea, quae prius dantur, acria eſſe non debent, nec contra, dulcia, aut pinguia: ſed hujusmodi ad finem ſervanda ſunt. quae vero friabiliora ſunt, prima ingerenda: ut panis, puls, arborum baccae ſolidae: tum carnes ſumendae ſunt, non, quae gravis ſint materiae, ſed pinguioris: eaeque ex aliquo ſapore offerendae. ex leguminibus ea, quae cibum ſimul rapiant: in quibus ſit aliquid acrius, ut cepa, radicula, aut porrum: tum pauca ex adſtringentibus danda. ad haec accedet aliquid nidoroſum, et placenta mellita, et bellaria, ficus, vua paſſa, nux, et punicum * quoque ad vomitum valet. interim vero lene aliquod ſuaveque vinum frequentius interbibendum eſt: quandoque etiam paſſum, et quandoque

78) Rasarius videtur voluisse: προσφέρεσθαι γὰρ δεῖ.
79) Hoc prorsus alienum videtur. Rasarius videtur in mente habuisse, ἀδιάπεπτον, ἀκατέργαστον, aut ſimile aliquid.
80) Alii πόλτος exhibent. Sed πολτὸς Dioscor. 2, 112. p. 126. 2, 119. p. 127. Poſt συνεστῶτα addendum videtur ἐκ.
81) In textu: συγχύμω. In marg: σὺν χύμῳ.
82) Alii duplici σσ exhibent.
83) Ita in textu. In marg: πέμμα. Utrumque malim plurali numero. Nisi ſcriptum fuerit, μελιτώματα καὶ τραγήματα. Mox legitur ῥώα. v. Dioscor. 1, 151. p. 76.
84) Forte, προσκομισθῇ.
85) Loco τὸ, in marg. eſt τῷ. Sed ante εἰσὶ addendum etiam videtur ἐπιτήδειοι, aut ejusmodi aliquid.
86) Dioscor. 1, 139. p. 72. Scribitur ἐλαῖα et ἐλαία. v. Niclas ad Geopon. p. 632.

φακοὶ δὲ ὀξίζουσιν, εἴ τις αὐτοὺς προσενέγκαιτο, καὶ ἀηδεστέρους ποιοῦσι τοὺς ἐμέτους· σταφὶς δὲ ἡδείων· σῦκον δὲ, ἐν δευτέρῳ σμηκτικώτερον δέ ἐστιν. εἰ δέ τις δυνήσειμισει 87) ἡ πτισάνη μέση ληπταία γλυκεῖ κεκραμένη· τοῖς δὲ ἄγαν ἀποκρατοῦσι, 88) σήσαμα διδέντα, καὶ βολβοὶ 89) οἱ ἀπὸ τῆς ναρκισσου, ὡς ἄλλως τε δυνηθέντες καὶ ταῖς πτισάναις ἐν τῷ νυνὶ θέντες. ναυτίας γὰρ ἐμποιοῦσι. μετεωρίζει τὸ σιτίον καὶ μετὰ ὄξους τάριχος πρῶτον ληφθὲν καὶ ἱκανωτέρου ἐλαίου τῶν πιόντων 90) τούτων ἃ χωρὶς ὄξους λαμβάνεται. παραπλέκεται καὶ τῶν λαχάνων τῶν ἑφθῶν τινὰ, βλίτον, ἀνδραφαξὺς, 91) καὶ τῶν ὠμῶν, ἀνδράχνη, καὶ μέση 92) ῥαφανίς. ἀθρόου δὲ ἐπιποθέντος μετὰ διάστημα τοῦτο ἔσχατον σιτῶδες εἰσενηνέχθαι, μήτε τε δυεῖν ὡρῶν πλεῖον, μήτε μιᾶς ἔλαττον. εἶτε ἐφέλκεται τῆς κάτω κοιλίας ἐφ᾽ ὅσον ὀλίσθη κάτω τι τῆς τροφῆς εὖ μάλα κατειλημμένης περίπατος ἐν ἀλαίᾳ. 93) καὶ κατ᾽ αἴσθησιν ἐρυγῆς ἀναβαινούσης ἐπιτίθεσθαι χρὴ τὸ ἔργον δάκτυλον καθιέμενον ἢ πτερὸν, ἐὰν ἑτοίμως ἐπακούσῃ, καὶ λιπανθέντος λιπαρῷ τινὶ ἐλαίῳ τὴν ἐπιγλωσσίδα· παραπιέζειν δὲ κατάσχεσιν, ἵν᾽ αἱ καταπόσεις γίνωνται. αὐτίκα δὲ ἐπὶ τοῦτο ὁρμᾷν δακτύλου προσελθόντας, ἢ ἄλλου σώματος. τηνικαῦτα

vinum mulfum copiosius capiatur. haec namque inflationes pariunt, eo quod omnia in fublime tollant. oliva autem, et praefertim fale condita, vitanda eft. lentes vero, si quis eas poftea fumat, acefcunt: et vomitus infuaviores faciunt. uva paffa eft jucundior: ficus fecundo loco cenfetur. habet enim detergendi vim majorem. si vero quifpiam poffit, ptiffanam vino dulci, et melle temperatam, in medio capiat. at iis, qui valde cibum cohibent et continent, dandum eft fefamum, itemque bulbi narciffi, qui cum alioqui dari queant, tum etiam ptiffanae, de qua nunc diximus, imponantur. naufeas enim pariunt. falfamentum quoque aliquod pingue ex iis, quae fine aceto fumuntur, in primis ex aceto et plurimo oleo fumtum, ut cibus in fublime feratur, efficit. adduntur etiam aliqua olera, elixa, ut blitum, ut atriplex, et ex crudis, ut portulaca et radicula media. ubi confertim fumta fuerit potio, poft internallum neque longius duabus horis, neque brevius una, poftremum frumentaceum ingerendum erit: deinde vero ab inferiore ventre attrahitur quiquid cibi infra fit delapfum, qui valde admodum apprehenfus fuerat. * et deambulatio in loco aprico ineunda: cumque ructus,

87) Ita prorsus in Codice. Sed fyllabae μισει linea fubnotatae funt. Mox, μέσηληπταία (junctim.) Syllabam ἐον, ἐα, ἐος alibi etiam per αι folet fcribere hic fcriba. Deinde eft: οἴνῳ μέλιτι, fed utrumque vocabulum junctum eft, et in fyllaba οἶ, accentus deletus. Voluit ergo, οἰνομέλιτι

88) σήσαμον. Dioscor. 2, 121. p. 127. In Codice h. l. eft οἴσαμα, quae varietas obtinet etiam in Geopon. p. 222. nota f.

89) Hoc cum διδέντα necti nequit. Mox legitur, ναρκίσου. Proxima etiam corrupta funt.

90) In marg. πιόνων.

91) Cod. ἀνδραφαξύς. Apud Theophr. hift. plant. p. 731. 741. lego ἀνδράφαξυς Alii notant, ἀνδράφραξις, ἀτράφαξυς, ἀνάφραξις. v. Dioscor. 2, 145. p. 137. Schol. Ariftoph. ad Equitt. v. 627.

92) Codex: μέσι. Hujus generis non meminit Theoph. H. P. 7, 4. pag. 760.

93) Vulgo ἀλέα occurrit. Aliquanto inferius eft ἀλεινῷ, loco ἀλεεινῷ.

γὰρ διανοίγεται 94) τοῦ ςομάχου τὸ ςόμα, ἢ πάρισθμον 95) δὲ ψηλαφεῖν αὐτὸ ποιεῖ. ἐμμένειν δὲ χρὴ, ἕως ἀθροῦν ἐπεισενεχθῇ τὸ σιτίον, ἀλλὰ μὴ ἀθρόως ἀφέλκειν τοὺς δακτύλους πρὸς τὴν πρώτην 96) ἀνάπνευσιν. πλειςάκις ἐντεῦθεν ἤρκεσεν 97) ἀποπιασθεῖσα γαςὴρ τὸ πλέον, ἢ μὴ καὶ τὸ πᾶν ἐξῶσαι. ἐπικύπτοντα δὲ δεῖ συνεργάσασθαι, ὡς ἀργότεροί γε τοῖς κατακειμένοις οἱ ἔμετοι γίνονται. ἀθροῦν τε εἰσπνεύσας ἐπικυπτέτω, οὐ παριόντος μὲν εἴσω τοῦ πνεύματος εἰς τὴν γαςέρα συνόντας. εἰ δέ τινι τῶν μερῶν τούτων πρὸς τὰ ἀναπνευςικὰ μέρη ἐκμοχλεύεται· τὸ δὲ ἐγκαθήμενον ἀκολουθεῖ σιτίον σὺν φλέγματι πολλῷ. τοῖς δὲ ἐμέσασι καλῶς καὶ χολῶδές τι ἀκολουθεῖ, οὐχ οὕτω θεαθῆναι, ὡς τῇ γεύσει δῆλον. πολλοὶ δὲ οὐ διδαχθέντες ἐμεῖν, ὑπὸ ἀπειρίας ἐκινδύνευσαν ἐπὶ τῷ ἐλλεβόρῳ συνεργείᾳ ποτὲ δεομένων. διὸ εὖ μάλα ὑποδεικτέον, οἷς τε καιρὸς ἐπιβάλλεσθαι δεῖ 99) ἐξαιρᾷν, ὅπως τε θιγγάνειν τῶν μερῶν καὶ τὰς ἐντάσεις κάταθεν συναγομένου τοῦ ἐπιγαςρίου ποιεῖσθαι. ἀλλὰ μήποτε τῶν πε-

qui fenfu percipiatur, afcendat, ut res ad actionem deducatur, digitus imponendus eft, aut penna, ut res celerius conficiatur, epiglottide pingui oleo quodam inuncto. tum contentum premendum et urgendum eft, ut deglutiatur. ac ftatim opus aggredi, immiffo poftea digito, aut alio corpore, conuenit. eo namque tempore ftomachi os aperitur, et fauces faciunt, ut attrectetur, atque tangatur. qua in re perfeverandum eft, donec cibus confertus educatur, fed non confertim attrahendi funt digiti ad primam fpiritus attractionem. faepe autem exinde venter compreffus fatis fuit ad majorem partem, si non omnem, expellendam. debet autem is, qui vomit, inclinatus et pronus rem adjuvare, cum ftratis fegniores vomitus excitentur. qui ergo denfum flatum fpirat, inclinetur: cum vero flatus intus nullus adeft, in ventrem procumbendum eft. si vero pars eorum aliqua ad membra refpirationis excutiatur, tunc cibus, qui infedit, cum multa pituita coniunctus confequitur. qui vero rite evomuerunt, in iis etiam biliosi quippiam fequitur: quod non ita confpiciatur, ut guftui fit perfpicuum. Nonnulli, cum vomendi rationem edocti non effent, in elleboro fumendo prae imperitia in periculum adducti funt, cum ea res auxilio quandoque indigeat. quocirca diligenter eft a nobis commonftrandum, quibus accommodatum tempus evomendi fit: et

94) Cod. διανύγεται.
95) παρίσθμια et fuperius et alibi occurrit.
96) Ita in textu, ex correctione. Antea, credo, erat, ἀνάπλευσιν, ut nunc in margine. In textu praeterea π notatum eft puncto et lineola. Forte ergo aliquis voluit ἀνανευσιν.
97) Sic, πιάζω, loco πιέζω
98) In marg: τότε, loco τὸ δέ. Mox in textu, ἐγκαθημένον, cum accentu in penultima.
99) Rursus, ut fuperius, vitiose, loco ἐξερᾷν. Sed hoc non fufficit ad hunc locum emendandum.

ρὶ τὸν τράχηλον τόπων. καὶ προκατάσχοι γὰρ ἂν ἡ ἐντεῦθεν βία μᾶλλον. ὁ μὲν οὖν ἀπὸ δείπνου ἔμετος τοιοῦτος.

Περὶ τοῦ ἀπὸ ῥαφανίδων 100) ἐμέτου.

Ὁ δὲ ἀπὸ ῥαφανίδων πρακτικωτέρως σαλεύει καὶ προδιδάσκει τοῦ ἐλλεβόρου, καὶ δήξεις ποιούμενος, ἔσθ' ὅτε καὶ λειποθυμώδεις ἐπιπολασμοὺς, καὶ τὰς περὶ φάρυγγα στενοχωρίας. δεῖ δὲ πλῆθος μὲν τὸ λαμβανόμενον εἶναι πλεῖον ἢ λίτραν, μὴ πλέον δὲ τριῶν 1) ἡμιλιτρίων 2) δριμεῖα. ὁ δὲ τὰς ῥαφάνους καὶ τρυφερὰς ἔνθεν ἐὰν γλυκύτεραι ὦσι 3) φλυὸς ἔσως καὶ σὺν αὐτῷ τῶν φύλλων τὸ τρυφερώτατον, καὶ τὸ ἐγκάρδιον. 4) ἀπὸ ὀλιγοσίας 5) δὲ καὶ ὑδροποσίας εἶναι δεῖ. τοὺς μὲν μακροτέρας· πάντας δὲ τῇ μὲν πρὸ μιᾶς εὖ τὴν κοιλίαν ὑπῆχθαι. σπουδή τε ἰδία. καὶ εἰ 6) δυσπνειθὴς εἴη. καὶ κλυσμῷ προτρέπομεν. περιπάτου δὲ ἱκανοῦ προηγησαμένου ἐν ἀλεεινῷ 7.) καὶ ἢ 8) θερωσει, ἢ ἐν εὐπνόῳ περὶ μεσημβρίαν. λαμβάνειν δὲ μέλιτι ἡδύναντας, μάλιστα τὰς πρώτας, καὶ μετὰ ταῦτα ἁλὶ λευκῷ καὶ καθαρῷ, εἴτε ἐν ὀξυμέλιτι. τούτου καὶ ἐπιῤῥοφεῖν μεταξὺ οὐκ ἀχα-

quomodo attrectandae ſint partes, et quomodo abdomine infra deducto intentiones fiant; ſed non ex locis, quae circa collum ſunt. nam violentia inde emanans potius cohiberet. talis igitur eſt vomitus, qui a coena fit ciendus.

De vomitu ex raphanis excitato.

Qui ex raphanis excitus eſt vomitus, uſitatior eſt, et de elleboro prius, quid faciendum ſit, edocet. nam et morſus excitat, et quandoque facit ſuperfluitationes, quae animi defectiones inuehant: quandoque etiam gutturis anguſtias parit. debet autem pondus ejus, quod ſumitur, maius eſſe libra, non majus tamen, quam tres ſemilibrae. acres autem raphanos et teneros eſſe oportet: ſique dulciores ſint, caulem capere oportebit, et cum eo etiam pars foliorum, quae tenerrima ſint et tranſuerſa. ſumitur poſt ſumtum exiguum cibum, et aquae potum. aliis longo tempore, omnibus vero pridie aluo emollita, vel per ſe, vel ſi ſponte ſua non deieciſſet,. clyſteri admoto nos eam excivimus; cumque multa deambulatio praeceſſiſſet in loco aprico et ſub dio, aut qui probe perfletur ad meridiem: melque aſſumatur, ut ſaltem prima, quae ingerantur, condiantur: tum albus ſal et purus capiatur: tum in oxy-

100) Et hic, et continuo legitur ῥεφανίδων. Vide Ammon. p. 122.
1) Ab ἡμιλίτριον. Vulgo laudatur, τὸ ἡμίλιτρον. v. Pollux p. 1057. 1059. 454.
2) In margine: δριμείας δὲ τάς. ῥαφανίδας legendum puto.
3) Monſtra haec ſunt.
4) Ex correctione: ἐγκάρσιον.
5) In marg ὀλιγοσιτίας.
6) Littera ν. puncto notata. Ergo δυσπαθής.
7) Codex: ἀλεινῷ.
8) Sic. Forte: κἂν ἢ θέρος ᾖ.

ρεα 9) δέοι καὶ μέχρι ἡμικοτυλίου δαπανῶντος αὐτοῦ. ἔςω δὲ καὶ τὸ ὄξος, εἰ οἷον τε, 10) σκίλλινον, καὶ τὸ μέλι θυμίζον. 11) ὁ σπουδαῖος παραλαμβάνοιτο 12) δ᾽ ἂν καὶ εἰς ἐπίτασιν τοῦ πράγματος, καὶ ὀρίγανον λεῖον μετὰ ἀλίτου 13) ἁλὸς, καὶ καθ᾽ αὐτὸ δὲ ἅλας καὶ ὕσσωπον τὴν συμμετρίαν. καὶ ἀπαρτίσαντα συμμενα 14) σημένην τοῦ ὀξυμέλιτος ἐπιῤῥοφῆσαι μικρὸν δεῖ, εἰς ὅσον ἀποκλύσαι τὰς ληφθείσας 15) ποιότητας. εἶτα μικρὰ μὲν κατακλιθῆναι καὶ πόδας ψηλαφηθῆναι· ἐπαναςάντα δὲ ὀλίγον περίπατον ῥεμβώδη 16) διελθεῖν, καὶ ἀποκαθίσαντα ἐρευγμὸν ἤδη πειρᾶσθαι καὶ συνάπτειν τὸ ἔργον ὥρας δι᾽ ὀλίγου πλείονος χρόνου διαγενομένου. ἔςω δὲ καὶ ἔμφασις ὑπογινομένης ναυτίας. σπαρασσέσθωσαν δὲ εἰς ἀποκάθαρσιν τελείαν. ἀπαντᾷ δὲ καὶ λεπτὸν ὑγρὸν ἱκανὸν, καὶ πλεῖςον τὸ φλεγματῶδες, καὶ ὕςερον ἐνίοις τὸ πικρίζον μεταβεβλήκοι. 17) ἴων δέ πως αἰσθανέσθωσαν 18) καὶ ῥαφάνων. εἰ δὲ μὴ ἀργοτέρα ἡ ἀφολκὴ 19) γίνηται. μετὰ τοῦτον τὸν ἔμετον προσκλύσματος μὲν αὐτίκα χρεία καὶ ἀναγαργαρίσματος δι᾽ ὑδρομέλιτος, εἶτα δι᾽

melite involuantur; atque ipſum oxymeli interim abſorbeatur, non celeriter, ſed parce, uſque ad heminae dimidium. ſit autem ſcilliticum acetum, ſi fieri poteſt, melque ex apibus thymo paſtis. ſtudioſus etiam ac diligens ad rem intendendam atque amplificandam, origanum ex ſale non calculoſo laevigatum aſſumere: et ſalem ipſum per ſe, et, ut conſtanter negotium perficiat, parum oxymelitis ei ſorbendum erit, quantum ſatis ſit, ut qualitates, quae relictae fuerint, eluantur. tum paululum decumbendum et pedes contrectandi. his confectis, exſurgendum, et ſeſe circumuertendo modicum inambulandum: et cum ſedem repererit, conabitur eructare, et rem ad horam uſque producere, cum paulo majus temporis ſpatium interceſſerit. excitata autem nauſea tibi ſit indicio. tum ſtomachum proritare et laceſſere opus eſt, ut fiat perfecta purgatio. occurrit etiam ſatis magna tenuis humoris copia, plurimaque pituitoſi: ac poſtremo nonnullis amareſcens humor excernitur, quales quodammodo raphanos ſenſerant: niſi ſegnior ſit facta attractio. poſt hunc vomitum oris collutione ſtatim opus eſt,

9) Sic. Forte: οὐκ ἄχαρι εἰ δέοι. Rasarius videtur voluisse, ἀκρῆ, aut, ἐν ἀκαρεῖ.

10) Apud Dioscor. 5, 25. p. 334. eſt σκιλλητικὸν ὄξος. In Geoponicis, σκιλλιτικόν. p. 210. 562.

11) Hoc non reperi, ſed θύμινος, θυμώδης, latine *thyminus* et *thymoſus*. Item οἶνος θυμίτης. v. Dioſcor. 5, 59. p. 344.

12) In Codice loco οι, eſt, vel ει, vel η.

13) Sic, ſine accentu. Sed in marg. ἀλίθου.

14) Ita ad litteram Codex.

15) Rasarius λειφθείσας voluit.

16) καμπύλος, πλάγιος hoc interpretantur. v. Erotian. p. 43. et Galen. in Gloss. p. 92.

17) λ. inter β. et η. ab alio insertum. Sed haec et proxima corrupta.

18) καὶ ῥαφάνων in margine ſolum legitur.

19) In lexicis quidem non notatur: formatum tamen eſt, ut ἀνθολκή, ab ἕλκειν.

ὕδατος, καὶ κατακλίσεως ὀλίγης καὶ ψηλαφίας 20) τῶν ποδῶν ἱκανῆς. εἰ δὲ ἐπιδέχοιτο καὶ ὕπνου τινὸς, εἶτα πειρατέα ἡ κοιλία πνεύματα διεκβάλλειν, περίπατος ἐντεῦθεν, καὶ λουτρὸν θερμόν· εἶτα προσφορὰ, ἡγουμένου μέν τινος δριμέος, οἷον ταρίχους ἰσχνοῦ ἢ εὐστόμου. ἐπακόλουθον 21) δὲ σαρκιδίου πτηνοῦ ἢ τῶν παρεοικότων. τῶν δὲ ἀπὸ δείπνου ἐμέτων προηγείσθω λουτρὸν, ὅταν τὶς ᾖ δυσεμής. 22) οὕτω παρεσκευασμένος, μετὰ τὸν ὕστερον ἀπὸ ῥαφανίδων ἔμετον, ἀναπαύσει, ἀναστὰς μᾶλλον ἢ τροφαῖς ἀναληφθέντα ἡμέραις ἀκτέον ἐπὶ τὸν ἐλλέβορον, περὶ οὗ ῥητέον.

item gargarifmate ex hydromelite, tum ex aqua: et item exiguo decubitu, et fatis copiofa pedum contrectatione: fique parum dormiatur, tentandum eft, ut alnus eiiciat flatus: inde deambulandum, tum in calidum balneum ingrediendum. tum cibus offerendus, qui incipiat ab aliqua re acri, aut a falfamento gracili et ori grato: quod caro avis, aut alterius fimilis excipiat. at vomitum, qui a coena fit, balneum praecedat, cum quis difficulter vomat, ita praeparatus, ut poft fecundum vomitum a raphanis excitum, quiefcat et ceffet, exurgens potius, quam alimentis per dies corpus reficiens. atque ita denique ad elleborum, de quo dicetur, erit adigendus.

Κ Ε Φ. β.

Περὶ ἐκλογῆς καὶ δόσεως ἐλλεβόρου. Τοῦ αὐτοῦ.

Ῥητέον πρῶτον περὶ ἐκλογῆς τοῦ ἐλλεβόρου παρασκευῆς. οὐκοῦν χρηστέον πρῶτον μὲν οἰταίῳ, δευτέρῳ δὲ γαλιτικῷ· εἰ δὲ μὴ, σικελικῷ. οὗτος μὲν οὖν τεταμένας τὲ τὰς ῥάβδους ἔχει, καὶ 23) περιτενεῖς καὶ ξυλοφανεῖς, πάχει δὲ, λεπτοτέρας· ἀραιαὶ δὲ τῶν ἄλλων ἔλαττον. ὁ δὲ γαλατικὸς παχύτερός ἐστι, καί πας, ὡς ῥυσὸς, ὑπόχαυνος, ἔκλευκος, ναρθηκοφανής. ὁ δὲ οἰταῖος, χρώματι μὲν ἧττον λευκὸς τοῦ γαλατικοῦ, ἐπὶ 24) τὸν μελάντερον μᾶλλον ἀποκλίνων, ἤπερ ἐπὶ τὸν γαιοφανέστερον, ὃ συμβέ-

Eiufdem de elleboro eligendo et dando.
Cap. 2.

Antequam de elleboro praeparando loquor, dicam quodnam fit anteferendum. primum igitur eo, qui in Oeta monte, deinde vero, qui in Galatia nafcitur, utendum eft. si huiufmodi non fuppetat, Siculo. atque hic quidem virgas habet extentas et rigidiffimas, et ligni fpeciem referentes, craffitudine vero tenuiores, minufque raras caeteris. Qui vero in Galatia nafcitur, is craffior eft, et quodammodo rugofus, leviter laxus, candidior, apparetque ferulaceus. Oeteus vero minus candidus eft, quam Galaticus, ct ad nigriorem

20) Pro eodem apud Hippocrat. eft ψηλαφίη. v. Foës. Oecon.
21) Forte, ἐπακολουθοῦντος.
22) Codex rursus, ut fuperius, δύσημης. Pro eodem δυσέμετος habet Synes. T. II. p. 74. Apud Rufum Ephesium in editione Mosquensi legitur etiam ἐνεμώτατος, ab ἔνεμος, ut ἐνεμέστερος, ab εὐεμής.
23) In Codice: περτενεῖ καὶ ξυλοφανεῖ.
24) Forte ἐπὶ τὸ, et hic, et paullo poft. Praeterea in Codice eft ἀποκλινον.

βηκε τῷ σικελικῷ, ἥκιςα ταῖς ῥάβδοις ὀρθαῖς, ἥκιςα 25) τέτανες, παχύς τ' ἂν γένοιτο, ἀλλ' οὐχ αἱρετέον τοῦτον. καὶ ῥυσὸς ἐπὶ πλέον, ὅταν ἀτροφώτερος ᾖ. ἀποκλασθεὶς 26) δὲ, ἔνδοθέν ἐςι λευκὸς σφόδρα. γευσαμένῳ δὲ ὄψωμεν 27) διακνίζον πως τὴν γλῶτταν· ἠρέμα τε παρεπιτείνεται, καὶ σίελον ἄγει, καὶ ἐπὶ πλέον παραμένει ταῦτα ποιῶν. γλυκάζει δὲ πᾶς. ἀλλ' οὗτος τῶν ἄλλων μᾶλλον. ὁ δὲ γαλατικὸς ἐμπηδᾷ τε ταχὺ τῇ δήξει, ἐπικαίων εὐθὺς τὴν γλῶσσαν, καὶ προπετέςερον ἄγει τὸ σίελον, ἀλλὰ αὐτίκα ἀποσβέννυται. τοῦ δὲ σικελικοῦ 28) πλέον ἡ δῆξις τοῦ ἀνυγρασμοῦ ἐςι. λείπεται δὲ τῆς τοῦ γαλατικοῦ, καὶ παραμένει ὁμοία, οἷα ἤρξατο ἐπιπλέον ἡ τοῦ γαλατικοῦ, σιελισμοῦ δὲ οὐ πάνυ ἐςὶν ἐμποιητικὴ καὶ ἀμβλώσεως 29) καταςρέφει. δεῖ δὲ λαμβάνειν ξηρὸν, οὕτως ἀποκλώμενος κονιορτόν τινα 30) ἀνότιςον ἀποφυσᾷ. ὁ δὲ οἰταῖος, κἂν ξηρὸς ᾖ· οὗτος οὖν ἀποκλώμενος συναντιμεμιγμένην ἔχει τὴν εντεριώνην· εἴτε προνοτισθῇ, 31) περιλελυμένην ἔχει αὐτὴν, καὶ ἵιαν ἐξαιρεθῆναι ῥαδίως. δεῖ δὲ καὶ αὐτῆς εἰς ἐπιτεταμένην κάθαρσιν. οἱ δὲ τὸ πνιγῶδες αὐτῆς 32) ἀνέθεσαν· εἶθ', ὥσπερ εὐνουχίσαντες τὸ φάρμακον, ἀπράκτου σκυλμοῦ μετέδωκαν. μὴ πελιότης ἔςω, μὴ σπίλος ἄλλος περὶ τὸν ἐλλέβορον, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν καθαρὸς, καὶ ἀποκλασθεὶς σφόδρα λευκὸς ἔςω

colorem magis vergit, quam ut terrae colorem referat, id quod Siculo usu venit: qui etiam minus rectis est ramis, minusque rigentibus, quique crassior evadit. sed is minime eligendus est. magis autem, quam par sit, rugosus est, cum non satis magna alimenti ei suppetit copia. is praeterea fractus, valde albus intus est: gustanti vero linguam quadamtenus mordet: et sensim intenditur, et salivam ciet, et in hisce facultatibus diutius perdurat: elleborus omnis dulcessit, sed hic magis, quam alii. at Galaticus irruit celeriter suo morsu, linguam statim exurens, et immoderatius salivam educens: sed protinus extinguitur. Siculi denique humectati maior est mordicatio: est tamen inferior ea, quam Galaticus inuehit, permanetque talis, qualis incepit, diutius quam Galatici. salivam vero non admodum excitat, et obtundendo interimit. siccum praestat accipere. ita namque confractus pulverem quendam, asperginem non redolentem, efflat. Qui vere in Oeta provenit, licet aridus sit, tamen confractus habet medullam interiorem adhaerentem et prope conflatam: verum, si prius humectetur, eandem habebit circumsolutam, et quae auelli facile queat. ea quoque ad intensam purgationem opus est. Nonnulli

25) Post ἥκιςα in textu Codicis deletum τε Rasarius utcunque expressit sententiam. τέτανες nihili est. Aliud est τετανός, τετανοειδής Tota constructio dissoluta est.
26) In marg. ἀποθλασθείς.
27) Ita, ὄψομεν. Sed nec ὄψωμεν convenit. Pro διακνίζον, in marg. est, διακνίζοντα. Praeterea scriba hic ubique scripsit γαλακτικός, loco γαλατικός.
28) Forte, πλείων ἡ δῆξις ἐκ τοῦ ἀνυγρ.
29) Sic.
30) Dioscor. in praef. lib. I. p. 4. D. ἐν τόποις ἀνοτίςοις, id est, ξηροῖς, οὐ καθύγροις. Satis nota sunt νοτίζειν, νοτίς. Vide mox, προνοτίζειν.
31) Codex: προνοτισθείς, et paullo ante: συναντιμεμιγμένην.
32) Forte, ἀπέθεσαν. Mox Codex: εὐνουχήσαντες.

ἔνδοθεν. εἰλήφθω μὲν τοιοῦτος· τετμῆσθαι δὲ δεῖ μᾶλλον, ἢ ἐψαλίσθαι. δύσκολον γὰρ, τῆς ἰσότητος στοχάσασθαι ἐν τῷ ψαλίζειν. ἀλλὰ γὰρ καὶ κατὰ τὰς ἀποπάσεις, 33) τὰς ἐν τῷ ψαλισμῷ, κονιορτὸς γενόμενος προσκάθηται, ὃς καὶ ἀνώμαλον καὶ πνιγώδη τὴν κάθαρσιν ποιεῖται. τεμνέσθω δὲ ἡ μὲν παχεῖα ῥάβδος καὶ ἐπ' εὐθείας ἅπαξ ἢ δὶς, πρὸς λόγον τοῦ πάχους· καὶ μετὰ ταῦτα πλαγίως, στοχαζόμενον, ὡς ἴσα τμήματα εἴη, μέγεθος, ἡλίκον ἀλφίτου μὴ μικροῦ· ἀλλ' ᾧ μὲν μεῖζον, ἄλλῳ δὲ ἔλαττον διδόναι ἁρμόσει. ἐπιτεταμένως δὲ κινεῖ ὁ λεπτότερον κοπείς. κἂν λεπταὶ δὲ ὦσιν αἱ ῥάβδοι διαιρείσθωσαν καὶ κατὰ μῆκος, ἐξαπλώσεως ἕνεκα τῶν ῥάβδων· μέτρον μὲν οὖν δύο δραχμαὶ, ἡ δαψιλεστάτη δόσις· ἡ δὲ ὀλιγωτάτη, ὀκτὼ ὀβολοί· ἡ μέση, δέκα. καὶ ποιοῖ μὲν μείζονα σκυλμὸν ἡ ἐλάττων· πλείονα δὲ κένωσιν, μεθ' ἥττονος τοῦ σκυλμοῦ, ἡ πλείων· ἡ δὲ μέση, σύμμετρος. μεμνῆσθαι δὲ δεῖ, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐλλεβόρου, διαψύχειν αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ εὐθὺς ἀπὸ τῆς συνθέσεως τέμνειν τε καὶ διδόναι. πνιγωδέστερος γὰρ γίγνεται, ὃ κυνὶ παρέβαλεν Ἀγαθῖνος, πάντα ἀκριβὴς ὢν, καὶ οὐ πιστεύων τῇ ἐκλογῇ· ἀλλὰ καὶ πεῖρας εἰς ἀσφάλειαν δεόμενος, ὅπως ἂν ἐμέσαι ὁ κύων, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ λαβὼν, ἐκαθαίρετο. 35) ἐτίθετο οὖν τὴν πεῖραν ἐν ἀσφαλεῖ. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἄντικρυς διδόναι. οὐ γὰρ ἄν τι πάσχωσι. τοὺς δὲ μαινομένους 36) αἱ παρακο-

ejus partem, quae suffocat, ademerunt, et tanquam castratum medicamentum vexationis cuiusdam ad nullam rem efficacis praebuerunt. Caeterum elleborus non esto lividus, nec alia in eo macula conspicitor: sed extrinsecus purus sit, et fractus, intrinsecus mirum in modum candidus. qui talis sit, eligendus est. praeterea potius incidendus est, quam in ramenta adigendus: siquidem ita difficile est aequalitatem coniectari. atque etiam, dum in ramenta redigitur, puluis, qui in vibrationibus efficitur, ibidem insidet: qui etiam inaequalem, et suffocantem purgationem facit. crassa autem virga secetur, et per rectum, idque semel, aut bis, pro crassitudinis ratione: tum ad latera spectandum erit, ut partes aequales sint, earumque tanta sit magnitudo, quanta est pultis non paruae. sed huic majorem, illi minorem portionem dare conveniet. qui incisus in tenuiores partes fit, intentius movet. si vero tenues virgae fuerint, per longitudines diuidantur: ut virgae explanentur. Mensura est, ut, cum copiosissime detur, duae drachmae sint: cum parcissime, oboli octo: cum mediocriter, decem oboli. ac minor quidem copia majorem turbationem ciet: major vero copiosiorem inanitionem, et minorem turbam inducit: media vero moderate agit. Hoc etiam in memoria

33) Vide Galen. in Gloss. p. 65. in ἀποπαλλήσιος. Habet etiam Diog. Laërt. in Epicuro p. 420.

34) Hujus etiam fragmenta in hoc libello leguntur.

35) Forte, καθαίροιτο.

36) παρακοπὴ est *delirium*, quod notum est. Sed alia hic corrupta sunt. Conjicio ergo: ἀποτρέπουσιν ὑπό τε τοῦ ἀπειθεῖν, ὑπό τε τοῦ ὑποπτεύειν μὴ δικαίως τὸ βοήθημα τοῦτο. Legi quoque possit, ἀποστρέφουσιν.

καὶ ἀποτρέφουσιν ὑπό τε τῶν ἀπιθεῖν, ὑπό τε τοῦ ὑποπνέυειν ἢ δικαίως τὸ βοήθημα τοῦτο. καὶ δή τινες αὐτῶν, καὶ φαρμακείας δεδιότες, παρακόπτουσιν. ὀυκοῦν ἐνέδρας δεῖ πρὸς αὐτούς. καὶ οἶκος μὲν ἕτερος παρασκευάσθω, εἰς ὃν ἄξομεν αὐτοὺς μετὰ τὸ 37) λαβεῖν, ἔχοντα καὶ τῆς αἰώρας τινὰ ἀφορμὴν, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν πρὸς τὰ συναντᾶντα ἐν ταῖς καθάρσεσι, 38) συγχρήταντες δὲ, ὡς ἐπὶ τροφὴν. ἄξομεν. καὶ ἵνα ἡμῖν ἐν ὥρᾳ ὑπακούσειαν, προϋποσαλθήτωσαν, πρὸ πολλοῦ εἰθισμένοι, ἢ πολτῷ, ἢ χόνδρῳ πλυτῷ, ἢ μελιτώματι. εἰσφερέσθω 39) πρῶτον τὸ ἐκ τῆς συνηθείας παρατεθὲν, ἐμπεφυραμένου τοῦ φαρμάκου, σφαίρας ποιοῦσι καταπίνειν, ἀπὸ τοῦ πολτοῦ καὶ τῶν πεμμάτων, ὧν ἐποιήσαμεν ἑφθῶν. ἐκ φιλονεικίας οὖν ἀρίστων τινῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ζήλου ἵνα ἐπὶ τῆς χρείας μεθ᾽ ἡμῶν τὸ ἔθος ἢ ἃ προειδὼς ἐπὶ τὴν ἐνέδραν αὐτοὺς ἄγων. τῷ μὲν οὖν πολτῷ 40) ἐμφυραθείη ἄν. πυρίνη δὲ πτισάνη οὐ πάνυ τι. ἐν τοῖς πολτοῖς γὰρ καὶ τοῖς πέμμασι διαλάθοι ἂν, καὶ φωραθὲν, ἀμέλειαν τὸ σκευασθὲν μᾶλλον, ἢ ἐνέδραν ἡμετέραν ἐκφάνει. δεῖ δὲ ἐν πολλοῖς τὴν αὐτὴν συμμετρίαν κεκρύφθαι, ἵνα, εἰ ὀλίγον ἀπό τινος γεύσαιντο, ἀπ᾽ ἄλλου συμπληράσειαν. ἐνταῦθα στοχασμοῦ δεῖ, ὅπως ἐκ πλειόνων λήψεων ἡ 41) συμμετρία πληρωθείη· εὖ μὴν δεινόν γε, ὅτι οὐδὲ ὑστερήσασιν ἐπήρτηται, καθὰ φόβος τοῖς πολλοῖς· ἀλλὰ καὶ

habendum eſt, ut, cum elleborum elegerimus, eundem refrigeremus; ſed non ſtatim poſt compoſitionem ſectum demus: ſiquidem ita majorem ſuffocandi vim habet. quem ſane Agathinus, in rebus omnibus diligentiſſimus, cani dedit: cum non adhiberet electioni fidem: ſed experientia, ut tuto res tranſigatur, opus eſſe perſpiceret: ut, quonam pacto canis evomeret, eodem etiam homo, qui eundem ſumſiſſet, purgaretur. quam ob rem experientiam eſſe tutam ſtatuit. porro, cum aliis palam datur, quandoquidem nihil patiuntur: tum vero inſanientes ab eo avertit delirium, partim, quod dicto audientes non ſint, partim, quod ita ſpiritum ducunt, ut hoc eis auxilium non rite afferri poſſe videatur. Ad hoc accedit etiam, ut quidam medicamenta reformident, atque ita delirent. ergo his curandis inſidiae ſtruendae ſunt: et alia domus parata eſſe debet, in quam eos deducamus, ut elleborum ſumant: in qua domo etiam geſtationis alicuius inſit occaſio: et caeteri quoque apparatus, ad ea, quae in purgationibus occurrunt, accommodati. atque ita cum ipſis verſantes, tanquam ad cibum ſumendum adducemus: et, ut nobis in tempore obediant, aſſueſiant multo ante tempore, aut pulti, aut alicae lotae, aut mellitae alicui placentae. In primis ergo afferendum eſt id, quod iam conſuetum eſt: tum, infuſo medicamento, globuli conformandi ſunt, ac poſt pultem et placentas,

37) Forte, πρὸ τοῦ λαβεῖν. Vers. 1. Rasar. voluit, ἀποτρέπουσιν.
38) συγχρήσαντες nihil notat. Forte aliquid, quod συμπέσαντες notet, aut hoc ipsum.
39) δὲ addendum videtur. Forte etiam, προσφερέσθω. Omnia hic turbata ſunt in Codice.
40) Ita in marg. In textu πολλῷ.
41) Forte, ἡ ὅλη.

καθαρθέντας οἴδαμεν αὐτάρκως, καὶ ὄλισθος αὐτοῖς σπαραχθῆναι. καὶ διὰ κενῆς ἐστὶν, εἴ γε τις ἤδη εἰ καὶ προβλέπειν πνιγμὸν καὶ βοηθήσειεν αὐτῷ. ὡς τόγε ὑπὲρ τὸ μέτρον, οὐχ, ὡς νομίζεται, παντάπασιν ἐκλύει τὴν βοήθειαν, ἀλλ' εὐκολωτέραν ποιεῖ. καὶ ῥεπτέον ἐπὶ τοῦτο μᾶλλον. τά τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦ φαρμάκου τοῦτό ἐστιν, ὅτι ὅπως ἂν ἢ πρῶτον 42) ἐξερᾶται. οὐκοῦν ὁ τῆς ὑπερκαθάρσεως φόβος οὐδεινός. εὐμαρὲς γὰρ καὶ ἀποσμῆξαι τὸν στόμαχον καὶ ἀποστύψαι. οὓς μὲν οὖν μεταχειρίζεσθαι δυνατὸν, οὕτω μεταχειριζέσθωσαν. εἰσὶ δὲ, οἱ 43) παντελῶς παρατεταγμένοι, καὶ τούτοις ἀγκυλωτέρας χρεία ἐνέδρας. περὶ ταύτης οὖν καὶ δὴ λέγομεν. εἰ γὰρ μήτε πλακοῦντι τῶν τρυφεροτέρων ἐγκρύψαι δυνηθείημεν, μήτε ταῖς εἰρημέναις πτισάναις, τῷ βολβῷ χρηστέον. οὕτω δὲ καὶ πολτῷ ἐμπλαστεὶς λάθοι ἄν. λεῖος γὰρ γίνεται καὶ ῥοφήματι, καὶ πολτῷ, καὶ φακῷ, καὶ παντὶ τῷ καταπίνεσθαι δυναμένῳ. οὐ δύο δὲ δραχμὰς αὐτοῦ δώσεις, ἀλλὰ καὶ τέσσαρας. ἀτονωτέρως γὰρ ἐλλεβορίζει· ὅμως ἄγει πλεῖον καὶ λεπτότερον, ἄχρις οὗ εἰ 46) βούλει καὶ μελαίνης χολῆς. εἰ δὲ μὴ, ἐκλείγματι 47) αὐτῷ χρηστέον. σκευάζεται δὲ οὕτως. ἐλλεβόρου λίτραν δεῖ λαβεῖν ἐξειλιγμένου καὶ βρέξαι εἰς

quas elixas fecimus, dandi, ut deglutiantur. ergo ex quorundam optimorum hominum contentione, et aemulatione eorundem, antequam quicquam praevideant, eos in insidias, cum usus postulabit, adduces. commisceatur igitur elleborus pulti. triticeae namque ptissanae non admodum affundendum est. nam in pulte, et placentis latet. et si deprehenditur, negligentiam potius, quam insidias nostras subesse indicat. in multis enim frustulis eadem mensura debet occultari, ut, si parum ex aliquo gustarint, ab alio sumant, quod satis sit. qua in re coniectura opus est, ut ex multis frustulis sumta portio iustam mensuram compleat. nec tamen periculum ullum imminet, etiam si secundo loco sumatur, ut plerique metuunt: sed eos satis quoque purgatos vidimus. et lubricus lapsus proritat, et per vacuum fit. sique futura esset strangulatio, ei remedium afferret. ex quo fit, ut, cum praeter modum capiatur, non omnino vis auxilii dissoluatur, ut homines arbitrantur, sed facilius administretur. et ad id potius vergendum est. nam praeter caetera, quae huic medicamento insunt bona, hoc accedit etiam, ut quoquo modo primum educat, non gravis sit nimiae purgationis timor. facile enim est, et abstergere stomachum, et adstringere. ergo, qui tractabiles sunt,

---

42) Cod. ἐξαιρᾶται. Vide indicem.

43) οἱ videtur redundare. Ejus loco malim καί. παρατεταγμένοι sunt ii, qui se opponunt, qui resistunt medicinae accipiendae. Forte mox, λέγωμεν.

44) Id est, πανουργοτέρας.

45) Codex, ut alia, sine sensu, uno vocabulo, ἐμπλαστησλάθοιαν. Forte, ἐμπαθεὶς, *inspersus*.

46) Forte ὄν, loco εἰ.

47) Stulte in Codice: ἐλίγματι αὐτό. Dicitur ἔκλειγμα, ἐκλεικτόν et ἐκλείχειν. Paullo post vitiose etiam scriptum ἐλικτοῦ. v. Diosc. 2, 125. p. 129. 1, 94. p. 52. 3, 44. p. 191.

ὕδατος ξέστας ἓξ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, εἶθ' ἑψῆσαι, μέχρις ἂν ἀπολειφθεῖεν ξέσαι τρεῖς· μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκθλίψαντα σπουδαίως τὰ ῥαβδία, 48) ἐκβάλλειν. τρεῖς δὲ λίτρας μίξαντας μέλιτος, τῷ λοιπῷ ὕδατι ἑψεῖν μέχρι σύστασις ἐκλεικτοῦ γένηται, καὶ ἀποθέμενος ἐν 49) ὑέλῳ ἢ ἀργύρῳ, τηρεῖν σπουδαίως, ὅπως μὴ διαπνευσθῇ. διδόναι δὲ ἐξ αὐτοῦ τῷ παρεσκευασμένῳ 50) μύστρου 51) συμμέτρου πλῆθος 52) καθαίρει σφοδρῶς· οὐκ ἂν δὲ ἀποπλήξειεν. ἀλλὰ δεῖ καὶ εἰς αὐτὸ ἐνέδρας. προσβάλλων 53) οὖν, ὀλίγον μέλι καὶ ὕδατι διαλύσας, πιεῖν δίδου. εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ θερμοσποδίας 54) συναγαγὼν αὐτὸ εἰς καταπότια πεῖσαι ἂν καταπιεῖν. ἤδη δὲ βηχάδει ὄντι, εὔκαιρον ἐγένετο, ὡς βηχικὸν καταπότιον σκευάσαντας, εὐσυμμέτρως συντετμημένων τῶν ῥαβδίων, 56) δοῦναι μέλιτι

ita erunt pertractandi. sed quidam ita dementes sunt, ut astutioribus insidiis sit opus: de quibus nunc itidem dicemus. Ergo, si neque in placentis teneris occultare elleborum poterimus, neque antedictis ptissanis indere, bulbo utemur. ita quoque pulti inuolutus caelabitur. conteritur enim et in sorbitione, et pulte, et lente, et in omnibus iis, quae deglutiri possunt; non duarum drachmarum pondere, sed quatuor etiam datur. imbecillis enim suas vires elleborus purgando exercet, veruntamen et multum, et tenuius, atque adeo atram bilem usque dum velis, educit. si ita non possis, eo in eclegmate utitor. hocque modo paratur. Ellebori libra capienda est, quae in ramenta redigenda est, et aquae sextariis senis triduo maceranda: tum coquenda, usque dum sextarii tres relinquantur: postea diligenter expressas virgulas abiicere oportet. tres deinde librae mellis reliquae addendae, et coquendum, donec ad eclegmatis consistentiam redigatur. tum in vase vitreo, aut argenteo reponendum, atque asseruandum, adhibita cura, ne perspiretur. dabis autem

48) Supra elleboro tribuebantur ῥάβδοι Nota vero hic duplicem constructionem, quae tamen et alibi apud medicos Graecos obtinet: ἐκθλίψαντα — μίξαντας, singulari et plurali numero.

49) Vasa hic vitrea et argentea notat, ut superius.

50) Aegroto, ad hanc medicinam praeparato.

51) v. Eustath. ad Hom. Il. p. 1368. edit. Rom. et Steph. thesaur. in hoc vocabulo, ac mox notam 64.

52) καθαίρει. Aut ante hoc καὶ, aut post hoc δὲ addiderim.

53) προσβάλλων interpretor προσφέρων. Mox ergo malim καὶ post μέλι omittere. Rasarius hic non probandus videtur.

54) Apud Dioscor. 2, 134. p. 133. Item apud Erotian. p. 19. et 36. lego, θερμοσποδιά. Nec aliter apud Galen. in Glossis p. 84. et in Geoponicis p. 543. 1206. Ergo θερμοσποδιᾶς hic corrigendum.

55) A βὴξ, βηχώδης. Hoc nec Stephanus habet. Scriba in Codice exhibet βιχώδει. Stulte, ut mille alia. Vocabulum probum est, sicuti ego edidi.

56) Vide notam vicinam 48.

ἔφθα συγγραφέν. τοὺς δὲ καὶ πρὸς βίαν ἐκαθάραμεν, εἰ μὴ ἐνεδρευθεῖεν, διὰ κλυστῆρος ἐνιέντες 57) τοῦ ἐκλείγματος διπλὴν τὴν συμμετρίαν ὀλίγῳ ὕδατι ἀνεθεῖσαν. εἶτα ἐκ τῶν ῥάβδων τμήματα χυλῷ πτισάνης ἐγκεράσαντες, ἡνίκα 58) μένει καὶ κροκύδια.

Κ Ε Φ. γ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Περὶ δόσεως ἐλλεβόρου. Ἐκ τοῦ περὶ κενουμένων βοηθημάτων.

Ἔστι δὲ ἀκινδυνωτάτη χρῆσις παρ' ἡμῖν, ἡ διὰ τοῦ ἑψηθέντος ἐλλεβόρου. τὸν δὲ τρόπον τῆς σκευασίας ἔχει τοιόνδε. ἐλλεβόρου λίτραν ἀποβρεχομενης 59) ὕδατος κοτύλας ἓξ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας μεθαφεψῶμεν 60) ἐπὶ πυρὸς μα-

homini praeparato, quantum myſtri moderati magnitudinem impleat: et vehementer purgabit. neque hominem attonitum reddet. ſed ad hoc quoque faciendum, inſidiae adhibendae ſunt. ergo, modico mellis et aquae addito, diſſolue, ac potui da. ſi hac non ſucceſſerit, ſuper calido cinere id ipſum coagmentato, ac catapotia conficito, ut deglutiantur. ſi vero tuſſis moleſta ſit, tempus accommodatum erit, ut catapotia, tanquam ſedandae tuſſis gratia, aegrotus deglutiat. quo caſu in fruſta moderata virgulas ſecabimus, et melle cocto inuolutas dabimus. quoſdam etiam vi purgavimus, ubi inſidiis non fuiſſet locus. idque clyſteri, in quo duplex eclegmatis menſura ineſſet, et modica aqua infuſa. tum virgultorum particulae ptiſanae cremore temperatae et affuſae, cum infaniunt. (*Caetera ad finem capitis usque non extant*).

De elleboro propinando. Cap. 3.
Ex *Herodoti libro, de praeſidiis evacuantibus.*

Elleborus decoctus dari apud nos minimo periculo ſolet. ejus apparandi haec eſt ratio. ellebori libram ſenis aquae heminis triduo maceratam, lento igni decoquimus, uſque dum tertia pars aquae conſumta ſit: deinde elleborum

57) Saepe ita occurrit κλυστῆρας, κλυσμοὺς ἐνιέναι. In Codice eſt, ἐνόντες. Mox idem rursus vitiose, ἐλίγματες.

58) Forte, μὲν ἦ, ſeu, μὲν οὖν, loco μένει. Ex μένειν Rasarius videtur fabricaſſe μαίνεσθαι. In κροκύδια, quod mihi ignotum eſt, deficit hoc caput. Ergo in marg. Cod. legitur: λείπει. Vacui autem ſunt verſus, (vulgo, lineae,) quadraginta.

59) Ita, ſine accentu. Senſu caret hoc. Forte, ἐπιβρεχομένου (ſeu, ἐπιβρεχομένην) ὕδατος κοτύλαις.

60) Monſtrum hoc. Antea erat, μεθ' ἀφεψῶμεν. Sed id ita, ut edidi, nunc ingenioſiſſime correctum. Aſinus fuit, & ſcriba, & corrector. Forte, μεθ' ἃς (ἡμέρας) ἀφεψῶμεν. Dicitur autem, ut notum eſt, ἑψάω, ἑψέω, ἕψω. Mox eſt ἀφέψημα.

λακοῦ μέχρι τοῦ ἀναλωθῆναι 61) ὕδατος τὸ τρίτον. εἶτα τὸν ἐλλέβορον ἀποθλίψαντες, εἰς τὸ ἀφέψημα κοτύλας δύο μέλιτος βαλόντες πάλιν ἑψῶμεν, μέχρι τοῦ ἀμόλυντον 62) γενέσθαι. δίδομεν δὲ τοῖς μὲν μὴ πολὺ 63) δεομένοις καθάρσεως κοχλιάρια δύο· τοῖς δὲ εὐτόνοις μύστρου 64) πλῆθος. ἡ δὲ διὰ τούτων κάθαρσις οὔτε τὸν ἀπὸ πνιγμοῦ, οὔτε τὸν ἀπὸ τῆς 65) καθάρσεως ἡμῖν ἤνεγκέ ποτε φόβον. ἀλλὰ γὰρ καὶ τῆς βιαίου καὶ συντόνου ἐνεργείας καὶ χωρίς τε καὶ διὰ τούτων, ὡς εἰκὸς, ὀλιγαφελέστερός 66) ἐστι, καὶ δίδοται, ἐπειδὰν φροντίζωμεν συντόμου θεραπείας ἐπὶ τῶν εὐδιορθώτων παθῶν, καὶ κατορθωθησομένων ἂν χρονιώτερον διὰ τῶν λοιπῶν βοηθημάτων. κερδαίνομεν δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ θᾶττον περιποιεῖν 67) τὸ τῆς τέχνης ἐπάγγελμα. ἐπὶ δὲ τῶν μαινομένων, καὶ μηδενὶ τρόπῳ ληψομένων αὐτὸν, τῷ πρὸς πᾶσαν τροφὴν ὑπόπτως ἔχειν, ἡ διὰ τούτου δόσις ἀρίστη. καὶ γὰρ, εἰ μὴ διακόψειε τελέως τὴν νόσον, ἐμείωσε 68) μέντοι, ὥστε πολλάκις καὶ βουλομένους ἐκ δευτέρου 69) δοθῆναι. προσφερέσθω δὲ δι' ὑδρο-

exprimimus: tum mellis heminas duas decocto addimus, itemque decoquimus, donec non inquinet. ex hoc damus iis, qui non admodum purgandi funt, cochlearia duo: robuftis vero myftri magnitudinem. purgatio, quae per hujusmodi fiat, neque ftrangulationis, neque ullum alium metum, quem nimia purgatio folet incutere, unquam nobis attulit: fed enim et violentae, et vehementis actionis. et fine his, et per haec, ut par eft, minus prodeft. Datur autem in morbis recte conftitutis, ubi opus eft brevi et expedita curatione: et qui rite conftitui a caeteris remediis, nisi longiore temporis fpatio, non poffunt. id enim ex elleboro lucri facimus, ut ftatim perficiat id, quod ars ipfa polliceatur. iis vero, qui infaniunt, neque ullo pacto eum fumturi funt, propterea, quod omne alimentum fufpectum habeant, ita paratum optime dabimus. nam, licet perfecte morbum non expellat, minuit tamen adeo, ut faepe etiam ipfis volentibus iterum propinemus. offeratur autem hydromelite diffolutus, vel ex pulte alicae. poteft etiamnum ex lentibus, aut libis, exhiberi. fed melius etiam fincerus datur: fiquidem ita corpora magis contingit. Quinetiam in affectionibus iis, quae

61) Solum in margine legitur, ἀναλωθῆναι.
62) Satis notum hoc vocabulum. Hic tamen de eo dubito. Forte, μέχρι τοῦ ἀπαφριζόμενον ἀμόλυντον. In mentem quoque veniebat, ὁμαλόν. Duo enim fimul cocta possunt fieri ὁμαλά. Nihil tamen hic audeo definire.
63) Forte, πολλῆς.
64) Vide paullo ante notam 51.
65) Forte, ὑπερκαθάρσεως, quod paullo fuperius occurrit.
66) Cod. ὀλιγοφελέστερος. Mox idem, φροντίζομεν.
67) Cod. περιποιεῖν. Mox Codex: λειψομένων αὐτῶν (in marg. αὐτόν.) τὸ πρὸς.
68) Cod. μείωσεν. Mox malim, βουλομένοις.
69) In Cod. δοθῆ δεῖ. Sic prorsus.

μέλιτος 70) διηθὲν, ἢ μετὰ πολτοῦ τοῦ χόνδρου. δυνατὸν δὲ καὶ 71) σὺν φακῷ καὶ σὺν πέμμασι διδόναι. βέλτιον δὲ καὶ ἀκέραιον προσφέρειν. καθάπτεται γὰρ μᾶλλον οὕτω τῶν σωμάτων. δίδομεν 72) δὲ καὶ ταῖς δυσιάτοις μὲν διαθέσεσιν οὖσιν, μὴ κατὰ πάντα δὲ 73) ἐπιτηδείως πρὸς ἐλλέβορον ἔχουσιν, ὥσπερ εἰπεῖν. ἡλικίαν ἀμφίβολον, ἢ φυσικὴν τῶν σωμάτων ἀσθένειαν, ἢ δειλίαν. ἐπὶ γὰρ τούτων· 74 ὁτὲ μὲν καὶ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου χρησάμενοι, μεγίστων παθῶν περιεγεινάμεθα, 75) ὁτὲ δὲ, προπειράσαντες τὸ φάρμακον ἀκινδύνως, καὶ τὸν παρυφιστάμενον ἀποθέμενοι φόβον, ἐπὶ 76) τὸν ἀκέραιον ἐλλέβορον ἤλθομεν.

Κ Ε Φ. δ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Ποῖος ἄριστος ἐλλέβορος. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἐλλέβορος δὲ ἄριστος ὁ ἀπ' ἀντικύρας. ὁ γὰρ λοιπὸς ταχέως τὰς ἐκκρίσεις διερεθίζων, ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν τοῦ καθαίρειν παύεται. ἔστι δὲ ὁ ἀπ' ἀντικύρας ἐλλέβορος, πρῶτον μὲν τῶν ἄλλων εὐτραφέστερος, δεύτερον δὲ, χαῦνος, καὶ τρόπον τινα πολύκενος. τῇ δὲ χροιᾷ ἐμφερὴς ὤχρᾳ ἀνειμένῃ. 77) τῶν μέντοι γε ὁ κάλλιστος, πως εὐθὺς καὶ ῥυσὸς καὶ ἰσόπαχυς μέχρι τοῦ πλείστου, πρὸς δὲ τῷ τέλει ἀπομυουρίζων 78) ὅμως ἐν εὐτροφίᾳ καὶ κατὰ τοῦτο 79) μενέτω. ὁ γὰρ ἀπὸ πολλοῦ εἰς λεπτὰς κτηδόνας ἀναλυόμενος, εἰ φύσει ἐστὶν ἄτρο-

difficulter curantur, elleborum damus. non omnibus tamen elleborus accommodate praebetur, ut aetati ambiguae, ut ei, cui adiuncta fit naturalis imbecillitas corporis, ut timidae naturae. nam in ejusmodi, cum bis, terve datus eis fuiffet elleborus, maximi morbi funt exorti. in quo vero medicamentum experti fine periculo fuimus, eumque timorem, qui circumftare folet, abiecimus, ei nos fincerum purumque elleborum dedimus.

Herodoti. Ex eodem libro. Qualis fit elleborus praeftantiffimus. Cap. 4.

Elleborus praeftantiffimus eft is, qui nafcitur Anticyrae. reliquus autem, cum cito excretiones proritet, intra tres, quatuorve horas a purgatione ceffat. caeterum elleborus Anticyrinus in primis eft laetior caeteris, deinde fungofus, et quodammodo multum inanis. colore vero ochrae refolutae fimilis. praeftantiffimus tamen in hoc genere eft rectus, et rugofus, et cujus plurima pars aequali craffitudine conftat: fub finem vero, in muris caudam definit, nihilo tamen minus fit laetus et vege-

70) Codex: διηθὲν, (in marg. additur ἢ) μετὰ πολὺ (in marg. πολτοῦ) τοῦ.
71) Cod. una voce: κυμφάκῳ. Sic.
72) Cod. διδομένων. Mox forte: καὶ τοῖς ἐν δυσιάτοις.
73) Immo, ἀνεπιτηδείως.
74) Hoc non refertur ad proxima, fed ad ταῖς δυσιάτοις διαθέσεσι. Vide notum 72.
75) ὅτω δὲ, Codex.
76) Ita correxi. Codex: ἐπὶ τῶν κεραίων ἐλλεβόρων ἔλθομεν.
77) Cod. ἀνημένης.
78) μυουρίζειν habet Dionys. Parieg, vers. 404. ad quem locum vide Euftath.
79) Forte, μένει.

φος, εἰς τὴν τομὴν οὐκ ἔσχηκεν ἐν ἐπιτηδείῳ καιρῷ. κλασθεὶς δὲ, λευκὸς ἔνδοθεν φαινέσθω, καὶ λεπτὴν ἐχέτω τὴν ἐντεριώνην, προσαχθείς τε ταῖς ῥισὶ, μετ' οὐ πολὺ πταρμοὺς κινείτω, καὶ μασηθεὶς πυρούτω τὸ στόμα καὶ γλυκαζέτω, καὶ πολὺ ἐπισπάσθω σίελον. τὸ δὲ κλώμενον ἀποβάλλειν τὶ χνοῶδες, 81) οὐχὶ τοῦ καλοῦ σημεῖόν ἐστιν, ἀλλὰ τοῦ ξηροῦ. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ξηρὸν εἶναι. εἰ δὲ ὁ θαμνίσκος, τὰ μὲν εὔτροφα ληπτέον, καὶ μᾶλλον μὲν ἀπὸ τοῦ τὸ ποσὸν εὑρεῖν· εἰ δὲ μὴ, τὸ ἐλλεῖπον. ἀπό τε τοῦ ὁμογενοῦς καὶ ἐμφεροῦς κατὰ πάντα λαμβανέσθω, ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν κάθαρσιν ἀνισόχρονον.

tus, atque in hoc confiftat. nam, qui plurima ejus parte in tenues pectinum modo lineas eft refolutus, si natura non eft laetus, is non fuit fectus in tempore oportuno. debet autem, cum frangitur, intus albus videri, et tenuem habere medullam: idemque, naribus admotus, non multo poft fternutationes ciere: et commanfus feruido guftu os implere, atque etiam dulcefcere, ac magnam faliuae copiam attrahere. cum vero confractus puluerulentum quid ex fe mittit, tum non eft bonitatis indicium: fed aridum effe elleborum oftendit: qui quidem aridus etiam effe debet. si frutex fit, capienda ea pars eft, quae laeta fit: et praecipue, ut inde, quantum oporteat, fumas: si inde fumere totum non queas, dato operam, ut ab alio, qui fit ejufdem generis, et in omnibus fimilis, quod deeft, capias: ne purgatio temporibus inaequalibus fuccedat.

ΚΕΦ. ε.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ ἐλλεβόρου. Ἐκ τοῦ β. λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Χρὴ δὲ τοῦτο 82) προσκαταμεμαθηκέναι, διότι ὁ μὲν ψαλιστὸς 83) ταχέως ἄρχεται καθαίρειν, μετὰ δύο, ὡς ἐπίπαν, ὥρας. χολὴν δὲ καὶ φλέγμα

Antylli de elleboro. Ex libro, de remediis evacuantibus. Cap. 5.

Hoc in primis fcire conuenit, elleborum in ramenta derafum celeriter purgationem ordiri, ac plerumque duas

---

80) Ita in marg. In textu: κτιδῶνας.

81) Pro hoc in aliis fcriptoribus voluerunt aliqui χοῶδες, quod nullibi reperi. Recte fe habet χνοώδης. v. Dioscor. 4, 69. p. 269 4, 150 p. 297. de elleboro: χνοῦν ἀφιεὶς ἐν τῷ θρύεσθαι. Qui locus fatis vindicat χνοώδης. Mox ibidem eft etiam de eodem, χνοώδης Theophr. H. Plant. p. 62. Utuntur eo etiam Galen. in Glossis p. 73. Sextus Empir. p. 26. Gregor. Nyss. T. I. p. 165. 278. III, 465. Theophan. Ceram. p. 69. Χνοῦς Dionys. Halicarn. in libris rhetoricis aliquoties conjungit cum πίνος, ut T. II. p. 127. Χνοῦς inter alia notat pulverem illum tenuissimum, quibus flores et fructus conspersi funt, veluti pruna matura, nondum manibus contrectata, nec abfterfa. Qui ergo *pulverulentus* reddiderunt, de χοῦς et χοώδης ut cogitarint, non necesse fuit. Eo fenfu reddi quoque posfit *rofcidus*. Nemo tamen hic de δροσώδης cogitabit.

82) Forte, προκαταμ.

83) Superius legitur de eodem ψαλίζειν, ficuti in hoc ipso capite.

ἐξαγαγὼν ἄνευ πολλοῦ σπαραγμοῦ, καὶ αὐτὸς συνεξεμεθεὶς ἐν ὥραις τέτταρσιν ἢ πέντε, ἀποπαύει τὴν κάθαρσιν. ὁ δὲ κριμνώδης, 84) καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ χνοώδης, 85) σφόδρα μὲν βραδέως ἐνεργοῦσιν, ὥστε καὶ μετὰ τέσσαρας ὥρας, ἢ πέντε πολλάκις, ὑπέρχεσθαι. 86) πάντα δὲ τὰ εἴδη, καὶ χολῆς, καὶ φλέγματος, ἐξάγουσι, καὶ εἰς κίνδυνον συνολκῆς καὶ ὑπερκαθάρσεως καθιστᾶσιν, ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρόνον παρατείνουσι καθαίροντες. ἀλλὰ τήν γε ὠφέλειαν πολλαπλασίως παρέχονται. ἀπόβρεγμα δὲ ἐλλεβόρου δίδοται γέρουσι, καὶ παισὶ, καὶ τοῖς τὴν ἕξιν διεῤῥυηκόσι, τὴν γνώμην ἐκλελυμένοις, ἢ πνιγομένοις ῥᾳδίως, ἢ νόσημα ἑαυτῶν 87) ἔχουσιν, ἢ εἰς πρόπειραν ἐλλεβορισμοῦ. χρὴ δὲ πέντε δραχμὰς ἐν ὕδατος ὀμβρίου κοτύλης ἀττικῆς ἡμίσει, τρισὶν ἡμέραις ἐμβρέξαντας ἐψαλισμένον, ἔπειτα διηθήσαντας καὶ θερμάναντας ἐν ἀγγείῳ διπλῷ, προσφέρειν τὸ ἀφέψημα.

ΚΕΦ. ϛ.

Πῶς ἀπαντητέον πρὸς τὰ ἐξακολουθοῦντα συμπτώματα ἐκ τοῦ ἐλλεβόρου.

Ἐι μὲν εὐκόλως καθαιροῖντο οἱ πιόντες τὸν ἐλλέβορον, τάδε ποιήσαιμεν ἐπ᾽ αὐτόν. μετὰ τὸ πιεῖν τὸ φάρμακον, δώσομεν ψυχρὸν ὕδωρ διάκλυσμα· ἔπειτα ἀποσφραίνοντές τινι 88) τῶν εὐωδῶν, εἰ μὲν ἰσχύοιεν, καθῆσθαι προσα-

horas non excedere: bilimque ac pituitam fine multa turbatione educere. ipfumque vomitu fimul reiectatum intra quatuor, aut quinque horas, terminari purgationem. qui vero parti farinae craffioris eft fimilis, et multo magis etiam, qui in pulverem redactus eft, tardiffime agunt, ut faepe poft quatuor, aut quinque horas incipiant. caeterum omne et bilis et pituitae genus educunt. idque non fine conuulfionis, et nimiae purgationis periculo, ob nimiam purgandi prolixitatem. multiplicem tamen utilitatem afferunt. Aqua vero, in qua veratrum maduerit, datur fenibus, pueris, iis, qui laxiorem habitum habent, quibus mens exoluta eft, quique facile ftrangulantur. aut * eorum morbos habent: aut, ut prius periculum faciamus, utrum elleborus poftea dandus fit. oportet autem drachmas quinque ramentorum in aquae pluviae heminae Atticae femiffe triduo madefcere: tum colo traiici, atque in vafe duplici calefieri, atque ita decoctum propinari.

Quomodo occurrendum fit fymptomatis ex elleboro confequentibus. Cap. 6.

Si facile purgantur ii, qui elleborum biberunt, haec poftea faciemus. ubi medicamentum biberint, aquam frigidam ori colluendo dabimus: tum aliquod odoramentum porrigemus. fique vires conftent, eis perfuadebimus, ut

84) Ita in marg. In textu, κρινώδης. Vide Foes. Oecon. Hippocrat. in κρίμνον, et Sext. Empir. p. 27.
85) Vide paullo ante notam 81.
86) Rasarius videtur maluisse, ὑπάρχεσθαι, nimirum, ἐνεργεῖν. Alii in mentem venire possit, ὑπανέρχεσθαι, nimirum, τὸ φάρμακον.
87) ἑαυτῶν corruptum. Mox et διπλῷ fufpectum.
88) Ita in marg. In textu: τινι. Paullo ante malim, ἐπ᾽ αὐτῶν.

ζομεν αὐτοῖς· εἰ δὲ ἀσθενεῖς εἶεν, κατακλίνειν ἐπὶ χαμαιζήλου τινὸς, καὶ μέχρι ὡρῶν δύο ἢ τριῶν ἀποσφραινοῖμεν 90) τε αὐτοὺς ἐκ διαλειμμάτων, καὶ τὸ ψυχρὸν διάκλυσμα προσοίσομεν, καὶ τὴν διάνοιαν διά τινος μυθολογίας 91) περισπάσομεν, τά τε ἄκρα 92) τρίψομεν καὶ δήσομεν. ταῦτα δὲ πάντα χρὴ ποιεῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ ταχύτερον τοῦ δέοντος ἐξεμεθῆναι τὸ φάρμακον. μετὰ δὲ τοῦτο ἐμβάλλοντες αὐτοὺς εἰς 93a) κρεμαστὸν κλινίδιον ἢ μετέωρον ἄλλως, συγχωρήσομεν ἐμεῖν. ἀντιλήψονται δὲ θέρμης πρῶτον περὶ τὸν στόμαχον καὶ τὴν κατάποσιν ἔπειτα σίελον αὐτοῖς εἰς στόμα καὶ ὑγρὸν συνδοθήσεται, 93b) ὅπερ ἀποπτύσαντες, αὖθις φλέγμα συνεστραμμένον ἐκβάλλουσιν. ἔπειτα 94) διαστήσαντες, μέρος τῆς τροφῆς καὶ τοῦ φαρμάκου μετὰ φλέγματος ἐμοῦσιν. ἔπειτα ἐκ διαλειμμάτων ὁμοίως. ἐξεμέσαντες δὲ τὸ φάρμακον καὶ τὴν τροφὴν, φλέγμα μετὰ χολῆς οἴσουσιν ὀλίγης, εἶτα, μετὰ πλείονος, εἶτα χολὴν καθαρὰν, καὶ λύζουσιν 95) ἐν τῷ διαμέσῳ 96) κούφως, ἄλλοτε καὶ ὕλλοτε καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῖς 97) ὑδαδαίον τ' ἔσται καὶ 98) ἐνερευθὲς, καὶ φλεβεία 99) ἐπαναστήσεται, καὶ ὁ σφυ-

fedeant: si infirmae fint, ut in ftrato aliquo humi depreffo ufque ad duas, aut tres horas decumbant: et odoramenta quoque per interualla offeremus, et aquam frigidam ad os colluendum exhibebimus: mentemque aliqua lepida fabella abducemus, extremas partes confricabimus, et vinciemus. Haec omnia ideo facienda funt, ne citius, quam par eft, medicamentum evomatur. Poftea vero aegrotos in lectulo penfili, aut aliquo alio fublimi loco collocatos, vomere permittemus. primum namque calor ftomachum, et gulam inuadet: deinde faliva et humor in os confluet, quibus fputo reiectis, iterum pituitam obuolutam reiiciunt. tum, interiecto fpatio, partem cibi et medicamenti cum pituita evomunt: idemque, interiecto fpatio, faciunt. cumque medicamentum atque cibum evomuerunt, pituitam cum exigua bilis portione reiectant: tum cum multa bili pituitam, et denique bilem puram vomunt. leniter etiam in tempore intermedio fingultiunt: et habent alioqui faciem ferme face fuccenfam et rubentem. tum venae attollentur, pulfufque rariffimus fiet. Ubi ve-

89) Codex: ἰσχύεν καθίσῃ.
90) Paullo aute eft, ἀποσφραίνοντες, quod fine auctoritate notat Stephanus in thesauro. Hic legendum, ἀποσφρανοῦμεν, ut faltem Grammatica ratio conftet. ὀσφραίνειν ergo hic μεταβατικῶς dicitur.
91) Narrandis fabulis oblectantibus.
92) Extremas corporis partes.
93a) κλινίδιον habet Diog. Laërt. p. 141. Chryfoft. T. II. p. 725. E. Κρεμαστὸς eft apud Xenoph. Oecon. VIII, 12. et in Galei opufcc. myth. p. 86.
93b) De hoc dubito. Forte, συῤῥυήσεται.
94) Mox eodem fenfu eft, ἐκ διαλειμμάτων.
95) v. Doruil. ad Charit. p. 208. Gregor. Naz. p. 198. Eruditissimum Coraei ad Heliodor. p. 208. 212. 214. Tom. II. edit. Paris. 1804. 4. In Codice h. l. fcriptum erat, χλύζουσι, fed χ deletum. Mox bis eft λυγμός. v. Erotian. p. 34. et Gregor. Nyss. T. II. p. 204
96) Forte, διὰ μέσου, aut junctim, διαμέσου.
97) Rasarius a δὰς hoc videtur derivasse. ὑδαταίνειν occurrit apud Erotian. p. 49. et Galen. in Gloss. p. 99. Vocabulum ὑδαδαίον nullum eft. Forte, ὑποιδαῖνον.
98) Utuntur hoc Galen. in Glossis p. 91 Philo p. 203. Polyb. T. III. p. 114. et alii.
99) Rasarius videtur voluisse φλέβια. Non inepte! Eo utuntur Dionys. Halicarn. T. II. p. 30. 194. Plato p. 490. Galen. in Glossis p. 76.

γμὸς ἀραιότατος ἔσται. προϊούσης δὲ τῆς καθάρσεως εὐκόλως τό, τε πρόσωπον εὐχροῖτει 100) καὶ ὁ σφυγμὸς πυκνωθήσεται καὶ μείζων ἔσται, καὶ ὁ λυγμὸς ἀποπαύεται, 1) ἔκ τε μειζόνων διαστημάτων καὶ κατ' ὀλίγον ἐμοῦσι. τούτοις δὲ μετὰ μέσην μὲν κάθαρσιν, ἡνίκα ἐμπίπτοιεν οἱ λυγμοὶ, μελίκρατον ἐναφεψημένου πηγάνου καταῤῥοφεῖν δώσομεν, καὶ ἐπὶ τέλει χλιαρὸν ὕδωρ προσενέγκαντες τὸ 2) ποτὸν, καὶ βραχὺ διαστήσαντες, αὐτό τε τοῦτο ἐξεμεῖν, καὶ εἴ τι παρακείμενον εἴη, κελεύσομεν, λιπάναντες ἰσχυρῶς πᾶν τὸ σῶμα· καὶ διαστήσαντες ὥρας δύο, λούσομεν, καὶ τροφὴν εὐστόμαχον προσοίσομεν. εἰ δὲ καὶ 3) στραγωτέρα πως, καὶ μετὰ περισκελίας ἡ κάθαρσις ἀπαντοίη, ἢ ἄλλως ἀφυεστέρα, δι' ὑπονοίας μὲν ταῦτα ἕξομεν, δυσχερῆ 4) ταχυτῆτα ἔμετον, καθ' ἣν λαβόντες τὸ φάρμακον, εὐθὺς ἐξεμέσουσι καὶ οὐδεμιᾶς ἀπόλαυσιν ὠφελείας βραδυτῆτα καθάρσεως, ἐν ᾗ καὶ πνιγμῶν εἰσὶ κίνδυνοι, 5) λύγγας, συνολκὰς, παραφροσύνας, λειποθυμίας, ὑπερκαθάρσεις, καταπτώσεις δυνάμεως, ἱδρῶτας ἀμέτρους, ἐκλύσεις. ὄντος δὲ ἀδήλου 6) τινὸς τῶν δύο χειρῶν τούτων ἐξακολουθεῖν μέλλον, πρὸς πᾶσαν παρασκευάζεσθαι χρὴ τὴν παρασκευήν. ἔστι δὲ τάδε.

ro purgatio processerit, probum colorem vultus acquiret, pulsus densus maiorque reddetur, ac singultus cessabit: et, longiore spatio interiecto, et paulatim voment. His autem in media purgatione, cum singultu vexantur, melicratum, in quo ruta sit incocta, sorbendum damus. ad finem vero tepidam aquam dantes paululum intermittimus: tum, ut aquam ipsam, et si quid eidem adiaceat, evomant, imperabimus. totum vero corpus aliquo pingui valde ungemus, et, interiecto duarum horarum intervallo, lavabimus, et cibum stomacho idoneum offeremus. si vero inordinatior, et irritatior succedat purgatio, aut alioqui incommodior, haec incommoda expectabimus: ut, simul atque sumtum medicamentum fuerit, statim evomant: nullamque utilitatem tardae purgationis capiant. qua in re, et strangulationis, et singultus, et contractionis, et delirii, et animi defectionis, et nimiae purgationis, et casus virium, et immoderatorum sudorum, et exolutionis periculum imminet. cumque minime planum sit, quodnam horum malorum sit futurum, ad omnia praeparatos esse oportet. quae vero paranda sunt, nunc persequar.

Τίνα χρὴ παρασκευάζειν τοῖς ἐλλεβοριζομένοις.

Κλινίδιον μετέωρον, καὶ ἄλλο, ὑπόβλητα ἔχον διαγώνια, καὶ τρίτον, κρεμαστὸν, διαδεομο-

Quae praeparanda sint iis, qui elleboro purgandi sunt.

Praeparare debemus lectulum sublimem, itemque alium, qui strata ha-

100) Ita Codex. Forte, εὐχροήσει, quo utitur Gregor. Nyss. T. I. p. 489.
1) Forte, ἀποπαύσεται.
2) τὸ ποτὸν mihi dubium videtur. Rasarius omisit.
3) Ita Codex. Suidas habet: στραγὸς, στραγότερος. Alii legunt, στραγγὸς, στραγγότερος. Mox Codex iunctim exhibet, μεταπερισκελίας. περισκελὴς satis notum. Inde περισκελία. Dicitur etiam κατασκελής.
4) Haec corrupta sunt. Sententia tamen utcunque apparet.
5) Continuo ergo transit a genitivo ad accusativos.
6) Etiam haec corrupta.

σπόγγοι, 7) ὀξύκρατον, μελίκρατον, διάφορα, ἂν τὸ μὲν ὕσσωπον ἐναφεψημένον ἐχέτω, τὸ δὲ ὀρίγανον, τὸ δὲ πήγανον, τὸ δὲ θύμον, ἔλαιον κύπρινον, μήλινον, ἴρινον, 8) ῥόδινον, ἐμπλάσματα, ἀποβρέγματα ἐλλεβόρου, σικύας, σφηνίσκοι, πτερὰ, δακτυλήθραι, κλυστῆρες, πυρίαι, ἀψίνθιον, οἶνος, τροφαὶ, βαλάνιον. εἰ μὲν οὖν πρὸ τοῦ δέοντος 9) ἐρεθίζειν τὸ ἐμεῖν, καὶ δέος, μὴ τὸ φάρμακον ἐκβάλωσι, πρὶν ὠφεληθῆναί τι ἀπ᾽ αὐτοῦ, τάδε εἰς κατοχὴν ποιήσομεν.

Τίνα χρὴ πράττειν εἰς κατοχὴν ἐπὶ καθαιρομένων.

Ψυχρὸν ὕδωρ δώσομεν διάκλυσμα συνεχὲς, καὶ, εἰ μὴ παρηγοροῖ, ὀξύκρατον, καὶ τὰ ἄκρα ἱκανῶς διασφίγξομεν καὶ τρίψομεν, καὶ ἅλμην, ὅσον 10) μύστριον, μικρὸν ἐν διαλειμμάτων ἐνστάξομεν τῷ στόματι, ἢ κάππαριν 11) ἐξ ἅλμης κατέχειν προστάξομεν, καὶ σιωπᾷν, καὶ ἀκινητεῖν, 12) ἤτοι καθημένους σφόδρα ἀνωῤῥόπους 13) κατακειμένους. εἰ δὲ μὴ παρηγοροῖντο ὑπὸ τούτου, σικύας μετὰ πολλοῦ πυρὸς τῷ μεταφρένῳ καὶ τῷ στόματι τῆς κοιλίας

beat, ceu lineas, ab angulo ad angulum perducta: et tertium quoque pensilem: spongias quoque, et poscam, et melicratum, diversis modis confecta: quorum unum hyssopum incoctum habeat, aliud origanum, aliud rutam, aliud denique thymum: oleum cyprinum, melinum, irinum, rosaceumque: emplastra, ellebori dilutum, cucurbitulas, cuneolos, pennam, digitalia, clysteres, fomenta, absinthium, vinum, cibos, glandulam. Si igitur, antequam tempus opportunum sit, vomitus irritari velit, metusque sit, ne medicamentum reiiciant prius, quam ullum ab eo fructum ferant: ut ipsum contineant, haec faciemus.

Quae facienda sint, ut, qui medicamentum sumserunt, vomitum cohibeant.

Aquam frigidam dabimus ad os perpetuo colluendum. si non sedetur turbatio, poscam: et extrema valde constringemus et fricabimus, et muriam, quantum parui mystri magnitudinem compleat, per interualla in os indemus: aut, ut capparim ex muria in ore contineant, sileantque, nulloque motu cieantur, vel, ut sedentes valde sursum versi collocentur, imperabimus. si ne ita quidem leventur, cucurbitulas ex mul-

7) Sic, uno vocabulo. Forte, διαδευόμενοι σπόγγοι, a δεύω. Mox in Codice est, διαφορά.
8) Ita Galen. in Glossis p. 64. Codex: εἴρινον. Vide mox notam 24. περὶ μηλίνου v. Dioscor. 1, 55. p. 31. περὶ ἰρίνου ibid. 1, 66. p. 37. περὶ κυπρίνου ibid. 1, 65. p. 36.
9) Forte, ἐρεθιστέον.
10) Supra lectum est, μύστρον. Inde deminutivum μύστριον. ἐν poterat abesse. Eo tamen servato, continuo addendum ἐκ. Ἐκ enim abesse nequit.
11) Dioscor. 2, 204. p. 162. Polyaenus p. 358. meminit etiam καππάρεως ἐσκευασμένης ἐν ἅλμῃ.
12) Cod. ἀκινήτειν. ἀκινητεῖν, *quietem agere, se non movere*, probum est vocabulum, tametsi nec in thesauro Stephani reperiatur. Utitur eo etiam Orig. T. I. p. 176. Notum etiam ἀκινησία. Sext. Empir. p. 15.
13) Codex, more antiquo, quod non reprehendo, ἀνωρόπους, nisi quis malit ἀνωῤῥόπως. Mutavit autem constructionem, loco κατακεῖσθαι. παρηγορεῖσθαι saepe ita in his libellis occurrit, non fine elegantia.

προσάξομεν, ζέοντος δὲ ὕδατος βραχὺ ἐκ διαλειμμάτων καταῤῥοφεῖν δώσομεν· κἂν 14) σφόδρα ἐρεθίζοιντο, καὶ ἀψινθίου, ἤτοι χυλίσματος 15) ἢ ἀφεψήματος ὀλίγον προσοίσομεν. οὐδεὶς δὲ ἐςιν οὕτως εὐήμης, οὐδὲ ἀνατετραμμένος τὸν ςόμαχον, ὥςε μὴ ὑπὸ δύο ἢ τριῶν τῶν προειρημένων παρηγορηθῆναι. εἰ δὲ ἀντιςρόφως, ὑπὸ ἰσχύος τῆς περὶ τὸν ςόμαχον, ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας, 16) μὴ ἐν τῷ καθήκοντι καιρῷ τῆς καθάρσεως ἄρχοιντο, ἐπὶ μετεώρου κλινιδίου 17) καταῤῥόπου σχηματίσαντες, κελεύσομεν καθεῖναι τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ςόμα, καὶ προσάπτεσθαι τοῦ γαργαρεῶνος καὶ τῶν παρισθμίων τῷ πλάτει τῶν ὀνύχων. 18) οὕτω γὰρ μάλιςα ἐρεθίζοιντο. τά τε σκέλη καὶ τὰς ἰγνύας ἐκτείνειν ὅτι μάλιςα, καὶ κάμπτεσθαι καὶ τὴν ῥάχιν, ἢ τῆς ἑτέρας 19) χειρὸς τοὺς κονδύλους ἐνερείδειν εἰς τὴν γαςέρα, ἢ αὐτοὶ ἐνερείσομεν, 20) εἴπερ ἐκεῖνοι ἀδυνάτως ἔχοιεν. εἰ δὲ μὴ κενοῖντο 21) μηδὲ οὕτως, ἐπιβιβάσωμεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ κλινίδιον, τὸ ἔχον ὑπόβαθρα 22) διαγωνίαν, τὸ κρεμαςὸν, καὶ σείσομεν αὐτὸν, 23) ὡς ἐντεῦθεν παραθαῤῥύνοντές τε καὶ παρακελευόμενοι συμπροθυμεῖσθαι, τούς τε δακτύλους αὐτῶν

to igni dorſo, et ori ventriculi applicabimus, et parum aquae feruentis per interualla ſorbendum offeremus. ſique vehementer ſtimulentur, parum ſucci abſinthii, aut ejus decocti addemus. Nemo enim ita proclivis ad vomitum eſt, neque ſtomachum ita habet averſum, qui non a duobus aut tribus ex his remediis levetur. si vero contra, propter robur ſtomachi, aut aliquam aliam cauſam, non debito tempore purgari incipiant, in ſublimi lectulo, qui deorſum vergat, collocabuntur, et, ut digitos in os coniiciant, iniungemus: et ut gurgulionem et tonſillas unguium latitudine contingant. ita enim potiſſimum vomitus irritabitur. praeterea jubebimus, ut tibias et poplites quamplurimum poſſint, extendat, et flectant, itemque ſpinam, et, ut utriuſque manus pugnos in ventrem impingant: aut nos impingemus, si ipsi per se non poterunt. si vero ne ita quidem evacuabuntur, eos in lectulo collocabimus, cujus ſtrata angularia ſint. et ipſe ſit penſilis: eoſque agitabimus et concutiemus, ut ibidem eos adhortantes et jubentes, ut

14) Ita correxi. Codex καὶ exhibet.
15) Codex: χιλίσματός ἢ. Sic. Pudet profecto hujuscemodi referre. Pleraque ergo ſilentio praeterii. Vix puto, ſcribam graeca, nedum graece, intellexisse. Mox rursus corrigendum, ut ſupra monitum eſt, εὐεμής.
16) Codex: ἐςίας. In marg. αἰτίαν. Utrumque absurdum. Ergo correxi.
17) Forte, καὶ interponendum. Aut, καταῤῥόπως. Nisi voluerit κατωῤῥόπως, ut ἀνώῤῥοπος, κατωφερής.
18) Ita ego ausus ſum corrigere. Codex: οὗτος (in marg. οὕτως.) γὰρ μάλιςα ἐρεθίζωντε τά τε σκέλη. Sic.
19) In marg. ἑκατέρας.
20) In textu: ἐνεργείσομεν. In marg. ἐνερεισόμεν. Sic.
21) Codex: κένοιντο μὴ δὲ, quod poſterius μὴ δὲ in multis Codd. reperitur, atque ex iis in editionibus Aldinis etiam. Cum futura antecesserint, conjici licet ἐπιβιβάσομεν. Frequens eſt in his confusio literarum ω et ο.
22) ὑπόβαθρα lectorum ſatis nota ſunt vel ex Xenoph. Διαγώνιος ſupra lectum eſt. Credo διαγώνια legendum. Vide paullo ante ſectionem hujus capitis ſecundam, ubi κρεμαςὸν etiam occurrit. Pag. 170. eſt ὑπόβλητα.
23) Codex dubius eſt inter σείσομεν et σεισόμενον. Accentus certe eſt in priore ί. Idem habet ἑαυτὸν, quod correxi. Mox Codex, ἐνταῦθα.
24) Vide paullo ante notam 8. Scriba hic rursus exhibuit, χρήσομεν, atque adeo κοπρίνῳ. Sic et mox eſt χρήσαντας, item ἔγνον, σκαμωνίας, κινήσαντα.

χρίσομεν 24) ἰρίνῳ, ἢ κυπρίνῳ. ἔγνων δέ τινας σκαμμωνίας ὀπῷ χρίσαντας τοὺς δακτύλους καὶ κινήσαντας τὴν κάθαρσιν. καὶ εἰ μηδὲ οὕτως 25) ὑπάρχοιντο τῆς καθάρσεως, πτερὰ χήνια 26) σκυδήσαντας 27) τῶν οὐραίων ὀκτὼ ἢ δέκα ἀποβάπτοτες εἰς τὰ 28) ἴρινον ἢ κύπρινον καθείσομεν, 29) ἢ δακτυλήθρας. 30) ῥάπτονται δὲ αἱ δακτυλῆθραι ἐκ δέρματος καρχηδονίου, ἢ ἄλλου, ὡς ὅτι ἁπαλωτάτου, μῆκος, ὅσον δακτύλων δέκα ἢ δώδεκα, εἰς ὁμοιότητα δακτύλων. τούτων τὸ μὲν ἑξαδάκτυλον διάστημα πληροῦται ἐρίων· 31) τὸ δὲ τετραδάκτυλον κενὸν ὑπολείπεται, πρὸς τὸ περιαρμόζεσθαι τοῖς δακτύλοις. ἀποβάπτωντες δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὰ προειρημένα μύρα καθήσομεν εἰς τὸν στόμαχον. παρασημειωτέον δὲ, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων, ἐμβαλλομένων εἰς κρεμαστὸν κλινίδιον, τὴν κίνησιν ἐπὶ πόδας ἢ κεφαλὴν ποιούμεθα· ἐπὶ δὲ τῶν μὴ δυναμένων ἐμεῖν, εἰς τὰ πλάγια. χρὴ δὲ καὶ τὴν κρέμασιν ἀνώμαλον εἶναι, ὥστε παραπλησίαν τὴν κίνησιν τῇ κατὰ πλοῦν γίνεσθαι. δώσομέν τε αὐτοῖς καὶ τοῦ μελικράτου καταῤῥοφεῖν, ὑσσώπου, ἢ ὀριγάνου, ἢ θύμου ἐναφεψημένου,

Τίνα χρὴ πράττειν, πνιγμοῦ παρακολουθοῦντος ἐπὶ τῶν ἐλλεβοριζομένων.

Ἐπεὶ δέ τινες 32) δυσεμεῖς ὄντες πνίγονται· πολλάκις δὲ καὶ ἄφωνοι γίνονται· τὸν μὲν πνι-

vomere contendant, et in eam rem incumbant: eorumque digitos irino, aut cyprino inungemus. Novi etiam, qui scammonii liquore digitos ungerent, et ita purgationem concitarent. Sed si ita non sequatur purgatio, pennas anserinas ex cauda, octo aut decem, cyprino, aut irino intinctas indemus: aut etiam digitalia. consuuntur enim digitalia ex corio Carthaginiensi, aut alio quovis mollissimo, ad longitudinem digitorum decem aut duodecim, instar digiti ex his spatium senum digitorum lana impletur: reliquum vero, quod quaternum digitorum est, inane relinquitur, ut digitis aptetur. haec igitur ante dictis unguentis intincta in stomachum immittemus. Est autem adnotandum, in iis, qui in lecto pensili statuuntur, motum versus pedes, aut caput cieri: in iis vero, qui vomere non possunt, in latera. in quo casu pensilis quoque inaequalis esse debet, ut motus navigationi similis efficiatur. Praeterea melicratum, in quo hyssopum, aut origanum, aut thymum incoquatur, sorbendum dabimus.

Quid faciendum sit, cum strangulatio occupat eos, qui elleborum sumserunt.

Quoniam nonnulli difficulter vomunt, et ideo suffocantur, et saepe

25) Vide supra cap. 5. notam 86.
26) Alibi in his ipsis libellis, χήνειος, ut alibi, et in similibus adjectivis.
27) Propter ἀποβάπτοντες hic requiri videtur nominativus, addito καὶ, aut τε. Sed istud σκυδήσαντας dubium. Obversabatur memoriae aliud hujuscemodi vocabulum, cjus tamen nunc non poteram satis recordari. Forte, σκυτίσαντες, id est, ἐκσπάσαντες. Hesych. σκυτίζει· σπαράττει. Aut, σχίσαντες.
28) Codex τόν. Correxi τὸ atque intelligo ἔλαιον. v. notam 24.
29) Ita Codex. Forte, καθήσομεν, ab καθίημι. Rasarius videtur voluisse, ἐνήσομεν. Mox est, καθιέντες τὰ πτερά.
30) Codex bis per iota, non per ita. Superius etiam occurrit hoc vocabulum. v. Xenoph. p. 241. Athenaeum Deipnosoph. p. 6. D. Est et genus tormenti. v. Synes. T. II. p. 33. 50.
31) Forte, ἐρίων. Mox rursus Codex exhibet, καθέσομεν.

γμὸν παρηγορήσομεν, μελίκρατον συνεχῶς ἐπιῤῥοφεῖν διδόντες, ὡς μάλιστα μὲν πήγανον. εἰ δὲ μή γε, τῶν ἄλλων τι, τῶν προειρημένων, ἐναφήψαντες, 33) καὶ κατ' ὀλίγον καὶ συνεχῶς προσφέροντες. σπαράξομέν τε, κινοῦντες ἐπὶ τοῦ κλινιδίου, καθιέντες τὰ πτερὰ σφοδρότερον. εἰ δὲ πάνυ ἐνοχλοῖντο, ἀποβρέγματος ἐλλεβόρου τρεῖς ἢ τέσσαρας κυάθους προσοίσομεν· τὰς 34) δὲ ἐμετικὰς ἀποδοκιμάζομεν διὰ τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν ἀπόβρεγμα, τῆς αὐτῆς ποιότητος ὂν τοῦ ἐλλεβόρου, συνεργεῖ πρὸς τὴν κάθαρσιν. αἱ δὲ ἐμετικαὶ διάφορον ἔχουσαι ποιότητα, τὸν στόμαχον μόνον ἐρεθίζουσι, τὸν δὲ ἐλλέβορον οὐκ ἀνακινοῦσι. εἰ δὲ ὁ κατὰ τὸν πνιγμὸν κίνδυνος ὑπὸ μηδενὸς τούτων παρηγοροῖτο, δριμυτάτῳ κλύσματι κλύσομεν αὐτούς. ἀναβολὴν γὰρ τοῦ κινδύνου παρέχεται, καιρόν τε ἐνδίδωσιν εἰς χρῆσιν ἄλλων βοηθημάτων. δώσομεν δὲ αὐτοῖς καὶ χαλβάνης, 35) ὅσον τριώβολον, καταπιεῖν· καὶ εἰ μηδὲ οὕτω παρηγοροῖντο, οὔρου παλαιοτάτου δύο κυάθους ἀναγκάσομεν ῥοφῆσαι. ταῦτα δὲ ἀμφότερα, ἔμετον μὲν οὐ κινεῖ· τὸν δὲ πνιγμὸν παρηγορεῖ.

etiam voce privantur: idcirco ſtrangulationem ſedabimus continua melicrati ſorbitione, in quo ruta praecipue ſit incocta: ſin minus, aliquid aliud eorum, quae praedicta ſunt: idque paulatim et continenter propinabimus. itemque ſtomachum proritabimus in lectulo pennam vehementius immittendo. ſi vero valde admodum perturbentur, diluti ellabori cyathos tres aut quatuor offeremus. quae vero ad vomitum provocandum adhiberi ſolent, reprobamus, vel ob hanc cauſam, quod ellebori dilutum ejuſdem qualitatis cum elleboro eſt et purgationem adiuvat. at, quae vomitum provocantia dicuntur, cum diverſae qualitatis ſint, ſtomachum ſolum irritant: elleborum vero non commovent. ſi periculum quod ex ſuffocatione imminet, nullo ex his remediis ſublevetur, acerrimo clyſtere rem transigemus. intermiſſionem enim periculi praebet, et tempus nobis ſuppeditat, ut aliis uti remediis poſſimus. dabimus quoque galbani tres obolos, quos deglutiant. ſed, ſi ne ita quidem ſequatur levatio, ut duos vetuſtiſſimae urinae cyathos ſorbeant, cogemus. haec enim ambo vomitum non cient, et ſuffocationem ſublevant.

32) Scriba pro more ſuo, δυσήμεις. δυσεμετεῖν habet Areth. ad Apocal. p. 685. D. ubi corrigendum ἀποῤῥοφήσει, loco ἀποφορήσει. Mox p. 174. v. 2. fortasse, μετὰ πηγάνου.

33) Codex: ἐναφήψηται.

34) Malim, τὰ — ἐμετικά. Sed mox rursus eſt: αἱ ἐμετικαὶ ἔχουσαι, loco τὰ ἐμετικὰ ἔχοντα. Si ergo iſta ſana ſunt, neſcio, quid aliud intelligendum ſit, quam βοτάναι.

34) In τὰ ἐμετικὰ intelligitur, φάρμακα, quod notum eſt. Alius tamen hic intelliget, φαρμακείαι.

35) Dioscor. 3. 97. p. 215.

Τίνα χρὴ πράττειν, ἀφωνίας καὶ ἀναισθησίας παρούσης, ἐπὶ τῶν προειρημένων.

Ἐι δὲ ἄφωνοι καὶ ἀναίσθητοι γίγοιντο, τοῖς σφηνίσκοις· αὐτῶν διαστήσαντες τοὺς ὀδόντας ενι 36) ἑκατέρωθεν παρὰ τοὺς χαλινοὺς 37) ἐντίθεμεν 38) τὰ πτερὰ, ἢ τὰς δακτυλήθρας καθήσομεν. πταρμικόν τε προσοίσομεν, μάλιστα μὲν αὐτὸν τὸν ἐλλέβορον· εἰ δὲ μὴ, εὐφόρβιον, ἤ τι τῶν ὁμοίων. ἐνίοτε γὰρ πταρέντες συνεξέβαλον σύστρεμμα 39) φλεγματῶδες, ὃ δὴ τῷ στομάχῳ ἐνεστὼς, 40) τὸν πνιγμὸν καὶ τὴν ἀφωνίαν εἰργάζετο. καὶ, εἰ τὰ τῆς ἀφωνίας ἢ τὰ τῆς ἀναισθησίας ἐπιμένοιεν, λαβόντες ἱμάτιον τῶν πάνυ εὐρώστων, καὶ διατείναντες αὐτὸ, δώσομεν διακρατεῖν ἐκ τῶν δύο μερῶν νεανίσκοις ἰσχυροῖς καὶ πολλοῖς, ἑστῶσιν ἀλλήλων ἀπαντικρὺ, καὶ μετέωρον ἀπὸ τῆς γῆς κελεύσαντες διατείνειν τὸ ἱμάτιον, εἶτα κατακλίναντες ἐνταῦθα τὸν ἐλλεβοριζόμενον, ποτὲ μὲν αἰωρήσομεν 41) αὐτὸν, τῇδε κᾀκεῖσε τὸ ἱμάτιον ῥέμβοντες, 42) ποτὲ δὲ ἐκκυλίσομεν 43) ἐν μέρει ἑκατέρῳ, τῶν

Quid agendum, cum in his et vox et fenfus amittitur.

Si vocis ac fenfus expertes fiant, cuneolis eorum dentes diducemus in utramque partem: et pennas immittemus, aut digitalia indemus: et quod fternutationem excitet, offeremus: ac praefertim elleboro ipfo ad id utemur: fin fecus, euphorbio, aut aliquo alio confimili. quandoque enim fternutantes, vorticem quendam pituitofum fimul eiecerunt, qui cum ftomacho ineffet, et fuffocationis et amiffae vocis causam afferebat. si vero, et vocis, et fenfus privatio ita perfeveret, veftimentum aliquod admodum firmum et robuftum extendemus, et ex duabus partibus tenendum juvenibus robuftis, et aliis, qui contra fefe fint conftituti, ac jubebimus, ut ipfum veftimentum fublime a terra extendant, tum in eo reclinabimus hominem, qui elleborum fumfit: ac quandoque in fublime tollemus, eodem etiam veftimentum circumvertemus: quandoque vero in latus utrumque devoluemus, aliis id latus, quod prope eos fit, attollentibus, aliis vero deprimentibus. ac tunc quidem fcire

36) Sic, fine fpiritu et accentu, et fenfu ἔνι. Forte voluit, ὡς ἔνι, quantum licet, quantum fieri poteft.
37) Codex: χαληνοὺς, inscripta tamen ab alio littera iota. Recte! Pollux lib. II. p. 199. Gregor. Nyss. T. II. p. 237. Vide Stephani thesaurum in hoc vocabulo, qui, Latine etiam *fraenum* appellari, docet.
38) De quibus paullo ante dixit. Mox rursus Codex: δακτυλίθρας et καθίσομεν. Apud hunc fcribam ergo ει, ι, η pro eodem funt.
39) Cod. σύστρεμα.
40) In marg. ἐνεστὸς. In textu: ἐνεστὼς, quod ipsum etiam neutro genere probatur ab grammaticis.
41) Cod. ἐωρίσομεν.
42) Cod. ῥεμβοῦντες. Hoc non memini legere. Interim ergo correxi, donec idonea auctoritate firmetur. In hoc ipso libello, ni fallor, fuperius occurrebat ῥέμβειν. ῥέμβω et ῥέμβομαι habent Galen. in Gloffis. p. 92. Gregor. Naz. p. 190. Theophylact. p. 638. D. Chryfoft. T. IV. p. 115. C. Scholiafta ad Theocrit. Id. 7, 23. et alii.
43) Ita correxi. Cod. ἐγκυλίσομεν. ἐκκυλίζειν fatis notum ex Xenoph. mem. Socr. 1, 2, 22. Maximo Tyr. p. 148. Synes. T. II. p. 38. Aeschyl. p. 15. Cinnamo p. 16. 168.

μὲν ἐπαιρόντων τὸ πρὸς αὐτοῖς μέρος, τῶν δὲ ταπεινούντων. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι οἱ σεισθέντες οὕτως, εἰ μὴ παύσαιντο τῆς ἀναισθησίας, οὐκ ἐπαναφέρουσιν. 44)

Τίνα χρὴ πράττειν, λυγμοῦ 45) παρακολουθοῦντος ἢ σπασμοῦ, ἐπὶ τῶν τοιούτων.

Ἐπεὶ δὲ καὶ λυγμὸς παρακολουθεῖ μὲν πολλοῖς τῶν ἐλλεβοριζομένων, καὶ σχεδὸν πᾶσιν, οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ κίνδυνον παρέχεται, τὸν μὲν πρᾴως τὲ καὶ ἐκ μειζόνων διαλειμμάτων ἐντρέχοντα, συγχωρήσομεν. οὐ γὰρ ἀνωφελὴς ἔσται, σπαράττων τὸν στόμαχον καὶ ὑπομιμνήσκων 46) τῆς ἐκκρίσεως· εἰ δὲ σύντονός τε εἴη καὶ σφοδρὸς καὶ πολλοῖς 47) κραδαίνοιτο τὸ σῶμα καὶ σπασμοὺς ὑπάγοι· 48) πρῶτον μὲν τὸ μελίκρατον δώσομεν καθ᾽ ἑκάστην ἔμπτωσιν 49) ἐπιῤῥοφεῖν θερμότερον, ὀλίγον δὲ πήγανον ἐναφεψείσθω, 50) καὶ μόνον ἀνακογχυλίζεσθαί τε παρ᾽ ἕκαστα τῷ μελικράτῳ ἢ ὕδατι θερμῷ κελεύσομεν. εἰ δὲ μὴ παύοιτο ἐνοχλῶν, πταρμικῷ χρησόμεθα. εἰ δὲ καὶ οὕτως ἐπιμένοι, παρ᾽ ὅλον τὸ μῆκος τῆς ῥάχεως σικύας προσβαλοῦμεν. εἰ δὲ σφόδρα ὀχλώδης εἴη, προλιπάναντες τὸ μετάφρενον, θήσομεν μίαν σικύαν ὑπὸ τὸν μέγαν σπόνδυλον τοῦ τραχήλου, μετάγειν τὲ πρᾴως

conuenit, nisi homo his quaſſationibus et commotionibus a ſenſus privatione non ſublevetur, cum non eſſe praeterea ſenſum recuperatum.

Quibus remediis utendum ad horum ſingultus et conuulſiones.

Quoniam pleroſque ac ferme omnes eos, quibus elleborus datus ſit, ſingultus corripit, non omnibus tamen periculum inuehit: ideo fit, ut, qui leniter et maiore ſpatio interpoſito intercurrit, eum ita ſinamus: quandoquidem non ſit futurus inutilis, cum ſtomachum proritet, et quasi recordationem excretionis ei ſuggerat. ſi vero fuerit contentus et vehemens, et multis os vibret et quatiat, et conuulſiones inducat, in primis melicratum dabimus, quod in ſingulis ictibus calidius abſorbeatur: parum autem rutae ſimul decoquatur: aut per ſe ſuccus exprimatur, et ſingulatim, aut ex melicrato, aut calida aqua ſorbendum exhibebimus. ſi non ſubleventur, remedio utemur, quod ſternutamentum cieat. ſi vero ita quoque moleſtia perſeveret, per totam ſpinae longitudinem

44) ἀναφέρειν h. l. eſt, *ad ſe redire.* v. Heliodor. p. 2. καὶ μικρὸν ἀναφέρων, ὥσπερ ἐκ βαθέος ὕπνου. Ibid. p. 184 ἀνενεγκόντες. Chryſoſt. T. III. p. 47. A. T. X. p. 504 A. Isidorus Pelusiota. p. 21. Doruill. ad Charit. p. 200. Cinnam. p. 118. τοῦ πτώματος ἀνενεγκών, ſcilicet, ἑαυτόν. Philoſtorgius p. 3. 21. Gregor. Naz p. 309. ταῖς θεραπείαις τὰ σώματα κάμνοντα.

45) Erotian. p. 34. λύγγος· λυγμός. Forte voluit λυγγός· λυγμοῦ. Tamen et ex aliis notatur λύγγος. Vide hic paullo inferius. De λύγξ v. Thucyd. II, 49. λυγμὸς habet etiam Gregor. Nyss. T. II. p. 204. et alii.

46) Elegantiſsime. De ſtomacho enim, tanquam de persona, loquitur.

47) Corrigendum πολύς. Stultus ſcriba hanc elegantem et usitatissimam dicendi formam non intellexit. Sufficit laudare Demoſth. p. 294. πολὺς ἔγκειται τοῖς συμβεβηκόσιν. In iſtis, πολὺς adjectivum, in diversis casibus eſt; loco adverbii σφοδρῶς, veluti apud eundem Demoſthenem, πολλῷ ῥέοντι.

48) Nisi malis, ἐπάγοι. De ὑπεγείροι non dubitassem.

49) Impetum ſingultus.

50) Hic quaedam de ſuo inculcavit Rasarius, nisi ea pro duplici interpretatione habenda ſint. Nullum enim alium Codicem in his ad manus habuit.

αὐτὴν καὶ κατασπᾶν εἰς τὴν ῥάχιν πειρασόμεθα, καὶ γενομένης, καθ' ὃν τόπον ἡ γαστὴρ κεῖται προσκειμένης, 51) ἔτι τε ἄλλην προσθήσομεν παρὰ τὸν σπόνδυλον, ἄνω μεταγαγόντες τὴν δευτέραν· οὕτω τε τὴν πρώτην βαστάσομεν, καὶ πάλιν ἀνωτέρω θήσομεν. πολλάκις γὰρ αἱ ἐπιβολαὶ τῶν σικυῶν ἀπευθύνουσι τὸν στόμαχον, σκολιούμενον καὶ συνελκόμενον ὑπὸ τῆς λυγγός· τά τε ἄκρα διαδήσομεν καὶ θάλψομεν, ἄλλως τὲ πυριάντες καὶ καθιέντες εἰς ὕδωρ θερμόν· καὶ μὴν καὶ ἐκπλήξεις τινὰς ἐπιμηχανησόμεθα, καὶ ὀνειδιοῦμεν αὐτοῖς, καὶ μέγα εἰσπνεῖν προστάξομεν, καὶ ἐπὶ μακρὸν ἕλκειν εἴσω τὸ πνεῦμα καὶ ἀναπνεύσειν ἐπιπολύ.

cucurbitulas applicabimus. si vero admodum offea fpina fuerit, dorfo prius peruncto, unam cucurbitulam fub magna colli vertebra affigemus: eamque deducere fenfim, et deorfum in fpinam trahere conabimur: cumque ad eum locum perducta fuerit, ubi ventriculus adiunctus eft, aliam quoque admovebimus prope vertebram, et ita eam etiam deducemus, atque ita primam ablatam iterum fuperius applicamus. nam faepenumero cucurbitulae admotae ftomachum a fingultu contractum, et velut contortum dirigunt, et ad fuum ftatum redigunt. Praeterea vero partes extremas vinculis excipiemus, easque calfaciemus tum fomentis, tum in aquam calidam infundendo. ad haec etiam pavores quofdam machinamur, et contumeliis eos inceffimus, et, ut magnas infpirationes edant edicimus: atque etiam, ut longo tempore fpiritum intro trahant: et, ut longo tractu refpirent.

Τί δεῖ πράττειν ἐπὶ τῶν παρακολουθούντων 52) συνολκῶν.

Συνολκαὶ δὲ παραπλησίως, ὥσπερ καὶ λύγξ, πᾶσι παρέπονται· τὰς δὲ σφοδράς· 53) γίνονται δὲ αὐταὶ, τῶν μυῶν μάλιστα, τῶν ἐν ταῖς γαστροκνημίαις 54) καὶ τοῖς μηροῖς καὶ τοῖς βραχίοσι, καὶ τῶν μασητήρων 55) μυῶν· γίνονται

Quid facto opus fit in contractionibus, quae confequuntur.

Quemadmodum fingultus omnes invadere, ita contractiones quoque confueverunt: quarum vehementes, quae praefertim mufculis accidunt, qui in cruris fura funt, itemque in femoribus, et brachiis, et mufculis mafticatoribus,

51) γενομένης refertur ad σικύας. προσκειμένης prorsus poterat abesse. Forte ergo προσκειμένη, nimirum, ἡ γαστήρ. Aut, προσκειμένῃ, fcilicet τῇ σικύᾳ.

52) Codex: παρακολούντων. Mox idem λὺξ habet.

53) Conftructio hic fufpenfa eft. Poft plura ergo demum ita nectitur: τὰς δὲ σφοδράς — μᾶλλον ταύτας.

54) γαστροκνήμιον notat Pollux. p. 246. Ita quoque legi apud Melampod. fol. 109. pag. 2. edit. Rom. variarum hiftoriarum Aeliani. γαστροκνημία tamen, et quod idem eft, γαστροκνημίη occurrit in Foes. Oecon. Hippocr. apud Ruf. Ephes. edit. Paris. pag. 24. fed ibid. pag. 39. γαστροκνήμια a γαστροκνήμιον reperitur. γαστροκνημία rursus eft in Anonymi introduct. Anatom. Lugd. Batav. 1618. 4. pag. 86.

55) Alii, ut iam fuperius monitum eft, duplici σσ fcribunt.

δὲ καὶ, ποδῶν ἄκρων καὶ χειρῶν· μᾶλλον ταύτας δὴ παρηγορήσομεν, ἰσχυρῶς λιπαίνοντες, θλίβοντες, θάλποντες, πυριῶντες. ἄκρως δὲ ἢ ταύτας τὰς συντάσεις ὀνίνησιν ἡ διὰ τῶν χειρῶν θλίψις τῶν μυῶν. τὸ γὰρ συλλεγόμενον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν πνεῦμα, καὶ ποιοῦν τὴν συνολκὴν, ἐκθλίβουσιν αἱ χεῖρες πιέζουσαι. καὶ σικυώνιον δὲ, καὶ πάλαιὸν ἔλαιον, καὶ τῶν ἀκόπων 56) τὰ θερμαντικὰ καὶ μαλακτικὰ, καὶ καςόριον ἐμβρεχόμενόν τε καὶ πινόμενον, καὶ 57) κατ' ἰδίαν, ἢ μετὰ τοῦ μελικράτου, ἢ τὸ μελίκρατον πολὺ μετὰ τοῦ πηγάνου ῥοφούμενον. ταῦτα πάντα τὰς συνολκὰς ἀμβλύνει. μάλιςα δὲ πάντων ὀνίνησι τοὺς συνελκωμένους λουτρόν. διόπερ, εἰ τὰ τῆς καθάρσεως ἱκανῶς προκεχωρήκοι, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλείςων, συνελκομένων σφοδρῶς, τοῦτο συν 58) λούσομεν αὐτοὺς, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον. ὀκτάκις δὲ τινα λουσάμενον ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας, οὐχ ἧς ἔλαβε τὸν ἐλλέβορον, ἀλλὰ τῆς ἐπιούσης, ἔγνωμεν· συνείλκετο γὰρ σφοδρῶς τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ· καὶ παυσάμενος 59) τῆς ἐνοχλήσεως.

et in extremis pedibus, et potius etiam in manibus, quarum inquam vehementes sedabimus, copiose ungentes, comprimentes, calfacientes, foventesque. quin hujusmodi contentiones compressio musculorum manibus facta summopere adjuvat. nam, qui in eorum ventribus collectus est spiritus, qui contractionis est autor, manuum compressu eliditur. Iam vero oleum Sicyonium, et vetus, et ex acopis, quae calfaciunt et molliunt, et castoreum perfusum et epotum, et per se, et cum melicrato, et melicratum copiosum cum ruta absorptum, obtundere et levare contractiones solent. sed maxime omnium contractos juvat balneum. quapropter, si purgatio abunde successit, ut in plerisque eorum, qui vehementer contrahuntur, contingit, * * * eos lavabimus, et iterum., et tertio. ac quendam etiam uno die octies lotum vidimus, non eo die quidem, quo elleborum sumserat, sed consequente. nam secundo die vehementi contractione correptus balnei auxilio fuit levatus.

Τίνα χρὴ πράττειν, ὑπερκαθαιρομένων αὐτῶν, εἰς κατοχὴν τοῦ ἐμέτου.

Τὰς δὲ ὑπερκαθάρσεις ςήσομεν θερμοτάτῳ ποτῷ, καὶ τῇ διαδέσει τῶν ἄκρων, καὶ τῇ τρίψει 60) σφοδρᾷ, καὶ σικύαις εὐτόνοις, ταῖς

Quid faciendum in nimia purgatione, ut vomitus comprimatur.

Nimias purgationes sistemus calidissimum potum propinando, et extrema ligando, et vehementi frictione, et va-

56) *acopa* medicamenta, seu, unguenta, apud Latinos etiam occurrunt, ut apud Plin. H. N. et Celsum.

57) In Codice: καθινδίαν, et mox, μετὰ τοῦτο, quae correxi.

58) Hic est spatium vacuum litterarum undecim aut duodecim. Pro συν Rasarius conjecit, συμβαίνει. Ipse tamen etiam tribus stellulis hic defectum notavit, quod, ut multis exemplis doceri potest, in his libris hunc solum codicem ad manus habebat.

59) Corrigendum videtur παυσάμενον, ut λουσάμενον, scilicet ἔγνωμεν.

60) τῇ interponendum videtur. reperi tamen et aliquoties sic, sine articulo, veluti apud Polyaenum.

μὲν καθ' ὑποχόνδριον, ταῖς δὲ κατὰ μετάφρενον τιθεμέναις, καὶ βιαίως ἀποσπωμέναις· ἄκρως δὲ ἀψινθίου πόσις ἐπέχει τοὺς ἐμέτους. εἰ δὲ ἐπιμένοιεν, καὶ τοῖς ἀνωδύνοις ὑπνωτικοῖς χρησόμεθα. τῇ τε γὰρ δυνάμει ξηραντικὰ ὄντα, πάσας ἵστησι τὰς ἐκκρίσεις, καὶ τῇ τοῦ ὕπνου ἐπαγωγῇ. στατικὸν 61) γὰρ καὶ ὕπνος ἐκκρίσεως.

Τίνα χρὴ πράττειν, ἱδρώτων παρακολουθούντων.

Τὴν δὲ ἀμετρίαν τῶν ἱδρώτων τῶν ἐπιγινομένων στήσομεν, 62) ῥιπίζοντες τὸ σῶμα καὶ ἀποσπογγίζοντες 63) σπόγγοις, διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἢ ὀξυκράτου τεθυλωμένοις, 64) ἐμπάσμασί τε χρησόμεθα τοῖς τε στύφουσι, τοῖς τε παρεμπλάσσουσι, κατάπτωσίν τε δυνάμεως τροφαῖς καὶ οἴνοις ἀνακτησόμεθα. ὅσοι δὲ ἐπὶ τούτων θάλψιν ἢ θλίψιν παραλαμβάνουσιν, οὐ μοὶ δοκοῦσι δύνασθαι διακρίνειν θλίψιν καταπτώσεως.

Κ Ε Φ. ζ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Περὶ τῶν κινδυνευόντων πνιγῆναι. Ἐκ τοῦ, περὶ τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Οἱ δὲ κίνδυνον ἔχοντες πνιγμοῦ, περὶ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς καθάρσεως ὀλίγον σίελον ἀποπτύουσι· προθυμίας δὲ αὐτοῖς σφοδρᾶς πρὸς ἔμετον γινομένης, οὐδὲν ἐκκρίνουσιν· ἀνοιδοῦντες δὲ τὸ πρόσωπον μετὰ προβολῆς τῶν ὀμμάτων,

lidis cucurbitulis, tum hypochondrio, tum vero dorso admotis, et vi etiam avulsis. Summe etiam vomitus cohibet absinthii potio. sed si vomitus perseverarint, etiam soporiferis, dolorem mitigantibus, utemur. haec enim cum suapte natura vim exsiccandi habeant, et quia somnum inducunt, ideo excretiones sistunt: siquidem somnus quoque vim excretionis sistendae habet.

Quid agendum, cum sudores consequuntur.

Sudores immoderatos sistemus ventulum commovendo, corpusque spongiis, aqua frigida aut posca imbutis, et expressis, abstergendo: utemurque linimentis et stipantibus, et emplasticis. casum autem virium alimentis et vino recuperabimus. Qui vero teporem aut anxietatem sentiunt, ii mihi videntur nescire anxietam a casu virium distinguere.

Ex Herodoto, de iis, quibus suffocationis periculum imminet. Ex libro de remediis evacuantibus. Cap. 7.

Qui periclitantur, ne suffocentur, ii in principio purgationis modicum salivae exspuunt: cum autem vehemens vomendi appetitus excitatur, nihil excernunt, facies intumescit; oculi exeruntur, colligantur et constipantur partes ad respirationem pertinentes, cum

61) Vim inhibendi habens. Saepius hic στῆσαι eodem occurrit sensu.

62) Haud ineleganter Gregor. Naz. p. 135. dixit: ἄνεμον ταῖς ῥιπίσι, (quod est ex ῥιπίζειν,) σοφίζεσθαι.

63) Sine auctoritate hoc notat Stephanus. Habet Antiphon p. 726. Schol. Theocrit. ad Id. 7. vers. 15.

64) Hoc quid sit, nunc non succurrit. Istud υ in Codice poterat etiam accipi pro ο μικροῦ, ab θολοῦν. Credo tamen esse υ. Τετιλμένοις solum nunc in mentem veniebat, *tractis per aquam* etc.

ἀντιλαμβάνονται 65) συνδεδεμένων καὶ ἐμφραττομένων τῶν περὶ τὴν ἀναπνοὴν 66) μερῶν μετὰ δυσπνοίας. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν γλῶσσαν προβάλλουσι μετὰ πλείονος ἱδρῶτος· οἱ δὲ καὶ συνείδουσι 67) τοὺς ὀδόντας, καὶ τὴν διάνοιαν 68) μεταλαμβάνονται. γνόντες οὖν τὸν ἐφεστῶτα κίνδυνον ἀνυπερθέτως βοηθήσομεν, δὲ 69) τὰ μύρα διὰ τῶν πτερῶν, καὶ προσαναγκαζόμενοι τὸ ἐγκείμενον φλέγμα τοῖς περὶ τὴν κατάποσιν τόποις. ἐγὼ γοῦν ἐπί τινος πνιγομένου, καὶ πρὸς τὸ τελευτᾷν τὸν βίον ὄντος· συνειρηκὼς 70) γὰρ τοὺς ὀδόντας ἔσπερεν, 71) ἐμφερῶς τοῖς ἀπεσφαγμένοις ἱερείοις, διαστήσας τοῖς 72) σφηνίσκοις τὸ στόμα, καὶ διασφαλισάμενος τοὺς ὀδόντας, ὡς μὴ μύσειεν, καθεῖκα τὴν χεῖρα, καὶ συνηγμένων νεύρων σφαιρηδὸν 73) πρὸς τῇ καταπόσει, φλέγμα χειροπληθὲς ἀνειλόμην, ὃ καὶ ῥιφὲν ἀδιαίρετον ἔμεινεν.

spirandi difficultate coniuncta. nonnulli vero linguam exerunt, et copioso sudore madescunt. alii dentes concutiunt, eisque mens tentatur. Cum igitur imminens periculum cognoscamus, nulla interposita mora quamprimum succurrere debemus. Unguenta enim pennis obuoluta indemus, et dabimus operam, ut pituitam, quae locis deglutionis infideat atque inhaereat, evellamus. atque ego quidem, in quodam, qui suffocatione correptus inibi erat, ut moreretur: (nam, dentibus contractis, ita conciderat, ut faciunt jugulatae ostiae:) ore cuneolis aperto, et dentibus obfirmatis, ne eos clauderet, manum inieci, et contractis in orbem neruis, qui ad deglutionem sunt, manui adhaerescentem pituitam extraxi, quae etiam absterfa, individua permansit.

Κ Ε Φ. η.

74) Κτησίου. Περὶ ἐλλεβόρου.

Ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἐμοῦ πάππου ἰατρὸς οὐδεὶς εἰσεδίδου ἐλλέβορον. οὐ γὰρ ἠπίσταντο τὴν κρᾶσιν αὐτοῦ, καὶ τὸ μέτρον, ἢ

Ctesii, de elleboro. Cap. 8.

Patris, avique mei temporibus nullus medicus elleborum dedit. nam neque ejus temperiem, neque modum,

65) ἀντιλαμβάνεσθαί τινος, inter alia est etiam, *sensu aliquid percipere.* Hoc sensu fere idem est, quod ἐπαισθάνεσθαί τινος.

66) Codex: ἡμερῶν.

67) Forte, συνείρουσιν, aut συνερείδουσιν, aut aliquid simile. Rasarius in mente videtur habuisse, συναράττουσιν. Apud Xenoph p. 941. B. et Diog. Laërt. p. 226. est δυνάκνειν.

68) Forte, μεταβάλλονται aut ἀποβάλλονται.

69) δὲ ita consistere nequit. Proxima, καὶ προσαναγκ. satis docent, deesse hic participium. Conjicio, διέντες. Mox forte, προσαναγκάζοντες. Post τόποις fortasse excidit, ἐξεμεῖν.

70) Hoc ergo firmat conjecturam nota 67. propositam. Paullo ante forte, πρὸς τῷ.

71) Immo vero, ἔσπαιρεν. Rasarius συνέπεσεν aut simile aliquid conjecit. Heliodor. p. 1. τῶν δὲ ἡμιθνήτων καὶ μέρεσι τῶν σωμάτων ἔτι σπαιρόντων. Philo p. 775. B. ἔσπαιρεν — ἐνυπαρχόντων. Notum est etiam ἀσπαίρειν.

72) Scriba uno vocabulo τοισφινίσκοις, quod correxi.

73) Utitur hoc Philo. p. 113. G.

74) Vide Fabric. bibl. gr. Vol. I. p. 830. Vol. XIII. p. 133. Mox malim, οὐδεὶς ἐδίδου.

τὸν σαθμὸν, ὁπόσον χρὴ διδόναι. εἰ δέ τις καὶ ἐδίδου ἐλλέβορον πιεῖν, 75) διαθέσθαι πρῶτον ἐκέλευεν, ὡς μέγαν κίνδυνον μέλλοντα κινδυνεύειν. τῶν δὲ πινόντων πολλοὶ μὲν ἀπεπνίγοντο· ὀλίγοι δὲ περιεγίνοντο. νῦν δὲ δοκεῖ ἀσφαλέσατον εἶναι.

neque pondus, quod dandum effet, illi cognoverant. si vero quifpiam elleborum potui daret, in primis hominem admonebat, fore, ut in magnum periculum cafurus effet. caeterum ex iis, qui fumferunt, multi fuffocati funt, pauci feruati. at nunc tuto dari videtur.

Κ Ε Φ. θ.

Ἐκ τῶν * Μνησιθέου. Περὶ ἐλλεβόρου.

Ἡ πόσις ἡ τοῦ ἐλλεβόρου κίνδυνον ἔχει πολύν. ἢ γὰρ εὐθὺς ἐποίησεν ὑγιεινὸν, ἢ πάνυ πολλὴν καὶ μακρὰν ταραχὴν ἐν τῷ πάθει κατεσκεύασε. δεῖ δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν ἰαμάτων ὑπομένειν τὸν μηκέτι νομίζοντα διὰ τῆς ἀσφαλοῦς δύνασθαι θεραπείας ὑγιαίνεσθαι.

Mnefithei, de elleboro. Cap 9.

Ellebori potioni magnum periculum conjuctum eft. nam vel ftatim valentem hominem reddidit, vel multam longamque moleftiam in morbo concitavit. danda vero hujufmodi remedia funt iis, qui fe tuta curatione praeterea curatum iri non putant.

Κ Ε Φ. ι.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ ἀποφλεγματισμοῦ. Ἐκ τοῦ β. λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Τοῖς 76) ἀποφλεγματισμοῖς χρησέον μετὰ τὸ τὰ ἄλλα βοηθήματα παραληφθῆναι, τὰ μετάγειν δυνάμενα, σασίμου τῆς ὕλης ἤδη γινομένης, καὶ τοπικωτέρων χρῃζούσης βοηθημάτων. δύναται δὲ ἀποφλεγματισμὸς ὁμοῦ μὲν θερμαίνειν καὶ ἀπάγειν τὰ ἐνοχλοῦντα τῶν ὑλῶν, ἐπισρέφειν δὲ καὶ μεταποιεῖν τὰ σώματα, διαδόσεως ἐπ' αὐτὰ γινομένης ἀπὸ τῶν ἀποφλεγματιζόντων φαρμάκων, ἀνάλογον 78)

Ex fecundo libro Anthylli, de remediis evacuantibus. De apophlegmatifmo. Cap. 10.

Apophlegmatifmis utendum eft, ubi caetera remedia fuerint adhibita, quae deducere queant materiem ftabilem, quae iam facta fit, et localibus remediis potius indigeat. etenim apophlegmatifmus poteft fimul calefacere et materias infeftas abducere, corporaque corrigere et emendare, diftributis fuper eis medicamentis iis, quae pituitam avocant, ad finapifmi proportionem. his

---

75) διαθέσθαι h. l. eft, *teftamentum facere*, unde διαθήκη. Rasarius arbitrariam interpretationem interposuit. Mox fcriba exhibuerat κέλευεν, quod correxi. Forte deinde, πιόντων.

*) In indicibus, a principio Codicis, legitur, μνητέου. Mnesithei, medici Atheniensis, multoties meminit Athen. Deipnos. Proximi aorifti reddendi funt per *folet*

76) Habet Dioscor. 5, 4. p. 324. Vide Bernard ad Nonnum p. 46.

77) Cod. διὰ δώσεως.

78) Vide Aët. lib. 3. cap. 181.

συναπισμῷ. χρηστέον δὲ αὐτοῖς πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἀποδεδωκυίας τῆς γαστρὸς διὰ κλύσματος, ἢ διά τινος τῶν κούφων καὶ καθαρῶν, τῶν ὑπαγόντων. μετὰ δὲ τὸν ἀποφλεγματισμὸν μελικράτῳ θερμῷ διακλύζεσθαι· εἰ δὲ σφόδρα 79.a) ἡ δῆξις ὑπολείποιτο, γάλακτι ἢ ῥοδίνῳ.

Κ Ε Φ. ιβ.

Περὶ ὑποκαπνισμοῦ. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τοῦ β. λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Ου πολλοῖς, ἀλλὰ τοῖς περὶ θώρακα ἔχουσι νόσημα ὑποκαπνισμὸς ἐπιτήδειος, καὶ οὐδὲ τούτοις πᾶσιν. οὔτε γὰρ τοῖς αἱμοπτοϊκοῖς, οὔτε γὰρ τοῖς ξηρὸν ἔχουσι νόσημα περὶ τὸν θώρακα· μόνοις δὲ τοῖς ἀσθματικοῖς καὶ ὀρθοπνοϊκοῖς, ὅσῳ διὰ πλῆθος 79.b) φλεγμάτων δυσαναγώγων ἐνοχλοῦνται. χρηστέον δὲ τοῖς ὑποκαπνισμοῖς, τηνικαῦτα δὲ, ἡνίκα ἂν καὶ τῶν ἄλλων τοπικῶν βοηθημάτων, καὶ προμεμαλαγμένης τῆς γαστρός. χρὴ δὲ 80) καθίσαντας τὸν ἄνθρωπον, καὶ σκεπάσαντας ὅλον ἱματίοις, κελεῦσαι μὲν διαστῆσαι τὰ σκέλη, κατακύψαι δὲ τὸ πρόσωπον, ὡς ἐγγυτάτω τῶν γονάτων γενέσθαι τὸ στόμα, καὶ κεχανέναι· ἔπειτα μεταξὺ τῆς διαστάσεως τῶν σκελῶν θεῖναι χύτραν ἢ λεβήτιον, ἔχον ἄνθρακας ἡμμένους· ἔπειτα ἐπιπάσσειν ἐπὶ τὸ πῦρ ἀριστολοχίας, μάλιστα μὲν 81) κληματίτιδος, εἰ δὲ μὴ, δακτυλίτιδος, ἢ θεῖον 82) ἄπυρον, ἢ λάδανον 83) ἢ δᾶδας, ἢ ξύλα περσικῆς, τοῦ δένδρου, ἢ σχοινίον διεξασ-

autem utendum eſt, cum aluus pridie deiecit, aut clyſtere, aut aliquo alio leviter et pure ſubducente, irritata. poſt apophlegmatiſmum, melicrato calido colluemus: si vero vehemens morſus remaneat, lacte aut roſaceo, id ipſum erit faciendum.

Antylli, de ſuffumigatione. Ex *ſecundo de remediis evacuantibus.* Cap. 12.

Suffumigatio non multis quidem, ſed iis, quibus thorax morbo obſidetur, accommodata eſt: atque ne his quidem omnibus. neque enim ſanguinem ſpuentibus adhibenda: neque etiam arido morbo laborantibus: ſed iis ſolum conuenit, qui aſthmatici ſunt, et non niſi recta cervice ſpirant: quatenus a multitudine pituitae, quae difficulter educi queat, vexantur. Suffumigationibus autem utendum eſt, cum caeteris quoque localibus remediis utimur, prius tamen aluo emollita. Homo vero veſtibus totus tectus in ſede locandus eſt ita, vt, devaricatis cruribus, prona facie ad utrumque genu decumbat, et os fatiſcat. in ſpatio vero intermedio olla, aut lebes, ignitos carbones habens, ſtatuatur: tum in ignem ſpargenda eſt ariſtolochia, ac praeferſim, quae clematitis dicitur: ſin minus, quae dactylitis nominatur: vel ſulfur, ignem non expertum, aut ladanum, aut toedam;

79 a) Forte σφοδρά.

79b) Sic, ſed ex correctione, πλήθους. Paullo ante, loco ſecundo γὰρ, malim γε.

80) Cod. καθίσαντα. Paullo poſt, λεβίτιον.

81) De utraque ariſtolochia v. Dioscor. 3, 5. 6. p. 173.

82) Sulphur vivum. v. Plin. H. N. 35, 15. Cels. 5, 1. 3. Geopon. p. 857. 953. Dioscor. 5, 124. 374.

83) Dioscor. 1, 128. p. 64.

κένον. βέλτιον δὲ, εἰ ναυτικὸν εἴη, θαλασσοβραχές. 84) καὶ παρακελέυεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ διὰ τοῦ ϛόματος τὸν καπνὸν ἕλκειν πρoθύμως. πολλοὶ γὰρ φλέγμα εκβάλλουσι τοῦτο δράσαντες.

aut ligna Perficae arboris, aut funiculum derafum impones: in genere melior eft nauticus, qui mari fuerit madefactus. homini poftea imperandum eft, ut ore patulo fumum promte attrahat. multi enim, hoc confecto, pituitam excreverunt.

Κ Ε Φ. ιγ.

Περὶ ἐῤῥίνων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τοῖς ἐῤῥίνοις χρώμεθα οὕτως. ἐντίθεται κάλαμος λεπτὸς εὐθύτρητος, εἰς τὸν μυκτῆρα ἐμβῆναι δυνάμενος, μῆκος ἔχων δακτύλων ἕξ. πληροῦται δὲ ἡ τοῦ καλάμου εὐρυχωρία πᾶσα τοῦ φαρμάκου. ἔϛω δὲ ὁ κάλαμος φυσικὸς ἢ χαλκοῦς. ἐμβιβασθέντος δὲ αὐτοῦ, ἐμφύσωμεν 85) κατὰ τὸ ἕτερον πέρας, ἢ ἐμβάλλωμεν τὸ φάρμακον εἰς τὸν μυξωτῆρα. 86) τῶν δὲ ἐντιθεμένων ἐϛὶν ἀπόιλιαν, 87) κυκλαμίνου χυλὸς, ἢ σεῦτλον, ἢ ἐλατήριον λεῖον, κεδραία, 88) καὶ ὅσα ἐϛὶ τῆς ὁμοίας ὕλης.

De iis, quae per nares caput purgant. Ex eodem libro Anthylli. Cap. 13.

Iis, quae per nares caput evacuant, utimur ad hunc modum. calamus tenuis per rectum perforatus, qui in nares indi poffit, quique fit fex digitorum longitudinis, in nares imponitur: tum capacitas tota medicamento implerur. efto autem calamus, aut naturalis, aut aeneus. eo igitur naribus admoto, ex altera extremitate infufflando medicamentum in nares propellimus. quae imponuntur, funt haec: * apoelium, fuccus cyclamini, aut betae, aut elaterium tritum, cedraea, et quaecunque hujufmodi funt materiae.

Κ Ε Φ. ιδ.

Περὶ ἀποδακρυτικῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ὀλίγη χρῆσις ἐϛι τῶν ἀποδακρυτικῶν. 89) χρώμεθα γὰρ ἐπὶ μόνων ὀμμάτων, χρονίως ἐξηραμμένων, ἐπί τε ψωρωδῶν βλεφάρων, ἐπὶ

Ex eodem, de iis, quae per lachrymas purgant. Cap. 14.

Eorum, quae lachrymas cient, exiguus eft ufus. ad oculos enim, diuturno morbo exficcatos, duntaxat, itemque

84) Laudatur, ἀρτιβρεχὴς (fic,) ex βρέχω. Sed hoc per βραχὲς defenditur. Alia funt ex eodem compofita, ut διάβροχος.
85) Aut ἐμφυσῶμεν, aut, ἐμφυσήσωμεν. Mox Codex: ἢ (sic) ἐμβάλλομεν.
86) Habet Pollux lib. II. p. 192. Sext. Empir. p. 26. et alii.
87) Stellula hoc notavit Rasarius, et ad litteram fervavit *apoelium*, quod ignoro. Aliud eft ἀμύλιον. v. indicem.
88) Forte, κεδρία. Frotian. p. 33. κεδρίνῳ ἐλαίῳ· τῇ κεδρίᾳ. Ceterum de medicamentis ἐῤῥίνοις nota funt etiam vocabula ῥινεγχυσία, ῥινεγχυτεῖσθαι, ῥινεγχύτης, quae apud Dioscoridem recordor legere. Ifta tamen loca nunc non poteram reperire.
89) Galen. de comp. pharm. fec. loc. lib. 4. junctim de his memorat ἀποδακρυτικά, ἀποκρουστικά et ἐρρoκολλύρια. Vide Bernard ad Theoph. Nonnum p. 214. Loco proximi γὰρ, malim δέ.

τε ἀτροφίας περὶ τὰ ὄμματα, πρὸς τὸ διϋγρᾶναι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ ὕλην ἐπ' αὐτοὺς ἀγαγεῖν, δι' ἧς εὐτροφήσουσιν. ἔστι δὲ ἀποδακρυτικὰ, τὰ δριμέα τῶν 90) κολλυρίων, τὰ δὲ δι' ὀσφρήσεως κινοῦντα δάκρυα, οἷον σίνηπι, κρόμμυον, σιλφίου ὀπός. τὸν γὰρ καπνὸν παραιτητέον, μειζόνως βλάπτοντα ἢ ὠφελοῦντα.

palpebras scabie oppressas, et, cum oculi non nutriuntur, utimur: ut oculos humore perfundamus, aut materiam ad eos adducamus, qua probe alantur. Lachrymas autem provocant collyria, quae acria sunt: quae vero odoratu lachrymas proritant, sunt, veluti sinapi, caepe, et silphii liquor. Fumus vero, quippe qui magis laedat, quam juvet, evitandus est.

Κ Ε Φ. ιε.

Περὶ διουρητικῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῶν διουρητικῶν ἡ χρῆσις φυλακτέα ἐστὶ ἐπὶ τῶν μαραινομένων ἢ κατεσκληκότων. ἱκανῶς γὰρ διοχλεῖ τοὺς τοιούτους. τῶν δὲ διουρητικῶν, τὰ μὲν διὰ στόματος λαμβάνεται πότημα, 92) τὰ δὲ τῇ βαλάνῳ 93) προσάγεται. χρώμεθα δὲ μάλιστα τούτοις, ἐπειδὰν 94) ὑπερπληθεῖσα ἡ κύστις, καὶ διὰ τοῦτο μὴ δυναμένη περιστέλλεσθαι καὶ κενοῦν τὸ οὖρον. ἐντίθεμεν δὲ εἰς τὴν βάλανον νίτρον ὕδατι διειμένον, 95) ἅλμην, ἁλὸς ἄνθος, χολὴν, κυκλάμινον, κόρην, 96) τὸ ζῶον.

Ex eodem, de iis, quae per urinam inaniunt. Cap. 15.

Urinam moventium usus cavendus est in tabescentibus, aut macie confectis: quandoquidem eos valde perturbat. ex iis vero, quae urinam cient, alia sumuntur ore potui data; alia glandi colis imponuntur. his vero potissimum utimur, cum vesica expleta est, et idcirco contrahi, et vacuare urinam non potest. in glandem vero priapi nitrum aqua resolutum, itemque muriam, salis florem, fel, cyclaminum, et corem, animal, indimus.

Κ Ε Φ. ιϛ.

Περὶ αἱμαγωγῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Χρώμεθα τοῖς αἱμαγωγοῖς ἐπὶ γυναικῶν ἐν ἐποχῇ καθάρσεως. ἔστι δὲ ἀγωγὰ τά τε διου-

De iis, quae sanguinem educunt. Ex eodem libro. Cap. 16.

Utimur iis, quae sanguinem educunt, in mulieribus, quibus menstruae

90) Scribitur κολλύριον et κολλούριον. Monui ea de re in prima mea N. Testamenti Graeci editione ad Apocal. 3, 18. pag. 42.
91) ἐπὶ solum in margine. Recte tamen.
92) Forte, ποτήματα aut πότιμα.
93) Id est, τῷ τοῦ καυλοῦ ἄκρῳ.
94) Deest hic verbum finitum, aut post κύστις, omisso καὶ, legendum δύνηται.
95) Cod. διημένον.
96) Immo κόριν. Κόραι enim non inseruntur βαλάνοις, sed βάλανοι inseruntur κόραις νεογάμοις, legitime, *post*, interdum credo etiam, *ante* benedictionem sacerdotalem. Addidit autem, τὸ ζῶον, quod herba etiam est ejusdem nominis. v. Dioscor. 3, 174. p. 243. Περὶ κόρεων vide Geopon. p. 962. seqq. et Nonnum cap. 43. 56.

ρητικὰ πάντα, καὶ ὅσα θερμαίνει, μὴ μετὰ ξηρότητος, ἀλλὰ μετὰ δριμύτητος. ἐν τούτοις 97) κράμβης ῥίζα ἑψωμένη, πινομένου τοῦ ἀφεψήματος, καὶ μάλιστα τῆς ἀγρίας, καὶ ἔτι μᾶλλον, ἡ τῆς θαλασσίας λεγομένης, καὶ ῥίζα περσέας 98), καὶ ἐλελίσφακος, 99) καὶ πήγανον, καὶ ἀμάραντον ἢ χρυσάνθεμον, καὶ δίκταμνον, καὶ εὐζώμου 100) σπέρμα. κινεῖ δὲ καὶ τὰ πρόσεθα, προσβαλλόμενα τῷ στόματι τῆς ὑστέρας, ὥσπερ, πήγανον λεῖον κατ᾽ ἰδίαν, ἢ μετὰ ἁλῶν, ἢ μετὰ μέλιτος, ἢ ἀνήθου τῆς ῥίζης κεκαυμένης, ἢ σποδιὰ μετὰ μέλιτος, πράσου χυλὸς, ἄγλης 1) προστιθεμένη, σμύρνα λεία ἐν οἴνῳ, ἄμωμον, λαγωοῦ πητύα. 2)

purgationes fuppreffae funt. fanguinem vero educunt ea, quae urinam provocant omnia, et quaecunque non cum ficcitate, fed cum acrimonia calfaciunt. inter haec numeratur braffïcae radix decocta, cujus decoctum potui detur, et praecipue agreftis braffïcae, et magis etiam ejus, quae marina vocatur: perfeae radix, itemque faluia, ruta, amaranthum, chryfanthemon, dictamnum, erucae femen. provocant etiam, quae adhibentur extrinfecus, cum ori vuluae admoventur, ut ruta trita, per fe, vel cum fale, vel cum melle: vel cinis radicis anethi cum melle: porri fuccus, alliorum capita admota, myrrha trita ex vino, amomum, et denique leporis coagulum.

ΚΕΦ. ιζ.

Περὶ ἱδρωτικῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τοῖς ἱδρωτικοῖς χρώμεθα, ἢ ὑπὲρ τοῦ ξηρότητα ἐπιφανείας ἀνεῖναι, γινομένην, 3) ἢ πυρετοῖς, καὶ μάλιστα μαρασμώδεσιν, 4) ἢ ὑπὲρ 5) τῶν κνισμῶν καὶ ὀδαξισμῶν, ἰσχυρῶς ἐνοχλούντων, ἀπαλλάξαι, ἢ 6) ἐναλίψεσιν, με-

De iis, quae fudorem provocant. Ex eodem libro. Cap. 17.

Sudorem moventibus utimur, vel, ut ficcitatem minuamus, quae in fumma cute a febribus, et praecipue tabidis, inducta fuerit: vel, ut pruritus et commorfiones vehementer vexantes amoveamus: vel, in reficiendo poft longum

97) De tribus his generibus vide Dioscor. 2, 146. 147. 148. pag. 137. 138.

98) Dioscor. 1, 187. p. 88.

99) Dioscor. 3, 40. p. 189. ubi tamen eft, τὸ ἐλελίσφακον. Masculino et neutro genere occurrit.

100) Dioscor. 2, 170. p. 346.

1) Ultima fyllaba in προστιθεμένη eft ex correctione. Rasarius videtur cogitasse de ἄγλιθες προστιθέμεναι.

2) Codex: πυτία.

3) Loco ἢ, malim ἐπί.

4) Vide Alexand Trall. lib. VI. cap. 4. Aët. lib. 5. cap. 92.

5) Malim τοῦ, ac refero ad ἀπαλλάξαι.

6) Sine fensu. Corrigendum: ἢ ἐν ἀναλήψεσι. Aegroti enim dicuntur ἀναλαμβάνειν ἑαυτοὺς, eoque fensu dicitur etiam ἀνάληψις. Sed hoc notum eft

τὰ νόσον μακρὰν, κατεσκληκυίας τῆς ἐπιφανείας. χρώμεθα δὲ καὶ ἐπὶ ἀτροφίαις καὶ 7) ἐπὶ παρέσεσι, καὶ ἐπὶ ἀπεψίᾳ, καὶ 8) ὑδροπίᾳ, τῇ κατὰ 9) σάρκα, καὶ ἐφ' ὧν ἐπανάστασις γίνεται περὶ τὴν ἐπιφάνειαν, σχετικῆς προηγησαμένης, ἤτοι διαφθορᾶς, ἢ βρώματος δριμύτητος. ἔστι δὲ τῶν 10) ἱδρωτικῶν, χαμαίμηλον, ξηρὸν, λεῖον, ἐπιπασσόμενον ἐλαίῳ, τῆς ἐπιφανείας εὐτόνως ἀνατριβομένης· σέσελι 11) Μασσαλιωτικὸν, πύρεθρον, κάγχρυ, ἄνισον, ὁμοίως ἐμπασσόμενον ἐλαίῳ, νίτρον ὀπτὸν, μὴ πάνυ λεπτὸν, ἀλλὰ κριμνῶδες, σὺν τῷ ἐλαίῳ, ἁλὸς ἄνθος συγκιρνώμενον ἐλαίῳ, ὀπὸς Κυρηναϊκὸς σὺν ὕδατι διειμένος, εἰς ἀνάτριψιν τοῦ σώματος παραλαμβανόμενος, καὶ πινόμενος, μέγεθος, ὅσον ἐρεβίνθου.

morbum corpore, ubi ſumma cutis exaruit. Utimur pari modo eiſdem, ubi corpus ex alimento fructum nullum fert, et in corporis extenuatione, et in cruditate, et hydrope, qui ἀνὰ σάρκα nominatur, et in quibus eruptio aliqua in ſumma cute excitatur, cum aut corruptio praeceſſiſſet, aut cibi acrimonia. Sudorem autem provocant haec: chamaemelum ſiccum tritum, oleo inſperſum, et ſummae cuti valide confricatum: ſeſeli Maſſilienſe, pyrethrum, cachry, aniſum, ſimiliter oleo inſperſum, nitrum toſtum, non nimis tenue, ſed craſſiuſculum cum oleo: ſalis flos oleo temperatus: liquor Cyrenaicus aqua dilutus, corpori infricatus, et ad ciceris magnitudinem epotus.

Κ Ε Φ. κβ.

Ἐκ τῶν Διοκλέους. Ἐμετικά.

Τῶν ἐμετικῶν δὲ καλουμένων, τὰ μὲν φαρμακώδη καὶ δραστικώτερα λίαν, οὐδὲ 12) δεῖ προσίεσθαι· χρῆσθαι δὲ τοῖς οἰκείοις μάλιστα τῆς συνήθους διαίτης. εἴη δὲ ἂν τῶν τοιούτων, τὸ ἀπόβρεγμα τῶν σικυῶν, τῶν ἁπαλῶν, κατατμηθέντων εἰς ὕδωρ, 12) ᾧ κεράννυμεν τὸ πινό-

Ex Diocle. De iis, quae ad vomitum valent. Cap. 22.

Ex iis, quae vomitum provocant, quae medicamenti vim habent, quaeque efficacia ſunt, non debent adhiberi: utendum vero eſt familiaribus, et praeſertim, quae conſuetae victus rationis ſunt. hujuſmodi erit dilutum cucumerum tenerorum et in fruſta ſecto-

---

7) Sic correxi. Codex: παραίτεσιν. Miror, cur non adeo ſcripſerit, παραινέσεσιν. Hoc ſaltem Graecum erat.

8) Hoc nec graecum eſt. Sed nec ὑδρωπία recordor legere. Ὑδρώπισις occurrit et ὑδρωπισία. Erotian. p. 49.

9) Plura enim genera ſunt. Quae hic memoratur, ab Hippocrate appellatur, ὑποσαρκίδιος.

10) Ita correxi. In Codex: δριμύτητός ἐστι τῶν ἱδρωτικῶν. χαμαίμηλον. κ. τ. λ. quae eſt perverſa diſtinctio.

11) Dioscor. 3, 60. p. 199. μασσαλεωτικόν. Tamen μασσαλιῶται vocantur.

12) Ab δεῖ ad δὲ in margine leguntur ſolum, ab alia manu.

μενον μετὰ τὸ δεῖπνον χλιαρὸν, 13) ησφαινου τοῦ αἰώδους ἀφεψήματος τὸ ὕδωρ πινόμενον ὡσαύτως, ἢ ἄλευρον καθαρὸν, μὴ λίαν 14) κάθεφθον μετὰ μέλιτος ῥοφούμενον, καὶ πρὸ τοῦ δείπνου, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἢ σκόρδα 15) ὀπτὰ μετὰ μέλιτος ἐσθιόμενα, ἢ σίσαμα 16) πεφρυγμένα καὶ τετριμμένα μελικράτου τρισὶν ἡμικοτυλίοις διακεχυμένα. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα χλιαρὰ καὶ πυκνῶς δεῖ λαμβάνειν. ῥᾷτα δ' ἄν τις καθήμενος ἐμοῖ, ἢ ὀρθός. δεῖ δὲ μὴ βιάζεσθαι, προθυμούμενον πάντα ἐξεμεῖν ἀκριβῶς, ἀλλ', ὅταν κενωθῇ τὶς ἱκανῶς, ἐᾷν, μηδὲ ἐπιπίνειν μεταξὺ μηδὲν, ἢ 17) μικρὸν, ὀξηρὸν δὲ, ἐμούμενον, ὕδωρ χλιαρὸν ἐπιπίνειν. μετὰ δὲ τὸν ἔμετον, τὸ δοκοῦν εὔλογον εἶναι, καθάπερ ἀγγεῖον διανίψαι τὴν κοιλίαν, πιόντα μελίκρατον, ἢ ὕδωρ πολὺ, καὶ πάλιν ἐμέσαι, ἢ 18) μὴ προσίεσθαι. προχεάμενος δὲ πρὸς τὸ πρόσωπον ὕδωρ, καὶ τὸ στόμα διακλυσάμενος οἴνῳ ἀκράτῳ χλιαρῷ τρισὶ κυάθοις ἀνακογχυλιάζεσθαι κατὰ μικρόν.

rum, et aqua maceratorum: quâ deinde temperemus potum, quem a coena tepidum fumamus. itemque aqua decocti * fphaeni, eodem modo pota: aut pura polenta non admodum cocta, cum melle in forbitione fumta, et ante, et poft coenam. aut allia tofta ex melle fumta. aut fifama fricta, tritaque et tribus melicriti femiheminis perfufa. Haec omnia, et tepida, et aceruatim fumenda funt. ac facilius quoque fedens, quam ftans, quifpiam evomet. non debet autem ad vomitum incitatus cogi, ut omnia exquifite evomat: fed, ubi fatis fuerit evacuatus, tum ceffandum: nec interim quicquam, vel exiguum, bibendum. Qui vero aridum vomit, is debet aquam tepidam fuperbibere. cumque tantum vomuerit, quantum effe confentaneum videatur, tum ventrem, tanquam vas quoddam, lavet, potu melicrati, aut aquae permultae, et iterum vomat: si non, faciem aqua perfpergat, et os vino mero et tepido colluat, et tribus cyathis ejufdem paulatim gargarizet.

Κ Ε Φ. κγ.

Ἐκ τῶν Ἀρχιγένους. Περὶ ἐμέτων ἀπὸ σιτίων.

Archigenis. De vomitibus a cibo excitatis. Cap 23.

In quo interpretando fuit propemodum divinandum.

Ἐμέτου 19) δὲ, τοῦ ἀπὸ σιτίων, ὑπὸ ἀνάγκης μὲν μὴ δε ἠθίσης. ὄνησις δὲ θαυμαστὴ

Vomitus a cibo non confuetudine, fed neceffitate, commovetur. mirabilis

13) Ita ad litteram, ac fine accentu. ἢ legendum esse, intelligitur. Sed eo folo nihil proficimus.
14) Hoc et fuperius occurrit. Cod. κάτεφθον.
15) Ita Erotian. p. 55. Diog. Laërt. p. 229. Alibi legitur σκόροδον.
16) Notatur hoc etiam. Sed plerumque eft, σήσαμον.
17) De emendatione hujus loci despero. Dubito de, μηδὲ μηδὲν, ac deinde addito, ἢ μικρὸν. ὀξηρὸν et ἐμούμενον etiam dubia funt. Rasarii interpretatio arbitraria eft.
18) Sic omnia.
19) Rasarius quid de hoc capite censuerit, ipse indicavit. Vanis conjecturis equidem nemini moleftus esse volui. Repraesentavi tamen omnia, ut funt in Codice, ad literam, fpiritus et accentus. Rasarius voluit, δι' ἔθους, ut mox εἰς ἔθος.

δὶς ἢ τρὶς ἀσὰν παρίκη κατὰ μῆνα παραλαμβάνειν. καὶ γὰρ καὶ τὸ δι᾽ ἀνάγκην ἐπίμετρος τὶς ἀκολουθεῖ ῥαςώνη. ἀφ᾽ ἧς προήχθησαν ἤδη τινὲς καὶ εἰς ἔθος ἐνδελεχοῦς ἀποφορτισμοῦ τῶν σιτίων. οἱ μὲν ἀκριβῆ οἱ δὲ ὁλοσχερῆ καταςῆναι, καὶ ἀμελῆ εἰσὶν οἱ μηκέτι τῶν δυσχερῶν σφόδρα ἀμαύρως 20) τῶν ἀπὸ τοῦ κάλου. ἀλλ᾽ ἔγωγε οὐκ ἂν οὐδὲ ἐπὶ σαφέσι τοῖς ἐπάθλοις τοιοῦτον τέμοιμι φάρμακον ἀνδρὶ καθαρίῳ τέ καὶ οὐ 21) κεν ἀδυνάτῳ τὴν ἐγκράτειαν τιθεμένῳ. ὑπαλλαγὴ γὰρ ἂν εἴη τόπῳ ἑτέρου νοσήματος. ἑῶ τὸ βδελυρὸν ἔωτα ἀτροφίας ἀμόρφας ἀτονία δεινὴ πικριάνθους μελαγχολώδης δύσπνοια κακοσιτία. ἔνδεια μὲν ἡδονῆς· ὑπερβολὴ δὲ ἐπιθυμίας καὶ παρήθησαν δὲ ἐνίοις οἱ ςόμαχοι ὥςε αὐτίκα ἀποῤῥίπτειν τὸ εἰσενεχθὲν πρὶν ἐνᾶσθαι τε αὐτοῦ ἢ διὰ ταλαιπωρίας ἀῤῥήτου τινὸς αὐτὸν ἀνεμᾶσθαι οὐκέτι δακτύλοις. ἀλλὰ σπάθαις εἰς ἑαυτὸν σχεδὸν καθιεμέναις τὴν γαςέρα. καὶ τὸ ὑπολειφθὲν ψιχίον ἀνέθοτε ὅσον τὸ πᾶν βαρεῖ καὶ φθαρεῖται μὲν ῥαδίως τε καὶ ἀλλοκότως πέσσεται δὲ οὐδαμῶς οὐδ᾽ ἕν. αἱ μὲν ὑποχωρήσεις δυσκωλύειν διαάμετροι. ὀδύναι δὲ καταλαμβάνουσι ελληςαὶ 22) αἱ μὲν ἐντεῦθεν αἱ δὲ ἄλλοθεν ἑτοίμῳ πρὸς ἐπηρείαν ὄντι τῷ σώματι ἐπιφυομένου παντὸς αἰτίου. καὶ αἱ διαθέσεις μὲν ἐνίοις ἐμφωλεύουσι μόνον ὑπὸ τῆς κοιλίας τῶν παρο-

autem utilitas inde conſequetur, ſi bis, terve in menſe cieatur. nam et ex eo, quod neceſſitate ac propemodum vi provocatur, facilitas quaedam conſequitur, a qua nonnulli iam eam conſuetudinem ſibi acquiſiverunt, ut onus ciborum continuum, alii exquiſite, alii vero plane depoſuerint. ſuntque admodum negligentes ii, qui non dant operam, ut quae vehementer eis moleſta ſunt, et praeſertim, quae a * colo procedunt, extinguant, et ad nihilum redigant. ego tamen ne in his quidem, perſpicuis praemiis, quae propoſita ſunt, ullum tale medicamentum homini puro, et qui temperantiam ſeruari poſſe putet, ſuaderem. eſſet enim commutatio, ut alteri morbo locus daretur: et alicui quidem deteſtandus, alicui ἀτροφία, cum ex alimento nullum fructum corpus fert: alii deformitas, aut gravis imbecillitas. amarae bilis vitia, itemque atrae bilis, difficultas reſpirationis, vitioſa nutritio. defectio voluptatis, redundantia cupiditatis. Ac nonnulli ita ſtomachi aſſueti ſunt, ut ſtatim id, quod ingeſtum ſit, reiiciant prius, quam ex eo utilitatem ullam percipiant: vel propter malum quoddam, quod explicari non poſſit, ipſum vomant. idque non digitorum provocatione, ſed rudiculis quibuſdam in ipſum ferme ventriculum iniectis. idque, quod relictum eſt, aeque ac totum gravat, et facile et abſurde corrumpitur, neque unquam concoquitur. Praeterea alui ſeceſſiones immo-

20) Hic in marg. a manu recentiori additum: ἐπειςαθῆσαν (ſic) μάλιςα. Antea, vers. 1. forte παρήκη, aut παρήκοι. Mox malim, τῷ δι᾽ ἀνάγκην.

21) οὐκ ἐν voluit. Sed fruſtra hic ſit, ſi quis aut conjecturam, aut emendationem interpoſuerit.

22) Prius αἱ μὲν punctis notatum, ut tollendum.

ξυσμῶν παρακοπέντων. αὖθις δὲ ἂν ἐξεφάνησαν ὅτε ςενὴ ἢ εἰς βοήθειαν ἀπεργασαμένη πιθεὶς ἐγκράτειαν καταλιπὼν εἰς τοιοῦτον κακῶν ἐςίαν καταβαίνειν. 23)

Κ Ε Φ. κε.

Ἐκ τῶν Λύκου. Ὕλαι κλυσμῶν ἐπὶ δυσεντερίας. 24)

Τὰ ἐν ταῖς δυσεντερίαις γινόμενα, τὰ μὲν αὐτῶν οὐδ' ἡντιναοῦν προσοῦσαν ἔχει φλεγμονήν· οἷς δὲ καὶ σύνεςι φλεγμονή. γνωρίσματα δὲ ἑκατέρων τάδε ἐςίν. ἡ μὲν ὀδύνη περιττοτέρα προσοῦσα, καὶ πυρετοί τινες γιγνόμενοι, φλεγμονὰς ἀποφαίνουσι τοῖς ἕλκεσιν ὁμοῦ εἶναι. ἅπαντες δὲ οἱ πυρετοὶ καὶ ὀδύνη οὐκ ἰσχυρὰ οὖσα, πρόσω φλεγμαίνοντός ἐςι τῶν ἑλκῶν. ἢν μὲν οὖν πρὸς τοῖς ἕλκεσιν ὑπάρχῃ ἡ φλεγμονὴ, οἷδε οἱ κλυσμοὶ ἐπιτήδειοι, φακῆς χυλὸς, ἤτοι αὐτὸς μόνος, ἢ καὶ εἰς σχοίνου τι, ἢ καὶ μυῤῥίνης συνεψεῖσθαι, τῇ φακῇ δὲ, οἷα ἂν ᾖ. καὶ μήλων Κυδωνίων ἀφέψημα. ἑψῶνται δὲ καὶ πυροὶ καὶ ὄρυζα καὶ χόνδροι, ἐν ἕκαςον τούτοις 25) ὁμοῦ μήλοις ἢ συμφύτου 26) ῥίζαις ἢ κυτίνοις. 27) ἔςω δὲ οὐ πολὺ μέρος οἱ κύτινοι. καὶ

derate meherculc perturbant, doloresque duri, partim hinc, partim aliunde, exoriuntur, corpus occupantes: cum praesto sit et paratum corpus, ut iniuria a quacunque causa afficiatur. et morbi etiam, in quibusdam latitant accessionibus a ventre intercisis: contra vero sese efferunt, cum angusta est via, per quam auxilium afferatur: cum quispiam ita animum inducit, ut relicta, et pro nihilo ducta, temperantia, in hujusmodi cumulum malorum cadat.

Ex Lyci commentariis. Materiae ad clysteres dysentericorum. Cap. 25.

Dysenteriae, hoc est, tormina intestinorum quaedam sunt hujusmodi, ut nullam inflamationem adjunctam habeant, quidusdam vero etiam inflammatio sit conjuncta. utriusque generis hae sunt notae. dolor ergo nimius, et febres quaedam accedentes, inflammationem cum ulceribus subesse significant. omnes vero febres et dolor non vehemens absque inflammatione, ulcera esse declarat. Si ergo ad ulcera accesserit inflammatio, clysteres hi convenient: succus lenticulae, vel per se, vel cum lenticulis lentisci portio, aut myrti decoquatur: vel ipsae solae decoquantur. Facit ad idem Cydoniorum decoctum. decoquuntur etiam triticum, oryza, et alica: cum quibus singulis decoquimus

---

23) Nugarum jam satis est.

24) In principio Codicis, in indicibus, legitur, δυσεντεριῶν. De Lyco vide Fabric. bibl. gr. Vol. XIII. p. 311.

25) Forte, τούτων.

26) v. Dioscor. 4, 9. 10. p. 248. 249. Ab aliis πέπλος et πέπλιον appellari, monet Erotian. p. 40.

ἔστι κλύσμα ἐπαρκέστατον, τὸ 28) ἐξ ὁτουοῦν τούτων πεποιημένον. καὶ τὰ ἄλλα δὲ, ὁπόσα στύφει, εἰ μὲν ὑγρὰ ᾖ, αὐτά ἐστιν ἐπιτήδεια· ἢν δὲ ξηρὰ, 29) ἐψώμα τῶν τηιμιοιωντεδειφθεῖραι τὴν δύναμιν αὐτῶν. πολλὰ δὲ ἐστι πάνυ, τὰ τοιαῦτα. ἢν δὲ ἀποῦσα ἡ φλεγμονὴ τῶν ἑλκῶν τύχῃ, τὸ μὲν γένος κἀνταυθοῖ τῶν κλυσμάτων ταὐτὸν, μικρῷ δὲ πλεῖον ἐπιτετᾶσθαι δεῖ τὸ στῦφον, οὐ μὴν πάνυ γε πολλῷ. κἀπὶ τούτων γὰρ ἡ παρὰ 30) τοῦ μετρίου στύψις ὀδαξισμόν τε ἐμποιεῖ καὶ ἐρεθίζει τὰ ἕλκη, καὶ, ἤτοι εἰς τὸ φλεγμαίνειν ἄξει αὐτὰ, ἢ εἰς τὸ ὑγραίνεσθαι. οἵδε μὲν οὖν ἐπὶ τούτων ἁρμόττουσι κλυσμοί. διαφορὰ δὲ ἄλλη δυσεντερικῶν, καὶ ἥδε ἐστι. τὰ ἕλκη ἐνίοτε, τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις, σήπεται· τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἧττον. γνωρίσματα δὲ τῶν σηπομένων τάδε ἐστίν. ὀδμὴ τῶν ἀπιόντων 31) δυσχερὴς καθέστηκε· τὸ δὲ χρῶμα αὐτῶν πρὸς τὸ πέλιον καὶ τὸ μέλαν τέτραπται. ἐπὶ τούτων οὖν ἐπιτετᾶσθαι 32) δεῖ τοὺς στύφοντας τῶν κλυσμῶν. οἶνος οὖν ἔστω κλύσμα, ὅστις ἂν φαίνηται στύφων μάλιστα. ἐνεψείσθω δὲ αὐτῷ ῥοῦς σκυτοδεψικὴ, βάτου κλῶνες, ἢ μυῤῥίνης, ἢ κικίδες, ἢ ῥοιᾶς φλοιὸς, ἢ αὐτὸς ὁ

aut mala, aut symphyti radicem, aut flores malis Punici. quorum florum non debet magna portio simul decoqui. efficacissima haec ablutio ad partem firmandam erit. His confectis, caetera omnia, quae constringunt, si humida fuerint, conuenient: sin vero arida, in aliqua re decoquentur, quae illorum corrumpere facultatem non queat. suntque hujusmodi quamplurima. Si vero ulcera sint inflammationis expertia, idem genus ablutionum erit accommodatum: caeterum vis adstringendi erit parum intendenda. non tamen multo maior esse debet: quandoquidem in his quoque adstrictio modum excedens, et mordicationem affert, et ulcera proritat, et eo adigit, ut vel inflammentur, vel humectentur: ex quo fit, ut hujusmodi ablutiones hisce dysenteriis conueniant. Est porro alia dysenteriae differentia, ut ulcera quandoque in ipsis intestinis computrescant, partim magis, partim minus. putrescentium signa sunt haec. odor eorum, quae exeunt, teter, color ad lividum et nigrum vergit. ergo in hoc genere facultas adstrin-

---

27) Dioscor. 1, 152. p 77.

28) In Cod. est: τὸ ἐξοτουοῦν τούτων πεποιημένων. Rasarius hic cogitavit de τονοῦν, ac vocabula male disjunxit. Ὅτου, loco ὅντινος, item ὁτουοῦν satis nota sunt. Inferius sectione 3. hujus capitis occurrit ὅτῳ οὖν. Nam et sic scribitur.

29) Ita omnia in Codice, istud etiam vocabulum, quod ex pluribus confluxit, ac unum solum accentum habet. Sed istud vocabulum subnotatum est lineola, et in marg. legitur: μὴ οἷων τε. Ego conjicio: ἑψήματος δεῖ τῶν μὴ οἵωντε διαφθεῖραι τήν. Aut, ἑψημάτων τινὸς δεῖ τῶν μή.

30) Credo, aut παρὰ τὸ μέτριον, aut ὑπὲρ τοῦ μετρίου.

31) Excrementorum.

32) Paullo ante hoc occurrit. Sed hic Codex exhibet ἐπιτεθᾶσθαι.

33) Scriba: ἐνηψείσθω δὲ αὐτῇ, quae correxi. Mox Codex: σκιτοδεψική. Dicitur etiam βυρσοδεψικός. Dioscor. 1, 147. p. 74. omnino hic legendus.

χυλὸς τοῦ 35) ῥοῦ τοσοῦτος, διειμένος τῷ οἴνῳ, ὡς πόριμον τὸ κλύσμα διὰ τοῦ κέρατος εἰς τὸ ἔντερον ἰέναι. καὶ χυλὸς δὲ φακῆς ἱκανὸς γένοιτο τὰς αὐτὰς παρασχέσθαι χρείας, εἰς τὸ συμμιγνύναι τοῖς εἰρημένοις. τὰς δὲ κικίδας, ἢ τοὺς φλοιοὺς τῆς ῥοιᾶς, εἴτις ἀφαυήνας 36) καὶ κόψας ὡς ὅτι λεπτότατα διασήσας 37) ἐμπάσας τῷ χυλῷ τῆς φακῆς κλύζοι. ταῦτα μὲν οὖν ἐπιτήδεια πρὸς τὰ μετρίως σηπέμενα. πρόσω δὲ χωροῦντος τοῦ κακοῦ, καὶ τῆς σηπεδόνος ἰσχυροτέρας γινομένης, ὥστε καὶ ἶνας 38) ἀποχωρεῖν τῶν ἐντέρων, ἤ τινας 39) χιτῶνας, οὐκέτι αὐτῶν 40) μόνων τῶν στυφόντων τὸ 41) ἔργον εἴη ἄν· ἀλλὰ τῶν ἐσχάρας 42) ποιησόντων φαρμάκων τὸ ἔργον ἐστί. χρὴ δὲ πάνυ εὐλαβῶς ἥκειν ἐπὶ ταῦτα. πολλαχοῦ γὰρ ὁμοῦ τῇ σηπεδόνι φλεγμονὴ οὖσα ὑπὸ τῶν φαρμάκων, ἄγαν ἰσχυρῶν ὑπαρχόντων, ἐπὶ μέγα ἤρθη. δεῖ δὴ τοίνυν μὴ μάλα ἑτοίμως ἰέναι ἐπὶ

gens augenda eft. fiat igitur clyfter ex vino, quodcunque maxime adftringens videatur. in eo rhus coriariorum decoquatur, itemque rubi ramufculi, aut myrti, aut gallae, aut punicae cortex, vel ipfe rhois fuccus tantus vino dilutus, quantus fatis fit, ut ablutio in inteftinum per cornu importetur. fuccus etiam lenticularum fatis erit ad hunc ufum praeftandum, ut iis, quae dicta funt, commifceatur. Gallae vero aut cortices punicae, fi quis eas ficcaverit et contuderit ita, ut in tenuiffimum pollinem redigantur, et cribro traiiciat, et fucco lentis admifceat, apte per clyfterem iniicientur. Haec igitur conueniunt iis, quae modice putrefcunt. ubi vero malum procedit, maiorque putredo efficitur, atque adeo augetur, ut fibrae quaedam, aut etiam tunicae inteftinorum abfcedant: tunc non iam folum adftringentibus opus eft, fed medicamentis quoque, cruftas inducturis, in quibus caute admodum eft progrediendum. plerumque enim cum una cum putredine conjuncta fit inflammatio, a medica-

34) Scribitur etiam κηκίς. Ita, ni fallor, fuperius. Vide mox.

35) Rasarius videtur maluisse, τῆς ῥοιᾶς.

36) Cod. ἀφχύνας. Eft ab ἀφαυαίνω, quo utitur Arrian. p. 344. et Philo multoties, ut alios filentio praetermittam.

37) Codex διασείσας, ab διασείω. Correxi διασήσας, ab διασήθω. Utitur hoc ipso διασήσας Dioscor. 5, 26. p. 335. Galen. in Glossis p. 94. διασεσησμένων καὶ λεπτῶν ἀλεύρων. σήθειν multoties eft in Geoponicis. κατασήθω. Cinnam. p. 267. Mox Codex, ἐμπάσσας.

38) Supra hoc eodem fenfu occurrit de urina, ejuscemodi excernente. Germanice dixerim, *Fasern*. Memoriae tamen errore poteft accidere, ut hoc, non in his libellis, fed apud Rufum Ephefium legerim, quem modo edendum curo. Exposui de hoc vocabulo, fed diverso fenfu, in mea homiliarum Chryfoftomi editione Misenensi 1792. 8. Vol. II. p. 32. 33. Scribitur etiam ἶνας.

39) De hoc ipso memini legere χιτώνια.

40) αὐτῶν malim omittere.

41) Id eft, ἡ θεραπεία.

42) v. Galen. Meth. med. lib. 5. cap. 4. Celsus V, 26. *cruftas* reddidit graecum vocabulum. Pollux p. 465. Geopon. p. 1161. Mox hic eft, ἰσχαροῦν.

τὴν διὰ τούτων βοήθειαν· ἀλλὰ τηνικαῦτα, ὁπότε, ὑπερβιβαζομένου 43) τοῦ κακοῦ, ἰσχυροτάτη ἀνάγκη ἤδη καταλαμβάνει. ἀριθμὸς δὲ καὶ τούτων τῶν κλυσμῶν ὑπέρπολύς ἐστιν. ἐγὼ δὲ οὐχ ἅπαντας ἀναγράψω, ἀλλ' ὁπόσοι πεῖραν διδόντες ἐκρίθησαν εἶναι ἄριστοι, καθάπερ καὶ οἱ πρόσθεν ἀναγραφέντες. 44) εἷς μὲν δὴ οὗτος. στυπτηρίας τῆς σκληρᾶς μοῖραι δύο καὶ ῥοιῶν τοῦ καρποῦ, ἢ τοῦ φλοιοῦ μοῖρα μία. ξηρὸς δὲ ὁ φλοιὸς ἔστω. ταῦτα λεῖα πάνυ γινόμενα, φακῆς χυλὸν μιγγύναι καὶ κλύσμα ἀγαθὸν τῶν ἤδη σηπομένων ἐστίν. ἔστι δὲ οὐχ ἰσχυρότατον, ἀλλ' ἐν μεταιχμίῳ τῶν στυφόντων καὶ ἐσχαρούντων. 45)

mentis nimium vehementibus magnopere augeri consuevit. ergo non ita statim ad horum remediorum auxilium confugiendum est: sed tum denique, cum malum ita transgressum est, ut summa necessitas nos talibus uti cogat. Hujus quoque generis ablutionum numerus est maximus. at ego non omnes adscribam, sed eas tantum, quae usu comprobatae, ut sunt etiam eae, de quibus ante dixi, praestare caeteris existimantur. Una igitur ad hunc modum ablutio per clysterem efficitur. Aluminis duri partes duae, mali Punici fructus aut corticis pars una: cortex aridus esto. his diligenter tritis lenticulae succum miscebis, et ablutionem admodum accommodatam iis, quibus iam ulcera computruerunt, iniicies. eaque nec vehementissima erit, sed inter adstringentes et crustam inducentes quodammodo media.

Ἄλλο. 46)

Ἀρσενικὸν καὶ στυπτηρία λεῖα, καὶ ταῦτα τῶν τινὶ στυφόντων ὑγρῶν συμμιγέντα, ἐνίεται. οἱ δὲ καὶ χάρτου σποδιὰν προσμιγνύουσι τούτῳ.

Alius clyster. Auripigmentum et alumen trita, alicui adstringenti humori commixta infunduntur. cui nonnulli chartae cinerem praeterea admiscent.

Ἄλλο, καὶ μάλα εὔρωστον.

Ἡ τοῦ χάρτου σποδιὰ καὶ τὸ ἀρσενικὸν καὶ ἄσβεστος 47) κονία. ταῦτα ἴσα συμμιγνύηται ὅτῳ οὖν τῶν εἰρημένων στυφόντων ὑγρῶν.

Alius admodum validus. chartae cinis, auripigmentum, calx viva, paribus portionibus alicui ex praedictis humoribus adstringentibus admiscentur.

---

43) Hoc interpretatus est Rasarius. Equidem malim, *ὑπερβιαζομένου*. *καταλαμβάνει* est, *obtinet*. Forte, *καταλαμβάνοι*. Mox est *ἀριθμοῦ*, quod correxi. Superius dixit: *πολλὰ δέ ἐστι πάνυ, τὰ τοιαῦτα.*

44) Codex: *ἴσμεν* (sed in marg. *εἷς*) *δὴ οὕτως.*

45) Vide hic notam 42. 47. 55. Quae hic cum indicibus deinceps leguntur ejusdem Lyci de clysteribus, ea Rasarius junctim exhibuit.

46) Nimirum *κλύσμα*.

47) Vide omnino Dioscor. 5, 133. p. 379 380. ubi ei tribuit *δύναμιν ἐσχαρωτικήν*.

Ἄλλο, καὶ μάλα εὔρωστον.

Σιδίου 49) φλοιοῦ καὶ κικίδων, ἀριστολοχίας, πάνακος, καδμίας, 50) σχιστῆς στυπτηρίας, λιβανωτοῦ, ἁλῶν ὀρυκτῶν, ἰοῦ, στυπτηρίας στρογγύλης, ἑκάστου μοῖρα ἴση, τῆς καδμίας διπλάσιον. ταῦτα σύμπαντα κόπτεται καὶ λειοῦται ὁμοῦ ὄξει, ὄνπερ τρόπον τὰ ὀφθαλμικὰ ποιεῖται φάρμακα, ἔσω μάλιστα γίνεται λεῖα, κἀπὶ τὰ 51) ἀφαυγανθιορμένα, καὶ κύκλῳ πλάττονται, καὶ ἐς αὐτὴν χρείαν λειοι γιγνόμενοι τῷ τῆς φυλακῆς 52) χυλῷ μίγνυται. τὸ δὲ πλεῖον καὶ τοὔλαττον πρὸς χρῆμα ὁρῶντι 53) βουλεύεσθαι ὑπάρχει.

Ἄλλο κλύσμα.

Κονίας ἀσβέστου, ἀρσενικοῦ, 54) σανδαράχνης, χάρτου κεκαυμένου, χαλκίτεως, 55) ταῦτα ἴσα. λεῖα δὲ χρὴ καὶ ταῦτα εἶναι, καὶ συμμιγέντες ὄξους, ποιεῖσθαι 56) τροχίσκους. ἢν δὲ ἡ χρεία καταλαμβάνῃ, μυῤῥίνης ἀφεψήματι διαλύειν. τοῦτο τὸ φάρμακον ἄμεινόν ἐστι.

Ἄ λ λ ο.

Κλύσμα πάνυ ἀγαθὸν, 57) καὶ τὴν ἀσφάλειαν προσοῦσαν ἔχει.

Alius, qui ipſe quoque valde eſt efficax. Corticis punicae, et gallarum, ariſtolochiae, panacis, cadmiae, aluminis ſciſſilis, thuris, ſalis foſſilis, aeruginis, aluminis rotundi, ſingulorum pares portiones: cadmiae vero duplum. haec omnia contunduntur, et ſimul omnia ex aceto laevigantur, ut fiunt medicamenta, quae ad oculos valent. tenuiſſime namque laevigantur: tum coniecta in mortarium, in paſtillos rediguntur, et cum uſus poſtulat, iterum laevigantur, et ſucco lentium commiſcentur. major autem minorve copia adhibenda eſt, ut rei neceſſitas exigit.

Aliud. Calcis vivae, auripigmenti, ſandarachae, chartae combuſtae, chalcitidis pares portiones, in pollinem redigantur: et aceto admixto paſtillos confice. ubi uſus poſtulat, myrti decocto diſſolue: et medicamentum hujusmodi eſt praeſtantius.

Aliud admodum bonum, et cui conjucta ſecuritas eſt.

---

48) Forte, συμμιγνύοιτο.
49) Codex: σίδιον. v. Dioscor. I, 153. p. 77. Galen in Gloss. p. 94. in σιδιοειδές. Geopon. p. 1110. 1121. 1156. Alciphr. p. 426. τῶν ῥοιῶν τὰ περικάρπια, ἃ σίδια ἡμῖν τοῖς Ἀττικοῖς προσαγορεύειν ἔθος.
50) Scribitur etiam καδμεία. Dioscor. 5, 84. p. 349.
51) Ita Codex. Monſtrum hoc vocabuli. Equidem videor mihi deprehendere veſtigia vocis ἀφαυανθέντα. Forte etiam legendum κἄπειτα ἀφαυ. Mox, omisso καὶ, correxerim, περιπλάττεται. Et ἕως, pro ἔσω, paullo ante.
52) Sic Codex. Forte, φακῆς.
53) Cod. ὀρόντι. Sic.
54) Cod. ἀῤῥενικοῦ.
55) Dioscor. 5, 115. p. 369. 370. Huic etiam tribuit δύναμιν ἐσχαρωτικήν. Dicitur etiam χαλκίδιος. v. Galen in Gloss. p. 69. 86. 96. 103. ἐσχαρωτικὸς mox etiam hic occurrit, et inferius: ἐσχαροῦντα φάρμακα
56) Codex: ποιεῖται.
57) Credo interponendum, ὃ.

Ῥόδων ἄνθους, ὀποῦ μήκωνος, ἀκακίας, κόμμεως, 58) βαλαυςίου 59) ὑποκυςίδος χυλοῦ, τούτων ἑκάςων μέρη τρία. κικίδος, ἀρνογλώσσου σπέρματος, τούτων ἑκατέρου ἀνὰ δύο μοῖραι. λυκίου ἰνδικοῦ. 60) ἢν δὲ ὁ χυλὸς, ὁ τῶν ῥόδων, μὴ εὔπορος ᾖ, τρεῖς ἂν ἀπόχρως αἱ 61) μοῖραι τῶν φύλλων γένοιντο αὐτῷ. λειοῦται ταῦτα. ἀρνογλώσσου χυλὸς, καὶ κυκλίσκοι 62) πλάττονται, ςαθμὸν ἔχοντες δραχμὴν μίαν. περὶ τῶν τοιούτων δὲ πάντων φαρμάκων εἰδέναι χρὴ, ὡς, ὁπόσα μὲν τὰ καυςικὰ καὶ ἐσχαρωτικὰ πλεῖςα καὶ ἰσχυρότατα ἐν τῇ συμμίξει ἔχει, τούτοις εὐλαβέςερον χρῆσθαι δεῖ, δι' ὑποψίας τὸ σφαλῆναι ἐχόντων. ὁπόσα δὲ πλείονα τῶν ςυφόντων μοῖραν ἔχει, τούτοις εὐθαρσεςέρως 63) χρῆσθαί ἐςι. ἤν τι γὰρ καὶ παροραθῇ, τὸ βλάβος οὐ χαλεπὸν ὑπαντᾷ ἐκ τούτων. ἤδη δέ που καὶ τοιόνδε ἐν δυσεντερίαις ὤπται προσαψάμενον. τυχαιων τινὸς τὸ ἕλκος τῶν ἔσω τοῦ ἐντέρου ἀγγείων, μειζόνως ὑπεργασαμένων, αὐτὸ αἷμα ἀποκρίνεσθαι ἐποίει. καὶ πῇ μὲν ἤισι πεπηγὸς τὸ αἷμα, πῇ δὲ, ἀπαγές. ἐπὶ τῆς τοιαύτης περιςάσεως οἱ κλυσμοὶ ἐπιτήδειοι οἱ ςύφοντές εἰσιν. ἔςι δὲ καὶ τοιάδε τὶς ἐν δυσεντερίαις διαφορά. τὰ ἀπιόντα ἰσχυρῶς, ἐπ' ἐνίων δριμέα πρὸς τὴν ἀπόκρισιν ἥκει. γνώρισμα δὲ τούτων, ἡ αὐτοῦ ἀντίληψις 64) τοῦ κάμνοντος ὑπάρχει. ἤ τε

Florum rosarum, liquoris papaveris, acaciae, gummi, balaustii, succi hypocystidis, singulorum partes tres: gallarum, plantaginis seminis, cujusque horum partes duae, lycii Indici; si rosarum succus in promptu non sit, tres foliorum partes pro succo satis erunt: haecque laevigentur omnia, et, plantaginis succo excepta, in pastillos ponderis drachmae unius redigantur. In his medicamentis hoc sciendum est, quaecunque adurentium, crustas inducentium, et vehementissimorum maximam copiam habent admixtam, eis cautius esse utendum, propter metum eis adjunctum, ne error committatur: quaecunque vero mojorem partem habent adstringentium, eis audacius, et confidentius utendum: quia, si quid praeter sententiam accidat, noxa gravis non sequitur. Hoc etiam in dysenteriis visum fuit, ut, cum ulcus aliquod vasculum eorum, quae intra intestinum sunt, contingeret, et magis oppresso intestino, in causa esset, ut sanguis ipse excerneretur: et quandoque sanguis concretus exiuit, quandoque vero non compactus. huic constitutioni conveniunt clysteres, qui adstringunt. Est etiam alia quaedam in dysenteriis differentia, ut, quae vehementer descendunt, in quibusdam acria, excernenda sint. horum signum, est ipsius aegrotantis anticipa-

58) Cod. κόμεως. Vide Aët. 9, 38.

59) v. Dioscor. 1, 127. p. 64. ubi est ὑποκιςίς. Habet autem: φύεται παρὰ τὰς ῥίζας τοῦ κίςου. Ergo ὑποκιςίς videtur praeferendum.

60) De Indico et aliis v. Dioscor. 1, 132. p. 67.

61) Forte, ἀποχρῶσαι μοῖραι. Inferius est ἀποχρῶσα. Mox αὐτῷ referendum videtur ad κλύσματι. Nisi malis: πάντα λειοῦται ταῦτα ἀρνογλώσσου χυλῷ, καί. Aut, ἀντ' αὐτοῦ, scilicet, τοῦ χυλοῦ.

62) Superius dixit τροχίσκοι.

63) Cod. εὐθαρςεςέρως.

64) *Sensus.*

οὖν ὀδαξισμοὶ ἀνιαρώτατοί εἰσι καὶ ὑπὸ τῆς δριμύτητος τοῦ ῥεύματος ἑλκοῦνται. 65) τὰ μέρη οὖν κλυσμοῖς χρῆσθαι ἀμβλύνουσι τοῦ Φαινομένου τὸ δριμύ. καὶ εἰσὶ τοίοιδε. πυροὶ 66) συνεψᾶνται πιμελῇ αἰγός· ἀποχρῶσα δὲ ἂν εἴη καὶ ὑὸς, καὶ συὸς, καὶ βοὸς πιμελή· ἀλλὰ πεπίστευται 67) μᾶλλον αἰγός. καὶ ὅταν ἑψάμενοι οἱ πυροὶ χυλὸν ἐξανιοῦσι 68) παχὺν, ὁ χυλὸς οὗτος 69) τῇ πιμελῇ ὁμοῦ κλύσμα ἐπαρκοῦν ἔσται εἰς τὰ προειρημένα.

tio. nam morsiones molestissimae sunt, et ulcera quoque ab acrimonia defluxionis excitantur. clysteres igitur tum conueniunt, qui acrimoniam obtundant: quales sunt, qui ex tritico parantur, cum quibus decoquatur pinguedo caprae: sed satis erit suis, et bovis. Sed caprilla magis apta esse existimatur. triticum decoctum succum crassum ex se mittit: qui una cum pinguedine commixtus clysterem facit ad ea, quae nunc dicta sunt accommodatum.

Ἄλλοι 70) κλυσμοί.

Ὄρυζα ἑψεῖται, ἢ χόνδρος, τὸν ὅμοιον τρόπον, ἢ Φακὴ ὁμοῦ τῷ αἰγείῳ λίπει, ἢ Φοίνικες οἱ πίονες, καὶ γίγνεται κλυσμὸς ἀπὸ τούτων.

Alii clysteres. Oryza decoquitur, aut alica, eodem modo: aut lenticula cum caprilla pinguedine: aut palmulae pingues: et ex eis clyster efficitur.

Ἄλλος κλυσμός.

Οἱ δὲ κλυσμόι. 71) κόμη 72) ἢ τραγάκανθα ὁμοῦ τινὶ τῶν εἰρημένων ἕψεται. ἢν δὲ δὴ καὶ μήχωνις 73) συνηψημένη τύχῃ, τοῦτο ἂν καὶ μάλα ἀνόδυνον εἴη τὸ κλύσμα.

Alii. Gummi, aut tragacantha simul cum aliquo ex antedictis coquitur. si vero papaver etiam simul incoquatur, clyster is dolorem valde levabit.

Ἄλλος ὅδε.

Λίνου σπέρμα ὁμοῦ συνεψεῖται μήκωνος λέμμασι καὶ αὐτᾷ τῷ σπέρματι, καὶ ὁ ἀπὸ τούτων χυλὸς, κλυσμὸς ἐπιτήδειος τοῖς ὀδοξωμένοις 74) γίγνεται.

Alius, qui paratur hoc modo. Lini semen cum papaveris vagina, et ipso etiamnum semine, et succus qui inde emanat, mordicationibus aptus clyster efficitur.

65) Haec rursus male affecta sunt. Conjicio interim: ἑλκοῦνται τὰ μέρη, (nimirum, τοῦ σώματος, δι' ὧν τὰ δριμέα ἐκκρίνεται.) κλυσμοῖς οὖν χρηστέον τοῖς ἀμβλύνουσι τοῦ φαινομένου (sed nec φαινουμένου probo. Malim aliquid, quod notet, τοῦ λυποῦντος. Sed nullum nunc simile vocabulum τῷ φαινομένου occurrebat.) τὸ δριμμύ. Aut, ἄριστον οὖν κλυσμοῖς χρῆσθαι τοῖς ἀμβλ. Sed hujuscemodi correctiones violentae sunt Loco φαινομένου conjici quoque possit, ἐκκρινομένου.

66) Codex: εἰσὶν τοιοίδε πυρετοὶ, sine nota distinctionis. In margine tamen legitur, πυροί.

67) *Usu comprobata est.*

68) Forte, ἐξανιῶσι.

69) Codex: τοῦτος. Forte, οὗτος, aut, τοιοῦτος.

70) Sic et mox. Immo, ἄλλος κλυσμός, uti paullo post.

71) Οἱ δὲ κλυσμοι, frustra adjecta sunt.

72) Rasarius videtur voluisse, κόμμι. Theophr. tamen H. Plant. lib. 7. cap. 7. memorat κόμην, ἣν τραγοπώγονα καλοῦσι. Plin. H. N. 27, 13. tragopogon, quem alii comen vocant. Dioscor, 2, 173. p. 147.

73) Rasarius, credo, voluit μήκων, aut, μήκωνες.

74) Forte, aut ὀδαξουμένοις, aut ὀδαξομένοις, aut ὀδαξισμοῖς.

Κλυσμὸς ἄλλος.

Πρὸς τὰ αὐτὰ ἐπιτηδείως τῶν προειρημένων χυλῶν ὁτουοῦν, σμικρὸν ὅσον ὀποῦ μήκωνος δὴ κλύσαντα ἐνιέναι χρή. τοῦτο κράτιστον ἁπάντων πρὸς τὰ τοιάδε ἐστίν· ἀλλά τινος εὐλαβείας αὐτῷ προσδεῖ. τὸ γὰρ ὑπὲρ τὴν δύναμιν τοῦ νοσοῦντος ἐμβαλλόμενον τοῦ ὀποῦ, κινδυνῶδες. χρὴ οὖν, ἀσθενοῦς ὄντος τοῦ σώματος, μὴ ἐνιέναι τουτὶ τὸ φάρμακον, ἢ σφόδρα ὀλίγιστον, κατὰ λόγον τῆς δυνάμεως. ἢν δὲ 75) ἰσχύῃ ὁ κάμνων, οὐδὲ τοῦτο πολὺ εἶναι χρὴ τὸ φάρμακον, ἀλλὰ πάνυ ὀλίγον. ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τάδε ἔτι χρὴ ἐπίστασθαι. ἤδη τισὶ πυώδη διεξέρχεται δυσεντερικοῖς, μηνύοντα καθαρὰ τὰ ἕλκη ὑπάρχειν. κλύσμασιν οὖν ἐπὶ τούτων χρῆσθαι τοιοῖσδε. κηρωτὴ ποιεῖται διὰ μυρρίνου, ἢ ῥοδίνου, πάνυ ὑγρὰ, καὶ αὕτη ἐνίεται, ἢ τῶν στυφόντων τὶ τῶν πρόσθεν εἰρημένων. ἀλλὰ δεῖ κομιδῇ ὀλίγον εἶναι τὸ στύφον. χρὴ ἐπιτείνειν δὲ ἢ ἀνιέναι τὰ εἰρημένα κλύσματα, καὶ 76) ἐφ᾽ ὅσον αὐτὸς ἐπιβάλλει προσέχων τῇ διαθέσει. ὁμοίως καὶ μεταβήσεται ἀφ᾽ ἑτέρου ἐς ἕτερον εἶδος κλύσματος, ἀπαιτοῦντος τοῦτο τοῦ καιροῦ. τὸ δὲ πλῆθος τῶν κλυσμῶν ὀλίγον ἔστω, ὡς μὴ ἄχθεσθαι τῇ πλημμύρᾳ, καὶ διὰ τοῦτο τὰς εἰς τὴν ἀπόκρισιν 77) προθυμίας γενέσθαι. μὴ μὴν οὕτως ὀλίγον, ὡς διὰ τοῦτο μὴ δύνασθαι ἐπὶ μήκιστον 78) ἀφικέσθαι τοῦ ἐντέρου. χρὴ δὲ καὶ οὐδὲ εἰς ἅπαξ ἐνιέναι· ἀλλὰ πολλάκις· καὶ τόγε 79) κράτιστον ἐπὶ ἁπάσῃ τῇ διαχωρήσει, ἤγε μὴ τὸ δι᾽ ὀποῦ 80) κλύσμα ἐνίεται. τὰ μέντοι τῶν ἐσχαρούντων

Alius, qui ad eadem valet. Ex praedictis fuccis quemuis cape, et papaveris liquorem clyfteri iniice. praeftantiffimus enim omnium ad has affectiones eft. fed cautione opus eft. nam si fupra vires aegrotantis indatur, periculum affert. ergo, cum imbecillum corpus eft, hoc remedio non eft utendum: vel si utamur, perexiguum imponemus, habita virium ejus, cui datur, ratione. si etiam gracilis aegrotus sit, ne tunc quidem hunc liquorem infundemus: nisi admodum paucum. In his eft etiam hoc intelligendum, quibusdam dyfentericis purulenta excerni, quae pura ulcera effe declarant: in quibus utendum hifce clyfteribus eft. Ceratum ex myrteo aut rofaceo fit, et admodum liquidum iniicitur: aut aliquid adftringentium, quae ante memoravimus. fed adftringentis pauca effe debet copia. Hos clyfteres intendes, aut remittes, si addas, aut minuas, habita ratione affectionis, quae propofita fit. fimili quoque modo ex uno in alium transfundes, cum ita poftulare tempus videatur. Menfura autem clyfterum pauca efto: ne, fua illuvie praegravet, et ideo excernendi cupiditatem excitet. non tamen ita exigua fit, ut ob eam caufam in ipfum inteftinum longiffime peruenire non queat. nec etiam femel duntaxat, fed faepe iniiciendi clyfteres funt. et hoc in omni alui feceffione eft opti-

75) In marg. ἰσχναίνῃ, quod Rasarius expressit.
76) Credo, excluso καὶ, mox legendum esse ἐπιβάλλῃ. Mox malim, μεταβήσεσθαι, nimirum χρή. Sive, μεταβήσῃ.
77) Id eft, σφοδροτέρας ὁρμάς.
78) Cod. ὀφίκεσθαι. Correxi, ἀφικέσθαι. Id non follicito. Magis tamen probaverim, ἐφικέσθαι.
79) τοῦτόγε.
80) De quo fuperius dictum.

φαρμάκων οὐ χρὴ συνεχῶς ἐνιέναι· ἀλλὰ κατὰ μεγάλας ἀναπαύλας· ἐπὶ δὲ τούτων καὶ τὸ 81) προεδηδοκέναι κάλλιον. εἶναι δὲ χρὴ οὐ πάντη θερμὸν τὸ κλύσμα· ἀλλὰ τούτῳ 82) μόνον, μὴ παρέχειν ψυχροῦ συναίσθησιν. ταυτὶ μὲν οὖν μοὶ περὶ τῶν δυσεντερικῶν ἁρμοττόντων κλυσμῶν λέλεκται. περὶ δὲ τῶν τεινεσμῶν 83) οὐδὲν ἀλλοιότερον ἔχοιμι ἂν εἰπεῖν τῶν πρόσθεν λελεγμένων. τοσοῦτον δὲ μόνον ὑποδεῖξαι χρὴ, ὅτι μᾶλλον ἀνύουσιν 84) οἱ κλυσμοὶ ἐπὶ τούτων, ἤπερ ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν, 85) ὅτι καὶ μᾶλλον ἐν χρόνῳ γίγνονται τῷ πεπονθότι μέρει ἐπὶ τούτων. 86)

mum: nisi clyster ex liquore infundatur. quin etiam clysteres medicamenta crustas inducentia continentes, non sunt continenter ingerendi, sed magnis spatiis interpositis. Iam vero praestat etiam id indicare: clysterem non omnino calidum esse debere; sed usque adeo, ut ne frigoris sensum inuehat. atque haec de clysteribus ad dysentericos accommodatis a me dicta sint. nam de iis, qui tinesmo conueniunt, nihil est, quod diversum a superioribus dicendum putem. verum id solum commemorandum, clysteres in tinesmo majus emolumentum afferre, quam in dysenteriis: quia in tinesmo longiore tempore in affecta parte morantur.

Κ Ε Φ. κϛ.

Ἕτερον γένος κλυσμάτων.

Ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ ἐντέρῳ νοσοῦντι.

Aliud genus clysteris, extremo intestino laboranti idoneum. Cap. 26.

Γίνεταί τις ἀμφὶ τῶν ἐντέρων νόσος τοιάδε. διαχωρεῖται μύξα πολλὴ, καὶ ἔστιν ἡ μύξα χρῆμα, οἷον τὸ ἀπόξεσμα 87) τῶν ἐντέρων· οὔτε δὲ ἰχώρ τις, οὔτε αἵματι ὅμοιον συναπέρ-

Circa intestina morbus quidam hujusmodi oboritur. mucus permultus excernitur: estque mucus res quaedam, qualis est intestinorum abrasio. neque

81) Rasarii interpretatio arbitaria ac graecis contraria est.

82) Equidem conjicio: ἀλλὰ τοῦτο μόνον, ὡς μή. Mox malim etiam, δυσεντερικοῖς.

83) Suspicor, legendum esse, τεινεσμωδῶν, etsi id in nullo Lexico legatur. Alii scribunt etiam, τηνεσμός.

84) Ita intextu. In marg. ὠνηοῦσι. Sic. Forte voluit, ὀνίνησιν. Ἀνύειν mihi non suspectum videtur.

85) Propter hoc paullo ante conjeci τεινεσμωδῶν.

86) Nimirum, τῶν τεινεσμωδῶν.

87) Rasarius videtur voluisse, ἀπόξυσμα. ξέσμα occurrit apud Sext. Empir. p. 26. et Julianum in Caesaribus cap. 5. Pro eo tamen hic aliqui volunt ξύσματα. Sed ξέσματα h. l. reperi etiam in Codice Augustano. Dicitur ξέω et ξύω. In Codice Oribasii, quem hic expressi, absque ullo dubio est, ἀπόζεσμα. ζ. in superiore parte unam flexionem habet: ξ vero duas. Id hoc ipso loco discitur ex μύξα, quod brevi ante bis occurrit. Ἀπόζεσμα non quidem equidem reperi, sed ἀπόζεμα. Geopon. p. 961. 1025. Eandem tamen formationem habent ἀπόξεσμα seu ἀπόξυσμα et ἀπόζεσμα. Ceterum fere obtinet in his ζέμα, non ζέσμα. Ἀπόζεμα multoties habet Theoph. Nonnus. v. p. 18.

χεται 88) τούτῳ, 89) εἴς τε τὸ ἀποκρίνεσθαι τοῦ δὲ ἰόντος ὐυ κατασπέρχουσα ἡ προθυμία συμβαίνει, οὐδὲ, ἐντεθεῖσα πρὸς τὸ γίνεσθαι θᾶττον ἀνάγκη ἰσχυράν· ἀλλὰ 90) τοιάδε ἐστὶν, οἷα καὶ ἀντιθεμένῳ, ἐς ἔπιτας ἔπειτα συγχωρεῖν, βάρος ἀμφὶ τοῖς ἐσχάτοις τοῦ ἐντέρου ἐμποιοῦσα. οὐδὲ τοῦτο μάλιστα ἰσχυράν· ἄλλο δὲ οὐθ' ἓν ἐπάγουσα ὀχληρόν. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν σιτίων περισσεύματα, ἤνγε δὴ μή τι ἄλλο συντυχὸν 91) νεοχμοῖ τι, ἀφ' αὐτὰ, παντάπασιν ὅμοια καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν ἀποχωρεῖ, καὶ οὐδὲ ὁπωστιοῦν συμμεμιγμένα ἐκείνοις, τὸ σύμπαν σῶμα οὐδὲν ἀξιόχρεων βλάπτεσθαι φαίνεται, οὔτε εἰς τὴν χροιὰν, οὔτε εἰς τῶν σαρκῶν τὸ πλῆθος, οὔτε εἰς τὴν ῥώμην. τόγε δὴ ἐπὶ τῇ καθεστώσῃ νόσῳ ταύτῃ. οὐ μὴν παντάπασι γε οὐχ ἐπαείη 92) τῆς συμφορᾶς. πεπονθέναι δὲ φαίνεται κατὰ τὴν νόσον ταύτην τὸ ἔσχατον ἔντερον· τὸ δὲ συμβεβηκὸς 93) οὐχὶ ἕλκος ἐστίν. ἀλλὰ ἐγὼ δοκῶ τοιόνδε τὶ εἶναι τὸ γιγνόμενον. ἑκάστου τῶν τοῦ σώματος μερῶν συγγενῆ τινὰ περιττώματα, οὐκ ἄλλοθέν ποθεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἑκάστου 94) μέρει ἀπονεμομένης τροφῆς, ὅταν μὴ καλῶς ᾖ διακείμενον τὸ μορίον. ὁπότε δὴ τοίνυν περὶ τὸ ἔσχατον μέρος ἡ προειρημένη

est fanies quaedam, neque fanguini fimile una effluit: et in excernendo cum hoc ipfum exit, nulla defidendi cupiditas urgens excitatur, nec ulla vehemens neceffitas urget, ut citius excernatur: fed talis eft, ut gravitatem extremo inteftino afferat: quae neque eft praecipue vehemens, neque quiquam affert moleftiae. Ciborum vero excrementa, si nihil aliud incidat, quod ea perturbet, per fe ipfa procedunt fanis fimilia: neque quicquam eft éis admixtum: totumque corpus nihil infigniter neque in colore, neque in carnis copia, neque in viribus laedi videtur. Veruntatem, qui in hoc ftatu morbi eft, non omnino abeft a calamitate. in quo quidem morbo male affectum effe extremum inteftinum videtur: fed accidens ulcus non eft: fed mea quidem fententia, quod efficitur, inde trahere originem videtur, quod excrementa fingulis corporis partibus ingenita eo confluant: quae non aliunde fiunt, quam cum alimentum fingulis partibus diftribuitur, et partes ipfae minus recte funt affectae. Ergo cum hic morbus in extrema inteftini parte infideat, clyfteres

88) Supra de excrementis dixit, ἀπιόντα. Saepius vero hic legi ἀπέρχεσθαι et ἀπιέναι.

89) Haec mihi obscura et corrupta videntur. Conjicio ergo interim: ἔστ' ἂν τῷ ἀποκρίνεσθαι τοῦ διϊόντος ὐυ κατασπέρχουσα ἡ προθυμία συμβαίνῃ, οὐδὲ ἐνταθεῖσα πρὸς τὸ γίνεσθαι θᾶττον (nimirum, τὸ ἀποκρίνεσθαι seu ἐκκρίνεσθαι) ἀνάγκη ἰσχυρὰ (fcilicet, συμβαίνῃ.)

90) De his quoque dubito. Pro tempore conjicio: ἀνατιθεμένῳ (ἀνατίθεσθαι h. l. eft *differre*, aufschieben.) εἰς τὄπειτα διαχωρεῖν, βάρος — ἐμποιῆσαι. οὐδὲ δὲ τοῦτο — ἐπάγει.

91) In Codice fecunda et tertia littera dubia eft. Speciem prae fe ferunt fyllabae ει aut adeo αι, nisi fecunda fit ex corectione ε. tertia, quae antea fuerit ο, ita deleta eft, ut fimilis fit ι. Legitur ergo: ν . . οχμοῖ τι. Mox fequitur: ἀφ' αὐτό. Nescio ergo, utrum ἀφ' αὐτῶν, an ἀμφ' αὐτὰ voluerit. Mox eft etiam: πάντα πᾶσιν. Ac deinde: οὐδὲ ὅπως τι οὖν. Xenoph. memor. Socrat. I, 6, II. οὐδ' ὁπωστιοῦν.

92) Forte, ἀπείη, aut, ἐπαυροῖ. Vide Graeuium ad Hesiod. 6, 240. II, 419.

93) Idem h. l. quod πάθος. Mox forte, γενόμενον.

94) Codex ita. Forte, ἑκάστῳ.

συμβαίνοι 95) νόσος, κλυσμοὶ ἐπιτήδειοι. σύκα ξηρὰ ἑψεῖται ἐν ὕδατι, καὶ τῷ ὕδατι τούτῳ σμύρνα λεῖα ἐμβάπτεται, καὶ ἔστι ἀγαθὸν τοῦτο φάρμακον τῆς νόσου ταύτης.

Ἄλλος κλυσμὸς οὗτος.

Ἀλόη τῶν σύκων τῷ ἀφεψήματι ἀναμίγνυται. δύναιντο δὲ ἂν οἵδε οἱ κλυσμοὶ τὸ πλαδῶδες τοῦ ἐντέρου πρὸς τὸ ξηρότερον καθιστάντες ἀπελαύνειν 96) τὴν νόσον ταύτην.

ΚΕΦ. κζ.

Ἐπὶ χολέρας ξηρᾶς.

Γίνεται αὕτη ἡ ξηρὰ χολέρα ὑπό τινος διαφθορᾶς τῶν 97) ἐδηδεσμένων 98) ἰσχυρὰ καὶ μὴ ἐκκρινομένων, ἀλλ' ἐμμενόντων ἐν τῇ γαστρὶ καὶ τοῖς ἐντέροις, καὶ πλησμονὰς ποιούντων καὶ ὀδύνας ἰσχυράς. ἴασις δὲ ταύτης ἐστὶν ὁ κλυσμὸς 99) κενωτικὸς προσαγόμενος. νεωστὶ γὰρ διεφθορότων τῶν σιτίων, καὶ οὕτω μεθεστηκότων εἰς τάδε τὰ μέρη τοῦ ἐντέρου, οἷς προσμίξας ὁ κλυσμὸς δύναται 100) ἂν ὑπαγαγεῖν τὰ ἐγκατισχόμενα. τοὺς μὲν οὖν 1) τοιούτους κλυσμοὺς ἐατέον· χρηστέον δὲ τοῖς κατὰ 2) πνεύματα λεπτύνουσι καὶ διαχέουσι τὴν ἄθροισιν αὐτῶν. εἰσὶ δὲ οἵδε. ἔλαιον, αὐτὸ θερμὸν, ἢ καὶ

apti fient ex ficubus ficcis aqua decoctis: in qua aqua myrrha trita immergatur. atque hoc medicamentum erit huic morbo idoneum.

Alius clyfter fit etiam hoc modo. Aloën ficuum decocto admifcetur. hi clyfteres inteftinum humefcens exficcantes, expellere morbum poffunt.

Clyfteres in cholera ficca. Cap. 27.

Cholera ficca a vehementi quadam eorum, quibus homines vefcuntur, corruptela exoritur, cum ea non excernuntur, fed in ventre atque inteftinis continentur, repletionesque, et dolores vehementes creant. hujus mali remedium eft clyfter iniectus, qui evacuandi vim habeat. Cum enim cibi nuper corrupti fuerint, atque in eas inteftini partes amandati, profecto clyfter eis admixtus poteft ea, quae ibidem cohibentur, educere. fed tamen omittendi hujufmodi clyfteres funt: utendumque iis, qui flatus attenuant, et eorum, quae continentur, concretionem diffundunt. funt autem hi. Oleum ipfum calidum,

95) Cod. συμβαίνει.

96) Codex: ἀπολαύειν.

97) Sic correxi. In Codicis textu eft ἐδιδεσμένων, in margine, ἐδεσμάτων.

98) ἰσχυρὰ alieno loco positum eft. Rasarius, credo, voluit ἰσχυρᾶς. Equidem arbitror, abesse posse aut faltem deberi tranfponi.

99) Videtur interponendum esse ὁ. Sed supra fimilem locum notavi, atque in aliis fcriptoribus etiam in hujuscemodi locis omissum animadverti articulum. Nihil ergo audeo. Mox Cod. νεοσι. Sic.

100) Forte, δύναιτ'.

1) Forte δὴ, loco οὖν:

ἐνεψέσθω αὐτῷ κύμινον, ἢ μάλαθρον, 3) ἢ σπέρμα πηγάνου· κράτιστον δὲ, εἰ τοῦ ὀρείου εἴη. ἀγαθὸν δὲ καὶ τουτὶ τὸ κλύσμα τοῦ χλωροῦ πηγάνου. τὴν κόμην πολλοὶ μὲν ἕψουσι τὸ ἔλαιον· 4) ἀλλ' ἀπόλλυσι τοῦ πηγάνου ἡ ἕψησις τὴν ἰσχύν. ᾠὸν 5) οὖν ποιεῖσθαι ᾧδε. ἐπειδὴ ἂν ἰσχυρῶς ἀναζέσῃ τὸ ἔλαιον, ἀφελόντα τοῦ πυρὸς αὐτὸ, χρὴ ἐμβάλλειν ἐπὶ ζέοντι αὐτῷ τοῦ πηγάνου τὴν κόμην· τὸ δὲ ἐναπομαραίνεται τῷ ἐλαίῳ, καὶ τὴν δύναμιν ἀφίησιν εἰς αὐτό. καὶ τὸ ἔλαιον τοῦτο κλυσμοῖς 6) τῆς ξηρᾶς χολέρας ἀγαθὸν πάνυ.

aut ei incoquatur cuminum, aut foeniculum, aut rutae femen: quae optima erit, si montana fuerit. bonus etiam clyfter ex ruta viridi fit. fed multi comam oleo decoquunt. verum decoctio rutae vim perdit. ita igitur parabitur. Ubi oleum valde ferbuerit, ab igni amoveto, eique adhuc feruenti rutae comam iniicito. conflaccefcit enim in oleo, et in eo vires fuas relinquit. atque ita hic clyfter mirum in modum cholerae ficcae conducit.

Κ Ε Φ. κη.

Ἐπὶ ἰλέου. 7)

Ὁ ἴλεος γίγνεται ἐπί τινι φλεγμονῇ, τῷ αὐτῆς ὄγκῳ καταλαμβανούσης τὰς διεξόδους. καὶ εἰ μὲν μείζων, 8) καὶ τέλεον κωλύσει διαπεραιοῦσθαι, καὶ τὰ πνεύματα, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν σιτίων περισσώματα· εἰ δ' ἐλάττων, αὐτὸ μόνον δύσπορον ἀποφαίνει· κωλύει δὲ οὐχὶ παντελῶς τὰς ἀφόδους. καθιδρύεται δὲ ἡ φλεγμονὴ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλοις μέρεσι τοῦ ἐντέρου, καὶ παρὰ τοῦτο καλῶς ἢ κακῶς χρῆσθαι τοῖσδέ ἐς,

Ad ileon, hoc eft, tenuius inteftinum, accommodati clyfteres. Cap. 28.

Voluulus poft inflammationem aliquam fit, quae fuo tumore tranfitus et meatus occupet. sique maior, et perfectus tumor fit, ne flatus quoque tranfeant, prohibebit, et ne cibi excrementa defcendant: si minor, tantummodo difficilem exitum facit, fed non penitus ftercus vetat excerni. caeterum inflammatio modo hanc, modo illam inteftini partem obfidet: quae res facit,

---

2) Forte τοῖς καὶ τά, loco κατά.

3) Rasarius videtur voluisse, μάραθρον, de quo v. Dioscor. 3, 81. p. 205. De eo fupra iam, ni fallor, mentionem feci. μάλαθρον legitur in fchol. ad Theocrit. Id. 7, 63. Solent autem iftud ipsum μάραθρον recentiores appellare μάλαθρον. Vide interpretem ad Theophr. H. P. p. 548 Simeonem Seth. p. 42. edit. Basil. 1538. Saepe vero etiam in Codd. reperitur μάραθον. Hic apud Oribasium arbitror corrigendum esse μάραθρον. Μάλαθρον haud dubie venit a fcriba recentiore.

4) Forte, ἐν ἐλαίῳ.

5) Hoc vocabulum linea fubnotatum eft. Ego conjicio λῷον, *melius*. Rasarii interpretatio arbitraria eft.

6) Forte interponendum κατά, *contra*.

7) Scribitur εἰλεός. v. Galen. in Aphor. Hipp. com. 3. fect. 12. et eundem in defin. med. Aretaeum περὶ ὀξ. παθ. lib 2. cap. 6. Meminit hujus morbi Celsus etiam et alii. Mox hic eft, ὁ ἴλεος. Corrigendum cenfeo, εἰλεὸς, aut ἰλεός. de quo v. Theoph. Nonnum p. 52

8) Codex. μεῖζον. Mox τέλεον, eft *prorsus*. Deinde vitiose, διαπεραιοῦσθαι et ἔλαττων.

τοῖς κλυσμοῖς. πῆ μὲν γὰρ καταλαβοῦσα τὰ ἀνωτάτω μέρη, τὰ ἀγχοῦ τῆς γαστρὸς αὐτῆς, καὶ ἔστιν ὅτε καὶ τοῦ πυλωροῦ τι προσεπιλαμβάνει· πῆ δὲ ἐπὶ τῶν λεπτῶν που καθιδρυνθῇ· 9) ἔστι δὲ ὅτε ἐπὶ τοῦ κώλου. διαγνώσεις δὲ τούτου αἵδε εἰσίν. ἢν μὲν ἐπ' αὐταῖς γίγνηται ταῖς ἐκ τῆς γαστρὸς ἐς τὸ ἔντερον διεξόδοις ἡ φλεγμονὴ, πεπλῆσθαι ἡ γαστὴρ δοκεῖ αὐτοῖς, κἂν εἰ πάνυ σμικρὸν πίοιεν ἢ φάγοιεν, καὶ ἔμετοι συμβαίνουσι πολλοὶ ἐκ προφάσεως πάσης, καὶ τὸ 10) σύμπαν ἐνοχλήματα αὐτῇ παρίσχεται τὴν ἀντίληψιν. ἢν δέ τι τῶν λεπτῶν ἐντέρων καταλαβοῦσα ἡ φλεγμονὴ τύχῃ, γίγνονται μὲν κἀπὶ τούτοις οἱ ἔμετοι, οὐ μὴν ἔτι ὁμοίως πολλοί· καὶ ὅπου τετάχαται, προὐδίδαξεν ἡμᾶς ἡ ἀνατομὴ, ταύτῃ 11) τὰ ἔντερα τι καὶ ὀδύνη διαφαίνεται μᾶλλον οὖσα. οὔτε δὲ ἐπὶ τούτων, οὔτε μέντοι ἐπὶ τῶν πρόσθεν λελεγμένων, εἴρηται 12) ἡ διαχώρησις. κατὰ μετεώρου γὰρ οὔσης τῆς φλεγμονῆς, πάντα, ὅπως ἂν τύχῃ, κατωτέρω φθάσαντα 13) εἶναι, ταῦτα οὐ δήπου κωλύοιτο ἂν τῆς ὁδοῦ τῆς ἔξω, ἢν μή τι ἄλλο συντύχῃ κώλυμα, ὡς 14) ἐνίοτε καὶ εἰλεός ἐστι· καὶ ῥεῖ ἡ γαστὴρ ἐπὶ πολὺ, τῆς μὲν φλεγμονῆς ἄνω που ἱδρυμένης· τῶν δὲ ὑπὸ τὸ πεπονθὸς μέρος ὑπαρχουσῶν κατὰ τὸ μεσεντέριον φλεβῶν ἀεί τι ἐς 15) τὸ κάτω προϊεμένων μέρος τοῦ ἐντέρου, καὶ ὅγε ὑφ' Ἱπ-

ut, tum bene, tum male hisce clysteribus utamur. Interdum enim superiores partes prope ventrem occupat: interdum vero et ianitoris partem aliquam apprehendit: interdum in gracilibus intestinis insidet: interdum colon obsidet: quae omnia ex his signis dignoscentur. si inflammatio fiat ab iis partibus, qua a ventriculo ad intestinum transitus patet, ventriculus statim impleri mirum in modum videtur, etiamsi perexiguum quid biberint, aut comederint: multique vomitus ex quavis occasione contingunt: et totum etiam corpus perturbatione et molestia afficitur. si vero aliquod ex gracilibus intestinis inflammatio occuparit, in eo quoque casu vomitus fiunt, sed non tamen ita multi. Ubi autem sita haec intestina sint, nobis prius dissectio commonstravit: et potius in his videtur dolor esse. verum neque in his, neque in superioribus omnino prohibetur excretio. Cum enim in sublimibus partibus fit iuflammatio, omnia, utut sors feret, inferius descendere properantia, exitu non privabuntur, nisi aliquod aliud impedimentum, quale est, cui voluuli nomen est, contingat. et venter admodum fluit, cum inflammatio superiores partes exerceat: venaeque infra locum affectum, quae in mesenterio sunt, semper ad inferiorem

9) Forte, ut paullo ante, καθιδρύεται, aut, καθιδρυνθεῖσα, nimirum, ἡ φλεγμονή.
10) Forte, καὶ τὸ σύμπαν (id est, ὅλως,) ἐνοχλήματα αὐτῇ παρίσχεται (παρέχεται) τῇ ἀντιλήψει, (nimirum, τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν.)
11) Haec non satis cohaerent.
12) Conjicio, ἐφήρηται.
13) Conjicio, ἰέναι.
14) Rasarius videtur conjecisse, οἷον. Mihi in mentem veniebat, ὧν. Mox, correxi εἰλεός. In Cod. est, ἴλεως. Superius bis exhibuit ἴλεος.
15) ἐς τὸ et προϊεμένων correxi. In Codice est: ἔσω et προϊέμενον. Loco priori tamen in marg. notatur ἐς τό.

ποκράτους λαπαρὸς 16) εἰλεὸς καλούμενος οὗτός ἐστιν. ἢν δὲ ἐν τῷ κώλῳ συστάιη ἡ φλεγμονὴ, τάδε 17) συνεδρεύει. ἔμετοι μὲν πολλοὶ ἐλαττούσῃ 18) γίγνονται, καὶ τὸ ἐνόχλημα ταύτῃ διαφαίνεται περιττῶς λυποῦν, ὅπου ἡ ἀνατομὴ τὸ κῶλον 19) προὔδειξεν εἶναι. καὶ διέξοδοι, καὶ τῶν σιτίων, καὶ τῶν πνευμάτων, νῦν δὴ παντελῶς κατείργονται, ἢ πάνυ ἐπὶ μικρὸν γίγνονται. ὅπως 20) ἂν ἡ φλεγμονὴ, σμικροτέρα γιγνομένη, εἰς τὸ κατασχεῖν τῷ ὄγκῳ τῷ αὐτῆς τὴν ἔνδον χώραν τοῦ κώλου 21) ἐπιλείπει. αἵδε μὴν τῶνδέ εἰσι διαγνώσεις. κλυστέοι δὲ οἱ τῷ νοσήματι 22) ἐχόμενοι οὐ πάντες, ἀλλὰ οἷς τἀμφὶ τὸ κῶλον μέρη κατεσχηκεν ἡ φλεγμονή. γένοιντο δὲ ἂν ἐπὶ τῶνδε λυσιτελεῖς οἱ κλυσμοὶ, ὁπόσοι οἷοί τε εἰσὶ παῦσαι τὰς φλεγμονάς. οὗτοι δὲ τοιοίδε εἰσίν. ἔλαιον αὐτὸ 23) θερμὸν, ἢ καὶ μελίλωτον αὐτῷ συνεψείσθω.

inteſtini partem aliquid propellant. idque eſt, quod Hippocrates ileon inanem vocavit. si vero inflammatio in colo ſit, haec conſequentur: vomitus multi fiunt, et perturbatio eo tempore modum excedit, et dolore conficit eam partem, ubi diſſectio colon eſſe docuit: et tranſitus ciborum, et flatuum, nunc penitus impediuntur, vel parum admodum dehiſcunt: quatenus diminuta inflammatio ſuo tumore internam coli partem occupans, relinquit tranſeundi locum. ſunt igitur hae notae. at, qui hoc morbo detinentur, non eis omnibus iniiciendi clyſteres ſunt: ſed iis, quibus circa colon inteſtinum inflammatio eſt. Erunt autem utiles ad hoc morbo laborentes, clyſteres omnes, quicunque ad ſedandas inflammationes valent: qui ſunt hujusmodi. oleum calidum per ſe, vel cui melicratum ſit incoctum.

16) Vide Foës. Oec. Hipp. in εἰλεὸς et in λαπάρα pag. 227. column. 2. media.

17) Nimirum, κακὰ, πάθη. Eleganter συνεδρεύειν h. l. dixit in malam partem, loco συνακολουθεῖ, παρίσταται, συνενοχλεῖ κ. τ. λ.

18) Ita Codex. Jota ſubscriptum et alibi deeſt. Rasarius hoc vocabulum prudenter transiit ſilentio. Equidem interim conjicio ἐναλλάξ

19) Codex: προύδοξαν. Iſtud interim interposui, nisi quis malit προὔδίδαξε, quod paullo ante de re eadem occurrit. v. pag. 201.

20) Forte, ἕως.

21) Etiam de hoc loco, fortasse non ſine caussa, dubito. Malo ergo ἐπιλείποι, et loco κατασχεῖν conjicio καταχῶν. Mox correxi haec: αἱ δὲ μὲν τῶν δὲ εἰσὶν διαγ. Mox idem ſcriba exhibet, κλυστᾶοι, uti in plerisque locis. Ergone poſtea έον in ᾶον permutandum erit? Certe ita ex aliis ejuscemodi Codicibus in aliis vocabulis ratiocinati ſunt. Simili modo non nulli abusi ſunt vitiosis lapidum titulis imperitorum opificum. Vulgo *inſcriptiones* appellant.

22) Nimirum, τούτῳ ἐχόμενος νόσῳ habet ipse Plato. p. 677. Alibi eſt etiam κατεχόμενος. Mox malim, τὰ ἀμφί.

23) Codex: αὐτό‹›ερμον. Αὐτόθερμος foret, *ſua natura calidus*. Sed αὐτὸ h. l. notat, uti alibi, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ aut μόνον. Mox memoratur oleum mixtum, ac cum alio medicamento coctum. In fine hujus ſectionis Codex, ut et alibi, exhibet, συνηψήσθω.

Ἄλλος ὅδε κλυσμὸς ἐπιτήδειος. 24)

Ἐλαίῳ συντήκεται βούτυρον, καὶ τούτῳ 25) ἐνίεται θερμοῦ τὰ μέτρια. ἄλλό 26) τε, ἐλαίῳ καὶ τῷ βουτύρῳ συγκιρνᾶται.

Ἄλλος ὅδε.

Ὕσσωπος ἐλαίῳ συντήκεται, καὶ σμικρὸν ὅσον ῥητίνης τῆς ἀπὸ τερμίνθου.

Ἄλλος ὅδε.

Ἐλαίῳ συνεψεῖται μήκωνος ἡ κεφαλὴ, καὶ εἶτα αὕτη μὲν ἑτέρωσε ῥίπτεται, τῷ δὲ ἐλαίῳ βούτυρον μίγνυται. χρὴ δὲ τοῦτον τὸν κλυσμὸν 27) πλῆθος μὴ ἐνιέναι. ἐμπιπλᾷ 28) μὲν γὰρ τὰ ἔντερα εἰς τὰς φλεγμονὰς ἐπιτρίβεται.

ΚΕΦ. κθ.

29) Ἐπὶ κωλικῶν.

Τὸ κῶλον ἀπὸ τῆς δεξιᾶς λαγόνος ἐναρξάμενον, ἥκει ἄνω παρ' αὐτό που τὸ ἧπαρ, καθὲν δὲ, παρεξελθὸν τὸ ὑποχόνδριον τὸ δεξιὸν, πρὸς τὸ ἀριστερὸν ἥκει. κἀνταυθοῖ ὅτι ἀσσοτάτω 30) γενόμενον τοῦ σπληνὸς, πρὸς τὴν ἀριστερὰν ἀνάπαλιν χωρεῖ λαγόνα, καὶ λοιπὸν ἄπεισι παρὰ τὴν ῥάχιν κάτω. ταύτῃ δὴ τοίνυν, ὅπη τὸ κῶλον ἴσμεν τεταγμένον, ὀδύναι

Eft et alius huic idoneus, qui ad hunc modum componitur. Cum oleo butyrum eliquatur, et ita moderate calidum iniicitur. interdum etiam et butyro lini feminis fuccus commifcetur.

Alius hujufmodi. Hyffopum cum oleo colliquamus, et parum refinae terebinthinae admifcemus.

Alius. Cum oleo caput papaveris decoquitur. caput poftea papaveris abiicitur, tum oleo butyrum mifcetur. fed hunc clyfterem non effe copiofum oportet: quoniam impleta in inflammationibus inteftina contunduntur, atque affliguntur.

Ad colicos. Cap. 29.

Colon a dextro ili incipiens ufque ad eum locum pertingit, in quo iecur eft, inde demiffum, et dextrum hypochondrium praeteruectum, ad finiftrum venit eodem, ubi proxime ad fplenem acceffit, ad finiftrum ile viciffim pergit: caeterum prope fpinam infra defcendit. in ea igitur parte, in qua locatum effe colon novimus, dolores qui-

24) *Qui ad hunc modum componitur*, Rasarius de fuo adjecit.
25) Malim, τούτων, id eft, τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ βουτύρου. Aut etiam, τούτου, id eft, τοῦ κλύσματος. Ergo vel θερμῶν, vel θερμοῦ. Τὰ μέτρια, *modicum, quod fatis eft.*
26) Aut ἄλλος τε, nimirum κλυσμὸς, aut, ἄλλοτε δέ. Nisi ἄλλο ad κλύσμα retulerit. Cur vero non: τῷ ἐλαίῳ;
27) Forte, aut, τούτου τοῦ κλυσμοῦ, aut, κατα πλῆθος.
28) In marg. ἐμπιμπλάμενα
29) Intellige: κλυσμοί.
30) Sic correxi, loco ἀσσωτάτω. Mox ἀνάπαλιν eft in margine: in textu vero: ἄυπαλιν. Forte: αὖ πάλιν voluit. Nam αὖ et πάλιν faepius junguntur, ἐκ παραλλήλου, uti grammatici dicunt. Sed id notum.

τινὲς καὶ πνευματώσεις γίγνονται. ἐπὶ τῶνδε οἱ κλυσμοὶ ἁρμόττουσιν, ὁπόσοι ἐπὶ τῆς ξηρᾶς χολέρας ἔρηνται.

dam, et inflationes oboriuntur. hominibus ita affectis conveniunt clyfteres tales, quales in cholera ficca diximus.

Κ Ε Φ. λ.

Ἐπὶ νεφριτικῶν.

Συμπάσχουσιν ἀλλήλοις τὸ κῶλον καὶ οἱ νεφροί. ὥσπερ δὲ ἐν ταῖς νόσοις ἀλλήλοις συμπάσχει· οὕτω καὶ ἐν ταῖς ἰάσεσι συνεπελαφρίζεται, 31) καὶ διὰ τοῦτο κλυστέοι τῶν νεφριτικῶν εἰσὶ πολλοὶ τοῖς κλυσμοῖς, οἷς καὶ ἐπὶ τῶν κωλικῶν εἴρηται. τυγχάνουσι δὲ οὗτοι οἱ αὐτοὶ ὄντες τοῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς χολέρας.

Ad renum vitia. Cap. 30.

Renes et colon mutuo afficiuntur. et, quemadmodum mutuis morbis corripiuntur, ita etiam remediis eifdem fublevantur. ex quo fit, ut nephritici plerique iis clyfteribus uti debeant, quos colicis idoneos effe docuimus: qui quidem funt ii, qui ad choleram ficcam valere a nobis funt dicti.

Κ Ε Φ. λα.

Ἐπὶ ὑστερῶν.

Κοινωνίαν δὲ ἔχει τινὰ καὶ συμπάθειαν τῷ κώλῳ καὶ ἡ ὑστέρα, ὥστε φλεγμαίνουσαν αὐτὴν εἰκότως ὠφελήσει τὰ ἐνιέμενα τῷ κώλῳ. ἐνιέσθω δὴ οὖν ἔλαιον θερμὸν, ἢ καὶ χηνὸς, ἢ καὶ ὄρνιθος ἔστω πιμελὴ τούτῳ ὁμοῦ, ἢ βούτυρον ὁμοῦ τῷ ἐλαίῳ, ἢ ὕσσωπος, ἢ λίνου σπέρματος ἀφέψημα, ἢ ἄλλο πούτι 32) τῶν ἐπὶ τοῖς εἰλεοῖς εἰρημένων.

Ad uteri affectiones. Cap. 31.

Commune quidpiam habent et confenfum morborum inter fe, colon et uterus, ita, ut inflammationi uteri obfiftendae merito conferant ea, quae in colon iniiciuntur. ergo infundendum eft calidum oleum, cui accedat anferina, aut gallinacea pinguedo: aut butyrum cum oleo mifceatur: aut hyffopum, aut lini feminis decoctum, aut aliquid eorum, quae in ileo attulimus, adjungemus.

---

31) In Codice eft: συνεπελαμφρίζεται. Ita fcribae barbari in aliis etiam vocabulis temere litteram μ. interponunt. Licet hoc animadvertere in Codicibus Graeco-Latinis epiftolarum Pauli, quos Wetftenius appellavit D. E. F. G. qui ab barbaris et impoftoribus fcripti funt, eamque ipsam ob caussam Griesbachio, fummo critico, et grammatico excellentissimo, tanto opere probantur. Συνεπελαφρίζειν ne Stephanns quidem habet, nedum Schrevelius Griesbachii. Uno ergo exemplo defungar. Habet Philo pag. 745. D. ἡ δὲ γῆ — συνεπελαφρισθεῖσα. Mox ibidem eft fynonymum ἐπικουφίζειν. Mox rursus in Codice eft κλυσταῖοι. Id quia ad Griesbachii recensionem Alexandrino-Occidentalem pertinet, correxi. Ejusdem recensionis mox etiam eft, ὠφελήσει, quod ipsum etiam correxi.

32) Forte, τουτί. Mox rursus Codex: ἰλέοις.

Κ Ε Φ. λβ.

Ἐπὶ κύστεως.

Καὶ τῆς κύστεως νοσούσης, ἐπειδὴ γειτνιᾷ τῷ ἐντέρῳ, καὶ ἅμα συμφυής ἐστι, καὶ εἰς συμπάθειαν ἐπάγεται αὐτῷ, ἐνίοτε πρὸς 33) οἰκείαν τῆδε τῶν κλυσμῶν τισὶ χρῆσθαι. φλεγμονῆς μὲν οὖν οὔσης ἐν τῇ κύστει, λυσιτελοῦσιν οἱ ἐν τῷ περὶ εἰλεοῦ κλυσμοὶ γεγραμμένοι· ἕλκους δὲ συστάντος ἐν αὐτῇ, εἰ μὲν φλεγμονὴ συμπαρείη, 34) τὸν αὐτὸν δεήσει κλυσμόν· εἰ δὲ μὴ συμπαρείη, τῶν κλυσμῶν οὐκ ἔσται χρεία. γίνεται δὲ καὶ τοιάδε τὶς ἀμφὶ τὴν κύστιν νόσος. οὖρα οὐκ ὀλίγα συνδίδεται 35) μὲν ἀπὸ τῶν νεφρῶν εἰς αὐτήν· οὐ μὴν ἐκκίνειν 36) γε αὐτὰ θύραζε δύνανται, δι' ἀσθένειαν ἐπὶ τῶν τοιούτων συμφορῶν· ἀλλ' ἑαυταὶ ἐπιτηδείως κατὰ τοῦ ἰτρου. καὶ κλύσματα τοιάδε· κύμινον ἀφεψεῖται ἐν ἐλαίῳ, καὶ τοῦτο θερμὸν ἐνίεται· καὶ πήγανον μέντοι καὶ μάραθος. 37) ἐνταυθοῖ δὲ καὶ τὰ ἄλλα διουρητικὰ πάντα χώραν ἐπιτήδειον ἔχει. λεαίνοντα γὰρ ἐπανίησι τὴν κύστιν, καὶ παρασκευάζει πρὸς τὴν ἔκκρισιν ἑτοιμοτέραν. εἰ δὲ καὶ δι' ὑπερπλήρωσιν τοῦ οὔρου ἰσχουρία καταλάβοι τὴν κύστιν, κλυσμὸς, ὀδαξισμόν τινα ἐμποιῶν, καὶ προτρέπων τὴν περισταλτικὴν δύναμιν ἐνεργεῖν, παρασκευάσειεν ἂν

Ad vesicae morbos. Cap. 32.

Quoniam autem vesica vicina est intestino, et simul etiam connata est, et in morbi consensum cum eo adducitur, quandoque etiam aliquo ex iis clysteribus uti conuenit. Ergo, ubi inflammatio vesicam vexet, utiles erunt clysteres, quos ad ileum facere supra memoravimus. si ulcus in ea fit, eique adjuncta fit inflammatio, idem clyster erit idoneus: si inflammatio conjuncta non fit, clysteribus non est opus. Vesicae quoque talis quidam morbus accidit. urinae non paucae a renibus in vesicam transmittuntur. qui sic affecti sunt, atque hac calamitate circumventi, foras pellere urinas prae imbecillitate non possunt: sed ipsae per sumen, loco accommodato reperto, exeunt. ad hos faciunt clysteres, qui constant ex oleo, in quo cyminum fit decoctum, quod calidum iniiciatur. in eodem incoquitur non secus foeniculum, et ruta. ad quod malum caetera quoque urinam provocantia faciunt. nam laevigando remittunt vesicam, et levant, et promtiorem ad excretionem reddunt. si vero propter nimiam urinae copiam

33) Forte, προσῆκον τῶνδε τῶν, aut, ἐνίοτέ πως οἰκεῖον τῶνδε τῶν. Mox rursus Codex, ἰλέου.

34) Legendum videtur: τῶν αὐτῶν δεήσει κλυσμῶν.

35) Hoc nec Graecum est. De συνδιδόναι hic cogitari nequit. Forte, συνδιηθεῖται.

36) Sed nec hoc Graecum. Graeca sunt ἐκκινεῖν, ἐκκενοῦν. Sed haec hunc locum non emendant. Quid enim est δύνανται. De *vesica* sermo est, non de *renibus*. Συμφορῶν, est παθῶν, ut p. 207 Quae vero sunt istae ἑαυταί; Correctio ἴτρου nihil prodest. Forte, ἐκκρίνειν. Mox bis est ἔκκρισις.

37) Hic adeo masculino genere occurrit, ut videtur. De μάραθρον et μάραθον satis superque monui et ad Rufum Ephesium, editionis Mosquensis, et ad hos libellos.

τὴν ἔκκρισιν. ἀλόη δὲ ἄκρατος δύναται τοῦτο ποιεῖν, καὶ κυκλαμίνου χυλός. ὀλίγον δὲ παντάπασι τὸ ἐνιέμενον εἶναι χρὴ, καὶ τὸ κέρας τοῦ κλυστῆρος, ὡς οἷόντε βράχιστον, ἵνα τοῦ κλύσματος μηδὲν ὑπερήκῃ 38) προσωτέρω τῶν δεομένων μερῶν.

Κ Ε Φ. λγ.

39) Ἐπὶ ἑλμίνθων.

Τὰς μὲν προσιχομένας τῶν ἑλμίνθων 40) τῷ ἄνω ἐντέρῳ, ἀφιςᾶν δεῖ διὰ τῶν ἐπιτηδείων πομάτων. κάτω δὲ ἄγειν οἷδε οἱ κλυσμοὶ δύνανται, ὁπόσοι κατὰ τὸ κῶλον συνίςανται, ἀψίνθιον ἐν ἐλαίῳ ἑψηθὲν, ἢ ἀβρότανον, ἢ κύμινον, ἢ ἡδύοσμον καὶ θέρμοι, καὶ, ἐπειδὰν ἱκανῶς ἑψήσεως ἔχῃ, 41) τὸ ἔλαιον αὐτῷ ἐνίεται.

Ἐπὶ ἀσκαρίδων. 42)

Γίνεται δὲ ἄλλη κατὰ τὰς ἐσχατιὰς τοῦ ἐντέρου νόσος τοιάδε. ζῶά τινα σμικρὰ, ἅτινα 43a) αἱ ὕλαι συνίςανται, ἃς ἀσκαρίδας καλοῦσιν. ἴασις δὲ αὐτῶν κλυσμοί εἰσι καὶ ἄλλοι μὲν τινες τῶν δριμέων· εἷς δὲ δὴ καὶ ὅδε κέδρου 43b)

supprimatur urina, clyster morsum aliquem inuehens, et expultricem potentiam excitans, vesicam ad excretionem praeparabit. aloë pura hoc potest efficere: itemque cyclamini succus, omnino vero id, quod iniicitur, paucum esse debet: et cornu clysteris esse quam breuissimum, ne ulla clysteris portio debitas partes transgrediatur.

Ad lumbricos, qui helminthae nominantur. Cap. 33.

Helminthae, qui superioribus intestinis continentur, accommodatis potionibus expellendi sunt: eos vero, qui ad colum sunt, per inferas partes educere possunt clysteres: qualis est, qui oleum recipit, in quo absinthium, aut abrotonum, aut cuminum, aut menta, aut lupini decoquantur. atque, ubi satis decocta haec fuerint, oleum per clysterem iniicitur.

Ad Ascaridas.

Ad extremam intestini oram talis quidam morbus oritur. animalia quaedam pusilla, quae a materia * creantur, ascarides dicuntur. eis remedio sunt clysteres: tum ex acribus quidam: tum unus etiam est, qui ex ce-

38) Codex: ὑπερήκει. Et mox: προσοτέρω.
39) Semper in his intelligendum, κλυσμοί. De his enim h. l. agitur.
40) ἕλμινθες, *lumbrici* (nimirum, *vermes.*) Occurrit etiam τὰ ἑλμίνθια. Erotian. p. 13.
41) Cod. ἔχει.
42) Vide Erotian. p. 13. Galen. in Glos. p. 66. ubi tamen μικραὶ, loco μακραὶ, corrigendum. Item ibid. p. 75. ubi addit, τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις συνιςάμενα. Quod hic legitur: αἱ ὕλαι, et obscurum est, et rationibus grammaticis repugnat. Sed nec Erotiani, ἐπὶ τοῖς σαπροῖς ὕδασιν εὑρισκόμενα huc convenit. Vide etiam Paul. Aegin. 4, 57. 58. p. 157. seqq.
43a) Paul. Aeg. l. l. αἱ δὲ γενέσεις ἁπάσαις (tria enim genera memorat) ἐξ ὠμῆς καὶ παχείας φλεγματικῆς ὕλης καὶ σήψεως ἐπιτηδείας εἰσὶν, οἷαπερ ἀθροίζεται τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀδδηφαγοῦσιν. Huc loco fortasse legendum: ἐξ ὕλης σαπρᾶς (, aut simile quid ejusmodi,) συνίςαται.
43b) In marg. ex Aetii 9, 44. notatur κεδρίας. Erotian. p. 33. κεδρίνῳ ἐλαίῳ· τῇ κεδρίᾳ. Apud Paul. Aeg. l. l. p. 155. κεδραίᾳ legitur. In Geoponis legitur κεδρίᾳ, ac pro eo etiam, κεδρέα. Veluti p.

χρίσμα 44) ἵεται. δεῖ δὲ τὸν κλυστῆρα μὴ εἶναι εὐθύτρητον, ἀλλ' ἐκ πλαγίων κύκλῳ 45) πολλὰ σμικρὰ τρήματα ἔχοντα. δεῖ δὲ μηδὲ πολὺ εἶναι τὸ ἐνιέμενον. ὧδε γὰρ ἂν οὐ προσωτέρω 45) τῶν δεομένων μερῶν ἔλθοι τὸ κλύσμα. ἐπιτήδειον εἰς ταῦτα ὕδωρ, τὸ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς, 47) ὡς ὅτι μάλιστα πεποιημένον. ἐνίεται δὲ κλυστῆρι τῷ αὐτῷ.

driae inunctione persanat. porro clyster non debet esse recte perforatus: sed in latera, sic, ut multa exigua foramina in orbem habeat. id etiam, quod infunditur, non debet multum esse. ita enim partes debitas non excedet. apta est huic morbo aqua ex cinere confecta, utpote quae praesentissimo sit remedio. eadem per clysterem iniicitur.

ΚΕΦ. λδ.

Τίνες οἱ ἐπὶ ἀσιτησάντων τρόφιμοι κλυστῆρες.

Γίγνεται δὲ καὶ τοιάδε ἄλλη συμφορὰ, προσδεῖσθαι δοκοῦσα κλυσμοῦ. τινὲς ἀπόσιτοι οὕτω 48) δή τοι ἐγένοντο ἰσχυρῶς, ὡς κίνδυνον ἐπακολουθεῖν τῶν 49) κατ' ἔνδειαν· εἶναι 50) δὲ ἐπὶ τούτων κλυσμοὺς ἀνατρέφειν δυναμένους. εἶεν δ' ἂν οἵδε. πτισάνης, ἢ πυροῦ χυλὸς, ἢ ἀλεύρων πλῦμα, ἢ χυλὸς χόνδρου, καὶ, 51) εἰ δή τι ἄλλο τοῖσδε ὅμοιον. χρὴ δὲ, εἴπερ ποτε ἄλλοτε, μήκιστον 52) τὸν τοῦ κλυστῆρος

Qui clysteres vim habeant alendi eos, qui alioqui non nutriuntur. Cap 34.

Alia quoque calamitas quandoque contingit, ad quam tollendam clysteribus est opus. nonnulli tam vehementer ab alimentis abhorrent, ut periculum consequatur, ne ob alimoniae defectionem pereant. quibus clysteres ii sunt idonei, qui alere corpus possunt: quales sunt hi: ptissanae, aut tritici cremor, aut farinae ablutio, aut alicae cremor: aut res, quae sunt generis ejusdem. debet autem cornu clysteris,

341. κεδρίᾳ χρίειν. Apud Tiberium in veterinariae medicinae libris p. 72. est: βάλε ἔνδον κεδρέαν. Dioscor. 1, 105. p. 56. κεδρία aliquoties. Nota ibid: ἀσκαρίδας ἐγκλυζομένη φθείρει. Mox ibidem ex eo ἔλαιον memorat, quod hic χρίσμα appellatur.

44) Ita Codex. Rasarius videtur conjecisse, ἴᾶται Ego conjicio, ἐνίεται. Vide Dioscor. quem hic paullo ante laudavi, qui habet, ἐγκλυζομένη, et hic statim: δεῖ δὲ τὸν κλυστῆρα κ. τ. λ.

45) Paul. Aegin. p. 159. καὶ τῇ κεδρίᾳ δὲ αὐτοὺς ἐνετέον διὰ κλυστῆρος πολυτρήτου, οἷοίπερ εἰσιν οἱ μητρεγχύται προσαγορευόμενοι. Ergo hic quoque est ἐνετέον, et in hoc ipso loco paullo post, ἐνιέμενον.

46) Eadem dicendi forma paullo superius occurrit.

47) Cod. ποδιᾶς. Ex recensione barbara, hoc est, Alexandrino — Occidentali Griesbachii Critici. Ultima syllaba in πεποιημένον est ex conjectura. Ad ὕδωρ nullo modo referendum videtur, sed ad σποδιᾶς. Ergo πεποιημένης, quod foret h. l. *subactae*: nisi malis, πεπαινουένης, *emollitae* h. e. *tenuioris et purgatae*. Utrumqne tamen cuiuis aptiori vocabulo, quod alius excogitaverit, postponam.

48) Cod. οὕτω δήτι. Τι non est hujus loci. Ergo correxi. Saepe δήτοι post οὕτω legitur.

49) Forte solum τῶν permutandum est cum τόν. ὁ κατ' ἔνδειαν κίνδυνος recte dicitur, uti, ὁ κατ' ὑπερπλησμονήν. Rasarius videtur voluisse: τοῦ κατ' ἔνδειαν ἀπολέσθαι

50) εἶναι hic posuit ἀπολύτως, quod nec alibi, nedum in libello medico, reprehendo. Intelligi possit, φασὶν οἱ ἰατροί.

51) Codex, sine sensu, καὶ ἤδη τὶ ἄλλο τοῖς δὲ (rasura deleto accentu) ὅμοιον.

52) τὸν delendum. Mox χεροῖν, loco χειροῖν, quod hic non probandum videtur. Mox forte εἴσαπος. aut, ἐναποστέλλειν.

εἶναι τὰ κέρας, καὶ ταῖν χεροῖν βιαιότατα ἀποστέλλειν τὸ κλύσμα, ἵνα ὡς προσωτάτω ἀφίκηται.

si usquam alibi, tum hoc loco, esse quam longissimum; et manibus compellendus maxima vi clyster est, ut ad remotas, supernasque partes quam maxime conscendat.

ΚΕΦ. λε.

Ὅτι τινὰς, μὴ δέον, κλύζουσι.

Πολλοῖς ἤδη διαχώρησις μὲν οὐδὲ ὁποστηοῦν γίνεται· τὰ δὲ περισσώματα αὐτοῖς οὐκ εἰς τὸ κῶλον ἀφῖκται, ἀλλὰ μετέωρά ἐστι. τούτους οὔπω χρὴ 53) κλύζειν. χρὴ γὰρ διεπίσταθαι, ὅπισό κλυσμὸς οὔτε ἀνέρχεται 54) ἢ προσωτέρω τοῦ κώλου, οὔτε ἀπάγειν τι δύναται τῶν ἐν τοῖς ἄνω ἐντέροις. περιττὸν οὖν, τηνικαῦτα κλύζειν. χρὴ 55) οὖν τοῦτο πρῶτον ἀνασκοπητέον ἐς τὸ κῶλον ἀφίκονται τὰ περισσώματα τοιάδε ἐστι, πρῶτα μὲν ὁ χρόνος ἤτοι ἱκανὸς ἔσω γεγονέναι τούτῳ, ἢ οὐχ ἱκανὰ ὑπάρχων· ὁμοῦ δὲ τῷ χρόνῳ καὶ τὸ εὔπορον καὶ τὸ δύσπορον τῶν ἐδηδομένων σιτίων ἀνασκοπεῖσθαι χρή. ἄλλα γὰρ ἄλλων θᾶττόν τε καὶ βράδιον ἥκει κάτω. καὶ φύσεως μὲν τοῦ μὴ κάμνοντος ἤδη διαφορὰ ἐστιν εἰς λογισμὸν θετέα. εἰ μὲν γὰρ εὔρους φύσει ἡ γαστὴρ, θᾶττον ὑπεισιν 56) εἰ δὲ δύσρους, 57) βράδιον. καὶ εἰ ἐπαγάγοιμεν δὲ τὴν χεῖρα, εὕροιμεν ἂν διάδηλον αὐτοῦ τὸ πλήρωμα, εἴπερ γε δὴ δεῦρο ἀφιγμένα τὰ σκύβαλα ἤδη· εἰ δὲ μὴ, κενὸς ὁ τόπος ταύτῃ φανῇ. τὰ δὲ πρὸ τούτοις 58) ἐπεὶ καὶ βάρος

Quibus clysteres iniiciantur, cum minime opus sit. Cap. 35.

Plerique sunt, qui nihil excernunt, excrementaque eorum in colon non perveniunt, sed supra continentur. iis non iniiciendus clyster est. quandoquidem scire debemus, clysterem non longius, quam ad colon ascendere, neque educere quicquam posse eorum, quae superioribus intestinis continentur. ergo superuacaneum est, eo tempore clysteribus uti. sed in primis danda opera est, ut excrementa in colon descendant. ad quam rem conficiendam, in primis utrum tempus satis sit, an secus, spectandum est; et, cum tempore etiam, facilitas transitus, aut difficultas ciborum, quibus homines vescuntur. nam alia citius, alia tardius deorsum descendunt. praeterea habenda quoque ratio est naturae ejus, cum non aegrotaret. si enim aluus suapte natura facile fluebat, citius excrementa subducentur: si vero difficulter, tardius. quinetiam, si manum admoverimus, ejus repletionem perspicuo inveniemus, si modo infra pervenerunt feces. si non

---

53) χρὴ tantum in marg. additum. Poterat hoc intelligi. Mox forte, γὰρ δὴ ἐπίσαθαι.

54) ἢ delendum videtur. Sed nec ἢ ejus loco addendum. Vers. 6. malim ὁποσῶσουν, et vers. 8. ἐστὴ, loco ἐστι.

55) Haec corrupta sunt. Quomodo enim jungi possint χρὴ, ἀνασκοπητέον, τοιάδε ἐστι Deinde etiam legendum videtur, ὅπως ἀφίκωνται.

56) Nimirum, τὰ περιττώματα, τὰ ἐκκριθησόμενα.

57) Contraria sunt εὔρους et δύσρους. Posterius tamen in nullo lexico notatum. De δυσροέω, δύσροια etc. disputavit Gatackerus ad Antonin. V, 34.

58) Aut πρὸς τούτοις, aut πρὸ τούτων corrigendum. Scilicet scribere debebat πρ, id est, πρὸς. Scripsit vero πρὸ.

κατὰ τὴν ὀσφὺν γίνεται, ἢν ἐμπεπλησμένον τὸ τελευταῖον ἔντερον τύχῃ, ἀλλὰ καὶ αἱ φῦσαι 59) δυσοσμίαν 60) τηνικαῦτα τῆς κόπρου ἴσχουσαι, διαδείξουσι τὸ πλήρωμα ἀφῖχθαι κάτω ἤδη.

infra pulsae sunt, ea parte locus inanis apparebit. ad haec in lumbis quoque gravitas est, si extremum intestinum sit repletum. sed et flatus eo tempore stercoris foetorem redolentes, excrementa infra pervenisse nobis declarabunt.

Κ Ε Φ. λϛ.

Ὅτι τινὰς, δέον κλύζειν, οὐ κλύζουσι.

Ἱπποκράτης ὀνομάζει περιῤῥοῦν τι διαχώρημα. τὸ δὲ ἐστι τοιοῦτο ῥεῦμα 61) δεινῶς λεπτὸν, καὶ τοῖς σκυβάλοις ἀμιγές. τοῦτο, πῆ μὲν αὐτὸ μόνον 62) διείησι πῆ δὲ, μετὰ σκληρῶν τῶν ἀπὸ τῆς τροφῆς περισσωμάτων πρὸς τὴν ἀπόκρισιν διαπίπτειν, οὐ συμμιγνύμενον αὐτοῖς. εἰ μὲν οὖν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν σιτίων προστουκτος 63) ἀποχωρεῖ, οὐδὲν ἐπιδεῖ κλυσμοῦ. ἢν δὲ τὰ μὲν μὴ ἀποκρίνηται, 64) τοῦ δὲ ἐπιῤῥοῦ τούτου αὐτὸ μόνον ἥκει, τηνικαῦτα οἱ πλείους τῶν ἰατρῶν 65) κατοῤῥωδοῦσι τὸν κλυσμόν. ὅστις δὲ εὐφρονεῖ, χρήσεται αὐτῷ. τὸ μὲν γὰρ λεπτὸν τοῦτο ῥεῦμα, 66) ἢ ουδὲν, ἢ μικρὸν, τῇ ἐνοχλήσει εἶεν ἂν οὐ μετρίως. διάγνωσις δὲ καίτοι 67) ὑγραινομένης τῆς γαστρὸς λεπτῷ

Quibus clysteres non iniiciuntur, cum tamen opus sit. Cap 36.

Secessum alui quendam περιῤῥοῦν, hoc est, circumfluxum Hippocrates nominat. fluxus tenuis is est, et fecibus non commixtus: et partim per se prodit, partim cum duris cibi excrementis, quae in egestionem delabuntur, quibus tamen admixtus non est. si igitur, quae a cibis intercidunt, foras egerantur, nihil opus est clysteri: si vero ea non excernantur, hicque circumfluxus solus exeat, tunc medici quamplures clysterem perhorrescunt: verum, qui prudens est et sapiens, eo utitur. hic enim tenuis fluxus aut nihil, aut certe parum, non mediocrem molestiam afferet. signum autem humectatae alvi hoc tenui fluxu, ut ciborum excrementa non secedant,

59) v. Erotian. p. 50. ubi corrigendum est δυσώδη. Alii φύσσα scribunt.

60) Idem, quod δυσωδία. Isto utuntur Aleiphr. p. 336. Heraclitus de incred. p. 78. edit. Galei. Dicitur, ὁ et ἡ κόπρος. Τῆς h. l. est ex correctione. Antea, credo, fuerat τοῖς.

61) ῥεῦμα in margine solum legitur. Poterat abesse. περίρουν (in Cod. περιῤῥοῦν) h. l. vetusto modo scribitur uno ῥ. Vide de hoc Foës. Oecon. Hippocrat. in περιῤῥοίαι p. 302. Mox in Cod est: ἐπιῤῥοῦ.

62) Ita Codex. Credo, δίησι. Paullo ante legitur, ὕπεισι. Mox corrigendum, διαπίπτει.

63) Id est, πρὸς τὸ ἐκτός.

64) Conjicio: τὸ δὲ ἐπιῤῥοῦν τοῦτο αὐτὸ μόνον ἥκῃ.

65) Vitiose Codex: καταῤῥοδοῦσι. κατοῤῥωδεῖν habes apud Herodot. 1, 34. Synes. T. I. p. 13. et apud Polybium saepius.

66) Ita in marg. In textu, δέρμα. Proxima etiam male affecta sunt. Quid enim sit, ἢ ουδέν. Conjicio interim: εἰ οὖν δὴ ᾖ καὶ μικρὸν, διενοχλήσοι ἂν οὐ μετρίως.

67) καίτοι alienum est. Forte: καθυγραινομένης. Sed proxima etiam corrupta sunt. Ergo ad litteram singula fideliter exhibui.

τῷ ῥεύματι, ὅπως μὴ ὑπίενται (sic) ἀπὸ τῶν σιτίων περισσώματα ἥδε ἐςὶ πρῶτον μὲν ὅτι οὐδαμῆ. καίτοι πρόσθεν ἐπεσχημένης τῆς διαχωρήσεως νῦν φαίνεται θύραζε ἰόντα σκύβαλα· ἔπειτα δὲ καὶ ἐπαφωμένῳ. τὸ κῶλον ἐμπέπλησαι διείσεται ἡ χείρ.

primum est, ut, cum prius secessio non esset cohibita, nunc nullo modo feces excernantur: deinde vero tangenti, colon impletum esse manus significabit.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ σχήματος τοῦ κλυζομένου.

Ὑπτίῳ τῷ κάμνοντι τυγχάνοντι ὑποςορέσαι δεῖ, ὁπόσον λάθῃ καίλωμα εἶναι προσάψασθαι 68) τῆς ςρωμνῆς, ῥάκιον δ' ἂν τοῦτο 69) ἢ σινδόνος, ἤ τι ἄλλο τοιοῦτο. θερμὸν δὲ ἔςω τοῦτο, ὅπως μὴ τῷ ψυχρῷ αὐτοῦ φρίττειν ποιῇ τὸν ἄνθρωπον. ἔπειτα συνερεῖσαι 70) τὰ σκέλη. τοῦτο ἔμοιγε τὸ σχῆμα προσήκειν δοκεῖ. τὸ δὲ μετέωρον ἐκτὸς ὀσφύος αἴρειν, ἀλυσιτελές. τοῦτο γάρ ἐςιν, ὡς ἐν ἀψύχῳ σώματι σχέσθαι τὸν κλυσμόν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ πλευρὰν ςρεπτέον 71) ἐςίν. ἢν γὰρ ἡ κύςις φλεγμαίνῃ, τῷ ἰσχίῳ ἐμπύημα 72) ἢ ἐγκύςεως εἴρηται, κἄπειτα τὸ βάρος τὲ καὶ ὁ οἶκος, 73) ἢ τὴν εἴσοδον τοῦ κλύσματος, ἢ τὴν ἔξοδον τῶν περισσωμάτων κωλύειν μέλλει. εὔλογον δήπου ἂν, ἐπὶ τὸ ἐπιθάτερα βρίθειν τὸν ὄγκον, ποιήσαντας, ἅπερ σπεύδομεν, ἄνευ κωλύματος ἅπαντα διαπράξασθαι. ἐν δὲ τὸ 74) ἐνεῖν παρεγγυᾷν τῷ κά-

De figura ejus, cui clyster iniicitur. Cap. 37.

Aegrotus resupinatus esse debet, tum contegendus: ac ne cavitas appareat, stragula admovenda sunt, ut corpus contingant: sintque, aut vestes attritae, aut linteorum partes, aut talia quaedam. calida etiam sint, ne suo frigore homini horrorem incuterent. tum crura contrahuntur. qui situs mihi videtur convenire. nam sublimem extra lumbum attollere, incommodum est. perinde enim est, ac si corpori inanimato clysterem indas. quandoque etiam in latus * aeger vertendus est. nam, si vesica inflammata sit, in coxendice sit suppuratio, aut gibbus redditur: atque ita pondus, aut tumor impedit, aut clysteris ingressum, aut exitum excrementorum. oportet ergo facere, ut in alterutram partem deorsum tumor vergatur, si absque impedimento perficere cuncta

---

68) Hic error latet.

69) Ante ἤ crediderim excidisse εἴη, quod ad ἂν referatur. ῥάκιον, contra Rasarii interpretationem, conjungo cum σινδόνος. ῥάκιον h. l est, *pars abscissa*, *lacinia*, item, *fragmentum*. Vocabulum *partes* de suo inculcavit Rasarius.

70) Codex: συναιρεῖσαι, et paullo ante, φρέττειν.

71) Forte, ςρεπτέος.

72) Sic correxi. Codex: ἐμποίημα, et continuo, ut edidi. Conjecisse videtur Rasarius, ἢ ἐγκύρτωσις γίνεται. κύρτωσις habet Schol. ad Theocrit. 5, 43.

73) Forte: οἶδος, quod Erotian. p. 39. explicat οἴδημα. v. Foës. Oecon. Hipp. in hac voce.

74) Forte, τῷ ἐνιέναι, aut ἐνεῖναι.

μνοντι χρὴ, μήτε κεκραγέναι, μήτε ἀναλαμβάνοντα τὴν ἀναπνοὴν αἴρειν ὑψοῦ τὸ ἦτρον, ἀλλ' ἁπλῶς κείμενον, τὸν ἁπλούστατον ἀναπνεῖν πειρᾶσθαι τρόπον. ὧδε γὰρ ἥκιστά τις ἀντιπράξει τοῦ κλύσματος τῇ βολῇ. ἐπὰν δὲ πεπαυμένος ὁ ἰατρὸς ᾖ, οἱ μὲν πολλοὶ κυλινδοῦσθαι καὶ 75) λέγουσι τὸν ἄνθρωπον. ἐγὼ δὲ οὐ συγχωρῶ πράττειν τοῦτο.

velimus. Interim, dum clyſter imponitur, aegroto imperandum eſt, ut neque clamet, neque reſpirationem contrahens ſurſum imum ventrem retrahat, ſed ſimpliciter iacentem conari, ut ſimpliciſſime reſpiret. qua ratione nemo iniectioni clyſteris repugnabit. ubi vero ceſſat is, qui medicinam adhibuit, plerique jubent, ut homo ſeſe huc atque illuc circumvoluat. ego vero id fieri prohibeo.

Κ Ε Φ. λη.

Κατὰ πόσους τρόπους ἀποτυγχάνονται κλυσμοί. Ἐκ τῶν Μνησιθέου.

Τὰς τῶν κλυσμῶν ἀποτεύξεις διὰ τριττοὺς γίνεσθαι συμβαίνει τρόπους. ὅταν μὴ δέξηταί τις τὸ κλύσμα, καὶ πάλιν, ὅταν μὴ κατασχῇ, ἢ ἐκπέμψαι μὴ δυνηθῇ. γίνονται δὲ τῶν αἰτιῶν τούτων αἱ μὲν ἀπὸ τῶν σωμάτων καὶ παθημάτων· αἱ δὲ ἀπὸ τῶν κακῶς κλυζομένων. τοῦ μὲν οὖν μὴ δέξασθαι τὸν κλυσμὸν, ἀπὸ μὲν τῶν παθημάτων εἰσὶν 76a) αἰτίαι τοιαῦταί τινες· ἤτοι φλεγμονὴ περὶ τὸν ἐντὸς τόπον γινομένη τοῦ δακτυλίου, καὶ συνοίδησις, 76b) ὥστε τὴν ὑγρότητα τὴν πιεζομένην μὴ δύνασθαι πόῤῥω προϊέναι, τῆς συνοιδήσεως ἀντιπραττούσης, εἴη 77) πάλιν φῦσα κατειλημμένη κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον, ὅταν μήτε ὑπείκειν ἐθέλοι, μήτε χώραν διδῴη παρεξόδου τοῖς ὑγροῖς τοῖς ἐπιοῦσι. τῶν δὲ ἰατρῶν ἁμαρτήματά ἐστιν ὑπὸ τὸν καιρὸν γινόμενα. τούτων, ὅταν, ἤτοι 78) σκλη-

Quot modis clyſteres voto non reſpondent. Ex Mneſithei commentariis. Cap. 38.

Clyſterum fruſtrationes tribus fieri modis conſueverunt: vel, cum quis clyſterem non recipit, vel, cum eum non continet, vel, eum emittere non poteſt. hae cauſae fiunt partim a corporibus et morbis, partim, quod male clyſteribus utantur. quod ergo clyſter non recipiatur, impediente morbo, cauſae quaedam hujuſmodi. Ut cum inflammatio partes ani internas exerceat, et tumor excitatus fit, ut humor expreſſus longius progredi non queat, tumore impediente, et contra agente. itemque flatus eodem loco contentus id ipſum efficiet, cum ſcilicet neque ſecedit ipſe, neque humoribus ingredientibus tranſitum concedit. Medicorum errores ſub tempore conſtituntur: ut, cum in durum ſeceſſum incidunt, non obſervant clyſteris

75) Loco, καὶ λέγουσιν, quod absurdum eſt, in interiore margine legitur: κελεύουσιν, in exteriori vero: μὴ κυλινδοῦσθαι κεκλυσμένον. Utrumque eadem manus adscripsit.

76a) Hoc loco feminino genere, ἡ αἰτία, paullo ante ergo αἰτιῶν correxi, loco αἰτίων.

76b) συνοίδησις in lexicis non notatur. οἴδησις eſt apud Platonem p. 492. Inferius eſt, συνοιδεῖ.

77) Forte, ἢ, ut paullo ante ἤτοι. Paullo poſt Codex: διδῷ.

78) Hujus loco in marg. proponitur ἤτινι. Forte voluit ἤ τινι.

ρᾷ περιτυγχάνοντες ὑποχωρήσει, μὴ φυλάξωνται τὸν αὐλίσκον, ἀλλὰ ἀπὸ ταύτης 79) ὤθουσι βίᾳ προβάλλοντες. ὑποφραττόμενον γὰρ ὑπὸ τῶν ἀντερεισάντων τὸ τρύπημα τοῦ αὐλίσκου τὸν κλυσμὸν οὐκ ἀφίησιν εἰς τὸ πρόσθεν. τὸ δ' αὐτὰ συμβαίνει, καὶ ἐὰν μὴ κατορθοῦ τὸν αὐλίσκον θέντες, ἀλλὰ προσερείσαντες πρός τινα τῶν πλαγίων τόπων, 80) ὑποληφθῆναι ποιῶσιν ὑπὸ τοῦ χρωτὸς τὸ τρύπημα. γίνεται δὲ τοῦτο 81) παραπλήσιον καὶ πάλιν, ὅταν, τῆς κύστεως οὖρον ἐχούσης, ὑπτίους κλύζοντες, ἐπερείσωσι τὸ τῆς κύστεως βρῖθος ἐπὶ τὸ ἔντερον· ἂν 82) φράττων γὰρ καὶ τοῦτο, οὐ παρίησιν εἰς τὸ πρόσθεν τὴν ὁρμὴν τοῦ κλύσματος. 83) οὐ δέχονται μὲν οὖν διὰ τούτους τοὺς τρόπους. οὐ δύνανται δὲ κατέχειν, ἀπὸ μὲν τῆς φύσεως, ὅταν περὶ τὸν δακτύλιον 84) τὸν ἢ δι' αἰτίαν τινά. παρὰ δὲ τὰ τῶν ἰατρῶν ἁμαρτήματα· ἔστιν εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἱκνούμενον, ἐὰν λίαν δριμὺ ποιήσωσι τὸ κλύσμα. τοῦ μὲν οὖν μὴ κατέχειν τὰ κλύσματα, ταῦτα αἴτια φήσειεν ἄν τις εἶναι. πάλιν δέ που, δεξάμενον ἐκπέμψαι μὴ δύνασθαι, κατὰ μὲν πάθος, μάλιστα ἄν τις αἰτιάσαιτο συμβαῖνον ἐν τοῖς ἰλεώδεσι. 85) πολλὴ 86) μὲν ἐν τοῖς ἐντέροις εἶναι, πολ-

fiftulam, fed ab ipfo feceffu impediti, vi impellunt, et fiftulam in ftercus coniiciunt. ex quo fit, ut ejus foramen ab iis, quae obfiftunt, obturatum non possit prorfum clyfterem emittere. Idem eveniet, si non recte fiftulam impofuerint: fed in aliquod latus inclinarint; fiquidem cutis foramen obftruit. huic fimile quippiam contingit, cum plena lotii vesica eft, et refupinatis clyfterem indentes vesicae gravitatem et pondus ad inteftinum retrahant. ita enim fiftula occlufa vim clyfteris ante progredi non finit. ex quo fit, ut aegroti clyfteres his modis non recipiant. Continere autem eos non posfunt, caufa aliqua circa anum naturam irritante. propter vero medicorum errores, is etiam error, qui tempori attribuitur, contingit, cum acrem admodum clyfterem faciunt. ergo cur clyfteres non contineantur, has caufas afferre quispiam poterit. Quam ob rem autem is, qui clyfterem accepit, emittere non possit; caufam aliquis, et praecipue in affectionibus tenuioris inteftini, in morbum retulerit: cum plerumque in inteftinis fit, plerumque vero in loco, qui inter ventrem interiectus eft, et cutim,

79) In margine eft conjectura haec: ἴλεος, ἐμποδιζόμενοι. Vult ergo hoc hic inferere. Forte, ἀλλὰ ἐπὶ ταύτην ὠθοῦσι βίᾳ προβάλλοντες ἐπὶ ταύτην (i. e.) τὴν ὑποχώρησιν. προβάλλοντες (i. e.) τὸν αὐλίσκον τοῦ κλυστῆρος. ὑποχώρησις σκληρὰ notat *excrementa dura ac condensata*. Possit etiam legi, ὠθοῦσιν ab ὤθω, loco ὠθέω. Mox Codex: ἀνταιρησάντων.

80) Tertia fyllaba habebat ει, fed correctum η. Forte, ἐπιληφθῆναι.

81) Forte, τούτῳ παραπλήσιον.

82) Sic. Sed in marg. ἐμφράττον.

83) Hic in marg. additur ἥκειν. Sed eo non opus eft. Alias conjici quoque poterat, ἀφικέσθαι, et alia.

84) Ita paullo fuperius. Hoc loco Codex, δακτυλίωνα. δακτυλίων non recordor legere. Proxima etiam corrupta, τὸν η. Forte, δακτύλιον οἴδημά τι ᾖ, δι. Mox forte: ἁμαρτήματά ἐστιν εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἱκνεῖσθαι, ἐάν.

85) Ita. Sed priori δ inscriptum λ. Ita malim: αἰτιάσαιτο τὸ συμβαῖνον, aut, τοῦτο συμβαίνειν, ἐν τοῖς εἰλεώδεσι. De εἰλεός et ἴλεος fupra monui.

86) Haec non cohaerent. Forte: τὸ πολὺ μὲν (nimirum, εἰλεόν) — πολὺν δέ.

λῇ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τόπῳ τῆς τε κοιλίας καὶ τοῦ δέρματος, τοῦ κύκλῳ περιέχοντος τὴν ὅλην φύσιν τῶν ἐντὸς ἄρθρων. ὅταν οὖν, πεπιεσμένων τῶν ἐντέρων ὑπὸ τῆς κύκλῳ περιοχῆς, ἀπερείδηται τὸ πνεῦμα, ἢ βιάσηταί τις ἐνταῦθα καθιέναι τὸν κλυσμὸν, οὐκ ἀφίησιν ἔξω πάλιν αὐτὸν ἡ φῦσα. συμπιέζει γὰρ ἔξωθεν σφίγγουσα τὸ ἔντερον. ἀπὸ δὲ τῶν ἰατρῶν ἁμάρτημα γίνεται, ταῖς ἐμβαλλομέναις δριμύτησιν. οὐ γὰρ ἔχων ὁ τόπος παροξυσμὸν, προθυμίαν οὐδεμίαν ἴσχει. ἢ πάλιν, ἐὰν βίᾳ τις τὸ κλύσμα ἐνθλίβων ὑπερπετὲς αὐτὸ ποιήσῃ πρὸς τὸν ἄνω τῶν ἐντέρων εἰλιγμὸν 87) ἀνώσας, οὐκ εὐοδοῖ πρὸς τὴν πάλιν ἔξοδον ὁ κλυσμὸς ἐλθεῖν. δήξεως γὰρ γενομένης, συνοιδεῖ ταχέως ὁ τόπος οὗτος, καὶ συστρέφει φύσας, αἳ κωλυτικαὶ τῆς εἰς τὸ πάλιν ἐξόδου γίνεται. κοινὸν δέ ἐστι τῶν πλείστων ἁμάρτημα, διότι νομίζουσιν, ὅταν ἄρχωνται κλύζειν, ἐὰν τὴν ταχίστην ἔσω 88) πιέζωσι τὸ κλύσμα, ῥᾷστα τὸν ἄνθρωπον οὕτως ἀπαλλάξειν. 89) ἔστι δὲ οὐκ ἀληθὲς τοῦτο. ταχὺ μὲν γὰρ ἐγχυθέντος, καὶ ταχὺ πάλιν ἀφεθέντος τοῦ κλύσματος, οὐ ταχὺ γίνεται διάβροχος, 90) συγκεκαυμένης τῆς ὑποχωρήτεως. 91) ἐὰν δὲ βουλόμενός τις μαλάξαι τὴν ὑποχώρησιν, ἅπαν ἔχοντος 92) τὸ κλύσμα, πλείω χρόνον κατέχει τὴν ἀνάστασιν, διατείνεται σφόδρα ὑπὸ τοῦ

quae totam naturam internorum articulorum in orbem complectitur. cum igitur compressis inteſtinis ab illo ambitu orbiculato ſpiritus ſupra firmetur, et incumbat, ſi conetur quiſpiam eo tempore clyſterem eo vi adigere, flatus eum foras prodire amplius non ſinit. comprimit enim extrinſecus inteſtinum conſtringens. medici vero vehementer errant, qui res acres iniiciunt. cum enim locus continens exacerbationem nullius cupiditatis deſidendi habeat, continet. Praeterea, ſi quis clyſterem vi comprimens, faciat, ut ſupra magis conſcendat, eum ad ſuperiorem inteſtinorum inuolutionem propellet, et clyſteri non parabit viam, ut retro poſſit cedere atque exire. nam morſu excitato locus ſtatim intumeſcit, et flatus connoluit, qui, ne exitus pateat, impedimento ſunt. eſt autem hoc plurimorum commune erratum: quia exiſtimant, ſimulatque clyſter iniici incipiat, ſi quamprimum eum intro expreſſerint, ſe hominem facillime liberaturos. ſed minime verum hoc eſt. nam, ſi cito introeat, citoque exeat clyſter, ſeceſſus exuſtus non ſtatim perſpergitur et humectatur. ſi quis enim mollire ſeceſſum velit, totuſque clyſter iniectus diutius contineatur, venter a plenitudine diſtendetur et dolebit. quam ob

87) ἐλιγμός.

88) Nisi εἴσω malis. In Codice eſt ἴσαι, quod nihili eſt.

89) Nimirum, τῆς νόσου.

90) Poſt hoc, ἢ legitur. Sed punctis ſubnotatum eſt.

91) Vide paullo ante notam 79. et hic inferius bis. Συγκεκαυμένος bene quidem convenit τῷ διάβροχος· veruntamen proximum μαλάξαι mihi quidem hoc vocabulum paullulum ſuſpectum reddit.

92) De κατέχοντος et κατέχει, loco κατέχῃ, dubito. Ἀνάστασιν etiam dubium. Sed mox bis recurrit. Ἀνάστασιν ergo nunc interpretor, *motionem*, *remotionem*, *expulsionem* et *eictionem excrementorum*. Notum enim, ἀνάστασιν dici etiam de iis, qui ſuis locis, ſuis ſedibus pelluntur. Vide Foes. Oecon. Hippocr. in hoc vocabulo p. 34.

πλήθους ἡ κοιλία καὶ πονεῖ. διὰ δὴ ταῦτα δεῖ κατὰ μικρὸν καθεῖναι τὸν κλυσμόν. ἥτε γὰρ αἴσθησις οὐχ ὁμοίως λυπήσει, καὶ τοῦ κλύσματος εὐθὺς τὸ πρῶτον εἰσιὸν ἀναβρέξει τὴν ὑποχώρησιν. κατὰ μικρὸν 93) δὲ τοῦ παντὸς ἐξιόντων, (sic) οὐ πᾶς χρόνος ἀπὸ τοῦ πρώτου πρὸς τὸ ἔσχατον ἔσται τῇ βροχῇ τῶν ἐνόντων, ὥστε μηδὲν κωλύειν, ὅταν ἅπαν τεθλιμμένον ᾖ τὸ κλύσμα τὴν ἀνάστασιν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ 94) θάκος ποιεῖσθαι, καὶ μήτε πολὺν χρόνον ὑπὸ πολλοῦ τοῦ κλύσματος διογκοῦσθαι τὴν κοιλίαν, μήτε, ξηρῶν ὄντων, ποιεῖσθαι τὴν ἀνάστασιν. χρὴ δὲ ἅμα τὸν κλυσμὸν ἐνωθλίβοντα 95) τὸ κενούμενον αἰεὶ μέρος τοῦ κλυστῆρος συστρέφειν. χρήσιμον δέ ἐστι τοῦτο ποιεῖν, ὅτι λανθάνει τὸ κλύσμα πολλάκις πάλιν ἀναστρέφον ἐκ τῆς κοιλίας εἰς τὸν κλυστῆρα, 96) τοῖς μὴ συνεχῶς ἐκπιέζουσι τὸν κλυσμόν.

Κ Ε Φ. μα.

Ἐκ τῶν Διοκλέους. Λυτικὰ γαστρός.

Λινοζῶστις 97) καὶ ἀμπελὶς, (*) καὶ αὐτὰ καθ᾽ αὑτὰ, καὶ μετὰ τευτλίων, καὶ μετὰ κράμβης ἑψώμενα, καὶ ἐσθιόμενα μετὰ τῶν σιτίων, καὶ μετὰ ἀλεύρου ῥοφούμενα, ποιεῖ διαχώρησιν ἱκανήν. ποιεῖται δὲ καὶ ἡ κνίκος πολλοὺς τρόπους. καὶ γὰρ 98) ἀποχυλισθείσης πινόμε-

rem paulatim iniici clyfter debet. etenim fenfus non ita moleftia afficietur, et ea pars clyfteris, quae primum ingreffa fuerit, paulatim * feces humectabit : si vero totus ingrediatur, non omne tempus a primo usque ad extremum dabitur infperfioni eorum, quae intus continentur. ex quo fit, ut nihil vetet, cum totus clyfter fuerit expreffus, quin ftatim excitationem ad fedem moliatur: nec multo tempore venter ob clyfteris copiam intumefcat, neque ad excretionem feces adhuc ficcae excitentur. Iam vero, qui clyfterem imponit, debet femper inanem clyfteris partem convoluere. eft enim hoc valde accommodatum: quia faepe nos praeterit, clyfterem ex ventre in ipfum vas clyfteris recurrere, nisi continenter exprimatur.

Ex Diocle. Quae ventrem foluant.
Cap. 41.

Mercurialis et * vitis, cum per fe, tum cum betis et braffica incoctae, et una cum cibis affumtae, aut cum pulte in forbitione datae, deiectionem abunde cient. Cnicus multis modis apparatus idem facit. nam, vel fuccus ex eo exprimitur, et potui datur, ifque

93) Haec linea notata funt. In marg. vero adscriptum: τοῦ δὲ παντὸς εἰσιόντος.

94) Forte, ἐπὶ τὸ θάκος.

95) Sic in Codice. Conjicio, ἄνω θλίβοντα, aut, συνθλίβοντα.

96) Forte: τοὺς — ἐκπιέζοντας.

97) De λινόζωσις et λινοστῶσις jam alibi monui.

*) Rasarius de hoc videtur dubitasse. Ergo ftellulam interposuit. Inter herbas tamen numerat Hesych. Forte Rasarius maluit ἀσαφὲς.

98) Dioscor. 4, 190. p. 320. τὸ σπέρμα — χυλιζόμενον — κοιλίαν καθαίρει.

νος ὁ χυλὸς εἴωθε πρὸ δείπνου μέλιτι ἢ οἴνῳ γλυκεῖ κραθεὶς ὑπάγειν. καὶ ῥοφήματος ἐν αὐτῷ, καὶ μάζης τούτῳ φυραθείσης, καὶ τῶν ὄψων ἑψηθέντων ἐν τούτῳ. χρῷτο δ᾽ ἄν τις αὐτῇ καὶ ψύξας, 99) ἔπειτα μετρίως κόψας, καὶ διασήσας, καὶ πάλιν κόψας μετὰ μέλιτος, καὶ ποιήσας, εἶον κηρὸν μὴ λίαν σκληρόν. ἀπὸ τούτων λαμβανέτω πρὸ τοῦ δειπνεῖν, ὅσον ἰσχάδα μετρίαν, ἢ μικρῷ μεῖζον, ἢ ἔλαττον, ὡς ἂν χρωμένῳ φαίνηται συμφέρειν. γίγνοιτο δ᾽ ἂν ἰσχυρότερον, εἰ ὠμῆς ἐρεχθείσης 100) τῆς κνίκου, καὶ τῶν ἐντὸς ἐξαιρεθέντων καὶ τριφθέντων, καὶ μέλιτι συμπλασθέντων, λαμβανόμενον ὡσαύτως, ἔλαττον δὲ τῆς πεφρυγμένης, οὐδενὸς ἧττον ἀλύπως λύει τὴν κοιλίαν, καὶ ὁ ῥοῦς, ὁ ἐκ τῶν συκαμίνων, μετὰ μελικράτου πινόμενος. ἔτι δὲ καὶ τοῖς ὄψοις περιπλαττόμενος. τῶν δὴ τῶν 1) συνήθων κρατεῖ πάντων ἡ 2) τερμινθίνη ῥητίνη. δεῖ δὲ αὐτὴν, ὡς ἔχει, μικρῷ μεῖζον ἢ κύαμον αἰγύπτιον μετὰ δεῖπνον 3), ἢ εἰς τὸ ποτήριον ἐμβάλλοντα τὴν ἴσην, μέλι μίξαντα μὴ ἔλασσον ἢ τριπλάσιον διάχεε 4) ὕδατος θερμοῦ δυσὶ κυάθοις, καὶ πιεῖν ἔσωθεν.

ante cibum melle, aut vino dulci, temperatus, aluum fubducere confuevit. fit ex eodem forbitio ad eandem rem valens. in maza quoque conjectus idem praeftat: et obfonia in eo coquuntur. eodem uti poterit quifpiam, si ficcet, et modice contundat, et cribro traiiciat: tum iterum tundat cum melle, et ad cerae formam, non admodum duram, redigat, et ex ea ante coenam capiat, quantum caricae mediocris magnitudinem compleat, aut paulo magis, aut minus, ut ei, qui utitur, conferre videatur. Fiet autem vehementior, si cnicus crudus frangatur, et pars interna eximatur, conteraturque, et melle excepa eodem modo, minus tamen, quam cum frigitur, fumatur. nihilo vero minus abfque moleftia folvit aluum fluor, qui ex fycaminis prodit, ex melicrato fumtus, itemque cibis infperfus et commixtus. Ex confuetis vero terebinthina refina praeftat omnibus. Ea vero, ut eft, paulo maiore menfura, quam fit faba Aegyptia, poft coenam capienda eft: aut in poculum coniicienda, addendumque mellis non minus, quam triplum, et duobus aquae calidae cyathis diffundenda, et ita bibenda.

99) Forte, φρύξας. Mox Codex: διασείσας.

100) Forte, ἐρειχθείσης, ab ἐρείκω. v. Galen. in Glossis. p. 74. ubi ἐρείκειν explicat θραύειν. Apud Apoll. Rhod. p. 378. ἐρείκετο explicatur διεσχίζετο. Supra jam, ni fallor, de hoc monui. Dioscor. 4, 190. p. 320. habet κοπτόμενον.

1) Ita in marg. In textu: διττῶν.

2) Dioscor. 1, 91. p. 50.

3) Hic videtur excidisse λαβεῖν, aut simile quiddam.

4) Forte, διαχεῖν. Mox Codex ποιεῖν, loco πιεῖν. De ἔσωθεν dubito.

Ἐκ τῶν 5) Διευχθέως. Ὅσα ἐλαφρῶς κάτω καθαίρει.

Θάλασσα 6) ἑψηθεῖσα καὶ ἐξεχριαθεῖσα. 7) πίνειν δὲ, τὰς πρώτας 8) ποιοῦντας πρὸς ἴσον ὕδωρ, γλυκύτατον δέ. 9) ἤδη ὑπάγει, δύο μέρη τοῦ ὕδατος, καὶ ἓν θαλάσσης, ἕως ἂν ἱκανῶς δοκῇ ἔχειν ἡ κάθαρσις. ποιοῦσι δέ τι καὶ τοιοῦτο. τὴν κράμβην, τὴν λείαν, κόψαντες ἀποθλίβουσι καὶ κνίκον κόψαντες καὶ παραχέαντες, ἐν κεραμείῳ ἀγγείῳ τιθέασιν εἰς τὸν ἥλιον, ἔθ' ὅταν πάχος σχῇ, ἀποτίθενται. τοῦτο 10) ὅσον δραχμὰς δύο δίδωσι μετὰ μελικράτου νήστει, καὶ ἐλαφρῶς καθαίρει κάτω. καθαίρει δὲ καὶ τῶν φακῶν ἀφέψημα μεθ' ἁλὸς μετρίου καὶ τῆς ἡμέρου ἀσαφίδος τὸ ἀφέψημα ἐξαιθριασθέν. ποιεῖται δέ τι καὶ τοιοῦτον. ἁλὸς 11) ὀξύβαφον καὶ μέλιτος ἴσον, καὶ ὄξους κοτύλαι δύο τεθέντα 12) ἐξαιθριάζεται· εἶτα μεθ' ὕδατος κιρνάμενα δίδοται. εὐλυτωτέραν δὲ ποιεῖ τὴν κοιλίαν σκόρδα ἑφθὰ ἐν μελικράτῳ, καὶ ῥητίνη μετὰ νίτρου ἀνειλημμένη 13) καὶ διδο-

Ex Dieuchthe. Quae leviter per inferiores partes purgent. Cap. 42.

Marina aqua decocta, et sub dio detenta potatur, in primis quidem, cum pari aquae dulcis portione: tum, ubi subducit, duae aquae dulcis partes uni parti marinae adduntur, idque usquedum satis purgatum esse videatur. Hoc etiam facere solent, brassicam laevigant, exprimuntque, et cnicum contusum inspergunt: et in vase fictili ad solem ponunt, donec crassitudinem nanciscatur: tum removent. dant vero hujus drachmas duas iejunis ex melicrato; et leviter aluum subducit. Lenticularum quoque decoctum cum modico salis purgat. Iam vero vuae passae sativae decoctum sub dio detentum purgat. ac simile quippiam facit salis acetabulum cum pari mellis portione, et aceti heminis duabus sub dio positum; et postea temperatum aqua datum. magis vero aluum soluunt allia in melicrato elixa: et resina nitro excepta, et

5) Supra lib. 4. cap. 5. legitur Διεύχους. Sed in principio Codicis in indicibus Διεύχου. Hoc vero loco in istis indicibus solum legitur: λυτικὰ γαστρὸς καὶ καθαρτηρίων ποικίλων ἀναγραφαὶ πλειόνων. Apud Fabric. bibl. gr. Vol. IX. p. 452. appellatur *Dieuchidas*. Vol. XIII. p. 141. *Dieuches*. Hoc probandum videtur. Pro priore ex hoc loco haud dubie voluit, *Dieuchthes*. Solam enim interpretationem Latinam Rasarii ad manus habuit. Idem Rasarius ab hac sectione numerat caput 42. et sic deinceps ad cap. 47. atque istos numeros margini hujus Codicis adscripsit. Sed Codex uno capite haec ad finem libri noni comprehendit omnia, refertque ad caput 41.

6) De *aqua marina* jam superius occurrit. Sic et apud Polyb. T. II. p. 107.

7) Sic, totidem litteris. Conjicio: ἐξαιθριασθεῖσα. v Geopon. p. 305. ἐξαιθριάσας. Dioscor. 3, 163. p. 240. συνεξαιθριασθεῖσα. Vide etiam Foes. Oecon. Hippocrat. in ἐξαιθριάζειν p. 131. Atqui hic mox inferius luculentis litteris est, ἐξαιθριασθέν. Item paullo post, ἐξαιθριάζεται.

8) Usitatius, τὴν πρώτην. Inter haec in marg. insertum est μέν. Forte mox πίνοντας, loco ποιοῦντας.

9) Hic aliquid deest. Veluti, ἤδη δὲ ὑπάγοντος, ὅταν δ' ἤδη ὑπάγοι.

10) Forte: τούτου ὅσον — διδοῦσι, nimirum, οἱ ἰατροί. Mox correxi Codicis ἐλαφρός.

11) Ita in marg. In textu: ἄλλος.

12) Hoc mihi dubium videtur. Forte ἑψηθέντα aut συνεψηθέντα.

13) Ita ex correctione. Antea, ἀνειλιμμένη.

μέλι πρὸ τοῦ δείπνου, καὶ τὰ τεῦτλα, 14), καὶ τὰ κρόμμυα ταπίτια, 15) ἑφθὰ ἐν μελικράτῳ, καὶ τὰ καταπότια, τὰ ἐκ τοῦ νίτρου, καὶ πεπέρεως, καὶ ῥητίνης, καὶ ἡ κράμβη, ἐάν τις ἐσθίῃ μετὰ νίτρου ἑφθήν, καὶ τοῦ χυμοῦ ῥοφᾷ, ἢ καὶ τὰ τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα μετὰ τευτλίου ἑψώμενα.

Ἐκ τῶν Λύκου. Ὑπήλατα. 16)

Στύρακος, σκαμωνίας, ἑκατέρων ἴσα. ἡ δὲ ποίησις ἥδε τούτων ἐστί. κόπτεται ἐν ὅλμῳ μάλα ἰσχυρῶς στύραξ, ὡς μαλάττεσθαι δύνασθαι, καὶ ἐπιβάλλεται ἡ σκαμωνία, καὶ σφαιρία 17) γίνεται, ἡλίκα κυάμου.

Ἕτερον.

Σκαμωνία μεθ' ἁλῶν ὅτι λευκοτάτων λειοῦται ἐφ' ἱκανόν. ἔπειτα ἑψεῖται ἐν πυξίδι 18) μολικῇ. τρόπος δὲ τῆς ἑψήσεως ὅδε. πυξὶς βολικὴ ἐστι διπλῆ· τὸ δὲ ἐπίθεμα αὐτῆς, ἢ τρῆμα, ἢ αὐλὸν ἔχειν ὀφείλει. ἐνταῦθα ἡ μετὰ τῶν ἁλῶν λελειωμένη βάλλεται σκαμωνία, καὶ ἐγκαθίζεται τὸ ἀγγεῖον τοῦτο λοπάδι ἐρεγμοῦ πλήρει· ἑψεῖται δὲ ὁ ἐρεγμὸς, ἔχων 19) τὴν μολιβὴν πυξίδα, ὀξυκράτου ἐπιχυθέντος, καὶ οὐχ ὕδατος. ὅτε 20) ἐρεγμὸς ἑψεῖται, καὶ ἡ σκα-

ante coenam data. et betae, et caepae in melicrato decoctae. et catapotia, ex nitro, pipere, resina, confecta, et brasca, si quis ea decocta cum nitro vescatur, et jusculum absorbeat. aut folia actes cum beta decocta idem praestabunt.

Ex Lyco. Aluum subducentia. Cap. 43.

Styracis, scammoniae, utriusque pares portiones. conficitur ad hunc modum. styrax valde admodum in mortario teritur, ut moliri queat: eique scammonia adiicitur, et globuli ad fabae magnitudinem conformantur.

Aliud. Scammonia cum sale candidissimo permultum laevigatur: tum in plumbea pyxide decoquitur. Ratio vero decoquendi est hujusmodi. pyxis plumbea duplex est. ejus operculum habere debet, aut foramen, aut fistulam. per eam viam scammonea cum sale trita inditur: idque vas in olla, quae lomento fabarum plena, fit, insidet. coquitur autem lomentum fabarum, quod pyxida continet, posca affusa, non autem aqua. ubi lomentum coctum fuerit, etiam satis cocta erit scammonia. cum hoc fa-

14) Utitur eo Diog. Laert. p. 215. 220.

15) Sic, sine accentu. Rasarius id praetermisit. Ἄπια et ἀπίτια dicuntur potius σῦφεα. v. Dioscor.

16) Erotian. p. 50. ὑπηλάτῳ· τῷ τὴν κάτω κοιλίαν καθαίροντι, παρὰ τὸ ὑπελαύνειν εἰρημένον.

17) Codex: σφερία.

18) Rasarius videtur voluisse, μολυβδίνῃ. Mox Codex exhibet βολικῇ. Paullo post, μολιβήν. Apud Polyaen. p. 774. legi, μολιβοῦν γραμματεῖον. Ergo μολιβῇ hoc loco. In Codd. facile confunditur β. υ μ

19) De hoc dubito. Forte κατέχων.

20) Etiam haec mihi quodammodo dubia videntur.

μωνία ἱκανῶς ἑψήσεως ἔχει. ἐπειδὰν τοῦτο γένηται, ἀποψύξαι τῇ πυξίδι τὸ φάρμακον χρή. καὶ αὖθις λείου, ἢ αὐτὰ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ πεπέρεως λευκοῦ μίξαντα 21) τοσοῦτον, ὁπόσον 22) ἡδύνει τὸ φάρμακον ἱκανῶς. οὕτως εἰ μεταχειρίσαιο τὴν σκαμωνίαν, οὔτε τῷ στόματι, οὔτε τῷ στομάχῳ ἀηδὴς γίνεται, καὶ καθαίρει οὐδὲν μεῖον.

Φιλουμένου 23) καθαρτήριον πρὸς τοὺς χρονίως ῥευματιζομένους ὀφθαλμούς.

Πρασίου, ἀγαρικοῦ, χαμαίδρυος, κολοκυνθίδος ἐντεριώνης, 24) στοιχάδος, ἀνὰ ὅλκασιν 25) ὀποπάνακος 26), σαραπίνου, 27) πετροσελίνου, ἀριστολοχίας στρογγύλης, πεπέρεως λευκοῦ, ἀνὰ πέντε. 28) κινναμώμου, ναρδοστάχυος, σμύρνης, πολίου, κρόκου, ἀνὰ τεσσάρων. 29) τὰ ξηρὰ πάντα ὁμοῦ κόπτειν δεῖ καὶ σήθειν. τὸν δὲ ὀποπάνακα καὶ τὸν σαραπίνον, 30) καὶ τὴν σμύρναν τεθλασμένα ἀποβρέχειν ἐν τῇ θυΐᾳ 31) μέλιτι, εἶτα λεαινομένοις ἐπιμιγνύειν τὰ ξηρὰ, τρίβοντας, καὶ οὕτως εἰς ὑελοῦν 32) ἀγγεῖον ἀναλαμβάνειν, κἂν λείπῃ, τοῦ

ctum fuerit, medicamentum ipſum sinendum eſt, ut in pyxide refrigeretur. id poſtea iterum laevigabis, vel per ſe, vel piperis albi tantum addens, quantum ſatis ſit ad medicamentum rite condiendum. atque ita parata ſcammonea, neque ori, neque ſtomacho inſuavis erit, et nihilo ſecius purgabit.

Philumeni purgans medicamentnm ad oculos diuturna fluxione oppreſſos. Cap. 45.

Marrubii, agarici, chamaedryos, colocynthidos medullae, ſtoechadis, ſingulorum pondo decem: opopanacis, ſagapeni, petroſelini, ariſtolochiae rotundae, piperis albi, ſingulorum quinque: cinnamoni, ſpicae nardi, myrrhae, polii, croci, ſingulorum quatuor. ſicca terenda ſimul ſunt omnia, et per cribrum traiicienda: opopanacen vero, ſagapenumque, et myrrham confracta in pila macerare in melle oportet. his poſtea laevigatis ſicca addenda, et ita conterenda: et ſic confecta vitreo vaſe ex-

21) Forte μίξας. Antecedit enim λείου.

22) Forte, ἡδύνοι, intellecto ἄν.

23) v. Fabric. bibl. gr. Vol. XIII. p. 367. Duo loca ex Philumeno laudantur in Aët. edit. Hebenſtreit. p. 17. 25. περὶ ξανθῆς χολῆς et περὶ λειποθυμίας.

24) Dioscor. 3, 31. στιχάς.

25) Rasarius voluit, ὁλκὰς ι.

26) Dioscor. 3, 55. p. 195.

27) Immo, σαγαπήνου. Dioscor. 3, 95. p. 214. 3. 91. p. 210.

28) Nimirum ὁλκάς.

29) Forte, τέσσαρας. Mox vitiose etiam, σίθειν.

30) Vide notam 27.

31) Scribitur θυεία, θυΐα etc. v. Galen. in Gloss. p. 59. Foes. Oec. Hippocrat. in ἀκόνη. Aristoph. Pac. vers. 227. 229. et alibi θυεία. Geopon. p. 1190. σύντριψον λεπτῶς ἐν ὅλμῳ ἢ θυΐᾳ.

32) v. Geopon. p. 329. 616. Alibi ὑέλινος et ὑάλινος occurrit.

μίλιτος προσεπιχεῖν. ἔςι δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο θαυμαςὸν, ἰδίως τοῖς περὶ κεφαλὴν χρονίοις πάθεσι 33) συμπεφωνηκός. ὅθεν καὶ τῇ περὶ ὀφθαλμοὺς διαθέσει καταλληλότατον ὂν πεπείραται. 34) λύει μὲν γὰρ τὴν κοιλίαν συμμέτρως. εἰ δὲ ἐπὶ τῆς χρήσεως προσλάβοι ὀβολοὺς τέσσαρας σκαμμωνίας, ἢ καὶ ἕξ, ἐνεργέςερον καθαίρει. κατασπᾷ δὲ ἀπὸ κεφαλῆς πάντα, καὶ σχεδόν ἐςι 35) περισσὸν, καὶ τῆς κατὰ φύσιν τοῦ σώματος ἕξεως ἀλλότριον, τοῦτο διακρίνων, εἰς τὸ ἐκτὸς, ἀποδίδωσιν, ὥςε νεαρώτερα ἀπ' αὐτοῦ τὰ σάματα, 37) τάς τε συςάσεις καὶ τὰς ἐνεργείας, ἐν ὀυ πολλῷ μετὰ τὴν κάθαρσιν χρόνῳ κτᾶσθαι. ἔςι δὲ ἡ τελεία πόσις αὐτοῦ δραχμαὶ β. μετὰ μελικράτου κυάθων ε. ἐκ περισσοῦ τῆς σκαμωνίας προσπλεκομένης. τισὶ μὲν οὖν καὶ μόνον ἤρκεσε τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ διὰ μιᾶς πόσεως τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν μορίων ὑγείαν ἀποδοῦναι. ὀυ 37) τῇ καθάρσει ψιλῇ σχεδὸν 39) δεδωκασᾳ τῇ ἀναδόσεως λόγῳ τὴν φυσικὴν εὐαρέςησιν ὑπεργασαμένων. ἐνίοις δὲ διὰ δευτέρας καὶ τρίτης πόσεως. ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν προετοιμάζεται, μετὰ ὠφελίμου δέξασθαι τὴν ἀπὸ τῶν μετασυγκριτικῶν βοήθειαν.

cipienda. fique mel defit, affudendum erit. Hoc medicamentum mirabile eft proprie in morbis capitis diuturnis. quam ob rem oculorum quoque affectionibus accommodatiffimum effe, ufu compertum eft. ventrem enim mediocriter foluit. si vero fub utendi tempus obolos quatuor, aut fex fcamoneae capiat, efficacius purgabit. revellit namque a capite omnia, et ferme etiam nimis. et quod a naturali corporis habitu alienum invenit, fecernit, et foras pellit: ut recentiora ab eo reddita corpora, et conftitutiones, et actiones fuas, non ita multo poft purgationem acquirant. fumma ejus potio drachmas duas continet, cum melicrati cyathis quinque praeter fcammoneam, quae adjungitur. ac quibufdam quidem medicamentum ipfum, idque una ejus potione, priftinam partium valetudinem potuit reftituere. non tamen nuda puraque purgatione naturalem affectionem, et hilaritatem, ratione diftributionis gignere, atque reftituere exiftimetur. quibufdam autem id effecit tum fecunda, tum vero etiam tertia potione, in aliis vero ita praeparat corpora, ut auxilium a metafyncriticis fint perceptura.

33) Mira mihi haec metaphora videtur, συμφωνεῖν πάθεσι. Forte, συμβεβιωκόσιν. De συζῆν dixi ad Chry oft.

34) Codex: πεπέραθαι Sic.

35) Forte: ὅ, τι περισσόν.

36) Refertur ad φάρμακον. Ergo διακρίνον.

37) Intelligo κατά.

38) Forte, καὶ τῇ καθάρσει ψιλῇ σχεδὸν δεδοκίμασαι, τῷ τῆς ἀναδόσεως λόγῳ, τὴν φυσικὴν εὐαρέςησιν ὑπεργασάμενον; nimirum, τοῦτο τὸ φάρμακον.

39) Sic. Sed hoc monstrum vocabuli.

Ἀρχιγένους καθαρτήρια ἐπὶ πυρεττόντων.

Ἐπὶ τῶν εὐτρόπων πυρετῶν, τουτέστιν, ἐφ' ἂν ἰσχὺς μὲν ὑπόκειται, χρόνου δὲ ἔνδεια, ἀφαίρεσιν ἀθρόαν ποιητέον, χάριν τοῦ διακόψαι τὴν συνέχειαν. φλεβοτομία μὲν οὖν ἐπί τε τῶν ἰσοκρατῶν χρηστέον, ἐπί τε τῶν θερμοτέρων μᾶλλον, ἤπερ ὑγροτέρων. 40) ὑπὸ δὲ τὸ ὑγρὸν ἐπικρατέστερον ᾖ, χρησιμωτέρα ἡ διὰ καθάρσεως ἐστι τῆς ὕλης ἐλάττωσις. κἂν δὲ 41) ἡ καθαρά, οὐκ εὐθὺς σκαμωνία, οὐδὲ τῶν βιαιοτέρων τὶ, ἀλλὰ ἠπιώτερα παραληφθήσεται. πρῶτον μὲν ἐπιθέματα καὶ καταχρίσματα 42) ἄγαν ἐκ τῆς βιαίου ὕλης, ἢ τὸ κατὰ διάδοσιν ἐνεργεῖν ἀμαυρὰ γίνεται. εἴωθα δὲ ἐγὼ χρῆσθαι καὶ καταπλάσματι, ἐπὶ διαστήματι ἡμέρας, καθ' ὑποχονδρίου πλατεῖ, ἕως ὀμφαλοῦ ἐπιῤῥίπτων αὐτό. ἄστε 44) δὲ καὶ καθ' ὅλης τῆς γαστρὸς αἰρίνου 45) ἀλεύρου μέρη τρία πρὸς ἓν τοῦ κνεώρου μιγνὺς ἐν μέλιτι καθεψῶν ἢ καταχρίων τιθυμάλλου ὀπὸν, καὶ κυκλαμίνου χυλὸν ἴσον, ἐλατηρίου ἡμίσει μιγνὺς, καὶ ἀνιεὶς αὐτὰ ὑγρῷ τῷ χυλῷ τῆς κυκλαμίνου σὺν ὀλίγῳ μέλιτι, ὡς μὴ ἄγαν καταξηραινόμενα θρύπτηται, καὶ 46) συνεργῶ, βαλανεῖον προσθεὶς ἐκ τῆς κυκλαμίνου γεγλυμμένον καὶ ἀποβεβρεγμένον εἰς ἅλμην ἐντιθεὶς, ἢ ἄλλό τι τῶν ὁμοίων. ἔπειτα καὶ τῶν λαμβανομένων ἤρκεσέ μοι λινο-

Archigenis purgantia medicamenta febricitantium. Cap. 46.

In febribus bonorum morum, hoc eſt, in quibus vires corporis ſubſunt, ſed tempus breve eſt, detractio confertim facieda eſt, ut morbi continuitas intercidatur. ergo in temperatis utendum eſt venae ſectione: idque potius in calidioribus, quam humidioribus eſt faciendum. ſi vero humor ſit abundatior, tunc materia utilius purgatione diminuitur. ſique purges, non ſtatim ſcammonea, aut aliquo violento medicamento, ſed placido id facies. primum enim quae imponuntur, quaeque illinuntur, ſi ex violenta materia conſtent, cum per diſtributionem et tranſmiſſionem agant, languida redduntur. Equidem cataplaſmate in diei ſpatio uti conſuevi, quod hypochondrio ſuperdarem ita latum, ut uſque * ad umbilicum pertineret. Quandoque etiam loliaceae farinae partes tres uni parti cneori admixtas melle decoquens, totum ventrem comprehendo: aut tithymali liquore oblino: aut cyclamini ſuccum pari pondere, dimidio elaterii miſcens et liquido cyclamini ſucco reſoluens una cum modico mellis, ne nimis exſiccata reddantur friabilia, glandulas conficio. quae ubi cyclamini ſuccum accepit,

---

40) Immo, ὅπου.

41) Forte, καθάρῃς. Ita et Rasarius videtur conjecisse. Mox vitiose in Cod. ὑπιωτέρα. Homer. Il. δ. 218. ἤπια φάρμακα.

42) Loco, ἄγαν — ἢ, malim, κἂν — ᾖ, τῷ κατά. Vitiose hic etiam legitur καταχρήσματα.

43) Cod. πλατύ. Mox, ἐπιῤῥίπτον.

44) Forte: ἔστ' ὅτε δὲ καί.

45) Ita in marg. In textu, ἐρίνου. Mox vitiose etiam κνεέρου. De αἶρα vide ad Geopon. p. 198. et αἴρας ἄλευρον p. 988.

46) συνεργω accentu caret in Cod.

ζάσεως χυλὸς, ὅσον εἰς πλῆθος τριῶν κοτυλῶν, ἐμπεπασμένους ἅλας ἔχων, ἢ ορὸς 47) ὁμοίως. ἀλυπότατον δὲ καὶ πάσῃ ἡλικίᾳ ἁρμόττον ἐςὶ πολυποδίου μέρη δύο, κνεώρου καὶ ἁλὸς, νίτρου ἀνὰ μέρος ἓν, κνίκου μέρος ἕν. δίδοται 48) πρὸς δύναμιν τελείοις δραχμαὶ γ. φυρᾶται δὲ μέλιτι εἰς κοπτῆς 49) τρόπον, ἢ ἐμπάσσεται εἰς ὑδρόμελι. καὶ αὐτὸ 50) δὲ καθ' ἑαυτὸ κνίκος ἐν τῷ ἴσῳ πλήθει, ἢ πλεῖςον ὁλκαὶ δ. ἱκανῶς κινεῖ. καταλληλότατον δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐςὶ πυρετοῖς καὶ τοῦτο· καὶ τὸ εἰρημένον κοπτάριον. κλυσμὸς δὲ καὶ ἡ λινόζωσις 51) μὲν, καὶ ἡ κολοκυνθίδος δὲ ἀφέψημα χρήσιμόν ἐςιν, εἰ μὴ μόνα τὰ σκύβαλα, ἀλλὰ ἤ τῶν ἀνωτέρω τὶ κομίζεσθαι δοκιμάζοιμεν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων πυρετῶν καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἀσιτίας τρόπῳ ὑποδεξαμένης τροφῆς τὴν παντελῆ κάθαρσιν προσάγεται. ἐν τρόπῳ δὲ καὶ τροφῆς ἐγὼ τὸν διὰ τῆς κολοκυνθίδος πόλτον δίδωμι. σφαίρας κδ. ἐχούσας μέγεθος ποντικοῦ καρύου, ἃς καταπινέτω ὁ θεραπευόμενος 52) ἀμασίτους. εἶτα διακλυσάμενος τὸ ςόμα, καὶ καταῤῥοφήσας ὕδατος καθαροῦ 53) κυάθους τρεῖς ἡσυχαζέτω, τὴν κάθαρσιν ἀποδεχόμενος. χρηςὸν καθαρτικόν ἐςι, καὶ πυρετῷ

atque in muria praemaduerit, impono, aut aliquid aliud generis ejusdem. Tum ex iis quae sumuntur, satis fuit mercurialis succus, trium heminarum mensura, cui sal inditus fuisset, aut serum lactis eodem modo. Sine molestia vero hoc omni aetati est accommodatum. polypodii partes duae, cneori, salis, nitri, singulorum pars una: cnici pars una. dantur iis, qui viribus integris sunt, drachmae tres. melle autem imbuitur instar placentae: aut in hydromelite inspergitur. Ipse quoque cnicus per se eodem pondere, aut ad summum holcarum quatuor, datus, satis egregie movet: siquidem febribus ante dictis accommodatissimus is quoque est, et placenta itidem, quam diximus. Clyster vero, ex mercurialis et colocynthidis decocto, est utilis: si modo non solas feces, sed etiam aliud quippiam desuper educere in animo habemus. Quemadmodum igitur in his febribus haec dantur, non tanquam cibi, cum cibi perfectam purgationem recipiant; ita ego alimentorum loco pultem ex colocynthide dare consuevi 24. globulos, qui ponticae nucis magnitudinem compleant, deglutiat

47) Cod. ὄρος. Immo, ὀρός seu ὀῤῥός.

48) Cod. δίδοται.

49) Cod. κόπτης. v. Dioscor. 2, 125. p. 129. Dicitur κοπτὸν et κοπτάριον. Dioscor. 4, 190. p. 320. Vide hic paullo inferius.

50) Forte: αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν κνίκος ἐν τῷ.

51) Cod. λινοζῶσις. De eo jam alibi monui. Rasarius videtur voluisse: κλῦσμα δὲ ἐκ λινοζώσεως καὶ κολοκυνθίδος ἀφεψήματος. Turbata hic quaedam esse, quilibet animadvertit.

52) Sic Cod. Forte, ἅμα τοῖς σίτοις aut σιτίοις. Ita Rasarius videtur conjecisse. Mihi in mentem veniebat, ὁμασήτους, nimirum, τὰς σφαίρας. Μασῆσθαι seu μασσᾶσθαι nota sunt. Mox rursus Codex: διακλειςάμενος, quod correxi.

53) Rasarius θερμοῦ reddidit.

οὐ 54) βαρεῖ. ἄγει δὲ ὑδατώδεις χολὰς καὶ παχείας ὕςερον. πολλοὺς οἶδα ἰαθέντας μετὰ τοῦτο· τοὺς δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐπισημανθέντας λουτρὸν ἐξιάσατο· οἷς δὲ ἐδέησε καὶ δεύτερον τοιαύτης δόσεως ιην 55) ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κράματος τὰ σφαιρία δίδοται. καὶ τῆς δευτέρας κενώσεως καιρὸς, ἀκμὴ τῶν εὐτρόπων πυρετῶν, ὅπου κόποι κεφαλῆς, ἀλγηδόνες, βάρη, ἀτονίαι, πυρώδεις ἐν ἰσχίοις διαθέσεις, 56) καὶ κάματος, ἄριςόν ἐςι τὸ φάρμακον. σκευάζεται δὲ οὕτω. λαμβάνονται κολοκυνθίδες β. καὶ ἐκγλυφεῖσαι 57) αὐταῖς ἐγχεῖται ἔλαιον, οὗ διανυκτερεύσαντος, 58) εἶτα ἀποχυθέντος εἰς χύτραν 59) ἐγκεκαινοσμένην, ὕδωρ ἴσον ἐμβάλλεται, καὶ θλασθεῖσαι ἐνεψῶνται 60) κολοκυνθίδες· εἶτα ἐκβάλλονται ἐκθλιβεῖσαι, καὶ μεταχεῖται εἰς ἑτέραν χύτραν ὁ χυλός· εἶτα ἀπὸ σιλίγνεως καθαρᾶς ἐκβληθὲν 61) ἑψεῖται πολτός. κἀπειδὰν καλῶς ἔχῃ, μέλανος ἐλλεβόρου καὶ σκαμωνίας κούφης ἡμιόλκιον 62) μὲν, εἰ ἐπιεικὲς βούλοιο, ὁλκὴ δὲ, ὅταν εὔτονον, ἐμ-

una cum cibis ille, qui curatur: tum os colluat, et aquae calidae cyathos ternos forbeat, et quieti fe tradat, purgationem expectans. eft haec praeftantiffima purgatio, febri quoque non gravi. educit autem biles aqueas, et craffas. poftea vero multos fuiffe curatos vidimus: multos vero parum ab acceffionibus vexatos, balnei ufu fuiffe integrae valetudini reftitutos. Quibufdam vero bis dari hoc medicamentum neceffe fuit: quibus globuli ex eodem temperamento fuerunt dati. et tempus fecundae evacuationis eft ftatus febrium, quae bonorum morum dicuntur. cumque laffitudines capitis, dolores, gravitates, imbecillitates, feruidae in coxendice affectiones et labor urgent, tunc praeftantiffimum medicamentum eft: quod ad hunc paratur modum. Duae colocynthides capiuntur, excavantur, oleum eis infunditur, per noctem ibi moratur, in ollam novam reiicitur, aqua pari portione additur, confractae colocynthides incoquuntur, expreffae abiiciuntur: fuccus in aliam ollam transfunditur: fuligo abftergitur: puls decoquitur. ubi rite fe habeat, nigri veratri et fcammoniae levis femiholca, fi mite velis medicamentum, si intentum

54) Forte: οὐ βαρύ. Mox post πολλοὺς addiderim οὖν. ὕςερον refero ad priora. Cum μετὰ τοῦτο enim non poteft consistere. Igitur Rasarius filentio transiit. Forte, κατὰ, i. e. διό.

55) Sic, fine accentu, ac fine fenfu. Forte. οἷς ἀπὸ — δέδοται

56) Codex: πυρώδεις — διόθεσις. Aut ergo, ut ego edidi, aut πυρώδη: — διάθεσις.

57) Erotian. p. 24. habet ἐκγλυφήσεται. Plato Polit. X. p. 471. κοίλῳ καὶ ἐξεγλυμμένῳ. Caret his adeo thesaurus Stephani.

58) Eleganter, tanquam de homine, dixit.

59) Immo, aut, ἐγκεκαινισμένην, aut, ἐγκεκαινωμένην.

60) Interposuerim, αἱ.

61) Forte, ἐμβληθέν. Paullus Aegin. 1, 78. p. 23. memorat σιλιγνίτην ἄρτον. σίλιγνις est *filigo*. Species eft tritici.

62) Codex: ἡμιόλβιον, et mox, ὁλκή.

πάσσεται, καὶ, 63) συντορυνηθέντος, σφαῖραι γίνονται.

Ἱερὰ Ἰούστου. 64)

Κολοκυνθίδος ἔντερα δραχμ. κβ. στοιχάδος, χαμαιδρυος, πεπέρεως λευκοῦ, πεπέρεως μέλανος, ἀγαρικοῦ, ἐλλεβόρου μέλανος, σκαμωνίας, ἀνὰ δραχ. ιγ. ἀμμωνιακοῦ, θύμου, κρόκου, εὐφορβίου, ἀνὰ δραχ. η. σμύρνης δραχ. δ. σκίλλης ὀπτῆς δραχμ. ιϛ. ἔνιοι, κασίας δραχμ. δ καὶ ναρδοστάχυος δραχμ. η. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἐπίθεμα ἐμετικόν.

Ἐλλεβόρου λευκοῦ δραχ. η. πεπέρεως δραχ. δ. χολῆς ταυρείας τὸ ἀρκοῦν, ἀναλαβὼν ἐπιτίθει.

Φάρμακον, ὃ τῇ ὀσφρήσει καθαίρει διὰ γαστρός.

Χερσαίου ἐχίνου χολῆς, ἤτοι μελανθίου, ἢ νίτρου, ἑκατέρου δραχ. ρα. θαψίας χυλοῦ δραχ. δ. κνιδίου κόκκου δραχ. γ. ἐλατηρίου δραχ. α. ἅπερ εἰς κηρωτῆς εἶδος λειοῦται, ἐλαίου δὲ σικυωνίου, ἢ κυπρίνου, μίξας, σφαίρας ἀνάπλαττε δραχμιαίας, ὧν μίαν, ἔυπεπτος ὢν ὁ καθαρθησόμενος, ὀσφραινέσθω. ἐπεκλύσει 65) δὲ τῇ ἐχομένῃ 66) εὐώδει μύρῳ. μετὰ ταῦτα δὲ αὐτὸν ἀνακτᾶσθω.

holca imponitur. his omnibus in ramenta diductis, orbes fiunt.

Hiera Iufti.

Colocynthidis interioris denarii 24. ftoechados, chamaedryos, piperis albi, piperis nigri, agarici, veratri nigri, fcammoneae, fingulorum denarii 13. ammoniaci, thymi, croci, euphorbii, fingulorum denarii 8: myrrhae denarii 4: fcillae toftae denarii 16. Aliqui addunt cafiae denarios 4, et fpicae nardi denarios 8. mellisquod fatis fit.

Epithema vomitum ciens.

Veratri albi denarii 8. piperis denarii 4. fellis taurini, quantum ad excipiendum fatis fit, admoveto.

Medicamentum, quod odoratui admotum per aluum purgat.

Fellis terreftris echini, melanthii, aut nitri, utriufque denarii 101. fucci thapfiae denarii 4. grani Cnidii denarii 3. elaterii denarius. levigantur inftar cerati oleo Sicyonio, aut Cyprino admifto: fiuntque orbes unius denarii. horum unum odorabitur is, qui purgandus eft, si bene concoxit. hoc autem admodum debilitabit: fed aliquo unguento odorato vires poftea recreabuntur.

63) Vide Aristoph. Equitt. v. 1168. 1169. τορύνην. Ergo, συντορυνηθέντος.

64) De hoc v. Fabric. bibl. gr. Vol. XIII. p. 306.

65) De hoc dubito. Forte, ἐπικλύσει.

66) ἡμέρᾳ.

BIBΛΙΟΝ Θ. ΚΕΦ. γ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ τῆς κατὰ μῆνα τῶν ἀέρων διαφορᾶς. Ἐκ τοῦ α. λόγου τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων.

Ἐργάζεται 67) δὲ διαφορὰ ἐν τῷ ἀέρι παραπλησίως τῷ ἡλίῳ καὶ ἡ σελήνη περιϊοῦσα τὸν τῶν ζωδίων κύκλον. ἐργάζεται δὲ καὶ αὐτὴ τέσσαρας ὥρας μηνιαίας, ἀναλογούσας ταῖς ἐτησίαις, ἑβδομαδικῷ δὲ ἀριθμῷ περικυκλουμένας. ἡ μὲν οὖν πρώτη τοῦ μηνὸς ἑβδομὰς, ἀρχὴν μὲν ἀπὸ νουμηνίας ἔχει, πρόεισι δὲ μέχρι διχοτόμου. ἔςι δὲ ἐοικυῖα. ὑγρὰ γὰρ καὶ θερμὴ ἡ σελήνη ἡ ἐντεῦθεν, καὶ τὸ περιέχον ἐν τῷ καιρῷ τῷδε ὑγρότατον, καὶ 68) τηνικαῦτα ὡς ἐπίπαν καταῤῥιγνύνται, 69) καὶ οὗτοί γε ὑγροὶ καὶ γονιμώτατοι, παραπλησίως τοῖς ἐαρινοῖς. ἡ δὲ δευτέρα ἑβδομὰς, ἄρχεται μὲν ἀπὸ διχοτομίας, πόεισι δὲ μέχρι πανσελήνου, θέρει δὲ παράπλήσιος διὰ τοῦτο, ὅτι καρποὺς πέσσει μάλιςα. ἥ γε μὴν μετὰ πανσέληνον ἑβδομὰς μέχρι διχοτόμου, φθινούσης τῆς σελήνης, ξηρὰ καὶ μετοπώρῳ παραπλήσιος. ἡ δὲ τελευταία χειμῶνι ἔοικεν. ὅσα οὖν αἱ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὧραι ἐπιφέρουσι, τοσαῦτα καὶ παρὰ τῶν μηνιαίων ἡγητέον ἀπαντᾷν. ἐκεῖνο δὲ προσδιαληπτέον, ὅτι ὁ μὲν ἥλιος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν θερμαίνει τὰ σώματα· ἡ σελήνη δὲ μᾶλλον ὑγραίνει. παρὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν τούς τε ἐγκεφάλους

Ex Antyllo. De aëris differentia, quae in menfe eft. Ex primo libro, qui eft de praesidiis extrinfecus incidentibus.

Lib. IX. Cap. 3.

Luna, quae aeque ac fol Zodiacum perluftrat orbem, differentiam in aëre creat. Facit enim quatuor tempora menfis, quae anni partibus proportione rofpondent, atque hebdomadibus diftinguntur. prima igitur menfis hebdomas a novilunio ducit initium, et ufque dum luna duas in partes aequaliter diuifa apparet, progreditur: efique veri fimilis: cum luna humida, calidaque fit eo tempore: et aër nos ambiens eo tempore humidiffimus et calidiffimus. ac tunc quidem humores plerumque ruunt et foecundi funt, non fecus, quam vere. fecunda autem hebdomas tunc incipit, cum luna in duas partes aequaliter fecta eft, et ad plenilunium ufque procedit: eaque aeftati fimilis eft, ob hanc unam caufam, quod fructus concoquit vel maxime. Hebdomas vero, quae plenilunium fequitur, cum luna ufque minuitur, donec duas in partes fit aequaliter fecta, ficca eft, atque autumno eft fimilis. ultima vero hyemi comparatur. quot igitur anni tempora feruntur, tot etiam menftrua effe tempora exiftimandum eft. Il-

67) v. fcriptores astronomicos Cleomed. etc. edit. Basil. 1585. 8. p. 255. 265. 271. Mox verf. 12. poft ἐοικυῖα addiderim ἔαρι.

68) Hic fpatium vacuum est octo fere litterarum. Duplex autem in margine conjectura proponitur. Altera: ἴσως οἱ ἄνθρωποι. Eam alius interposita linea damnavit. De fuo autem alteram adscripsit, θερμότατον.

69) Ita Codex. Forte: καταῤῥήγνυνται. Dici hoc de imbre, grandine, et aliis ejus generis, notum eft. Rasarius excogitavit, *humores*. Forte ὄμβροι voluit. Sed ita ὑγροὶ abfurdum. Forte συχνοί.

ἀεὶ ὑγροτέρους ἀποτελεῖ, καὶ τὰ κρέα σήπει, καὶ τὰ σώματα τῶν ἐν αἰθρίᾳ διαγόντων ὑγρότερα καὶ ἀμβλύτερα ἀπεργάζεται, καὶ καρηβαρίας καὶ ἐπιληψίας ἀνακινεῖ κατὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν.

Κ Ε Φ. δ.

Περὶ 70) τῆς καθ' ἡμέραν διαφορᾶς τῶν ἀέρων. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὴν ἡμέραν λαμβάνομεν μετὰ τῆς νυκτός· ἀναλογίαν δὲ 71) ἣν ταύτην φαμὲν ἔχειν πρὸς τὸν ἐνιαυτόν. 72) ἔστι δὲ ὁ μὲν ὄρθρος ὑγρὸς ἣ θερμὸς, ἔαρι παραπλήσιος. διὰ τοῦτο οἵτε ὕπνοι εὐκρινεῖς, καὶ τὰ σώματα ἀνεῖται, καὶ τὰ τῶν ὑγιαινόντων, καὶ 73) τὰ τῶν νοσούντων. ὥστε ἣ τοῖς πυρέσσουσιν εὐφορώτατον εἶναι τόνδε τὸν καιρόν. καὶ γὰρ ἀναθυμιάσεις ἀνιᾶσι περὶ τὸν ὄρθρον, καὶ αὖραι ποταμῶν ἀποπνέουσιν ὑγραὶ, καὶ δρόσος ἐπιπίπτει. 74) τὰ δὲ μέσα τῆς ἡμέρας, θέρει παρείκασται. τὰ δὲ κατὰ τὴν δείλην, φθινοπώρῳ. 75) τῆς δὲ νυκτὸς τὰ μὲν πρῶτα, καὶ 76) περὶ τὴν ἑσπέραν, ὅμοια τῇ

lud quoque est animaduertendum, solem sua vi corpora calefacere, lunam potius humectare. quod in causa est, ut luna humidius semper cerebrum reddat, et carnes putres faciat: corporaque eorum, qui sub dio vivunt, humidiora et obtusiora efficiat, eademque causa capitis gravitates, morbosque comitiales gignat.

Ex eodem libro ejusdem. De aëris differentia, quae in diei partibus est. Cap. 4.

Diem una cum nocte modo intelligimus, eumque anno similem esse pronunciamus. matutinum enim tempus humidum, calidumque est, veri simile. quam ob rem somni puri et corpora tam sanorum, quam aegrotantium recreantur. ex quo fit, ut febricitantes hac hora placidissime degant. nam exhalationes mane dissoluuntur, et humidae fluminum aurae respirant, et ros cadit. meridies autem aestati comparatur: pars vero, quae ad occasum pertinet, autumno. noctis vero pars prima, et quae circa vesperam est, occasui similis est. eo tempore neque somnum ae-

70) Ad marginem hujus capitis a recentiore scriptum est: *vide apud Stobaeum sermonem* 99. Ex eodem Stobaeo notantur etiam correctiones et supplementa. Ad manus habeo editionem Heeren, Viri Eruditissimi. Goettingae 1792. — 1801. 8. quae satis copiosis instructa est indicibus. Nullibi tamen Antylli mentionem factam esse deprehendi, tametsi studiose quaesierim. Fabricius tamen in bibl. gr. Vol. VIII. p. 697. 698. ex edit. Stobaei Gesneriana. Tig. 1559. quinque loca ex Antyllo notat. p. 549. 550. 646. 547. 550. Tria ultima loca inscribuntur: *de discrimine aëris.*

71) αὐτὴν, loco, καὶ ταύτην, ex Stobaeo.

72) Hic ex Stob. in marg. additur: καθάπερ ἐν τῇ β. τῶν ἐπιδημιῶν Ἱπποκράτης ἐπεσημήνατο.

73) καὶ τὰ, ex Stob. In textu, κατά.

74) Post haec in marg. ex Stobaeo: ἄνθη ἀναβαίνει καὶ πάντα τὰ ἐκ γῆς φυόμενα ἀνίησιν, ἔαρι τῆς στάσεως τῆς ὀρθρινῆς ἐοικυίας. Forte, καταστάσεως.

75) Rursus ex Stob. in margine: διὰ τοῦτο βαρῶν καὶ δυσαρεστημάτων οἰστικὰ, νοσερὸς οὔσης τῆς δείλης, ἀνάλογον φθινοπώρῳ. Credo, haec supplementa accessisse a sapientia Stobaei.

76) Stob. interponit τά. Mox ex eodem notatur, ὕπνοῦν. Deinde, post κάμνουσιν, interponit: περὶ τήνδε τὴν ὥραν.

δείλῃ. ἐντεῦθεν, οὔτε ὕπνον ἐπιτρέπομεν τοῖς κάμνουσιν, οὔτε ποτὸν προσφέρομεν, οὔτε ἄλλο προσάγομεν βοήθημα, εἰ μή τι ἕτερον προκαλοῖτο, ὑφορώμενοι 77) τὸν καιρὸν τοῦτον, ὥσπερ καὶ τὸν δειλινόν. τὰ δὲ μέσα τῆς νυκτὸς 78) χειμῶνι ἐξείκασται. πλεῖστον γὰρ τότε ὁ ἥλιος, καθάπερ καὶ ἐν χειμῶνι, ἀφέστηκεν ἡμῶν 79) αἵτε οὖν ὀδύναι τοῖς νοσοῦσιν ἰσχυρότεραι τῆς νυκτὸς εἰκότως, διὰ τὴν ψύξιν πυκνουμένης τὴν ἐπιφάνειαν, 80) καὶ ἐπιλαμβανομένης τῆς κατὰ τὸ ἄδηλον διαπνοῆς. καὶ τὰ ῥεύματα δὲ, καὶ τὰ τῶν ὀφθαλμιώντων, καὶ τῶν δυσεντερικῶν, καὶ τῶν κοιλιακῶν, καὶ τὰ αἱματικὰ, 81) ἀπὸ τῆς αὐτῆς προφάσεως ἐπιγίνεται, παντὸς τοῦ εἰωθότος 82) κατὰ τὸ ἀφανὲς, εἰς ἕνα τόπον συνδιδομένων, 83) τῶν ῥευματιζομένων. τὰ δὲ τελευταῖα τῆς νυκτὸς, διὰ τὴν πρὸς τὸν ὄρθρον γειτνίασιν τῆς αὐτῆς κράσεως ἐκείνῳ μεταλαμβάνει.

Κ Ε Φ. ε.

Ἐκ τῶν Ἀθηναίου. Περὶ ἀέρος. Ἐκ τοῦ κθ. λόγου.

Διαφέρει δὲ καὶ ὁ ἡλιούμενος ἀὴρ τοῦ ἀνηλίου καὶ σκιεροῦ, καὶ ὁ μεθ' ἡμέρας τοῦ νύκτωρ. ὁ μὲν γὰρ ἡλιούμενος, θερμότερός τε ἐστὶ καὶ λεπτότερος· ὁ δὲ σκιερὸς, παχύτερος.

grotis suademus, neque potum damus, neque ullum aliud auxilium adhibemus, nisi quid aliud admoneat: quod facimus veluti illud tempus aeque ac tempus occasus. mediae noctis tempus hyemi comparatum eſt: ſiquidem tum sol plurimum a nobis, ut hybernis diebus, diſtat. ergo dolores nocturno tempore vehementiores ſunt: idque merito, cum nox ſuo frigore extremam cutim denſet, et perſpirationem, quae clam in corporibus fit, intercipiat, et defluxiones, tum eorum, qui lippitudine laborant, tum eorum, quos tormina inteſtinorum exercent, tum eorum, qui coeliaci nominantur, tum eorum, quibus ſanguis fluit, ab hac eadem cauſa promoventur: cum ii, qui defluxionibus correpti ſunt, id totum, quod clam ferri conſuevit, unum in locum amandent. Ultima noctis pars propterea, quod matutino tempori propinqua eſt, ejuſdem cum eo temperamenti eſt particeps.

Athenaei. De aëre. Ex libro 29. Cap. 5.

Aër a ſole illuſtratus ab eo differt, quem ſol non vidit, et umbroſus eſt: itemque diuturnus a nocturno. nam quem ſol perluſtravit, calidior eſt et tenuior: umbroſus vero, craſſior. ſimi-

77) Sic correxi. In textu vitiose ὑφωρώμενοι. Ex Stob. notatur, ὑποφώμενοι. Sic.

78) In textu: χειμῶν. Ex Stob χειμῶνι. Sic.

79) In textu: ἡμῖν.

80) Codex: τῆς ἐπιφανείας. Sed iſtud quoque ferri poteſt, si τῆς νυκτὸς reddatur *noctu*. Mox, loco ἐπιλαμβ. in marg. notatur ἀπο. Mox malim, κατὰ τὰ ἄδηλα. Ita certe ſaepius legi in his ipsis libellis. v. Foes. Oec. Hippocrat. p 96. in διαπνοή, et Gatackerum ad Anton. 3, 1.

81) Ita in marg. correctum. In textu, αἵματι καί.

82) Poſt hoc ex Stob notatur ἀπεῖναι. Forte, ἀπιέναι.

83) In marg. συνδιδομένου τοῦ ῥευματιζομένου. Ex his probo. συνδιδομένου, quod ad παντὸς refertur. Alterum non ſollicito. Nexus eſt: π̃ν τὸ εἰωθὸς ἀπιέναι τῶν (vel ἀπὸ τῶν) ῥευματ.

ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φωτεινὸς ἧττον 84) ψυχρὸς, καὶ λεπτός ἐστιν· ὁ δὲ ἀφώτιστος καὶ ζοφερὸς, καὶ ψυχρότερός ἐστι καὶ παχύτερος. ὁ μὲν οὖν θερμότερος καὶ λεπτότερος, εὐδιάπνευστα παρασκευάζει· ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ παχὺς τοὐναντίον. διόπερ αἱ νύκτες τοῖς ῥευματιζομένοις καὶ φλεγμαίνουσι, καὶ πυρέσσουσι δυσφορέστεραι. διαφέρει δὲ καὶ, ὁ κατὰ πόλιν ἀὴρ τοῦ κατὰ χώραν. πρῶτον μὲν γὰρ συνέχεται τοῖς οἰκοδομήμασιν ὁ κατὰ πόλιν. διόπερ ὁμοίως τοῖς κοίλοις τόποις θερμότερός ἐστι καὶ παχύτερος. ὅ, τε γὰρ ἥλιος, ἀδιάπνευστον ὄντα τὸν ἀέρα συνεχῶς θερμαίνει καὶ πυροῖ μᾶλλον ἢ, τε ἀκινησία παχύνει, τῆς κινήσεως ὁμοίως τοῖς ῥιπίζουσι λεπτυνούσης ἅμα καὶ ψυχούσης τὸν ἀέρα, παχύνεται δὲ ὁ κατὰ πόλιν ἀὴρ, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀκινησίαν συναγόμενος εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τὰ 85) σκιάζεσθαι τὸν πλείονα χρόνον, καὶ πολὺ μᾶλλον, τὰ πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἐκ τῆς πόλεως ῥεῖν εἰς αὐτὸν ἀναθυμιάσεις, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐν ταῖς εἰς τέλος ἀδιαπνεύστοις πόλεσιν. ὁ δὲ ἐν ταῖς χώραις ἀὴρ, λεπτὸς ὢν καὶ καθαρὸς, ὀρεκτικωτέρους ἀπεργάζεται πρὸς τροφὰς καὶ εὐπεπτοτέρους, εὐτροφωτέρους τε καὶ εὐρουστέρους καὶ εὐαισθητοτέρους. ὅτι κατὰ μὲν τὴν πόλιν δυσδιαφόρητα μένει καὶ πλήρη τὰ σώματα, πάντοθεν κατειλημμένου τοῦ ἀέρος, ἅμα καὶ τῷ πλήθει τῶν οἰκιῶν, καὶ τῇ τῶν

lique modo lucidus, minus frigidus eſt et tenuis: tenebricoſus vero et obſcurus frigidior eſt et craſſior. ergo, qui calidior, tenuiorque eſt, corpora facile perſpirantia reddit: contra facit qui frigidus, craſſuſque eſt. ex quo fit, ut noctes ſint iis, qui ex defluxione laborant, et iis, qui inflammatione vexantur, et febricitantibus, moleſtiſſimae. differt etiam aër, qui unius civitatis ſit, ab aëre regionis. in primis enim aër civitatis a domibus coarctatur, quocirca non ſecus, quam in cavis locis, calidior eſt et craſſior. ſol enim aërem, qui non perſpiratur, continuo calefacit, et magis accendit: at motus vacuitas craſſum reddit: cum motus aeque, ac ii, qui follibus perflant, aërem attenuet et ſiccet. Caeterum aër, qui civitate continetur, craſſus fit, non ſolum, qui in ſeſe cogatur ex eo, quod nullo motu cieatur, ſed eo etiam, quod multo tempore in umbra ſit: et multo magis, quod plurimae, atque omnis generis exhalationes ex urbe in aërem ipſum prodeant et fluant: et id quoque multo magis in iis urbibus, quae perſpirationibus omnino vacant. qui vero in regione eſt aër, cum tenuis purusque ſit, facit, ut cibi appetentiores ſimus, et melius etiam concoquamus, et melius alamur, et meatus magis fluxiles ſint, et ſenſus nobis ſint integriores. cauſa eſt, quia aër civitatis, cum undique ſit concluſus, tum a multitudine domorum, tum a tectis ſuperimpoſitis, corpora facit, quibus ſucci difficulter digerantur,

84) Ita in marg. In textu ἴσον.

85) Sic dedi, loco τόν. Sic et mox correxi τόν, in iſto, τῷ πολλάς.

τυχῶν 86) περιθέσει· ἐπὶ δὲ τῆς χώρας αἴθριος ὤν, ἀνειμένως καὶ λεληθότως τὸ περιττεῦον ἐκκρίνων, κοῦφόν τε καὶ εὔπνουν καὶ ἕτοιμον κατασκευάζει πρὸς τὴν τῆς τροφῆς λῆψιν.

ΚΕΦ. θ.

Ἀντύλλου. Περὶ ἀνέμων. Ἐκ τοῦ α. λόγου τοῦ περὶ βοηθημάτων.

Ἡ τῶν ἀέρων κίνησις, ἄνεμός ἐστιν. ἀνέμων δὲ διαφοραὶ δύο. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν καθολικοί· οἱ δὲ τοπικοί εἰσιν. τοπικοὶ μὲν, οἱ ἐγχώριοι· καθολικοὶ δὲ, οἱ πανταχοῦ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἀξιούμενοι. καὶ οἱ μὲν τοπικοὶ τῶν ἀνέμων παραπλήσιοι τοῖς τόποις εἰσὶν, ἀφ' ὧν πνέουσιν. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ ὑγιεινῶν χωρίων, ὑγιεινοί· οἱ δὲ ἀπὸ νοσερῶν, νοσεροί. κατὰ μέρος δὲ, οἱ μὲν ἀπὸ γῆς, ξηρότεροι· οἱ δὲ ἀπὸ ὑδάτων, ὑγρότεροι. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ θαλάσσης, ὑγιεινοὶ μάλιστα, χειμῶνος καὶ ἔαρος· θέρους δὲ θερμότεροι τοῦ δέοντος· οἱ δὲ ἀπὸ ποταμῶν, ὑγρότεροί τε τούτων, καὶ χειμῶνος, κακίους· θέρους δὲ, βελτίους. οἱ δὲ ἀπὸ λιμνῶν, ἀμφοτέρων ἀτοπώτεροι, κάκιστοι. οἱ δὲ ἀπὸ τελμάτων, καὶ οὐδὲ κατὰ μίαν ὥραν ἀγαθοί. οἱ δὲ ἀπὸ πεδίων καὶ γῆς εὐπνόου, βελτίους. τὸ δὲ οὖν ὅλον, πάντες οἱ τοπικοὶ τῶν καθολικῶν νοσερώτεροι· οἱ δὲ βοῤῥαῖοι, ὑγιεινότατοι. οἱ δὲ ζέφυροι, πνέοντες ἀπὸ δυσμῶν, ὑγροί τε καὶ προσηνεῖς· ὑγιεινοὶ μὲν ἧσσον, ἢ ὁ βοῤῥᾶς. ἡμεῖς 87) δὲ καὶ οἰκεῖοι τῷ σώματι πάντων μᾶλλον.

eaque replet. at, qui in regione est, cum late pateat, et sub dio fit, remisse et dissolute id, quod superfluit, excernens, et leve, et probe perspirans, et promtum ad sumendos cibos corpus reddit.

Antylli de ventis. Ex primo libro de auxiliis. Cap. 9.

Ventus est aëris motus. ventorum duae sunt differentiae. alii universales sunt, alii locorum proprii. qui locis tribuuntur, sunt, qui regionibus conveniunt: universales, qui ubique locorum eodem nomine et vocabulo gaudent. qui ad loca pertinent, naturam sequuntur locorum, a quibus efflantur. qui a salubribus, salubres: qui a morbosis, morbosi sunt. pro parte vero, qui a terra spirant, ficciores: qui ab aquis, humidiores. qui a mari prodeunt, salubres sunt, maxime hyeme et vere: aestate vero calidiores sunt, quam par fit. quos flumina mittunt, his humidiores sunt, hyeme deteriores, aestate meliores. qui e stagnis exhalant, utrisque absurdiores. pessimi vero judicantur, qui e paludibus exeunt: neque ullo tempore sunt boni. qui a campis et terra perspirata, meliores. ad summam igitur, qui locorum sunt, magis morbosi, quam universales, censentur. caeterum boreales saluberrimi. Zephyri ab occidente flantes, humidi sunt et lenes: minus tamen, quam boreas, salubres. corpori autem magis, quam alii, sunt apti, atque accommodati. pravi

86) Aut τοίχων, aut τεχῶν legendum.
87) Corrigo, ὅμως.

φαῦλοι δὲ εἰσι πρὸς ὑγείαν καὶ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εὖροι.

autem et adversi valetudini sunt Euri, qui ab ortu solis spirant.

ΚΕΦ. ια.

Ἀντύλλου. 88) Περὶ τόπων. Ἐκ τοῦ α. λόγου τοῦ περὶ βοηθημάτων.

Οἱ ὑψηλοὶ τῶν τόπων ὑγιεινότατοι, τοῦ ἀέρος ἐν αὐτοῖς οὐ μένοντος, ἀλλὰ περιχεομένου, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων συνεχῶς ἀπωθουμένου. εὔπνοοί τε δὴ, καὶ διαθέσεσι ταῖς περὶ θώρακα πάσαις ἐπιτήδειοι. 89) λεπτοὶ, καὶ κεφαλῇ πεπονθυίᾳ, καὶ τοῖς αἰσθητηρίοις ἅπασιν ἐπιτήδειοι. οἱ δὲ ταπεινοὶ τοῖς προειρημένοις ἀνάρμοστοι· διαφορουμένοις δὲ, καὶ συγκοπτομένοις ἐπιτήδειοι, καὶ γέρουσιν. 90) οἱ δὲ παραθαλάττιοι τόποι τοῖσδε ὑδρωπικοῖς, 91) καὶ τοῖς ὑπὸ ῥεύματος οὑτινοσοῦν ἐνοχλουμένοις, ἁρμόδιοι, καὶ ὅπου διαμύξαι, ἢ θάλψαι ἢ ἀναστομῶσαι. 92) ἀγαθοὶ δὲ καὶ νευρικοῖς καὶ ἀρθριτικοῖς πᾶσιν· ἐπιτήδειοι δὲ καὶ ὀρέξεσι κεκακωμέναις. οἱ δὲ μεσόγαιοι ψυχρότεροι τῶν παραθαλαττίων· καὶ πρὸς μὲν τὰ ὀξέα νοσήματα, ἐὰν μήτε ἀμπελώδεις 93) ὦσι, μήτε κοῖλοι, κρείττους τῶν παραθαλαττίων. πρὸς δὲ τὰ χρόνια, χείρους. οἱ δὲ ἑλώδεις, κακοὶ μὲν ἀεί. θέρους δὲ, καὶ λοιμώδεις. 94) κακοὶ δὲ καὶ

Antylli de locis. Ex primo libro de auxiliis. Cap. 11.

Loca sublimia saluberrima sunt, cum aër in eis non sit permanens, sed perfundatur, et a ventis continenter exagitetur. cumque recte perspirentur, omnibus thoracis affectionibus erunt accommodata. tenuia vero et capiti laboranti, et omnibus sensuum instrumentis convenient. at loca humilia ante dictis non sunt idonea. iis vero, qui per halitum digeruntur, qui in syncopas cadunt, et senibus, apta sunt. loca vero maritima hydropicis, et quibus quaevis defluxio molesta est, accommodata sunt: itemque, ubi detergendum, aut calfaciendum, aut aperiendum est, conueniunt. sed prosunt etiam omnibus iis, qui nervorum et articulorum doloribus torquentur. Iam depravatis quoque appetitibus prosunt. Mediterranea vero sunt maritimis frigidiora, caeterum ad morbos acutos, si neque vitibus consita, neque cava fuerint, sunt maritimis accommodatiora: sed ad morbos diuturnos ineptiora. stagnatia cum semper sunt in vitio: tum vero etiam aestate sunt pestilentia. praeterea, quae metallis propinqua sunt, mala itidem existimantur.

88) Huic capiti rursus adscriptae diversae lectiones ex Stobaei, ut hic notatur, sermone 99.
89) λεπτοὶ notatur deesse apud Stobaeum. Item, quod paullo post legitur, ἐπιτήδειοι.
90) Hic in marg. additur ex Stob. δὲ ἁρμόζουσι μᾶλλον τῶν ὑψηλῶν.
91) καὶ τοῖς notatur deesse apud Stob
92) Nimirum, δεῖ, χρὴ, δέον.
93) ἑλώδεις. Stobaeus.
94) Hic in margine est: *Hoc loco multa desunt, quae apud Stobaeum sunt.*

οἱ πρὸς μετάλλοις. ξηροὶ 95) δὲ καὶ πνιγώδεις. οἱ δὲ καθύγειοι, 96) εὔχυμοι ὄντες, ταῖς ξηροτέραις ἁρμόζουσι διαθέσεσιν. οἱ δὲ ἀργιλώδεις, διαλυτικοὶ τοῦ 97) τόνου, ἔκλυτον ἔχοντες τὴν ἀναθυμίασιν· οἱ δὲ πυρόγειοι, 98) ξηραντικώτεροι τούτων· οἱ δὲ μελάγγειοι τόποι, πάντων ἄριστοι.

siquidem sicca sunt et suffocantia. quae vero sub terra sunt, si boni succi fuerint, siccioribus affectionibus apta censentur. argillosa vero, robur dissoluunt, cum exhalationem habeant, in qua exsoluendi vis inest. russa maiore exsiccandi vi, quam quae nunc diximus, sunt praedita. nigra vero omnibus bonitate longe praestant.

Κ Ε Φ. ιβ.

Ἐκ τῶν Ἀθηναίου. Περὶ τόπων. Ἐκ τοῦ α. λόγου.

Οἱ μὲν ὑψηλοὶ τῶν τόπων εἰσὶ ψυχρότεροι καὶ εὐπνεύστεροι· ψυχρότεροι μὲν, διὰ τὸ ἀπὸ ὀλίγου τοῦ ἐπιπέδου ὀλίγας ἔχειν τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀντανακλάσεις· εὔπνοοι δὲ, διὰ τὸ πανταχόθεν ἐξανεῶχθαι, καὶ μηδὲν ἔχειν τὸ ἐπιπροσθοῦν τοῖς πνεύμασι. διόπερ ὑγιεινῶς τὰ πολλὰ διάγουσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτοῖς. χειμῶνος δὲ αὐτοῖς τὰ διὰ τὸ ψύχος γινόμενα μᾶλλον συναντᾷ πάθη. οἱ δὲ ταπεινοὶ, ἧσσόν εἰσιν ὑγιεινοὶ, διὰ τὴν θερμότητα, καὶ μάλιστα τοῦ θέρους, καὶ διὰ τὸ ἧσσον διαπνεῖσθαι, ταπεινοτέρας τῆς χώρας ὑπαρχούσης. εἰ δὲ καὶ ὄρεσιν ὑψηλοῖς τε περιέχοιντο, πολὺ μᾶλλον ταῖς ἀπὸ τῶν καιομένων ὡρῶν ἀντανακλάσεσι πυρώδης ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ γίνεται. ἡ δὲ κατάφυτος χώρα τῆς ψιλῆς ἧσσόν ἐστιν εὔπνους καὶ

Ex Athenaei libro primo de loco, Cap. 12.

Sublimia loca frigidiora sunt, et facilioris perspirationis. frigidiora vero ideo, quod a planitiei exiguitate paucas radiorum solis reflexiones habeant; facilius autem perspirantur, quia undique sunt aperta, nec quicquam sit, quod ventos repellat. ex quo fit, ut, qui in eis degunt, plerumque sani vivant, hyeme tamen in morbos, quos frigus excitat, magis incidunt. loca vero humilia non ita salubria sunt. in causa est calor; et praefertim aestivo tempore; atque etiam, quia minus perflantur, cum humilior sit regio. quodsi altis quoque montibus sint inclusa, eorum aer multo magis feruidus ab adurentium temporum reflexionibus reddetur. Praeterea regio plantis consita, minus perflatur, minusque a sole lustratur, quam nuda; quocirca per hyemem umbrosa

---

95) γὰρ, loco δέ. Stob.

96) βαθύγειοι. Stob. Istud nihili est. Aliud est κατάγειοι, quod mox occurrit cap. 13, nota 8

97) σομίχου. Stob.

98) Ita correctum, loco πυῤῥόγειοι. De πυρὸς et πυῤῥὸς alibi ex Codicibus monui. Saepe enim legitur πυρὸς, loco πυῤῥὸς in Codicibus satis accurate scriptis.

εὐήλιος. διόπερ καὶ χειμῶνός ἐστι σκιερὰ καὶ ψυχρὰ, καὶ θέρεος δυσήνεμος καὶ πνιγώδης. διόπερ τὴν διαπνοὴν τοῖς ἐνδιατρίβουσι φαυλοτέραν παρασκευάζει. ὅσαι δὲ τῶν χωρῶν καὶ τῶν πόλεων ἐπεισάκτους ἔχουσι ποταμοὺς ἔξωθεν, συμμέτρων ὄντων αὐτῶν, καὶ μάλιστα, ἐὰν ξηρότατοι τυγχάνωσιν, ὄντως 99) οἱ τόποι εὐκρατότατοι γίνονται· πλεοναζόντων δὲ αὐτῶν, οὐ μικρὰ συνέργεια συμβαίνει πρὸς 100) τὰς νόσους γίνεσθαι. ὅ, τε γὰρ ἀὴρ ὑγραίνεται, καὶ συνυγραίνει διά τε τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς διαπνοῆς τὰ σώματα, καὶ τὰς ἑώας καὶ τὰς δειλινὰς ψυχροτέρας δεχόμενος τας ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἀπορροίας, περιψύχει τὰ σώματα, καὶ φθινοπωρινὴν κατάστασιν ἐν τῷ θέρει παρέχεται. οἱ δὲ ἑλώδεις τῶν τόπων καὶ λίμνας ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες, διὰ πολλὰς αἰτίας εἰσὶ νοσεροί. ἀπὸ γὰρ τῶν λιμνῶν πᾶσα ἡ παρακειμένη χώρα βρεχομένη καθυγραίνεται· καὶ πρῶτον μὲν οἱ ἐν αὐτῇ καρποὶ νοσεροὶ τυγχάνουσιν ὄντες, ἅτε διὰ τὴν ὑγρότητα μὴ 1) κατακρατούμενοι, μήτε τὴν ἁρμόζουσαν πέψιν λαμβάνοντες καὶ ὁ ἀὴρ δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις τόποις ὑγρός ἐστι καὶ παχύς· τῶν τε ἑλῶν παντοδαπὰς σήψεις λαμβανόντων, ἡ ἀπὸ τούτων ἀναθυμίασις, οὐ μόνον παχὺν, ἀλλὰ καὶ μοχθηρὸν κατασκευάζεται τὸν ἀέρα. αἱ 2) δὲ κάθυγροι τὰ πολλὰ καὶ σύνδενδροι τυγχάνουσιν οὖσαι· αἱ δὲ πεπυκνωμέ-

est ac frigida: per aestatem vero difficulter a ventis perflatur, suffocansque est: et ob eam ipsam caussam respirationem habitantibus deteriorem parat. Quaecunque autem regiones et civitates flumina habent, quae extrinsecus perducuntur, cum ipsa moderata sint, et praesertim, si loca siccissima esse contingat, fiunt temperatissima. si vero excedant, non parua fit ad morbos gignendos accessio. quandoquidem et aër humectatur, et respirando, atque inspirando, corpora simul humectat. tum etiam matutinas ac vespertinas aquarum defluxiones frigidiores excipiens corpora perfrigerat, et in aestate constitutionem affert autumni. stagnantia vero loca, in quibus paludes sunt, multis de caussis sunt morbosa. nam a stagnis tota adiacens regio madefacta supra modum humectatur. atque in primis qui in ea fructus proveniunt, morbosi sunt omnes, cum prae humiditate suam temperiem non sint sortiti, nec ad idoneam maturitatem peruenerint. aër vero in hisce locis, humidus, crassusque est. cumque stagna corruptelarum omne genus suscipiant, exhalatio, quae ab eis manat, aërem non solum crassum, sed etiam pravum reddit. ad hoc accedit etiam, ut perhumidae regiones, plerumque arboribus sint refertae: quaeque densis arboribus obsidentur, difficulter perflantur. Praeterea regiones, quae salsae sunt, ac suapte natura perhumidae, et cavae, mor-

99) In marg. ὄντες. Ita ad priora refertur.
100) Forte interponendum τό.
1) Hoc, mihi quidem, alienum videtur. Forte, κατακεκραμένοι, aut, κατακρατυνόμενοι.
2) Intelligo, χῶραι.

καὶ τοῖς δένδρεσι δυσκόλως διαπνέονται. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις, ἀλικμάζουσαι 3) χῶραι, καὶ φύσει κάθυγροι, καὶ κοῖλαι, ἐπίνοσοι τυγχάνουσιν, οὐ μόνον διὰ τὰ ὕδατα, καὶ τοὺς ἀέρας· ταῦτα γὰρ οἱ πολλοὶ μᾶλλον αἰτιῶνται· ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς τροφὰς, ὑγροτέρας τε καὶ ψυχροτέρας ὑπαρχούσας· περὶ ὧν οὐδεὶς οὐδένα λόγον πεποίηται. οὐ μὴν ἀλλ', ἐπεὶ καὶ κοῖλοι τοὐπίπαν εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι τῶν τόπων, οὐ μόνον ἀδιάπνευστοι καὶ παχεῖς, διὰ τὴν ταπεινότητα, πρόσγε 4) καὶ διακαεῖς κατὰ τὸ θέρος εἰσίν. ὁ γὰρ αὐτὸς ἀὴρ, ἐπιμένων ἐπιπλεῖον, θερμαίνεται ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων τόπων, ἀντανακλάσεσι τοῦ ἡλίου, καὶ μάλιστα, ἐὰν ὑψηλοὶ τυγχάνωσιν ὄντες οἱ τόποι, περισσότερον διακαίουσι τὸν ἀέρα. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις, ἐπινοσωτέρους οἰόμεθα τοὺς λιμνάζοντας καὶ ἑλώδεις τόπους, καὶ μάλιστα τοῦ θέρους, διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ ἀέρος. αἱ μὲν γὰρ ἑωθιναὶ 5) περιψύχουσι ταῖς ἀπὸ τῶν ἑλῶν αὔραις τοὺς ἐνοικοῦντας· αἱ δὲ μεσημβριναὶ 6) θερμαίνουσιν· εἶτα αἱ δειλιναὶ περιψύχουσι. διὰ δὲ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς ψύξεως καὶ τῆς θερμότητος, καὶ τὸ μετόπωρον νοσερὸν πέφυκεν. αἱ δὲ ἄνυδροι καὶ ξηραὶ χῶραι συναναξηραίνουσι τὰς ἕξεις, καὶ εὐπνουστέρας καὶ καθαρωτέρας παρασκευάζουσιν. οὐ μόνον δὲ ὁ ἀὴρ, ξηρὸς ὢν, ξηροτέρας ἀποτελεῖ τὰς ἕξεις, ἀλλὰ καὶ αἱ

bosae sunt, id quod eis inest, non solum propter aquas, et aërem, quanquam plerique haec in causa potius esse volunt: sed etiam, propter alimenta humidiora frigidioraque, de quibus nemo verbum ullum fecit. veruntamen, quoniam cava loca ejusmodi sunt fere, non modo non perflantur, verum et crassa sunt, propter humiditatem, et aestate aestuosa. etenim idem aër permanens a locis adiacentibus solis reflexione nimis calefit: ac praesertim, si sublimia sint loca, aërem plus aequo aestuosum reddunt. Iam vero morbosiora loca esse censemus stagnantia atque palustria: et praecipue per aestatem, ob aëris inaequalitatem. matutinae enim aurae, a stagnis manantes, refrigerant eos, qui inhabitant: meridianae vero calfaciunt, tum vespertinae perfrigerant. et propter caloris, frigorisque inaequalitatem autumnus morbosus est. Regiones porro aquis vacantes et siccae, habitus simul exsiccant, et melius spirantes, ac puriores faciunt. atque aër quidem siccus non modo sicciores habitus facit, sed etiam, si alimenta calidiora, siccioraque fuerint, facile conficientur, facileque distribuentur, et naturas calidiores, purioresque constituent. Loca etiam mediterranea a maritimis differunt: quoniam maritima omnia humiliora, calidioraque mediterraneis sunt. idcirco pleraque ex maritimis salubriora sunt, sicciores que habent re-

3) Lego: αἱ ἰκμάζουσαι aut λιμνάζουσαι.

4) Malim, πρὸς δὲ καί.

5) Ex proximo ἄυραις intelligo, ἄυραι.

6) Monstrum vocabuli est in Codice: μεσχυβριναί.

τροφαὶ θερμαντικώτεραι καὶ ξηρότεραι τυγχάνουσιν, εὐκατέργαστοί εἰσι καὶ εὐδιαιτικοὶ, 7) καὶ τὰς ἕξεις θερμοτέρας καὶ καθαρωτέρας παρασκευάζουσι. διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ μεσόγειοι τόποι τῶν παραθαλασσίων. πάντες γὰρ οἱ παραθαλάσσιοι ταπεινότεροί εἰσι, καὶ θερμότεροι τῶν μεσογείων. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν παραθαλασσίων ὑγιεινότεροί εἰσιν οἱ ἀναπεπταμένοι καὶ ξηροτέρας ἔχοντες μᾶλλον τὰς χώρας, ἢ καθύγρους καὶ διόμβρους. ὅθεν αἱ νῆσοι ὑγιεινότεραί εἰσι, καὶ τοὺς καρποὺς φέρουσι διαφορωτέρους. μεγάλη δὲ ἐστι διαφορὰ τῶν τόπων, καὶ παρὰ τὴν ποιότητα τῆς χώρας. ὑγιεινότεροι γάρ εἰσιν οἱ ὀρεινοὶ, καὶ τῶν διασήμων οἱ ξηρότεροι. αἵ τε γὰρ ἀναθυμιάσεις ἐκ τῆς γῆς λεπταί εἰσι καὶ ξηραί. διόπερ ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ οὐχὶ μόνον προσδίδωσι τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον κενοῖ τὶ ἐξ αὐτῶν, διὰ τὴν ξηρότητα· τά τε ὕδατα, ἐὰν μή τις ἄλλη κακία περὶ τὴν γῆν ὑπάρχῃ, λεπτὰ ὄντα καὶ καθαρὰ, κουφότερά ἐστιν, οἵ τε καρποὶ βελτίους πρὸς ὑγείαν, ἐκ καθαρωτέρας καὶ λεπτοτέρας ὕλης γεγονότες, καὶ πεπεμμένοι κατὰ λόγον.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ οἴκου. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τοῦ α. λόγου, τοῦ περὶ βοηθημάτων.

Τοῖς μὲν ὀξέως νοσοῦσιν, οἱ κατάγειοι 8) τῶν οἴκων ἐπιτήδειοι, καὶ μάλιστα καυσουμένοις τὲ καὶ 9) συγκοπτομένοις. καὶ γὰρ εὐψυχέστεροι τῶν ὑπερῴων, καὶ συνέχουσι τὴν δύναμιν. ἐπιτήδειοι δὲ καὶ τοῖς αἷμα ἀνάγουσι, καὶ τοῖς

giones potius, quam humidas, et imbribus irriguas. quae res facit, ut insulae saluberrimae sint, et excellentiores fructus ferant. In locis quoque magna differentia ex qualitate regionis versatur. nam montana salubriora sunt, et inter insignia, que ficciora sunt. etenim exhalationes ab humo elatae, tenues ficcaeque sunt. quare aër, qui ab eis excitatur, tantum abest, ut aliquid addat corporibus, ut contra etiam, aliquid ab eis evocet, et propter ficcitatem evacuet. Aquae, si nullo alio vitio terra sit imbuta, tenues cum sint, puraeque, sunt leviores: fructus ad bonam valetudinem accommodatiores, multo puriorem, tenuioremque materiam gignunt: et rite sunt concocti.

Antylli. Ex primo libro de auxiliis. De domo. Cap. 13.

Domus, quae ad terram sunt, cum febricitantibus, tum vel maxime iis, qui ardenti febri iactantur, quique in syncopen cadunt, accommodatae sunt: quandoquidem sunt apte frigidiores, quam sublimia tabulata: et vires aegro-

7) Corrigendum: εὐδιοίκητοι, quod in his ipsis libellis ac saepenumero de alimentis apud medicos occurrit. Contrarium est δυσδιοίκητος. Vide utrumque in indice. Mox vers. 7. malim πολὺ, loco πολλοί.

8) Habet Plato p. 435. 441. Cinnam. p. 187.

9) Supra jam hoc lectum est. De morbo, quae Graecis συγκοπὴ dicitur, exponunt Galen. de caus. sympt. lib. 3. cap. 2. Aretaeus περὶ ὀξ. παθ. lib. 2 cap. 3. Paul. Aegin. lib. 3. cap. 34.

ὑπὸ κεφαλαίας ἐνοχλουμένοις. οἱ δὲ ὑπερῷοι, τοῖς ἐν θώρακι φλέγμα συνειλεγμένον ἔχουσι, καὶ ὅλως, σώματι πολυύλῳ 10) ἐπιτηδειότεροι οἱ μεγάλοι τῶν οἴκων, καὶ ὅπου τὶς σκορπίσαι δεῖ. ἀγαθὴν δὲ δύναμιν δαπανῶσι διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀέρος, ἐξαρπάζοντες τρόπον τινὰ τῶν σωμάτων αὐτήν. οἱ δὲ μικροὶ τἀναντία δρῶσι. καὶ οἱ μὲν ὑψηλοὶ εὔπνοιάν τε ἐργάζονται, κεφαλὴν κουφίζουσι, μάλιστα ἐν πυρετῷ κεκακωμένῳ. οἱ δὲ ταπεινοὶ, ὅλως ἄθετοι. καὶ οἱ μὲν μεσημβρινοὶ πρὸς πᾶσαν διάθεσιν ἐπιτήδειοι, πλήν γε πρὸς 11) τὰ ψύξεως δεόμενα. πρὸς δὲ ταῦτα οἱ ἀρκτικοὶ βελτίους. δευτέραν δὲ χώραν ἔχουσιν, οἱ ἀνατολικοί· κάκιστοι δὲ οἱ δυτικοὶ, καὶ μάλιστα θέρους. τοῦ γὰρ ὄρθρου, ἐν ᾧ μάλιστα κούφως διάγουσιν οἱ νοσοῦντες, σκυθρωπὸν ἔχουσι τὸ φῶς, καὶ τὰς δειλινὰς ὥρας καὶ τὰς νύκτας 12) πληγώδεις. οἱ δὲ κεκονιαμένοι στιλπνῷ κονιάματι πληκτικοὶ καὶ ἀπηνεῖς. ἔτι δὲ ἀπηνέστεροι οἱ ἀλιθοκόλλητοι, 13) οἱ δὲ ἐκ λι-

tantium ſuſtinent et continent. Conueniunt eaedam iis, qui ſanguinem reiiciunt, et qui capitis dolore vexantur. tabulata vero ſuperiora apta ſunt iis, qui pituitam in thorace collegerunt. ad ſummam, corpori, quod multae materiae fit, magnae domus ſunt idoneae. valent enim ad diſcutiendam materiam, et integram vim, probamque facultatem, quam corpora quodammodo rapiunt, propter aëris copiam impertiuntur. paruae domus horum contraria efficiunt. ſublimes vero reſpirationis facilitatem gignunt, caput levant, ac praeſertim, quod ex febri vitium contraxerit. humiles omnino improbantur. quae ad meridiem ſitae ſunt, ad omnem affectionem ſunt accommodatae, praeterquam ad eas, quibus refrigeratione opus eſt: ad quas aptiores ſunt aquilonales. ſecundo loco cenſentur, quae ad orientem ſolem ſpectant: peſſimae, quae ad occidentem: et praeſertim aeſtate. habent enim lucem matutini temporis, in quo maxime aegrotantes ſunt meliuſculi, triſtem et inamoenam: et veſpertinas horas atque nocturnas cum moleſtia traducunt. Quae calce oblitae ſunt, ſplendore calcis ſenſum tentant, injucundaeque ſunt. ſed ſunt etiam injucundiores, quae ſine lapidibus ſunt coagmentatae.

---

10) Hoc ſuperius lectum, niſi nunc Rufum Epheſium eum his libellis confundo. Habet etiam ſcholiaſtá Hermogenis p. 354. edit. Aldin. 1509.

11) Quod neutro genere dixit, intelligo πάθη.

12) Intellige ἔχουσι. πληγώδεις nihil notat. Conjicio ergo πνιγώδεις, quod quin de locis et domiciliis recte dicatur, nemo dubitabit. Mox tamen, et pag. 236. est πληκτικοί. Pag. 199. est πλαδῶδες.

13) Eſt hoc contrarium τοῦ λιθοκόλλητος, quod frequenter occurrit.

θαν δεδωμημένοι, ἀπηνέστεροί τε καὶ ψυχρότεραι τῶν πλινθίνων. οἱ δὲ γεγραμμένοι, πυρεκτικοῖς ἢ παρακοπτικοῖς ἀθετώτατοι, φαντασίας ἐγείροντες ἀλλοκότους. οἱ δὲ λεπτὴν ἔχοντες τὴν περιβολὴν τῶν τοίχων, φαῦλοι. εὐμετάβολος γὰρ ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ, ῥᾳδίως συντρεπόμενος τῷ ἔξωθεν περιέχοντι.

Κ Ε Φ. ιδ.

Περὶ στρωμνῆς. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Αἱ ἐπὶ κλίνης κατακλίσεις ἀμείνους εἰσὶ τῶν ἐπὶ στιβάδος· αἱ δὲ ἐπὶ στιβάδων βελτίους τῶν ἐπὶ γῆς. ἀπηνέστεραι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ κλίνης αὗται. αἱ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς τῇ ἀπηνείᾳ, καὶ ἀτμίδος τῆς ἀνιούσης κάτωθεν ἐμπιπλᾶσι τὸ σῶμα. πάλιν τῶν ἐπὶ κλίνης, αἱ μὲν 14) ἐπιταπεινοὺς ἔχουσαι τοὺς πόδας, συμπληρωτικαὶ, σύνεγγυς ἔχουσαι τὴν γῆθεν ἀναθυμίασιν· αἱ δὲ ἐπὶ ὑψηλόποδος, φόβου σφόδρα ποιητικαὶ, καὶ δόκησιν τοῦ κρεμᾶσθαι παρέχουσαι. βελτίους δὲ αἱ μέσον ἔχουσαι τὸ ὕψος. ἄθετοι δὲ καὶ αἱ μικραὶ τῶν κλινῶν. ἄσης γὰρ ἐμποιητικαί· καὶ ὑπερμεγέθεις, τοῦ 15) μὴ ἀτρεμεῖν, ἀλλὰ πλανᾶσθαι τῷ νοσοῦντι, καὶ τόπον ἀμείβειν ἐκ τόπου, κόπου παραίτιοι καθιστάμεναι· καὶ κραδαινόμεναι δὲ, ἢ ὁπωσοῦν κινούμεναι, τῶν ἑδραίων χείρους. τόνος δὲ τῆς κλίνης κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἰσχυρῶς τε καὶ ἀνένδοτος τυγχανέτω, καὶ ἡ στρωμνὴ, μήτε ὀλίγη, μήτε σκληρά. κόπτει γὰρ καὶ περιθλᾷ τὰ σώματα. μήτε οὖν βαθεία πάλιν,

Caeterum, quae ex lapidibus constructae sunt, mitiores et frigidiores, quam quae ex lateribus, censentur. quae sunt picturis distinctae atque ornatae, febricitatibus et insanientibus omnino improbantur: quippe quae absurda visa excitent. quarum parietes tenues sunt atque exiles, pravae sunt: quandoquidem aër, qui in eis est, facile ab externo aëre commutatus, faciles mutationes capit.

De strato. Cap. 14.

Decubitus, qui in lectica fiunt, praestant iis, qui in paleis, foliis, et gramine: qui in paleis, foliis, et gramine, iis, qui in terra sed haec duo genera sunt injucundiora, quam in lectica recubare: ipse vero decubibus in terra, praeterquam quod injucundus est, vapore etiam, qui inferne ascendit, implet corpus. Praeterea lecticae, quae pedes humiles habent, corpus replent, cum exhalationem, quae ex terra manat, propinquam habeant. quae vero sublimibus pedibus nituntur, timoris vehementis sunt plenae: et speciem faciunt, quasi pensiles sint. sunt ergo laudabiliores, quae mediocrem habent altitudinem. quin parvae quoque lecticae damnantur. molestiam enim afferunt. itemque nimis magnae, quia non eodem in statu aegrotantes quiescunt, sed errando et locum ex loco commutando lassitudine capiuntur. quae vero quatiuntur, aut quoquo modo moventur, sunt firmis deteriores, ob eandem

14) ἐπιταπεινὸς non recordor legere. Forte, ὑπερταπεινοὺς, aut, ἐπιδαπέτους, aut, ἐπὶ ταπεινοῦ.

15) Conjicio: τῷ μὴ, et mox, τὸν νοσοῦντα Mox vers. 27 malim ἰσχυρός.

ἢ ὑπὲρ τὸ δέον 16) ταλάβη. πρὸς γὰρ τὴν εὐκολίαν τοῦ στρέφεσθαι ἡ τοιάδε ἄθετος. εἰ δὲ ἀνάῤῥοπος σφόδρα, κόπου ποιητικὴ, ἐοικυῖα καθεδρίου σχήματι. τοῖς δὲ περὶ κεφαλὴν, 17) οὐκ ἀνάρμοστος· ἡ δὲ κατάῤῥοπος, γυναικῶν ῥεύμασιν ὠφέλιμος. ἡ λαμπρὰ κατὰ τὴν χροιὰν, συμπληρωτικὴ καὶ πληκτικὴ, καὶ ἡ περιέργως ἀνθοβαφής. ἡ δὲ ποικίλη καὶ ἐνυφάσματα ἔχουσα ζώων, ἤ τινα τῶν τοιούτων, ἐν τοῖς ὀξέσι νοσήμασι, ῥέμβου τῇ διανοίᾳ καὶ ταραχῆς αἰτία γίνεται. καὶ ἡ ῥυπαρὰ δὲ ἀνεπιτήδειος. ἥτε γὰρ πρώτη κατάκλισις ἐπ' αὐτῆς ψυχρὰ, καὶ ἡ διατριβὴ, ἡ ἐπ' αὐτῆς, μᾶλλον θερμοτέρα τοῦ προσήκοντος γίνεται.

que rationem funes contenti ſint, neque quicquam ſe remittant: ſintque ſtrata, nec pauca, nec dura: quia laſſant et concutiunt corpus atque conſtringunt. ne ſint etiam profundiora, quam ut, quae opus ſunt, capiant. quibus hoc accedit incommodi, ut ne quis ſe vergere queat. Quae vero ſurſum repunt ac vergunt, vehementem laſſitudinem gignunt: ſimiliaque ſunt figurae cathedrae cujuſdam. ac iis, quae ad caput pertinent, minime ſitus ille incommodus eſt: qui vero ſitus deorſum repunt, muliebribus defluxibus conveniunt. quae ſtrata ſplendidi coloris ſunt, implent, et ſenſus feriunt. idem faciunt, quae accurate ſunt tincta. quae varia ſunt, et animalium figuris diſtincta, in morbis acutis in cauſa ſunt, ut mens vacillet ac peturbetur. quae ſordida ſunt, cum primus decubitus in eis ſit frigidus, et, ſi quis in eis diutius moretur, calidiora, quam par ſit, evadant, ideo minime conveniunt.

Κ Ε Φ. ιε.

Ἐκ τῶν 18) Σαβίνου. Περὶ χωρίων κράσεως.

Τῶν παρακειμένων τοῖς χωρίοις, τὰ μέν ἐστιν ὕπτια· τὰ δὲ ἀναστήματα. 19) τὰ μὲν οὖν ὕπτια πάντα, κατὰ μεσημβρίαν μὲν περικείμενα, θερμότερον τῶν χωρίων ποιεῖ τὸ κατάστημα· μᾶλλον μὲν, τὰ μείζω· ἧττον δὲ, τὰ ἥττω· καὶ

Ex Sabino. De temperie regionum. Cap. 15.

Quae regionibus adiacent, alia deorſum vergunt, alia ſurſum. quae deorſum vergunt omnia, ad meridiem ſita, faciunt regionis ſtatum calidiorem. ac maiora quidem magis, minora vero minus. quaeque magis aequalia, tenuia-

---

16) Hoc ignoro. Ultimum η ex correctione eſt. Ante erat α, ut credo. Conjicio interim δολιχή, i. e. Vide hic pag. 247. nota 66. μακρά. Vers. 11. dubito de ῥυπαρά. Forte, ἐξ ἐρίων ῥυπαρῶν.

17) Forte excidit, πάθεσιν. Raſarius videtur intellexiſſe, μέρεσιν.

18) De eo v. Fabric. bibl. gr. Vol. VIII. p. 386.

19) ἀνάστημα tam de locis editis dicitur, quam de excelſo animo. Origenes priori ſenſu conjungit ἀνάστημα, ἄρμα, et ὕψος, eique opponit ταπεινός. v. T. I. p. 182. III, 778. v. Longin. pag. 34.

τὰ ὁμαλώτερα καὶ λεπτότερα μᾶλλον τῶν τοιούτων. τὰ δὲ ἀναστήματα, ψυχρότερον, οὕτω παρακείμενα, ποιεῖ τὸν ἀέρα. ἀρκτικώτερα δὲ τὰ μὲν ἀναστήματα θερμαίνει· τὰ δὲ ὕπτια ψύχει τὸ κατάστημα. κατὰ ἀνατολὰς δὲ, ἢ δύσεις παρακείμενα, καὶ τὰ ὕπτια, καὶ τὰ ἀναστήματα ἧττον θερμαίνει καὶ ψύχει, τῶν πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν κειμένων. πάντα δὲ καὶ θερμαίνοντα καὶ ψύχοντα, τοῖς μὲν ὑγιεινῶς παράκειται χωρίοις, τοῖς δὲ οὔ. τοῖς μὲν γὰρ ἐν θερμοτέρῳ κλήματι κειμένοις, ψύχοντα μὲν, ὑγιεινά· θερμαίνοντα δὲ, οὐχ ὑγιεινά· τοῖς δὲ ἐν ψυχροτέρῳ, θερμαίνοντα μὲν, ὑγιεινά· ψύχοντα, δὲ, οὐχ ὑγιεινά. τίνα δὲ τῶν χωρίων θερμότερον ἔχει, καὶ τίνα ψυχρότερον, ῥηθήσεται. τὸ κατὰ μεσημβρίαν τῆς γῆς μέρος, πλησίον τοῦ 20) ἀοικήτου, θερμότατόν ἐστι καὶ ξηρότατον τῶν οἰκουμένων· οἰκοῦσι δὲ ἐν αὐτῷ αἰθίοπες· τὸ δὲ κατὰ τὰς ἄρκτους τῆς γῆς μέρος, ψυχρότατόν ἐστι καὶ ὑγρότατον. τοῦτο 21) τὸ οἰκούμενον σκύθαι ἔχουσι. ταῦτα περαίνει τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην· τὸ 22) δὲ μεταξὺ σκυθῶν καὶ αἰθιόπων, τὰ μὲν τῇ μεσημβρίᾳ προσνεμόμενα χωρία, ἐαρινῇ μὲν ἔοικε κράσει· ξηρότερα δὲ ἐστιν ἐκείνης. τὰ δὲ τῇ ἄρκτῳ, μετοπωρινῇ ἐοικότα κρᾶσει, ὑγρότερα τῆς ὥρας ἐστί. τὰ μὲν οὖν διὰ τὴν σχέσιν τῶν παρακειμένων τοῖς χωρίοις ὑπτίων συμβαίνοντα, ταῦτά ἐστιν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερόν τι προστιθέμενον τοῖς χωρίοις, οὐ διὰ τὴν σχέσιν, ἐξ αὐτοῦ δὲ φερό-

que funt, id magis efficiunt: quae furfum vergunt, aërem fitu fuo frigidiorem reddunt. quae vero magis ad feptentrionem vergunt, fublimioraque funt, calefaciunt, fupina vero conftitutionem refrigerant. Quae ad orientem et occidentem folem funt pofita, five fupina, five fublimia fint, minus calfaciunt et frigefaciunt, quam quae ad feptentrionem et meridiem. Omnia porro, et calefacientia, et refrigerantia, regionibus, partim falubriter, partim fecus adiacent. nam iis, quae in calidiore fitae funt climate, quae refrigerant, falubria funt: quaevero calfaciunt, non funt falubria. iis vero, quae in frigidiore funt, calfacientia falubria: refrigerantia, non falubria. dicetur autem, quae calidiores, quaeve frigidiores fint regiones. terrae pars, quae ad meridiem eft propinqua ei, quae non habitabilis eft, calidiffima earum, quae habitantur. eam Aethiopes inhabitant. pars terrae, quae ad urfam eft, frigidiffima, humidiffimaque eft. hanc Scythae incolunt. hae noftrum habitabilem orbem terminant. quae inter Scythas atque Aethiopes interiacet, ejus partis regiones, meridiei attributae, temperamento veris funt fimiles: funt tamen ficciores: quae ad feptentrionem pertinent, autumni temperaturae comparantur. funt tamen humidiora. Quae igitur ex habitu eorum, quae deorfum vergentia funt regionibus adjuncta, eveniunt, haec funt. Eft autem aliud quippiam additum, quod non ex habitu exiftit, fed per fe unicuique eorum, quae

20) Forte, τῆς, nimirum, γῆς.

21) Forte, τοῦτον.

22) Credo, τῶν δέ.

μενον ἑκάςῳ τῶν παρακειμένων. τὸ μὲν οὖν ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν ἀνύδρων πεδίων, τῶν τε ὀρῶν φερόμενον, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν βουνῶν, καὶ τῶν γαιολόφων, ξηρότερον τὸ κατάςημα ποιεῖ· ὑγρότερον δὲ, τὸ ἀπὸ τῶν ποταμῶν, καὶ πάντων ποτίμων ὑδάτων ἀναφερόμενον· τὸ δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης, ἢ τῶν ἑλῶν παχύτερον ποιεῖ τὸν ἀέρα. τούτων δὲ, τὰ μὲν ὑγραίνειν δυνάμενα ταῖς ἀποῤῥοίαις, τοῖς ἐν ξηροτέροις κλήμασι χωρίοις παρακείμενα, ὑγιεινότερον ποιεῖ τὸ κατάςημα, ὥσπερ ὁ νεῖλος τῇ αἰγυπτίᾳ· τοῖς δὲ ἐνυγροτέροις, νοσερώτερον. τὰ δὲ ξηρὸν ποιεῖν τὸν ἀέρα δυνάμενα, τοῖς μὲν ὑγροτέροις παρακείμενα, ὠφέλιμα· τοῖς δὲ ξηροτέροις, βλαβερά. τίνα δὲ ὑγρότερα, καὶ τίνα ξηρότερα τῶν χωρίων ἐςὶν, ἐδηλώσαμεν 23) πρότερον.

Κ Ε Φ. ις.

Περὶ τῶν ὑγιεινῶν φυτῶν, καὶ τῶν μὴ τοιούτων.

Τῶν ἐκ γῆς ἀναφυομένων, τὰ μὲν ὑγιεινὰς ἔχει τὰς ἀποῤῥοίας, τὰ δὲ οὐχ ὑγιεινάς. τὰ μὲν οὖν ἐδώδιμον καρπὸν φέροντα, ὑγιεινὰ, καὶ τὰ εὐώδη· οἷον, δάφνη καὶ κυπάριττος· ἢ τῶν ἀνθῶν πάντα, ὅσα εὐώδη. καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ τῶν φυομένων, οἷον, ἄνηθον, σέλινα, θύμος, καὶ πάντα, ὅσα λεπτότερον ποιεῖν δύναται τὸν ἀέρα, περιφυόμενα τοῖς οἰκουμένοις χωρίοις. ὅσα δὲ τῶν φυομένων, οὔτε καρπὸν

adiacent, attributum eſt. ergo, quod ex mari, campeſtribus locis, aqua vacantibus, et montibus, itemque tumulis et collibus accedit et affertur, id ſicciorem conſtitutionem reddit: quod vero e fluminibus, et omnibus aquis potui aptis, emanat, humidiorem ſtatum facit. at, quod ex ſtagnis et paludibus affertur, aërem facit craſſiorem. ex his quae adiecta ſunt regionibus, quae in ſicciore climate ſunt conſtituae, ſuis defluxionibus humectare poſſunt, atque ita ſtatum eum ſalubriorem reddunt: quod Nilus Aegypto tribuit. at humidioribus, ſtatum magis morboſum comparant. quae ſiccum efficere aërem poſſunt, ſi humidioribus adjungantur, proderunt: ſi ſiccioribus, nocebunt. caeterum, quaenam regiones humidiores, quaeque ſicciores ſint, prius expoſuimus.

De plantis ſalubribus et non ſalubribus. Cap. 16.

Eorum, quae ex terra naſcuntur, alia ſalubres, alia non ſalubres defluxus habent. quae fructum ferunt, qui edendo eſt, ſalubria ſunt, itemque odorata, ut laurus et cupreſſus, et flores omnes, qui ſuavem odorem ex ſe mittunt, et quae ita etiam odorata naſcuntur, in quorum numerum anethum, apium, thymum, et omnia, quae tenuiorem reddere aërem queunt regionibus, quae habitantur, adiacentia, referuntur. at quaecunque exorta, neque fructum, quo

23) Ita correxi, loco ἐδηδώσαμεν.

ἐδώδιμον φέρει, οὔτε ἐστὶν εὐώδη, οὔτε λεπτυντικὴν ἔχει δύναμιν, οὐχ ὑγιεινὴν τὴν ἀναφορὰν ἔχει. ἔνια δὲ καὶ θανάσιμον, ὥσπερ ἡ τάξος. 24) ταύτῃ γὰρ παρακοιμηθέντες ἀποθνήσκουσιν ἄνθρωποι· οἱ δὲ πλέον ἀπέχοντες, οὐκ ἀποθνήσκουσιν, ὅτι συμμιγὴς γίνεται ἡ ἀπόῤῥοια, ἐπὶ πλέον φερομένη, πλείοσιν ἀποῤῥοίαις, ταῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων, καὶ ἐκλύεται τὴν δύναμιν.

vesci possimus, afferunt, neque odorata sunt, neque attenuandi vim habent, ea salubria non sunt habenda. quin etiam nonnulla mortiferam evaporationem obtinent, ut taxus: homines enim, qui prope hanc arborem dormiunt, moriuntur: qui procul distant, non item. quandoquidem habitus procul delatus, plerisque defluxibus aliorum commixtus, eam vim amittit.

ΚΕΦ. ιζ.

Διάγνωσις ὑγιεινῆς ἀναθυμιάσεως χωρίων.

Πρῶτον τεκμήριον γένοιτ' ἂν σοι τῆς ὑγιεινῆς τοῦ χωρίου ἀναθυμιάσεως, ἐξ αὐτῆς τῆς γῆς, ἡ βρεχομένη, μὴ μόνον γεῶδες 25) ὀδώδοι, ἀλλὰ καὶ εὐωδίαν ἀναπέμποι, 26) ὁποῖα ἡ ἐν αἰγύπτῳ γῆ. ἔπειτα ἕωθεν, τῆς οἰκείας ὁπότε οὐδέπω καπνὸν, καὶ κνίσαι, καὶ τῶν εἰς τὴν πόλιν συμφορουμένων ἡ ἀποφορὰ κέκραται τῇ ἐπιχωρίῳ ἀναθυμιάσει, ἄσθοιο τινος ἐκ τῆς γῆς ἰκμάδος προσηνοῦς, ὃ συμβαίνει ἐν αἰγύπτῳ, προϊούσῃ, καὶ εἰ κατακλιθείς τις ἐπὶ γῆς, καὶ ἐνδιατρίψας, 27) φαίη κοπώτεροι ἑαυτοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ εὐκινητότερον, καὶ τροφῆς ὀρέγεσθαι. γένοιτο δ' ἂν σοι τεκμήριον, καὶ εἰ τὰ φυόμενα ἐκ τῆς γῆς, εὐβαφῆ, καὶ εὔχροα, καὶ εὐω-

Cognitio salubris exhalationis regionum. Cap. 17.

Primum salubris exhalationis regionis signum ex terra ipsa sumitur. ea enim humore perfusa non solum terrenum quid redolet, sed suavem etiam odorem spirat, qualem Aegyptus facit. deinde vero mane, cum domus nondum fumo et nidore est imbuta, odorque eorum, quae in civitatem comportantur, una cum regionis exhalatione temperatur: ex quo fit, ut vaporem quendam gratum, quod in Aegypto usu venit, e terra elatum sentiamus. sique in terra quispiam recumbat, ibique moretur, videre videatur se leviorem, et ad motus aptiorem, atque agiliorem esse factum,

---

24) Appellatur etiam σμίλαξ. Eadem de hac prodit. Dioscor. 4, 80. p. 276.

25) τι addendum videtur.

26) Codex: ἀναπέμπει, et mox, εὔωθεν, loco ἕωθεν. Sed reliqua hic etiam corrupta sunt. Rasarius voluit τῆς οἰκίας. Forte: ἕωθεν τῆς ἡμέρας, (τῆς ὥρας) ὁπότε οὐδέπω καπνὸς καὶ κνίσαι, καὶ τῶν εἰς τὴν πόλιν συμφορουμένων ἡ ἀναφορὰ κέκραται τῇ ἐπιχωρίῳ ἀναθυμιάσει, ἂν αἰσθοιό τινος ἐκ τῆς γῆς ἰκμάδος προσηνοῦς, ὃ συμβαίνει ἐν αἰγύπτῳ, προσιούσης.

27) Etiam haec turbata. Primo in textu legebatur κοπώτεροι, deinde correctum κουπώτεροι. Margini vero adscriptum κουφώτεροι. Loco φαίη, a φημί, Rasarius videtur voluisse φαίνοιτο. Ego ita conjicio: φαίη κουφότερον ἑαυτοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ εὐκινητότερον, καὶ τροφῆς ὀρέγεσθαι. Loco ἑαυτοῦ legi quoque potest ἑαυτόν, cum αἰσθάνεσθαι Attice accusativum habeat.

δέστερα ὑπάρχοι, καὶ εἰ 28) ἀφορῶν τις ἐςὶ χλόην, μὴ θέλοι ταχὺ μεταφέρειν εἰς ἄλλο τὴν ὄψιν, καὶ εἰ τὰ 29) χαμαιζηλότερα δένδρα τῶν ὑψηλοτέρων εὐποτμότερα εἴη, καὶ εἰ πάντα εὔχροια 30) ἔχοι καὶ εὔτροφα τὰ φύλλα, καὶ τοὺς καρποὺς εὐθὺς ἐκφύσαι, πεπείρους, εὐωδεστέρους τε. τεκμαίροιο δ᾽ ἂν τὴν ἡδίω τοῦ χωρίου ἀναθυμίασιν 31) ὑγιεινὴν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ γεννωμένων ζώων. πάντα γὰρ τὰ παιδία εὐθαλέστερα καὶ εὔσαρκα ἢ 32) τὸ χρῶμα εὐανθέστερα, καὶ τοὺς σκύλακας, καὶ τῶν ἄλλων ζώων τὰ νεόγεια 33) κρείττω καὶ ὑγιεινότερα τῶν ἐν ἄλλοις χωρίοις, ἴδοις ἄν. ἀλλὰ μὴν, καὶ ὅσα ἀποτίθενται 34) ἄνθρωποι σπέρματα, 35) οἷον, πυροὺς, κριθὰς, καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν, ἰσχάδας, φοίνικας, καὶ τὰ ὅμοια, εἰ ἐπὶ πλείονα ἀδιάφθορα μένοι χρόνον, τεκμήριον ποιοῦ τοῦ ὑγιεινὸν εἶναι τὸ ἀπὸ τοῦ χωρίου ἀναθυμιάμενον. καὶ τοὺς ὕπνους δὲ ἡδείους ἂν εὕροις, καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἐκταρασσομένην ὑπὸ τῶν κατὰ τοὺς ὕπνους φαντασιῶν.

cibumque appetere. erit etiam tibi argumento, si, quae ex terra oriuntur, bene tincta et probe colorata et odoratiora fint: ac, si quis virentes herbas intueatur, nolit afpectum alio cito traducere: sique arbores magis ligneae humi incumbentes optabiliores fint, quam fublimiores: fique omnia habuerint probe colorata et rite nutrita folia: fique fructus ftatim maturos et odoratiores ferant. Iam vero poteris facere coniecturam, utrum regionis * jucundior exhalatio falubris fit, ex iis animalibus, quae in ea regione nascuntur. pueri enim omnes floridi et succi pleni et coloratiores sunt: itemque catuli, et caeterorum animantium filioli, nuper in lucem editi, meliores, praeftantioresque sunt, eosque salubriores, quam in aliis regionibus, conspicies. Quinetiam, si, quae homines reponunt, ut triticum, hordeum, caeterique fructus, et caricae, et palmulae, et caetera generis ejusdem, diutius manserint incorrupta, figno erit, salubrem e regione vaporem emitti. sed et somnos suaviores inuenies, et animum a visis in somnis nequaquam perturbari conspicies.

28) Forte: εἰ ἀφορῷ τις εἰς χλόην, aut etiam ἐφορῷ.

29) Codex: χάμαι ζηλότερα δέντρα. Sic. Rasario in mentem venerat, ξυλότερα. Sed id nullibi occurrit, verum ξυλωδέστερα.

30) Imino, εὔχροιαν. εὔχροιος non dicitur, fed εὔχροος. Ergo εὔχροα, loco εὐχρόως. Mox Cod. ἐκφυσᾶινον (fed νον expunctum) πεπέρους. Sic. De εὐθὺς dubito.

31) Forte καὶ interponendum.

32) Nimirum κατὰ, quod, ut notum, obiter folum monui.

33) Ita inepte in Codice. Satis notum eft νεογνὸς, recens natus. Inde deminutivum, τὰ νεόγνια, quod in lexicis fruftra quaeras. Τὰ νεογνὰ, ab νεογνὸς, eft in Geopon. de gallinis p. 989. Sic νεοττὸς et deminutium νεόττια. Hujuscemodi vocabula non ex lexicis, fed ex analogia linguae a peritis, etsi ea nunquam legerint, facillime intelliguntur.

34) *Recondunt ad futurum usum. Inde* ἀποθῆκαι, *loca, in quibus varia reconduntur et fervantur.*

35) Mox etiam καρπούς memorat.

ΚΕΦ. ιη.

Διάγνωσις μοχθηρᾶς ἀναθυμιάσεως.

Τεκμαίροιο δ' ἂν καὶ τὴν μοχθηρὰν τῶν χωρίων ἀναθυμίασιν, εἰ βῶλον τὶς γῆς λαβὼν, βρέχοιεν ὕδατι. ὀδμὴ γὰρ ἂν γένοιτο, ὁποῖα σβεννυμένων τῶν ἀνθράκων, καὶ πάντα τῶν εἰρημένων 36) ἐναντία εὑρὼν, ἔχοις ἂν κατάληψιν τοῦ μοχθηρὰν ἔχειν τὸ χωρίον ἀναθυμίασιν. εἰ δέ τις ἀνάγκη γένοιτο, διατρίβειν χρόνον τινὰ ἐν τοιούτῳ χωρίῳ, ἐν τοῖς ὑπερῴοις καὶ ὑψηλοτάτοις οἰκήμασι τὰς διατριβὰς ποιούμενος, ἥκιστα ἂν βλάπτοιτο. πάντα γὰρ τὰ ἐκ τῆς γῆς, ἢ τῶν ὑγρῶν, ἀναθυμιάμενα πέσσεται μεταωριζόμενα, καὶ καθαίρεται, τὸ παχύτερον καταλιπόντα ἐν τῷ τοῦ ἀέρος παχυτέρῳ μέρει.

Cognitio pravae et vitiosae exhalationis. Cap. 18.

Coniectura assequeris, vitiosam esse regionis exhalationem, si terrae glebam capias, et aqua madefacias. odor enim inde emanabit, perinde ac e carbonibus restinctis. praeterea, cum in regionibus omnia contra, quam supra dixerim, comperias, iam cognosces; pravam ejus esse exhalationem. si vero necessitas aliqua te in ea regione aliquod temporis spatium morari cogat, si in tabulatis, sublimioribus habitationibus, moram traxeris, minime laederis. omnia enim, quae ex terra, aut humoribus exhalantur, in sublime elata, crassiorem eorum partem in aëris parte crassiore relinquentia, concoquuntur atque purgantur.

ΚΕΦ. ιθ.

Ὅτι διὰ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον σχέσιν ὑγιεινά ἐστι, καὶ οὐχ ὑγιεινὰ τὰ χωρία.

Τῶν χωρίων τὰ μὲν πρὸς μεσημβρίαν, κατά τε 37) πάσαις ταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμέραις, καὶ σχεδὸν ὅλαις, μεταλαμβάνοντα τοῦ ἡλίου, μάλιστά ἐστιν ὑγιεινά· τὰ δὲ καταντη 38) πρὸς ἄρκτον, ὡς ἂν οὔτε πάσαις ταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμέραις δεχόμενα τὴν αὐγὴν τοῦ ἡλίου, φωτίζεται ὀλίγιστον χρόνον τῆς ἡμέρας, καί ποτε τὸ φῶς ἐγκεκλιμένον μάλιστα προσπίπτει καὶ ἀτονώτερον, ἥκιστα ὑγιεινά. δῆλον δὲ

Regiones, quatenus ad solem pertinent, salubres, aut non salubres esse. Cap. 19.

E regionibus, quae ad meridiem sunt, in omnibusque anni diebus, ac per totos ferme dies solem habent, sunt maxime salubres. quae declives ad septentrionem sunt, utpote, quae non omnibus anni diebus solis splendorem recipiant, perexigua diei parte illustrantur. et, quandoque lux maxime inclinata atque imbecillior eis incidit, ideoque minime sunt salubres. id quod est sane

36) Scilicet, capite 17. a principio capitis dissoluta est constructio, mista secunda et tertia persona. Cogitabam de βρέχοι ἐν.

37) Post κατά requiritur accusativus. Forte, καθά, aut, κατά τε, id est, ἔπειτα δὲ καί.

38) Hic non sermo est de locis decliuibus et acclivibus, sed de opposito locorum situ. Conjicio ergo, καταντικρὺ, *ex adverso*, *e regione*. Vide tamen paullo inferius.

ἐστιν. εἰ γὰρ πρὸς μεσημβρίαν πᾶσα κέκλιται ἡ χώρα, τῆς πρὸς ἄρκτον κεκλιμένης, εὐωδεστέρα πέπεπται μᾶλλον. ἀλλὰ καὶ πάντων δένδρων, οἱ πλέον ἡλίου μεταλαμβάνοντες καρποὶ, τῶν ἧττον μεταλαμβανόντων κρείττους. μείζους τε γάρ εἰσι, καὶ εὐωδέστεροι, καὶ θᾶττον πεπαίνονται, καὶ τῇ γεύσει μᾶλλόν εἰσι κεχαρισμένοι καὶ ἑκάστου δένδρου, τὸ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένον τῆς περιφερείας μέρος, ὑγρότερον καὶ μανότερον 39) καὶ ἁπαλώτερον καὶ εὐκαμπέστερον καὶ ἐλαφρότερον καὶ εὐτονώτερον καὶ τέκτονι εὐχερέστερον 40), καὶ αὔξει πλέον εἰς εὖρος· τὸ δὲ πρὸς ἄρκτον, ξηρότερον, καὶ πυκνότερον, καὶ βαρύτερον, καὶ δυσκαμπέστερον, καὶ τοῖς ἐργαζομένοις ἐργωδέστερον, αὔξεται ἐπὶ ἔλαττον τῇ περιφερείᾳ. ἤδη τοίνυν οὐ μόνον τοῦτο καταφανὲς, ὅτι τὰ πρὸς μεσημβρίαν κατάντη χωρία, τῆς 41) πρὸς τὸν ἥλιον ἕνεκα σχέσεως, τῶν πρὸς ἄρκτον ὑγιεινότερα· ἀλλὰ καὶ τόδε. ἐπεὶ 42) τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις κατάντη χωρία, τῶν μὲν πρὸς μεσημβρίαν κατάντων ἧττόν ἐστιν ὑγιεινὰ, τῶν δὲ πρὸς ἄρκτον ὑγιεινότερα, ὅτι τούτων 43) μὲν μᾶλλον ἡλίου μεταλαμβάνει, 44) ἐκείνων δὲ ἧττον.

perſpicuum. nam, ſi omnis, quae ad meridiem eſt ſita regio, odoratior eſt, quam quae ad ſeptentrionem eſt poſita, magis etiam concocta eſt et matura. quin omnium quoque arborum fructus, qui maiorem ſolis partem nacti ſunt, praeſtant iis, qui minoris participes fuerunt. ſunt praeterea maiores, odoratioreſque, et celerius matureſcunt, et gratioris ſunt guſtus. Cujusque etiam arboris pars, quae ad meridiem vergit, humidior, rarior, magis tenera, flexibilior, levior, efficacior, et fabro accommodatior eſt: et in latitudinem plus augetur. quae vero verſa ad ſeptentrionem eſt, ſiccior, denſior, gravior, difficilior ad flectendum, et fabris incommodior, minus in ambitu augetur. Quibus quidem fit, ut non ſolum planum ſit, quae ad meridiem ſunt verſae declives regiones, cauſa ejus relationis, quam habent ad ſolem, eſſe iis, quae ad ſeptentrionem vergunt, ſalubriores: ſed hoc etiam, eas, quae declives ad orientem, aut occidentem ſolem verſae ſunt, minus ſalubres eſſe iis, quae declives meridiem ſpectant: eſſeque ſalubriores, quam quae in ſeptentrionem vergunt. cauſa eſt, quoniam magis participes ſolis ſunt, quam hae: ſed minus, quam ſuperiores, quae meridiem ſpectant.

39) τὸ μανὸν opponitur τῷ πυκνῷ, ac ſaepe cum μαλακῷ conjungitur. Eis contraria ſunt πυκνὰ καὶ σκληρά.

40) Hoc interpretor, εὐμεταχειριστότερα, niſi adeo ita legendum ſit, id eſt, *fabro lignario tractabiliora ſunt ad opus faciendum, ad elaborandum.* Mox opponitur: τοῖς ἐργαζ. ἐργωδ.

41) Sic correxi, loco τούς. Tria hic deinceps vitia in Codice: κάταντα χώρια τούς.

42) ἐπεὶ non habet locum. ὅτι ſcribendum videtur.

43) Id eſt, τῶν πρὸς ἄρκτον.

44) Scilicet, τὰ ἀνατολικὰ καὶ δυτικά.

ΚΕΦ. κ.

Ποῖαι ἀγυιαὶ ὑγιεινὰ καταστήματα τῶν πόλεων ποιοῦσι, καὶ ποῖαι οὐχ ὑγιεινά.

Ἐν πόλει ὅταν ἀγυιαὶ παράλληλοι ὑπάρχωσιν, ἀεὶ μὲν καὶ εἰς μῆκος ἄλληλαι, 45) καὶ ἀεὶ δὲ εἰς πλάτος, ταῖς 46) ὁμοταγέσι μὲν ἀνατολὴ ἰσημερινὴ καὶ δύσις ἐπ' εὐθείας κείμεναι· αἱ δὲ ἄρκτῳ καὶ μεσημβρίᾳ πάσαις δὲ τέμνωσι τὴν πόλιν· αἱ μὲν κατὰ τὸ μῆκος ὅλον· αἱ δὲ κατὰ τὸ πλάτος μέχρι περάτων, οὐδὲν οἰκοδόμημα τὸ μεταξὺ ἑαυτῆς ἑκάστη ἔχουσά τι ἐνιστάμενον ἐπιπολὺ τῶν προαστείων καθαρὰς ἐπ' εὐθείας τὰς ἐφ' ἑαυτῇ ἑκάστη ἔχουσα ὁδοῦ, 46) εὐάερον τὴν πόλιν παρέχουσιν, εὐήλιόν τε καὶ καθαρὸν καὶ εὐήνεμον τὸ κατάστημα ποιοῦσιν, ὅτι οἱ ἄνεμοι, βορέας καὶ νότος, εὖρός τε καὶ ζέφυρος, οἳ δὴ κορυφαιότατοι τῶν ἀνέμων εἰσὶ καὶ εὐτακτότατοι, διαῤῥέουσι διὰ τῶν ἀγυιῶν 47) εὐπεπτῶς ἐπ' εὐθείας ἑαυτοῖς κειμένων, καὶ οὐδὲν ἔχοντες τὸ ἐνιστάμενον τῇ ῥύσει. διάπνευστοι δὲ τῇ πόλει γενόμενοι, οὐδὲν ἐργάζονται βίαιον. ἄνεμοι γὰρ ὅταν μὴ ἔχωσι τὸ κωλύον, λανθάνουσι παριόντες, οὐ μὴν ἀργοὶ διέρχονται τὴν πόλιν. καθαίρουσι γὰρ τὸ κα-

Quaenam viae civitatis ſtatum ſalubrem aut non ſalubrem faciunt. Cap. 20.

Cum in civitate viae diſtent aequo inter ſe interuallo, ſemper mutua longitudine, mutuaque latitudine protenduntur. et, quae ſunt ejusdem ordinis, ad orientem, et occidentem recta ſtatuuntur: aliae vero ad ſeptentrionem et meridiem, quibus omnibus civitas dividitur: ut aliae per totam longitudinem, aliae per latitudinem uſque ad fines progrediantur, nec ullum aedificium inter eas ſingulas in ſuburbiis ſit conſtructum: ſed puras directo vias per ſe ſingillatim habeant: hae namque urbem aëri bene comparant, et ſtatum bene a ſole illuſtratum, purumque, et, qui bene a ventis perflетur, efficiunt: quoniam Boreas, et Notus, Eurusque, et Zephyrus, qui maxime ſunt ventorum coryphaei, ordinatiſſimi per vias defluunt. quae directo ad eos ſunt ſitae, ſique nihil habeant, quod eorum defluxum retineat, per urbem perflati et perſpirantes, nihil violenti faciunt: nam venti cum nihil eos impediat, nos

45) Hic totus locus pessime corruptus eſt, adeo, ut inſanabilis, mihi quidem, videatur. Propoſui ergo nec correctiones, nec conjecturas, ſed ſolas ſuſpiciones. Forte ergo, αἱ ἀγυιαί, ἄλληλαι post παράλληλοι, plane otiosum videtur, cum praesertim absurdum ſit, ἀνατολὴ — δύσις ad nihil referri posſunt. Rasarius videtur voluisse, κατ' ἀνατολὴν καὶ δύσιν, quod et mihi in mentem venerat. Mox tamen eſt dativus, ἄρκτῳ καὶ μεσημβρίᾳ. ἰσημερινὴ prorsus neglexit Rasarius: attamen memoratur ἀνατολὴ θερινή, ἰσημερινή, χειμερινή. Mei officii arbitratus ſum, lectionem Codicis ad litteram hic repraesentare, reliqua autem virorum doctorum ingenio, ſagacitati atque eruditioni relinquere.

46) Ab hoc loco ſcriba videtur paullatim ad ſe redire voluisse. εὐάερος fruſtra quaeras in thesauro Stephaniano. εὐαερής ipse inveni apud Chrysoſt. VIII. 330. C. Veruntamen h. l. reperitur etiam εὐάερος. Item δυσάερος legitur. De neutro vocabulo dubito. Simile eſt εὐάνεμος, quod ſaepius legi.

47) Hoc vocabulum punctis ſubnotatum eſt. Forte, εὐπετῶς legendum. Mox forte, εὐδιάπνευστοι.

τάξημα, τοὺς καπνοὺς ἐκβάλλοντες τῆς πόλεως, τοὺς τε κονιορτοὺς, καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις πάσας, εὐήλιόν τε τὴν πόλιν, οὕτως ἔχουσαι, ποιοῦσιν αἱ ἀγυιαὶ, ὅτι ὁ ἥλιος ἀνατέλλων καὶ δυόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἀνατολῆς, 48) μεσουρανῶν δὲ, εἰς πάσας 49) τὰς ἄρκτους καὶ μεσημβρίας, ὥστε ἡλιοῦσθαι ἑκάστης ἡμέρας ἐν τῇ πόλει τὰς ἀγυιάς. ἐὰν 50) δὲ πάσας μήτε παραλλήλους τὰς ἀγυιὰς ἔχειν, μήτε εὐθείας, σκολιαί τε διεξιτήτους τινὰς αὐτῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἀνέμους λοξὰς, πολλὴν τοῦ ἀέρος ταραχὴν ἔχει. ἑνὸς γὰρ πνεύσαντος ἀνέμου, πολλοὺς γενέσθαι συμβαίνει καὶ μαχομένους ἀλλήλοις. ὁ μὲν γὰρ ἄνεμος ἐπ' εὐθείας ῥεῖ· αἱ δὲ ἀγυιαὶ οὐκ εἰσὶν εὐθεῖαι. ἐμπίπτων οὖν ταῖς μὲν ἀδιεξιτήτοις, οὐκ εἰσέρχεται, διὰ τὸ μὴ εἶναι ὁδόν· ἀράσσει δὲ τὸν ἐν τῇ ἀγυιᾷ ἀέρα καὶ ἀντισημαίνεται· 51) ταῖς δὲ σκολιαῖς καὶ διέξοδον ἐχούσαις, 52) διὰ τὸ ἄλλας ἄλλας ἐγκεκλᾶσθαι, ἀφ' ὧν μὲν ἀποπαλλόμενος περιῤῥεῖ, καὶ πολλάκις φέρεται πάλιν εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀσθενεῖς εἰσεῤῥύει τόπους, καὶ ἀντικυμαίνει ἑαυτόν. ἀφ' ὧν δὲ εἰς ἑτέρους γὰρ τεταγμένους, οἱ ἄνεμοι τὰς ἀντιπνεύσεις ποιοῦνται, ὥσπερ ἡ αὐγὴ τὰς ἀνταγίας. 53)

in tranſitu latent: nec lenti civitatem praetervehuntur. atque ita conſtitutionem purgant, cum fumos, puluerem, et omnes exhalationes a civitate repellant. ex quo fit, ut viae, quae sic conſtituae ſint, urbem ſoli recte exponant, quia ſol exoriens et occidens in eas ingreditur: et oriens recta eas luce complet. cum vero medium coelum conſcedit, in omnes eas, quae ad ſeptentrionem et meridiem vergunt, ſeſe pandit: ita, ut totum diem viae civitatis radiis ſolis perfundantur. ſi vero non omnes viae pari interuallo inter ſe diſtributae ſint, neque rectae, ſed flexus quoſdam habeant, qui percurri non poſſint, et obliqui ad ventos ſint, multam aëris turbationem excitari contingit. cum enim unus ventus ſpirat, multos fieri accidit, eosque pungnare inter ſe. nam ventus per rectum fluit. at viae non ſunt rectae. ergo incidens in eas, quae exitus non habent, ventus non ingreditur, quia ei nulla ibidem patet via. aërem vero, qui in ea via eſt, collidit, et undabundus per flexus, easque vias, quae exitus habent, iactatur:

48) Forte: καὶ ἀνατέλλων μὲν ἐπ'. Mox enim eſt: μεσουρανῶν δέ. Sed addendum videtur etiam: μὲν καὶ δυόμενος.

49) Credo legendum: τὰς κατ' ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν. Τὰς, id eſt, ἀγυιάς.

50) Sententia hic quidem perſpicua, ſed verborum conſtructio obſcuriſſima eſt. Abſtineo me ab correctione totius loci. Solum vocabulum δυσεξίτητος emendo, quod habet Euseb. Praepar Euang. p. 40. A. niſi tamen ibi δυσεξίτηλος legendum ſit. Hoc loco paullo inferius legitur ἀδιεξίτητος, quo utuntur Philo p. 358. 590. Cinnamus p 52. 131. Gregor. Nyss. T. I. 811. II, 362. 740.

51) Ita in textu. Sed, ſupra ſcripto κ, correctum, ἀντικυμαίνεται, quod vocabulum mox legitur h. l. Plutarch. de placit. Philos. 3, 17 ὑφ' ἧς ἀντικυμαίνεσθαι τὰ πελάγη. Proprie ergo de undis dicitur, ab κῦμα. Sed hoc ipso loco aliquoties de ventis dixit ῥεῖν. Ergo de σκιδνασθαι et ſimilibus h. l. non videtur cogitandum esse.

52) Codex: ἔχουσαι. In proximis exhibui perverſam lectionem Codicis. Locus eſt obſcurus, in quo illuſtrando fruſtra oleum et operam perdas. Corrigere enim non licet editori.

53) Debebat ſaltem esse ἀνταυγείας. v. Plutarch. de plac. Philoſoph. 2, 20. ter.

ἐκείνη μὲν γὰρ κατ' ἴσας ἀνακλᾶται γωνίας· οἱ δὲ, ὥσπερ καὶ τὸ ὕδωρ, ὅπου ἂν τύχωσιν ἐδοῦ, ἐκεῖσε μεταῤῥέουσι, κωλυόμενοι ἐπ' εὐθείας φέρεσθαι. συμβαίνειν 54) οὖν ἐστιν ὅτε, προσπεσόντα τὸν ἄνεμον στερεῶς σχίζεσθαι εἰς ἑκάτερα, ὅταν παράκεινται ἑκατέρωθεν ὁδοὶ, καὶ πάλιν τοῦτο πάσχειν, καὶ ἑτέραν ῥύσιν τοιούτῳ προσπεσόντα καὶ γίνεσθαι πολλοὺς, ἕνα ὄντα, καὶ συμπίπτειν ἑαυτῷ, ὁτὲ μὲν ἐκ πλαγίου φερόμενον, ὁτὲ δὲ ἐξ ἐναντίας, καὶ καθ' ἑκάστην ἔγκλισιν τῶν ἀγυιῶν ἀντιθλιβόμενον τῇ προσπτώσει ἀνάσσειν 55) σφοδρῶς τὸ κατάστημα. τοῖς μὲν γὰρ 56) ἥκουσιν οἷαν ἐμοὶ ἁπαλῶς· τοῖς δὲ ἀντιπίπτουσι. κλονεῖται οὖν ἀντιπνεόμενον οὐδενὶ σὺν κόσμῳ τὸ κατάστημα τῆς πόλεως. ἑνὸς οὖν τινὸς ἀέρος κυκήσει 57) συγκυκατάγιον, 58) ὡς καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου συμφυὲς πνεῦμα. καὶ οὕτως ἔχων ἐμποδίζει τὰς πέψεις καὶ τὰς ἀναδόσεις. τοιούτου δὲ ὄντος ἂν εἴη ὑγιεινόν. ἀλλὰ μὴν, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἐπ' εὐθείας ἀεὶ ἀπ' αὐτοῦ φερόμενον, σκολιὰν ταῖς ἀγυιαῖς οὐκ ἂν προσπίπτοι ὁμαλῶς, ἀλλὰ σποράδην ἐφάψασθαι τῶν τῆς πόλεως. καὶ οὕτως ἥκιστα

quandoquidem aliter ab aliis atque aliis inflectatur et refringatur. a quibus autem vibratus circumfluit, et faepe vicissim fertur, in eis ad eadem loca debilis fluit: et undofus fefe iactat: a quibus vero in alios cönftitutos mittuntur, contrarias fpirationes faciunt, ut lumen luminis reflexum. ad pares enim angulos femper reflectitur. illi vero perinde, atque aqua, faciunt, ut cum inter fe in via inciderint, praeterfluant, cum recta tranfire non poffint. accidit autem quandoque, ut ventus, qui arcte incidit, in utrumque latus dividatur, cum utrinque fint acceffus: atque eundem rurfus aliam fluxionem pati, fi quid tale ei occurrat: et ex uno multi fiant: et in fefe incidere modo e lateribus, modo ex contrariis partibus delatos, et in fingulis viarum inclinationibus repercuffos fua offensione vehementer coeli ftatum commovere. aliis enim venti molliter cedunt, alia vero repercutiunt. ex quo fit, ut ftatus civitatis nullo * more a contrariis perflatus, perturbetur. cum igitur unus fit ventus, confundetur aër et turbabitur, non fecus, quam fpiritus homini innatus. qui cum * ita fit, concoctiones et diftributiones impediet. effet autem hujusmodi falubris: fed lux folis, quae femper directo ab eo fertur, finuosa in vias, non autem aequalis in-

54) Forte: συμβαίνει.

55) Forte, ut fuperius, ἀράσσειν, aut, ταράσσειν aut, ἀναταράσσειν.

56) Forte: εἴκουσιν οἱ ἄνεμοι. Ecce fcribam omnium infimum!

57) Utitur hoc Plato p 491.

58) Ita fine accentu. Latent in his veftigia τοῦ συγκυκᾷν, ac fortasse etiam τοῦ τάχιον. Verum in hujusmodi locis fruftra conjectura adhibetur.

ἂν ἡλιοῖτο ἡ πόλις, καὶ ἥκιστα διαλύει 59) τὴν ἀναθυμίασιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου. μάλιστα δ' ἂν εἴη παχὺ καὶ δυσδιάπνευστον τὸ κατάστημα. τὸ δὲ τοιοῦτον οὐκ ἔστιν ὑγιεινόν. ταῦτα δὴ εἶεν αἱ πόλεις ἐπιπέδῳ χωρίῳ συμβαίνει. εἰ δὲ εἶεν 60) ἀνωμαλεῖαι μὲν παραλλήλους ἔχουσαι τὰς ἀγυιὰς, δυσάερα γίνονται, ὅταν τοῖς ὑψηλοτέροις μέρεσι τῶν ἀγυιῶν ἐναντίως πνεύσῃ ἄνεμος· αἱ δὲ σκολιὰς ἔχουσαι τὰς ἀγυιὰς, ἀμείνους. τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις τοῦ χωρίου τῆς πόλεως μέρη εὐαερώτερα συμβαίνει εἶναι.

cidit, sed sparse et vage eas attingit, atque ita civitas minime a sole perlustratur, minimeque a sole dissoluitur exhalatio. quocirca status ille crassus est maxime et perspiratu difficilis: quique talis est, is non est salubris. quod solet usu venire, cum in plana regione urbes sunt sitae. si vero inaequalitates sint, quae vias habeant aeque distantes, aëris difficilis redduntur, cum contra, quam sitae sunt, altissimae viarum partes, ventus spiret. quae vero sinuosas vias habent, praestantiores sunt: siquidem fit, ut urbis partes in sublimioribus regionis partibus statutae melius perflentur et aëre perfruantur.

ΚΕΦ. κβ.

'Εκ τῶν 'Αντύλλου. Περὶ ἐμβροχῆς. 'Εκ τοῦ α. λόγου, τοῦ περὶ βοηθημάτων.

'Εμβροχὴ καταπλασμάτων δύναμιν μὲν ἐλάττονα ἔχει· χρώμεθα δὲ αὐτῇ, παραιτούμενοι τὰ καταπλάσματα, ἤτοι διὰ τὸν καιρὸν, ἢ διὰ τὸν τόπον, ἢ διὰ τὴν δύναμιν. διὰ μὲν τὸν καιρὸν, ἐν ἀρχῇ τῶν νόσων παραλαμβάνοντες ἐμβροχὰς, ἀκαίρου τηνικαῦτα τῆς χρήσεως τῶν καταπλασμάτων καθεστώσης· διὰ δὲ τὸν τόπον, ἐπὶ κεφαλῆς ἐμβροχαῖς χρώμεθα, μὴ 61) πάνυ τῇ πρὸς τὰ καταπλάσματα εὐδιατιθεμένοις· διὰ δὲ τὴν δύναμιν, ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν, οὐ δυναμένης φέρειν τῆς ἀσθενοῦς δυνάμεως τὸ βάρος τῶν καταπλασμάτων. ἐπιτηδειότατον δὲ τὸ χαμαιμήλινον 62) ἔλαιον, μά-

Ex Antyllo. De madefactionibus. Ex primo de praesidiis libro. Cap. 22.

Madefactio minorem vim habet, quam cataplasma. iis utimur, cataplasmata, vel propter tempus eis minime aptum, aut propter locum, aut propter eorum vim devitantes. ac temporis quidem ratione, in principio madefactiones adhibentur, cum eo tempore cataplasmatum intempestivus sit usus. Propter locum vero, in capite madefactionibus utimur in iis, qui non recte admodum ad cataplasmata sunt affecti: propter vim denique in gracilibus: cum vires imbecillae cataplasmatum pondus ferre non queant. Accommodatissimum autem est chamaemelinum oleum: et praesertim

59) Ita et hoc, et cetera in Cod. Forte vers. 4 εἶεν, ἃ πολλάκις ἐπιπέδῳ χωρίῳ συμβαίνοι.
60) Ita Codex: Sed haec conjectura atque emendatione indigna sunt.
61) Conjicio: μὴ πάνυ τι (seu, τοι) πρὸς — εὖ διατιθεμένης. Πάνυ τι et πάνυ τοι satis nota sunt. v. Xenoph. mem. Socr. II, 5, 5.
62) De χαμαίμηλον, quod variis nominibus appellatur, v. Dioscor. 3, 154. p. 235. Galen. in Gloss. p. 74. qui ipse etiam tria hujus nomina notat. Gregor. Nyss. T. II, 474.

λιστα 63) ἐφ' ὧν οὔποτ' ἔλαιον ἡ κατὰ τὴν κεφαλὴν ὑπόληνος ὁποῖος πέπαυται τῆς ἀναφορᾶς. τήν τε γὰρ οὖσαν ἐν τῇ κεφαλῇ διαφορεῖ, καὶ ἑτέραν οὐκ ἐπισπᾶται, ὅπερ οὐκ ἄλλῳ τινὶ συντετύχηκε φαρμάκῳ. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἐπὶ τῶν φρενητικῶν προσάγειν χρὴ βρέγματι καὶ κροτάφοις, ἀποχωροῦντας 64) τῆς κορυφῆς, καὶ τῶν ὄπισθεν μερῶν. τὰς γὰρ καταψύξεις οὐ φέρει ταῦτα τὰ μόρια, τῆς ἀρχῆς τῶν νεύρων ἐν αὐτοῖς τυγχανόντων. τὰς μέντοι θερμαινούσας 65) διαβροχὰς ἐποχετεύειν αὐτοῖς ἀφειδῶς προσήκει. εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι ὕδωρ μὲν ψυχρὸν καὶ ὀξύκρατον ἐν σπόγγοις καινοῖς δεῖ παραλαμβάνειν· οἰνέλαιον δὲ, ἐν ἐρίοις 66) τοῖς ὑπήροις· ὁμοίως δὲ καὶ ὑδρέλαιον. μοτοὶ 67) δὲ πρὸς πάσας τὰς ἐμβροχὰς οἱ ἐξ ὀθονίων καθαρῶν ἐπιτήδειοι.

* in iis, in quibus oleum, capiti admotum, evaporationi finem imponit, eamque, quae in capite eft, digerit, aliamque non attrahit. quod nulli praeterea medicamento contigit. Illud fane scire conuenit, madefactiones in phreneticis, fyncipiti et temporibus adhibendas effe, adhibita diligentia, ne verticem, et partem pofteriorem attingamus: fiquidem hae particulae perfrictines non ferunt, cum fint origines neruorum. quin calidas quoque perfufiones eis large admovere convenit. Noffe autem debemus, aquam frigidam, aut pofcam novis fpongiis effe excipiendam: vinum vero cum oleo lanis fordidis, itemque hydrelaeum. linamenta vero ex linteis puris ad omnes madefactiones funt accommodata.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ 68) καταιονήσεως, ἀποσπογγισμῶν, προσκλύσματος. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

De irrigationibus. fpongiae applicatione, afperfioneque. Ex eodem libro. Cap. 23.

Χρώμεθα δὲ καταντλήσει μὲν ὑπὲρ 69) διαβροχῆς σωμάτων, ἤτοι μιμούμενοι τὴν τοῦ λουτροῦ χρῆσιν, ὅταν διά τινα περίστασιν μὴ

Irrigatione utimur, ut corpora perfpergamus, hoc eft, balneorum ufum imitantes, cum alia circumftantia impedi-

---

63) Stellula haec notavit Rasarius. Merito. Sine Codice fanari nequeunt.

64) *Ita, ut discedamus, abeamus, abstineamus ab*, seu, ἀπεχομένους. Ἀποχωρεῖν proprie eft, *abire, discedere*. Eo fensu, ut hic occurrit, non recordor legere.

65) Hoc non differt a fuperiori ἐμβροχή. Capite 23 rursus eft utrumque.

66) Ita Codex. In margine vero a recentiori legitur, ῥυπαροῖς, quod amplexus eft Rasarius. Equidem vero in eo acquiescere nequeo. Conjicio ergo, loco τοῖς (quod hic locum non habet,) ὑπήροις, legendum esse: οἰσυπηροῖς. Vide Dioscor. 2, 82. p. 107. Erotianum p. 39. in οἰσύπη, et p. 40. in πινώδεσι. Ariftoph. Acharn. v. 1176. ubi Schol. ῥύπου πεπληρωμένα.

67) Codex: μωτοί. v. Erotian. p. 17. in ἄχνη ὀθονίου. Galen. in Gloss. p. 72. 77. ubi etiam deminutivum μοτάριον.

68) Codex: καταιωνήσεως. Dicitur καταιονεῖν et καταιόνησις. v. Chrysoft. T. IV, p. 576. E. VII, p. 829. B. Euseb. Praepar. Euang. p. 395. A. ἀνθ' ὕδατος ἐλαίῳ καταιονούμενοι. Gatacker. ad Anton. V, 9. Mox h. l. eft fynonymum κατάντλησις. In indice, a principio Codicis, hoc caput inscribitur: περὶ καταιονήσεως, γογγυλισμῶν, προσκλύματος.

69) Scriba utrumque vocabulum temere inuicem copulavit. Ad proximum ἤτοι deinceps nihil refertur.

δυνάμεθα 70) λουτρὸν παραλαβεῖν, βουλόμενοι μὲν ὑγρᾶναι τὰ σώματα, οὐ δυνάμενοι δὲ δι' ἐμβροχῆς τοῦτο ποιῆσαι, οὐ πάνυ δυσμένης εἰς βάθος. ἀποσπογγισμὸν 71) δὲ παραλαμβάνομεν, ἤτοι τὸν ἐπικείμενον 72) ἀπορύψαι προαιρούμενοι ῥύπον, ἢ ἰχῶρα, ἢ αἷμα, ἢ ἐπίπαγον 73), ἢ πύον ἐπιπεπηγός, ἢ αὐτὰ τὰ φάρμακα, καὶ τὰ ἐπικεχρισμένα, ἢ δῆξιν, ἢ κνισμὸν ἐνοχλοῦντα τοῖς σώμασιν· ἐπὶ δὲ προσώπῳ, ῥῶσαι βουλόμενοι καὶ τόνον ἐνθεῖναι. ὑπὲρ τῆς αὐτῆς δὲ χρείας καὶ τὸ πρόσκλυσμα παραλαμβάνομεν. καταντλητέον δὲ κεφαλὴν μὲν, δι' ἀγρυπνίας καὶ παρακοπάς. καὶ στόμαχος δὲ καὶ ὑποχόνδριον ἐλαίῳ θερμῷ καταντλεῖται. ὁμοίως δὲ καὶ πλευρὰ καὶ ῥάχις, καὶ κύστις· 74) τετανικούς τε καὶ ἰσχιαδικοὺς ἐλαίῳ θερμῷ καταντλητέον. σκέλη. δὲ τῶν χρονίως καὶ καταξήρως πυρεσσόντων, καὶ, 75) εἴ τι μοι ἐφιδροῦντο ὅλως, ἢ μετὰ τοὺς ἱδρῶτας ἀπεξηραμμένῳ, 76) ὑδρελαίῳ, καὶ μεταγωγῆς δὲ χάριν καταιονήσομεν 77) τὰ σκέλη ὕδατι πολλῷ, ἢ ὑδρελαίῳ, καὶ πλανωμένην δὲ ὕλην κατασχεῖν ἐν ἀκυροτέροις βουλόμενοι μορίοις. τηνικαῦτα δὲ θερμοτέρῳ χρώμεθα μέχρι δήξεως,

ti, balneo uti non poſſumus. cum autem humectare corpora velimus, id madefactione facere non valemus, cum ea non alte admodum deſcendat. ſpongiam vero admovemus, ut ſordem adhaerentem abſtergamus, ſive ſanies ſit, ſive ſanguis, ſive ſtrigmentum, sive pus concretum ſit, ſive ipſa medicamenta, ſive quae inuncta fuerint, aut, ut morſum et pruritum corpus vexantes ſedemus. In facie vero, cum recreare et robur indere volumus. Ejusdem rei cauſa aſperſione utimur. Aſpergendum vero caput eſt in vigiliis et deliriis. ſtomachus autem atque hypochondria oleo calido perfunduntur. ſimili quoque modo coſtae, ſpina, vesica, oleo calido aſperguntur, itemque tetanici et ischiadici denique. at crura eorum, qui febribus diuturnis et ſiccis detinentur, si plane * conſtiterint, aut poſt ſudores exſiccata ſint, hydrelaeo perſperguntur; et alio traducendi cauſa crura multa aqua aut hydrelaeo irrigamus. quod facimus, ut errantem materiam in partibus ignobilioribus contineamus: quo tempore calidiore utimur ad morſum

70) Forte, δυνώμεθα.

71) ἀποσπογγίζειν habet Theocrit. Schol. ad Id. 7, 16. ἀποσπογγίζειν τὰς χεῖρας. Antiphon. edit. Reiskii p. 726.

72) In Codice: ἀποψύξαι (ſed hoc deletum) ἀπορύψαι, ſed et hoc ex parte deletum, atque iterum ſuppletum. Legitur autem uno ῥ. Vide mox notam 86.

73) v. Galen. in Gloss. p. 58. 73. 97. Dioscor. 4, 83. p. 277. 1, 133. p. 69. 1, 180. p. 85. Poſt ἐπίπαγον in Codice eſt exiguum ſpatium vacuum. Sed in margine notatur: *hic nihil deeſt, et ita habet Aët. lib. 3.* Mox est ἐπιπεπηγός. ἐπίπαγος ergo eſt, *quicquid in ſuperficie considit aut adhaerescit.*

74) τέτανος eſt genus morbi σπασμῶδες. v. Galen. de musc. motu lib. I. cap. 8. Aretaeum περὶ ὀξ. παθ. lib. I. cap. 6.

75) Forte: ἤτοι μὴ ἐφιδροῖντο.

76) Forte: ἀπεξηραμμένων.

77) Codex: καταιωνίσομεν. Vide notam 68. h. l. Paullo inferius Codex rursus exhibet καταιωνίσεως.

καὶ μέτρον ποιούμεθα τῆς καταντλήσεως τὸ ἐρύθημα καὶ τὸ οἴδημα. καταντλοῦμεν δὲ καὶ, εἴτε φλεγμονὰς λῦσαι βουλόμενοι, ἢ ἀποστήματα θᾶττον μεταβάλλειν εἰς πύον. προσκλύσμασι δὲ χρώμεθα ἐπὶ προσώπῳ, ἐν μὲν καυσοῖς 78) πυρετοῖς, θέρους μὲν, ὕδατι γαλακτώδει, χειμῶνος δὲ, θερμοτέρῳ, καὶ μάλιστα, εἰ καὶ κεφαλὴ τύχῃ ἀπαθὴς εἶναι. Φυλακτέον δὲ τὸν ἐγχρονισμὸν 79) καταφορᾶς τε καὶ ψύξεως, κινδυνώδους κατ' ἀρχήν. ἀντιφυσᾷν δὲ δεῖ τὸν προσαντλούμενον τῷ στόματι, ὑπὲρ τοῦ μὴ πλησθῆναι ὑπὸ τῆς προσαντλήσεως, ἀλλὰ ἀντερείδειν πρὸς τὰς πληγὰς, διὰ τῆς ἀντιβάσεως τοῦ πνεύματος. ὑποκείσθω δὲ 80) σπόγγοις ἀνθερεῶν ἢ ξηρὸς πρὸς τὸ μὴ καταῤῥεῖν ἐκ τῆς καταιονήσεως εἰς τὸ στέρνον. ἐνίοτε δὲ καὶ ὀξύκρατον θερμὸν δοκιμάζομεν εἶναι τὸ 81) πρόσκλυσμα, μάλιστα ἐν πυρετοῖς ἁπλουστέροις, καὶ οὐδὲν 82) κακότροπον ἔχουσιν· ἐπὶ δὲ ὀφθαλμῶν ῥευματιζομένων χρώμεθα στροβίλου 83)

uſque. et finem irrigationis ruborem et tumorem conſtituimus. Iam vero irrigamus, ubi inflammationes reſoluere in animo habemus: aut, ubi abſceſſus citius ad pus perducere conſilium eſt. aſperſione vero utimur ad faciem: atque in febribus ardentibus, aeſtivo tempore, aqua lactea: hyberno vero, calidiore, praeſertim, ſi caput nullo malo urgeatur. Cavenda tamen in diuturnis affectionibus aſperſio eſt. ſtupefactionis enim et frigiditatis periculoſae initium faceret. Debet autem is, cui adhibetur aſperſio, ore contra flare, ne a perfuſione impleatur: ſed illi occurrere, ſpiritum obiiciendo. ſpongia quoque ſicca mento adhibenda eſt, ne aqua ex perfuſione in pectus confluat. Quandoque vero etiam poſca aſpergimus, et praeſertim in febribus ſimplicioribus, et quae nihil maligni habent. ad oculos vero deſtillantes decocto nucum pinearum confractarum utimur. hyberno tem-

78) Immo καύσοις, h. e. καυσώδεσι.

79) Linea ſubnotatum, et in marg. ſcriptum: ἐγχρονισμὸν, ex Aëtio, ni fallor, lib. 3. cap. 171. Pars marginis enim in Codice abſciſſa. ἐγχρονισμός, ab ἐγχρονίζειν.

80) Tria haec vocabula σπ. ἀθ. et ἢ ſubnotata ſunt linea. In marg. notatur: σπόγγος ἀνθερεῶνι, ex Aëtio. Aëtio jam dudum aegre careo. Ante annum et dimidium cum cum aliis libris emi Lipſiae. Nondum tamen ad me tranſmiſſi ſunt. Hanc fatalem litterarum calamitatem, quam jam olim hic expertus ſum, nemo lector aequus et humanus mihi vitio vertet. Sed redeo ad rem. Legendum ergo videtur: σπόγγος ἀνθερεῶνι ξηρός. Mox ſcriba rurſus exhibuit: καταιωνίσεως. Piget et poenitet hujuſcemodi commemorare. Αἰωνίζειν, διαιωνίζειν prorſus aliena ſunt ab hoc loco. Scilicet res ita ſe habet Expugnata Conſtantinopoli, Graeculi quidam ſartores, ſutores, fabri, pediſſequi, fullones, calculatores, portitores, ſe recipiebant in Italiam, atque ibi, mercede exigua conducti, tranſcribebant Codices Graecos. Hujuſcemodi homines, non quidem Graeci, ſe Teutones et Francogalli, nunc profitentur ſe ſapientiae doctores, modo paullulum iſtas linguas blaterare poſſint, habeantque ſatis arrogantiae et impudentiae. Quid vero tandem inde erumpat? Certiſſima atque inevitabilis barbaries.

81) Codex: πρόσκλυμα. Stulte! In Geopon. p. 1010. eſt: προσκλύζειν ὕδατι. Satis nota ſunt προσκλύζειν et πρόσκλυσμα.

82) Superius memorati ſunt πυρετοὶ εὔτροποι. Hic eſt contrarium. Germanice: *gutartig*, *boeſartig*. Proprie tamen illa de morum probitate et improbitate dicuntur.

83) Vide Galen in Gloſſis p. 80 et Schol. Theocrit. ad Id. 5, 45. et ibidem verſum 49 in textu. Dioscor. 1, 83. p. 48. et 86. p. 48. 1, 87. p. 48.

αὐτοῦ τοῦ κώνου τεθλασμένου ἀφεψήματι. ἐπὶ δὲ τῶν χειμερινῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἰσχυρᾶς καὶ 84) χειμώσεως, τήλεως ἀφεψήματι τῆς λευκῆς. χρὴ δὲ ἀφεψήσαντα δὶς ἢ τρὶς τὴν τῆλιν, καὶ τὰ πρῶτα ἀφεψήματα ἀποχέοντας, 85) οὕτω τῷ τελευταίῳ προσαντλεῖν. ὁ δὲ ἀποσπογγισμὸς ὕλης μὲν τῆς αὐτῆς τῷ προσκλύσματι παραλαμβάνεται. καὶ γὰρ δύναμιν ὁμοίαν ἔχει. ὑπὲρ δὲ τοῦ νίψαι ἢ ἀπορρύψαι 86) σπόγγον ἀποτεθλιμμένον ἐξ ὕδατος θερμοῦ, ἐπιτηδεύεται ἐνίοτέ τινος καὶ τὸ 87) ῥυπτικὸν φάρμακον, ἤτοι τοῦ ὕδατος ἐνδιημένου, ἢ πρὸ τοῦ ἀποσπογγισμοῦ χρειομένου τὸ νίτρον (ἢ) ἀφρόνιτρον τινὶ τοιούτῳ καταχρίωμεν. πυρεσσόντων δὲ ἐπὶ 88) τῶν ὀφειλόντων ἀποσπογγίζεσθαι ὕδατι ψυχρῷ, κατὰ τὰς ἐπιδόσεις παραιτούμεθα· ἐν δὲ ταῖς ἀκμαῖς, ἢ καὶ παρακμαῖς, τεθαῤῥηκότως παραλαμβάνομεν. δεῖ δὲ καὶ τοὺς παρὰ τὰ ὦτα μῦς προχρίειν ἐλαίῳ, καθιέναι δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀκουστικοὺς πόρους, καὶ εἰς τοὺς μυκτῆρας ἔλαιον, ὑπὲρ τοῦ μὴ ψύχεσθαι. Ἀρχιγένης δὲ ἀξιοῖ, 89) καὶ τὸ στέρνον. ἐν ἀκαίροις δ' εἰς

pore ad vehementes chemofes, foeni Graeci albi decoctum adhibemus. in quo bis, terve decoctum effe foenum Graecum debet, ita, ut prima decoctio abiiciatur, et ultima nobis usui fit, ut perfundamas. fpongia autem applicatur, quae eadem materia fit imbuta, ex qua conftat etiam afspersio: fiquidem fimilem quoque vim habet. fed abluendi et abftergendi caufa fpongia ex aqua calida fatis eft. quandoque etiam medicamentum quoddam, quod abftergendi vim habeat, aut aqua refolutum, aut, antequam fpongia admoveatur, inunctum, ut nitrum, aut aphronitrum, aut aliquod his fimile convenit. In febricitantibus, in quibus fpongia utendum eft, ex aqua frigida id facimus. in incremento tamen id vitamus. at in ftatu, vel declinationibus audacter hoc remedium adhibemus. Mufculi itidem, qui ad aures funt, oleo illinendi funt. in meatus vero auditus et nares oleum indendum eft, ne refrigerentur. Archigenis autem fententia eft, in ardentis febris exceffu, fpongia, non faciem

84) Dicitur χήμωσις et χύμωσις. Vide Galen. in defin. med. Paulum Aegin. lib. 3. cap. 22. Rufus Ephes. edit. Paris. p. 19 ἐν τῷ παθήματι, τῇ χημώσει. Sed alia hic etiam vitiosa funt. Nam χειμερινῶν cum ἰσχυρᾶς καὶ χειμώσ. copulari nequeunt. καὶ praeterea videtur arguere, excidisse nomen fubstantivum.

85) Alterutrum corrigendum, aut ἀφεψήσαντα, aut ἀποχέοντας.

86) Supra uno ῥ exhibuit Sed ifta figna διαιρέσεως in duplici ῥῥ nec hic apparent. Non nisi in recentissimis Codicibus haec inveni. Sed nec alius invenerit, ut arbitror. Ceterum vicina leviter corrupta funt. Rasarii interpretatio arbitraria est. Solum ἐπιδέεται, feu, ἐπιδεῖται mihi in mentem veniebat, loco ἐπιτηδεύεται. Saltem mox est τινός. Sed ita cetera etiam corrigenda. Vicina fine fpe emendationis mendosa funt.

87) Habet hoc Plato p. 490. Gregor. Naz. p. 240. Mox rursus διημένου, loco διειμένου. Sic et mox χρειομένου, ει, loco ι. Continuo ἀφρόνιτρον, et alia. Deest etiam ἢ.

88) ἐπὶ videtur redundare. Nisi malis, ἔτι.

89) Post ἀξιοῖ, hic in margine, cujus tamen pars a recentiore bibliopega abscissa est, haec leguntur: *Aët.* (fic enim hariolor.) lib. 3. cap. 170. *habet haec, quae . . . . . . funt*: ἐν ὑπερβολῇ καύσου κατὰ τὰς ἀκμὰς, οὐ μόνον τὸ πρόσωπον ἀποσπογγίζειν, ἀλλά. Interpretationi fuae haec inferuit Rasarius.

ὕπνον καταγωγαῖς τὸ πρόσωπον ἀποσπογγίζομεν, νίτρον εἰς τὸ ὕδωρ τήκοντες. ὅλον δὲ ἀποσπογγίζομεν τὸ σῶμα ἐν καταξήροις καὶ καυσώδεσι πυρετοῖς δι' ὑδρελαίου, 90) παραμείναντες τὴν στάσιν τῶν παροξυσμῶν.

tantum, sed pectus etiam in vigore fovendum esse. at in intempestivis in somnum propensionibus, faciem nitro in aqua eliquato perspergendam. totum vero corpus in valde siccis et ardentibus febribus ex hydrelaeo, expectantes accessionum constitutionem, spongia perfundimus.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ καταπλασμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ὅσαι τῶν Φλεγμονῶν μήτε πρὸς ἐμβροχὰς ἔχουσιν ἐπιτηδείως, μήτε ἐμπλάστροις ἤδη καὶ 91) καταπλάσμασιν ἐπακούειν 92) δύνανται, τρυφερώτεραι ταῖς τούτων ἐπιβολαῖς τυγχάνουσαι, ταύταις μάλιστα ἐπιτήδεια τὰ καταπλάσματα. τῶν καταπλασμάτων, τὰ μὲν θερμαίνει ἢ διαφορεῖ, τὰ δὲ ψύχει ἢ στύφει καὶ ἀποκρούεται. σκευάζεται δὲ αὐτῶν, τὰ μὲν, ἄνευ ὕδατος, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν, ἄνευ ἑψήσεως· τὰ δὲ ἑφθὰ γίνεται. καλεῖται δὲ τὰ ἄνεφθα 93) μακτά. καὶ τῶν μὲν μακτῶν ὅρος ἐστὶ τῆς σκευασίας, ἱκανῶς λελειῶσθαι καὶ ἡνῶσθαι, καὶ ἀμόλυντα εἶναι, καὶ μὴ περιῤῥεῖν. τῶν δὲ ἑφθῶν οὐκ ἔστι μέτρον, τὸ μὴ μολῦναι. δυνατὸν 94) γὰρ ἂν, τοῦτο γενέσθαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐμβαλλομένων ξηρῶν ἐν τῷ ὑγρῷ ἀλλὰ τὸ τὰς δυνάμεις χυθέντων τῶν ξηρῶν ἀναμιχθῆναι καὶ ἑνωθῆναι. χρώμεθα δὲ ποικίλοις καταπλάσμασι, τῆς τε

De cataplasmatis. Ex eodem libro. Cap. 24.

Inflammationibus, quae neque madefactiones, neque emplastra recipere apte queunt, cum delicatiores sint, quam ut horum applicationes ferant, potissimum cataplasmata conveniumt. Ex cataplasmatis autem alia calfaciunt et digerunt: alia refrigerant, adstringunt et reprimunt, aliaque, sine aqua, alia sine decoctione, et alia cocta parantur. quae autem non decoquuntur, pinsa nominantur. quorum apparatus terminus est, ut valde laevigata et in unum conducta sint, et non inquinent, et non defluant. Coctis vero non est statutus terminus, ut non inquinent. id quod etiam fieri posset, ob copiam rerum siccarum, quae humidis imponuntur: quae miscendo et uniendo vires suas in ea fundunt. Praeterea variis cataplasmatis utimur, tum propter locorum varietatem ea postulantem, tum propter

90) Ita in margine. In textu: περαμίνοντες.

91) καταπλάσμασιν subnotatum est punctis, ut tollendum. Sed ita quoque καὶ amoneadum, nisi aliud hic exciderit vocabulum.

92) Forte, ὑπακούειν, quod dativo etiam jungi solet. Haud ineleganter, ut equidem credo, *morbus* dicitur ὑπακούειν *medicamentis*. Mihi tameu in mentem veniebat ὑπείκειν.

93) μακτός, quod mox recurrit, a μάττω.

94) Haec rursus turbata sunt. Forte paullo ante, τῷ μὴ μολῦναι.

τῶν τόπων διαφορᾶς ἐπιζητούσης, τῶν τε παθῶν οὐ πάντων, οὐδὲ ἐν παντὶ καιρῷ τοῖς αὐτοῖς χαιρόντων καταπλάσμασιν. εὐθὺς 95) μὲν οὖν χρώμεθα πρὸς τὰς κοινὰς τῶν ὑποχονδρίων φλεγμονάς. ἔστι δὲ τῶν ἑφθῶν προχειρότατον τὸ κοινόν. ὁμήλυσιν 96) δὲ αὐτὸ καλοῦμεν. εἰς ὕδωρ ἐμπάσσοντες λινόσπερμόν τε καὶ 97) γύριν, καὶ ἐπιχέοντες μετὰ τὴν ἕψησιν ἔλαιον. καὶ ἐὰν μὲν ὑγρᾶναι θέλωμεν τὰ ὑποχόνδρια, κατάξηρα ὄντα, χρώμεθα γύρει· ἐάν τε μαλάξαι, ἀντὶ ταύτης ἄρτον ἐμπλέκομεν τῷ λινοσπέρμῳ· ἐὰν δὲ θερμᾶναι σφοδρότερον, 98) κρίθινον τῷ λινοσπέρμῳ συμπλέκομεν· ἐὰν δὲ θερμᾶναι καὶ ξηρᾶναι, τῆλιν· ἐὰν θερμᾶναι καὶ προσδιαφορῆσαι, πίτυρα. ἐμπνευματώσεως δὲ ἐνοχλούσης τὰ ὑποχόνδρια, λινόσπερμον μετὰ κυμίνου παραπλησίως 99) ἑφθῷ. στομάχου δὲ ἐκλυομένου, ἄλφιτα 100) ἀναλαμβανέσθω ἔμπλασμα. ἀνορεκτοῦντος δὲ καὶ ἀτονοῦντος, ἀψινθίου κόμη προαφεψείσθω, καὶ εἰς τὸ ἀφέψημα ἐμπασσέσθω ἄλφιτα, ἐπὶ τῶν σφόδρα τρυφερῶν, καὶ οὐδὲ αὐτὰ τὰ ξηρὰ ἐμβάλλομεν, οἷον λινόσπερμον ἢ γύριν, ἢ τῆλιν,

affectiones, quae neque omnes, neque omni tempore eadem cataplasmata requirunt. Ergo decoctis utimur ad communes hypochondriorum inflammationes. ex decoctis maxime in promtu est commune, quod luteum appellamus. In aquam lini semen et pollinem inspergimus, et post decoctionem oleum infundimus. sique humectare hypochondria, quae sicca sint, velimus, pollinem adhibebimus: si mollire, pro polline panem lini semini commiscebimus. si calefecere vehementius velimus, * hordeaceum panem semini lini addemus: si calefacere et siccare, foenum Graecum: si calefacere et evocare, furfures. si vero flatus hypochondria infestent, lini semen cum cumino, eodem modo decocto, superdamus: si dissolutus stomachus sit, emplastrum polentam capiat. si non appetat et imbecilius sit, absinthii coma prius decoquatur, tum ei decocto polenta commiscetur in iis, qui sunt mirum in modum delicati: eam tamen non siccam, ut lini semen, aut pollinem, aut foenum Graecum indimus, sed eam

95) Hic aliquis margini adscripsit εὐθοῖς Male! Non enim intellexit, τὸ εὐθὺς; idem esse, quod οἷον, αὐτίκα, id est, *exempli caussa.*

96) Sic, uno vocabulo ὁμήλυσιν. Forte: κοινὸν, μήλινον δὲ αὐτό.

97) Scribitur etiam vitiose γύρυς. Dioscor. 3. 48. p. 192. 2, 107. p. 124. ἡ ἐξ αὐτῶν τῶν πυρῶν γύρις. Occurrit etiam in geoponicis.

98) ἄρτον addidit Rasarius. Ergo stellulam adjecir.

99) Rasarius videtur voluisse: ἑφθοῦ ἐπιδῶμεν. Forte: παραπλησίως ἕψωμεν.

100) ἀναλαέσω. Ita Codex. Sed ex correctione manus recentioris: ἀναλαβέσω. In textu mentem Rasarii interim expressi. Veruntamen adhuc dubito de hoc loco. Forte legendum: ἄλφιτα ἄναλα ἔσω ἔμπλασμα. Ἄναλος, *sine sale.* Galen in Gloss. p. 63. ἀνάλμυροι· ἄναλοι. Occurrit etiam in Geoponicis, ac per se satis notum est. Vulgo solus Marcus laudatur in lexicis. Conjecturam hic propositam satis confirmant, quae hic paullo inferius leguntur: τὸ δὲ ἀλφίτων ἄναλον ἑφθόν.

ἀλλὰ ἀφεψήσαντες αὐτὰ εἰς λιπαρὸν μελίκρατον, τὰ ἀφεψήματα διηθήσαντες 1) ἐκχέομεν· κἄπειτα μέχρι συστάσεως ἕψωμεν 2) οὕτως. ἵνα 3) δὲ ἐν πυρετῷ τὸ διοικούμενον γύριν ἐν ὀξυμέλιτι παραπλησίως. σομφὸν 4) δὲ οἴδημα ἔχοντας, κυαμίνῳ ἀλεύρῳ σὺν 5) αἰθιοπικῷ κυμίνῳ· ἐσκιῤῥωμένον δὲ, τὸ διὰ σύκων. σκευάζεται δὲ οὕτω. κόπτεται τὰ σύκα χωρὶς τῶν 6) κεχραμίδων· εἶτα ἐν οἴνῳ γλυκεῖ λεανθέντα ἕψεται, νίτρου λείου συμπλακέντος ὀλίγου. εἰ δὲ σφόδρα σπλὴν ἐσκιῤῥῶθαι τύχοι, σὺν ὀξυμέλιτι τὰ σύκα ἕψεται· ἥπατι δὲ φλεγμαίνοντι τῆλις κατάλληλος, ἐν μελικράτῳ ἑφθὴ, καὶ ἄρτος σὺν λινοσπέρμῳ· βέλτιον δὲ καὶ ἠρυγγίου 7) σπέρμα συμμιχθέν. πρὸς δὲ τὰς τῶν ἐντέρων φλεγμονὰς, τὸ διὰ λινοσπέρμου καὶ γύρεως. πρὸς δὲ ῥευματισμοὺς ἐντέρων, τὸ διὰ κέγχρου. πρὸς δὲ κύστιν, λινόσπερμα μετὰ λιβανωτίδος. πρὸς δὲ αἰδοῖα, τὰ μὲν λιπαρὰ ἀνεπιτήδεια· τὰ δὲ στύφοντα κατάλληλα· οἷόν ἐστι, τὸ διὰ 8) σιδίων. δεῖ δὲ τὰ σίδια ξηρὰ κοπέντα ἐμπάσσεσθαι οἴνῳ, καὶ συμπλέκεσθαι αὐτοῖς κικίδα λεῖαν. ἀγαθὸν δὲ καὶ, τὸ διὰ φακοῦ κατάπλασμα, ἑψωμένου τοῦ φακοῦ σὺν ὕδατι, ἔπειτα λεαινομένου καὶ μέλιτι συναναλαμβανομένου. ἁρμόσει δὲ ἐπὶ τῶν αἰδοίων καὶ τὸ δι' ἀλφίτων ἄναλον ἑφθὸν ἐν οἴνῳ κατάπλασμα. πρὸς

pingui melicrato decoquimus, decoctum colo traiicimus, idque, quod traiectum fit, infundimus, tum coquimus usque dum consistat. si vero febris adjuncta fit, pollinem in oxymelite coctum eodem modo imponimus. si laxum oedema fit, farinae fabarum cuminum Aethiopicum miscemus: si scirrhosum fit, id, quod ex ficubus constat, imponimus: quod ita conficitur. Ficus absque seminibus contunduntur, et ita laevigata vino dulci incoquuntur: quibus parum nitri, in levorem redacti, additur. si valde obduruit, ficus oxymelite decoquuntur. Iecori inflammato foenum Graecum melicrato decoctum, et panis cum lini semine prodest. praestantius quoque est, si eryngii semen accedat. ad intestinorum inflammationes facit, quod ex lini semine et polline constat. ad eorundem vero defluxiones, id, quod ex milio conficitur. ad vesicam vero, lini semen cum rosmarino. pudendis incommoda sunt pinguia: prosunt autem adstringentia: quale est, quod ex malicorio paratur. malicorium vero aridum tusum vino inspergi debet: eique admisceri galla contrita. valet ad idem, quod ex lentibus fit, ita, ut lentes prius aqua decoquantur, deinde laevigentur, tum mel eis addatur. Pudendis quoque con-

1) Rssarius videtur maluisse, ἐγχέομεν. Hoc loco utrumque locum habet. Effunduntur enim et infunduntur iterum ac deinde iterum coquuntur. Codex audiendus est, cum alterum sit, vel ex conjectura, vel ex errore. Littera κ. satis apparet in Codice.

2) οὕτως hic nullam vim habet. Resarius praetermisit. Forte, αὖθις, *iterum*.

3) Haec nec capio, nec nunc, quomodo emendem, reperio.

4) Galen. in Glossis explicat χαῦνον. p. 44.

5) Vide Dioscor. 3, 68. p. 201. Mox Codex vitiose: ἐσκηρωμένον, et paullo post, ἐσκηρῶσθαι. Imperite!

6) *Grana ficus sunt.*

7) Codex: ἰρυγγίου. Erotian. p. 27. habet etiam ἠρύγγη, s. v. Dioscor. 3, 24. p. 181.

8) Dioscor. 1, 153. p. 77.

δὲ τὰ ὑδρωπικὰ οἰδήματα, ἀσαφὶς ἐγγιγαρτισμένη, 9) λείαν, μετὰ σύκων λιπαρῶν ἐν μελικράτῳ ἑψηθεῖσα. προσπλέκεται δὲ τῷ καταπλάσματι τούτῳ ἡ αἰγεία 10) κόπρος, πρὸς ξηρασίαν, καὶ μᾶλλον ὀνίνησι. τετήρηται καὶ γύψος παλαιὰ, μάλιστα ἐκ τῶν πεπαλαιωμένων τῷ χρόνῳ καταπλασμάτων λίαν σὺν τοῖς σύκοις ἢ νίτρῳ ἐρυθρῷ ἐν οἰνομέλιτι ἑψηθεῖσα. ἰσχίου δὲ καὶ διδύμου 11) φλεγμαινόντων, ἐπὶ μὲν χειρουργίας, 12) καὶ ἄλλοις προδήλοις αἰτίοις, τὰ κοινὰ καταπλάσματα· ἐπὶ δὲ τοῖς αὐτομάτοις μετὰ οἰδήματος φλεγμοναῖς, κυαμίνων ἀλεύρων μετὰ ςαφίδος λιπαρᾶς ἑφθὰ ἐν μελικράτῳ. ἐνίοτε δὲ ἐρευγμὸν 13) ἑψήσαντες, λεαίνομεν μετὰ τοῦτο σὺν μέλιτι καὶ κυμίνῳ, καταπλάσσομεν. τὰς δὲ μερικὰς φλεγμονὰς, ἄρτον ἑφθὸν ἐν μελικράτῳ 14) παρηγοροῦμεν. εἰ δὲ πυρετώδεις εἶεν αἱ φλεγμοναὶ, ψύχοντα ἀφεψήματα λαβόντες, εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄρτον ἐμπάσσομεν, οἷον ἀρνογλώσσου, πολυγόνου. εἰ δὲ ῥεῦμά τι εἴη, καὶ τῶν συφόντων, ῥοῦ, βά-

veniet id, quod polentam recipit, falisque expers eft, et vino incoctum. Ad tumores vero laxos aquae intercutem facit vua paffa cum acinis trita, una cum ficubus pinguibus in melicrato decocta. huic autem ftercus caprinum ad exficcandum additur, et magis juvat. obferuatum quoque eft, gypfum vetuftum, et praefertim, quod longo tempore in cataplafmate tritum inveterarit, cum ficubus et nitro rubro in vino mulfo decoctum facere. si coxendix et teftes inflammatione tententur, si ea ex chirurgica aliqua adminiftratione, aut manifefta caufa, exorta fuerit, communia cataplafmata imponentur: cum vero per fe nata fuerit, oedemataque adjuncta habeat, farina fabarum cum uva paffa pingui in melicrato decocta proderit. quandoque etiam lomenta fabarum decoquentes, poftea laevigamus, et cum melle et cumino, cataplafmatis inftar obducimus. Inflammationes vero, quae in partibus funt, pane, melicrato incocto, mitigamus. fed si febrim inuehant, decocta refrigerantia ei pani admifcemus, ut decoctum plantaginis, herbae fanguinalis: si defluxio accedat, adftringentia addimus, ut decoctum

9) Forte: λεῖαι μετά. Καταγιγαρτίζειν, fed fenfu obscoeniori habet Aristoph Acharn. v. 274. ubi vide Schol. Credo autem h. l. legendum esse: ἐκγιγαρτιζομένη, feu, ἐκγεγιγαρτισμένη. ἐκγιγαρτίζειν est in Geopon. p. 546.

10) Codex: αἰγεια κόπρῳ πρός ξηρχλίαν. Sic, fed πρός et ξηρ. infra femicirculo junctum, tanquam unum vocabulum. Ego interim dedi, πρὸς ξηρασίαν.

11) Forte: διδύμων.

12) Sic, duplici constructione Forte: χειρουργίαις, feu, χειρουργίᾳ. Vulgo *operationem chirurgicam* appellant

13) Immo, ἐρεγμόν. Erotian. p. 50. ἐρεγμὸς κυρίως λέγεται ὁ δίχα διῃρημένος κύαμος. Neque tamen de folis fabis dicitur. Sic Paul. Aegin. lib. 3. cap. 25. p. 81. ὀρέως καὶ πτισάνης ἐρεγμοῦ. In Geopon. p. 1016. est: ἐρεγμὸν ἀλεσθέντα.

14) Multoties fic occurrit παρηγορεῖν in his libellis, Conjici tamen posset, ἄρτῳ ἑφθῷ. Alibi tamen etiam accusativus ita ἀπολύτως adhibitus est.

του, στρύχνου, σιδίων, κηκῖδες ῥόος. 15) ἐπὶ δὲ τῶν ἀντιτύπων καὶ σκληρῶν φλεγμονῶν εἰς ἀφέψημα μαλάχης, ἢ τήλεως, ἢ λινοσπέρμου τὸν ἄρτον ἐμβάλλομεν.

Περὶ ἀνύδρου καταπλάσματος.

Τὰ δὲ ἄνυδρα καταπλάσματα σκευάζεται μὲν ἐκ μέλιτος 16) καὶ τερεβινθίνης, ἢ καὶ ἀμφοτέρων. δεῖ δὲ προεψήσαντας τὸ μέλι καὶ τὴν ῥητίνην, οὕτως ἐμπάσσειν τὰ ξηρὰ ἐπὶ τούτων 17) εἴπερ ἐπὶ τῶν ὑγρῶν καταπλασμάτων. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὑγροῖς ανίεται ἐπὶ δὲ τῶν ἀνύδρων οὐδὲν κατὰ τὴν ἕψησιν εὐαφέστερα, οὐδὲ μαλακώτερα γίνεται. ἔτι κἀκεῖνο ἄξιον ἐγνωκέναι, διότι τὰ μὲν ὑγρὰ, ἑψήσεως χρείαν ἔχει μετὰ τὸ ἐμβληθῆναι 18) τὰ ξηρά. τὰ δὲ ἄνυδρα αὐτάρκως 19) προηψημένῳ τῷ μέλιτι καὶ τῇ ῥητίνῃ ἐπιπάσσειν προσήκει, καὶ μηκέτι μετὰ τὸ ἐμπάσαι καθεψεῖν. φεύγεται γὰρ καὶ ἀφανίζεται τῶν ξηρῶν ἡ δύναμις ἐν τῷ μέλιτι. τὸ δὲ λίνος 20) ἐπιχείσθω τοῖς ἀνύδροις, αἰρομένοις ἐκ τοῦ πυρός. ἁρμόζει δὲ τὰ ἄνυδρα τοῖς, ἐφ' ὧν ψύξειν εὐλαβούμεθα ἢ ἀνυγρανθῆναί τινα φυλασσόμεθα, 21) προσμόνως 22) εἰ ἐπὶ πολὺν χρόνον θερ-

rhois, rubi, lentifci, malicorii, gallae. In iis vero inflammationibus, quae refiftunt duraeque funt, panem in decoctum maluae, aut foeni Graeci, aut lini feminis iniicimus.

De cataplafmate, quod citra aquam conficitur.

Cataplafmata, quae fine aqua parantur, ex melle et refina terebinthina, aut ex utrifque componuntur: mel autem atque refina prius coquenda funt, quibus ficca infperguntur, ut in humidis cataplasmatis fit In humidis enim relaxantur: at in iis, quae aquae funt expertia, nequicquam tactu faciliora et molliora decoquendo fiunt. Hoc quoque fcitu dignum eft, in humidis opus effe concoctione, poftquam ficca fuerint iniecta: in his vero, ubi mel et refina fatis cocta fuerint, ficca imponi, nec praeterea coquenda. fiquidem vis ficcorum in melle frigeretur et evanefceret. Lini femen imponatur hifce cataplafmatis, cum ab igni fuerint amota. Conveniunt autem haec cataplafmata iis, quos refrigerari veremur, aut in quibus cavemus, ne quid humefiat, et iis, quos diutius calefacere et exficcare, et defluxionem cohibere vo-

15) ῥόος praetermisit Rasarius. Forte frustra repetitum ex fuperiori.

16) ἢ, loco καὶ, legendum arbitror.

17) Forte: ἧπερ, aut, ὥσπερ. Antecedit οὕτως.

18) Ita in marg. In textu, ἐκβληθ.

19) Forte: προηψημένοις.

20) λίνος linea fubnotatum. Ab utraque parte marginis autem duplex conjectura eft. Altera λίνον, altera λινόσπερμα.

21) Codex: φυλασσόμενα.

22) Rasarius pro arbitrio haec mutavit. προσμόνως, fi fanum est, formatum est, ut ἔμμονος, ἐμμόνως. Sed ἐπὶ πολὺν (in Cod. πολύ.) χρόνον idem est.

μᾶναι βουλόμεθα, ἢ ἀναξηρᾶναι, καὶ στῆσαι ῥεῦμα προαιρούμεθα. μάλιστα μὲν οὖν συνεχέστατα χρώμεθα τοῖς ἀνύδροις ἐπὶ ὑποχονδρίων, 23) ἔν τε πυρετοῖς, καὶ ἄνευ πυρετῶν. ἔστι μὲν γὰρ τὰ ὑγρὰ καταπλάσματα τῶν ἀνύδρων εὐτονώτερα ἐν τῇ πρὸς ὀλίγον καιρὸν ἐπιθέσει. τὸ γὰρ ὑγρὸν, τὸ ἐν αὐτοῖς, λεπτὸν ὂν καὶ διαλυτικὸν, ὁδηγεῖ ῥᾳδίως τὴν ἐπ' 24) αὐτῶν δύναμιν εἰς τὰ σώματα, καὶ οὐκ ἄν τις 25) νουνεχῶς εἰδέοι συνεχῶς ἀλλάσσειν τὰ καταπλάσματα. καὶ μέτρον ἦν τῆς ἐπιθέσεως ἡ εὐκρασία χρῷτο ἂν τοῖς ἀνύδροις. παραλειπτέον 26) οὖν τὰ ἄνυδρα, ἐπί τε τῶν δεομένων δι' ὅλης, ὡς ἐλέγομεν ἡμέρας καὶ νυκτὸς καταπλάσματος, καὶ ὑποχονδρίων, ἐπί τε τῶν ἱδρούντων μὲν ἀδιαλείπτως, ἐχόντων δὲ φλεγμονὰς, ἐπί τε τῶν οὐκ ἀνεχομένων βάρους χρήσιμα, καὶ τῶν καταψυχομένων ἀνεκθερμάντως. 27)

lumus. praecipue igitur hisce continenter ad hypochondria, sive cum febri, sive etiam sine febri, utimur. nam liquida cataplasmata sunt his, quae arida, aut aquae expertia nominantur, exiguo temporis spatio valentiora. humor enim, qui eis inest, tenuis est et dissoluit, atque ita facile deducit vim suam in corpora. ac nemo est, qui satis sanus sit, qui cataplasmata continenter mutari delectetur. modus autem est, ut temperata imponantur. Utendum ergo est hisce, quae expertia sunt aquae, cum volumus, uti diximus, totum diem totamque noctem cataplasma loco adhaerere: et in hypochondriis, et iis, qui continenter exsudant, inflammationibusque urgentur. itemque utilia sunt iis, qui pondus sustinere non possunt: atque etiam in iis, qui sic perfrigerantur, ut calefieri non queant.

ΚΕΦ. κς.

Ἐκ τῶν Λύκου. Περὶ τοῦ 28) διὰ ζύμης καταπλάσματος.

Διαχέαι τὰ συνεστῶτα καὶ ἐκτῆξαι ἱκανώτατα τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο ἐπιτήδειόν ἐστι. καὶ γὰρ δοθιῆνας ὠφελεῖ καὶ ἐμπυήματα, σχολαιότερον πρὸς τὴν μεταβολὴν ἰόντα, καὶ σκόλοπας ἐξάγει, καὶ σκίῤῥοις ἐπαρκεῖ, καὶ θλάσ-

Ex Lyco. De cataplasmate ex fermento. Cap. 25.

Hoc cataplasma ad diffundendum, liquandumque compacta valentissimum est. nam et dothienas juvat, et suppurationes, quae tardius ad commutationem progrediuntur, promovet, et surculos educit, et duritias maturat, et

23) Forte: ὑποχονδριακῶν, σύν τε.

24) Forte: ἀπ'.

25) Proxima pessime turbata sunt. Rasarius videtur voluisse: νουνεχὴς ἥδοιτο.

26) Rasarius παραληπτέον videtur probasse.

27) Sic correxi. Codex: ἀνεκθέρμαντος. Probum hoc est vocabulum, etsi id fortasse frustra quaeras in lexicis.

28) Ita edidi ex indice capitum, qui est a principio Codicis. Hoc loco legitur: περὶ διὰ ζύμης καταπλασμάτων.

μασι τοῖς κατὰ 29) πέλματα. ποιήσεις 30) πολυειδεῖς εἰσὶν αὐτοῦ. ἢ γὰρ 31) αὐτῷ ἐλαίῳ συμμαλάττεται ἐξαρκοῦν τούτῳ πρός τε τοὺς δοθιῆνας τὰς χολαίας ἐκποιήσεις· ἢ καὶ νίτρον που λεπτὸν συμμίγνυται αὐτῷ, ὅπου δριμυτέρου ἐπιθέματος χρήζομεν, ἐπὶ τῶν σφόδρα τε 32) ῥεῶν σκληρῶν. ἢ ἔστιν ὅτε διαχέοντες 33) τὴν ζύμην, αὖθις συνιστῶμεν, ἑψῶντες αὐτὴν, ἔλαιον ὀλίγον ἢ ἴρινον 34) μύρον προσμίξαντες. ἔστι δὲ τοῦδε καὶ ἄλλος μεταχειρισμός. ὄξει διακεῖται 35) ἡ ζύμη, ὅσον χυλοῦ τὸ πάχος. τοῦτο τοῖς κατὰ τὸ ἧπαρ καὶ τὸν σπλῆνα σκληροῖς ἐπιτήδειόν ἐστιν, ἢ κόμη ἀψινθίου, ἢ ἶρις, ἢ ἀβρότονον, ἢ θύμον, ἢ γλήχωνα. ταῦτα πάντα μετὰ τῆς ζύμης, τοῖς κατὰ τὸν σπλῆνα σκηροῖς, 36) καὶ τοῖς κατὰ τὸ ἧπαρ ἐπαρκεῖ,

plantarum pedum contusiones sanat. Variis autem modis conficitur. nam vel fermentum oleo mollitur, itaque facit ad dothienas, ad * artuum alienationes. aut, si efficacius facere velis, nitrum tritum commiscetur: quo ad scirrhos admodum solidos utimur. Est quandoque, cum fermentum diffundimus, et rursus ipsum decoquendo componimus, eique, aut olei parum, aut irinum unguentum addimus. quin aliter etiam paratur. fermentum aceto subigitur, ut ad succi crassitudinem redigatur: id quod scirrhis, qui in iecore, et liene sunt, aptum est, aut ei coma absinthii, aut iris, aut abrotonum, aut thymum, aut pulegium admiscentur: siquidem haec omnia, fermento adjuncta, scirrhis iecoris et lienis conueniunt,

Κ Ε Φ. κϛ.

Περὶ τοῦ 37) ἐξ ἄρτου.

Τὸ δὲ ἐξ ἄρτου κατάπλασμα 38) παναρκέστατόν ἐστι. πάσαις γὰρ σχεδὸν ἁρμόζει φλεγ-

De cataplasmate, quod ex pane conficitur. Cap. 26.

Cataplasma, quod ex pane fit, ad omnia fere valet. nam omnibus prope-

29) τὰ interponendum videtur.

30) Malim interponere δέ. ποίησις autem h. l. est, κατασκευή, *praeparatio cataplasmatis.*

31) Hoc caput multis inquinatum est vitiis, quae correxi, veluti, δοθηῖνας, ῥφελεῖ, ἐμποιήματα, σχολεώτερων, σκολωπας, fine accentu, σκηροῖς. θλάσματι, καταπέλματα. Quae hic adduntur, ita corrigere experior: ἢ γὰρ αὐτὸ (τὸ κατάπλασμα) ἐλαίῳ συμμαλάττεται· ἐξαρκοῦν τοῦτο (ita etiam in marg. correctum.) πρός τε τοὺς δοθιῆνας καὶ τὰς σχολαίας (vide paullo ante) ἐμπυήσεις.

32) Monstra haec. In marg. adscriptum, στερεῶν et σκηρῶν. Sic. Ea nihil adjuvant. Equidem conjicio: σφοδροτέρων σκιῤῥῶν.

33) Forte: διαχέαντες.

34) Vide Galen. in Gloss. p. 64. in ὀνθινόν.

35) Hoc prorsus absurdum. Aut ergo διαχεῖται, aut, διοικεῖται, quod in his ipsis libellis de parandis medicamentis occurrit. Mox malim, ὅσον.

36) Paullo ante est σκληροῖς. Credo, utroque loco legendum esse, σκιῤῥοις, etsi σκληρὸς etiam in his occurrat, uti mox cap. 27. in fine.

37) In his deinceps omnibus inteligitur, καταπλάσματος.

38) In lexicis fere nude legitur. Utitur eo Chrysost. V. 164. C. XI. 92. B. Mox rursus ποιήσεις, ut paullo ante, id est, κατασκευαί, μεταχειρίσεις, σκευασίαι.

μοναῖς. ποιήσεις δὲ αὐτοῦ πολλαί. πάνυ γὰρ ψυχρῷ ὕδατι βραχεὶς καὶ συνεργασθεὶς ῥοδίνῳ ὁ ἄρτος ἐπιπλάττεται. οὗτος δὲ ἐπιτήδειός ἐστι ταῖς ἐρυσιπελατώδεσι φλεγμοναῖς. ἢ ἀντὶ τοῦ ὕδατος, δι᾽ ὀξυκράτου σκευάζεται. μᾶλλον γὰρ οὗτος ἐφαρμόττει ταῖς ἐρυσιπελατώδεσι 39) φλεγμοναῖς. ἢ θερμῷ ὕδατι βρέχεται καὶ συμμαλάττεται ἐλαίῳ, εἶτα ἐπιπλάττεται θερμὸς ὁ ἄρτος, ἁρμόττων ταῖς σκληροτέραις, καὶ οὐ ζεούσαις φλεγμοναῖς. ἢ ἀντὶ τοῦ ἐλαίου τὸ βούτυρον ἐμβαλεῖς, καὶ ποιήσεις χρησιμώτερον πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. γίγνεται δὲ καὶ οὕτως. ὕδατι διαλύεται ὁ ἄρτος, ὡς χυλοῦ σύστασιν σχεῖν, καὶ τούτῳ μίγνυται ἔλαιον ἢ βούτυρον, εἶθ᾽ ἕψεται μέχρι συστάσεως. τοῦτο, ὧν ἐγὼ οἶδα, πάντων ἄμεινον πρὸς φλεγμονὰς, τὰς ἐπὶ τραύμασι, καὶ πρὸς τὸ τάχιον ἐκπυῆσαι 40) τὰ τούτου δεόμενα. ὅπη δὲ νεῦρον ἢ νευρῶδές τι διατέθλασται, ἐνταῦθα ἐγὼ, καὶ πίττης ὑγρᾶς βραχὺ μιγνὺς, οἶδα 41) μετρίως λυσιτελὲς ἀποφήνας τὸ ἐπίπλασμα. τοῦτο δὲ καὶ ταῖς ποδαλγικαῖς φλεγμοναῖς ἐπιτήδειόν ἐστιν. ἄλλη σκευασία. χεροῖν διατρίψαι τὰ ἔνδοθεν τοῦ ἄρτου χρὴ τοῦ χθιζοῦ. ἐπειδὰν δὲ ἀλευρώδης

modum inflammationibus conuenit. multis id quoque modis conficitur. in aqua frigidissima panis immergitur, et cum rosaceo fubigitur, atque ita imponitur. conuenit autem fic concoctum cataplasma inflammationibus iis, quae erysipelatis naturam referunt. aut pro aqua, ad ejus confectionem pofca utimur. ita enim accommodatius eft inflammationibus eryfipelatis naturam imitantibus. aut etiam aqua calida maceratur, et fimul cum oleo emollitur: tum panis calidus admovetur: conuenitque eo modo durioribus et feruentibus inflammationibus. vel loco olei butyrum indes, et ad easdem affectiones accommodatius conficies. Fit etiam ad hunc modum. Panis aqua diffoluitur, ut cremoris confiftentiam acquirat, eique oleum aut butyrum admifcetur, deinde coquitur, donec confiftat. Hoc eorum omnium, quae quidem ego noverim, eft maxime ad vulnerum inflammationes accommodatum, et ad fuppurationem celerrime excitandam: ubi ea opus eft. cumque neruus, aut neruea pars aliqua contufa fuerit, tum ego parum liquidae picis admifcens, cataplafma perutile confeciffe me novi. quod eft etiam inflammationibus idoneum, quae ex podagra exoitantur. Alia quoque conficiendi ratio eft. Hefterni panis medullam manibus conterere oportet. ubi vero ad farinae fimilitudinem fit reda-

39) Dioscor. 1, 25. p. 21. ἐρυσιπελατώδεις φλεγμονάς. Verfu 2. eft βρεχεὶς, adeo ex correctione.

40) Codex: ἐκποιῆσαι.

41) Forte: οὐ μετρίως.

42) γένηται, μέλιτι ἐμπλάσσειν χρὴ τὸ ἄλευρον, καὶ ἑψῶντα εἰς τὸ μέτριον συνιςᾶν πάχος. καὶ εἰ φαίνοιτο ἱκανῶς ἔχειν, ἔλαιον ἐπιχέοντα ἀναμιγνῦναι. τοῦτο ἐπιτήδειόν ἐςι ταῖς καθ' ὑποχόνδρια φλεγμοναῖς. ἄμεινον δὲ, εἰ τῷ μέλιτι ὀλίγον ὕδωρ μεμιγμένον εἴη. τὸ γὰρ ἄλευρον εὐμαρέςερον ἐν τῇ ἑψήσει ἢ 43) διαχεῖται. καὶ τὸ ἐκ πυρῶν δὲ πάλιν, καὶ τὸ ἐξ ἀλεύρων πυρίνων κατάπλασμα σχεδὸν τὰ αὐτὰ δύναται ποιεῖν, τὰς αὐτὰς ἐπιδεχόμενον σκευασίας.

Κ Ε Φ. κζ.

Περὶ τοῦ ἐκ πιτύρου.

Τὰ πίτυρα δὲ ὧδε χρὴ παρασκευάζειν. πολλάκις πιλεῖν αὐτὰ προσήκει, ὡς λεπτότατα γενέσθαι, ἢ ἐν ὅλμῳ κόπτοντα καὶ διασήσαντα, 44) τὸ αὐτὸ ποιεῖν. χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἐπὶ σκίῤῥων, πάντη τοῦ τε ἄλλου σώματος συνιςαμένων, καὶ ἐπὶ ἥπατος καὶ σπληνὸς πάντα. 45) σκευάζειν δὲ αὐτὸ δι' ὀξυμέλιτος, ἢ καὶ τοῦ ἀμμωνιακοῦ μιγνύντας, καὶ θερμὸν ἐπιπλάττοντας. λῷον δὲ ἂν εἴη, εἴ τις ἐξ ἑτέρου ἕτερον ἐπιθείη, ὡς μὴ ἐκλιπεῖν τὴν 46) θάλψιν ποτέ. καὶ ὁπότε δὴ οἱ ὄρχεις φλεγμαίνοιεν, ὠφελιμώτατον γίνεται τοῦτο. σκευαζέσθω χωρὶς ὄξους. ἁρμόζοι δ' ἂν τὸ κατάπλασμα τοῦτο καὶ δοθιῆσι, 47) καὶ τοῖς ἄλλοις φύμασι τοῖς σκλη-

cta, ei farinae mel admiscendum est, et coquendum donec mediocrem consistentiam nanciscatur. ubi satis esse coctum videatur, oleo affuso miscendum. Prodest hoc hypochondriorum inflammationibus: sed praestantius est, si melli parum aquae fuerit adiectum. farina enim coquendo magis diffunditur. Iam vero, quod ex tritico et triticea farina constat, eadem ferme potest efficere, et totidem quoque modis conficitur.

De cataplasmate ex furfure. Cap. 27.

Furfures ita parantur, ut saepe stringantur et premantur, donec in tenuissimas partes abeant: aut in mortario teruntur et cribro traiiciuntur. utimur autem ad scirrhos, qui in quavis corporis parte constiterint: praecipue vero in iecore atque liene. paratur autem cataplasma ex oxymelite: aut etiam ammoniacum admiscemus, et calidum admovemus. sed melius erit, si quis alterum alteri addat, ut nunquam refrigescat. si vero testes inflammatione tentabuntur, hoc cataplasma erit utilissimum, quod sine aceto erit conficiendum. Facit etiam ad dothienem et caeteros furunculos. Mirifice vero pro-

42) Ab ἄλευρον. Per multa hujuscemodi vocabula occurrunt, recte ita formata, et ad intelligendum facillima, quae tamen in nullo lexico reperiuntur.

43) ἢ superfluum. Temere interpositum est in principio folii 133. pagina 2.

44) Codex: διασείσαντα. Istud est ab διασήθω, quod de his rebus frequenter in his libellis occurrit. Mox Codex, σκηρῶν et συνιςάμενον.

45) πάντα temere repetitum credo ex πάντῃ. Alius fortasse maluerit, πάντως, aut πάντα ita accipiet.

46) Codex inepte ψάλψιν, et paullo ante λόον. Mox ante χωρὶς videtur interponendum esse δέ.

47) Monstrose Codex: δοηθείησιν.

ροῖς. πάνυ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἰοβόλα συμφέρει, ὄξει δευόμενα τὰ πίτυρα, ἐξ ἑτέρων ἕτερα 48) ἐπιτιθέμενα.

sunt furfures, contra animalia venenum jaculantia, si aceto madefacta et imbuta invicem imponantur.

Κ Ε Φ. κη.

Περὶ τοῦ κριθίνου ἀλεύρου.

Τὸ ἐξ ἀλεύρων κριθίνων κατάπλασμα δύναται εἰς τὰ περὶ τὰ μυώδη φλεγμονὰς σκληρὰς, ἤτοι διαλύειν, ἢ ῥαδίως εἰς πύον αὐτὰς μεταβάλλειν. ποίησις δὲ αὐτοῦ ἥδε. τὸ μὲν ἄλευρον πάλην 49) εἶναι χρή. ἐνεψεῖν δὲ μελικράτῳ. ἔστω δὲ τὸ μὲν μέλι πλεῖστον· τὸ δὲ ὕδωρ μεῖον, εἰς τοσοῦτον, ὡς αὐτὸ μόνον τὸ 50) ἀτέραμνον τοῦδε τοῦ ἀλεύρου ἐν τῇ ἑψήσει διαχεῖσθαι. οὐ γάρ ἐστιν εὐδιάλυτον τοῦτο τὸ ἄλευρον, ὥσπερ τὸ τῶν πυρῶν.

De cataplasmate, quod ex farina hordeacea fit. Cap. 28.

Cataplasma, quod ex hordei farina conficitur, valet contra duras musculorum inflammationes: quas vel dissolvit, vel facile ad pus perducit. hoc ita fit. Farina debet pollen esse, et in melicrato coqui. mel autem plus esto, aqua vero parcior. adeo, ut ipsa sola farinam ipsam indomitam coquendo diffundat: siquidem haec non perinde, ut triticea, facile dissolui potest.

Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ποίησις.

Μαλάχης ῥίζα, ἢ αὐτὴ ἡ πόα, ἐπειδὰν ἑψηθῇ, τρίβειν ὁμοῦ τῷ μελικράτῳ, καὶ ἐπειδὰν διαλυθῇ, ἑψεῖται ὁμοῦ τῷ ἀλεύρῳ. αὕτη ἡ κατασκευὴ ἀνυσιματέρα ἐστὶ πρὸς ἄμφω, πρός τε τὸ μαλακὰ ἀποφῆναι τὰ τέως ὄντα σκληρὰ, καὶ πρὸς τὸ εἰς πύον μεταστῆσαι. χρὴ δὲ, ἐπειδὰν ἑφθὸν ἱκανῶς ᾖ, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν ῥακέων 51) ἀπειλιμμένον ἤδη, τηνικαῦτα ἐπι-

Altera confectio, et ad eadem faciens.

Maluae radix, aut ipsa herba, posteaquam decocta fuerit, una cum melle terenda est, cumque fuerit dissoluta, cum farina coquitur. haecque confectio maxime facit ad utrumque, et ad mollienda ea, quae hactenus dura fuerunt, et ad pus perducendum. Ubi vero satis concoctum fuerit, etiam pannis exceptum, tunc oleum affundendum est.

48) Ita paullo ante. Vers. 7. forte loco, εἰς τὰ, aut τάς, aut, εἰς τὸ τάς.

49) Erotian. p. 42. πάλης ἀλφίτου exponit ita: πάλη λέγεται, τὸ λευκότατον καὶ λεπτότατον τοῦ ἀλφίτου. et p. 46. in σικύου πάλης.

50) Galen. in Gloss. p. 67. explicat: δυσκατέργαστος, σκληρός. Erotian. p. 14. δυσμετάβλητος. Vide Scholiastam ad Theocrit. Id. 10, 7. Theophr. H. P. p. 453. τέραμον et ἀτέραμον habet.

51) ῥάκος et mox ῥάκιον, h. l. est lacinia. Ea potest esse vel lanea, vel lintea, vel etiam ex corio. Ita alibi occurrit in his ipsis libellis, ῥάκος et ὀθόνιον λινοῦν. Mox corrigendum ἀπειλημμένον, ab ἀπολαμβάνω. Eodem modo dicitur, ἀναλαμβάνειν, quod ipsum etiam in his libellis occurrit. Dicitur etiam ἐπαλείφειν φάρμακα. Veluti apud Chrysost. XII, 703. D. Vide Thom. Magist. p. 35.

χεῖν ἔλαιον. οὕτω γὰρ εὐμενὲς ἔσαι τῷ 52) χρώματι, καὶ ἐν ταῖς ἀφαιρέσεσιν 53) οὐκ ἐγκαταλείψεταί ποτε ὑπὸ τῶν ῥακίων προσεξεται ἐν τῷ χρωτὶ τὸ ἐπίπλασμα. πρὸς δὲ τούς τε ἄλλους σπασμοὺς καὶ τοὺς τετάνους χρήσιμον εἴη ἂν οὕτω σκευαζόμενον. ἐν γὰρ δὴ τῷ ὕδατι, καθ' 54) ᾧ ἑψεῖσθαι μέλλει τὸ ἄλευρον, ἐνηψεῖσθαι χρὴ πηγάνου, ἢ συκίου ῥίζης, 55) ἢ δάφνης καρπὸς, ἢ σάμψυχον, ἢ ἶριν. λυσιτελὲς δ' ἂν εἴη μετὰ τὴν ἕψησιν ἐπιπάττειν τῷ καταπλάσματι κασορίου, καὶ οὕτως ἐπιχρίειν αὐτῷ 56) τῷ ῥάκει, καὶ ἐπιτιθέναι κατὰ πάσης ῥάχεως. βέλτιον δὲ, εἰ καὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιλάβοι τὸ κατάπλασμα. ἐπὶ δὲ πλευριτικῶν καὶ περιπνευμονικῶν, ἐν ὑδρομέλιτι προεψεῖν ἀβροτόνου χρὴ, ἢ δάφνης καρπὸν, καὶ οὕτως ἐπεμβάλλειν τὸ ἄλευρον. εἰ δὲ σκίῤῥος 57) κατὰ τὰ σπλάγχνα εἴη, ἀμμωνιακὸν μιγνύειν, ἢ τερεβινθίνην καὶ νίτρον, καὶ ἔσιν ὅτε, καὶ ὄξος. τῶν δὲ ἐντέρων φλεγμαινόντων, μικτέον ἐσίν· εἰ δὲ ἡ κύσις, καὶ τούτου καὶ τοῦ πηγάνου.

ita enim gratioris coloris erit, et dum auferetur, a pannis cuti affixum, non relinquetur. Caeterum et ad conuulsiones et ad tetanos hoc ita paratum faciet. fed in aqua, in qua farina coquenda eft, prius rutae, aut cucumeris agreftis radix, aut lauri baccae, aut fampfuchum, aut iris decoquenda funt. Erit etiam accommodatum, si poft concoctionem, caftoreum cataplafmati addatur: et totum pannum illinere, et ita toti fpinae fuperdare. ac melius erit, etiamsi cataplasma caput comprehendat. In pleuriticis vero, aut peripneumonicis, abrotonum, aut lauri baccae prius in hydromelite incoquuntur, tum farina additur. si vero fcirrhus viscera obsideat, ammoniacum, aut terebinthina et nitrum additur: et quandoque acetum, cum inteftina funt inflammata, admifcetur. Ubi vero vesica, tum acetum, tum vero etiam ruta addi folet.

Κ Ε Φ. κθ.

Περὶ τοῦ ἀπὸ λινοσπέρματος. 58)

Τὰς πάντη τοῦ σώματος γινομένας φλεγμονας, οἵας δήποτ' οὖν, ὀνίνησι τὸ διὰ λινο-

De cataplafmate ex lini femine. Cap. 29.

Cataplasma ex lini femine confectum omnes inflammationes, quae in

52) χρῶμα h. l. non accipio de colore, fed de fuperficie et cute corporis, ut eft apud Hippocratem. v. Foës. Oecon. Phavorinus p. 1879. χρῶμά ἐσι ποιότης σώματος ἐσχατὴ προηγουμένως. Mox hic eft χρωτ Id et hic probabitur. Accedit, quod additum εὐμενὲς nullo modo convenit colori, fed cuti. φάρμακα εὐμενὲς faepius occurrit, id eft, ἤπιον, *mite*

53) Cum tollitur, amovetur cataplasma. Forte mox, loco οὐκ, legendum οὐδὲν, nisi οὐδὲν malis interponere post ποτέ. Deinde, ante προσέξεται, addiderim οὐδέ. Pessima quoque in hoc Codice eft interpunctio. Hic poft ἐπίπλασμα nullum eft punctum. Sed poft τετάνους eft punctum. Eam ob caussam pleraque loca bis, terue coactus fum legere.

54) Debet faltem esse, καθ' ὅ. Loco, ἐν ᾧ. Paullo poft ἐνεψεῖσθαι, aut, ἐνηψῆσθαι legendum.

55) ῥίζαν fcribendum videtur, item καρπὸν, ut reliquis sit fimile.

56) Immo, αὐτό.

57) Rursus Cod. σκηρός Sic. Deinde rursus etiam, ἀμμονιακόν. Περὶ ἀμμωνιακοῦ v. Dioscor. 3. 98. p. 216.

58) Dicitur, τὸ λινόσπερμον, aut, λίνου σπέρμα. Tamen λινοσπέρματος legitur etiam in indicibus capitum a principio Codicis. Mox eft πάντη, ut pag. 259. vers. 18.

σπέρμου κατάπλασμα, μάλις ἂν συνῶσιν αὐταῖς ὀδύναι περιττότεραι, ὡς καὶ πρὸς τὴν ἁφὴν ἐπιτείνεσθαι τὴν ὀδύνην. τὰ δὲ ὑποχόνδρια ἄν τις ἐθέλοι φλεγμαίνοντα τούτῳ 59) ἐπιπάττειν, σπευάζοντα, ἐπειδὰν ἀναζέσῃ τὸ μέλι, ἐμπάσσειν χρὴ τὸ σπέρμα, λεπτότατον ἄλευρον γενόμενον.

quavis corporis parte obortae fuerint, iuvat. ac praesertim, si cum eis dolores quoque vehementiores fint conjuncti, ut, cum tangas, dolor augeatur. Hypochondria vero inflammatione obfeffa, si quis hoc cataplafmate velit obducere, ita conficiet, ut pofteaquam mel ferbuerit, femen in tenuissimam farinam redactum ei mifceat.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ τοῦ ἐξ ἀλφίτου.

Ἀλφίτων πάλη συνεργαθεῖσα χυλῷ ἑλίκων ἀμπέλου, ἢ πολυγόνου, ἢ μήλων, ναυτίας ἰᾶται καὶ πυράσεις· μέλιτι δὲ ἐνεψώμενον τὸ ἄλφιτον, ἅλατος ἢ νίτρου προσβαλλομένου, ὑδρωπικοῖς ἐπιτήδειον γίνεται. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ ταῖς τῶν ὄρχεων φλεγμοναῖς ἁρμόζει, χωρὶς τοῦ νίτρου καὶ τῶν ἁλῶν.

De eo, quod ex polenta conficitur. Cap. 30.

Pollen ex polenta fit, fubigiturque fucco claviculorum vitis, aut polygoni, aut pomorum. fanat hoc naufeas et exaeftuationes. si vero polenta in melle coquatur, salque, aut nitrum adiiciatur, hydropicis erit accommodatum. Idem ad teftium inflammationes, fine fale tamen et nitro, faciet.

ΚΕΦ. λα.

Περὶ τοῦ ἀπὸ τῆς τήλεως.

Τὸ ἄλευρον τὸ ἐκ τῆς τήλεως, οὐκ εἰς πολλὰ ἐπιτηδείως κατάπλασμα γιγνόμενον. φλεγμοναῖς μὲν γὰρ οὐχ ἁρμόζει, 60) σκιρρώδεσι δὲ διαθέσεσι, προσλαβὸν λινοσπέρμου. ἕτερον δὲ τρόπον μεταχειρισθεῖσα ἡ τῆλις, καὶ μάλα ἐπιτήδειος ὡς 61) πολλά ἐστιν. ὕδατι

De cataplafmate ex foeno Graeco. Cap. 31.

Farina ex foeno Graeco confecta non eft ad multa utilis. nam inflammationibus non conuenit. at fcirrhofis affectionibus, si lini femen affumferit, idonea erit. fed foeuum Graecum alio modo apparatum, erit ad multas res utile. aqua igitur decoquitur longo tempore,

59) Arbitror, fcribendum esse, ἐπιπλάττειν. Saepe hacc duo vocabula permutantur. Interdum dubium eft, utrum anteferendum sit. ἐπιπάττειν est inspergere, injicere, five arida et comminuta, five madida. ἐπιπλάσσειν eft imponere, veluti ἐπίπλασμα, κατάπλασμα. Ita exempli caussa Galen. in Gloss. p. 93. habet: ξηρανθέντα καὶ κοπέντα τοῖς ὄψοις ἐπιπάττεται. Utrumque vocabulum faepius recurrit in his libellis. Mox hic est, ἐμπάσσειν.

60) Codex: σκηρώδεσι, et mox, προσλαβών.

61) Loco πρός.

ἑψεῖται ἐπὶ μακρὸν, ἔς᾽ ἂν ἱκανῶς ἑφθὴ γένηται. κἄπειτα τὸ μὲν ὕδωρ ἐκχεῖται, αὕτη δὲ πάνυ λειοῦται, καὶ μέλι, ὅσον ἱκανὸν, μίγνυται ταύτῃ. καὶ ὅταν συνεργασθῇ καλῶς τῷ μέλιτι, λειουμένη ἑψεῖται, ἔς᾽ ἂν ἐπιθέματος πάχος ὑπάρχῃ. οὕτω σκευασθεῖσα, χρησιμεύει παραπλησίως τοῖς πλείςοις ἐπιθέμασι, καὶ σχεδὸν πρὸς πάσας τὰς ἔξωθεν γινομένας φλεγμονὰς ἁρμόζει.

Πρὸς 62) τὰ ὑποχόνδρια, καὶ ἔντερα, ἢ τὴν ὑςέραν.

Πρός τε γὰρ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὰ ἔντερα, καὶ τὴν ὑςέραν καλῶς ποιεῖ. ὅταν δὲ ἑψηθεῖσα καὶ λειωθεῖσα, ὡς εἴρηται, ἀντὶ τοῦ μέλιτος, πάλιν ἐν ὕδατι ἑψηθῇ, ἐπιτήδειος γίνεται ὀφθαλμοῖς καὶ ἕδρᾳ φλεγμαίνουσι. βέλτιον δὲ, εἰ καὶ μελιλώτου προσλάβοι.

KEΦ. λβ.

Περὶ τοῦ ἐκ χόνδρου.

Θλάσεις ὤτων καὶ ῥινὸς χόνδρῳ ἐπιπλάττονται λυσιτελῶς. 63) ἑψεῖσθαι δὲ καὶ λελειῶσθαι χρὴ αὐτόν. ἄμεινον δὲ ἂν εἴη, κόμμεως καὶ λιβάνου, καὶ 64) προσμιγέντος ὀλίγου. ἢ δοθιῆσιν ἐπιτήδειος ὁ χόνδρος, καὶ λιχῆσι, 65) καὶ ψώραις οὐκ ἀναρμόττων ἐπιπλάττεται.

donec fatis coctum fit. tum aqua effunditur, foenum Graecum vero iterum laevigatur, et mellis, quod fatis eft, ei mifcetur. cumque recte cum melle fuerit fubactum, levigatum ufque decoquitur, dum fiat tam craffum, quam epithema. hoc ita confectum utile eft ad multa perinde ac plurima epithemata: et ferme ad omnes inflammationes facit, quae extrinfecus oriuntur.

Ad hypochondria, inteftina, atque uterum.

Ad hypochondria vero, inteftina, uterumque probe facit. cum autem decoctum et in levorem redactum, ut diximus, loco mellis iterum in aqua decoquitur, oculis et fedi inflammatis conuenit: atque etiam efficacius, si fertulam campanam capiat.

De cataplafmate ex alica. Cap. 32.

Aurium, nasique contusiones alica utiliter obducimus. eft autem decoquenda et laeviganda. eaque praeftantior fiet, si gummi et thuris parum ei mifceatur. Eft non fecus efficax alica ad dothienas, ad lichenas, et ad fcabiem.

62) Hoc indice non erat opus. Rectius conjungebantur haec cum fuperioribus.

63) Forte, ἡψῆσθαι, ut mox λελειῶσθαι. Verum hoc quoque ferri poteft.

64) Aut hic genitivus excidit, aut καὶ tollendum.

65) Scribitur: λειχὴν, λειχῆνες, apud Galen. Oribas. ad Eunap. 3, 57. et Actuarium.

Κ Ε Φ. λγ.

Περὶ τοῦ ἐκ κέγχρου.

Ποίησις μὲν τοῦδε τοῦ ἐπιπλάσματος, ὁποία καὶ ἡ ἐκ 66) τοῦ σπέρματος τοῦ λινοσπέρμου. ἐπαρκὲς δὲ ἔσται, εἰ ῥεῦμα γαστρὸς ὀδυνηρὸν εἴη, καὶ οἴδημα εἰπεῖν 67) ὑπάρχει. εἰ δὲ πίτταν 68) ξηρὰν λάβοι, καὶ 69) ἰσχιάσιν ἂν εἴη λυσιτελές· ὕδατι δὲ, ἢ ὄξει, ἢ ὀξυκράτῳ ἀναληφθὲν, σκολοπένδρων δήγμασι χρήσιμον εἶναι ἔγνωσται.

Κ Ε Φ. λδ.

Περὶ τοῦ ἐκ σύκου.

Πολυειδέστατάς ἐστι τοῦ ἐπιπλάσματος τοῦδε ἡ μεταχείρισις, καὶ ἐπαρκὴς εἰς πολλά. ἤτοι 70) γὰρ ἀφεῖσθαι μέρος· μήτ' οὖν αὐτοῦ τοῦ σύκου, μήτε εἰς ἴσον ἄνυστον τοῦ σπέρματος, καὶ τῷ οὕτω 71) πεποιημένῳ, πραότητος ἕνεκεν μύρου ἰρίνου οὐ πολὺ μίγνυται αὐτῷ. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰς σκληρότητας τῶν νεύρων καὶ τὰ ἠγκυλωμένα τῶν ἄρθρων, καὶ τὰ πέρα τοῦ μετρίου ἐκτεταμένα, 72) καὶ πρὸς σκίῤῥους, καὶ μάλιστα τοὺς τῶν σπληνῶν. ἀφε-

De cataplasmate ex milio. Cap. 33.

Conficitur hoc cataplasma eo modo, quo etiam ex lini femine parari docuimus. Valet hoc, si ventris defluxus dolorem afferat: et oedema fubsit; si vero picem liquidam affumas, ifchiadicis utile reddetur. aqua vero, acetove, aut pofca exceptum, contra morfus fcolopendrae efficax effe obferuatum eft.

De cataplasmate ex ficubus. Cap. 34.

Multiplex omnino eft hujus cataplafmatis confectio, et ad multa itidem valet. ficus ergo ipfa, et femen, quoad ejus fieri poteft, teruntur. cum hoc feceris, parum irini unguenti manfuetudinis caufa adiungitur. Facit hoc ad duritias neruorum, ad articulos contractos, aut plus jufto relaxatos: et ad fcirrhos, praefertimque lienis. et ad eos quoque, qui in iecore funt valet. si vero nitri parum addas, finus rumpet,

66) τοῦ σπέρματος videtur redundare.

67) Ridicule! Forte: πνεῖν, feu, ἐκπνεῖν ὑπάρχοι, aut, ποιεῖν. Rafarius forte, ὑπεῖναι.

68) Resarius videtur maluisse ὑγρὰν, quod et alibi in his occurrit. Vide Geopon pag. 1162. ubi περὶ ἐμπυϊκῶν exponitur.

69) ἰσχιὰς fatis notum vel ex Galen. defin. med. Vide Paul. Aeg. 3, 77. p. 122. Rasarius videtur maluisse ἰσχιαδικοῖς, fed fine caussa.

70) Haec non intelligo, neque vero etiam corrigere audeo. Amando lectores ad Rasarium, qui fua interposuit. ἄνυστον, non eft graecum, fed ἀνυστόν.

71) Hoc non eft: *cum hoc feceris*: fed, οὕτως ἐσκευασμένῳ, *ita praeparato, confecto:*

72) Rasarius reddidit, ac si ἐκλελυμένα voluerit. Mox Codex: προσκήῤους.

λεῖ δὲ καὶ τοὺς τοῦ ἥπατος. προσλαβὸν δὲ νίτρον ὀλίγον, ξίττει τε κόλπους, 73) καὶ σκόλοπας ἀνάγει. εἰ δὲ ὁμοίως κοπείη τὰ σύκα καὶ προσλάβοι γλήχωνος, 74) ἢ ὀριγάνεως, 75) ἢ θύμου κόμης, ἢ ἀψινθίου, εἰς τὸ λεπτότατον εἰργασμένα, ὑδρωπικοῖς ἁρμόσει, καταπλασσόμενον κατά τε τῶν ὑποχονδρίων πάντων, καὶ τῆς ὀσφύος, καὶ τοῦ νώτου παντός.

Ἄλλη ποίησις.

Ἕψεται, ὅσον 76) εὐπετῶς διαχεῖσθαι μέλλῃ, τὰ σύκα, κἄπειτα λειοῦται ὁμοῦ τὴν 77) ἡμέρην τοῦ ὕδατος, ἐν ᾧ ἥψηται· εἶτα κρίθινον ἄλευρον, ἢ πύρινον, ἢ καὶ ἄρτος μίγνυται αὐτοῖς, καὶ συνεργάζεται ὡς μάλιστα, καὶ ἑψεῖται αὖθις, ἄχρι συστάσεως καταπλάσματος. ἁρμόζει δὲ φύμασι, τοῖς μὴ ῥᾳδίως πεπαινωμένοις, 78) καὶ παρωτίσιν, ἃς ἐκπυεῖσθαι χρὴ, καὶ δοθιῆσιν. ἐπειδὴ 79) εἴ τις ἐθέλει χρῆσθαι, βούτυρον μιγνύει. εἰ δὲ πηγάνου φύλλα τριφθέντα λεῖα μιχθείη, τὰς 80) ἐντέροις ὀδύνας, ὑπὸ τοῦ πνεύματος γινομένας, ὀνίνησι. λίπος δὲ μιγνύσθω 81) ἔλαιον, ἔνθα πήγανον ἢ κύμινον ἐνήψηται.

aculeosque extrahet. si denique ficubus ita paratis miscueris pulegii, aut origani, aut thymi, aut absinthii comam, minutissime tritam, hydropicis conveniet, eritque totis hypochondriis, lumbis, et toti dorso superdandum.

Alia confectio.

Ficus coquuntur usque dum facile dissolui possint. deinde laevigantur et in eadem aqua decoquuntur, in qua decoctae prius fuerant. tum hordeacea, triticeave farina, aut panis, eisdem admiscetur, et diligentissime subiguntur: et iterum ad cataplasmatis consistentiam decoquuntur. Facit hoc ad tubercula, quae non facile maturescunt, et ad parotidas, quas deducere ad suppurationem oportet, et ad dothienas: si, cum quis uti velit, butyrum addat. si vero rutae folia trita misceantur, dolores intestinorum a flatu excitatos juvabit. oleum porro, aut pinguedo admisceatur cum ruta, aut cuminum incoquatur.

73) Forte ῥήττει. Dioscor. 4, 154. p. 229. φύματα ῥήττει, de cucumere sylvestri. κόλπος quid sit, docet Galen. de tumor. praet. nat. cap. 4. et alibi. Paul. Aegin. 4, 48. p. 151. Dioscor. 2, 11. p. 92. σκόλοπας ἕλκουσιν.

74) Apud Theocrit Id. 5, 56. γλάχωνα, ubi vide scholia. Dioscor. 3, 36 p. 187.

75) Ubique legi, ὀρίγανος, vel ὀρίγανον, ὀριγάνου.

76) Forte: ὡς ἄν.

77) ἡμέρην non intelligo. Debet praeterea esse dativus, articuli et substantivi. Suspicabar, τῇ μερίδι.

78) Ita in textu. In margine: πεπαινομένοις. In Geopon. p. 908. est: δοθιῆνας — πεπαίνει. Mox Codex: παρέτησιν, ἐκποιεῖσθαι, δοθειῆσιν. Errores pueriles!

79) Conjicio: ἔπειτα, εἴ τις ἐθέλοι.

80) Ἐν interponendum videtur.

81) Inserendum videtur ἤ.

ΚΕΦ. λε.

Περὶ τοῦ ἔτνους, τοῦ ἐκ τῶν 82) κυμίνων.

Ἑψεῖται τὸ ἔτνος τὸ ἐκ τῶν κυάμων ἄχρι συστάσεως, εἶτα μίγνυται κύμινον οὐ πολὺ, λεῖον, καὶ γίνεται κατάπλασμα φλεγμαίνουσιν ὄρχεσιν ἐπαρκέστατον. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ, ἢ 83) κυπαρίσσου τοῦ καρποῦ λειοτάτου μίσγειν ὀλίγον. πρὸς δὲ τὰς παλαιοτέρας φλεγμονὰς τῶν ὄρχεων, καὶ ἀμμωνιακοῦ τι μιγνύειν προσήκει.

ΚΕΦ. λϛ.

Περὶ τοῦ ἐκ θέρμων.

Ἄλευρον λεπτότατον 84) θέρμων ἑψεῖται σὺν μέλιτι, ἢ καθ' ἑαυτὸ, μετὰ λινοσπέρμου. ἔλαιόν τε ου πολὺ μίγνυται αὐτῷ, καὶ γίνεται κατάπλασμα ἕλμισιν ἐπιτήδειον.

Ἑτέρα ποίησις καταπλάσματος.

Ἑψῶνται οἱ θέρμοι ἐν ὕδατι, ὡς λειοῦσθαι ῥᾳδίως, καὶ χολὴ ταύρου συμμίγνυται, καὶ τοῦ ἀβροτόνου κόμη λειοτάτη. ποιεῖται πρὸς τὰ αὐτά. ἑλμίνθων τὲ φάρμακόν ἐστι. καὶ ἐπειδὰν ἑψηθῶσι, μιγνύει 85) λεῖον μελανθίου καὶ μέλιτος, ὁμοῦ 86) τελειωθέντων ἢ ἑψηθέντων αὖθις.

De cataplasmate ex lomento fabarum. Cap. 35.

Coquitur lomentum fabarum ad confiftentiam. tum cuminum non admodum tritum additur: fitque cataplafma, quod tefticulis inflammatis aptiffimum eft. Idem faciet, si narciffi fructus, in tenuiffimas partes redacti, parum indideris. caeterum ad vetuftiores tefticulorum inflammationes ammoniaci portiunculam admifcere conueniet.

De cataplasmate ex lupinis. Cap. 36.

Tenuiffima lupinorum farina cum melle, aut per fe cum lini femine decoquitur: eique oleum non multum adjungitur: fitque cataplafma ad helminthas lumbricos accommodatum.

Alia eiusdem cataplasmatis confectio.

Lupini ex aqua decoquuntur, ut facile laevigari queant: eifque fel taurinum adhibetur: et abrotoni coma tenuiffime trita additur: valetque ad idem: eftque adverfus helminthas efficax medicamentum. cum decocti lupini fuerint, melanthium laevigatum et mel admifcentur, ac fimul omnia laevigantur, et iterum decoquuntur.

---

82) In principio Codicis, in indicibus, eft: περὶ τοῦ ἐκ κυάμων. Κυάμων legendum esse, ftatim apparet.

83) Forte εἰ, et paullo poft, μίσγοις, aut, μίσγοιτ'.

84) Sic in margine. In textu θερμότατον, ex proximo θέρμων. Mox malim, ἢ μετά.

85) Forte: μίγνυε λεῖον.

Κ Ε Φ. λζ.

Περὶ τοῦ ἐκ φακῆς.

Ἑψεῖται ἡ φακὴ, καὶ ἀποχεῖται τὸ ὕδωρ, εἶτα λειοῦται, ἱκανῶς προσλαβὸν ῥοδίνου. καὶ γίνεται ἐπίθεμα αἰδοίων κάλλιστον φλεγμαινόντων· μετὰ ἐρυθήματος καὶ ἄρτου δὲ μιγνυμένου, 87) καλῶς ποιεῖ.

Ἄλλη ποίησις.

Ῥοιᾶς τὰ κειώματα ἑψεῖται σὺν τῇ φακῇ, καὶ λειοῦται 88) ἰσχυρῶς ἄμφω ὁμοῦ μετὰ ῥοδίνου. εἰ δὲ καὶ ἄρτος τούτοις προσβληθῇ, ἠπιώτερον 89) ἔσται τὸ κατάπλασμα. ἁρμόζει δὲ τοῦτο, ὅπη ἐσχάραι 89) ὦσιν ἐκ πυρὸς, ἢ ὅπη 90) νομαί τινες, μάλιστα ἐπὶ τῶν αἰδοίων. δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι τῆς μὲν φλεγμονῆς ἐπικρατούσης ὁ ἄρτος ὀφείλει πλέον περιπλέκεσθαι. τῆς δὲ νομῆς κίνδυνον ἀπειλούσης μείζονα, ἐλάττονα παραπλέκει 91) τὸν ἄρτον.

Ἄλλη 92) μεταχείρησις.

Ἄλευρον λεπτότατον φακῆς, καὶ ῥοιᾶς λέμματος 93) λεπτοτάτου τὸ μέτριον, ὀξυμέλι-

De cataplasmate ex lentibus. Cap. 37.

Lens coquitur, aqua effunditur, multum laevigatur, rosaceum assumit. epithema praestantissimum pudendorum inflammatorum efficitur. cum rubia vero et pane addito egegie facit.

Alia conficiendi ratio.

Punicae inanes partes cum lentibus incoquuntur, et utrumque simul valde cum rosaceo laevigatur. si panis eis accedat, mitius cataplasma fiet. hoc conveniet, ubi crustae, ex igni excitatae, fuerint, et ubi ulcera depascantur, ac praesertim in pudendis. sed scire par est, cum inflammatio dominatur, maiorem panis copiam indendam esse: cum vero ulcus depascens majus periculum minatur, minorem panis portionem adhibendam.

Alia confectio.

Tenuissimam lentis farinam, et punicae corticem tenuissimum oxymelite

86) Forte: ὁμοῦ τε λειωθέντων.

87) Forte, μιγνύμενον.

88) ἰσχυρῶς in margine additum. Idem occurrit p. 269.

89) Cum spiritu aspero exhibet Codex, ἡπιώτερον, uti in aliis etiam reperi Codd. Mox vitiose est, αἰσχάραι. De ἐσχ΄ρα et ἰσχαρόω. v. Galen. meth. med. lib. 5. cap. 4. Celsus ἐσχάρας exponit *crustas*. v. Lib. 5. cap. 96. et Geopon. p. 1161.

90) Dioscor. 2, 129. memorat νομὰς γαγγραινικάς.

91) Paullo ante περιπλέκειν. Eodem redit. Sed hic παραπλέκειν legendum videtur.

92) Superius est μεταχέρισις. Hoc loco μεταχείρησις a μεταχειρεῖν. Ita habet etiam Dionys. Halicarn. T. II. p. 37. 43. 64. Sic est ἐγχείρησις Reprobatur tamen a Sylburgio ad Dionys. Item a Wolfio.

93) Idem, quod λέπισμα.

τι 94) ἡψωμένον ἐμπάσσεται. τὸ δὲ ὄξος οὐ πολὺ χρὴ ὑπάρχειν. γίγνεται γὰρ οὕτως οὐκ εὐδιασκέδαστον τὸ ἐπίθεμα. τοῦτο κοιακοὺς 95) ἐπαρκεῖ, καὶ νομαῖς, καὶ ῥεύμασιν.

Ἄλλο.

Ἑψηθεῖσα ἡ φακὴ τεύτλῳ ἑφθῷ ὁμοῦ λειοῦται. τοῦτο δέ ἐστιν ἐπιτήδειον τοῖς ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἕλκεσι, καὶ τοῖς 96) ἑρπυστικοῖς, εἰ μετὰ ῥεύματος ὑποφλεγμαίνοι.

ΚΕΦ. λη.

Περὶ τοῦ ἐξ ὀρόβων.

Ὀρόβων ἄλευρον ἑψηθὲν σὺν μέλιτι ποιεῖ πρὸς ἄνθρακας 97) καὶ ταῖς 98) ἀπὸ πυρὸς ἐσχάραις, καὶ τὰ νεμόμενα 99) ἀποκαθαίρει. καὶ ἑψηθέντες δὲ αὐτοὶ οἱ ὄροβοι, καὶ λειωθέντες ὁμοίως τῇ φακῇ, κατάπλασμα ποιοῦσι προσηνέστερον. εἰ δὲ καὶ ἐμβραχέντες καὶ ἁπαλοὶ γενόμενοι, ὡς λειωθῆναι ῥᾳδίως, σκευασθῶσιν, ἔτι μᾶλλον προσηνέστερον ποιήσουσι τὸ κατάπλασμα; πρός τε τὸ ἀφιστάναι τὰς ἐσχάρας ἐπιτήδειον, ἢ τοὺς ἄνθρακας, καὶ τὰς νομὰς ἀποκαθαίρειν. 100) καὶ ταῖς ἐκ τούτων φλεγμοναῖς οὐκ ἀνωφελὲς τὸ τοιοῦτο ποιηθὲν ἐστι.

mediocriter decoquimus et apponimus. acetum non ita multum esse debet. ita enim epithema fit, quod non facile discinditur, facitque ad nomas et defluxiones.

Alius apparatus.

Lenticula, incocta cum beta, una laevigatur. valet hoc ad ulcera, quae circa caput sunt: itemque ad serpentia ulcera, si cum defluxu inflammata fuerint.

De cataplasmate, ex eruo. Cap. 38.

Erui farina ex melle decocta ad carbones, ad crustas, ex igni excitatas, facit, et ulcera, quae depascuntur, repurgat. Eruum quoque per se, et tritum pari modo, quo lentes, mitius cataplasma conficit. si vero maceretur, et tenerum fiat, ut laevigetur, facilius cataplasma compones. Praeterea mitius quoque cataplasma ex eo ita parato conficietur, quod fit ad crustas abolendas, aut carbones, et depascentia ulcera purganda, accommodatius. quod idem ad eorum inflammationes non erit inutile.

---

94) Codex: ἡψωμένῳ.

95) Ita Codex. Rasarius praetermisit. Forte, ἱκανῶς. Si autem hoc vocabulo morbus aliquis notatur, debet esse dativus, veluti κοιλιακοῖς.

96) Nimirum, ἕλκεσιν

97) Galen. in defin. med. appellat ἐσχαρώδη ἕλκωσιν. Item alibi, ἕλκος ἐσχαρῶδες. Vide etiam Paul. Aegin. 4, 25.

98) Duplex constructio. Forte: τὰς ἐσχάρας. Rursus scriba: αἰσχάραις.

99) Idem, quod νομάς. Mox Codex: ἀποκαθαίρειν.

100) Codex: ἀποκαθαίρει.

ΚΕΦ. λθ.

Περὶ τοῦ ἐξ ἐρεβίνθων.

Τὸ ἐκ τῶν ἐρεβίνθων γιγνόμενον ἐπίπλασμα ὕδρωψι τοῖς 1) τυμπαίαις ἁρμόζει. ποίησις δὲ αὐτοῦ ἥδε. πηγάνου χλωροῦ φύλλα λειοῦται πάνυ ἰσχυρῶς, κἄπειτα ἀπεργάζεται, καὶ ἑψώμενα 2) τῷ μέλιτι, ἐμβάλλεται τὸ ἄλευρον τῶν ἐρεβίνθων.

ΚΕΦ. μ.

Περὶ τοῦ ἐκ φοινίκων.

Φοίνικες οἱ πατητοὶ ὀλίγῳ ῥαίνονται οἴνῳ καὶ πάλη ἀλφίτων συμμίγνυται. τοῦτό ἐστιν ἐπίθεμα στομάχου ἀσομένου. 3) ἢν δὲ οὗτοι μὴ τύχωσιν οἱ φοίνικες παρόντες, ἕτεροι δέ τινες πιότεροι διακνισθέντες καὶ οἴνῳ βρεχθέντες, εἰς τόσον δὲ, ἢ 4) ὁπόσον ἂν ἀπολαύσειαν τῆς ἰκμάδος τοῦ οἴνου κόπτονται καὶ λεῖοι ποιοῦνται. εἶτα προσβάλλεται ἀλφίτου πάλη, καὶ γίνεται καὶ τοῦτο πρὸς τὰ αὐτὰ λυσιτελές. εἰ δὲ καὶ φλεγμονή τις ὁμοῦ ἀμφὶ τοῖς ὑποχονδρίοις εἴη, πάνυ ἀγαθὸν ἐπίπλασμα γίνεται. ὀλίγον γὰρ μέλι ἅμα τοῖς φοίνιξιν ἑψεῖται, καὶ λινόσπερμα 5) λεῖον ἐμπάσσεται αὐτῷ.

De cataplasmate, quod ex ciceribus fit. Cap. 39.

Quod fit ex ciceribus, id hydropibus, quos tympanias vocant, idoneum eſt. haec autem ejus eſt confectio. rutae viridis folia laevigantur valde admodum: deinde ſubiguntur: tum melle decoquuntur. iis decoctis, cicerum farina adiicitur.

De eo, quod ex palmulis conſtat. Cap. 40.

Palmulae conculcatae modico vino perſperguntur, eisque pollen polentae commiſcetur. ſtomacho autem, faſtidio oppreſſo, hoc imponitur. si vero hujuſmodi palmulae tibi non ſuppetant, aliae pinguiores confricentur, vinoque macerentur adeo, donec humore vini perfruantur; tum contunduntur et laevigantur. additur poſtea pollen polentae, itaque conficitur: atque ad eadem valet. quinetiam, si inflammatio quaedam ſimul hypochondria obſideat, hoc cataplaſma ad eam multum facit. parum namque mellis cum palmulis coquitur, ac denique lini ſemen in levorem redactum ei adiicitur.

---

1) Vide Galen. in aphor. Hipp. com. 4. ſect. 11.

2) Forte, ἑψωμένοις.

3) Credo, ἀσωμένου. Galen. in Gloss. p. 67. ἀσᾶται inter alia explicat etiam: προσκόρως καὶ ἐπαχθῶς διατίθεται. Φοίνικος πατητοῦ fit etiam mentio in Geopon. p. 1246.

4) Forte: εἰς ὁπόσον. Mox ex correctione legitur, ἀπολαύσειαν. Antea erat, ἀπολύσειαν.

5) Frequentius λινόσπερμον occurrit. Sed hic jam iterum est λινόσπερμα, de quo ſuperius monui. Paullo poſt eſt λίνα σπέρμα.

Ἄλλο.

Οἴνῳ συμμίγνυνται οἱ φοίνικες, καὶ σὺν αὐτοῖς μυρσίνης φύλλα εἰς τὸ λεπτότατον ἐξειργασμένα. ἁρμόζει τοῦτο τοῖς αὐτομάτοις ἀνὰ τὸ δέρμα ἕλκεσιν.

Ἄλλο.

Τῆς μήκωνος τὰ φύλλα τὰ ἁπαλώτατα χυλὸς γίνεται. ἐν τούτῳ διαχεῖται φοῖνιξ ὁ πατητός. τοῦτο ὀφθαλμῶν ὀδυνωμένων 6) ἐπίπλασμά ἐστιν.

Ἄλλο.

Φοίνικες ὕδατι 7) διειθέντες ἑψῶνται σὺν ὀλίγῳ μέλιτι, καὶ ἐμπάσσεται ῥοῦ βυρσοδεψικῆς ξηρᾶς τὸ λεπτότατον, καὶ λίνου σπέρμα λεῖον. δυσεντερίας τοῦτο ἐπίπλασμα. τὸ δὲ αὐτὸ στῆσαι ἰσχυρὰς αἱμοῤῥαγίας ἐπιτήδειόν ἐστι.

ΚΕΦ. μα.

Περὶ τοῦ ἐξ ἀχέρδων 8)

Ὀιδήματα χαῦνα ἐπὶ τῶν ἄρθρων γίνεται, τῶν τε ἄλλων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ οὐ πάνυ ῥᾳδίως παύεται ταῦτα. ἅλμῃ προπυριῶν, ἢ θαλάττῃ, ἐπιπλάττεται τῶν ἀγρίων ἀχέρδων τῷ καρπῷ συγκεκομμένῳ. 9) ψαφαρὸν δὲ τὸ ἐπίπλασμα, καὶ δεῖ σφόδρα καλῶς τῷ ῥακίῳ προσβάλλειν αὐτὸ, ἵνα προσμένῃ.

Aliud.

Palmulae vino admiſcentur et cum eis myrti folia tenuiſſime trita ſubiguntur. idque ulceribus iis, quae per ſe in cute erumpunt, accommodatum eſt.

Aliud.

Ex papaveris foliis tenerrimis ſuccus exprimitur: in eo palmula conculcata diffunditur: ſitque cataplaſma oculis dolentibus aptum.

Aliud.

Palmulae in aqua diluuntur et cum exiguo melle coquuntur: et rhus coriariorum aridum tenuiſſime tritum inſpergitur, itemque lini ſemen laevigatum. valet hoc ad tormina inteſtinorum et vehementes ſanguinis eruptiones poteſt ſiſtere.

De cataplaſmate, ex acherdis. Cap. 41.

Oedemata laxa in articulis, tum alibi, tum vel maxime in genibus naſcuntur, eaque non admodum facile ſedantur. fotis ergo prius locis muria, cataplaſma imponitur, quod ex agreſtibus acherdis ſit, fructu eorum ſimul contuſo. eſt enim hoc cataplaſma friabile: ideo pannis valde affigendum eſt, ut permaneat.

---

6) ἐπίπλασμά ἐστιν ſunt a manu recentiore. Poterant haec, aut ſimilia, intelligi.
7) Forte, διεθέντες. Semper ſere in hac voce errat ſcriba. Saepe etiam διηθῶ confundit.
8) In Geopon. p. 558. ἀχέρδου, τουτέστιν ἀγριοαπιδίου. Theocrit. Id. 24, 88. Sophocles p. 323.
9) Forte, συγκεκομμένων.

Κ Ε Φ. μβ.

Περὶ τοῦ ἐξ αἰρῶν.

Ἀιρᾶν 10) ἄλευρον, μεταχειρισθὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐπιπλάσμασιν, ὑδερικοῖς ἐπαρκεῖ, τιτάνεως 11) ἐμπαττομένης. τό, τε γὰρ ὕδωρ διαφορεῖ, καὶ τὸν σκίρρον ἐλάττονα ἀποφαίνει, εἴτ᾽ οὖν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, εἴτ᾽ οὖν ἐπὶ τοῦ σπληνός. ἢν δὲ ἐνδελεχᾶς τὶς χρᾶτο αὐτῷ, καὶ τὰ χρόνια οἰδήματα τῶν τε ἄρθρων καὶ τῶν γονάτων ἰᾶται. θείῳ δὲ μιγνύμενον τὸ τῶν αἰρῶν ἄλευρον, ἐπιτήδειον τοῖς ἐπὶ τῶν ὤτων οἰδήμασι.

De cataplasmate, ex lolio. Cap. 42.

Lolii farina ita parata, ut in caeteris supra diximus, satisfecit hydropibus, calce tamen inspersa. siquidem haec evocat, ac digerit, et scirrhum minuit, sive is lienem, sive etiam iecur occupet. si vero quis continuo utatur, is etiam diuturna oedemata articulorum et genuum curabit. Caeterum lolii farina sulfuri admixta tumoribus aurium laxis convenit.

Κ Ε Φ. μγ.

Περὶ τοῦ ἐκ μήκωνος.

Τὰ φύλλα τῆς μήκωνος τὰ ἁπαλὰ λειοῦται, καὶ ἔστι τοῦτο ἐπίπλασμα φλεγμαινόντων τὲ καὶ ὀδυνωμένων ὀφθαλμῶν, καὶ ἕδρας, καὶ εἰς τὰς ὀδύνας τῆς κεφαλῆς ἀγαθὸν τοῦτο ἐπίπλασμά ἐστι, καὶ ὀδυνωμένῳ ποδαλγῷ. συλλειοῦται καὶ λεκίθῳ ὠῶν ἑφθῶν, καὶ γίνεται εἰς τὰ αὐτὰ ἐπίπλασμα ἐπιτήδειον. λίνου δὲ σπέρματι ἀληλεσμένῳ, καὶ ἄρτῳ δὲ ἢ ψυλλίῳ συμφυραθέντα ἢ συνεργασθέντα, ἄριστον ἐπίπλασμα γίνεται ἐρυσιπέλατι. εἰ δέ τις βούλοιτο τὸν χυλὸν αὐτῶν ταῖς λεκίθοις ἀναμιγνύναι, ἢ τῷ ἄρτῳ, ἢ τῷ λινοσπέρμῳ, ἢ τῷ ψυλλίῳ, κάλλιστον ποιήσει φάρμακον πρὸς τὰ αὐτά. παράσχοι δ᾽ ἄν, τὰ οὕτω σκευαζόμενα, καὶ ὕπνον, ἐπιπλαττόμενα τῇ κεφαλῇ. εἰ δὲ καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς μήκωνος, ἤτοι ὑγρὰ οὖσα 12) ἑψηθεῖσα καλῶς, μίσγοιτο τοῖς

De cataplasmate, quod ex papavere fit. Cap. 43.

Papaveris tenera folia laevigantur: fitque cataplasma oculis inflammatis, dolentibusque accommodatum. idque sedi, et capitis doloribus prodest: et podagricos dolentes iuvat. Vitellus itidem ovi coctus simul laevigatur, et ad eadem efficax redditur. Lini semini molito, aut pani, aut psyllio commista et subacta, faciunt cataplasma ad erysipelas praestantissimum. si quis eorum succum vitellis ovorum admiscere velit, aut pani, aut lini semini, aut psyllio, is optimum medicamentum ad eadem parabit. id etiam ita apparatum, somnum conciliat, si capiti admoveatur. si vero papaveris caput, quod liquidum fit et probe coctum, his, aeque ac folia, admisceatur, fiet cataplasma ad

---

10) De hoc supra monitum. p 220.
11) Occurrit ὁ, ἡ, τίτανος. ἡ τιτάνις non memini legere. Forte ergo, τῆς τιτάνου.
12) Credo hic excidisse, ἢ.

προειρημένοις, ὥσπερ τὰ φύλλα, γενήσεται πρὸς τὰ αὐτὰ ἐπιτήδεια ἐπιπλάσματα. ὥσπερ γε, κἂν χυλὸς τῶν κεφαλῶν ἐκληφθῆναι 13) δυνηθείη, μιγεὶς ὁμοίως ὁ χυλὸς τῶν φύλλων, πρὸς τὰ αὐτὰ ποιήσει. καὶ ἡ ξηρὰ δὲ μήκων ἑψαμένη ἐπὶ μικρὸν ὁμοῦ τῷ σπέρματι, ὡς ἁπαλὴ 14) γενέσθαι, κόπτεται ἐν ὅλμῳ, ὡς εἰς ἐπιπλάσματος εἰδέαν ἥκειν· τὸ δὲ ὑγρὸν ἑψεῖσθαι μέλλει, ἢ ὕδωρ, ἢ ἔλαιόν ἐστι. ποιεῖ 15) πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ μόνη ἐπιπλασσομένη, καὶ σύν τινι τῶν εἰρημένων μιγνυμένη. καὶ τὸ ὑγρὸν δὲ, ἐν ᾧ ἂν ἑψηθῇ, μιγνύμενόν τινι τῶν προειρημένων τὰ αὐτὰ ποιεῖ. καὶ ξηρὰ δὲ ἡ κεφαλὴ ὁμοῦ τῷ σπέρματι κοπεῖσα καὶ σεισθεῖσα, 16) εἰσμιγεῖ ἤ τινι τῶν προειρημένων, ἁρμόσει πρὸς τὰ αὐτὰ, καὶ τοῖς 17) ἐσχετηρίοις δὲ ῥεομένης τῆς γαστρὸς μιγνυμένη, δραστικώτερα ποιεῖ τὰ φάρμακα. καὶ ἀπὸ τοῦ ἄνθους δὲ τῆς μήκωνος σκευάζεται κατάπλασμα, ὃν τρόπον ἀπὸ τῶν φύλλων, καὶ ὁμοίως ὠφελεῖ.

eadem valens. Ut etiam, si ex ipfis capitibus fuccus exprimi poffit, iſque perinde, ut fuccus foliorum, indatur, ad eadem faciet. Ipfum quoque papaver ficcum parum una cum femine decoctum, ut tenerum fiat, in mortario tunditur: ut in cataplafmatis formam fe induat. humor vero coquendus eft, five aqua, five oleum fit. Facit ad eadem, five folum papaver fuperdetur, sive alicui praedictorum commiftum. Humor quoque, in quo papaver decoctum fuerit, aliqui eorum, que diximus, miftum, eadem praeftat. Caput vero ficcum una cum femine contufum et concuffum, si alicui eorum, quae fupra funt allata, commifceatur, ad eadem valebit. fique adjungatur iis, quae fluentem aluum cohibent, medicamenta reddet efficaciora. Fiunt, non fecus, quam ex foliis, cataplafmata quoque ex floribus papaveris, quae ad eadem faciunt.

Κ Ε Φ. μδ.:

Περὶ τοῦ ἐκ βολβῶν.

Οἱ βολβοὶ, οἱ ὀπτώμενοι καὶ ἐπιπλαττόμενοι, τὰς ἀπὸ τῶν καυστηρίων 18) ἐσχάρας ῥαδίως ἀφίστασθαι ποιοῦσι, καὶ ἄνθραξι δὲ

De cataplafmate ex bulbis. Cap. 44.

Bulbi affati atque impofiti cruftas, quae ex adurentibus ortae funt, facile amoliuntur. iidem ad carbones fimili

13) Forte: ἐκγλυφθῆναι. Utuntur eo Plato p. 471. Erotian. p. 24. Sed de eo, ni fallor, fuperius jam monui.

14) Forte: ἁπαλήν. Mox forte, ὑγρὸν, ἐν ᾧ ἑψ. Sic mox.

15) Excidit fortasse δέ.

16) Sic in textu. In marg. σμιγείη. Ita. Credo: εἰ μιγείη τινί.

17) Hoc non inveni. Si sanum est, τὰ ἐσχετήρια, aut, σχετήρια, aut, σχετικὰ, erunt medicamenta inhibentia et fiftentia, hoc quidem loco, ῥεύματα γαστρός.

18) Occurrit καυτὴρ, καυτήριον, et apud Galen. in Glossis p. 79. καυτηρίδιον. Καυστήριον editum in Galeni Oposcc. Mytholl. p. 495. Hoc vero loco, cap. 45. eft καυτηρίων. Dixi de hoc ad Timoth. 4. 2. in prima mea editione N. Teft.

ἀμύχας ἐπιτήδειον τοῦτό ἐστι. ἐπιπλάττονται βολβοὶ καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ προσώπου γινομέναις κηλῖσιν ἐπιτηδείως, φακοῖς τε καὶ ἐφήλισι, καὶ ἄλλοις τοῖς τοιούτοις. ἀνέχεσθαι δὲ δεῖ τοῦ γινομένου ὑπὸ τοῦ καταπλάσματος ἐνοχλήματος. ἐρυθραίνει γὰρ τὴν χρόαν καὶ ἐκλέπει τὸ δέρμα ἄκρον, ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὸν τὸ μὲν δέρμα ἀπέρχεται, ἕλκος δὲ οὐ γίνεται, καὶ ἡ κηλὶς ἀφανίζεται. ῥᾷστα δ' ἄν τις φέρῃ, εἰ μετὰ τοὺς βολβοὺς ἄρτῳ ἐπιπλάσσοι τὸ πρόσωπον. ῥοδίνῳ δὲ ὁ ἄρτος καταχρίεσθω.

Κ Ε Φ. με.

Περὶ τοῦ ἐκ πράσων.

Ὅπη ἐσχάραι ἐκ καυτηρίων εἶεν, ταυτῇ 19) καὶ τοῦ πράσου κόμαι ἐπιπλαττόμεναι τὰς ἐσχάρας ἐξάγουσι ῥᾷστα. συγκόπτονται δὲ ἰσχυρῶς, καὶ ἅλες οὐ πολλοί τινες συμμιγνύονται. καὶ ἀνθράκων τὸ ἐπίπλασμα τοῦτό ἐστι φάρμακον ἀγαθόν.

Κ Ε Φ. μϛ.

Περὶ τοῦ ἐκ θρίδακος.

Ὀδυνωμένης κεφαλῆς διὰ θερμότητα, φύλλα τῆς θρίδακος συγκοπέντα, καὶ τῷ μετώπῳ ἐπιπλασθέντα, ὠφέλιμά ἐστι· καὶ μάλιστα, εἰς 20) τόδε τὸ εἶδος ἡ θρίδαξ εἴη, ἡ τὸν ὀπὸν ἀνιεῖσα τὸν λευκὸν συχνόν. ἔστι δὲ καὶ ὑπνοφόρον τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο. ἔχει δὲ ἐν τῷ κόπτεσθαι ἐπιβραινόμενον, καὶ ἐρυσιπέλασι, τοῖς ἄνευ ἕλκους, ἐστὶν ἐπιτήδειον.

quoque modo faciunt, superdantur etiam bulbi utiliter, maculis, lentiginibus, ephelidibus, et caeteris, quae in facie nascuntur. ferenda tamen molestia est, quam affert cataplasma. etenim colorem rubrum reddit, et extimam cutim excoriat: sed non multo post cutis renascitur, nec ulcus ullum fit, et macula evanescit. Facillime quispiam id sustinebit, si, postquam bulbos admoverit, faciem pane obducat. caeterum panis rosaceo illinendus est.

De cataplasmate ex porris. Cap. 45.

Ubi ex iis, quae adurunt, crustae concitatae sunt, ibi folia porri superdata facillime crustas auferunt. vehementer enim contunduntur, et salis non multum eis admiscetur. atque hoc cataplasma est remedium ad carbunculos efficacissimum.

De cataplasmate, quod ex lactuca conficitur. Cap. 46.

Cum ex calore caput dolet, lactucae folia contunduntur, et fronti admota valde juvant. sit autem ad hoc faciendum lactuca ejus generis, quae liquorem candidum densumque emittat. atque hoc cataplasma somnum quoque inducit. si vero interim, dum contunditur, aceto respergatur, etiam erysipelati, quod ulceris expers sit, conueniet.

19) Forte, τούτῃ. Versu 8. malim, ἐπανέρχεται.

20) Credo legendum, ᾗ.

Κ Ε Φ. μζ.

Περὶ τοῦ ἐξ ὑσσώπου καὶ γλήχωνος.

Ὑσσώπων ἡ πόα ξηρὰ κόπτεται, καὶ σείεται, ὡς γενέσθαι λεπτοτάτην, καὶ ἕψεται ὁμοῦ λινοσπέρμου ἀλεύρῳ, καὶ γίνεται κατάπλασμα θώρακι ἐπιτήδειον, ἐφ' ὧν καὶ διὰ γλισχρότητα οὐκ εὐανάγωγά ἐστι τὰ πτυόμενα. καὶ ἥπατος δὲ σκίῤῥοις ἐπιτήδειόν ἐστι. γένοιτο δὲ ἂν, καὶ ἐκ τῆς γλήχωνος κατάπλασμα ὁμοίως σκευασθείσης τῷ ὑσσώπῳ πρὸς τὰ αὐτά. ἀνυσιμώτερον δὲ τοῦτο τοῦ δι' ὑσσώπου.

De cataplasmate, ex hyssopo et pulegio. Cap. 47.

Hyssopi herba sicca contunditur et quatitur, ut tenuissima reddatur: coquiturque cum seminis lini farina: et cataplasma pectori accommodatum conficitur: valetque ad eos, qui propter lentorem sputa non facile educunt et excreant. utile quoque est ad scirrhum iecoris. Ex pulegio vero non secus fiet cataplasma: et ad eadem valebit. sed eo, quod ex hyssopo constat, hoc erit utilius.

Κ Ε Φ. μη.

Περὶ τοῦ ἐξ ὠκίμου.

Σκορπίων πληγαῖς ἀρπόττει τὸ ἐκ τῶν ὠκίμων ποιούμενον ἐπίπλασμα. συγκόπτεται δὲ, καὶ ἄλλο τούτῳ μίγνυται οὐδὲν, εἰ μή τι ὄξος ὀλίγον τις ἐθέλοι 21) ἐπιῤῥέειν αὐτῷ.

De cataplasmate ex ocimo. Cap. 48.

Cataplasma, quod ex ocimo fit, adversus ictum scorpionis valet. ipsum enim ocimum contunditur, nec aliud quicquam ei adjungitur: nisi quispiam parum aceti velit eidem affundere.

Κ Ε Φ. μθ.

Περὶ τοῦ ἐξ ἡδυόσμου.

Τὸ ἡδύοσμον, τὸ ξηρὸν, κόπτεται ὡς ὅτι λεπτότατον, καὶ συμμίγνυται, ἢ λινοσπέρμου ἀλεύρῳ, ἢ κριθῆς ἀλεύρῳ, ἢ ἄρτῳ τινὶ τοιούτων, καὶ μέλιτος βραχὺ ἐπιμίγνυται πρὸς τὸ συνδεῖσθαι ταῦτα, καὶ γίγνεται ἑλμίνθων 22) λυπούντων φάρμακον. καὶ βηξὶ δὲ ταῖς δυσαναγώγοις διὰ γλισχρότητα ἁρμόσειεν ἄν.

De cataplasmate ex menta. Cap. 49.

Menta sicca contundenda est, donec tenuissima fiat, misceturque, aut lini seminis, aut hordei farinae, aut pani alicui generis ejusdem; eique parum mellis accedit, ut haec cohaereant. fitque medicamentum adversus * helminthas molestiam afferentes. idem quoque conveniet tussibus, in quibus propter lentorem difficulter humores educantur.

---

21) Forte: ἐπιῤῥαίνειν. Et paullo ante, ὄξους Et vers. 22. τινὶ τῶν τοιούτων.

22) Ita in margine. In textu, ἐλούθων. Sic. Dioscor. 3, 41. p. 189. de eo: ἕλμινθας κτείνει στρογγύλας.

Κ Ε Φ. ν.

Περὶ τοῦ ἐκ συκῆς ἀγρίας.

Συκῆ ἀγρία, καὶ τρίφυλλον, ἢ καὶ 23) ἀσφάλτιον, καλεῖται, σκορπιοπλήκτοις ἐπιπλαττομένη, ἄκρως βοηθεῖ. καὶ τούτου πεπείραμαι καὶ αὐτός. δεῖ δὲ συγκόπτοντα αὐτὴν ἐπιπλάττειν.

De cataplasmate, quod ex ficu sylvestri fit. Cap. 50.

Ficus agrestis, quae et trifolium, et asphaltium dicitur, superdata iis, quos scorpio vulneravit, mirabiliter prodest: id quod ego quoque sum expertus. ea contundenda est atque imponenda.

Κ Ε Φ. να.

Περὶ τοῦ ἐκ κράμβης.

Συγκοπεῖσα ἡ κράμβη 24) αὔτη μίγνυται πάλῃ πυρίνῃ εἰ δὲ τις βούλοιτο, οὐκ αὐτὴν, ἀλλὰ τὸν χυλὸν αὐτῆς μιγνὺς, ποιήσει ἐπίπλασμα, ἀρωγὸν ἐρυσιπέλασι καὶ χοιράσι νεαραῖς. ἰσχναίνει γὰρ αὐτάς. καὶ μαστοῖς, σφριγώδεσιν 26) ἐκ τόκων, ὀδυνωμένοις καὶ δέος ἐπάγουσιν ἐκπτωήσεως. 27)

De cataplasmate ex brassica. Cap. 51.

Brissica contusa pollini triticeo additur. si vero quis non ipsam brassicam, sed succum pollini admisceat, is cataplasma conficiet, quod erysipelati, et strumis recentibus conueniet. eas enim graciles reddit atque extenuat. mammis quoque, ex partu succi plenis, et dolentibus, et timorem eruptionis incutientibus, utiliter admovetur.

Κ Ε Φ. νβ.

Περὶ τοῦ ἐκ μαλάχης.

Ἑφθὴ, ἢ καὶ ὠμὴ, μαλάχη, ἄρτῳ ἢ πάλῃ ἀλεύρων μίγνυται, καὶ γίνεται ἐπίπλασμα ταῖς ὀχληραῖς φλεγμοναῖς ἐπιτήδειον, καὶ ἐνίοτε μὲν εἰς πύον ῥᾳδίως μετέστησεν αὐτάς.

De cataplasmate ex malua. Cap. 52.

Malua decocta, sive cruda, pani aut pollini farinae miscetur, fitque cataplasma molestis inflammationibus aptum: easque interdum ad suppurationem perduxit.

---

23) Dioscor. 3, 123. p. 224. plura hujus nomina notat. Ràsarius videtur voluisse: συκῆ ἀγρία, ἢ καὶ — ἢ καί. Ita sane apte huc refertur, ἐπιπλαττομένη et αὐτήν. Συκῆς ἀγρίας vero Dioscor. l. l. non meminit.

24) αὔτη frustra additum. Forte: αὐτὴ, uti mox, οὐκ αὐτήν. Saltem comma ante αὔτη ponatur.

25) Codex: χυράσι. Vide Galen. in def. med. Paul. Aegin. 4, 33. 6, 35.

26) σφριγώδης, a σφριγᾶν. De eo copiose exposui ad homilias Chrysost. edit Misenensis 1792. T. II. p. 4.

27) Ἐκπτώησις nihil notat. Ἐκπτόησις huc non pertinet. Conjicio, ἐκπυήσεως ἐπιτήδειος, (ὁ χυλός.) Rasarius in mente videtur habuisse ἔκπτωσις.

28) Codex: ἐρπίσιν, καὶ λιχῆσι. De utroque superius monitum.

Κ Ε Φ. νγ.

Περὶ τοῦ ἐκ τεύτλου.

Καὶ ἑφθὸν καὶ ὠμὸν τεῦτλον ἰχῶρσί τε καὶ ἕρπησι καὶ λειχῆσι καὶ πιτύροις, 29) ἣν 30) προσαποξηρῇ τὴν κεφαλὴν, ἐπιπλαττόμενον ἁρμόζει πάνυ.

De cataplasmate ex beta. Cap. 53.

Beta, et cocta, et cruda, ad ichores et herpetes et lichenas et porrigines, si caput arefaciant, superdata, mirum in modum accommodata est.

Κ Ε Φ. νδ.

Περὶ τοῦ ἐκ ῥαφανίδων.

Ῥαφανίδες συγκοπτόμεναι μετὰ ὀλιγοστῶν ἁλῶν ποιοῦσιν ἐπιπλαττόμεναι πρὸς τὰ ἐκχυμώματα, 31) εἴτε οὖν, προσπεσόντος τινὸς ἔξωθεν, γένοιτο, εἴτε διὰ γῆρας, ἀμφὶ ταῖς κνήμαις καὶ ὠλέναις. εἰς τὸ ἀρχαῖον γὰρ ἐπανάγουσι τὴν χρόαν. καὶ εἰ χυλὸν δὲ τῆς ῥαφάνου ἄρτῳ τις ἀναμίξειεν μετ' ὀλίγων ἁλῶν, ἐπιτήδειον ποιήσει φάρμακον πρὸς τὰ ἐκχυμώματα.

De cataplasmate ex radicula. Cap. 54.

Radiculae ex modico sale contusae et admotae, ad ecchymomata, hoc est, cum sanguis in loco contuso collectus est, faciunt. si ergo ex re aliqua, extrinsecus incidente, id eveniat, sive ex senectute, in tibiis et suris oriatur, radiculae ad pristinum statum colorem redigentes, medentur. si quis vero succum radicularum pani et modico salis admisceat, is etiam ad ecchymomata medicamentum utile parabit.

Κ Ε Φ. νε.

Περὶ τοῦ ἐκ ψυλλίου.

Τοῦ ψυλλίου τὸ σπέρμα οὔτε ἀλεῖν δυνατὸν, οὔτε κόπτειν· ἀλλ' ὕδωρ ἐμβάλλειν χρὴ, καὶ ἀνακινεῖν τῇ χειρί. γένοιτο γὰρ ἂν οὕτω γλισχρόν τε καὶ 32) ἐπιπλαστῶδες. τοῦτο χρήσιμόν ἐστιν ἐρυσιπέλασι. δεῖ δὲ ὑπαλλάττειν συν-

De cataplasmate ex psyllio. Cap. 55.

Psyllii semen, neque mola frangere, neque contundere possumus: sed aqua ei affundenda est, et manibus agitandum: siquidem ita et glutinosum et emplastri instar efficietur. Facit hoc ad erysipelata: estque saepius commutan-

---

29) Inde memoratur πιτυρίασις et πιτυροειδεῖς ὑποστάσεις. Vide Paul. Aegin. 3, 3. Actuar. περὶ διαγν. παθ. 2, 5. περὶ οὔρων 1, 15. Ita dictus iste morbus, ὅτι πιτύροις ἔοικε σίτου. Occurrit etiam πιτυρώδη ἐν τῇ κεφαλῇ ἕλκη. Erotian. p. 44. et Galen. in Gloss. p. 66. Dioscor. 2, 149. p. 138. de beta ita: τὸ ἀφέψημα πιτύρων καὶ κονίδων σμηκτικόν.

30) Conjicio: προαποξυρῇς, a ξυρεῖν. Rasarius de ξηραίνειν cogitavit.

31) Codex: ἐγχυμώματα. Saepius apud Galen. et alios occurrit. Dicitur etiam ἐκχύμωσις. Galen. in Gloss. p. 72. 86. explicat χυμῶν et αἵματος ἔκχυσιν. v. Theoph. Nonnum cap. 253.

32) Carent hoc lexica. *Simile epiplasmati, idoneum ad epiplasma.*

ἐχῶς 33) αὐτῷ. ἐπαρκεῖ δὲ τοῦτο τὸ ἐπίπλασμα καὶ ταῖς χοιραδώδεσι φλεγμοναῖς. ἢ γὰρ ἀποπαύει ῥαδίως αὐτὰς, ἢ ὅτι μάλιστα.

dum. Prodeſt idem ad ſtrumarum inflammationes. nam, vel ſtatim eas ſedat, aut quam maxime levat.

ΒΙΒΛ. ι. ΚΕΦ. β.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ λουτρῶν ἐξ ἐπιτηδεύσεως. Ἐκ τοῦ α. λόγου, τοῦ περὶ βοηθημάτων.

Τῶν λουτρῶν τὰ μὲν ἐστιν ἐκ γλυκέων ὑδάτων καὶ ἀποίων· 34) τὰ δὲ 35) ποιωτικὰ καὶ δύναμίν τινα ἰσχυρὰν ἔχοντα καὶ ἐπιφανῆ. τῶν δὲ πεποιημένων, 36) τὰ μὲν ἐξ ἐπιτηδεύσεως γίνεται· τὰ δὲ αὐτοφυῆ τυγχάνει. τῶν μὲν οὖν ἐξ ἐπιτηδεύσεως γιγνομένων., τὰ μὲν, ὑπὲρ τοῦ θερμᾶναι παρασκευάζομεν· τὰ δὲ, ὑπὲρ τοῦ διαφορῆσαι· τὰ δὲ, ὑγρᾶναι· τὰ δὲ, ψύξαι ἢ στύψαι. θερμὰ μὲν οὖν, εἰς 37) τοὺς κατεψυγμένους θερμᾶναι βουλόμενοι, ἢ λῦσαι κόπον, ἢ σπασμοὺς παραμυθήσασθαι καὶ ἀλγήματα· καὶ 38) νωθρέψεως δὲ χάριν, ὅταν μὴ εὐανάλωτος ἡ τροφὴ τυγχάνῃ. παρασκευάζομεν δὲ θερμὰ τὰ ὕδατα γλήχωνος ἐνεψῶντες, ἢ ὀριγάνου, ἢ ὑσσώπου, ἢ θύ-

Ex libris Antylli, de balneis induſtria paratis. Ex primo libro de remediis.
Lib. X. Cap. 2.

Lavacra, partim ex aquis dulcibus et qualitatis expertibus, conſtant, partim vero ex iis, quae et qualitate ſunt praeditae et vim habent vehementem atque conſpicuam: eaque, in quibus ineſt qualitas, partim induſtria parata ſunt, partim per ſe ita naſcuntur. porro eorum, quae ex induſtria fiunt, alia calfaciendi, alia digerendi, alia humectandi, alia refrigerandi, alia adſtringendi cauſa, parantur. ac calidis quidem utimur, cum aut refrigeratos calfacere, aut laſſitudinem ſoluere, aut conuulſiones, aut dolores mitigare nobis propoſitum eſt. ſane his etiam utimur, refectionis cauſa: cum alimentum non

33) Immo, *αὐτό*. Mox vitioſe: *χυραδώδεσι* Codex.

34) Recte Raſarius reddidit. Aquae enim diverſas, ut notum eſt, qualitates habent. Ergo aliae *dulces*, aliae *ſalſae*, aliae aliis nominibus appellantur. Dioscor. 5, 18. p. 332. *ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ ἄριστον* (*ὕδωρ*) *ἐστι τὸ καθαρὸν καὶ γλυκὺ, ἀμέτοχον δὲ ἐπικρατηποτοῦν ποιότητος.* Hoc poſtremum hic appellatur *ἄποιον*. De aquis data opera, ut medicus, exponit Rufus Epheſius in edit. Mosquenſi 1806. 8. a pagina 179. ſeqq. Vide etiam hic inferius lib. 10. cap. 3.

35) Eſt hoc contrarium τῷ *ἄποιος*. Forte a *ποιόω*, *certam qualitatem adſerentia.* Aliud eſt *ποιώδη*, *certa aliqua qualitate praedita.* Aliud prorſus eſt, *ποιώδης* ſeu *ποώδης*, a *ποία* ſeu *πόα*, *herboſus* v. Schol. ad Theocrit. 3, 32. 5, 34. 8, 68. 25, 15. Arrian. in Indicis p. 347. 355. 359 Item apud Theophraſtum.

36) Ita in textu. In margine: *πεποιωτισμένων*. Immo vero: *πεποιωμένων*, a *ποιόομαι*. In lexicis ex uno Alex. Aphrod. notatur. Utitur eo Gregor. Naz. p. 119. 201.

37) Immo, *ἤ*, loco *εἰς*.

38) Hoc nihil notat. Forte, *καὶ μὴν θρέψεως*. Niſi ſcripſerit, *νωθροθρέψεως*, ab *νωθρός* Id tamen nullibi legi. Neque tamen analogiae repugnat. Sic *νωθροκάρδιος*. Niſi malis, *νωθρᾶς θρέψεως*.

μου, ἢ θύμβρας, 39) ἢ δάφνης φύλλα, καὶ χαμαιπίτυος κλῶνας, 40) καὶ πάνακος καὶ πυρέθρου ῥίζας, κάχρυ 41) τε καὶ παραπλήσια τούτοις. ἐμβάλλομεν δὲ καὶ ἔλαιον τῷ ὕδατι. διαφορητικὰ ποιήσομεν λουτρὰ, ἰσχνᾶναι πᾶν τὸ σῶμα προαιρούμενοι, 42) καταπίμελον ὂν, καὶ ᾠδηκὸς καταστεῖλαι, ἢ τὸ ὅλον, ἢ μέρος τοῦ σώματος, εἴτε διὰ φλεγμονὴν, ἢ δι' ἄλλην τινὰ διάθεσιν ῥευματιθέντα. 43) γίνεται δὲ διαφορητικὰ, ἢ ἅλας ἡμῶν ἐμβαλλόντων, ἢ αὐτῇ θαλάσσῃ χρωμένων, ἢ νίτρων μιγνύντων. καὶ μέλι δὲ μιγνύμενον διαφορητικὸν ποιεῖ τὸ ὕδωρ, καὶ σταφὶς ἀγρία ἐναφηψημένη, κλημάτων τέφρα, θεῖον ἄπυρον, ἢ ἀρκευθίδων ἀφέψημα, ἢ λινοζώστιδος. μαλάξεως δὲ χάριν λουτροῖς, ἐπί τε τῶν φλεγμαινόντων καὶ τῶν ἐσκιῤῥωμένων σωμάτων χρώμεθα. δεῖ δὲ ἐπὶ μὲν τῶν φλεγμαινόντων προσηνῆ καὶ ἁπαλὰ τυγχάνειν· ἐπὶ δὲ τῶν ἐσκιῤῥωμένων, χωρὶς φλεγμονῆς, ἐνεργά· ὥστε ἐπὶ μὲν τῶν φλεγμαινόντων μαλάχης ἀφέψημα μίξομεν, καὶ λινοσπέρμου, καὶ τήλεως· ἐπὶ δὲ τῶν ῥευματικῶν φλεγμονῶν, ἀρνόγλωσσον, ἢ πολύγονον ἐγκαθεψῶμεν τῷ ὕδατι, ἢ σίδια, ἢ ῥόδα, ἢ βάτου ἄκρα· ἐπὶ 44) δὲ τῶν σπασμῶν καταγγε-

facile distribuitur. Calidas autem aquas reddimus, cum pulegium, aut origanum, aut hyssopum, aut thymum, aut satuream, aut lauri folia, et chamaepityos ramulos, et panacis ac pyrethri radices, et cachri, et alia generis ejusdem incoquimus. oleum quoque in aquam conicimus. Lavacra autem digerentia faciemus, cum totum corpus, quod praepingue fit, volumus extenuare, aut tumefactum totum corpus, vel membrum aliquod contrahere, idque, sive propter inflammationem, sive ob aliam affectionem fluxione laboret. Fiunt autem digerentia, cum vel salem iniicimus, vel ipsa marina aqua utimur, aut nitrum admiscemus. Iam mel quoque admixtum digerendi vim aquae indit: itemque vua taminia incocta, et cinis sarmentorum, et sulfur ignem non expertum, aut baccarum iuniperi, aut mercurialis decoctum. Molliendi vero causa balneis utimur in corporibus, quae vel inflammatione laborant, vel indurata sunt. atque ad inflammationes blanda esse debent et mollia: at in iis, quae obduruerunt, si inflammationis sint expertia, potentia et efficacia. quocirca in iis, qui inflammatione laborant, maluae et lini seminis et foeni Graeci decoctum miscemus. in fluxione vexatis inflammationibus, plantaginem, aut herbam sanguinalem,

39) Codex: θρύμβας. θύμβρας legendum. Vide Galen. in Glossis p. 76. in voce θυμβρίαν. Geopon. p. 1059. ubi consulatur Niclas, Vir Eruditissimus. Ibid p. 1082.

40) Codex: κλόνας. Heliodor. p. 61. δάφνης ὀπαλοῖ κλῶνες. Sophocl. p. 288. κλῶνας ἐλαίας.

41) Dicitur ἡ κάχρυς et κάγχρυς. Item, τὸ κάχρυ et κάγχρυ.

42) Recte Rasarius: *praepingue*. Etenim κατὰ in hujusmodi compositis, copiam, multitudinem et abundantiam in bonam et malam partem notat. Poterat hic etiam esse, παραπίμελος. Contrarium, ἀπίμελος.

43) Forte, ῥευματιθὲν, nimirum, σῶμα.

44) Fortasse: ἐπί τε τῶν σπασμοὺς καταγγελλόντων χρώμεθα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄνευ.

λουσῶν χρώμεθα, καὶ ἐπὶ τούτων τοῖς ἄνευ ῥευματισμοῦ φλεγμονῶν. μάλιστα δὲ ὑδρέλαιον ὀνίνησιν, ἔχον μαλάχην ἢ τῆλιν καθηψημένην. 45) ἐπὶ δὲ σκληρίας, χωρὶς φλεγμονῆς, τοῖς αὐτοῖς χρηστέον κατὰ ποιότητα, οἷς καὶ ἐπὶ τοῖς διαφορήσεως δεομένοις. στύφει δὲ καὶ ψύχει λουτρὰ, τοῖς ὁμοίως ἐσκευασμένα ταῖς στυφούσαις τὲ καὶ ψυχούσαις ἐμβροχαῖς. ἔξεστιν οὖν μεταφέρειν τὴν ὕλην ἐνταῦθα.

ΚΕΦ. γ.

Περὶ τῶν αὐτοφυῶν λουτρῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῶν δὲ αὐτοφυῶν λουτρῶν πολὺ δύναμίς ἐστιν, ἰσχυροτέρα καὶ δραστικωτέρα τῶν ἐξ ἐπιτεχνήσεως. εἰσὶ δὲ διαφοραὶ πλείους παρὰ τὴν τῆς γῆς ποιότητα, δι᾽ ἧς φέρεται. τὰ μὲν γάρ ἐστι νιτρώδη, τὰ δὲ ἁλμυρὰ, τὰ δὲ στυπτηριώδη, τὰ δὲ θειώδη, τὰ δὲ ἀσφαλτώδη, τὰ δὲ χαλκανθώδη, τὰ δὲ σιδηρίζοντα, τὰ δὲ σύνθετα, ἐκ τοῦ 46) τῶν πλειόνων ποιοτήτων ὁμοῦ συμμιγνυμένων. πάντων μὲν οὖν τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων ἡ δύναμίς ἐστι ξηραντικὴ καὶ θερμαντικὴ, τὸ ἐπίπαν σφόδρα εὐτόνων τυγχανόντων. διὸ δὴ καὶ τοῖς ὀξέσι νοσήμασιν οὐχ ἁρμόζει, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς χρονίοις· καὶ τούτων μάλιστα, τοῖς καθύγροις καὶ ψυχροῖς. ἤδη 47) δὲ, τὰ μὲν νιτρώδη καὶ ἅλας ἔχοντα, κεφαλῇ κατάλληλα, καὶ θώρακι ῥευματιζομένῳ, καὶ στομά-

aut malicorium, aut rosas, aut rubi cimas incoquimus. In iis vero, quae conuulsionem minantur, iisdem utimur, quae adhibemus etiam iis, quae sunt fluxionis expertes. praeter caetera vero hydrelaeum, in quo malua, aut foenum Graecum incoctum sit, juvat. In duritia autem, citra inflammationem, balneis ejusdem qualitatis utendum est, quibus ad eos, qui digestionis indigebant, utebamur. Caeterum refrigerant et adstringunt balnea, quae simili modo parata sunt, quo adstringentes, refrigerantesque madefactiones. quarum sylua potest in hunc transferri locum.

De balneis sponte nascentibus. Ex eodem libro. Cap. 3.

Balneorum sponte nascentium multo maior et efficacior vis est, quam eorum, quae arte parantur. multae autem eorum differentiae sunt, propter terrae, per quam feruntur, qualitatem. alia enim nitri, alia salis, alia aluminis, alia sulfuris, alia bituminis, alia aeris, alia ferri vim obtinent, alia composita sunt ex multis harum qualitatum simul conjunctarum. Vis autem omnium aquarum, sponte nascentium, est exsiccans et et calfaciens prorsus, cum valde intensae sint. quocirca acutis morbis minime conveniunt, sed potius diuturnis, et praecipue humidis et frigidis. Quae autem nitri aut salis facultate praeditae sunt, accommodatae sunt capiti et thoraci, fluxione male habito, et ventri-

45) Forte, ἐγκαθηψημένην.

46) ἐκ τοῦ τῶν poterant abesse.

47) Forte δὴ, loco δέ.

χῳ καθύγρῳ καὶ ὑδρωπικοῖς 48) βήμασι, 49) τοῖς ἐκ νόσων καὶ συγκρίσει φλέγματος γεννητική. τὰ δὲ στυπτηριώδη, αἱματός τε ἀναγωγαῖς, καὶ ἐμετικῷ στομάχῳ, καὶ τοῖς ἀμέτρως ὑπὸ αἱμοῤῥοΐδων ἐνοχλουμένοις, καὶ γυναιξὶν ἀτάκτως καθαιρομέναις καὶ συνεχῶς ἐκτιτρωσκούσαις. τὰ θειώδη δὲ, νεύρων μαλακτικὰ, καὶ συγκρίσεως θερμαντικὰ, καὶ πόνων παρηγορικά· στόμαχον δὲ 50) θηλύνει καὶ ἀνατρέπει. τὰ δὲ ἀσφαλτώδη, κεφαλήν τε συμπληροῖ, καὶ τὰ αἰσθητήρια κακοῖ· θερμαίνει τε ἐμμόνως καὶ μαλάσσει σὺν χρόνῳ, μάλιστα περὶ ὑστέραν, καὶ κύστιν, καὶ κῶλον. τὰ δὲ χαλκίζοντα, στόματι καὶ παρισθμίοις, καὶ σταφυλῇ, 51) καὶ ὄμμασι διαφερόντως ἐπιτήδεια· τὰ δὲ σιδήρου ποιότητος μετέχοντα, στομάχῳ καὶ σπληνὶ πεπονθόσι δύναται χρησιμεύειν· τὰ δὲ μικτῆς ὄντα ποιότητος, κατὰ τὴν ἐπικράτειαν τῶν μεμιγμένων ἐνεργεῖ. δεῖ δὲ καθεστῶσι τοῖς αὐτοφυέσιν ὕδασι καὶ ἀτρεμοῦσι χρῆσθαι. ὁ γὰρ ἀτμὸς ἀνιστάμενος ἀπ᾽ αὐτῶν, ἐπειδὰν κινεῖται, βαρὺς ὢν καὶ πληκτικὸς, τὴν κεφαλὴν ἐνοχλεῖ. διὰ τοῦτο καὶ τὰς ἐμβάσεις, τὰς εἰς τὸ ὕδωρ, χρὴ ποιεῖσθαι, κατιόντας ἀθορύβως, ὅπως ἡ δύναμις, ἀνειμένῳ τῷ σώματι προσιοῦσα, ἐγκα-

culo perhumido, et iis, qui aqua inter cutem laborant, et oedomatis, quae ex morbis, vel ex pituitae concretione oriuntur. quae alumen referunt, ad fluxum sanguinis, ad vomitus proclivitatem, ad immoderatas haemorrhoidum perturbationes, ad inordinatas mulierum purgationes et continuos abortus adhibentur. In quibus vero vis ineſt ſulfuris, neruos molliunt, concretiones calfaciunt, dolores leniunt, ſtomachum imbecillum reddunt, atque ſubvertunt. Quae bitumen ſapiunt, caput replent, ac ſenſuum inſtrumenta vitiant, et enixe calefaciunt, et temporis progreſſu molliunt: quod facere praeſertim in vulva, veſica, et colo inteſtino conſueverunt. Quae vero aeris naturam referunt, ori, tonſillis, vuae, et oculis mirum in modum apta ſunt. In quibus ferri qualitas reperitur, ſtomacho et lieni, male affectis, poſſunt ſubvenire. quae vero ex mixtis qualitatibus conſtant, eae faciunt pro ratione ejus qualitatis, quae in eis excellit. His autem aquis, ſponte naſcentibus, uti debemus, firmis et quietis. vapor enim ab ipſis commotis emergens, cum gravis ſit et feriens, capiti moleſtus eſt. quam ob rem in aquam ingrediendum eſt ſenſim, ut vis corpori laxato acce-

48) Semel hic monitum sit, modo ſcribi ὑδροπικός, modo ὑδρωπικός.

49) Sic intextu: in marg. οἰδήμασί τε. Mox alienum eſt γεννητική. Forte, γεννητοῖς.

50) Haec metaphora mihi quidem videtur mira, adeo, ut de hoc vocabulo ſubdubitem. In mentem veniebat, θλίβει. Vide tamen p. 123. Mox malim, μάλιστα τὰ περὶ.

51) Vide Erotian. p. 21. ἡ σταφυλὴ καὶ ἡ κιονὶς καὶ ἡ ἱμὰς, πάθη εἰσὶ τοῦ γαργαρεῶνος. Aët. 8 43. Paul. Aegin. 6, 31. Galen. de tum. praet. nat. cap. 17.

52) Acuta haec eſt animadverſio diligentiſſimi medici, uti cetera etiam.

ταλύσοιτο· τῶν δὲ ἐσοβημένως 53) καὶ ταραχωδῶς ἐμβληθέντων εἰς αὐτά, πυκνούμενον τὸ σῶμα, οὐκ εἰσδέχεται τὴν παρὰ τοῦ ὕδατος ποιότητα. ὥςε καὶ 54) κόλυμβος, ὁ ἐν τοῖς τοιούτοις, καὶ βαπτισμὸς, ἀνεπιτήδεια. ὑπέχειν 55) δὲ κρουνοῖς αὐτοφυῶν ὑδάτων, ἐκείνοις χρὴ μόνοις, ὅσοις 56) ποιότητές εἰσιν ἁρμόδιοι τῇ κεφαλῇ. 57) ὡς ὅσοι τοῖς ἀπὸ ἀσφάλτου ἢ θείου ῥέουσι κρουνοῖς παρέχοντες ἑαυτοῖς εὐκόλως κακούντων.

dens imprimatur. eorum vero, qui cum tumultu et impetu fese in aquas iniiciunt, corpus denfatum, qualitatem aquae non recipit. ita fit, ut in hujusmodi, neque natare, neque immergi, commodum fit. Uti autem ductibus aquarum fponte fcaturientium eos folos oportet, quibus qualitates illarum capiti funt congruae: fiquidem, qui fe exhibent aquis, quae a ductibus bituminofis et fulfueris fluunt, quam facillime laeduntur.

ΚΕΦ. δ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου, περὶ λουτροῦ. Ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων.

Ἐι θερμοτέρου τοῦ ἐντὸς ἀέρος δεόμεθα, ἐλθετέον ἐπὶ τοιούτων 58) τρόπον βοηθείας. ςαμιυ 59) ὕδατος ψυχροῦ προσραντέον τοῖς διαπύροις . . . . ἐξ αὐτῶν θερμασία οὐκ ἐπὶ πολὺν χρόνον μένουσα, ταχὺ δὲ σβεννυμένη. διὸ καὶ ἐγχειρητέον τοῦτο πρὸ βραχέος τῆς εἰσόδου.

Herodoti, de lavacro. Ex libro de praefidiis extrinfecus occurrentibus. Cap. 4.

Si calidiore interno aëre indigemus, ad hoc auxilii genus accedendum eft. Urna aquae frigidae inftillanda ignitae materiae eft. calor enim, qui inde emanat, non multo tempore perdurat: fed cito reftinguitur. quocirca id paulo ante introitum aggrediendum eft.

53) Ita inepte fcriptum in Codice. Corrigendum, σεσοβημένως, a σοβεῖν. Probum eft vocabulum, tametsi in nullo lexico, ut credo, reperiatur. Ita e. c. dicitur, σοβεῖν διὰ τῆς ἀγορᾶς, *magnis gradibus, cum faftu et ftrepitu, fe proripere per forum.* Nisi quis malit, ἐσσυμένως.

54) κόλυμβος eft *natatio:* βαπτισμὸς eft, ut ita dicam, *merfio* temporaria.

55) ὑπέχειν h. l. eft *fubmittere*, *demittere*, nimirum, corpus, ut ita aquae ambiant.

56) Forte αἱ addendum. αἱ ποιότητες, nimirum, τῶν ὑδάτων ἐκείνων.

57) Haec nullo modo fana funt, adeoque nec Graeca. Quid enim fit, παρέχοντες ἑαυτοῖς, κακοῦν εὐκόλως, Conjicio ergo interim, dum aliquid probabilius excogitetur: ὡς ὅσοι — ὑπέχοντες ἑαυτοὺς εὐκόλως, κακοῦνται. Εὐκόλως, per levitatem animi atque improviso.

58) In Codice eft vel fic, ut edidi, vel certe, τοιοῦτόν. Totus hic locus fine ulla fpe emendationis vitiosus eft. Forte, ἐπὶ τοιοῦτον.

59) Sic, fine accentu. Litterae ν. inscriptum ο. Rasarius conjecit ςάμνος. Littera ο notare fane poteft ος. Quid autem fiet litterae ν; Mox idem conjicit, ἡ μὲν γὰρ ἐξ. Sed in Codice plus eft fpatii vacui. Mox deberet faltem esse, ἐγχειρητέον τούτῳ.

ΚΕΦ. ε.

Περὶ αὐτοφυῶν ὑδάτων. Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῶν ἐπὶ μέρους 60) τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων, τῆς δυνάμεως πολλὴν ἐχόντων διαφορὰν, ἀναλειπτέον 61) τοῖς ἐν τῇ πείρᾳ γενομένοις. ἀκριβῆ γὰρ περὶ τῶν κατ᾽ εἶδος ποιήσασθαι παράδοσιν ἀδύνατον, διὰ τὸ μήτε πᾶσιν ἡμᾶς κεχρῆσθαι, μήτε ἐπὶ πάντων ἀναλογεῖν τὴν περὶ τούτων γνῶσιν ταῖς τῶν φαρμάκων ἐπαγγελίαις. τὰ δὲ ψυχρὰ τῶν αὐτοφυῶν, ῥεύμασι πᾶσιν ἐπιτήδεια, καὶ τοῖς περὶ κύστιν πάθεσι, καὶ κεφαλαλγικοῖς, καὶ ἕλκεσι κακοήθεσι. τὰ δὲ πινόμενα τῶν ὑδάτων, εἴτε θερμὰ, εἴτε ψυχρὰ τυγχάνοιεν ὄντα, καθολικὴν οὐκ ἐπιδεχόμενα διάταξιν, ἐν τοῖς κατὰ μέρος ῥηθήσεται. ἐπὶ πάντων δὲ ἔστω τὶς χρόνου συμμέτρησις. εἰ γὰρ μέλλοι τὶς ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας χρῆσθαι τοῖς ὕδασιν, ἀρχέσθω μὲν ἀπὸ ἡμιωρίου, καὶ προστιθέτω κατ᾽ ὀλίγον, ὡς περὶ τὴν ἑβδόμην ἀπαρτίζειν ὥρας δύο. τούτῳ δὲ τῷ διαστήματι μέχρι τῆς δευτέρας ἑβδομάδος ἐπιμείνας, ἀπὸ ταύτης ὑφαιρείται πάλιν τὸ ἀνάλογον, καὶ εἰς τὸ κατάρξαν μέτρον καταληγέτω, ὑφαιρῶν ἀντιστρόφως. οὔτε γὰρ ὠφέλιμον, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγχρονίζειν τοῖς ὕδασιν, οὔτε λυσιτελὲς μέχρι τέλους ἐπιμένειν τῇ αὐτῇ ποσότητι τοῦ χρόνου, διὰ τὸ συμφέρειν, καὶ ἄρχεσθαι καὶ ἀφίστασθαι, πρὸς λόγον τοῦ βοηθήματος, ὃν τρόπον καὶ τὰ γυμνάσια προβι-

Herodoti, de aquis sponte nascentibus. Ex eodem libro. Cap 5.

Facultas singularum aquarum sponte nascentium, quae magnam habent differentiam, assumenda est ex iis, quae experientia comprobantur. exquisitam enim omnium singillatim notitiam tradere non possumus, tum, quia nos omnibus usi non sumus, tum vero, quia ne in omnibus quidem est cognitio, quae facultatibus medicamentorum proportione respondeat. nam frigidae aquae, quae sponte nascuntur, accommodatae sunt omnibus fluxionibus, vesicae affectionibus, capitis doloribus, et ulceribus malignis. De iis vero, quae potantur, sive calidae, sive frigidae sint, cum universalem quandam constitutionem non recipiant, in particularibus dicetur. In omnibus autem sit quaedam temporis apta mensura. nam, si usurus sit quispiam his aquis per tres hebdomadas, ita exordietur, ut incipiat a dimidia hora, deinde paulatim progrediatur, ut per hebdomada spatium duarum horarum perficiatur. hoc interuallo ad secundam usque hebdomadem perseverando, ab ea tantundem auferendum, et in prima mensura desinendum, et ita vicissim subtrahendum. In aquis enim statim a principio diu immorari, non est utile, neque etiam est

(o) τῶν videtur redundare.

61) Sic in textu: in margine, ἀπολειπτέον. Neutrum sensum commodum habet, utrumque etiam substantivum videtur requirere. Mihi interim in mentem veniebat, ἀποπειρατέον, nimirum, τῆς δυνάμεως, aut, ἀναληπτέον.

βάζομέν τε καὶ ἀποκαθίσαμεν. εἰ δὲ τὸ ϛοχασθὲν μέτρον τῆς ὠφελείας 62) μὴ φέροιεν, ἐκ διαλειμμάτων τοῖς ὕδασι χρήσθωσαν· ἐν δὲ τοῖς παροξυσμοῖς ἀπεριέργως ἡ πᾶσα γινέσθω παρασκευή. προσαχθέντες γὰρ, οἱ μὲν τὰ πλεῖστα μέρη περιοδυνεῖς, ἐν ὅλοις ἐμβαινέτωσαν· εἰ δέ τινα τὰ πονοῦντα, ἐμβρεχέτωσαν· παρηγορηθέντας δὲ αὐτοὺς προάξομεν· εἶτα πάλιν παροξυνθέντας ἐμβιβάσομεν, χρόνοι 63) τοῖς ὕδασιν ἐμφερῶς ταῖς ἔξωθεν προσαγομέναις πυρίαις 64) καταπλάσμασιν· ὅθεν καὶ τὸ τῆς χρήσεως πλῆθος 65) ἐκ τούτων ἐκ τῆς ἐπίξεως ληπτέον. ἔγνων γοῦν τινὰς καὶ δι᾽ ὅλης ἡμέρας τῷ τοιούτῳ τῆς θεραπείας χρησαμένους τρόπῳ, καὶ σφόδρα εὐαρεστήσαντας. ἐπαύσαντό γε τῶν τοιούτων παροξυσμῶν ταχέως, πρότερον 66) αὐτοὺς μακρῶν καὶ δυσλύτων γενομένων, ὠφεληθέντες καὶ πρὸς τὴν διάθεσιν. εἰ δὲ τὰ πεπονθότα 67) ἠδύνατο, ἐσκεπασμένων τῶν λοιπῶν, ἀποβρέχεσθαι, οὐ 68) χεῖρον, ἐπὶ πλείονα χρόνον, καὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας, τοῖς ὕδασι χρῆσθαι. τοῦτο μέντοι ποιείτωσαν πρὸ τροφῆς. ἀσύμφορον γὰρ, πεπληρωμένους ὕλης νεαρᾶς, τὰ ἐπὶ τοσοῦτον 69) συναιμεῖν δυνάμενα παραλαμβάνειν. εἰ δὲ ταῖς δυνάμεσιν ἀπολέγοι-

frugiferum, ad finem usque permanere eodem temporis spatio, propterea, quod confert, et incipere, et desinere ab hoc praesidio convenienter rationi: quo etiam modo exercitationibus utimur et abstinemus. si vero mensura, quam prius fueramus coniectati, utilitatem non afferat, aquis per interualla erit utendum. In exacerbationibus autem, accurate omnis haec facienda est praeparatio. nam, qui plurimas partes dolent, hi accedentes toti introëant: si vero aliquas laborantes habeant, madefiant. labore sedato, eos deducemus. deinde, cum rursus accessio redierit, ut in aquam descedant, imperabimus, aquis utentes non secus, quam fomentis et cataplasmatis, extrisecus adhibitis. quocirca, quantum his aquis uti debeamus, ipsa necessitas commonebit. Novi ego quosdam, cum per totum diem hoc genere curationis uterentur, mirum in modum adiutos fuisse. nam exacerbatio, quae prius longa, et ad soluendum difficilis erat facta, cessavit: qua ex re affectioni quoque commodum accessit. si vero affectae partes possint, caeteris tectis, madefieri, non erit incommodum diuti-

62) Rasarius videtur voluisse, τὴν ὠφέλειαν μὴ φέροι. Mox forte εἰ μὲν — περιώδυνα. Ac deinde, ἐμβρεχέσθωσαν.

63) χρόνοι sensum non habet. Ergo Rasarius omisit, de suo autem adiecit, *imperabimus*, *ut*. Ego conicio, χρώμενοι τοῖς ὕδασιν.

64) καὶ interponendum videtur.

65) Forte, ἐν τούτοις. Scriba ἐκ praeripuit ex proximo ἐκ. Ἐπίξις nihili est. Ergo ἔπειξις, ab ἐπείγω. Ἔπειξις est apud Herodian. p. 352. Zosim. p. 186. Ἐπείγειν est, *aliquem urgere*, *ut festinet*, *impellere*. Non inepte ergo reddidit Rasar. Nisi malis ἐπίπηξις. v. indicem.

66) Forte, αὐτῶν.

67) Hic in margine additur, μέρη. Mox fortasse, ἐπιβρέχεσθαι, aut, ἐμβρέχεσθαι.

68) Saepe ita apud medicos occurrit comparativus, loco οὐ κακὸν, seu, ὠφέλιμον.

69) Ex Rasarii *commovere* conjicere possis, eum fortasse cogitasse de συγκινεῖν. Mihi tamen aliud exquisitius et rarius vocabulum hic latere videtur. Ἀνιμᾶν ergo satis notum est, notatque, *sursum tollere*. Simplex est ἱμᾶν. Laudatur etiam ἱμεῖν. Forte ergo, συνιμεῖν.

εν, 70) ὀλίγον τι σιτίον προσφερέτωσαν. τῶν δὲ πλείστων ὑδάτων ἐν τόποις ἑλώδεσι καὶ περικαέσιν ὄντων, καὶ διὰ τοῦτο ἐπινόσων, 71) καιρὸς ἐπιτήδειος ὁ περὶ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, καθ' ἃ τῷ χειμῶνι 72) πρὸς πυροῖ χαίτοι τὴν ἐνέργειαν τῶν ὑδάτων. καὶ εἰ ἐν ὑγιεινοῖς τόποις εἴη τὰ ὕδατα, θέρους παραληπτέα, εἰ ψυχρὰ εἴη. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν οἴονται, τὰ θερμὰ τῶν ὑδάτων συμβάλλεσθαι πρὸς συντήρησιν ὑγείας, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῖς ἀναιδῶς καὶ ἀνεπιστάτως 73) χρῶνται, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ βλάβῃ, ἄξιον, τῆς ψευδοῦς δόξης αὐτοὺς ἀποστῆσαι. 74 χρήσθωσαν δὲ, εἰ πάρεῖεν, τοῖς ὕδασι, ἀντὶ βαλανείων κοινῶν.

us, et saepe per diem aquis uti. quod tamen ante cibum faciendum est. inutile enim est, materia nova plenos, aquas etiam sumere, quae tantopere commovere queant. si vires eos deficiant, parum cibi eis offeratur. Cum vero plurimae ex iis aquis in locis palustribus et aestuosis oriantur, et propterea morbosae sint, eis opportune uteris vere et autumno: quatenus hyeme * adurunt. atque illud quidem tempus aquarum vires firmat. si vero in salubribus locis sint, erunt etiam aestate assumendae, si frigidae fuerint. Quoniam autem nonnulli ignari putant calidas aquas conducere ad tuendam sanitatem, et ob eam causam eis impudenter, et nulla habita ratione constitutionis temporis, utuntur, idque cum damno, ut est etiam verisimile: aequum esset, eos ex hac falsa opinione decedere. his autem aquis, si adessent, uterentur etiam communium balneorum loco.

Κ Ε Φ. ζ.

Ἐκ τοῦ 75) Ἀγαθίνου. Περὶ θερμολουσίας καὶ ψυχρολουσίας.

Περὶ θερμολουσίας καὶ ψυχρολουσίας, ἣν ἔχει φύσιν ἑκάτερον, σκεψώμεθα. κράτιστον δὴ

Ex Agathino, de calida et frigida lavatione. Cap. 7.

Quam naturam habeat, tum calida, tum frigida lavatio, considerandum est

70) Forte: ἀπολείποιεν, aut, ἐπιλείποιεν. Defendi tamen potest. Mox malim, προσφερέσθωσαν. Istud tamen de medicis accipi possit.

71) Ita correxi, ab ἐπίνοσος. Codex: ἐπὶ νόσων.

72) πρὸς πυροῖ sensu caret. Credo, ex uno vocabulo duo facta esse. Forte, προσπελάζ κατὰ τήν. Dicitur enim πελᾶν et πελάζειν. Rasarii interpretatio in his et vicinis prorsus est arbitraria. Hariolandum enim erat.

73) *Sine animadversione, sine attentione mentis, sine deliberatione.* Saepe hoc habet Polybius. Ἰδιῶται h. l. sunt, *artis medicae ignari.*

74) ἀποστῆσαι non est, *decedere*, sed ἀπαγαγεῖν, *abducere, prohibere* ab ista falsa opinione.

75) A principio Codicis, in indicibus capitum, legitur: ἐκ τῶν (recte!) ἀγαθηνοῦ. Supra lib. VIII. cap. 2 appellatur Ἀγαθῖνος, ubi ejus cum laude meminit Archigenes, qui ejus auditor fuit. v. Fabric. bibl. Graec. Vol. XIII. pag. 41.

76) ἐμοίγε εἶναι δοκεῖ, μηδὲ τῶν θερμῶν παντάπασιν ἀποξειοῦσθαι 77) λουτρῶν· δεῖ οὖν αὐτοῖς, ὡς ἔχουσί τι καίριον, ἐςιν ὅπου. 78) καὶ γὰρ κόπους παύει, 79) καὶ τὰς ἐκ μεγάλης ἀπεψίας νωθρότητας 80) παραιτεῖται, μάλιςα, εἰ καὶ πιών τις ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ θερμὸν ὕδωρ 81) οὖν, ἀπεμέσειεν τοὺς ἐκ τῆς διεφθορυίας τροφῆς ἠθροισμένους χυμούς· μαλάσσει δὲ θερμὸν λουτρὸν, καὶ ἀλόγως ποτὲ συνδεδεμένον καὶ ἐσφιγμένον τὸ σωμάτιον. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς 82) δυσεντερικοῖς, δυσγενῶς μὲν ἐςιν ὅτε πρὸς ψυχρολουσίαν, ἀπροθύμως δὲ ἔχουσι πρὸς ἄλειμμα. τρόπος γὰρ τῆς ἀπὸ θεραπείας 83) ἐςὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ βαλανεῖον ἀναρμόςως μὲν ἐν συνεχεισμῷ. 84) τῆς δὲ κατὰ τοὺς τοιούτους καιρούς. ἐπιτήδευσιν οὐκ ἄτοπον ἔχων. κατὰ τὸ πλεῖςον δὲ τοῖς βραχὺ γοῦν τουβην 85) ὑγιαίνειν ποιουμένοις λόγον ψυχρολουτητέον. δυσαντίβλεπτον 86) γάρ ἐςι τὸ μέγεθος

nobis. optimum autem mihi videtur, lavacra calida non effe prorfus reiicienda: rarius tamen adhibenda. iis igitur, tanquam opportunum quid habentibus, utendum quandoque eft. nam et laffitudines fedant: et fecordiam, quam cruditates afferunt, ipfa eximunt, ac praefertim, si quis in balneo aquam calidam potaverit, fuccofque ex alimento corrupto aceruatus evomuerit. calidum quoque lavacrum mollit corpus, quod praeter rationem quandoque colligatum, conftrictumque fit. Conuenit etiam iis, qui non ita praefenti animo ad frigidam lavationem funt affecti, et ad unctionem prompti non funt. Modus * apotherapiae eft alimentum et balneum: quod incommodum eft, si affidue: non incommodum vero, si tempeftive adminiftretur. * Qui autem hunc brevem vitae curfum fani cupiunt tranfi-

76) Rasarius δὲ legit. Ego credo, δή. Nam ε. et η. in hoc Codice interdum difficulter dignoscitur.

77) Proprie eft, *in peregrina regione, relicta patria, peregrinari*. Hoc loco, ut arbitror, translate atque eleganter dicitur loco, *fe abftinere*. Huic accommodatissimum eft proximum προσιέναι. Σπανίως enim προσιέναι dicitur is, qui rarius locum aliquem accedit.

78) Addo, χρῆσθαι. Id si omittatur, δεῖ requirit αὐτῶν et ἐχόντων. Nec tamen credibile, utrumque permutatum esse.

79) Ita in marg. In textu: ποιεῖ. Verfu 2. loco οὖν, coniicio ἀρκοῦν.

80) Hoc per fe probum eft. Nihilo minus tamen conjicio, παραιρεῖται, aut, παραλύεται. Pag. 282. eft ὑφαιρεῖν.

81) οὖν expellendum. Interpositum eft, quod poft βαλανείῳ punctum fcriptum eft.

82) δυσεντερικοῖς in textu deletum eft transversa linea. De δυσγενῶς dubito. De iis enim, quae a natura, adeoque perpetua funt, ἐςιν ὅτε dici nequit. Conjicio δυσμενῶς. Junguntur: δυσμενῶς et ἀπροθύμως ἔχουσι. Ἀπροθύμως, quod et apud Stephanum auctoritate caret, habet Xenoph. p. 443. Quae mox leguntur, ea, ut corrupta, ftellula notavit Rasarius.

83) Rasarius maluit ἀποθεραπείας, quod et mihi probatur, ac faepius apud medicos occurrit. Verum fingulorum vocabulorum emendationes in hujusmodi locis nihil prosunt.

84) συνεχεισμὸς, forte loco, συνέχεια, non memini legere.

85) Sic, fine accentu. Rafarius videtur voluisse, τοῦ ζῆν.

86) Ἀντιβλέπειν fatis notum. Inde, δυσαντίβλεπτος, quo utitur Cinnamus p. 264. Occurrit etiam in Opuscc. Myth. Galei. p. 185. Forte tamen, δυσαπόβλεπτον, δυσπερίβλεπτον.

τῆς ἐκτὸς ψυχρολουτεῖν ὠφελείας. διὰ τοῦτο εὕροις ἂν τοὺς μὲν ψυχρολουτοῦντας, καὶ εἰ γηραιοὶ παντάπασιν ὦσι, συνεστῶτάς τε καὶ πεπηγότας τοῖς σώμασι, καὶ τὴν χρόαν, εὐανθεῖς, καὶ καθόλου πολὺ τὸ ἀνδρῶδες καὶ τετονωμένον ἐμφαίνοντας. ἔῤῥωται δὲ αὐτοῖς ἡ τὰ τῶν ὀρέξεων 87) καὶ πέψεων, καὶ τὰς αἰσθήσεις ὡς ἐπίπαν διηκριβωμένας ἔχουσι, καὶ πᾶν ἁπαξαπλῶς φυσικὸν ἐνέργημα. τοῖς δὲ θερμολούταις 88) πλαδαρά τε ἔχειν συμβέβηκε ἢ διεῤῥυηκότα τὰ σαρκίδια, καὶ τὴν χρόαν ἀνάτροπον, 89) καὶ τοῖς τόνοις, οἷον νευροτομεῖσθαι, 90) καὶ κακοσίτοις εἶναι, καὶ πάντα χείρω τῶν ἑτέρων ἔχειν. τί γὰρ ἂν ὡς ἀληθῶς ἐργάσαιτο 91) μετρίου τοσαύτη διηνεκῶς 92) καθέψησις ἐν ἀέρι διαπύρῳ τε καὶ καθύγρῳ. τὰ γοῦν νήπια τοῖς μὲν βαρβάροις ἔθος ἐστὶ, ὡς πυνθάνομαι, καὶ καθιέναι συνεχῶς εἰς τὸ 93) ψυχρόν· ἡμεῖς δέ γε καθεψῶμεν ταῖς συνεχέσι θερμολουσίαις, πειθόμενοι ταῖς τιτθαῖς, αἵτινες ἀσμενίζουσαι 94) τοῦ μετὰ τὴν ἐν τοῖς λουτροῖς ἀπαύδησιν τῷ κάρῳ τῶν παιδίων, ἀποχρόντως τὲ ἔχειν νομίζουσιν 95) ἑαυταῖς, εἰ

gere, frigida lavari saepe debent. vix enim verbis exequi possum, quantum utilitatis ex frigida lavatione percipiatur. quod in causa est, ut, qui frigida lavantur, etiamsi senio propemodum confecti sint, corpore tamen constanti et compacto, et colore florido comperias: et omnino, qui multum virilitatis et tenoris prae se ferant. quinetiam, quae ad appetitiones, concoctionesque pertinent, firma, sensusque plerumque integros et exquisitos, et, uno verbo, naturales actiones rite constitutas habent. qui vero calida lavantur, carnes flaccidas, fluidasque solent habere, et colorem aversum: et tenore videntur eneruati esse, maleque cibum appetere, atque omnia habere ceteris deteriora. quid enim re vera mediocre faciat tam assidua in aëre ferventi et perhumido elixatio? Equidem in more positum barbarorum audivi, ut infantes in frigidam assidue demittant: nos vero calidis lavationibus continuis elixamus, a nutricibus persuasi, quae tum demum gaudent, cum post laborem in balneo

87) Appetitus alimentorum.

88) θερμολούτης, ὁ, *qui balneo calido utitur.* Etiam hoc probum vocabulum, tametsi nec in thesauro Stephani reperiatur. Mox in Codice: διεῤῥυκότα, quod correxi.

89) Ab ἀνατρέπω, ut ἄτροπος. Theocrit. Id. 3, 49. Forte, ἄμορφον, aut, ἀνάπηρον, aut, ἀποτρόπαιον.

90) Ego nec de hoc vocabulo dubito, tametsi nec hoc in lexicis reperiatur. Νευροκοπεῖν notatur ex Hermogene, quem ego juvenis attente legi. Id tamen apud eum non reperi. Habet Polyb. T. II. p. 751. Intelligitur autem ex superioribus συμβέβηκε.

91) Sic correxi, loco ἐργάσηται. Proximum μετρίου pendet ab τί. Legi tamen quoque possit μέτριον.

92) Ita nunc appellat θερμολουσίαν. Mox, καθεψῶμεν et καθεψώμενα. Haec translatio autem mihi non probatur, tanquam nimis vehemens.

93) ὕδωρ.

94) τοῦ non habet locum. Aut ergo delendum, aut ejus loco corrigendum τῷ. Sed ita ante κάρῳ omittendum τῷ. Ἀπαύδησις est *defatigatio*, ab ἀπαυδάω, quod proprie est, οἷον ἄφωνον γενέσθαι. v. Erotian. p. 13.

95) Forte, νομίζουσαι.

μὴ πόλλα 96) διοχληθῇ, τῶν τε νύκτωρ δυσϋπνα φάμεναι γίνεσθαι τὰ μὴ τακαρωθέντα μικροῦ δεῖν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῆς θερμολουσίας. ὅθεν ἐγὼ τὸ ἐμὸν παιδίον, καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων, ἀλείμμασιν ἀρκεῖσθαι τὰ πολλὰ ποιῶ, καὶ χωρεῖ μοι τὸ πρᾶγμα κατὰ νοῦν. τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων τρεφόμενα παιδία, συνεχῶς λουόμενα, καὶ ἐπὶ πολὺ καθεψώμενα, θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ σπᾶταί τε ἐπιληπτικῶς, καὶ τῆς 97) ἄλλα κακῶς ἀπαλλάττει. τῶν μέντοι μικρῶν 98) ὑπὲρ τοὺς νηπίους οὐδενὶ νομίζω τὴν ψυχρολουσίαν ἀνάρμοστον εἶναι, μήτε φύσεώς τινος ἰδιαζούσης γενομένους, 99) καὶ τοῖς ἄλλοις ὠφελίμοις ἀντιπάσχοντας. πολλὰ γὰρ ἱστορεῖται καὶ τοιαῦτα. τὴν δὲ καταρχὴν ἐπὶ τῶν ἀηθῶν τῆς ψυχρολουσίας οἱ πολλοὶ μὲν οἴονται δεῖν θέρους ὄντος ἀκμαιοτάτου ποιεῖσθαι· ἐγὼ δὲ 100) παρηκολούθηκα ἐν πάσαις ταῖς τοῦ ἔτους ὥραις ἀβλαβῶς τοῖς πλείστοις ἀρχομένοις 1) ψυχρολουσίας. πάντοτε μὲν οὖν 2) ἄρξεται ἀβλαβῶς ψυχρολουσίας. εἰ οὖν εἶναι χρή τινα διαφορὰν, ἑλοίμην ἂν ἐγὼ τὴν ἐαρινὴν ὥραν πρὸ τῶν ἄλλων. δεῖ δὲ εὐδιοίκητον καὶ κοῦφον ἥκειν ἐπὶ τὴν ψυχρολουσίαν πάντοτε μὲν, μάλιστα δὲ, ὅτε καταρχώμεθα τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔθους. αἰεὶ δὴ γυμνασίοις προσ-

perceptum infantibus ſopor irrepit: quae quidem ſatis ipſis eſſe exiſtimant, ſi infantes non magnopere noctu vexentur: ajuntque, eos ſomno vix capi, qui non ſuerint ferme a copia lavationis calidae ſoporati. quam ob rem ego filiolum meum, et pleroſque caeterorum, unctionibus ſolum perſundo: reſque mihi ſucceſſit ex ſententia. at pueruli ab aliis educati, qui aſſidue lavantur, plurimumque elixantur, non mirum eſt, ſi epilepticis conuulſionibus capiantur, et ab eo morbo difficulter liberentur. Nulli igitur puerulo, qui infantum aetatem exceſſerit, frigidam lavationem eſſe incongruam, cenſeo: modo ne propria quaedam natura huic et aliis utilibus rebus obſiſtat. multa enim hujuſmodi ſunt memoriae prodita. Frigidae autem lavationis initium in iis, qui ei aſſueti non ſunt, multi ſumendum eſſe exiſtimant, cum aeſtas in ſummo ſtatu eſt. ego tamen quamplurimos vidi, qui quocunque anni tempore eam auſpicati, innoxie id fecerunt. ex quo ſit, ut omni tempore citra noxam poſſit principium frigidae lavationis ſumi. ſed, ſi qua ineſſe varietas debet, ego vernum tempus caeteris anteponerem. Caeterum

96) Forte: διοχληθῇ (turbentur, nimirum, nutrices) τῶν δὲ (ab infantibus) νύκτωρ, δύσυπνα φάμεναι γίνεσθαι (τὰ παιδία) τὰ μή. Mox legendum, τακερωθέντα. Rasarius in mente videtur habuisse κατακαρωθέντα.

97) Conjicio: καὶ τοῖς ἄλλοις κακῶς. Κακῶς ἀπαλλάττειν notum. τὰ ἄλλα, ſunt incommoda et morbi, qui ex iſtis lavacris oriuntur. Poſſit etiam conjici, καὶ (κατὰ) τὰ ἄλλα. ἀπαλλάττειν eſt ſine caſu

98) Forte: μικροῦ, ſeu, μικρὰ, *paullum*. Intellige, γενομένων.

99) Primo hic notandum, μήτε καί. Sed hoc ferri poteſt. Verum conſtructio requirere videtur: γενομένοις — ἀντιπάσχουσι. Mox Codex κατ᾽ ἀρχὴν, quod correxi.

100) παρακολουθεῖν proprie eſt, *ſequi*, *comitari*, deinde, *observare*, *cognoscere*.

1) Codex: ψυχρολουσίαις.

2) Forte hic excidit τὶς, id eſt, ἄρξεταί τις. Mox fortasse: εἰ δ᾽ οὖν.

ανακινητέον 3) ἑαυτοὺς, ἄχρι τοῦ 4) παρά τισὶ μόνον καὶ προθυμίαν εἰς τὸ ψυχρὸν γενέσθαι. προκαταπονεῖν γὰρ σφοδρότητι καὶ πλήθει κινήσεων τὸ σωμάτιον, καὶ μέχρι κόπου προάγειν, καὶ ἄλλως μὲν ἄτοπον· οὐδὲν γὰρ 5) ὑπὸ τὸ μέτριον ἐπιτηδευόμενον ὑγιεινόν ἐστι· καὶ δὴ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ψυχρολουσίαν ἀνεπιτηδειότατον. ἐπεὶ συνδεῖ γὰρ καὶ αὐτὴ τὰ σώματα, καὶ πολλῷ σφοδροτέρους ἀπεργάζεται τοὺς κόπους. ἄμεινον δὲ οἶμαι, τὸν ὅλον τῆς χρήσεως τρόπον ἄνωθεν ἀρξάμενον ἐκθέσθαι. μετὰ δὴ τὸ ταῖς βιωτικαῖς ἀσχολίαις, ἢ περιπάτῳ γοῦν, ἢ αἰώρᾳ, προδιασαλεῦσαι τὸ σῶμα. τῇ 6) οὖν οὕτως ἐλθετέον ἐπὶ τὴν χρῆσιν, μήτε πρωϊαίτερον, εἰ οἷόν τε, τῆς νενομισμένης πρὸς ἄριστον ὥρας, μήτε πολὺ βράδιον. ἑκάτερος γὰρ τῶν καιρῶν τούτων ἄθετος. γυμνοῦσθαι δὲ, εἰ μὲν παρέχει τὰ τῆς ὥρας, ἐν ἡλίῳ χρή. πάντως γοῦν ἐν ἀπεριπνεύστῳ· πολλάκις δεῖ 7) πρὸς τὴν ἀπόδυσιν δυσρίγως ἔχοιεν, ἀνακινητέον ἔτι, τοῖς ἱματίοις σκεπόμενον τὸ σωμάτιον, τοὺς 8) συντονωτέρῳ περιπάτῳ τείνοντας ἐν αὐτῷ σφοδρότερον τὰς ἰγνύας, ἢ καὶ δρόμῳ μετὰ ταῦτα. τὰ δὲ ὀθόνια οἷς τραχέσιν εὐτόνως ἄχρι πολλῆς καθάψεως φοινίξασθαι δεῖ ἑαυτοῦ τε καὶ δι' ἄλλων. ἄριστον δὲ, τοὺς 9) πόδας πρὸς τοῦτο χειρίδας ἔχειν ἐξ ὀθονίων ῥαπτάς. ἄλλως γὰρ, ἀναμάλου τῆς χρήσεως

cum ad frigidam lavationem accedimus, cum semper alias, tum vel maxime, cum incipimus, optime distributum id, quod in nobis est, esse debet, et nos leves esse atque expeditos par est. semper autem nosmetipsos exercitationibus eo usque dimovere prius debemus, donec propensione et alacritate in frigidam ingrediendi capiamur. etenim vehementia et multitudine motionum prius corpusculum defatigare, et ad lassitudinem usque perducere, cum alioqui absurdum sit: (nihil enim, in quo supra modum studium nostrum ponamus, salutare est:) tum vero ad frigidam lavationem est ineptissimum: siquidem et ipsa corpora colligat, et vehementiores lassitudines affert. sed praestat, opinor, utendi rationem, sumto altius initio, totam exponere. Postquam igitur negociis familiaribus, aut ambulationibus, aut gestationibus corpus fuerit antea concitatum, tunc ad frigidae lavationis usum debebit accedere: nec prius, quam sit hora prandii consueta, nec sane multo tardius. utrumque enim hoc tempus est reiiciendum. Nudandus autem, si tempus permiserit, in sole est, loco a ventis non perflato. Saepe etiam, si, dum exuuntur, rigor eos infestos haberet, corpus iterum vestimentis tectum intentiore ambulatione, popli-

3) Forte: προανακινητέον, vel potius προασκητέον. Infra tamen est, ἀνακινητέον.
4) παρά τισὶ μόνον. Ita Codex. Haec non capio. Requiro accusativum alicujus substantivi. ἑαυτοὺς et τισὶ repugnant sibi. Forte, παράτασιν ἐπίμονον. Sed nec hoc placet.
5) Forte, ὑπέρ.
6) Haec corrupta sunt.
7) Conjicio: δ', εἰ, aut, δ' ἦν.
8) Dubito de his. Fideliter autem expressi Codicem. Forte, μετὰ δὲ ταῦτα ὀθονίοις τραχέσιν, et mox, δι' ἑαυτοῦ.
9) Rasarius videtur voluisse, ὑπηρέτας, ὑπουργοὺς, aut, τοὺς παρὰ, aut, ὑπὸ πόδας.

γιγνομένης, συστρεφομένων τῶν ὀθονίων ἔσθ᾽ ὅτε 10) ἀποδῶραι τοῦ δέρματος γίγνονται. μετὰ δὲ ταῦτα, καὶ διὰ τῶν χειρῶν, ὑπό τε ἄλλων, καὶ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ, δεῖ ξηροτριβεῖσθαι. 11) μετὰ γὰρ τῆς ἀναθάλψεως, καὶ τόνον τινὰ θαυμαστὸν ἐμποιεῖ τοῖς σώμασι. μηδὲν γοῦν ἄλλο πραγματευσαμένους, ἔνεστιν, ὅσον ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ, μετὰ ταύτην εὐθὺς ψυχρολουτεῖν 12) ξηροτριβίαν. ἀλείφεσθαι δὴ 13) οὖν ἐλαίῳ δεῖ συμμέτρῳ, καὶ ἐπὶ πολὺ τρίβεσθαι. καὶ ὑπ᾽ ἄλλων μὲν, μάλιστα δὲ ὑφ᾽ ἑαυτῶν. οὐδὲν γὰρ, οὔτε ἀκοπώτερον, οὔτε εὐπονώτερον, οὔτε μᾶλλον 14) ποιητικὸν τοῦ τῆς δι᾽ αὑτῶν τρίψεως. εἰ γοῦν διαρκοῖ τὶς τῇ πρὸς αὐτὴν προθυμίᾳ, μέχρι τοῦ δασύναι τὸ πνευμάτιον ἀποχρόντως, οὐδὲν ἂν δέοι τῶν ἄλλων γυμνασίων. ἀλλ᾽, οὐδ᾽ ὅπως ἔχῃ 15) τί πλήσμιον τὸ πρᾶγμα, ῥᾳδίως πρὸς αὐτὸ ἀπαυδῶμεν. ὅθεν ταῖς γοῦν ἄλλαις, ταῖς ἑκάστῳ συνήθεσι, χρηστέον γυμνασίαις. σκοποῦμεν, 16) ὅπερ ἔφην, ἐνδότερον κάμπτοντας, 17) καὶ μὴ πάντως ἀναμένοντας, ὅσα 18) εἰδήσαιμεν, ὅπερ τοῖς πλείστοις ἔθος. ἄχρι οὖν τοῦ διαθερμανθῆναι, καὶ ἀποχρόντως ἑτοιμασθῆναι πρὸς τὴν ψυχρολουσίαν τὸ σω-

tibus vehementius tenfis, vel etiam curfu poftea dimoventum eft. ad haec autem linteis afperis valide ad multam uíque contrectationem, tum per fe, tum per alios, rubefieri debet. optimum quoque fuerit, si miniftri ad hoc manicas ex linteis confutas habuerint. alioqui autem inacquali frictione adhibita, complicatis nimirum linteis, cutis excoriationes quandoque confequuntur. poftea vero manibus, tum ab aliis, tum ipfe per fe ficce fricandus eft. quae res, praeterquam, quod fovet, tenorem etiam admirabilem corpori indit. nulla igitur alia re tentata, poteft, quatenus alacritas fert, poft hanc ficcam frictionem frigida lavari. Ungi ergo oleo moderate debet, et fricari multum, ac praecipue a fe, tum etiam ab aliis. nihil enim eft, quod tam laffitudine, doloreque vacet, atque efficax fit, quam frictio, quam quis fibi ipfe adminiftrat. si quis igitur ea promtitudine ad frigidam lavationem contentus fit; donec fpiritulus creber fiat, aliis exercitationibus non erit opus. fed tamen id difficulter omnes confequimur, cum prae-

10) Rasarius videtur conjecisse: ἀποδοραὶ, ficuti dicitur, ἐκδορά. Sic paullo ante Codex: ὀθωνίων, per ω.
11) Apud Harpocrat. p. 126. 127. eft, et ξηραλοιφεῖν, et ξηροτρίβεσθαι, uti hic quoque corrigendum. Compara Ariftol. Problematum fectione 37. §. 5. ubi eft ξηροτριβίαι, ficuti hic paullo poft.
12) τὴν interponendum videtur. Forte antea etiam, πραγματευσαμένοις.
13) Sic correxi. In Cod. eft δεῖ
14) ποιητικὸν indefinitum eft. quaeri enim poteft: τίνος ποιητικόν; utrum δυνάμεως, an, τονώσεως, an ullius alius, quod corpori profit? Mox delendum videtur τοῦ, ac deinde, loco ἢ γοῦν correxi, εἰ γοῦν. Item, loco διαρκόιει, quod accentu caret, dedi διαρκοῖ, et loco, πρὸς αὐτῇ, fcripsi: πρὸς αὐτὴν, nimirum, τὴν τρῖψιν.
15) Jungenda funt: ἀλλὰ ῥᾳδίως — ἀπαυδῶμεν. De ἀπαυδᾷν fuperius monitum. Sic Suidas in Μέλιτος habet: ἀπαυδήσας ἐπὶ τοῖς μόχθοις κ. τ. λ. Vide etiam Cinnam. p. 63. Πλήσμιος habet Gregór. Nyss. T. I. p. 796. Credo, haec leviter corrupta esse, uti vicina etiam. Conjiciebam ἔχον, aut, ἀλλ᾽, οὐκ οἶδ᾽, ὅπως ἔχῃ — καὶ ῥᾳδίως.
16) Ita antea. Nunc ex correct. σκόπου μεν (fine accentu). Tertia correctio videtur esse, κόπου.
17) Sic. Ex correct. κάμνοντας.
18) Ita ad litteram Codex. Rasarius videtur cogitasse de οἰδῆσαι, feu, ἀνοιδῆσαι, ac de ἕως. Forte hic latet ἀχθίσαιντο, ab ἀηδίζεσθαι.

μάτιον. καταπαύσαντας δὲ τὰ γυμνάσια, τότε γοῦν πάντες, εἰ καὶ μὴ πρότερον, ἑαυτοὺς τριπτέον, μετὰ κατοχῆς τοῦ πνεύματος, ἔσθ' ὅτε καὶ κόνει 19) προσεμπασαμένους, μάλιστα, εἰ καὶ νοτίσαιμεν, εἶθ' οὕτως ἀμελλήτως καὶ ἀθρέως καταβαίνειν εἰς τὸ ψυχρὸν, ἢ ῥαδίως περιχεῖσθαι εἰς τόδε τὸ ὕδωρ, εἰ ἐφ' ἡμῖν εἴη τὸ ἐκλέγεσθαι, μήτε παγετῶδες, μήτε παντελῶς ἀνειμένον τῇ ψύξει. τοῦτο γὰρ βλαβερώτερόν ἐστι τῆς εἰς θάτερον ὑπερβολῆς. 20) κράτιστον δὲ ὑδάτων πρὸς ψυχρολουσίαν, καὶ μάλιστα, ὅτε κατάρχοιτό τις τοῦ ἔθους, τὸ θαλάσσιον. τά τε γὰρ τῆς ψύξεως καὶ ἀποχρόντως ἔχει, καὶ ὁ διὰ τὴν ἁλμυρίδα 21) δηγμὸς ἀναθερμαίνει ῥαδίως. ὁποῖον δὲ ἂν ᾖ, καθαρόν τε καὶ διαυγὲς ἔστω, καὶ μὴ τελματῶδες, 22) μηδὲ ἰλυῶδες, μηδὲ ἄλλως στάσιμον. προκριτέον δὲ, εἰ ἐξείη, 23) τὸ καταβαίνειν μᾶλλον, ἢ τὸ περιχεῖσθαι. κατὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἔμβασιν ὀλίγον διατριπτέον· εἶτα ἐμβαίνειν χρὴ, καὶ ἀνατρίβειν ἑαυτὸν βιαίως· αὖθις δὲ καταβαίνειν, καὶ τότε προσλιπαρεῖν, νηχόμενον, ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν, ὡς ἐμμεῖναι πλέον, οὐ μὴν, ὥστε πάλιν ἔλαιον 24) δὴ καὶ ἀνατρίβεσθαι, προθυμίᾳ· εἶτα τὸ τρίτον καταβάντας, καὶ μὴ ἐπὶ πολὺ διατρίψαντας, ἤδη καὶ κρουνοῖς ὑποτιθέναι τὴν κεφαλὴν καὶ 25) κα-

ſtantiſſima quid ſatietatis res adjunctum habeat. ergo aliis unicuique conſuetis exercitationibus utendum eſt, intra tamen laſſitudinem, ut dixi, laborando, nec omnino exspectandum, quouſque in molem extollatur, quod plurimis mos eſt, ſed donec corpuſculum fuerit calefactum, et ad frigidam lavationem abunde praeparatum. Exercitationibus autem finitis, tunc ſe ipſos omnino, nisi etiam prius, fricare debent, ſpiritum continendo: aliquando etiam corpore puluere prius conſperſo, si madore humeſcat: atque ita sine ulla mora et ſubito in frigidam deſcendere: vel ſubito aqua circumfundantur. aqua autem, si nobis optio detur, nec glacialis, nec remiſſa omnino frigiditate eligenda eſt: siquidem haec magis nocet, quam quae in altera parte excedit. Aquarum autem ad frigidam lavationem, praeſertimque, cum primum quis incipit, eſt marina: quippe quae frigoris ſatis habeat et morſus, qui ex ſalſedine provenit, corpus facile percalefacit. qualis autem cumque ea fuerit, pura eſto, et perlucida, nec paluſtris, nec coenoſa, nec alioqui reſes. caeterum anteponendum eſt, si liceat, in aquam deſcendere, quam circumfundi. sed primo quoque in-

19) In his mihi displicet personarum permutatio, primae et tertiae. Mox correxi, ἀμελλήτως. De ῥᾳδίως dubito. Forte, ταχέως. Vocabula, εἰς τόδε τὸ, otiosa sunt. ἀνειμένον τῇ ψύξει etiam mirum videtur mihi quidem. Νοτίζειν eſt *madefacere*, νοτίζεσθαι eſt *madefieri*. Graece dici nequit: τὸ σῶμα νοτίζει, ſed νοτίζεται. Malebam etiam, νοτίσαιντο. Iſtud tamen medico convenit.

20) Sic correxi, loco ὑποβολῆς.

21) Polyaenus p. 377. ἀσφαλτῶδες δὲ καὶ πλῆθος (immo, πλῆρες) ἁλμυρίδος.

22) Habet Erotian. p. 52. et Philo. p. 379. G. λιμνῶδες καὶ τελματῶδες. Xenoph. Oecon. 20, 11. τέλματα et ὕδωρ στάσιμον jungit.

23) Codex: ἐξίει.

24) Ita Codex.

25) Addendum videtur, τά.

τὰ τὸν στόμαχον. εἰ δὲ μὴ, καταντλεῖσθαι γοῦν πλείοσιν ὑδρύαις, καὶ τοῦ μὴ συδαςευτεῖν, 26) ἔσθ' οὕτως διατρίβεσθαι μετρίως, μηκέτι 27) νῦν ἐλαίῳ διαλύοντας τὴν γεγονυῖαν τοῦ σώματος τελευταίαν ἐπίπηξιν. μετὰ δὲ ταῦτα ξύςραις 28) μὴ πάνυ ἀμβλείαις, ἐπὶ πολὺ δὴ ξύοντας, φοινίσσειν τὸ σωμάτιον. καὶ γὰρ τονοῦται, καὶ ἐξομαλίζεται 29) τῆς ἐπιφανείας. εἰ δὲ καὶ βεβρωκότεσι 30). τύχοιμεν, οὐ πάντως ἀπεχόμεθα τῆς ψυχρολουσίας, ἐπειδὰν ὀρεγώμεθα σφοδρῶς, εἴ τε κινήσεων τινῶν πρὸς τοῦτο ἡμᾶς ἐπαγομένων, ἢ καὶ τοῦ καύματος αὐτοῦ τρόπον τινὰ συνεψήσαντος. οὐκ οἶδα γὰρ. 31) ἂν τις ἄμεινον τοῦτο ποιήσειε, διακαιόμενος καὶ ἀκαταλήκτως ἱδρῶσι .χεόμενος. ἐγὼ γοῦν πολλάκις, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, ὅτε 32) δυσύπνοις τως ἔχοιμι πρὸς τὸ καῦμα, καὶ καταβαίνειν εἰς ψυχρὸν ἔθος ἔχω, καὶ θαυμαςὸν 33) πάντως χάριν διάγω τὴν νύκτα. ἐν δὲ τῇ χρήσει τοῦ ψυχροῦ τῶν ὤτων προνοητέον, ὅπως

gressu parum fricandum corpus est, postea ingrediendum: ac sese violenter fricare debet: rursusque descendendum: ac tunc perseverare natando, aut alio quovis modo, ut diutius ibi commoretur: ita tamen, ut rursus, et ad oleum, et ad frictionem praesto sit. deinde, cum tertio descenderint, et non diutius sint immorati, debent caput, et quae ad stomachum attinent, aquae ductibus subjicere: sin minus, pluribus hydriis perfundi: et ita moderate fricandi. quo tempore non dissoluimus oleo eam firmitatem, quae corpori prius advenit. Post haec vero strigilibus non admodum obtusis diutius corpusculum detergemus, et ad ruborem perducimus. nam, et roboratur, et superficies aequalis redditur. si vero etiam in eos, qui cibum sumserunt, incidamus, non omnino a frigida lavatione abstinebimus: quoniam vehementer appetimus, et quia motiones quaedam ad id nos impellant: vel quia aestus ipse quodammodo simul elixaverit. nescio enim, an quicquam hoc praestantius faciat is, qui exuritur, et continenter sudoribus perfunditur. equidem saepenumero a coena, cum aegre in somnum propter aestum delabor, in frigidam descendere consuevi: et mirabile est, quam jucundam noctem transigam.

26) Sic. Forte ὑδρείαις, aut, ὑδρίαις. Proxima, quae intelligi nequeunt, omisit Rasarius. ὑδαταίνεσθαι succurrebat. Nihil definio.

27) Forte: σύν. Et mox: συμπηξιν. Sed istud quoque ferri potest.

28) ξύςρα dicitur etiam ςλεγγίς. v. Erotian. p. 44.

29) Interponendum videtur, τό.

30) Forte: βεβρωκότι τισὶν ἐντύχοιμεν.

31) Forte: γὰρ, ὅ, τι ἂν τις ἄμεινον τούτου.

32) Ita prorsus Codex. Forte, δυσυπνήτως vel δυσύπνως πως.

33) Forte: πάντως, ὡς εὔχαριν διάγω, vel, παντὸς χάριν.

μὴ λανθάνῃ παρεισρέον εἰς αὐτὰ τὸ ὕδωρ. καὶ γὰρ ἄλλως οὐκ οἶδα, ὅπως πρὸς πᾶν συμφορωτάτη τῶν ἄλλων οὖσα διαιτημάτων ἡ ψυχρολουσία, μόνον βλαβερῶς καθάπτεται τῶν ἀκουστικῶν πόρων.

ΚΕΦ. η.

Περὶ 34) ἀμμοχωσίας. Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων.

Ἡ δὲ διὰ τῆς ἄμμου πυρία, ἐπιτήδειός ἐστιν ἀσθματικοῖς, καὶ τοῖς τὸν θώρακα ῥευματιζομένοις, καὶ κοιλιακοῖς, καὶ ποδαλγικοῖς, καὶ τοῖς κατ' ἐπέκτασιν παραλελυμένοις, καὶ τοῖς καχεκτικοῖς, καὶ τοῖς ὑδρωπικοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς χρόνιον ἔχουσιν ἄλγημα. ἐπιτήδειοι δὲ πρὸς τὴν χρῆσιν, πλὴν νηπίων, σχεδὸν πάντες, ὥρα δὲ θερινῇ, μετὰ τοῦ 35) τὰς φλογωδεστέρας ἡμέρας αἱρεῖσθαι. δεῖ δὲ πρὸς τῷ ὄρθρῳ ἐν αἰγιαλῷ ἐν ἄμμῳ 36) βαθείᾳ βόθρους δύο, ἢ καὶ τρεῖς, παρασκευάσαι, ἰσομεγέθεις τῷ χρησομένῳ, καὶ ἀνεκκαῆναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ὁ δὲ πεπονθὼς, καλῶς ἔσω διῳκηκὼς τὰ σιτία, κεχρήσθω πρότερον περιπάτῳ τε καὶ αἰώρᾳ· τοῦ δὲ περιέχοντος θερμοτέρου γενομένου, καὶ τῆς ἄμμου ἱκανῶς πυρωθείσης, ἐν τῷ βόθρῳ κατακλιθεὶς 37) ἐπικλάσθω ἐκ τοῦ πρὸς λόγον τὴν πέριξ ἄμμον, μέχρι τοῦ φέρειν εὐφόρως· ἐσκεπάσθω δὲ τὴν κεφαλὴν, καὶ

in usu tamen frigidae, habenda ratio est aurium, ne frigida in eas clam influat. cum enim frigida lavatio ad omnia sit multo, quam caeterae diaetae, utilior, quomodo meatus, auditui deseruientes tantum, cum noxa contingat, certe nescio.

De siccatione per arenam. Herodoti. Ex libro de remediis extrinsecus occurrentibus. Cap. 8

Fomentum, quod ex arena adhibetur, accommodatum est asthmaticis, iis, quorum pectus defluxione laborat, coeliacis, podagricis, iis, qui per extensinem resoluuntur, iis, qui malo sunt corporis habitu, hydropicis, et denique omnibus, quos diuturnus morbus vexat. omnesque, praeter infantes, ad hujusce fomenti usum ferme apti sunt. tempus ad hic idoneum est aestas, in qua etiam dies ardentissimi sunt eligendi. In ortu autem solis, in littore, in arena profunda, duae foveae aut tres paris magnitudinis ei, qui usurus sit, parandae sunt, ut a sole calefiant. aegrotus vero cibos optime confecerit, priusque inambulet, et gestetur. cumque aër sit factus calidior, arenaque satis feruens fuerit reddita, in fovea recumbens, in arena, quae circum sit, maneat, ut ratio postulat, conuolutus, usquedum facile ferat. caput vero debet contegere, et solis radios

34) Ab aliis appellatur, ψαμμισμός. Codex, et hic, et in principio, in indice capitum, habet, ἀμμοχωσίας, a χωννύω, idque probandum videtur. Alterum est ex χύω, ut αἱματεκχυσία.

35) Forte καὶ addendum, nisi aliud hic vitium lateat.

36) ἡ ἄμμος habet etiam Xenoph. mem. Socr. 3, 3, 6.

37) Forte, ἐπιχείσθω, *infundat sibi, ingerat.*

τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας ἐκκλινέτω, ἀεί τινὸς πρὸ τῶν ὀμμάτων σκεπαστηρίου τιθεμένου. συλλαμβανέσθω δὲ πρὸς ταῦτα καὶ τὰ σχήματα τῆς κατακαίσεως, 38) ὥστε, φέρ' εἰπεῖν, περὶ μὲν τὰ πρῶτα μέρη τῆς ἡμέρας πρὸς μεσημβρίαν ἀποβλέπειν, περὶ δὲ μεσοῦσαν, πρὸς βορρᾶν. ἀποσπογγιζέσθω δὲ καὶ τὸ πρόσωπον διὰ ψυχροῦ· τοῖς δὲ ἐπιπλέον κακοπαθοῦσι, καὶ διάκλυσμα δοτέον. εἰ δὲ μηκέτι θερμαινομένης ἢ καὶ ψυχομένης τῆς σαρκὸς διὰ τοὺς ἐκκριθέντας ἱδῶτας αἰσθάνοιντο, 39) ληγέτωσαν. οἱ δὲ παρόντες, τὴν ἐπικειμένην ἄμμον ἀφελόντες, ἐξαγαγέτωσαν αὐτούς, καὶ πάλιν εἰς τὸν παρακείμενον βόθρον ἐγκρυπτέτωσαν κατὰ τὰ εἰρημένα. τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τρίτου, εἰ δέοι, ποιήτωσαν, ἀποβλέποντες πρός τε τὰ πάθη καὶ τὰς δυνάμεις. ἡ δὲ παραύξησις τοῦ χρόνου, κατὰ τὰ πρότερον λελεγμένα γινέσθω. καὶ κατακειμένους μὲν ἐγκρύψομεν, τούς τε ἀσθματικοὺς, καὶ ῥευματιζομένους θώρακα καὶ πλευρὰ, καὶ στομαχικοὺς, καὶ καχεκτικοὺς, καὶ κατὰ σάρκα ὑδρωπικούς· καθεζομένους δὲ, ὑδρωπικῶν μὲν τοὺς ἀσκίτας, καὶ 40) οἱ δέοι τυμπανίτων δὲ λοιπῶν παθῶν, καὶ κωλικοὺς, καὶ ἡπατικοὺς, καὶ σπλαγχνώδεις, καὶ ἰσχιαδικοὺς, καὶ ποδαλγικοὺς, καὶ παραλελυμένους πόδας ἢ σκέλη. ἐπὶ τέλει δὲ πάντας ὅλους ἐγκρυπτέον. καλὸν γὰρ, καὶ τὸν χαλασμὸν δι'

declinare, femperque ante oculos operimentum aliquod habere. figura vero, in qua exardefcat, efto in primis diei partibus ejufmodi, ut meridiem, in mediis, ut Boream fpectet. fpongia quoque, aqua frigida imbuta, faciei applicetur. iis vero, qui nimium patiuntur, collutio itidem offertur. si vero necdum calfactam, aut refrigeratam carnem, propter vim fudoris erumpentis fenferint, id fignificare debebunt: iique, qui adftant, arenam propellent, eofque educent, et in alia fovea propinqua collocabunt, in qua, ut dictum eft, occultabuntur. id tertio quoque loco erit faciendum, si opus effe videatur. qua in re fpectandus morbus eft, itemque vires aegrotantis. temporis vero additio ex iis pendet, quae funt dicta prius. Iam vero recumbentes occultabimus, ac contegemus afthmaticos, et quorum pectus et coftas defluxio vexat, itemque ftomachicos, et qui malo habitu corporis funt, et qui aqua inter cutem laborant: fedentes vero eos hydropicos, quos afcitas nominamus, sique opus fit, etiam tympanitas. ex aliis vero morbis, colicos quoque, et hepaticos, et fpleneticos, et ifchiadicos, et podagricos, et quorum refoluti funt pedes aut crura. ad finem vero hi omnes funt toti contegendi. quippe cum relaxatio rite toti corpori adhibetur, et utilitas partes etiam morbo vacantes debet perуadere, et praefertim, si frigida lavati-

38) Forte, κατακλίσεως. Paullo ante eft, κατακλιθεὶς. Rasarius videtur voluisse, κατακαιήσεως, aut, κατακαήσεως.

39) Rasarius accepit pro λεγέτωσαν. Hoc ex eo eft, quod in hoc Codice η et ε ita scribuntur, ut difficile dignosci possint

40) Forte, καὶ, εἰ δέοι. Mox malim: τυμπανίτας. τῶν δὲ.

ὅλων τῶν σωμάτων γενέσθαι καὶ τὴν ὠφέλειαν, καὶ διὰ τῶν ἀπαθῶν ἐλθεῖν μερῶν, καὶ μᾶλλον, εἰ μέλλοιεν ψυχρολουτεῖν. ἔστωσαν δὲ παρὰ τοῖς βόθροις ἐν ἑτοίμῳ σκηναὶ ἐκ διαφανῶν κεράτων, καὶ στάμνοι ὕδατος γλυκέος καὶ ἐμβάσεις 41) θαλάσσης, εἰς ἃς παυταμένους τῶν ἱδρώτων ἐκβιβάζειν χρή· εἶτα ἐξελθόντας 42) καταιονᾷν καὶ ἀνατρίβειν ἐλαίῳ. νηνέμου δὲ τῆς ἡμέρας οὔσης, καὶ τῶν σωμάτων εὐτόνων, καὶ κολύμβοις χρήσθωσαν, ἀφ᾽ ὧν κομισθέντες, ἱκανὸν χρόνον διαλειπέτωσαν. ἀλλ᾽ οἱ μὲν ὑδρωπικοὶ, προπιόντες ὕδατος θερμοῦ κυάθους ε. ἢ ς. ἀποκοτταβιζέτωσαν ἐπάναγκες· οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ἔθος τηρείτωσαν. ἐπιτρεπτέον δὲ, αὐτοὺς, διὰ τὰς ἐν τῷ ἡλίῳ κακοπαθείας, τὸ ποτὸν παραύξειν. πλῆθος δὲ ἡμερῶν, ἐπὶ μὲν τῶν 43) διαλιπόντων παθῶν, ἔσω μὴ ἔλαττον ιδ. μήτε πλέον κα. ἐπὶ δὲ ὑδρωπικῶν τὸ πλῆθος τῶν ἡμερῶν ληπτέον, τῇ κατὰ τὸν ὄγκον κενώσει. τῆς δὲ ὠφελείας ἀπὸ τούτου στάσιν λαβούσης, μετὰ μίαν καὶ εἰκοστὴν, ἐνθετέον διάλειμμα δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, εἶτα πάλιν χρηστέον. εἰ δὲ θεραπεύουσι χειμῶνος ὕδρωπα, τὰ μὲν λοιπὰ τῆς ἰατρικῆς μὴ παρέχει 44) τὴν ὠφέλειαν, ὁ δὲ νοσῶν μὴ μένοι τὴν 45) ἐνδεόνην καιρῷ παραληφθησομένην ἄμμον, φιλοτεχνητέον, 46)

one fint ufuri. circa foveas paratae fint fcenae ex perlucidis cornibus confectae, itemque urnae aquae dulcis, et folia aquae maris, in quae, fedatis fudoribus, ingrediendum eft: tum exeuntes perfundendi et oleo confricandi. si vero dies tranquillus, corporaque robufta fuerint, natatione etiam utantur. a quibus abducti, abunde quiefcant. fed hydropici quinque aut fex aquae calidae cyathos prius epotos, effundere cogendi funt: caeteris mos fuus eft feruandus. alendi autem funt ii, ut propter mala, quae in fole funt paffi, potus augeatur. numerus dierum in morbis intermittentibus non fit minor, quam quatuordecim, nec unum et vigefimum diem excedat. at in hydropicis numerus dierum eft ad rationem inanitionis ipforum molis referendus, et fubducendus. cumque utilitatas poft vigefimum primum diem ftatum nancifcatur, biduum aut triduum intermittere convenit: tum redire ad ufum. si vero hyberno tempore hydropem cures, caeteraeque medicinae praefidia non juvent, aegerque expectare tempus opportunum non queat, refque urgeat, ut arena administretur, neque, ut ea utilitas, quam

41) Codex: ἔμβασις.

42) Dicitur αἰονᾷν et αἰονᾷν. De hoc v. Galen. in Gloss. p. 84. Supra jam aliquoties occurrit. Erotian. p. 15. αἰόνησις· κατάντλησις. De καταιόνησις et καταιονᾷν v. Chrysoft. T. V. p. 419. B. VII, 829. B. Gatack. ad Antonin. V, 9.

43) Forte, διχλειπόντων. Sic dicitur, διαλείπων πυρετός. Alii πυρετοὶ appellantur συνεχεῖς, μεθημερινοὶ feu, καὶνημερινοὶ, item, ὀμφημερινοί.

44) Forte, παρέχοι.

45) Ita. Forte, ἐν δέοντι.

46) Codex: φιλοτεχνητέον.

ὡς 47) ἐνεπειχούσῃ, καὶ μὴ μενετέον τὴν ἐκ τῶν καιρῶν ὠφέλειαν. δεῖ τοίνυν ἐν παραθαλασσίῳ μὲν καὶ τότε διαιτᾶσθαι· τὴν δὲ ἄμμον ἐνυπνοις 48) φεύγοντα ἐγκαταχωννύναι τοὺς πάσχοντας εἰς αὐτὴν, κατὰ τὸν δεδηλωμένον τρόπον, καὶ τὰ λοιπὰ δὲ καταλελεγμένα πρακτέον. τὴν δὲ ἐντεῦθεν προκοπὴν διὰ πλείονος χρόνου προσδοκητέον.

tempus accommodatum affert, * expectare liceat, tum in maritimo loco instituenda arena est: et, cum aeger in somnis horret, ea totus obducendus est, ut diximus: et caetera, quae admonuimus, facienda: posperumque successum, qui inde futurus est, diuturnum fore sperandum est.

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ ἡλιώσεως. 49) Τοῦ αὐτοῦ.

Αἱ ἡλιώσεις ἀναγκαιόταται τυγχάνουσι τοῖς ἀναλήψεως δεομένοις καὶ σαρκώσεως. φεύγειν μέντοι χρὴ τόν τε ἐκνεφίαν 50) ἥλιον, καὶ τὸν πολλάκις ἐπισκιαζόμενον κατὰ τὰ νήνεμα χωρία. ἐπιτηδευτέον οὖν, ἐφ' ὅσον οἷόν τε, χειμῶνος μὲν καὶ ἔαρος καὶ φθινοπώρου τῆς ἡλιώσεως ἀπολαύειν ἀκεραίου. 51) θέρους δὲ παραιτητέον ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμασίας. χρὴ δὲ παραβάλλειν ἡλίῳ καὶ πυρὶ 52) παντων μᾶλλον τὰ νῶτα. τὰ γὰρ προαιρετικὰ 53) νεῦρα ἐν αὐτοῖς μάλιστα τυγχάνει. ταῦτα γὰρ 54) ἀλεαινόμενα, πᾶν τὸ σῶμα ὑγιεινότερον διατίθησιν. ἡ μέντοι κεφαλὴ σκεπέσθω διά τινος παραπετάσματος.

De insolatione. Ex eodem libro. Cap. 9.

Insolationes maxime necessariae sunt iis, qui refectionis et carnis accessionis egent. sol tamen nubilus est vitandus iisque, qui saepe in tranquillis regionibus obscuratur. studendum ergo est, ut hyeme, vere, et autumno intempestivam insolationem vitemus. aestate autem, propter nimium calorem, debilibus cavenda est. soli vero atque igni praeter caetera dorsum admovere conuenit. nerui enim, qui voluntatis sunt, in eo potissimum sunt siti: quibus calefcentibus totum corpus valentius redditur. caput vero aliquo operimento contegatur.

---

47) Sic, uno vocabulo, deleto spiritu leni in secunda syllaba. Malim ergo, ἐν ἐπειγούσῃ. Sed ita requiritur substantivum, veluti, ἀνάγκῃ. Possit vero etiam ex ὁ δὲ νοσῶν, intelligi νόσῳ.

48) Sic, sine accentu, habet Codex. Immo, ἐν ὕπνοις. Mox Codex φρίττοντα, quod correxi. Deinceps ibidem est, ἐγκαταχοννύναι. Mox forte, δὲ κατὰ τὰ λελεγμένα. v. p. 293.

49) Ab ἡλιοῦσθαι. Occurrit etiam ἡλίασις, ab ἡλιάζεσθαι. Geopon. p. 466. ἡλιάσεως est etiam in hoc Codice, in principio, in indicibus capitum. Alio sensu ἡλίασις occurrit apud oratores Graecos. v. Harpocrat. p 82.

50) Vide Galen. in Gloss. p. 72.

51) Ita correxi. ἀκέραιος est *innoxius*. In Codice est: ἀκαιρέου, quod nihili est. Rasarius conjecit, ἀκαίρου.

52) περὶ πυρὸς mox exponit cap. 10.

53) Rufus Ephesius edit. Paris. p. 27. ita: τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου βλαστήματα, νεῦρα αἰσθητικὰ καὶ προαιρετικὰ, δι' ὧν αἴσθησις καὶ προαιρετικὴ κίνησις, καὶ πᾶσα σώματος πρᾶξις συντελεῖται, καὶ τὰ λοιπά. Vide etiam Oribas. p. 258 edit. Lugd Batav. 1735. 4.

54) Dicitur ἀλεάζειν et ἀλεαίνειν. v. Galen. in Gloss. p. 60. Aelian. V. H. 9, 30. Posterius saepius etiam habet Philo.

ΚΕΦ. ι.

Περὶ τῆς ἀπὸ πυρὸς καὶ ἀνθράκων ὠφελείας. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὴν δὲ διὰ τῶν ἀνθράκων πυρίαν παραληπτέον ἐν τοῖς ἀλειπτηρίοις, ἤτοι πρὸς τὰ διὰ τοῦ βαλανείου, ἐπὶ τῶν χρόνιον ἄλγημα ἐχόντων. παροπτάτωσαν τε τὰ μέρη μέχρι τοῦ δυσανασχετεῖν. οἱ δὲ ἄνθρακες ἀπὸ βαλανείων ἔστωσαν, ἢ προαποβρεχέσθωσαν, 55) καὶ αἱ πρὸς τοὺς διαπύρους δὲ τοίχους παροπτήσεις τὴν αὐτὴν ὠφέλειαν ἐπιφέρουσι, καὶ, εἰ μὲν προσηνῶς εἶεν θερμοὶ, αὐτόθεν 56) τὰ περιοδυνοῦντα παραβαλλέτωσαν· εἰ δὲ ἄγαν εἶεν θερμοὶ, ὠμολίνοις τὰ πεπονθότα σκεπάσαντες, οὕτω τοῖς τοίχοις προσυπούσθωσαν. 57)

De utilitate, quae ex igni et carbonibus affertur. Ex eodem libro. Cap. 10.

Fomentum, quod fit ex carbonibus, adhibendum eſt in balnei loco, qui ungendis hominibus fit dicatus, iis, qui diuturnis doloribus teneantur. partes autem corporis torreantur, donec difficulter ferre queant. Carbones ſunto ex balneis ſumti, aut prius madefcant. Caeterum torreri ad muros ignitos, eandem affert utilitatem. sique placide fint calidi, eis particulae dolentes admoveantur: si nimis calidi fint, affectae partes crudis lineis pannis ſepientur: atque ita parietibus adhaerebunt.

ΚΕΦ. ια.

Τοῦ αὐτοῦ. Περὶ καύσεως.

Καύσεσι δὲ χρώμεθα, καὶ διὰ καυτηρίων, καὶ διὰ ῥιζῶν, καὶ διὰ φαρμάκων. ἀρίστη δὲ ἡ διὰ τῶν καυτηρίων. εἰ δὲ πρὸς τὴν χειρουργίαν ψοφοδεῶς 58) ἔχουσί τινες, δευτερευέτω ἡ διὰ τῶν φαρμάκων. τὰ δὲ καέντα, ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἀκατούλωτα 59) μενέτω.

De aduſtione. Ex eodem. Cap. 11.

Aduſtionibus utimur, tum per cauteria, tum per radices, tum per medicamenta. praeſtantiſſimae ſunt, quae cauteriis adminiſtrantur: si qui fint, qui chirurgiam reformident. fecundum locum tenent, quas medicamenta excitant. quae vero per multos dies adurunt, iis cicatrix non obducitor.

ΚΕΦ. ιβ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ 60) δρώπακος. Ἐκ τοῦ α. λόγου τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων.

Δρώπαξ σκευασίαν ὁμοίαν ἔχει 61) μαλαγέντι· χρείαν δὲ καταπλάσματος παρέχεται.

Ex Antyllo. De dropace. Ex primo libro, qui eſt de remediis extrinfecus occurſanticus. Cap. 12.

Dropax. ut malagma, paratur, usumque cataplaſmatis praebet. conuenit is

55) Sic correxi. In Codice prius erat. πρόσαβρ. Sic. Deinde aeque inepte correctum: προσαποβρ. Προαποβρέχειν habetur in Geopon. p. 1000. Paullo ante forte, παροπτάσθω, nisi iſtud de medicis dicatur.
56) Forte, αὐτόθι.
57) *Applicentur, admoueantur.* Forte ergo paullo ante παραβαλλέσθω, et hic, προσυπούσθω.
58) Codex: ψοφώδεος. Sic.
59) Ex οὐλή. κατουλόω et ἐπουλόω habet Erotian. p. 25. Ἀκατούλωτος ergo eſt, ἄνευ οὐλῆς.
60) A principio Codicis, in indice capitum, eſt δρόπακος. Mox hic eſt δρῶπαξ, et ex correct. δρώπαξ. Legitur δρώπαξ et δρόπαξ. v. Galen. de ſanit. tuenda. 6, 8. Rufum Ephes. p. 213. edit. Mosquensis. Paul. Aegin. 7, 19. qui hunc locum fere ad verbum tranſcripsit. Item Synesius T. I. p. 52. bis habet ὁ δρώπαξ. Ex eodem loco obiter noto: εἰληθερεῦν κρανίον, id eſt, ἐν ἡλίῳ θερμαινόμενον.
61) Forte, μαλάγματι. Sic eſt apud Paul. Aegin. l. l.

ἁρμόζει δὲ χρονίοις πάθεσιν, οἷς καὶ σιναπισμὸς, καὶ πρὸ μέλλοντος σιναπισμοῦ παραλαμβανόμενος, εἰς τὸ παρασκευάσαι τὸ σῶμα τῷ νάπυι· καὶ μετὰ τὸν σιναπισμὸν, εἰς τὸ ἐκκόψαι τὸ λείψανον τῆς διαθέσεως. δεῖ μὲν τὸν δρώπακα, ὑπὲρ μὲν τοῦ θερμάναι περιττότερον, πέριπυρέθρων, 62) κάχρυ τὲ καὶ ἄσφαλτον· εἰ δὲ ξηράναι δέοι, θεῖον ἄπυρον, ἅλας, τέφραν 63) κληματίνην· εἰ δὲ ἀμύξαι, λιμνήσιον, 64) εὐφόρβιον. δεῖ δὲ καταχρίειν θερμόν τε, καὶ πάχος ἔχοντα, κατὰ λόγον τῆς δυνάμεως τοῦ κάμνοντος, προεξυρισμένων 65) τῶν πολυτρίχων μερῶν, ἐπὶ τῶν ἀσθενεστέρων· ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυρῶν, καὶ δραστικωτέρου δεομένων τοῦ δρώπακος, ἄνευ προξυρίσεως, εἰ μὴ ἄρα τὰ κατὰ κεφαλὴν ἢ γενείων. εἶτα περὶ τὴν ἥβην καταπλάσσομεν.

morbis diuturnis, quibus etiam finapifmus eft idoneus: et, cum quis finapifmo uti velit, prius dropacem adhibet, ut corpus ad finapi praeparet: et poft finapifmum quoque adhibetur, ut reliquiae morbi evellantur. Caeterum dropax, si calfacere praeter modum oporteat, accipere debet pyrethrum, cachri et bitumen; si opus ficcatione fit, fulphur, ignem non expertum, falem, cinerem farmentorum: si fcarificare, limnefium et euphorbium. Ungere vero locum oportet, dropace prius calfacto, eaque craffitudine id efficere, quam vires aegrotantis ferre queant atque in iis, qui funt imbecilliores, partes pilofae prius abradendae funt: in robuftioribus vero et efficaciore dropace indigentibus, non abradendae, nisi forte capiti, aut mento, aut pubi applicandus effet.

ΚΕΦ. ιγ.

Περὶ σιναπισμοῦ. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὸ 66) δὲ ἀπὸ νάπυος κατάπλασμα δραστικώτερόν ἐστιν, ἐπὶ μὲν τῶν ὀξέων παθῶν οὐ πάνυ τι εὐδοκιμοῦν. ἐπὶ γὰρ μόνων τῶν ἀργοτέρων, καὶ 67) βαπτιζομένων ἐν ὀξύτητι χρώμεθα νάπυι· ἐπὶ δὲ τῶν χρονίων σχεδόν τι πάντων, μετὰ τὸ ἐλεγχθῆναι τὴν ἀπὸ τῶν ἀλ-

Antylli, de finapifmo. Ex eodem libro. Cap. 13.

Cataplafma, quod ex finapi conficitur, efficacius eft: quod in acutis morbis non admodum probatur. in fegnioribus namque naturis folum, ftupidisque, in acutis morbis, finapi utimur. ad diuturnas vero aegritudines ferme omnes, ubi aliorum remediorum vim

62) Sic una voce. Quid iftud πέρι fibi velit, ignoro. Conftructionem credo hic esse, δεῖ τινί τινος. Quivis ergo haec corrigere poteft. Πύρεθρον notum eft. Forte in πέρι latet πέπερι. Rasarius, ut arbitror, voluit addere, ἔχειν aut προσλαβεῖν. Mox *accufativi* funt.

63) Sic in Geopon. p. 398.

64) Hoc quid fit, ignoro. Forte, λεπίδιον, de quo Galenus apud Orjbasium libr. XV. ita habet: ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων. Mox malim, θερμά.

65) Conjici possit, προεξυρημένων. ξυρίζειν tamen habet Alciphr. p. 438. Theoph. Nonn. cap. 46. pag. 204. Mox hic eft ξύρισις.

66) Ex Stephani dictionario medico 1564. 8. p. 456. apparet, haec fere ad verbum transcripta esse ab Aetio lib. 3. cap. 181. Sed Aetium nondum, nec hic, nec Lipsia nancisci potui, tametsi ibi editus sit, ut perhibent, a Franzio. 1777. 8.

67) Haec corrupta funt. Rasarii interpretatio a Graeco abhorret. ὀξύτης non eft, *morbus acutus*, nec βαπτιζόμενος per se eft *ftupidus*. Nota sunt, ὕπνῳ βαπτίζεσθαι. Dicitur item de ebriis. Philo. p. 693. C.

λων βοηθημάτων καὶ ἐπιθεμάτων δύναμιν ἀσθενεςέρων 68) καὶ μικροτέραν τοῦ νοσήματος. ἐπὶ μὲν οὖν φθισικῶν καὶ συντηκτικῶν 69) δι' ἕλκος ἐν ἥπατι, οὐ παραληπτέον συναπισμὸν, οὐδὲ ἐπὶ ἄλλης ἑλκώσεως οὐδεμιᾶς, ἐν τῷ βάθει. ἀγριαίνεται 70) γὰρ καὶ παροξύνεται πρὸς τὴν δριμύτητα τοῦ νάπυος. οὐ μὴν οὐδὲ ἐπὶ τῶν 71) χονδρωδῶν μορίων, οἷον ὤτων, ἢ τῶν ἄκρων τῆς ῥινός. κατακαίεται γὰρ ὑπὸ τοῦ καταπλάσματος. ἐνίοτε δὲ καὶ μελαίνεται τὰ λίαν ἄσαρκα ἢ χονδρώδη. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, καὶ μέρη τοῦ σώματος, καὶ πάθη χρόνια, χαίρει τῷ βοηθήματι. καὶ καυλὸς δὲ καὶ κύστις ἐν 72) παρέσεσι, καὶ πάντα τὰ παρειμένα μέρη χαίρει τῷ βοηθήματι. ἐντίθεται δὲ καὶ ἀπευθισμένῳ παρειμένῳ βάλανος. ὁμοίως δὲ καὶ, ἐπὶ τῶν δυσηκοούντων 73) τοῖς ὠσὶ κολλύριον 74) ἐκ τοῦ νάπυος ἐντίθεται κροκοειδεῖ περιπλασθέν. εἶτα μετὰ τὸ ποσὴν αἴσθησιν γενέσθαι τοῦ κολλυρίου, διὰ τῆς κροκύδος, ἀναιρεθέντος, 75) ἐπενίεται μελικράτου. δεῖ δὲ σιναπίζειν, ἐπὶ μὲν τῶν ἀργοτέρων διαθέσεων, καὶ μερῶν τῶν κατασάρκων, καὶ δυσαισθήτων, βιαίως. μέτρον δὲ τῆς ἰσχύος ἐςὶ, τὸ ἀνιαθῆναι μὲν ἰσχυρῶς τὸν κάμνοντα, μελαντέραν δὲ τὴν σάρκα γενέσθαι καὶ ὑψηλοτέραν τῆς πέριξ, ἀνοιδήσα-

imbecilliorem et minorem morbo cognoverimus, efficaciffimus finapifmus eft. fed tamen in tabidis, et colliquatione laborantibus ex ulcere, quod iecur obfideat, finapifmum non admittimus: neque etiam in ulla alia ulceratione, quae intimas partes vexet: siquidem exacuuntur, et efferae a finapis acrimonia redduntur. quinetiam in cartilagineis partibus cavendus ejus eft ufus, ut in auribus et fummis naribus, quippe quae exurantur, et quandoque etiam, quae carnis expertia funt, et cartilaginea nigrefcant. caeterae vero omnes corporis partes, et morbi diuturni hoc remedio perfruuntur. Penis autem et vesicae refolutiones hoc auxilio gaudent. itemque partes omnes refolutae. in rectum quoque inteftinum refolutum glans inditur. In iis vero, qui difficulter audiunt, collyrium linimento impactum auribus imponitur: tum ubi fenfum collyrii pars quodammodo perceperit, collyrio per linamentum exacto, pars melicrato abluitur. finapifmus autem fegnioribus partibus, iifque, quae carnofae funt, et vi adhibita difficulter fentiunt. terminus autem actionis medicamenti efto, ut aegrotus vehementer doleat, caroque ni-

68) Immo, ἀσθενεςέραν. Antea mallim etiam: ἐπί τε τῶν χρονίων. Quaedam hic de suo inculcauit Rasarius.

69) Vide Oribas. ad Eunap. lib. 3. cap. 6.

70) Elegans metaphora.

71) Habes hoc in Gloss. Galen. p. 69. 81. Item apud Nemesium in noftra editione Halensi 1802. 8. pag 198. τὸ χονδρῶδες τῶν ὤτων. et p. 2 6 τὸ χονδρῶδες τῆς τραχείας ἀρτηρίας.

72) Ita correxi. Codex: ἐμπαραισεσι. Τῷ βοηθήματι bis eft, loco, τῷ βοηθήματι τούτῳ.

73) In Codice: δυσηκούντων.

74) Κολλύριον feu, κολλούριον, de quo, ni fallor, fupra dixi, non folum oculis, sed et auribus atque aliis corporis partibus adhibetur. v. Geopon p. 1024. Κροκοειδεῖ ab hoc loco alienum eft. Κροκοειδὴς, quo, ut fuspicor, lexica carent, habet fane Chrysoft. II, 713. E. Legitur etiam κροκόεις. Theocr. Id. I, 31. et ibid. in Epigramm. III, 3. Verum h. l. κροκίδι legendum videtur. Dicitur etiam κροκὺς, uti hic paullo poft. Credo, hic notari id, quod noftri *Scharpie* appellant, ex lingua Franco-Gallica *Charpie*.

75) Scilicet, τοῦ κολλυρίου. De proximo genitivo μελικράτου nemo dubitabit. Nominativus aut accufativus non habet locum, quando de *parte* rei alicujus fermo eft.

σαν ὑπὸ τοῦ καταπλάσματος, καὶ μετὰ λουτρὸν φλυκταινωθῆναι πρᾴως τὸ δέρμα. ἐπὶ δὲ τῶν εὐαιϑήτων 76) διαθέσεων, καὶ μερῶν 77) τρυφερῶν, πρᾴως χρῆσθαι τῷ νάπυϊ, μέτρον ποιουμένους τὸ ποσῶς ἐρυθροτέραν γενέσθαι τὴν σάρκα. ὡς μέντοι μὴ ἄπρακτος ἡ πραεῖα χρῆσις τυγχάνοι, παρ' ἄλλην ἡμέραν 78) ἢ δύο πολλάκις τὸ αὐτὸ σιναπιστέον, ἵνα ἡ συνεχὴς χρῆσις ἑνὸς εὐτόνου συναπισμοῦ δύναμιν παράσχηται. μέτρον δὲ καὶ τῆς συνεχοῦς ἐστὶ χρήσεως, ὁπόταν τὰ σιναπιζόμενα μηκέτι αἴσθησιν ἔχῃ ὀδυνώδη καταπλασσόμενα. ἐπὶ δὲ τῶν ὀξέων, ὀλιγάκις χρώμεθα τῷ βοηθήματι, ἐπὶ ληθαργικῶν μόνων, καὶ τῶν ἄλλων, τῶν καταφερομένων 79) ἐν πυρετοῖς, ἐπί τε κατοχῆς, ἐπί τε καταψύξεως δυσεκθερμάντου. τῶν μὲν δὴ καταφορικῶν τὰ σκέλη σιναπίζομεν· ἐπὶ δὲ τῶν περιψυχομένων, καὶ σκέλεσι 80) καὶ ἀγκῶσι. λεπτὸν δ' ἐπὶ πάντων εἰς ὀθόνιον ἐγχριέσθω τὸ νάπυ.

Σκευασία συναπισμοῦ.

Σκευασία δὲ τοῦ νάπυος τοιάδε ἐστίν. ἰσχάδας χρὴ πρὸ μιᾶς ἡμέρας ὕδατι ἀποβρέξαι χλιαρῷ· ἔπειτα τῇ προϊούσῃ ἀποθλίψαντα ἰσχυρῶς, λεαίνειν εὖ μάλα· εἶτα νάπυ δριμυ

grior reddatur, et fiat altior, quam quae adiacet: et postquam ablotum fuerit, pustulae leniter erumpant. ad morbos autem, et partes facile sentientes, mitius utendum sinapi est, ut eo utamur, donec caro fiat paulo rubicundior. ne tamen mitis ille usus vanus sit, alio die, aut duobus, saepe erit sinapismo utendum: ut continuus usus, unius robusti sinapismi, vim praebeat: cujus sane continui usus mensura est, cum partes sinapismo obductae atque illitae nullum doloris sensum habeant. In acutis vero morbis raro adhibemus hoc remedii genus. eoque solum in lethargicis, et caeteris nimius in somnum propensionibus, quae in febribus contingunt, et catocha, et perfrictione, quae aegre caleflat. eorum tamen, qui in somnum sunt nimium propensi, crura sinapismo obducimus: in perfrigentibus vero, et crura, et cubitos. caeterum sinapi tenue, caeteris omnibus linteo exceptis, inspergatur.

Sinapismi confectio.

Sinapismi conficiendi modus est hujusmodi. Caricas in aqua tepida pridie macerare oportet: postridie vero ejus diei, vehementer expressas, valde contun-

76) Ita in margine. In textu: εὐχιρεθίστων. Ego vero magis probo, εὐερεθίστων, ab ἐρεθίζω. Eodem tamen redit. Pag. 298. est δυσκίνητος

77) Ita in marg. In textu: ἡμέρων. Sic. Proximum τρυφερῶν multoties ita in his libellis occurrit.

78) Uno aut duobus diebus interjectis.

79) καταφορὰ et κατοχὴ satis noti sunt morbi. v. Galen. meth. med lib 13. cap. 21.

80) Repentinus transitus ab accusativo ad dativum, nisi desit περιπλάττομεν, aut aliud simile.

81) Cod. δριμόν, quod correxi.

82) Antecedit λαβόντας. Alterutrum ergo corrigendum. Rasarius se callide expedivit, quod non reprehendo.

λαβόντας, οἷόν ἐστι τὸ Συριακὸν, καὶ τὸ Αἰγύπτιον, τρίβειν κατ' ἰδίαν, παραχέοντα 82) ἐν τῇ τρίψει κατ' ὀλίγον τοῦ ἀποβρέγματος τῶν ἰσχάδων. βρεχόμενον 83) γὰρ εὐλεαντότερον 84) γίνεται. ἔπειτα μάζας ποιῆσαι λείας, τὴν μὲν τῶν ἰσχάδων, τὴν δὲ τοῦ νάπυος. 85) πρὸς ἓν τῶν ἰσχάδων· εἰ δὲ μέσος, ἴσον ἑκατέρου· εἰ δὲ ἀνειμένος, τοῦ μὲν τοῦ 86) νάπυος τρίτον· δίμοιρον δὲ τῶν ἰσχάδων. ἐγχριέσθω δὲ εἰς ὀθόνιον 87) ἢ ῥάκος. ὁ δὲ τόπος ὁ μέλλων σιναπίζεσθαι, 88) προεκνιτρούσθω, καὶ ὅλως ἀνείληπτος ἔστω. καὶ οὗτος 89) αὐτὸ τὸ κατάπλασμα ἐπιβαλλέσθω, καὶ ἄνωθεν ἐπιδείσθω. χρὴ δὲ ἐν ἡλίῳ ἢ ἀλεεινῷ οἴκῳ, καὶ μᾶλλον πρὸς τὰ διαβαλανείου 90) σιναπίζειν. ποσὴν δὲ ὥραν ἐπικεῖσθαι αὐτῷ χρὴ, ὁρίσαι οὐ δυνατὸν, διὰ τὸ τοὺς θᾶττον, τοὺς δὲ βραδίον αἴσθησιν αὐτοῦ λαμβάνειν. συνεχῶς οὖν ἐπισκοπεῖν χρὴ, εἰ πεφοίνικται ὁ τόπος δεόντως. εἰ δὲ μέχρι πολλοῦ μὴ ἐνεργοίη τὸ σίνηπι ἐπικείμενον, σπόγγοις ἀποτεθλιμμένοις ἐν ὕδα-

dere: deinde acre finapi, quale eft Syriacum et Aegyptiacum, capere, ac per fe conterere, aquam, in qua caricae maduerint, paulatim affundendo. nam humore perfufum melius laevigatur. tum in maffas laeves redigito, alteram ex caricis, ex finapi alteram. Fiet autam finapifmus vehemens, si duas partes finapis uni caricarum parti addemus: mediocris vero, ex paribus utriusque portionibus conftabit: fin mitior exigatur, tertiam partem finapi, duas caricarum commifcebimus. Linteo vero, aut panno, illitus adhibetur. locus vero, cui admovendus finapifmus eft, prius nitro illinatur, et omnino inunctus efto: eique ita cataplafma adhibeatur, et fupra ligetur. Utendum vero finapifmo in fole, aut aprica domo, et potius ante balneum. certum tamen temporis fpatium, quo teneatur, definiri non poteft: propterea, quod alii citius, alii ferius ejus fenfum percipiant. ergo faepe in-

83) In Codice per figlam certissimam evidenter, βρεχομένων, quod tamen ausus fum corrigere.

84) Dicitur λεαίνω et λειαίνω. Ergo εὐλέαντος et εὐλείαντος.

85) Hic in margine Codicis: ἴσως. (notatur ergo conjectura:) καὶ σφοδώτατος (immo, σφοδρότατος, nimirum, ὁ σιναπισμός) ἔσται, εἰ μὲν ᾖ τοῦ νάπυος τρίμοιρον. τρίμοιρον non recordor legere, fed τριμέρεια, τριμοιρία τριμέριον. Inveni tamen δίμοιρον, apud Aesch. Socrat. 3, 16. et Aeschyl. p. 198. 628. edit. Stanl. ac continuo hic quoque. Ex proximis verbis: εἰ δὲ μέσος, colligo, fupplendum fuisse: καὶ εἰ μὲν σφοδρότατος, δριμύτατος εἶναι δεῖ — εἰ δὲ μέσος. Paullo poft in Cod. eft ἀνημένος, quod, uti alibi, correxi.

86) Secundum τοῦ excludendum videtur.

87) ὀθόνιον et ῥάκος fupra etiam ita occurrunt. Sed hic fcriba *conftanter* exhibet ὀθώνιον. In litteris facris N. Teft. Luc. 24, 12. Jo. 19, 40. 20, 5. praeftantissimi Codices consentiunt in ὀθόνιον, uti disci poteft ex prima editione mea. Unus tantum femel aberrat in his tribus locis.

88) Laudatur hoc quoque ex Dioscoride, eftque probum vocabulum. νιτροῦσθαι habet Synes. T. II. p. 20.

89) Malim, οὕτως. Ex hujusmodi infimorum fcribarum nugis in N. quidem Teftamento critici novi, ac fcribis iftis etiam nugaciores, adeo argumentati funt. Gratulor fcriptoribus, fic dictis profanis, quod ejuscemodi criticos profanos musae ab eis prohibuerunt. Ifti homines enim ita facri et fancti funt, ut nullius alius profana, praeter fua profana et barbara legant.

90) Ita ad litteram Codex. Rasarius videtur voluisse: πρὸ τοῦ βαλανείου. Interim conjicio: πρὸς τὰ διὰ βαλανείου (ἀλεεινά.)

τι θερμῷ 91) πυριατέον κατὰ τοῦ ῥάκους τὸ κατάπλασμα· μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη χρῆσιν, εἰς βαλανεῖον ἀκτέον τὸν κάμνοντα 92) μεταχαλασθῆναι μετρίως ἐξαντλητέον ὅλον, μᾶλλον δὲ τὰ σεσιναπισμένα μέρη. ἔσω δὲ ἀνείληπτα ταῦτα, καὶ εἰ φαίνοιτο δυνάμενος ὁ πάσχων ἀνέχεσθαι, χρὴ καὶ ἐπεμβιβάζειν αὐτὸν ἐκ δευτέρου, καὶ ἐξαντλεῖν πάλιν ἀνείληπτον. ἐνίους δὲ καὶ 93) τῆς ἐπιούσης φυλάξαντες ἀσυγκρίτους 94) λούομεν. μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν τὸ ὕστερον, ῥοδίνῳ χρίομεν τὰ μέρη. εἰ δὲ ἄλγημα σφοδρὸν εἴη, καὶ φλοικταίνειν 95) ἐπαναστῶιεν, ὀθονίῳ σκεπαστέον τὰ μέρη διαβρόχῳ ὑδρορροδίνῳ 96) ἢ ἀμυγδαλίνῳ μεθ' ὕδατος. βέλτιον δὲ, τὸ ὕδωρ μολόχης χυλὸν εἶναι. ἐπὶ δὲ τῶν σφόδρα ὀδυνωμένων 97) καὶ καταπαστέον τῇ μολόχῃ, λίαν ἑφθῇ, καθ' ἑαυτὴν, ἢ μετὰ ἄρτου. μετὰ δὲ τὸ λῆξαι τὸ ἄλγημα, κηρωτῇ ῥοδίνῳ μετὰ ψιμμυθίου χριστέον. τοὺς ληθαργικοὺς, καὶ τοὺς ἐν ὀξέσι νοσήμασι λουτέον. ἐλαίου δὲ κατάχυσις τοῖς 98) σιναπιζομένοις, καὶ ἐπὶ τῶν σφόδρα τρυφεροσάρκων, 99) ἐφ' ὧν τε σιναπίζομεν, οὐ διὰ τὰ ἐν βάθει σώματα, ἀλλὰ διὰ τὰ πλησίον τῆς ἐπιφανείας, ἄρτον λεῖον, ἀντὶ τῶν ἰσχάδων, συμπλέκειν τῷ νάπυϊ. γνωστέον δὲ, ὅτι, εἰ ὄξει τὸ νάπυ

tueri locum oportet, utrum satis ruboris contraxerit. si vero longo spatio admodum sinapi non agat, spongiis, aqua calida imbutis, et panno, in quo cataplasma est, appositis, fovendus est. postea aquam vero sinapismo usi abunde fuerimus, aeger in balneum ducetur, et modice laxetur, totus perfundendus est: ac potius etiam partes, quibus sinapismus fuerit admotus: eaeque non ungantur. sique ferre posse aeger videatur, sustinere debet, et iterum balneum ingredi et perfundi, ac ne tum quidem ungi. nonnullos etiam, usque in sequentem diem non unctos seruantes, lavamus. post balneum vero ultimum partes rosaceo illinimus. si vehemens sit dolor et pustulae eruperint: partes erunt lana, aqua et rosaceo intincta, obducendae: aut etiam amygdalino, cum aqua. melius autem est, ut aqua fit maluae succus. in iis vero, quos vehemens dolor vexat, locus malua, probe decocta, vel per se, vel cum pane oblinendus. ubi dolor cessarit, cerato rosaceo cum cerussa utemur. Lethargici vero, et qui acutis morbis detinentur, lavandi sunt. caeterum, quibus sinapismus adhibetur, oleo perfundimus, et

91) In Codice est, πυριαστέον, et mox, ῥάχους.

92) Rasarius videtur voluisse: καὶ ὥστε χαλασθῆναι. Sed alia etiam hic corrupta videntur. Veluti, ἐξαντλητέον, loco ἐπαντλητέον.

93) ἕως addendum videtur.

94) ἀσυγκρίτως notum, *sine dubitatione, nulla adhibita cura et cautione.*

95) Immo, φλύκταιναι. Mox rursus est: ὀθωνίῳ.

96) Alii ὑδροῤῥόδινον. Sic alia sunt medicamenta composita, ut ὑδρόμελι, ὑδρέλαιον. Mox ἀμυγδαλίνῳ, nimirum, ἐλαίῳ. Mox μαλάχης in margine. In textu, μολόχης. Sic et mox, μολόχῃ. Alibi tamen in his libellis constanter scriptum reperi μαλάχῃ. Vide Geopon. p. 844. § 6. ubi de hoc monuit eruditissimus Niclas.

97) In Codice: ὀδυρομένων καὶ κατασπαστέον, quae correxi.

98) Ita in marg. In textu: τισὶν ἀπιζόμενον. Sine sensu. Sed nec sic locus satis emendatus est. Forte: καταχύσομεν, aut, κατάχυσις ὠφέλιμος

99) Interposito puncto, δὲ, loco τε, legendum puto. Forte mox, νοσήματα, loco σώματα.

100) ἐμβραχείη, ἀμυδρότερον ἔσται καὶ ἀδηκτότερον τὸ κατάπλασμα, τοῦ δὲ 1) ὕδατος ἐμβραχέντος. τὰ δὲ ὦτα σιναπίζοντας, ψαλίζειν δεῖ τοῦ ῥάκους, ἢ πτύγμασι προκαταλαμβάνειν. τὰς δὲ σφύρας, 2) καὶ προχρίειν ἐλαίῳ, καὶ καταλαμβάνειν τοῖς πτύγμασιν.

idem facimus in iis, qui carnibus funt mirum in modum delicatioribus. In quibus vero finapifmo utimur, non propter partes, quae altius refident, fed propter eas, quae prope cutim funt, panis laevigatus pro caricis finapi admifcetur. Hoc etiam fciendum eft, fi in aceto finapi maceretur, cataplafma obtufius: si in aqua, minus mordax fieri. qui aures finapifmo oblinunt, panno debent contrectare, aut duplicatis linteis excipere: malleolos vero oleo prius ungere, tum duplicatis linteis excipere.

Περὶ σκίλλης.

Σκίλλα δὲ, κοπεῖσα ἐν ὅλμῳ, δύναμιν ἔχει παραπλησίαν νάπυϊ καταπλασσομένη. πρὸς ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐπιτιθέσθω· βραδύνασα γὰρ κατὰ τὴν ἐπίθεσιν 3) ἑλκοῖ. χρηστέον δὲ ἰδίως αὐτῇ ἐπί τε θώρακος, ἐν ὀρθοπνοίᾳ, ἐπί τε παρέσεως, ἡνίκα μὴ μόνον ἡ κίνησις, ἀλλὰ καὶ ἡ αἴσθησις βέβλαπται. προεκνιτρωτέον τε καὶ λουτέον καὶ θεραπευτέον, ὥσπερ ἐν τῷ σιναπισμῷ. ἰδίως δὲ τὰς δήξεις, τὰς ἀπὸ τῆς σκίλλης, παρηγορεῖ κατάχυσις ἐλαίου.

De fcilla.

Scilla, in mortario contusa, parem finapi vim habet, si illinatur: fed brevi tempore teneatur. nam si tardarit, ulcus excitabit. ea privatim in pectore utemur ad eos, qui non nisi recta ceruice fpirant: et ad refolutionem, cum non folum motus, fed fenfus quoque eft laefus. fed et nitrum, et balneum, et remedium, ut in finapifmo, adminiftrare couuenit. olei vero perfufio morfiones, quas fcilla excitat, proprie mitigat.

Περὶ αἰγείας κόπρου.

Κόπρος αἰγεία σιναπισμοῦ μὲν κατὰ ἰσχὺν οὐκ ἀπολείπεται, καὶ μάλιστα οἱ σπύραθοι 4)

De fimo caprillo.

Caprarum fimus viribus finapismo non cedit: praefertim globuli, aceto

100) In Codicis textu: εἰ ὀξάτῳ. Sed in marg. eft τό. Ibidem loco νάπυ correctum erat, τὸ ὕδωρ. Sed id rursus deletum.

1) Conjicio δὴ, loco δέ. Quid, quod accentus in δὲ rasura deletus eft?

2) Ita in margine. In textu: φίλας.

3) Codex: ἕλκοι. Sic mox αὐτην, loco αὐτῇ, ac deinde, παραίσεως, item, προσεκνιτρωτέον. Poftremum fuora jam lectum eft. Apud Synes. T. II p. 20. legitur: ἱμάτια λευκιζόμενα καὶ νιτρούμενα καὶ κναπτόμενα. In Thesauro Steph. fruftra quaeres νιτροῦσθαι

4) Occurrit, ἡ σπυράς, et ἡ, ὁ, σπύραθος Galen in Glossis: σπυράδες· τὰ τῶν αἰγῶν. καὶ προβάτων αποπατηματα. Vide interpretes ad Pollucem p. 528 Eo in loco in Codice Augustano reper folum haec: σπυράδα καὶ σπύραθιν καὶ σπύραθινα. Apud Geopon. p. 872. αἰγῶν ἢ προβατίων κόπρον, τοὺς καλουμένους σπυράθους.

λεανθέντες ἐν ὄξει. ἰδίως δὲ ἰσχιαδικοῖς ἁρμόζει τοῦτο τὸ κατάπλασμα, πολὺ ἀνυσιμώτερον ὂν σιναπισμοῦ πεπειραμένον ἡμῖν αὐτοῖς.

Κ Ε Φ. ιδ.

Ἐκ τῶν Μενεμάχου. Περὶ ψιλόθρου. 5)

Τὸ δὲ ψίλοθρον ἐλήφθη μὲν ἐκ κομμωτικῆς, ἐπιπολαίως 6) δὲ τὴν σάρκα ἀμύσσει. δῆλον ἔκ τε τοῦ φοινιγμοῦ, 7) καὶ τῆς ὕλης, καυτικῆς οὔσης. ἐμβραδύναν δὲ, ἑλκοῖ καὶ φλυκταίνει τὴν ἐπιφάνειαν· ἀπολείπεται δὲ τῆς ἐνεργείας τοῦ δρώπακος. τοῦτο μὲν γὰρ ἐᾷ τὴν σάρκα τρυφεράν· ὁ δὲ δρώπαξ 8) εὐτροφωτέραν 9) ποιεῖ καὶ μυωδεστέραν. ὀχληρὰ δὲ ἐστιν ἡ χρῆσις αὐτοῦ. προαποσμῆξαι 10) τε γὰρ ἐκ τοῦ σώματος δεῖ τὸ ἐλαιῶδες· οὐκ ἂν γὰρ ἅψαιτο· καὶ χρόνον 11) γίνεσθαι ἐν τῇ χρήσει· διὸ καὶ τὰς πρὸς πόδας, ἐν αἷς παραλαμβάνεται, 12) δεήσει μετρίως ἀλεειπὰς 13) εἶναι, πρὸς τὸ μὴ καταλυθῆναι τὴν δύναμιν.

Κ Ε Φ. ιε.

Περὶ κουρᾶς καὶ ξυρήσεως.

Κουρὰ δὲ καὶ ξύρησις ἐν ἰατρικῇ παρελήφθησαν, ὡς κενοῦντα, καὶ ταῖς χρονίαις ἁρμόζοντα διαθέσεσιν. ἐπὶ δὲ κεφαλῆς ἀφαιρεῖν πρω-

laevigati. proprie vero convenire ischiadicis hoc cataplasma, quippe quod sinapismo sit efficacius, nos ipsi experientia atque usu didicimus.

Ex Menemacho. De psilothro. Cap. 14.

Psilothrum ex arte, quae cultui et odoratui est dicata, sumtum est. carnem in superficie vellicat. id quod ex rubore, quem affert, et materia, quae adurens est, plane patet. si tardarit, cutim ulcerat, pustulasque excitat. ejus actio minor est, quam dropacis: siquidem hoc carnem delicatam relinquit: dropax vero habitiorem et musculosiorem. hujus porro molestus est usus. caeterum oleosa pars a corpore abstergenda est, propterea, quod non adhaeresceret: * et in ejus usu multo tempore morandum esset. quocirca pedum lotiones, ad quas psilothrum adhibetur, modice unctas esse oportet, ne vis plane dissoluatur.

De tonsura et derasione. Cap. 15.

Tondendorum, abradendorumque pilorum usum medicina accepit, evacuandi causa: estque is ad diutinas affe-

---

5) Rectius videtur, ψιλώθρον, a ψιλόω. Ita quoque in principio Codicis, in indice. Theophr. H. P. p. 1178. διὸ καὶ εἰς ψίλωθρον χρήσιμον.

6) Codex: ἐπιπόλεως. Mox, post δῆλον, interposuerim δ'.

7) φοινίσσειν superius aliquoties legitur.

8) De hoc vide paullo ante cap. 12.

9) Ita Codex, sed literae ο. ab alio inscriptum υ. id est, εὐτρυφ.

10) Codex: προαποσμίξαι.

11) Forte: χρόνιον, intellecto δεῖ, ex vicino.

12) Hic in marg. legitur: ἴσως: ἐπιλουσίας. Id ergo addendum censuit.

13) Dissentit interpretatio Rasarii.

τὸν τὰς τρίχας δεήσει μαχαίραις· εἶτα ξυρᾷν, εἶτα καὶ τῇ ἀναξυρήσει χρῆσθαι. ἡ δὲ τῶν ἀτριχούντων ξύρησίς ἐστι καθαρωτέρα καὶ πρᾳοτέρα τῆς ἐν χρωτὶ κουρᾶς· διὰ δὲ συμπεπληγμένην 14) καταβροχὴν καὶ τρίψιν, ὀχληροτέρα γίνεται, καὶ μᾶλλον, ἐπὶ βαθείας κόμης. τῆς 15) δὲ κουρὰ, ἡ παραπλήσιος τῇ ξυρύσει ψιλοῦσα τὰς τρίχας· ἔχει τὶ πληκτικόν. ὅθεν ἐπὶ τῶν εὐτρέπτων, 16) εὐαφῶς αὐτῇ καὶ πρᾳέως χρηστέον. ὅταν μέντοι δέῃ μετὰ τοῦ σικύας προσβάλλειν, ἐπιξυρητέον τὸν τόπον, ὥστε προπεσεῖν 17) αὐτάς. οὐδὲ γὰρ ἔτι 18) χρήζετο ταύτης διαβροχῆς τε καὶ τρίψεως. ἐμποιεῖ μὲν οὖν διαπνοὴν ἡ πρᾳεῖα κουρὰ καὶ ξύρησις· ἐπιτήδεια δὲ παρέχεται τὰ μέρη καὶ πρὸς ἄλλα βοηθήματα δραστικά.

ctiones accommodatus. In capite autem capilli erunt forfice praecidendi, tum radendi: et abrasione etiam utendum. derasio vero partium, in quibus capilli non sunt, purior est et mansuetior, quam sit cutis tonsura: verum propter irrigationem et frictionem molestior est, et magis etiam in profunda coma. tonsura vero, quae aeque ac derasio capillis caput nudat, habet, nescio quid, sensum tentans. quocirca in iis, qui facile mutantur, tactu leni et mansueto utendum est. sed; cum opus est, cucurbitulas etiam admovere; locus abradendus est, ut ipsae possint excidere. quo sane tempore irrigatione et frictione nihil praeterea fuerit opus. caeterum mitis tonsura et derasio perspiratum parat: partesque ad alia efficacia remedia paratas et idoneas reddit.

ΚΕΦ. ιϛ.

Περὶ κτενισμοῦ. 19)

Ἐπὶ τῶν γυναικῶν, τῶν τὴν ἐκ τῆς τριχώσεως εὐπρέπειαν προτιμουσῶν τῆς ὑγείας, τοπικοῦ βοηθήματος ὁ κτενισμὸς χώραν ἐπέχει τῆς τρίψεως, ἐνεργέστερον ὄφελος 20) καθ᾽ ἑκάστην τριχὸς ἔκφυσιν ἑλκομένης τῆς σαρκός. οἱ 21) δὲ πυκνοὶ τῶν κτενῶν ὀδόντες βιαιότερον ἐπισπῶνται τὰς τρίχας.

De pectendis capillis. Cap. 16.

In mulieribus, quae ornatum capillorum sanitati anteponunt, pro locali remedio, pectere comam, vicem gerit frictionis. efficaciusque prodest, cum caro ad cujusque capilli exortum, trahatur, sique dentes pectinum densiores fuerint, maiore etiam vi capillos attrahent.

14) Sic, non συμπεπλεγμένην. Rasarius id praetermisit. συμπλήττειν est *collidere*. Habet hoc Demetr. Phaler. edit. Gale p. 46. 49 Ibidem est σύμπληξις p. 34. 65. 122. 174. Sed id non est hujus loci.
15) Ex vicino κόμης, scripsit τῆς. Suspicor: ἡ δὲ κουρὰ — παραπλησίως.
16) εὔτρεπτος proprie est *mutabilis*. Ergo etiam is, *qui facile afficitur*. Mox fortasse legendum: δέῃ καὶ σικύας. Τοῦ prorsus alienum est.
17) Forte, προσπεσεῖν.
18) In syllaba το rasurae sunt vestigia. Ante quoque χρήζει videtur separatum esse ab το. Forte: χρήζει τοιαύτης.
19) A κτενίζω.
20) Codex: ὤφελον.
21) In Codice, et correctiones, et vitia sunt. Primo αἱ, seu, οἱ δ᾽ ἂν, sed ἂν deletum. Voluit fortasse aliquis, ὁ δ᾽ ἄν. In ultima syllaba οι, in πυκνοὶ etiam correctum. Forte fuerat, αἱ. Βιαιότερον ante se adhuc habet ὁ ἐκ, seu, ὁ ἐν. Poenitet hujuscemodi memorare. Tandem legitur, ἐπισῶνται. Sic.

ΚΕΦ. ιζ.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Περὶ κατακτενισμῶν. 22) Ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων.

Τοὺς τῆς κεφαλῆς κατακτενισμοὺς, ἐν μὲν ταῖς πρώταις ἡμέραις παραιτητέον, οὔτε ἀναγκαίους, οὔτε λυσιτελεῖς ὄντας. μετὰ δὲ τὸ 23) πρὸ τροφῆς ἄλειμμα καὶ πρόσκλυσμα, εἴπερ ἔθος ἔχοιεν, παραληπτέον, μέχρι τοῦ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν 24) ἀσκύλτως διαπονῆσαι. εἰ δέ τι ἔξωθεν παρεπιφαίνοιτο σύμπτωμα, οἷον ἄλγημα κεφαλῆς, ἢ κατάῤῥους νεοσύστατος, 25) ἢ ἐξανθήματα, ἢ στάζον αἷμα, ἢ καί τις ἄλλη ὑπόνοια φαύλη, παραιτητέον.

Ex Herodoto. De pectenda coma. Ex libro de remediis extrinsecus occurrentibus. Cap. 17.

Ne caput pectatur primis quidem diebus, cauendum eſt. neque enim necessarium eſt, neque utile. poſt unctionem vero, quae ante cibum adhibetur, et poſt clyſteris uſum, si ita consueverint, pectendum erit, donec partes capitis nulla moleſtia afficiantur. si vero aliquod ſymptoma extrinsecus appareat, ut dolor capitis, ut defluxio, quae nuper conſtiterit, aut exanthemata, aut ſanguis ſtillans, aut alia quaedam mala ſuſpicio ſubsit, omittendum eſt.

ΚΕΦ. ιη.

Περὶ διασφίγξεως καὶ κατειλήσεως. Ἐκ τῶν Ἡροδότου.

Παραληπτέον διάσφιγξίν τε καὶ κατείλησιν ἐν παντὶ μέρει τῆς νόσου, καὶ πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ, καὶ κατὰ τὰς τούτων 26) ἀρχάς. καλὸν μὲν οὖν διαδεῖν καὶ κατειλεῖν πρὸ μιᾶς ἢ δυεῖν ὡρῶν. εἰ δ' ἀγνοηθεῖεν οἱ τῶν ὑπόπτων 27) καιροὶ, καὶ γενομένων τῶν παροξυσ-

Herodoti. De perſtrictione et interceptione. Cap. 18.

In quacunque morbi parte perſtrictio, interceptioque, et ante accessionem, et in ejus initio, adhibenda eſt. Colligare ergo et intercipere partes una, aut duabus ante horis, eſt accommodatum. si vero tempora ſuſpecta ignoren-

22) In indice capitum, a principio Codicis, κατακτενισμοῦ.

23) In Codice: προτροφῆς et πρόσκλυσμα, sed littera σ. in προσκ. puncto notata, ut tollenda.

24) In marg. ἴσως· ἀσκύλλως. Σκύλλειν habet Herodian p. 211. 296 Ἄσκυλτος habet Sext. Empir. p. 15. Euseb. Hiſt. Eccl. 4, 15. ἀσκύλτως ἐπιμεῖναι τῇ πυρᾷ. De proximo διαπονῆσαι ſubdubito. Forte, διατεθῆναι, διαναπαῦσαι.

25) νεοσύστατα opponuntur τοῖς χρονίοις καὶ παλαιοῖς, *quae novissime acciderunt.*

26) Nimirum, παροξυσμῶν. Διάσφιγξις in lexicis non reperitur. Διασφίγγειν tamen notum eſt. Ac, ni fallor, ſuperius etiam hoc occurrit. κατείλησις aeque bene ſe habet Mox eſt κατειλεῖν. Vocabulum κατείλησις, sed alio sensu, eſt apud Diog Laërt. lib. 10. p. 418. 419. Mox h. l. eſt διαδεῖν, quod idem eſt, ac διασφίγγειν.

27) Τὰ ὕποπτα hoc loco idem notat, quod superius, hoc ipso libro, cap. 17. in fine: ὑπόνοια φαύλη. Morbi enim non nulli ſuſpiciones ſolum movere ſolent, non aperte se prodere. In his acuto et perspicaci et attento medici opus eſt ingenio.

μῶν, οὐ πολλῆς μὲν ἔτι τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας δεητόμεθα. ὅμως χρηστέον ταῖς μὲν διαθέσεσι, 28) ἐπὶ τῶν μετὰ ῥίγους ἐπισημαινομένων, καὶ ἀλγούντων, καὶ σπωμένων, καὶ ῥευματιζομένων, καὶ αἱμοῤῥαγούντων, καὶ παλμῶν καὶ λυγμῶν, καὶ ἐμπνευματώσεων, καὶ ἀγρυπνιῶν. ταῖς δὲ κατειλήσεσι πάντας τοὺς κατὰ πάθος, ἢ 29) συμπτώματος ψυχομένους ὑπακτέον. δεῖ δὲ προσάγειν τὰς διασφίγξεις τοῖς εὐρυχωροτέροις ἀγγείοις, ἐν οἷς τὸ αἷμα πολὺ καὶ τὸ πνεῦμα. ἐπιτήδεια τοίνυν πρὸς διάσφιγξιν, βραχιόνων μὲν μέρη, τὰ πρὸς μασχάλαις καὶ καρποῖς· σκελῶν δὲ, τὰ πρὸς τοῖς βουβῶσι καὶ ἰγνύαις. καὶ σφυροῖς. ἡ γὰρ ὁλκὴ τῶν νοσοποιῶν ὑλῶν οὕτως ἀνθέλκεται. ἡ δὲ κατείλησις ὠφελεῖ προςηνίας, 30) κατέχουσα τὴν ὕλην καὶ τὴν φυσικὴν φυλάττουσα θερμασίαν, καὶ μάλιστα, εἰ μετὰ συναλείμματος προσάγοιτ' ἄν. ἐπιτήδειοι δὲ πρὸς ταῦτα τὰ βοηθήματα, οἵ τε κατὰ περίστασιν τὸ νευρῶδες πεπονθότες, ὡς ποδαλγικοὶ, καὶ ἀρθριτικοί· ἀπρόσφοροι δὲ, καὶ οἱ πρὸ τῶν παροξυσμῶν ἱδρωτικοὶ, καὶ ὅσοι μεθ' ἱδρώτων ἐπισημαινόμενοι. ἐπιτείνοιτο γὰρ ἂν αὐτῶν τὰ συμπτώματα, εἰ κατειληθεῖεν ἢ διαδεθεῖεν. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐνειλήσεως τοιοῦτος ἔστω. ἐκ μαλακῶν ἐρίων πλατεῖς κύκλους παρασκευάσαντες κατειλοῦμεν ἀπὸ δακτύλων ἄκρων χειρῶν μέχρι μασχάλων, καὶ ὁμοίως ἀπὸ βουβώνων ἄχρι δακτύλων· ἐπὶ πλέον τὲ τά τε κορονα 31) καὶ τὰ γόνοτα, οἷς ῥᾳδίως γυμνοῦσθαι συμβαίνει, διὰ τὰς τῶν μερῶν συντά-

tur, accessionesque invaserint, non jam magnopere harum rerum auxilio indigebimus, veruntamen eis utendum eſt. atque affectionibus, quae cum rigore invadnnt, itemque doloribus, convulsionibus, defluxionibus, ſanguinis eruptionibus, palpitationibus, singultibus, inflationibus et vigiliis, perſtrictio convenit. interceptio vero omnibus, qui vel ex morbo, vel ex ſymptomate refrigerantur, adhibetur. Perſtrictiones autem vasis latioribus, in quibus multum sanguinis et spiritus eſt, admoveantur. Ergo ad perſtrictionem aptae ſunt partes brachiorum, quae ad alas et ad carpum pertinent: crurum vero partes, quae ad inguina, poplites, et malleolos sunt. hoc enim pacto attractio materiae, morbum gignentis, retrahitur et avertitur. Interceptio vero ad poplites adhibita prodeſt, quippe quae materiam contineat, naturalemque calorem ſervet: idque praecipue facit, si cum unguine admoveatur. haec autem auxilia conveniunt iis, qui ſtatis temporibus nervorum dolores sentiunt, cujusmodi podagrici et arthritici sunt: incommoda vero censentur iis, quibus ante accessionem ſudores prorumpunt, et quos accessiones cum ſudore conjunctae obsident. nam si vinculis exciperentur, eorum symptomata fierent diuturniora. Interceptionis ratio sit, ut lanae molles in latos orbes redigantur, hisque ab extremis manus digitis ad alas usque

28) Legendum arbitror, διαδέσεσιν, id eſt, διασφίγξεσιν.

29) Interponendum videtur ἐκ.

30) Ita Codex. Sed in littera ς. accentus deletus videtur. Rasarius videtur voluisse, πρὸς ἰγνύας.

31) Sic, fine accentu. Rasarius videtur conjecisse, κυρτά. Nisi ἄκρα legendum, aut, σκέλη. "Ακρα mox aliquoties occurrit.

σεις τὲ καὶ συγκάμψεις· καὶ ἄλλως ὀλιγοσαρκότερα ὄντα, τάχιον καὶ ἐπὶ πλέον περιψύχεται. αἱ δὲ πιέσεις πρὸς δύναμιν γινέσθωσαν. χρώμεθα δὲ ἐν 32) εἰλήσεσι, καὶ τοιούτῳ τρόπῳ. τὰ τῶν ἐρίων ἀποσπάσματα τοῖς ἄκροις τὲ περιτιθέντες ἐπὶ 33) δεσμοῖς ἀραιοῖς ἄνωθεν κατειλοῦμεν, πρὸς δύναμιν πάλιν πιέζοντες· πάντων δὲ κατειληθέντων, ἐκ διαλειμμάτων ἅπτεσθαι δεῖ τῶν σφυγμῶν, μὴ λάθωμεν κακώσαντες τὰς δυνάμεις, μετὰ 34) τοῦ ἔξωθεν ἐπιθεωρεῖν, οἷον, χροιὰν, ἀναπνοὴν, ἀπέκρισιν, κατάκλισιν. 35) τοὺς δὲ ἐπιφαινομένους ἱδρῶτας, εἰ μὲν ἐπὶ διαμονὴν γίγνοιντο, μηδὲν ἐλαττομένης τῆς δυνάμεως, ἀγαθοὺς ἡγητέον, ἐπιμένοντας ταῖς κατειλήσεσιν. ἐν δὲ τοῖς παροξυσμοῖς, ἐπισχετέον, λύοντας τὰς ἐνειλήσεις. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπισημαινόντων θερμασίαν τῶν ἄκρων, θέρους μὲν θᾶττον λυέσθωσαν· χειμῶνος δὲ χρονιζέτωσαν. λύειν δὲ δεῖ τὰ ἐνειληθέντα οὐκ ὀρθῶς, 36) ἀλλὰ πρότερον καὶ βραχιόνων ἁπαλαῖς ταῖς χερσὶ ψηλαφήσαντας τὰ μέρη, καὶ τὰ προσκείμενα τῶν 37) συγχειμάτων,

brachium intercipiamus: eodemque modo ab inguinibus ad digitos usque pedum progrediemur. ac partes quidem pedis, quae incuruae sunt, itemque genua pluribus lanis excipiemus, quoniam hae partes tum extendendo, tum flectendo facile denudentur, cum alioqui carnis copia sit in eis perexigua, atque ita immoderatius refrigerentur, compressiones vero pro viribus fiant. Intercipiemus etiam particulas hoc modo. lanarum carpta extremitatibus superdamus, et vinculis laxis super excipimus, et pro viribus iterum premimus. ubi omnes partes fuerint interceptae, pulsus est per intervalla contingendus, ne vitiari vires nos lateat. quo in casu debemus etiam exteriora contemplari, ut colorem, ut respirationem, excretionem atque decubitum: sudores vero, qui erumpent, si ex mora fiant interceptionis, in eaque perseverent, ac vires nihil minuantur, boni sunt judicandi. In accessionibus vero cessandum, et interceptiones soluendae. in iis vero, quae calorem extremorum invadendo augent, aestate citius expediendae interceptiones sunt: hyeme vero diutius immorentur. Quae autem intercepta sunt, non sunt directo exoluenda: sed partes brachio-

32) Credo, uno vocabulo, ἐνειλήσεσι.

33) Forte junctim, ἐπιδέσμοις.

34) Forte: μετὰ τοῦ καὶ τὰ ἔξωθεν.

35) Codex ex correct. κατάκλησιν, antea κατάκλισιν. Forte: κατείλησιν.

36) Forte: εὐθέως aut ἀθρόως.

37) Rasarius hoc omisit. Forte: συγχρισμάτων, unguenta. v. Dioscor. 1, 116 p. 124. Aut συγκριμάτων. Σύγκριμα dicitur etiam de corpore. Ergo intelligit proximas brachiis corporis partes. Mox est in Codice, περιβολέοις σκεπεῖν, quae correxi.

ἀφελόντας, θέρους μὲν, τοῖς περιβολαίοις σκέπειν δεῖ· χειμῶνος δὲ, χερσίν. ὑποβληθέντα γὰρ ἀθρόως τῷ ἀέρι, ψύχεται. λύομεν δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη, παραινοῦντες ἡσυχάζειν αὐτοῖς, καὶ, εἰ δυνατὸν, μιᾷ 38) κατακλίσει χρῆσθαι.

Περὶ διαδέσεως.

Αἱ διαδέσεις γιγνέσθωσαν τὸν τρόπον τοῦτον· 39) τελαμῶνας πλατεῖς ἐξ ἐρίων στρεπτῶν ἢ πιλωτῶν, ἢ ἐσθήτων λαβόντες προανατετριμμένους, τοῖς ἄκροις περιθήσομεν, στοχαζόμενοι τοῦ μὴ παραθλίψαι τὴν σάρκα. πιέζειν δὲ πεισηνίως μετ' εὐτονίας, ὅπερ συμβήσεται εὖ, ἂν εὐαφεῖς καὶ πλατεῖς ὦσι, καὶ μετὰ δευτέραν περιείλησιν μᾶλλον σφίγγωνται. οὐκ ἐγκοπήσεται γὰρ ἡ σὰρξ, ἀλλὰ πιεσθήσεται. τῆς δὲ αὐτάρκους διαδέσεως μέτρον ἄριστον, ἐπαναστῆναι πᾶσαν τὴν κύκλῳ τῶν διαδεδεμένων σάρκα μετὰ ἐρυθήματος, καὶ τῆς τῶν ἀγγείων διεγέρσεως, φυλαττομένων ἡμῶν πάλιν τὸ ἐπιπλέον πιέζειν, μήποτε ναρκήσῃ τὰ μέρη, ἢ ὀδύνης αἴτιοι γενώμεθα. μέτρον δὲ ἄριστον τούτων, ἥ τε τοῦ ῥίγους ἀπαλλαγὴ, καὶ ἡ περὶ τοῖς ἄκροις θερμασία, ἐπιδεδωκυίας δηλονότι τῆς ἐπισημασίας. ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ἡ τῶν συμπτωμάτων.

rum teneris manibus contrectantes, et ea, quae circumjecta sunt, auferentes, aestate contegere togis oportet, hyeme vero manibus. nam aëri confertim expositae refrigerantur. caeteras quoque partes exoluimus, quiete eisdem imperata; sique fieri possit, ut unico decubitu utantur.

De deligatione.

Deligationes fiant ad hunc modum. lata vincula ex lana contorta, aut constricta et coacta, aut vestes attritas capimus, extremitatibusque circumponimus, et, adhibita cura, ne carnes contundantur, comprimendum obsequenter est, ut firmiter liges. quod rite procedet, si vincula, et lata, et lenia fuerint. sed magis etiam constringuntur post secundam comprehensionem. neque enim caro offendetur, sed comprimetur. optima vero deligationis, quae satis sit, mensura est, ut tota caro, quae circum partes deligatas est, cum rubore insurgat, nosque vasorum excitationem observando, iterum vehementius comprimamus, cavendo, ne particulae in stuporem cadant, nosque doloris causam afferamus. optimus autem hujusce rei terminus est, depulsio rigoris et extremorum calor: cum scilicet invasio se remittit. in caeteris vero, cum symptomata remittuntur.

---

38) Forte: κατακλίσει.

39) Vide interpretes ad Pollucem p. 459. 739.

ΚΕΦ. ιθ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου. Περὶ ὑποθυμιαμάτων. Ἐκ τοῦ α. λόγου τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων.

Ὑποθυμιάσει χρώμεθα ἐπὶ γυναικῶν πνιγομένων ὑστερικῶς, ἢ τῆς ὑστέρας προπεπτωκυίας, ἢ ψύξεως, ἢ ξηρότητος, ἢ πολλῆς ὑγρότητος περὶ τὴν ὑστέραν οὔσης· ἐπί τε ἐπιληπτικῶν, καὶ ἑτεροκρανικῶν, 40) καὶ ὀρθοπνοϊκῶν, καὶ ἀσθματικῶν, καὶ καταῤῥοϊκῶν, κυνικῶς τε σπωμένων. 41) ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ὑστερικῶν πνιγμῶν, καὶ 42) προπτώσεως, καὶ ἀποστροφῶν, ὑποθυμιᾶν σμύρναν, ἢ λιβανωτὸν, ἢ βδέλλιον. εἰ μὲν οὖν δύναιτο ἡ γυνὴ καθῆσθαι, καθίσαντες αὐτὴν ἐπὶ 43) μαιωτικοῦ δίφρου περιστείλαντες ἰσχυρῶς ἱματίοις, ὥστε μηδὲν ἄλλο μέρος, πλὴν τὸ πρόσωπον γεγυμνῶσθαι. εἰ δὲ μὴ δύναιτο καθῆσθαι, διὰ τὴν πνῖγα, ἢ διὰ τὴν ἀσθένειαν, ἀνακειμένην ὑποθυμιατέον, τοῦ πυρὸς ὑπὸ τοῖς ἱματίοις σκεπομένου. ἐπὶ δὲ προπτώσεως, τοῖς δυσώδεσιν ὑποθυμιατέον, οἷον βδέλλαις κνισουμέναις, 44) πτεροῖς καιομένοις, ἢ θριξὶν, ἢ ἐρίοις, ἢ σπόγγοις. ἢ οὕτω παρασκευάσαμεν, βαλόντες εἰς χύτραν καινὴν οἶνον, ἐμπάσαντες εἰς αὐτὸν, ἐπὶ μὲν ψύξεως σμύρναν λείαν, ἄμωμον, κασίαν· ἐπὶ δὲ ξηρότητος, σάμψυχον, στάχος, κρόκον· ἐπὶ δὲ ὑγρότητος, ὄξος, γλή-

Antylli. De suffitionibus. Ex primo libro, qui est de iis, quae extrinsecus occurrunt. Cap. 19.

Suffiunt medici mulieres, quae ex utero suffocantur, sive uterus procidat, sive refrigeratus, sive siccatus, sive multo humore perfusus sit. Utimur quoque suffitu in morbis comitialibus, heterocrania, capitis dolore, in recta cervice spirantibus, in asthmaticis, in iis, qui defluxione vexantur, et in iis, qui canina convulsione capiuntur. In uteri vero suffocationibus, et casu, atque aversione, mulieres suffiant se myrrha, aut thure, aut bdellio: si vero sedere mulier possit, in sella, qua parturientes utuntur, collocabimus, et totam pannis diligenter circumuallabimus, ut nulla pars nuda, praeter faciem, fit. si vero sedere, aut propter suffocationem, aut propter imbecillitatem non possit: suffienda erit igni sub vestibus contecto. Ubi vulva procidit, tetris odoribus suffienda, ut hirudinum nidore, pennis, aut capillis, aut lanis, aut spongiis combustis. Vel ita suffitum parabimus. conjecto in ollam novam vino, haec inspergemus, atque ita suffitus fiet Cum vulva refrigerata est, myrrham tritam,

40) De hoc jam monitum. Vide Galen. in defin. med. in ἑτεροκρανία.

41) κυνικὸς σπασμὸς notatur ab Aretaeo lib. I. cap. 7. Aët. 6, 30. Celso. 4, 2.

42) Paulo ante est προπίπτειν de re eadem v. Paul. Aegin. 3, 72. Memoratur etiam πρόπτωσις ὀφθαλμοῦ, δακτυλίου. Mox fortasse, καὶ ἐπὶ στροφων. v. Ruf. Ephes. p. 215. edit. Mosq.

43) Mox hoc recurrit. Dicitur etiam μαιευτικός.

44) Uno et duplici σ. scribitur. Vide mox notam 64. Versu ultimo in Cod. est στάχος. Forte: στάχυν aut στάχυας. v. pag. 312.

χωνα, ἶριν, θύμον· πόμα 45) δὲ ξύλινον ἐπιθέντες τῇ χύτρᾳ, τετριμμένον 46) κατὰ μέσον, προσαλείψωμεν τὸ πόμα τοῖς χείλεσι τῆς χύτρας, ἢ πηλῷ κεραμικῷ, ἢ σαιτί· εἰς δὲ τὴν ὀπὴν κάλαμον εὐθύτρητον 47) ἐναρμόσωμεν, καὶ τούτου τὴν ἐναρμογὴν, 48) ὡς μηδεμίαν εἶναι παραπνοήν. τῷ δὲ ἑτέρῳ πέρατι τοῦ καλάμου μολιβοῦν 49) σωλήνιον περιαρμόσωμεν, λεῖον κατὰ τὸ χεῖλος· τὴν δὲ γυναῖκα καθίσωμεν ἐπὶ δίφρου μαιωτικοῦ, ἔχοντος ἐκκοπὴν κατὰ μεσότητα· ἔπειτα τὸ πῦρ ὑποθέντες, πρᾴον 50) τῷ δίφρῳ τὸν κάλαμον ἐκβαλόντες. ἔσω δὲ τοιοῦτος τὸ μῆκος, ὥστε βραχύναι 51) τελῶς ὑπερέχειν τοῦ δίφρου τὸ περιηρμοσμένον 52) αὐτοῦ μολίβιον, ὃ κελεύομεν προστιθέναι τῷ στόματι τῆς ὑστέρας, καὶ οὕτω τὴν χύτραν πυράσομεν. 53) πυρουμένης γὰρ αὐτῆς ἀτμὸς ἀναβήσεται ἀπὸ τῶν ἐγκειμένων, καὶ διοδεύσας διὰ τοῦ καλάμου εἰς τὴν ὑστέραν ἀφίξεται. περίκειται γὰρ τὸ μολίβιον προσηνείας 54) χάριν, ἵνα μὴ ἐπινύσσῃ ὁ κάλαμος. μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη πυρίαν, ἔτι ἐγκειμένου

amomum, casiamque adhibemus: cum exsiccata est, sampsuchum, spicam, crocumque: cum nimio est humore perfusa, acetum, pulegium, itida, thymumque. Poculum vero ligneum in ollam coniicimus, quod in medio sit perforatum: poculumque labris ollae agglutinamus, aut luto figulorum, aut pasta, in foramen vero calamum, recta perforatum, ponimus, atque ita aptamus, ut nulla sit perspiratio: alteri vero calami extremitati fistulam plumbeam aptamus, cujus lene sit labrum. mulierem ipsam in sella, ad partum edendum accommodata, cujus effractum medium sit, collocamus: tum ignem leniter sellae subjicimus, et in sellam calamum imponimus. esto vero calami tanta longitudo, ut plumbea, fistula calamo aptata, sellam excedat. fistulam hanc ori vulvae admoveri jubemus, atque ita ignem ollae subdimus: quo incendente, vapor ex iis, quae in olla sunt, elatus, et per calamum transiens, in uterum perveniet: circumdatur autem plumbum mansuetu-

---

45) *Poculum* hoc reddidit Rasarius. Ego credo, πῶμα, *operculum*. Mox rursus πόμα, ac deinde, πιλῷ pro πηλῷ.

46) Immo, τετρημένον. Xenoph. Oecon. 7, 40. Plato Phaedon. § 60. Diog. Laërt. p. 67.

47) Ita correxi, loco εὐθύτριτον. Multoties ergo hic scriba permiscuit litteras et syllabas.

48) Deest verbum, ut προσαλείψωμεν.

49) Ita habet Polyaen. p. 774. In Codice est, μολίβουν.

50) Forte: πρᾴως, et mox, ἐμβαλόντες.

51) Loco istorum monstrosorum vocabulorum conjicio: ὥστε βραχὺ παντελῶς.

52) Forte: αὐτῷ.

53) Mox est: πυρουμένης. Forte ergo: πυρώσωμεν.

54) Codex: προσηνίας.

τοῦ καλάμου, ἡ χύτρα τοῦ πυρὸς ἀφαιρείσθω. ἐὰν γὰρ, ἀνιόντος τοῦ ἀτμοῦ, ἔτι ζέοντος, ὁ κάλαμος ὑφαιρέθῃ, 55) κατακαίεται ὁ κόλπος ὁ γυναικεῖος. ἐπὶ δὲ ἐπιλείπτων, ὑπὲρ τοῦ διαγνῶναι, εἰ εἰσὶν ἐν τῷ πάθει, 56) γαγάτην ὑποθυμιάσωμεν. 57) ὑπὲρ δὲ τούτους κοματιζοτένους. ἐπεγερθῆναι, καςόριον, θριξὶ κεκαυμέναις, θείῳ, ἐλέφαντος 58) ῥινίσματι, κέρατι ἐλεφαντείῳ, ἵππου 59) λειχῆνι· ἐπὶ δὲ ἑτεροκρανικῶν, 60) καὶ σκοτωματικῶν, καὶ κυνικῶς σπωμένων, ἑρπύλλου καὶ κισσοῦ φύλλοις, μανδραγόρᾳ, μαράθῳ. ἀσθματικοὺς δὲ καὶ ὀρθοπνοϊκοὺς ὑποθυμιατέον θείῳ, ἀβροτόνῳ, ὑσσώπῳ, ἡδυόσμῳ. δεῖ δὲ καθημένους ὑποθυμιᾶσθαι, περιςελλομένους ἱματίοις, τὸ πῦρ ἔχοντες μεταξὺ τῶν σκελῶν, καὶ 61) κεμφότας ἕλκειν κεχηνῶς τῷ ςόματι τὴν πνοήν. μετὰ δὲ τὴν ὑπόθεσιν, 62) διακλύζεσθαι χρὴ μελικράτῳ τοὺς ἄλλους· τοὺς δὲ περὶ τὸν θώρακα ἔχοντας διάθεσιν, γάλακτι.

dinis causa, ut ne calamus locum vellicet. Poſtquam satis fomenti adhibueris, calamo adhuc vulvae insidente, olla ab igni auferatur. nam, si calamus subducatur, cum vapor ascendens adhuc fervet, sinus muliebris exuritur. In comitialibus vero, ut cognoscamus, utrum eo morbi genere teneantur, ex gagate lapide suffitus fiet: ut autem, qui comate opprimuntur, expergiscantur, ex caſtorio, capillis combuſtis, sulfure, eboris rasura, cornu cervino, et equina ungula. in iis, quibus altera capitis pars dolet, qui heterocranici vocantur, itemque in scotomaticis, et qui canina convulsione corripiuntur, ex ſerpillo, hederae foliis, mandragora, et foeniculo: in aſthmaticis, et recta cervice spirantibus, ex sulfure, abrotono, hyssopo, et menta. Quibus suffitus adhibentur, sedere debent, pannisque circumtegi, et ignem in mediis cruribus habere: et inclinatos hianti ore spiritum attrahere. Ubi suffitus adhibitus fuerit, caeteri colluendi sunt melicrato: qui vero thoracem male affectum habent, lacte.

55) Forte. ὑφαιρεθῇ. Paullo poſt corrigendum, ἐπιλήπτων.

56) Ita in marg. In textu: γαγώτην.

57) Ita ad litteram, puncto etiam interposito, Codex. Lego: ὑπὲρ δὲ τοῦ κωματιζομένους ἐπεγερθῆναι, καςόριον. Κῶμα eſt καταφορὰ εἰς ὕπνον, uti medici explicant.

58) Eſt etiam, ῥίνημα.

59) Cod. λιχῆνι.

60) Dicitur morbus iſte, ἑτεροκρανία et ἡμικρανία. Mox Codex: σκοτοματικῶν. Σκότωμα morbus iſte appellatur. Aret. περὶ χρον. παθ. 1, 3. Inde σκοτωματικοί. v. Galen. in Def. med.

61) Conjicio: κεκυφότας. Mox etiam: κεχηνότως, quod descendit a κεχηνώς. Nisi aliquis malit, κεχηνότι.

62) Hoc mihi suſpectum eſt. Forte: ὑποθυμίασιν. De ea enim hactenus dictum eſt

ΚΕΦ. κ.

Περὶ ὀσφραντῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ὀσφραντοῖς χρηστέον, ἐπὶ μὲν ὑστερικῶν πνιγμῶν, καστορίῳ, ὄξει πεφυρμένῳ, κεκαυμένοις θριξὶ, ἐρίοις κεκαυμένοις, σπόγγῳ ὁμοίως, ἐλλυχνίῳ, 63) ἄρτι ἐσβεσμένῳ, θείῳ ἀπύρῳ, θυμιωμένων, βδέλλαις καπνιζομέναις. 64) ἐπὶ δὲ 65) προσεπτωκυίας ὑστέρας ὀσφραντέον 66) στάχυϊ, κασίᾳ, κόστῳ, ἰριδιφύλλῳ, 67) τοῖς εὐώδεσι μύροις. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς λειποθυμίας καὶ ναυτίας ταῦτα, καὶ ἔτι μᾶλλον οἶνος 68) κατά τινος αὐτῶν, ἢ ὄξος, ἐναποβρεχομένου θύμου, γλήχωνος, 69) θύμβρας, ὀριγάνου, σελίνου. ἁρμόζει δὲ καὶ φύλλα ἀμπέλου, καὶ ῥόδα. πρὸς δὲ τὴν ἀπὸ ἐνδείας ἔκλυσιν ἐπιτήδεια ὀσφραντὰ, ἄρτος κεκαυμένος, ἄλφιτα οἴνῳ διάβροχα, μῆλον, ἄπιον, 70) μηλοπέπων· τοῖς δὲ ἐπὶ κεφαλαλγίας λειποθυμοῦσι, πευκέδανον, 71) πόλιον, δαφνίδες, κυπαρίσσου 72) σφαιρία, ἕρπυλλος, μελάνθιον καιόμενον.

De olfactoriis. Ex eodem libro. Cap. 20.

Iis, quae oflactu sensum excitant, utimur in uteri ſtrangulationibus, ut caſtorio, aceto diluto, capillis combuſtis, lanis concrematis, spongia itidem, et ellychnio lucernae, nuper reſtincto, sulfure ignem non experto: quae omnia ex igne suffiuntur: itemque hirudinibus fumum eructantibus. Ubi vero uterus procidit, odorari debent spicam, casiam, coſtum, iridis folia, unguenta odorifera, quae etiam ad animi defectionem et nauseam faciunt: et multo etiam magis vinum, cum aliquo eorum miſtum, aut acetum, in quo thymum, pulegium, satureia, origanum, apiumque imnaduerint. Folia quoque vitis et rosarum conveniunt. ad dissolutionem autem virium, quae ex defectione oritur, haec olfactoria sunt apta: panis uſtus, polenta, vino madescens, pomum, pirum melopepo. at qui ex capitis dolore in animi defectionem cadunt, paucedanum, polium, baccas lauri, cupressi globulos, serpillum, melanthium, quod aduritur, odorari debebunt.

63) Cod. ἐν λυχνίῳ.

64) Capite 19. eſt: βδέλλαις κνισουμέναις.

65) Superiori capite rectius eſt, προπεπτωκυῖα et πρόπτωσις. Hic nec grammatica ratio conſtat.

66) ὀσφραίνεσθαί τινος dicitur. Dativi ergo aliter excusari nequeunt, nisi ὀσφραντέον τινά τινι probaveris.

67) Forte: ἴριδος φύλλῳ. Certe ἰριδίφυλλον non recordor legere.

68) Forte: μετά τινος.

69) Cod. θρύμβας, ut superius.

70) Vide Geopon. lib. 12. cap. 20.

71) Vide Geopon. p. 943.

72) Vide ibid. p. 1192.

ΚΕΦ. κα.

Περὶ 73) σμηγμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Σμήγματα δὲ παραλαμβάνεται, τὰ μὲν, ὑπὲρ τοῦ ῥύψαι τὴν ἐπιφανείαν, τὰ 74) δέρματα δὲ ὥστε ἀμύξαι καὶ ἀναστομῶσαι τὸ σῶμα· τὰ δὲ, ἐπὶ πιτυριάσεως 75) καὶ ψώρας, καὶ φθειριάσεως, 76) ἢ κονίδων 77) ἐνοχλουσῶν. ῥυπτικὰ μὲν οὖν ἐστὶ, νίτρον, ἀφρόνιτρον, ἅλας, μέλι, ἁλὸς ἄνθος, 78) κιμωλία, ἐρεγμὸς, ζύμη κριθίνων ἀλεύρων, πίτυρα, τέφρα 79) κυνὸς, πᾶσα κίσηρις, 80) ψάμμος· λεπτυντικὰ δὲ ἐλλέβορος λευκὸς, λεῖος, ἀλκυόνιον, θεῖον, σταφὶς ἀγρία, νάπυ, κάγχρυ, πύρεθρον, πέπερι, λιμνίστης, 81) κόκκος κνίδιος, εὐφόρβιον· πυτύροις δὲ καὶ τοῖς ψωρώδεσι, ἔτι 82) δὲ φθειριάσεως σμήγματα κατάλληλα, τεύτλου χυλὸς, πτισάνης χυλὸς, θεῖον ἄπυρον, ἐλλέβορον, σταφὶς ἀγρία, σηπίας ὄστρακα κατακεκαυμένα. πάντα δὲ τὰ σμήγματα 83) ἀνάληπτον προσφέρειν τῷ σώματι σινδονίῳ ξηρῷ, προξηροτριβέντι 84) καὶ προϊδρώσαντι.

De abſtergentibus medicamentis, quae ſmegmata dicuntur. Ex eodem libro. Cap. 21.

Smegmata ſolent adhiberi, ut cutis ſuperficies abſtergatur, alia, ut ſcarificetur, aperiaturque corpus: alia ad porriginem, aut ſcabiem, aut morbum pedicularem exterendum, aut ad lendium moleſtias tollendas valent. abſtergent autem nitrum, aphronitrum, ſal, mel, ſalis flos, cimolia, lomentum fabarum, fermentum hordeaceae farinae, furfur, cinis * communis, pumex omnis, arena. attenuant autem veratrum album tritum, alcyonium, ſulfur, herba pedicularis, napy, cachry, pyrethrum, piper, limneſtis, granum Gnidium, euphorbium. ad porrigines vero et ſcabiem, et morbum pedicularem ſmegmata faciunt, quae conſtant ex betae ſucco, ptiſſanae cremore, ſulfure, ignem non experto, veratro, herba pediculari, teſta ſepiae combuſta. omnia autem ſmegmata corpori admovenda ſunt ſine unguine, in linteo ſicco, cum ſiccatum prius fuerit corpus, priusque ſudaverit.

73) Vide Schol. ad Theocrit. Id. 3, 17. In hoc Codice eſt σμίγμα, et hic, et paullo poſt, et inferius.

74) Forte: τὰ δὲ, ὥστε τὰ δέρματα ἀμύξαι.

75) Codex: πυτυράσεως, et ex correct. πυτυριάσεως. v. Paul. Aegin. 3, 3. Poſt hoc in Codicis margine inſerta ſunt haec: καὶ ψόρας (sic.) καὶ φθειριάσεως. Credo ſane haec excidiſſe. Ergo correxi et recepi.

76) Vide Galen. in def. med. et Oribaſ. ad Eunap. lib. 4. cap. 10.

77) Vide Ammon. p. 84.

78) Scriba pro more ſuo: κειμωλία. Vide Erotian. p. 47. et Galen. in Gloſs. p. 93. Uterque σμηκτίδα γῆν interpretatur, τὴν κιμωλίαν. A σμήχω ergo, de quo hic ſermo eſt, vocant σμηκτίδα γῆν. Mox ſcriba rurſus: ἔρεμος.

79) Sic. Raſarius voluit, κοινή. Credo potius excidiſſe nomen ſubſtantivum, veluti κονία, ἣν Galenus ῥυπτικωτάτην appellat, aut, etiam κικὶς, quam ipſam etiam ῥυπτικὴν appellat Galenus. Vel, κυνόσβατον, loco κυνὸς πᾶσα.

80) Dicitur etiam κίσσηρις.

81) Ita Codex. Apud Dioſcor. p. 330. edit. Colon. 1529. legitur λιμνήσιον et λίμνησις. Idem eſt, quod *centaurium majus*. Vide hic pag. 297.

82) Mutavit ergo conſtructionem.

83) Immo, ἀνάλειπτα. Phavorin. p. 108. ἄλειπτος et ἀνάλειπτος, ὁ μὴ ἀλειφθεὶς.

84) Ita a prima manu, ſed inſertum ηθ, ut ſit, προξηροτριβηθέντι. Male! Dicitur, τριφθεὶς, τριβεὶς. ξηροτρίβεσθαι habet Harpocrat. p. 127.

Κ Ε Φ. κβ.

Περὶ ἰσχαίμων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῶν ἰσχαίμων, τὰ μὲν τῷ 85) ψύχειν ἵστησι τὰς αἱμοῤῥαγίας· τὰ δὲ, τῷ στύφειν· τὰ δὲ, τῷ παρεμπλάσσειν· τὰ δὲ, τῷ ξηραίνειν· τὰ δὲ, τῷ καίειν. ὕδωρ μὲν οὖν ψυχρὸν, καὶ χυλὸς ψυλλίου, κωνείου, σέρεως, πολυγόνου, διὰ τὸ ψύχειν, ἵστησιν· ὄξος δὲ καὶ ὀξύκρατον, καὶ χυλὸς ἀνδράχνης, ἀρνογλώσσου, ῥοῦ. 86) συριακὸν ὑποκυστίδος, βαλαυστίου, διὰ τὸ στύφειν. ἔτι δὲ καὶ κικὶς, ἀκακία, 87) ὀμφάκιον, λεπὶς, ἰὸς· γύψος δὲ, καὶ καδμία, καὶ ψιμμύθιον, καὶ διαφανὲς 88) κεκαυμένον, καὶ σάμιος ἀστὴρ, καὶ γῆ σαμία, καὶ ἤλεκτρον, καὶ μίλτος λημνία, καὶ ἀράχνιον, καὶ μάννα, τῷ παρεμπλάσσειν. σπόγγος δὲ καινὸς, εἰς πίσσαν 89) ἀποβραχεὶς, τρὺξ τε οἴνου, καὶ ὄξους, τῷ ξηραίνειν. μίσυ δὲ, καὶ χαλκῖτις, καὶ χάλκανθος, καὶ καυτήριον, τῷ καίειν ἢ συνάγειν 90) τὰ σώματα. δεῖ δὲ ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ τῶν ψυχόντων ἢ στυφόντων, ἐπὶ τελευταῖα δὲ τὰ καίοντα παραγίνεσθαι. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι 91) αἱ μὲν τῶν ἄλλων μερῶν αἱμοῤῥαγίαι, πλείστοις εἴδεσι τῶν ἰσχαίμων χαίρουσιν· αἱ δὲ

De iis, quae sanguinem sistunt Cap. 22.

Eorum, quibus sanguis cohibetur, alia refrigerando, alia adstringendo, alia agglutinando, alia siccando, alia adurendo, sanguinis eruptiones supprimunt. ergo aqua frigida, psyllii succus, cicutae, seridis, et herbae sanguinalis sistit refrigerando. acetum vero, oxycratum, succus portulacae, plantaginis, rhois Syriaci, hypocystidos, balaustii, adstringendo: itemque galla, acacia, acreita, squama, aerugo, gypsum, cadmia, cerussa, diphryges ustum, Samius aster, terra Samia, electrum, rubrica lemnia: et aranearum tela, et manna thuris cohibet agglutinando. et spongia nova aceto imbuta, vini fex et aceti, exsiccando. at misy, et chalcitis, et atramentum sutorium, et cauterium, adurendo, et corpora congregando. Initium vero a refrigerantibus et adstringentibus ducendum est, et ad extremum adhibenda sunt adurentia. Illud porro scire convenit, aliarum partium eruptiones sanguinis postulare plurima remedia sanguinem supprimentia: eas vero, quae ab

85) Scriba negligens, ac fortasse linguae Graecae prorsus ignarus, aliquoties hic scripsit τὸ, loco τῷ. Id ergo correxi. ἴσχειν, in ἰσχαίμων, mox hic synonymum habet ἵστησι. Utrumque est, *sistere*, *inhibere*. Sed hoc in vulgus notum est.

86) Ita Codex: lege: ῥοῦ συριακοῦ, ὑποκυστίδος. Videatur eruditissimus Niclas ad Geopon. p. 1119 et Rufus Ephesius edit. Mosquensis p. 229. De ὑποκυστὶς vide ibid. p. 230. Loco ὑποκυστὶς, scribitur etiam, ac rectius, ὑποκιστίς. v. Dioscor. p. 120.

87) Cod. ἀκακίας.

88) Recte in marg. διφρυγές. v. Dioscor. p. 674. Γῆ σαμία habet etiam Rufus Ephesius edit. Mosquensis p. 232. ubi vide notam 86.

89) Rasarius *aceto*. Paullo ante et post dedi rursus τῷ, loco τὸ, ante infinitivos.

90) Mollius hoc mihi videtur. Forte: συνάγχειν, *comprimere*, *constringere*.

91) ὅτι in margine solum est. Mox, loco αἱ, dedi αἱ, uti mox legitur. Mox, etiam χαίρουσιν ex margine recepi.

ἀπὸ ὑστέρας, καὶ 92) τὸν ἐν βάθει προσμένοντα καὶ ὄντα ὅλως ἀλλοτριοῦνται· ἧσσον δὲ καὶ τοῖς ψύχουσιν ὑπακούουσι. χαίρει δὲ ὑστέρα μὲν τοῖς στύφουσι μάλιστα. αἱ δὲ διὰ στόματος ἀναγωγαὶ, 93) οὔτε τὰ ξηραίνοντα προσδέχονται, οὔτε τὰ εἰρημένα. εὐαρεστοῦσι δὲ τοῖς παρεμπλάσσουσιν, οὐ μὴν πᾶσιν, ἀλλ' ὡς 94) ἀποθεῖναι δύνανται, καὶ ἀκίνδυνα καθέστηκε. ψιμμύθιον γὰρ, καὶ γύψος, καὶ καδμία, καὶ διαφανὲς, 95) δηλητηρίων ἔχει χώραν· ἐπὶ τῶν ἔξωθεν οὖν αἱμοῤῥαγιῶν ταῦτα ἐπιτήδεια παραλαμβανόμενα.

ΚΕΦ. κγ.

Περὶ κολλυρίων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Κολλύρια, τὰ μὲν ἰδίως λεγόμενα, ὀφθαλμοῖς προσφέρεται. λεανθέιτα 96) δὲ, κοινῶς προσαγορευόμενα ὁλόκληρα, τα μὲν προστίθεται, τὰ δὲ ἐντίθεται. προστίθεται μὲν ὑστέρᾳ· ἐντίθεται δὲ 97) σύριγξι καὶ κόλποις. τὰ μὲν οὖν ὑστέρᾳ προστιθέμενα, καθαρσίν τε προκαλεῖται, καὶ ἔμβρυα 98) ἐκ-

utero fluunt, quaeque in profundis partibus manent, et ſunt, omnino aliter curari. nam minus parent refrigeranticus: quippe cum uterus adſtringentibus praecipue delectetur. quae per os erumpunt, ſiccantia non admittunt, nec, quae modo diximus: ſed iis, quae glutinant, curantur: ſed ne iis quidem omnibus: verum imponi possunt, et quae periculo vacant. nam cerussa, gypsum, et diphryges, et cadmia veneni vim habent: quae quidem in ſanguinis eruptionibus partium externarum convenienter adhibentur.

De collyriis. Ex eodem. Cap. 23.

Quae collyria proprie dicuntur, ea oculis adhibentur. laevigata vero, quae communiter integra nominantur, alia apponuntur, alia imponuntur. apponuntur autem utero: imponuntur vero fiſtulis, et finibus. quaeque utero adhibentur, purgationes provocant, et foetum educunt. ea autem ex colophonia

92) Conjicio interim: αἱ δὲ (αἱμοῤῥαγίαι) ἀπὸ ὑστέρας καὶ τῶν ἐν βάθει προσμενόντων καὶ ὄντων. Fruſtra autem, καὶ ὄντων adjectum, poſt προσμενόντων Ergo forte: προσμενόντων, καιόντων (nimirum, ἰσχαίμων.) ὅλως ἀλλοτριοῦνται, id eſt, *alienae ſunt*, *abhorrent*. Mox memorat ψύχοντα ἴσχαιμα et στύφοντα.

93) Nimirum, τοῦ αἵματος

94) Forte: ἀλλ' οἷς ἀποθεῖναι, aut, ἃ ἀποθεῖναι. Rasarius in mente habuit, ἐπιθεῖναι, *imponere*, loco, *deponere*. Aut, ἀποθῆσαι.

95) Vide ſupra notam 88. Nam et hic διφρυγὲς legendum videtur. Mox eſt: δειλητήριον, quod correxi.

96) Forte: λεανθέντα δέ, τα κοινῶς, aut, τά δὲ κοινῶς. Mirum enim, eadem, et λεανθέντα, et ὁλόκληρα appellari. Ὁλόκληρα κολλύρια non legi, ſed ξηροκολλούρια et ὑγροκολλούρια. Nam et κολλούριον dicitur.

97) V. Paul. Aegin. 4, 49. 6, 77. et de κόλπος. 4, 48. Κολλύριον inſeritur etiam aliis corporis partibus, ut ἕδρᾳ, μυκτῆρσι, ſicuti medici docent.

98) Miror ſane, apud Hippocratem, Dioscoridem, et alios, memorari etiam medicamenta, quae embriones depellant, a pessumdent. Ea enim ars medica, si hoc nomine digna eſt, contra naturam eſt, ſensumque cultioris humanitatis. Verum veteres etiam, apud plures gentes, recens natos infantes impune exponebant, quod multo etiam crudelius censeo. QUANTIS LAUDIBUS HIC PRAEDICANDA SUNT ROSSICI IMPERII INSTITUTA ET MANDATA, QUIBUS PUBLICIS SUMTIBUS CAUTUM EST, NE INFANS ULLUS, AUT LAESAE PUDICITIAE VIRGINIS, AUT EGESTATIS PARENTUM LEGITIMORUM CAUSSA, INTERITUI DEVOVENDUS SIT. QUIN IMMO MATRES INOPES DELATI INFANTULI PRAEMIOLUM ETIAM ACCIPIUNT,

βάλλει. σκευάζεται δὲ διά τε κολοφωνίας, καὶ σμύρνης, καὶ κράμβης ῥίζης, δικτάμνου καὶ ἐλατηρίου. δεῖ δὲ μῆκος μὲν εἶναι δακτύλων τεσσάρων τὰ κολλύρια, μύουρα 99) δὲ κατὰ τὸ σχῆμα, καὶ κροκίδι περιελίσσας 100) ἢ λινῷ ἐπιμήκει, ὅπως μετὰ τὸ αὐτάρκη μεῖναι χρόνον ἐπισπασθῆναι 1) διὰ τῆς κροκίδος, ἢ τοῦ λινοῦ ἔξω. χρίεσθαι δὲ τὸ κολλύριον κυπρίνῳ. χρὴ δὲ φυλάσσεσθαι, ὡς μήτε φλεγμαινούσης, μήτε ὀδυνωμένης τῆς ὑστέρας προστεθῆναι. τὰ δὲ ἐντιθέμενα κολλύρια σύριγξί τε καὶ κόλποις, ὑπὲρ τοῦ παρακολλῆσαι 2) παραλαμβάνεται. γίνεται δὲ ταῦτα διὰ μέλιτος ἑφθοῦ, ἢ διὰ ταυροκόλλης, καὶ διὰ ἰοῦ, ἢ καὶ διὰ χαλκοῦ κεκαυμένου· τὰ δὲ ἐπὶ τῶν συρίγγων ἐντιθέμενα, ὑπὲρ τοῦ ἐκτυλῶσαι, σκευάζεται διὰ μέλιτος καὶ μίσυος, 3) καὶ χαλκάνθου, καὶ χαλκίτεως, καὶ λεπίδος μελαίνης, καὶ ῥίζης πρασίου καὶ κεδρίας, καὶ σέρεως. ἔσω δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ ἐπὶ τῶν κόλπων, μήκει μὲν σύμμετρα τοῖς κόλποις ἢ τοῖς σύριγξι· πάχει δὲ ἐλάσσω, ὡς μὴ διεφηνεῖσθαι. 4) ἐντίθεται δὲ καὶ σπόγγος καὶ πάπυρος ἐσκελετευμένα λίνῳ, ἐπί τε κόλπων καὶ συρίγγων, ὑπὲρ τοῦ ἀναξηρᾶναι, εἰ τούτου δεοίμεθα. ἐπισπᾶται γὰρ

myrrha, et brassicae radice, dictamno, et elaterio conficiuntur. Debent autem collyria longitudinis quatuor digitorum esse: eorumque figura caudae muris esse similis. sunt etiam linamentis, aut filo oblongo appendenda, ut cum temporis, quod satis sit, permanserint, avelli foras queant. collyrium quoque cyprino ungendum. sed animadvertendum est, ne utero inflammato, aut dolenti, collyrium admoveatur. Quae vero fistulis et finibus induntur, ea, ut agglutinentur, imponi solent. haec autem ex melle cocto fiunt, aut ex taurino glutine, aut ex aerugine, aut aere combusto. quae fistulis induntur, ea ad callos exterendos imponimus, fiuntque ex melle, mysi, atramento sutorio, chalcitide, squama nigra, radice marrubii, cedria, et seride. haec vero, et quae in sinus induntur, esto longitudinis paris fistulis, et finibus: crassitudinis vero minoris, ne cunei instar imponantur. spongia quoque, et papyrus exsiccata ex lino inditur, et in fistulas, et in finus, exsiccandi causa, si exsiccandi sit necessitas: trahunt enim hae ad se humorem: et ut dilatemus, aperiamusque ora fistula-

ALIAE VERO ULTRO ETIAM ANTE PUERPERIUM PUBLICE ALUNTUR ET CURANTUR. QUAE QUIDEM BENEFICIA PROXIME ACCEDUNT AD DIVINA.

99) Erotian. p. 50. *τὰ ἐκ πλάτυς εἰς μύουρον ἠγμένα. μύουρα*, quae ex latiori desinunt in acutum ac tenue.

100) *περιελίσσας* nullo modo potest esse ab *περιελίσσω*. Forte: *περιειλήσας*. Mox in Cod. est: *μετὰ τὸ*, (correxi, *τὸ*) *αὐτάρκη*.

1) *ὅπως — ἐπισπασθῆναι*. Addendum videtur *δύναιτο*.

2) Rasarii interpretatio, *imponi solent*, displicet. Forte voluit: *adhiberi solent*. Credo, esse errorem typothetae. *Imponi* prorsus est contrarium *τῷ induntur*, seu, *inseruntur*.

3) Ita Codex. Idem Dioscor. V, 71. p. 672. et Athenaeus p. 62. Alii scribunt *mysi*, uti hic Rasarius, qui tamen hoc uno Codice usus est, quo nos utimur. Locus Dioscoridis legitur etiam apud Oribas. Coll. med. lib. XIII. ubi fol. 191. iterum in hoc Codice legitur *μίσυ*. Atque ibi Rasarius quoque habet *misy*.

εἰς ἑαυτὰ τὴν ἰκμάδα, καὶ ὑπὲρ τοῦ διευρῦναι, καὶ ἀνοῖξαι τὰ σομία τῶν συρίγγων, παρασχεῖν τε χώραν τοῖς κολλυρίοις τῆς παρόδου. τῶν δὲ ὀφθαλμικῶν κολλυρίων, τὴν μὲν ὕλην ἐξεθέμεθα ἐν τῷ περὶ ἐμβροχῶν, καὶ καταπλασμάτων, καὶ ἐμπλασμάτων τόπῳ. σκευάζειν δὲ τὰ κολλύρια ἔαρος. θέρους τε γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν διαπνεῖται, καὶ μάλιστα τῶν ἀρωμάτων, ξηρῶν κοπτομένων· ἔτι τε ἐξαεροῦται. χειμῶνος δὲ, ἐν μὲν τῷ ξηρὰ κόπτεσθαι οὐδὲν λυπεῖται· τριβόμενα δὲ σὺν τῷ ὑγρῷ φρίσσειν, καὶ οὔτε ἀνίησι τὰς δυνάμεις, οὔτε ἀνακιρνᾶται ἀλλήλοις· ἐνίοτε δὲ, καθάπερ ἐν ταῖς δυσχειμέροις χώραις, καὶ ἀποβάλλει τὰς δυνάμεις τὰ φάρμακα, χειμῶνος ἐν τῷ ὑγρῷ τριβόμενα. ἐκπήγνυται γάρ. οὐδὲ λίαν ξηροτρίβειν τὰ φάρμακα. τὸ γὰρ χνοῶδες αὐτῶν, ὅπερ ἐσι καθαρώτατον τῇ δυνάμει, ἐξατμίζεται καὶ ἀπέρχεται. τριπτέον δὲ καθ᾽ αὑτὰ μὲν ξηρὰ τὰ φάρμακα, ὥσε διασεῖσαι 5) χωρὶς βίας διὰ τῶν λεπτοτάτων κοσκίνων σὺν τῷ ὑγρῷ. οὐκ ἀθρόον δὲ παραχυτέον τὸ ὑγρὸν, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ, ὥσε ἀεὶ γλοιῶδες καὶ ἰξῶδες τρίβεσθαι τὸ φάρμακον. οὕτω γὰρ ἑνωθήσεται τὰ ἐμβαλλόμενα πρὸς ἄλληλα. εἰ δὲ πᾶν ἐπιχυθείη τῶν ὑγρῶν, τὰ μὲν μεταλλικὰ ὑφιζάνει· τὰ δὲ ἀρωματικὰ ἐπιπολάζει, καὶ οὔτε ἀλλήλοις ἀναγκασθήσεται ἑνωθῆναι, οὔτε ὑποπεσεῖται τῷ λεαντῆρι 6) προτρέχοντα καὶ διαφεύγοντα τῷ ὑγρῷ.

rum et locum, ut collyria ingredi possint, praebeamus. Caeterum collyriorum, quae ad oculos pertinent, silvam et materiam exponimus, ubi de madefactionibus, et cataplasmatis, et emplasmatis verba facimus Vere parare collyria debemus. nam aestate eorum vis euanescit, et praecipue aromatum aridorum contusorum. at hyeme, etiamsi arida contundantur, nihil tamen laedentur. cum humore autem contritae inhorrescunt, neque vires remittunt, neque inter se permiscentur. Quandoque etiam, quemadmodum in regionibus, quae hyberna saevitia rigent, medicamenta in humore trita suas vires hyeme amittunt, siquidem congelantur. sed nec etiam valde sicca medicamenta conterenda sunt: nam pulverulenta eorum pars, quae purissima facultate est, evaporat, et in nihilum abit. Sicca autem per se terenda sunt, ut per tenuissimum cribrum sine vi traiici cum humore queant. non tamen humor confertim affundendus est, sed paulatim, ut semper strigmentosum, et viscosum medicamentum teratur. ex quo consequetur, ut, quae injecta fuerint, inter se cohaereant. si vero totus humor affundatur, metallica residebunt, aromatica vero innatabunt, neque inter se uniri cogentur: neque sub pistillum cadent: quippe quae praecurrant, et cum hu-

4) Rasarius derivavit a σφὴν *cuneus*. Ergo voluit, διεσφηνῶσθαι. Saepe quidem occurrit σφηνοῦσθαι, loco, *condensari*, *confercire*. Mihi tamen in mentem veniebat, διεφικνεῖσθαι, *ne fistulas* et *sinus* (propter latitudinem) *pertranseant*, *ne latiora sint collyria*.

5) Credo, διασῆσαι, a σήθω. σήθειν et σείειν frequenter permutantur.

6) A λεαίνειν.

τὸ δὲ ὕδωρ ὄμβριον ἔϛω. λεπτὸν γὰρ τοῦτο, καὶ διαδύεται διὰ πάντων, εἰ μὴ οἶνον τύχῃ τὸ κολλύριον ἀναλαμβάνεσθαι. τὰ μὲν δὴ διὰ μεταλλικῶν σκευαζόμενα κολλύρια λεαίνεται χρόνῳ πολλῷ· τὰ δὲ διὰ χυλῶν, ὀλίγης 7) μέρους δεῖται τρίψεως. μετὰ δὲ τὸ αὐτάρκως ἔχειν τῆς λεάνσεως, κόμμι προσβάλλεται τοῖς κολλυρίοις, ὑπὲρ τοῦ συναγαγεῖν. καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι, ἀῤῥαγῆ παρέχειν τὰ κολλύρια. ἰδίαν γὰρ δύναμιν οὐδεμίαν ὀφθαλμοῖς ἐπιτήδειον ἔχει τὸ κόμμι. ἀποτίθεσθαι δὲ χρὴ μετὰ τὸ ἀναπλάσαι τὰ κολλύρια ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ. βελτιοῦται γὰρ ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τὰ ὀφθαλμικά. τοῖς μὲν οὖν διὰ χυλῶν, εὐθὺς δεῖ χρῆσθαι· τὰ δὲ διὰ τῶν μεταλλικῶν παλαιούμενα κρείσσω γίνεται.

Τρόπος χρήσεως.

Ἁρμόζει μὲν ἀρχομένη ὀφθαλμίᾳ, καὶ μάλιϛα θέρους, τὰ διὰ γλαυκίου, κρόκου, σαρκοκόλλης· ῥεύματι δὲ, τὰ διὰ ῥόδων, τὰ διὰ Φοινίκων ὀϛέων κεκαυμένων, τὰ διὰ θαλλίας· ὀδύναις δὲ ἰσχυραῖς, τὰ διὰ ἀϛέρος, τὰ διὰ ἀμύλου, τὰ βαβυλάνια καλούμενα· χειμώσεσι 8) δὲ, τὰ διὰ πομφόλυγος, τὰ διὰ ψιμμυθίου, τὰ διὰ νάρδου· πρὸς δὲ ἕλκη, τὰ διὰ λιβάνου· πρὸς δὲ τὰς διαθέσεις τὰς ἐγχρονικυίας, τὰ δριμέα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ πρὸς ἀμβλυωπίας. ἡ δὲ ὕλη παρὰ πᾶσιν ἔγκειται τῶν κολλυρίων. δεῖ δὲ ἐγχυματίζειν, 9) ἐπί τε χει-

more confugiant. aqua autem esto pluvia: ea namque tenuis est, et omnia permeat. sin secus, collyrium vino excipiendum erit. Quae autem ex metallicis parantur, multo tempore laevigantur: quae ex succis, exigui temporis contritione indigent. ubi vero satis fuerint laevigata, gummi collyriis additur, ut componantur, et, quia postquam siccata sint, facit, ut collyria non frangantur. nullam tamen propriam facultatem oculis gummi praebet. ubi vero confecta fuerint, in aeneo vase reponantur. nam, quae ad oculos pertinent, meliora ab aere fiunt: at, quae ex succis constant, iis utendum statim est: quae vero ex metallicis conficiuntur, inveterata meliora redduntur.

Usus collyriorum modus.

Lippitudini autem incipienti conveniunt ea, quae ex glaucio, croco, et sarcocolla conficiuntur, idque praesertim aestate: defluxioni vero, quae ex rosis, quae ex ossibus palmularum combustis, quae ex summis oleae colliculis constant: vehementibus doloribus, quae ex astere, quae ex amylo, quaeque babylonia vocantur. ad chemoses vero facit collyrion ex pompholyge, ex cerussa, ex nardo. ad ulcera, quae ex thure fiunt. ad affectiones, quae inveterarint, valent acria collyria. eadem ad hebetes oculos accommodata sunt. collyriorum

7) Forte: ὀλιγομεροῦς.

8) Scibitur χήμωσις et χύμωσις. v. Paul. Aegin. 3, 22. Galen. in defin. med. Rufus Ephes. p. 19. edit. Paris.

9) De hoc v. Galen. in Gloss. p. 83. in λίβος. De χείμωσις vide hic notam 8. Mox Codex vitiose αἰρεθέξῃ et μίλη, ac deinde, πυρίνῳ. De πυρὴν v. Galen. in Gloss. p. 66.

μώσεως καὶ φλεγμονῶν ἰσχυρῶν, ἵνα μὴ ἐρεθίζῃ τὸ πάθος ἡ μήλη ψαύουσα· ὑπαλείφειν δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων περιστάσεων· τῷ δὲ πυρῆνι τῆς μήλης οὐ ψαυστέον τοῦ ὀφθαλμοῦ· ἀλλὰ καταπλασθὲν τοῦ κάτω βλεφάρου ἐκεῖνο παραθετέον τὸ φάρμακον. αἱ δὲ ἐξ ὑποβολῆς ἐγχρίσεις, καὶ αἱ κατὰ ἐκτροπὴν, θεατρικὸν μέν τι ἔχουσιν, ἀνίατον δέ. αἱ μὲν γὰρ ἐξ ὑποβολῆς λυομένων τε τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς ἀντίτυπον τὴν μήλην 10) παρατρίβουσαι· αἱ δὲ κατὰ ἐκτροπὴν, τυλώδη ποιοῦσι τὰ βλέφαρα. αἱ δὲ ὑγραὶ λεγόμεναι, χρήσιμοι μέν εἰσι πρός τε ἀμβλυωπίας, καὶ πρὸς ἀρχομένας ὑποχύσεις. 11) σκευάζονται δὲ διὰ μέλιτος ἀττικοῦ καὶ ὀποβαλσάμου, καὶ χολῆς μάλιστα μὲν ὑαίνης· εἰ δὲ μὴ, ἐχίδνης, ἢ ἀετοῦ, ἢ γυπὸς, ἢ πέρδικος, ἢ ἀλεκτορίδων λευκῶν, ἢ κορακίνων, τῶν ἰχθύων. ἐνίοτε δὲ καὶ μαράθου χυλὸν λαμβάνουσιν, ἢ ἔλαιον, τὸ διὰ παλαιότητα ἢ διὰ 12) λεπτὸν, καὶ διαλελυμένον, ἢ ὀπὸν κυρηναικὸν, ἢ κιννάμωμον, ἢ τοῦ λεγομένου 13) βισασάτου σπέρματος, ὅπερ ἡγούμεθα πήγανον ἄγριον εἶναι. δύνανται δὲ αἱ ὑγραὶ λεπτύνειν τὲ καὶ θερμαίνειν καὶ καθαίρειν. δεῖ δὲ ἢ πάντα μὲν τὰ ὀφθαλμικὰ φάρμακα, μάλιστα δὲ τὰ ὑγρὰ· τῆς καταλλήλου χρήσεως τυγχάνειν, 14) κεφαλῆς ἀσυμπληρώτου, καὶ τῆς

autem materiae apud omnes sunt. Caeterum in chemosi, et vehementibus inflammationibus infundere collyria convenit, ne specillum contingens, morbum irritet. in caeteris casibus, sublinenda sunt: verum oculus non eſt acie specilli tangendus, sed palpebra inferiore illita medicamentum apponendum. illitiones vero, quae per subjectionem, et quae per eversionem adhibentur, nesoio quid decori continere videntur: caeterum non sanant. nam, quae ex subiectione fiunt, oculos solvunt, ſpecillo obsiſtente fricando: quae vero per eversiomem amoventur, palpebris callos obducunt. quae liquidae vocantur, utiles sunt ad hebetudines, et incipientes suffusiones, fiuntque ex Attico melle, opobalsamo, felle, et praesertim hyaenae: si id non sit, viperae, aut aquilae, aut vulturis, aut perdicis, aut gallorum alborum, aut coracinorum piscium: quandoque foeniculi succum capiunt, aut oleum, quod ob vetuſtatem sit pertenue et solutum: aut liquorem Cyrenaicum, aut cinnamomum, aut semen ejus, quod besasa dicitur, quod nos agreſtem esse rutam exiſtimamus. Humidae porro attenuare, calfacere, et purgare possunt. Omnia autem medica-

10) Forte: παρατρίβουσιν, ut mox, ποιοῦσιν.

11) Dicitur etiam ὑπόχυμα. v. Paul. Aegin. 6, 21. Cels. 6, 6. qui *ſuffuſionem* appellat.

12) Credo, legendum esse, διάλεπτον.

13) Dioscor. 3, 47. p. 337. exhibet, βησασά. In hoc ipso Codice Oribasii lib. XII. fol. 174. ex Dioscoride legitur: καλοῦσι δ' αὐτὸ ἔνιοι ἅρμαλα, σύροι δὲ βήσασαν.

14) De his dubito. Saltem ante κεφαλῆς addiderim καί. Ita duo infinitivi ab δεῖ pendent.

κοιλίας μεμαλαγμένης, οὕτω προσφέρειν· ἰδίως δὲ τὰς 15) ὑγρὰς, καὶ ἐν τῷ περιέχοντι καθαρῷ, καὶ βορείῳ, καὶ αἰθρίῳ· νότου γὰρ πνέοντος, ἢ ἀχλυώδους ὄντος τοῦ ἀέρος, ἢ ὑγροῦ, ἢ ψυχροῦ καὶ πεπηγότος, ἀλυσιτελὴς ἡ χρῆσις. τὸ δὲ ὅμοιον· καὶ ἐπὶ τῶν ὀξυδερκιῶν συντετύχηκε κολλυρίων. καὶ τὰ ἄλλα δὲ, ὅσα πρὸς ὀφθαλμίας χρησιμεύει, διὰ φυλακῆς ἐν τοιούτῳ περιέχοντι ἔστω· πλὴν, εἰ μὴ σφόδρα τὶς ἐπείγοι. ἐν ταῖς ἐπίξεσί τε, 16) ὀλιγάκις ἢ ὀλίγοις χρηστέον.

ΚΕΦ. κδ.

Περὶ τροχίσκων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τροχίσκων εἴδη εἰσὶ τρία. οἱ μὲν γάρ εἰσι πινόμενοι· οἱ δὲ ἐνιέμενοι· οἱ δὲ καταχριόμενοι. περὶ μὲν οὖν τῶν πινομένων ἐν τοῖς 17) προσφερομένοις λέγομεν· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, νῦν. τῶν δι' ἐνιεμένων πάλιν, οἱ μέν εἰσιν ἀμβλυωτικοί· οἱ δὲ στυπτικοί· οἱ δὲ καυστικοί. ἀμβλυωτικοῖς μὲν χρώμεθα ἐπὶ τῶν δριμέα κάτωθεν ἐκκρινόντων, καὶ ὅλως δακνομένων τὸν 18) ἔντερον. ὕλη δὲ αὐτῶν ἄμυλον, καὶ ἀστὴρ σάμιος, καὶ πομφόλυξ, καὶ κόμμι, καὶ τραγάκανθα, καὶ γλυκυρίζης χυλὸς, καὶ ὄπιον, καὶ μάννα, καὶ βδέλλιον. δεῖ δὲ τὸν ἐκ τῶν τοιούτων τροχίσκον λειώσαντα

menta oculorum, et praecipue liquida, si accommodate admoveri debeant, non pleno capite, et mollita aluo, adhibenda sunt. quod praesertim in liquidis obseruandum est, idque in puro aëre, austrino, sub dio. nam spirante noto, et coelo nubilo, aut humido, aut frigido, et condensato, inutiliter admoventur. Idem usu venit in caeteris collyriis, quae ad acumen visus pertinent: itemque in aliis omnibus, quae ad lippitudinem faciunt, eadem aëris observatio servanda est: nisi fortasse quispiam sic urgeatur, ut eis utatur: quo casu, et raro, et paucis, uti debebit.

De pastillis. Ex eodem libro. Cap. 24.

Pastillorum sunt tria genera: quorum unum potui datur, alterum in aluum conjicitur, tertium illinitur. de pastillis vero, qui potui dantur, tum dicemus, cum de iis, qui aegrotis offeruntur, verba a nobis fient: de caeteris nunc instituta est oratio. Eorum ergo, qui induntur, alii obtundunt, alii adstringunt, alii adurunt. iis, qui obtundunt, utimur in iis, quibus per infernas partes acria excernuntur, et quae intestinum omnino mordeant. eorum materiae sunt, amylum, Samius aster, pompholyx, gummi, tragacantha, dulcis radicis succus, opium, manna, bdellium.

15) Paullo ante, τὰ ὑγρὰ, nunc derepente, τὰς ὑγράς. Hoc ergo corrigendum. Dubito vero prorsus de integritate hujus loci. Quid enim attinebat bis deinceps memorare τὰ ὑγρά.

16) ἔπιξις non est Graecum, sed ἔπειξις, ab ἐπείγω. Mox forte τε permutandum videtur cum δέ.

17) Nimirum φαρμάκοις. Rasarius videtur voluisse λέξομεν, quod non necesse est.

18) Haud dubie voluit τῶν ἐντέρων, nimirum δακνομένων. Legi quoque possit τὸ ἔντερον, τὰ ἔντερα.

μετὰ χυλοῦ πτισάνης ἐνιέναι, ἢ γύρεως, ἢ πιτύρων χυλοῦ, ἢ φακῆς ἀφεψήματος. τοῖς δὲ συπτικοῖς χρώμεθα, ἐφ' ὧν τε ἐπισχεῖν προαιρούμεθα ἄμετρον φορὰν, καὶ ἐφ' ὧν τονῶσαι τὸ ἔντερον. ὕλη δὲ καὶ τούτων, συπτηρία, ἀκακία, ὑποκυςὶς, 19) ῥοῦς συριακὸς, βαλαύστιον, οἰνάνθη, κικὶς, σίδιον, μυρσίνη. ἐνίεται δὲ μετὰ χυλοῦ ῥόδων, ἢ φακοῦ, ἢ ἀρνογλώσσου. τοῖς δὲ καυςικοῖς ἐπὶ νομῆς χρώμεθα, σκευαζομένοις διὰ σανδαράχης, καὶ ἀσβέστου, καὶ λεπίδος χαλκοῦ, καὶ χάρτου κεκαυμένου, καὶ τῆς ὁμοίας ὕλης. ἐνιέναι δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους τροχίσκους, προεδηδοκότων καὶ πεπωκότων τῶν ἀῤῥώςων, ὡς ἂν μὴ πληγῇ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως ὁ ςόμαχος. δεῖ δὲ πρὸ τῆς 20) ἐνιέσεως τούτων τῶν τροχίσκων ἅλμῃ κλύζειν, ὥςε, προαποῤῥυφθέντων τῶν ἑλκῶν, οὕτως ἐνιέναι τὸν τροχίσκον. μᾶλλον γὰρ ἐνεργεῖ. δεῖ δὲ, μέλλοντας ἐνιέναι καὶ ἐμβάλλοντας εἰς τὸ ἄσκωμα τὸ ἔνεμα, ἀνακινεῖν πολλάκις, καὶ οὕτως ἐγκλύζειν, ἵνα μὴ ὑφίζηται 21) τὸ φάρμακον. ἐνθέντας δὲ τὸν αὐλίσκον τῇ ἕδρᾳ, καὶ ἐκθλίβοντα χρὴ ςρέφειν ἐνταῦθα κἀκεῖ τὸν αὐλίσκον, ἵν', ἔνθα ἂν τυγχάνῃ τὸ ἕλκος, προσπέσῃ τὸ φάρμακον. οἱ δὲ καταχριςοὶ τροχίσκοι δυνάμεως μέν εἰσι παραπλησίας τοῖς ἐνιεμένοις. οἱ μὲν γὰρ ςύφουσιν, ὡς ὁ Ἄνδρωνος, 22) καὶ ὁ Πολυείδου, 23) καὶ ὁ κροκώδης, καὶ

hi paftilli triti cum cremore ptissanae, aut etiam cum polline, aut cremore furfuris, aut lentium decocto injiciendi sunt. Adftringentibus vero utimur, in quibus roborare inteftinum volumus. horum materia eft alumen, acacia, hypocyftis, rhus Syriacus, balauftium, oenanthe, galla, malicorium, myrtus. induntur hi cum fucco rosarum, aut lenticularum, aut plantaginis. Adurentium usus eft in depascentibus ulceribus. fiunt illi ex fandaracha, calce viva, fquama aeris, charta combufta, et caeteris hujus generis. funt autem imponendi paftilli hujusmodi, poftquam aegroti comederint et biberint, ne ftomachus ab exhalatione feriatur. praeterea, antequam indantur, clyfter ex muria imponendus eft: ut ulceribus, prius abftersis, paftilli indantur: quippe qui eo modo efficaciores fint futuri. caeterum, quos iniecturi fumus, in vafculum coniectos plurimum agitare oportet: et ita indere, ne medicamentum in fundo vafis fubfidat. ubi autem canaliculum ano impofuerimus, exprimere debemus, et vertere eodem in loco: ne, si forte ulcere obsideatur ea pars, medicamentum concidat. paftilli vero, qui illinuntur, parem vim habent cum iis, qui infunduntur. nam alii adftringunt, ut

19) De ὑποκυςὶς et ὑποκιςὶς iam monitum. Mox in Codice eft: ῥοῦ συριακοῦ.

20) Superius lectum eft, ἔνεσις, item, ἔνεμα, uti mox. Sed nec de hoc dubito.

21) Codex: ὑφίζησι. Mox oportet aequalia esse, ἐνθέντας et ἐκθλίβοντα. Ergo aut plurali, aut singulari numero.

22) v. Fabric. bibl. Gr. Vol. XIII. p. 61.

ὁ κιῤῥὸς, καὶ οἱ διὰ οἰσυπηρῶν. οὗτοι δὲ, καὶ ὁ διὰ ἁλικακάβου 24) ποιοῦσι πρὸς τὰ ἐξανθήματα, καὶ ἕρπητας, καὶ ἐρυσιπέλατα, καὶ παρατρίμματα, καὶ αἱμοῤῥαγίας, καὶ ῥευματικὰ ἕλκη. οἱ δὲ, ἀμβλύνουσι, καὶ ἁρμόζουσιν ἐπινυκτίσιν, 25) ἄνθραξι, 26) τοῖς κακοήθεσι τῶν ἑλκῶν.

Κ Ε Φ. κε.

Περὶ πεσσῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Πεσσοὶ δὲ μόνῃ μὲν ὑστέρᾳ προστίθενται. διαφοραὶ δὲ αὐτῶν τρεῖς. οἱ μὲν γὰρ μαλάσσουσιν· οἱ δὲ στύφουσιν· οἱ δὲ ἀστομοῦσι. 27) τοῖς μὲν οὖν μαλάσσουσιν, ἐπί τε φλεγμονῶν ὑστέρας, καὶ ἑλκώσεων, καὶ ψύξεων, ἀναδρομῶν τε καὶ ἀποστροφῶν, καὶ ἐμπνευματώσεων χρώμεθα. σκευάζονται δὲ διὰ κηροῦ τυῤῥηνικοῦ καὶ 28) κυπρίνου, σουσίνου, πιμελῆς κυνείου ἢ ὀρνιθείου, βουτύρου ἀνάλου, ῥητίνης ἀποκεκαυμένης, μυελοῦ ἐλαφείου, τήλεως, καὶ τῶν ὁμοίων. τοῖς δὲ ἀναστομωτικοῖς, ἐπειδὰν κάθαρσιν ἐπεσχημένην προκαλεῖσθαι θέλωμεν, 29) ἢ μύσειν ὑστέρας, ἢ συστολὴν ἐπανορθῶσαι. σκευάζονται δὲ καὶ οὗτοι διὰ μέλιτος, ἀρτεμισίας, δικτάμνου, κράμβης, χυλοῦ γλυκυσίδης, πράσου χυλοῦ, πηγάνου, σκαμωνίας. οἱ δὲ στυ-

is, qui ad Andronem auctorem refertur; itemque is, qui a Polyida eft confectus, et croceus, et fuluus, qui ex lanis fordidis fiunt. tales etiam funt, qui ex halicacabo conftant, valentque ad exanthemata, herpetas, ignem facrum, intertrigines, fanguinis eruptiones, et ulcera fluentia. alii hebetant, et ad epinyctidas, carbunculos, et ulcera maligna faciunt.

De peffis. Ex eodem libro. Cap. 25.

Peffi utero foli admoventur. eorum tres funt differentiae. alii namque molliunt, adftringunt alii, alii denique aperiunt. Mollientibus ad uteri inflammationes, exulcerationes, perfrictiones, ftrangulatus, averfiones, et inflationes utimur. fiunt autem ex cera Tyrrhenica, cyprino, fufino, pinguedine anferis aut gallinae, butyro infulfo, refina deufta, medulla ceruina, foeno Graeco, et fimilibus. Aperientes utiles funt, cum purgationem fuppreffam provocare volumus, aut conniventem, compreffamve vuluam emendare: hique ex melle, artemifia, dictamno, braffica, dulcis radicis fucco, ruta, et fcammonea. Adftringentium ufus contrarius eft aperientibus. nam fluorem muliebrem cohibent, et uterum

23) Vide ibid. p. 377. Mox loco κροκόδης correxi κροκώδης.

24) V. Dioscor. 4, 70. 71. p. 511.

25) V. Paul. Aegin. 4, 9.

26) V. Ibid. 4, 25. et Galen. Defin. med.

27) Credo, ἀναστομοῦσι. Vide mox, ἀναστομωτικοῖς.

28) In textu: κυνείου, fed in marg. χηνείου. Utrumque notum. κύνεια κρέα legitur apud Erotian. p. 47.

29) ἢ μύσειν in textu: in marg. ἢ ἠμύσιν, sed ultimum vocabulum rursus deletur. Credo, τὸ μῦσιν.

πτικοὶ τὴν ἐναντίαν χρείαν, ὡς πρὸς τοὺς ἀναστομωτικοὺς, παρέχονται. ῥοῦν γὰρ ἐπέχουσι γυναικεῖον, καὶ ἀναπεπταμένην συνάγουσι ὑστέραν, καὶ 30) προπεπτωκυίαν ἀναστέλλουσιν. ἡ δὲ τῶν στυπτικῶν ὕλη δεδήλωται πρόσθεν ἐν τῷ περὶ κολλυρίων καὶ τροχίσκων λόγῳ. δεῖ δὲ γλοιώδες καὶ ὀλίγῳ παχύτερον ποιεῖν τοῦ πεσσοῦ τὸ πάχος, κἄπειτα ἔριον 31) μοτῷ στενῷ παραπλήσιον διπλοῦν ἀποβάπτειν εἰς τὸ φάρμακον, προστιθέναι εἰς τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας, ἔχον ἐξαμμένην κροκίδα ἐπιμήκη, πρὸς τὸ ἐπισπᾶσθαι τὸν πεσσὸν εὐκόλως.

suspensum contrahunt, et prolapsum reprimunt. caeterum materiam adstringentium supra comprehendimus, cum de collyriis, et pastillis loqueremur. pessi crassitudo instar strigmenti, et paulo spissior facienda est. deinde lana tortili linamento similis duplicata medicamento tincta in os vulvae indenda est sic, ut stuppam oblongam alligatam habeat: quo facile pessus extrahatur.

ΚΕΦ. κϛ.

Περὶ 32) ἐγχυματισμῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἐγχυματισμοῖς δὲ χρώμεθα ἰδίως 33) ἐπὶ ὑστέρας, διὰ μητρεγχύτου· ὁ δὲ πρὸ αὐτῆς κόλπος, διὰ φυσαρίου. 34) τὸ δὲ ἐγχυματιζόμενον εἴς τε τὸν κόλπον, εἴς τε τὴν μήτραν, ὁμοειδές ἐστι. δύναται δὲ ὁ ἐγχυματισμὸς μαλάσσειν, στύφειν, θερμαίνειν, ἐκπνευματοῦν, παρηγορεῖν ὀδύνας, ταῦτα πάντα ποιῶν, παρὰ τὴν διαφορὰν τῆς ὕλης. ὑγρὸν δὲ δεῖ εἶναι τὸ ἐγχυματιζόμενον, ἢ ὀλίγον παχύτερον ἐλαίου.

De medicamentis, quae infunduntur. Cap. 26.

Utimur iis, quae infunduntur, proprie in utero per specillum, quod infundendo in ipsum liquori accommodatum est, quod *μητρεγχύτην* vocant: in sinu vero, qui ante uterum est, per follem. Id vero, quod infunditur, et in sinum, et in uterum, est ejusdem generis. potest autem infusio mollire, adstringere, calfacere, inflationes discutere, dolores mitigare: quae omnia pro materia, ex qua constat, solet efficere. debet autem liquida esse, aut oleo paulo crassior.

30) In Codice vitiose: *προσπεπτωκυῖαν*, id quod ex superioribus intelligitur, ubi *πρόπτωσις* et *προπίπτειν* hac de re occurrit. Vide hujus libri cap. 23. 24.

31) Scriba pro more suo vitiose *μωτῷ*. v. Erotian. p. 17. Galen. in Gloss. p. 72. Apud eundem p. 77. occurrit etiam *μοτάριον στρεπτὸν* et *μοτοῦν*. Pro proximo *στενῷ*, Rasarius videtur voluisse *στρεπτῷ*.

32) Ab *ἐγχυματίζω*, quo utitur Galen. in Glossis. p. 83. Vide mox hoc loco.

33) Codex habet *ὑπό*.

34) *φῦσα*, seu, *φύσσαι*. Inde *φυσαριον*.

ΚΕΦ. κζ.

Περὶ καταχρισμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Χρώμεθα καταχρίσμασιν ἐπὶ μερῶν τοῦ σώματος, ἐφ' ὧν οὔτε ἐμβροχὰς παραλαμβάνειν δυνατὸν, οὔτε καταπλάσματα, οἷον, ἐπὶ βλεφάρων, καὶ ὤτων, καὶ ῥινὸς τοῦ ἄκρου, καὶ ὅλου τοῦ προσώπου. βαρεῖται γὰρ ὑπὸ τῶν καταπλασμάτων καὶ βλάπτεται πρὸς τῶν ἐμβροχῶν καταῤῥεουσῶν. καὶ ἐπὶ τῶν πολυκινήτων δὲ μερῶν χρώμεθα, οὐκ οὔσης μονίμου τῆς τῶν καταπλασμάτων καὶ ἐμβροχῶν χρήσεως. 35) ἔτι καταχρίομεν τὰς πυρώδεις φλεγμονὰς, καὶ τὰς ἐρυσιπελατώδεις, ἐρεθιζομένας ὑπό τε τῶν καταπλασμάτων, καὶ τῶν ἐμβροχῶν, καὶ τὰς ἐπιπολαίους δὲ ἑλκώσεις, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἀποσυρμάτων 36) καταχρίομεν, βαρυνομένας ὑπό τε καταπλάσματος καὶ ἐμβροχῆς, καὶ τὰ πελιώματα δὲ, καὶ τὰ σόμφα τῶν οἰδημάτων, καὶ ἄλλα πλείονα καταχρίομεν.

Ὕλη τῶν χρισμάτων, μετώπου ῥευματιζομένων καὶ ὀφθαλμῶν.

Ἔστι δὲ τῶν μὲν κούφων καταχρισμάτων, τοῦ ὠοῦ τὸ λευκὸν, ἢ κατ' ἰδίαν, ἢ σὺν ῥοδίνῳ, ἢ σὺν οἴνῳ στύφοντι, ἢ σὺν ἀλεύρῳ σιτανίῳ· ἰσχυρότερον δὲ ὠὸν σὺν μάννῃ, ἢ σὺν κόμμι· καὶ ἔτι μᾶλλον, κόλλαν 37) διαθεῖσαν ὕδατι ζέοντι, καὶ κοχλίαι δὲ λευκοὶ σὺν τοῖς ὀστράκοις λεανθέντες ἁρμόζουσι, καὶ κατ' ἰδίαν,

De unguinibus. Ex eodem libro. Cap. 27.

Unguinibus utimur in iis partibus corporis, in quibus neque madefactioni, neque cataplasmatis est locus: ut in palpebris, auribus, summo naso, et tota facie: siquidem a cataplasmatis gravatur, et a madefactionibus defluentibus laeditur. eadem quoque admovemus iis partibus, quae multum moventur, cum in eis cataplasma consistere non queant, et madefactionibus uti non possimus. Praeterea inungimus fervidas inflammationes, et quae naturam erysipelatis referunt: quaeque et a cataplasmatis, et a madefactionibus irritantur. exulcerationes quoque, quae in summa cute sunt, et desquamatas, inungimus: quippe quae a cataplasmatis, et madefactionibus aggravarentur. itemque sugillata, et laxos tumores, et alia permulta inungimus.

Materiae unguinum ad frontem, et oculos fluentes accommodatorum.

Ex levibus ungninibus est album ovi, vel per se, vel cum rosaceo, vel cum vino adstringenti, vel cum sitania farina. valentius fit ex ovo cum manna, aut cum gummi. magis etiam colla aqua ferventi resoluta: et cochleae albae cum testis contritae, eaeque, vel per se, vel cum ovo. Crocus quoque

35) Codex: χρίσεως.

36) Vide Dioscor. I, 28. p. 54. πρὸς ἀποσύρματα καὶ πρὸς ἕλκη πρεσβυτικὰ ἁρμόζει. Erotian. p. 34.

37) Ita Codex. Ego conjicio, διηθεῖσαν. Rasarius videtur voluisse, διαλυθεῖσαν, aut, διαιρεθεῖσαν.

καὶ σὺν τῷ ὠῷ. καὶ κρόκος δὲ σὺν ὄινῳ καταχριόμενος παρηγορεῖ. καὶ ἔτι μᾶλλον γλαύκιον σὺν ὄινῳ. ἄριστον δὲ ἐστι λημνία 38) σφραγὶς μετὰ ὄξους, ἢ μετὰ χυλοῦ βοτάνης περδικίου· ἀκακία τὲ κιῤῥὰ σὺν ὄινῳ παραπλησίως ὀνίνησι. τούτων δὲ, τὰ μὲν, τὸ 39) περιτενὲς ἐργάζεσθαι τὸ δέρμα τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων. καὶ διὰ τοῦτο θλίβειν τὲ τὰ ἀγγεῖα, καὶ ἀπολαμβάνειν τὴν ἐπιῤῥοὴν τοῦ αἵματος, ὠφελεῖ· τὰ δὲ, τὸ 40) στύφειν μετὰ τῆς περιτονίας 41) καὶ συστέλλειν τῇ στύψει τὰ ἀγγεῖα. 42)

cum vino illitus mitigat. et magis etiam glaucium ex vino. praestantissimum est, quod ex Lemnio sigillo, et aceto, aut succo herbae perdicii conficitur. acacia itidem fulua cum vino similiter iuvat. Ex his quaedam tensam frontis et temporum cutim faciunt, et idcirco vasa comprimunt, et ad sanguinis defluxionem amoliendam valent. alia vero una cum protensione sua adstrictione vasa adstringunt.

Προσώπου καταχρίσματα.

Unguina faciei.

Καταχρίεται δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸ πρόσωπον ἐξανθήματα ὠῷ μετὰ ψιμμυθίου, ἢ λυκίῳ μετὰ ἀμόργης 43) ἐλαίου ἐπὶ πολὺ ἀφηψημένης. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ κατεῤῥωγότα χείλη· ὑπώπια δὲ χυλῷ θαψίας καταχριστέον, ἢ ὑσσώπῳ χλωρῷ· τὰ δὲ κιλιδιῶν τὰ 44) πρόσωπα προπυριατέον θύμῳ, ἢ θύμβρᾳ, ἢ ὀριγάνῳ, εἰς ὀθόνιον ἀραιὸν ἐνδεομένοις καὶ ἀφεψωμένοις ἐν ὕδατι θερμῷ, 45) καὶ ἐπιθεὶς οὕτως ἄνθη καταχριστέον.

Exanthemata, quae in facie nascuntur, ovo cum cerussa, aut Lycio cum amurca superficie tenus decocto illinuntur. facit hoc etiam ad fissa labia. suffusiones vero succo thapsiae illinendae sunt, aut hyssopo viridi. faciem vero maculatam prius fovere debemus thymo, aut satureia, aut origano in linteum rarum coniectis, et aqua calida decoctis, et floribus impositis ita illinere.

---

38) Vide ad Geopon. p. 784.

39) Hoc τὸ superfluum videtur. Post κροτάφων addendum fortasse, δύναται. Facilius vero est, si pro hoc τὸ, legatur τῷ. Refertur autem ad postremum ὠφελεῖ, id est, ὠφελεῖ τῷ ἐργάζεσθαι κ. τ. λ. Loco ἀπολαμβάνειν malim, ἐπιλαμβάνειν, *inhibere.*

40) Hic rursus legendum censeo τῷ.

41) Modo lectum est, περιτενής. Utitur eo Hippocr. v. Erotian. p. 42. Forte ergo hic: περιτενείας.

42) Nimirum, ὠφελεῖ.

43) Equidem conjicio: ἐν ἐλαίῳ. Rasarius in mente videtur habuisse, ἐπιπολαίως.

44) Sic, et in marg. κηλιδοῶντα. Sed hoc quoque vitiosum. Forte κηλιδωτὰ πρόσωπα. Κηλιδόω, quod Stephanus etiam sine auctoritate habet, occurrit apud Philonem p. 70. B. κεκηλίδωνται. p. 96. A. et B. est ἀκηλίδωτος et κεκηλιδωμένην. p. 230. C. κεκηλιδωμένη. p. 502. E. ὅ (μίασμα) πᾶσαν τὴν στρατιὰν ἐκηλίδου. Non ergo κηλιδοῶντα conjiciendum erat, sed κεκηλιδωμένα. κηλιδιῶν non legi.

45) Dubia mihi haec videntur. Rasarii interpretatio abhorret a Graecis. Galenus in Glossis p. 64. inter alia ἄνθη explicat, ἐρυθήματα, item, πτύσματα ἀνθηρὰ exponit, ἐρυθρὰ καὶ ὕφαιμα. Hoc sensu ergo ἄνθη h. l. notare possunt, ἐρυθήματα, seu, κηλῖδας ἐρυθράς. De ἐπιτιθέναι hic prorsus non sermo est, sed de πυριᾷν καὶ χρίειν. Conjicio ergo interim: καὶ ἔπειτα (μετὰ τὸ προπυριᾷν) οὕτω τὰ ἄνθη καταχριστέον.

Χρίσμα ὤτων φλεγμαινόντων.

Ὦτα δὲ φλεγμαίνοντα, καὶ μάλιστα, ἐκ πληγῆς, κόλλη σὺν ὕδατι, ἢ σμύρνη σὺν οἴνῳ, ἢ μάννη σὺν οἴνῳ. 46) τὰ δὲ ἐν κεφαλῇ ἐξανθήματα, μετὰ τὸ ἀποξύραι, κιμωλίαν μετὰ ὄξους, ἢ τεύλου χυλοῦ, ἐπιχρίομεν. τὰ δὲ ὑγρότερα, κεδρίᾳ. τὰ δὲ κολλώδεις ἀποκρίνοντα τοὺς ἰχῶρας, ἀμυγδαλίνῳ. τὰ δὲ περὶ ῥῖνα καὶ μυκτῆρας, τοῖς διὰ στυπτηρίας, καὶ σμύρνης, καὶ ἀλόης. ἐρυσιπέλατα δὲ, γλαυκίῳ, ἢ χυλῷ ἀρνογλώσσου, ἢ πολυγόνου, ἢ στρύχνου, ἢ κωνείου, ἢ ἀκακίας, ἢ ὑποκύστιδος. πάντων δὲ ἄμεινον, ἡ ὑεία χολὴ, κατάχρισμα ἐρυσιπελάτων. τὰ δὲ ἔνυγρα, τοῖς λιπαροῖς, οἷον στέατι, βουτύρῳ, κηρῷ τυῤῥηνικῷ σὺν ῥοδίνῳ. αἰδοῖα δὲ, τοῖς στύφουσιν ἱκανῶς, καὶ λεπτύνουσιν, οἷον, ἢ μέλιτι μετὰ λεπίδος χαλκοῦ, ἢ ἀλόῃ σὺν οἰνομέλιτι. ἄμεινον δὲ καὶ βράθυ 47) παραπλέκειν τῇ ἀλόῃ. τὰ δὲ οἰδοῦντα τῶν μερῶν ὑδρωπικῶς, ἢ ἄλλως, κιμωλίᾳ μετὰ ὄξους, ἢ τρυγὸς οἴνου ὑγρᾶς καταχριστέον, ἢ αὐτῇ τρυγί. τὰ δὲ καταπίμελα σώματα, μέλιτι καταχριστέον ὅλα, συμπεπλεγμένων ἁλῶν αὐτῷ. βέλτιον δὲ ἐπὶ τῶν τοιούτων σωμάτων, καλάμου δρόσῳ. μυεμηκίας 48) δὲ, ἡλιοτροπίου, ἢ χελιδονίου, ἢ βατραχίου χυλῷ χριστέον. ἐπινυκτίδας δὲ, ὀπῷ κυρηναϊκῷ, ἢ παρθικῷ, σὺν οἴνῳ γλυκεῖ, ἢ κονίᾳ ἀσβέστῳ σὺν ἐλαίῳ, ἢ κορίου χυλῷ χρίομεν. σκώληκας πεπηγότας

Unguen aurium, quae inflammatione obsideantur.

Aures inflammatae, ac praecipue ex plaga, colla cum aqua, aut myrrha cum vino, aut manna cum vino illinuntur. Exanthemata vero capitis, postquam derasum caput fuerit, cimolia cum aceto, aut betae fucco oblinimus: quae humidiora funt, cedria: quae glutinofas fanies excernunt, amygdalino ungimus: quae nafum et nares obfident, unguine, quod ex alumine, myrrha, et aloë conftat, curantur. eryfipelati vero glaucium, vel fuccum plantaginis, vel herbae fanguinalis, aut lentifci, aut cicutae, aut acaciae, aut hypocyftidos adhibemus. fed fuillum fel ad erysipelata eft omnium accommodatiffimum. humida vero pinguibus, ut fevo, butyro, cera Tyrrhenica cum rofaceo oblinimus. pudenda vero valde adftringentibus, et attenuantibus, ut melle cum fquama aeris, aut aloë cum vino mulfo: fed melius eft brathy aloë infpergere, atque illinere. intumefcentes vero partes in hydropicis, aut aliis generibus morborum, cimolia cum aceto, aut cum fece vini liquida, aut ipfa fece ungimus. Corpora vero praepinguia funt tota melle, cui fal admixtus fit, illinenda. fed melius eft, in ejusmodi corporibus, ut calami rore utamur. Myrmecia vero heliotropii, aut chelidonii, aut batrachii fucco inun-

46) Intelligitur καταχριστέον, aut fimile aliquid. Ceterum hoc capite non folum de auribus, fed de pluribus corporis partibus agit.

47) Dioscor. 1, 89. p. 106.

48) V. Paul. Aegin. 4, 15.

49) πυτίᾳ ἥκω. πρὸς οὗτινος οὖν ζώου περιχριομένη ἀνάγει. τὰ δὲ ψωρώδη, καρδάμῳ σὺν ὄξει. ἐπὶ δὲ τῶν πυρικαύστων, 50) ὥστε μὴ φλυκταινοῦσθαι, σμύρνῃ οἴνῳ συλλεανθείσῃ. ποιεῖ δὲ καὶ σχιστὴ στυπτηρία σὺν ὄξει καὶ κονίᾳ, ἄσβεστος σὺν ὕδατι. ὀνίνησι δὲ καὶ παρωνυχίας 51) ἄκρως στυπτηρία ὑγρὰ καταχριομένη. χείμεθλα 52) δὲ οὐκ ἐᾷ γενέσθαι λιβανωτὸς σὺν στυπτηρίᾳ καὶ ὑείῳ στέατι χριόμενος. πρὸς δὲ τὰς ψωριάσεις, καὶ κνισμοὺς, σταφὶς ἀγρία σὺν θείῳ ἀπύρῳ καὶ ὄξει. πρὸς δὲ τὰς ὀγκώδεις ὑπεροχὰς, ὑοσκυάμου χυλῷ. πρὸς δὲ τὰς ἐν δακτυλίῳ καὶ αἰδοίοις ὑπεροχὰς, στυπτηρία σχιστὴ μετὰ χαλκάνθου καὶ σμύρνης στακτῆς.

ΚΕΦ. κη.

Περὶ μαλαγμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Διαφοραὶ τῶν μαλαγμάτων εἰσὶν αἱ μέγισται τρεῖς. τὰ μὲν γὰρ διά τινων ξηρῶν σκευάζεται, ῥιζῶν λέγω, καὶ βοτανῶν, καὶ σπερμάτων· τὰ δὲ, διὰ τῶν μεταλλικῶν, η μεταλλικοῖς ἀναλογούντων· τὰ δὲ, καὶ δια χυλῶν, στεάτων, καὶ δακρύων 53), καὶ των τῇ ξυνῇ 54) μάλαξιν δεχομένων. τὰ μὲν ουν δια τῶν

guntur. Epinyctidas vero liquore cyrenaico, aut parthico cum vino dulci, aut calce viva cum oleo, aut coriandri fucco illinimus. Vermes concretos coagulum * leporis, aut alterius cujusuis animalis illitum educit. fcabie obfeffas partes cardamo cum aceto illinimus. ad ambufta vero, ne puftulae excitentur, myrrha ex vino laevigata valet. ad idem facit alumen fciffile ex aceto, et lixivio: et calx viva ex aqua. Unguium quoque reduuias alumen liquidum illitum mire juvat. Perniones nafci non finit thus, et alumen, et feuum fuillum illitum. Ad fcabiei moleftias, et pruritus facit herba pedicularis cum vivo fulfure, et aceto. ad tumidas eminentias alterci fuccus valet: ad eminentias vero, quae in ano et pudendis funt, alumen fciffile, cum myrrha, ftacte, et atramento futorio facit.

De malagmatis. Ex eodem libro. Cap. 28.

Malagmatum tres funt maxime differentiae. alia enim ex quibufdam ficcis, radicibus, inquam, herbis, et feminibus fiunt: alia ex metallicis, aut iis, quae metallicis proportione refpondent: alia ex fuccis, fevo, lachrymis, et quae * conjuncte molliuntur. quae autem ex ficcis conficiuntur, coctione

49) Scribendum πιτύᾳ. Rasarius videtur volu sse: πιτύᾳ λαγῶ, feu, λαγωοῦ, ἢ ἄλλου οὑτινοσοῦν.

50) Habet Plato p. 498.

51) V. Paul. Aegin. 3, 81. De plerisque horum morborum evolui quoque poteft Pollux. lib. 2. cap. 4. In Codice eft, παρονυχίας.

52) Varie hoc fcribitur, χέμετλον, χίμεθλον, χείμεθλον, χύμεθλον, χείμετλον.

53) Arborum, nimirum, et plantarum.

ξηρῶν σκευαζόμενα, οὐδέποτε χρείαν ἑψήσεως ἔχει· ἀλλὰ αὐτὸ μόνον τήξεως δέεται. χρὴ δὲ ἐπὶ τούτων καταχεῖν τὰ ξηρὰ τῶν τηκτῶν, διὰ τὸ φρύγεσθαι τὰς ῥίζας καὶ τὰς βοτάνας ὑπὸ τῆς ἑψήσεως. εἰ δὲ ὀλίγον τὶ μέρος ἐμβάλλοιτο τῶν ξηρῶν, προεψεῖν χρὴ τὰ λοιπά. ἔπειτα μετὰ τὴν αὐτάρκη ἕψησιν, ἄραντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐμβάλλειν τὰ ξηρά. τὰ δὲ διὰ τῶν μεταλλικῶν, καὶ τῶν τηκτῶν, ὅπως χρὴ κατασκευάζειν, ἐν τῷ περὶ ἐμπλάστρων παραδώσομεν τόπῳ. ἁρμόζει μὲν τοῖς ὑποχονδρίοις καὶ τοῖς μέσοις πᾶσι κοινῶς μὲν, τὰ διὰ τῶν ξηρῶν· ἰδίᾳ δὲ στομάχῳ μὲν ἀτονοῦντι, ἢ ἀνορεκτοῦντι, ἢ ἀπεπτοῦντι, ἢ ἐμπνευματουμένῳ, τὰ διὰ σπερμάτων, τὰ διὰ μελιλώτου, τὰ διὰ σαμψύχου. ῥευματιζομένῳ δὲ, ἢ πυρουμένῳ, τὰ διὰ οἰνάνθης, τὰ διὰ στυπτηρίας, τὰ δι' ὀμφακίου. σπληνὶ δὲ καὶ ἥπατι, τὰ διὰ 55) μυροβαλάνου, τὰ διὰ ἀμμωνιακοῦ, ἰξοῦ, ὄξους, ἀσβέστου, καρδαμώμου, νίτρου, ῥίζης καππάρεως. θώρακι δὲ, ἐν μὲν αἵματος ἀναγωγαῖς, τὰ στύφοντα, οἷον, τὰ διὰ στυπτηρίας, οἰνάνθης, ἰτέου, ἀσφάλτου. ἐν δὲ φθίσεσι, τὸ διὰ δαφνίδων, τὸ διὰ πρασίου, τὸ διὰ καρδαμώμου, τὸ διὰ κονίας. ταῦτα καὶ ἰσχιαδικοῖς ἁρμόζει· ἐπὶ δὲ κεφαλῆς, τὸ διὰ δαφνίδων, τὸ διὰ κάχρυος. εἰρήσθω δὲ ταῦτα παραδείγματος ἕνεκεν. ἐπεὶ 56) δὲ ἐν ἄλλοις ἄλλως πλήρεις εἰσὶν αἱ δυνάμεις τῶν πρὸς ἕκαστον ἁρμοζόντων μαλαγμάτων. τοῖς δὲ διὰ στεά-

nunquam egent, sed solum liquefactione. in hoc genere sicca sunt liquabilibus affundenda, quoniam radices et herbae decoquendo frigerentur. si vero exigua portio aridorum imponatur, caetera erunt prius decoquenda, et cum ea satis cocta fuerint, ab igni detrahentur, et sicca adiicientur. Quae vero ex metallicis et liquabilibus fiunt, quo modo paranda sint, tum exposuimus, cum de emplastris loqueremur. Caeterum, quae ex siccis constant, hypochondriis, et omnibus mediis partibus communiter, et praecipue stomacho imbecillo, aut non appetenti, aut non concoquenti, aut flatus pleno conueniunt, ut quae ex feminibus, quae ex fertula campana, quaeque ex sampsucho constant. defluxione vero laboranti, aut aestuanti, quae ex oenanthe, quae ex alumine, quaeque ex omphacio fiunt. Lieni vero et iecori conueniunt ea, quae ex myrobalano, ex ammoniaco, ex visco, ex aceto, ex calce, ex cardamomo, ex nitro, ex radicibus capparis conficiuntur. Pectori et sanguinis reiectationibus adstringentia sunt idonea, ut quae ex alumine, ex oenanthe, ex salicibus, ex bitumine parantur. ad tabem facit, quod ex baccis lauri, quod ex marrubio, quod ex cardamomo, quodque ex lixivia fit: quae etiam ischiadicis conueniunt. at capiti, quod ex baccis lauri, quodque ex ca-

54) ξυνῇ Rasarius pro adverbio accepit. Sed ita τῇ non habet locum. Ego pro dativo accipio, ac de instrumento aliquo, quo medicamenta molliuntur, sive terendo, sive tundendo, etc.

55) Vide ad Geopon. p. 1260.

56) Malim: ἐπειδὴ ἐν. Alias ἐπεὶ δὲ non habebit verbum, quod huc referatur. Rasarius de suo quaedam addidit.

τῶν καὶ διὰ κηρῶν, ἰδίως ἐπὶ νεύρων, καὶ ἄρθρων ἐσκληρυμμένων χρώμεθα. καὶ τούτων δὲ παρὰ πᾶσιν αἱ γραφαὶ δεδημοσιευμέναι εἰσί. τῶν δὲ διὰ μεταλλικῆς ὕλης σκευαζομένων ἡ χρῆσις, ἐπὶ κώλων ἐσκληρυμμένων, ἐπί τε τῶν διαφορήσεως δεομένων.

КЕФ. κθ.

Περὶ 57) ἀκόπων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἄκοπα εὔχρηστα, ἤτοι ἐφ' ὧν προσμόνου καὶ παρεδρευτικῆς λιπάνσεως χρεία, τῶν ἐμβροχῶν οὐδὲν μέγα δυναμένων, διὰ τὸ περιῤῥεῖν, ἢ ἐφ' ὧν ἄθετον τὸ τῶν ἐμβροχῶν εἶδος, διὰ τὸ ἐγκεχρονικέναι τὰ πάθη, οὕτω μετὰ τὰς ἐμβροχὰς παραλαμβανομένων τῶν ἀκόπων, ὡς παραλαμβάνεται, μετὰ κηρωτὰς, τὰ μαλάγματα. διαφοραὶ δὲ τῶν ἀκόπων τρεῖς, θερμαντικαὶ, μαλακτικαὶ, ἀμυττικαί. τοῖς μὲν οὖν θερμαίνουσι χρώμεθα ἐν ὀξέσι νοσήμασιν, ἐπειδὰν νεύρων πεῖσιν δι' ὑποψίας ἔχωμεν, ἢ ἐπειδὰν περιψυγῇ δυσεκθερμάντως τὰ ἄκρα, ἢ ἱδρώτων μετὰ ψύξεως ἐνοχλούντων. τοῖς δὲ μαλάσσουσιν, ἐπὶ τῶν χρονίων νοσημάτων. τοῖς δὲ ἀμύσσουσιν, ἐπί τε τῶν δυσεκμοχλεύτων, χρονίων καὶ νωθρῶν, ἐφ' ὧν δὴ καὶ σιναπισμὸν εὐδοκιμάζομεν· τὴν δὲ ὕλην, τήν τε ἀμύσσουσαν, τὴν 58) θερμαίνουσαν ἐν τῷ περὶ ἐμβροχῶν καὶ ἐμπλάστρων ἐξεθέμεθα τόπῳ.

chrye conftat. Haec autem exempli caufa dicta fint, quoniam alibi, quae facultates fint malagmatum, ad fingulas res accommodatorum, explicatum eft. Quae ex adipe et cera fiunt, iis praecipue in neruis et articulis obduratis utimur. et horum descriptiones apud omnes funt vulgatae. ea denique, quae ex materia metallica parantur, artubus obduratis, et digeftione per halitum indigentibus adhibentur.

De acopis. Ex eodem libro. Cap. 29.

Acoporum commodus eft ufus, vel in iis, qui permanente et affidente impinguatione indigent, cum madefactiones propter earum defluxum, nihil magnopere poffint: vel in iis, quibus propterea, quod morbi inueterarint, madefactiones minime funt idoneae. in quo genere fic poft madefactiones acopa adhibentur, sicut etiam malagmata poft cerata. Acoporum funt tres differentiae: calefaciunt, molliunt, cutim fcarificant. calfacientibus in acutis morbis utimur, ubi neruos laefum iri fufpicio eft: vel cum extrema refrigerata fint ita, ut difficulter calfieri queant: vel cum fudores cum perfrictione aegrum vexant. Mollientibus vero in morbis diutinis. Scarificantium ufus eft in diuturnis morbis, qui difficulter amoventur: fegniores funt, in quibus etiam finapifmum commendamus. Materiam vero fcarificantem, et calfacientem tum fumus perfecuti, cum de madefactionibus et emplaftris differuimus.

57) Nimirum, φαρμάκων. v. Paul. Aegin. 7, 19. Galen. de compos. med. per genera. 7, 11.

58) Malim addere, τε. Τήν τε θερμ.

ΚΕΦ. λ.

Περὶ πταρμικῶν. Τοῦ αὐτοῦ.

Πταρμικοῖς χρώμεθα, ἢ διεγεῖραι τοὺς καταφερομένους σπεύδοντες, ἢ ἐπιστρέψαι διάνοιαν παρακοπτικὴν, ἢ ἔμβρυον, ἢ δεύτερα ἐκβαλεῖν θέλοντες, ἢ ἀκίδας λανθανούσας ἐν θώρακι φωτίσαι, ἢ λύγγα παῦσαι, ἢ ἐμπεπτωκότα τινὰ ἐν τοῖς ὠσὶν ἐκβαλεῖν, ἢ χρονίαν διάθεσιν περὶ κεφαλὴν μοχλεῦσαι καὶ διασεῖσαι, ἢ πνεῦμα, τὸ τονοῦν, 69) εἴτε μερικῶς, εἴτε ἐν παντὶ τῷ σώματι, διαναστῆσαι καὶ τονῶσαι, οἷον, ἐν παρέσει, ἐν ἀποπληξίᾳ, ἐπιληψίᾳ. ἔστι δὲ πταρμικὸν, καστόριον λεῖον. δεῖ δὲ πτεροὺς βρέξαντας καὶ ἀναλαβόντας τὸ καστόριον, ἐντιθέναι τῇ ῥινὶ, καὶ στρέφειν, καὶ πιέζειν μετὰ τὴν στροφὴν τοὺς μυξωτῆρας. εἰ δὲ συντονώτερον χρῆσθαι θέλοιμεν, πέπερι καστορίῳ συμπλέξομεν· εἰ δὲ μᾶλλον, στρούθιον πυρέθρῳ, ἢ σταφίδι ἀγρίᾳ μετὰ πεπέρεως· λευκὸν δὲ ἔστω τὸ πέπερι. σίνηπι δὲ ἀνεπιτήδειον. συμπληροῖ γὰρ τὴν κεφαλήν. δεῖ δὴ τοῖς δυναμένοις ὑπακοῦσαι προστάσσειν, ἐπισπᾶσθαί τε εἴσω τὸ πνεῦμα, καὶ ἀντικρὺ φωτὸς προσηνοῦς, ἢ πυρὸς, ἢ ἡλίου βλέπειν. βέλτιον δὲ, κατακειμένοις ὑπτίοις, καὶ κατὰ

De iis, quae sternutamenta excitant.
Cap. 30.

Sternutamenta excitantibus utimur, vel ut eos, qui nimia propensione in somnum detinentur, excitare festinemus, vel ut mentem desipientem ad statum redigamus, vel ut foetum, aut secundas expellamus, vel ut aculeos, qui in pectore latent, in aspectum adducamus, vel ut vertiginem sedemus, vel ut aliquid expellamus, quod in aures conciderit, vel ut diuturnam affectionem, quae in capite resideat, amoliamur, et discutiamus, vel ut spiritum prolapsum sive in parte, sive in toto corpore erigamus, et roboremus, ut in resolutione, in morbo attonito, et morbo comitiali. Excitat autem sternutamenta castoreum laevigatum. penna madefacienda est, et ea castoreum excipiendum, ac in nares indendum. et postquam pennam in naribus versaris, nares comprimendae sunt. si maiore uti velimus, castoreo piper addemus. si etiam vehementiore, struthium pyretho, aut uuam taminiam piperi admiscebimus. in quo casu piper album adhibendum est. sinapi vero non est accommodatum, quoniam caput replet. praeterea iis, qui dicto audientes esse possunt, imperandum est, ut spiritum intro attrahant, et mansuetum lumem, aut ignem, aut solem adversum intueantur. Melius est etiam, ut aegrotis supinis, et sursum versus recumbentibus, quam sedentibus, sternutamentum excitans

69) Immo contrarium, ἀτονοῦν.

ποσὸν ἀναῤῥόποις προσάγειν τὸ πταρμικὸν, ἤπερ καθημένοις, καὶ μετὰ τοῦτο, περιπατεῖν τοὺς δυναμένους κελεύειν, ἄνω βλέποντας, καὶ λούειν, 70) ἐφ' ᾧ λουτρῷ δυνατὸν χρῆσθαι κατὰ κεφαλῆς μετὰ ἐξαντλήσεως πολλῆς. καιρὸς δὲ, ἐπὶ τῶν καρουμένων, ἢ καταφερομένων, ἢ λυζόντων, ὁ τῆς ἐπείξεως. ὁ δ' αὐτὸς; κἀπειδὰν δεύτερα ἐκβάλλειν, ἢ ἔμβρυον ἐναποτεθνηκὸς δέοι. μὴ ἀσυνέργητος δὲ ὁ πταρμὸς ἔσω, ἀλλὰ καὶ, πεσόντων 71) ἐκβολίων προπαραληφθέντων, ἢ καὶ ἐγκαθίσματος, οὕτω τὸ πταρμικὸν προσαγέσθω. ὁ δὲ αὐτὸς καιρὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐπὶ τῶν παρεμπεπτωκότων τοῖς ὠσίν. ἐν πυρετοῖς δὲ, ὁ τῶν ἀνέσεων. ἐπὶ δὲ τῶν χρονίων παθῶν, ὁ τῶν διαλειμμάτων. δεῖ δὲ τῶν τε μεταγόντων τὴν ὕλην βοηθημάτων, οἷον, φλεβοτομίας, καθάρσεως, κλυσμοῦ, ἐμέτου, τῶν τε τοπικῶν, τῶν τε μειζόνων, σικύας, ἀρτηριοτομίας, βδελλῶν, σιναπισμοῦ, ὕστερον παραλαμβάνεσθαι τὰ πταρμικά.

medicamentum imponamus: cumque fumferint, deambulent, si modo posfint, furfumque refpiciant. quique lavari poffunt, laventur ita, ut caput large perfundatur. In caro, et cataphora, et fingultu tempus accommodatum eft, ut feftinemus. Idem eft, cum fecundas, aut infantem mortuum expellere oporteat. ne fit autem fternutamentum inefficax: fed et ubi exciderint iam medicamenta, quae abigendo foetui prius fumta fuerint, vel etiam infeffus, ita fternutamentum ciens medicamentum admoveatur. Idem quoque tempus in aliis obferuandum eft, et item in iis, quae in aures exciderunt. at in febribus tempus eft commodum, cum febris fe remittit: in morbis diuturnis, in diebus intermittentibus. ii vero, qui praefidiorum materiam perfequuntur, ut venae fectionis, purgationis, clyfteris, vomitus, et localium, et maiorum, ut cucurbitulae, arteriarum fectionis, hirudinum, finapifmique, ea quae fternutamenta cient, adhibere poftremo loco debent.

Κ Ε Φ. λα.

Περὶ 72) ἐμπασμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἐμπάσματα, καὶ καταπλάσματα, καὶ διαπάσματα διαφέρει. ἐμπάσματα γάρ ἐστι, τὰ ὑπὲρ ἱδρώτων ἀμέτρων, ἢ ἄλλης διαφορήσεως, ἢ ὑπὲρ τοῦ ἀμύξαι, ἢ κνίσαι τὴν ἐπιφάνειαν παραλαμβανόμενα· καταπλάσματα δὲ,

De medicamentis, quae infperguntur: quae emplafmata vocantur. Ex eodem libro. Cap. 31.

Emplafmata, cataplafmata, et diaplafmata differunt. emplafmata enim funt, quae, ut immoderati fudores, aut alia per halitum digeftio cohibea-

70) ἐφ' delendum videtur. Alias aliquid hic addendum. Mox fortasse, ἐπαντλήσεως.

71) Cod. πεσσόντων.

72) Ita etiam eft in principio Codicis, in indicibus. Rasarius exhibet ἔμπλασμα. Rurfus caput 32. in iftis indicibus inscribitur: περὶ καταπασμάτων. Item cap. 33. περὶ διαπασμάτων. Alibi vero etiam κατάπασμα confusum eft cum κατάπλασμα. Hoc loco fermo eft de ἔμπασμα, κατάπασμα et διάπασμα. διάπασμα habet Dioscor. 1, 6. pag. 18. 1, 116. pag. 124.

τὰ τοῖς ἕλκεσιν ἐπιβαλλόμενα· διαπάσματα δὲ, τὰ ὑπὲρ εὐωδίας τοῦ χρωτὸς, ἢ παντὸς, ἢ μερικῶς, μασχαλῶν καὶ παραμηρίων ἁρμόζοντα ἐπὶ μὲν οὖν ἱδρώτων ἐνοχλούντων, ἢ διαφορήσεως, χρηστέον ψιμμυθίῳ λείῳ, ἢ γύψῳ, ἢ λιθαργύρῳ, μυρσίνῃ ξηρᾷ λείᾳ, σιδίοις, ῥᾷ συριακῷ, ῥοῦς ξηροῖς λείοις, ἀλφίτοις, ἀμύλῳ, γύρει, κικίδι ὀμφακίνῃ, ἀκακίᾳ· ὑπὲρ δὲ τοῦ κνίσαι καὶ ἀμύξαι ξηροτριβοῦμεν ἐν ἡλίῳ τοὺς ἐμπαθησομένους, καὶ προαναχαλῶμεν ἠρέμα γυμνάσαντες· εἶθ' οὕτως ἐμπάσσομεν, ἐπὶ μὲν ὑδρωπικῶν, ψάμμῳ, τρυγὶ οἴνου κεκαυμένῃ, κιμωλίᾳ, γύψῳ, νίτρῳ, ἁλσίν· ἐπὶ δὲ ἰσχιαδικῶν, καὶ ὀρθοπνοϊκῶν, καὶ τῶν περὶ κεφαλὴν χρονίων, θείῳ, νάπυϊ, καρδάμῳ, κάχρυϊ, πυρέθρῳ, πεπέρει, νίτρῳ.

ΚΕΦ. λβ.

Περὶ καταπλασμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Καταπλασμάτων δὲ, τὰ μὲν ἁρμόζει ῥυπαροῖς ἕλκεσι, καὶ πρὸς τὸ ἀνακαθάραι, οἷον, χαλκὸς κεκαυμένος, ὄροβος λεῖος, ἀριστολοχία μακρά, 73) πάναξ, καδμία, διφρυγές· τὰ δὲ ὑπὲρ τοῦ καταστεῖλαι. τὰ ὑπερσαρκοῦντα καταστέλλει πρᾴως μὲν, ἰὸς, λεπὶς, μᾶλλον δὲ, ἄσβεστος, τρύξ· ἰσχυρῶς δὲ, μίσυ, χαλκῖτις, χάλκανθος, ἐλατήριον· κογχύλια δὲ κεκαυμε-

tur, aut ut cutis extremitas fcarificetur, aut pruritu tentetur, adhibentur. cataplafmata autem dicuntur, quae ulceribus fuperdantur: diaplasmata vero, quae ad fuavem odorem cuti conciliandum, aut toti corpori tribuendum, aut partibus, ut alis, et femoribus, accommodata funt. Ergo cum fudores, aut digeftio per halitum infeftant, utendum eft cerufla trita, aut gypfo, aut argenti fpuma, myrto ficca laevigata, malicorio, rhoë fyriaco, forbis ficcis tritis, polentis, amylo, polline, galla acerba, acacia. ut autem pruritus et fcarificationem excitemus, eos, quibus emplasmata fuerint admovenda, in fole ficca frictione confricamus, et prius laxamus fenfim exercentes: tum emplafmata adhibemus. atque hydropicos quidem arena, fece vini ufta, cimolia, gypfo, nitro, faleque: ifchiadicos, recta folum eeruice fpirantes, et diuturnis capitis morbis oppreffos, fulfure, finape, nafturtio, cachrye, pyrethro, pipere, et nitro oblinimus.

De cataplasmatis. Ex eodem libro.
Cap. 32.

Ex cataplafmatis alia fordidis ulceribus conveniunt, et ad ea purganda funt accommodata. ut aes combuftum, eruum laevigatum, ariftolochia longa, panax, cadmia, et diphryges: alia comprimunt carnes excrefcentes. Comprimit autem placide aerugo, fquama: magis vero calx, fex: vehementer vero mify, chalcitis, atramentum futorium, elaterium. conchulae vero combuftae

73) In margine: μακρά. Versu 15. ad χρονίων Rasar. addidit νόσων.

να καταπάσσεται, ὑπὲρ τοῦ δήξεις, τὰς ἐφ' ἕλκεσι, παρηγορῆσαι. πίτυς δὲ καὶ ἄκανθα αἰγυπτία καὶ τέφρα, ἐπὶ παραμηρίων.

adhibentur, ut morfus ab ulceribus excitatos mitigent. pinus vero et fpina Aegyptia et cinis femoribus infperguntur.

ΚΕΦ. λγ.

Περὶ διαπασμάτων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Διαπάσματά ἐστι ψιμμύθιον, ἶρις, γῆ σελινουσία, μυρσίνη ξηρὰ λεῖα, δαφνίδες ξηραὶ, μάννα, στάχυς, φύλλον, 74) ἄμωμον, σχοίνου ἄνθος ξηρὸν λεῖον.

De diaplafmatis. Ex eodem libro. Cap. 33.

Diaplafmata funt ceruffa, iris, terra felinufia, myrtus ficca laevigata, lauri baccae aridae, manna, fpica, folium, amomum, junci odorati flos aridus.

ΚΕΦ. λδ.

Περὶ διαχρίστων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Διαχρίστοις χρώμεθα ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν πόρων, ἐντιθέντες τὰ εἰς αὐτοὺς φάρμακα γλοιώδη τὸ πάχος, λέγω δὲ, ἐπὶ στόματος, ἐπὶ ῥινῶν, ὤτων, ἕδρας, οὐρητικοῦ πόρου· δύναται δὲ τὰ διάχριστα, ἢ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν, ἢ στύφειν, ἢ τέμνειν, ἢ λύειν, ἢ πηγνύειν, ἢ λεαίνειν, ἢ ἱστάναι, ἢ μαλάσσειν καὶ παρηγορεῖν ὀδύνας. τοῖς μὲν οὖν ξηραίνουσι χρώμεθα ἐπί τε ἄφθης ἐν τῷ στόματι, καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἑλκῶν, ὁμοίως δὲ καὶ, εἰ κατὰ ῥῖνας, ἢ 75) τῶν ἄλλων πόρων ὑγρὰ ἕλκη, καὶ ἰχωρροοῦντα 76) γένοιτο. ἔστι δὲ τοῦ γένους τούτου, ἶρις λεπτὴ διαχριομένη μετὰ μέλιτος, ὀθόνιον καινὸν κεκαυμένον, τροχίσκος, ὁ διὰ χελιδόνων κεκαυμένων, διάχριστος ἀμόργη ἐλαίου, τρὺξ οἴνου κεκαυμένη καὶ ἀνειμένη ὕδατι ἢ οἴνῳ. τὰ δὲ ὑγραίνοντα διάχριστα ἐπιτήδεια μὲν τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνθρακώδεσιν ἕλκεσιν, οἷα

De perunctionibus. Ex eodem libro. Cap. 34.

Perunctionibus utimur in iis meatibus, qui fenfu percipiuntur: in quos medicamenta ad ftrigmenti craffitudinem indimus, ut in os, in nares, in aures, in fedem, in meatum urinae. Horum vis eft, aut exficcans, aut humectans, aut adftringens, aut incidens, aut foluens, aut denfans, aut laevigans, aut fiftens, aut molliens, aut dolorem leniens. ac ficcantibus quidem utimur, in aphthis oris, et caeteris humidis ulceribus. eodemque modo, si in naribus, aut aliis meatibus humida ulcera, et faniem emittentia fint. hujus generis funt iris trita, cum melle illita; linteum nouum combuftum, paftillus ex hirundinibus concrematis, amurca olei, fex vini combufta, et vino, aut aqua refoluta. Humidae vero perunctiones

74) V. Galen. in Glossis p. 88.

75) Forte ἐπὶ inserendum.

76) Habet Erotian. p 22. et alii. Sic eft, αἱμοῤῥοέω. Notatur etiam ἰχωῤῥέω, ut πυοῤῥέω.

μάλιστα ἐν ὠσὶ καὶ ῥινὶ γίγνεται. ὑγραίνεται δὲ τὰ διὰ τῶν χυλῶν, τῶν ὑγραντικῶν σκευαζόμενα, ὧν τὴν ὕλην ἐν τῷ περὶ ἐμβροχῶν ἐπεδείξαμεν τόπῳ· πλὴν πεφυλάχθαι δεῖ τῶν χυλῶν τοὺς ἔχοντάς τι φθαρτικόν. οὐ μόνον γὰρ στόματι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις αἰσθητοῖς ἐπιτιθέμενοι πόροις λυμαίνονται. τὰ δὲ στύφοντα, νομαῖς στόματος, καὶ οὔλων πλάδοις, καὶ ταῖς ἑρπηνώδεσι διαθέσεσι, παρισθμίοις τὲ καὶ 77) σταφυλῆς χαλάσμασι, καὶ ἀρτηρίας ῥευματισμοῖς ἐπιτήδεια. ἔστι δὲ καὶ τῶν στυφόντων ἡ ὕλη γνώριμος, τῶν τε ἁπλῶν, τῶν τε συνθέτων. ἐν τούτοις ἐστὶ καὶ ἡ διὰ μόρων, καὶ ἡ διὰ κυτίνων, ἀνθηρὰ 78) δὲ, ἢ διὰ ῥόδων. λεαντικοῖς δὲ χρώμεθα ἐπὶ ἀρτηρίας ξανθείσης 79) ἢ τραχυνθείσης, ἐπί τε φωνῆς βραγχώδους, ἐπί τε γαργαρεῶνος, καὶ παρισθμίων 80) ἠνοιγμένων. ἔστι δὲ τῶν λεαντικῶν, τραγάκανθα, κόμμι, 81) στρόβιλος, σταφὶς γλυκεῖα,

ficcis et carbonum naturam imitantibus ulceribus conveniunt: qualia praecipue in auribus et naribus oriuntur. Humectantur autem perunctiones, cum ex ficcis humectantibus parantur: quorum fyluam, cum de madefactionibus loqueremur, demonftravimus. fed vitandum eft, ne fuccos hujufmodi capiamus, in quibus aliqua vis corrumpendi infit: fiquidem tales adhibiti non folum ori, fed caeteris etiam meatibus fenfibilibus nocent. Quae adftringunt, ulceribus oris depafcentibus, et gingivarum madoribus, et affectionibus herpetis naturam referentibus, itemque tonfillis, et vuae laxationibus, et arteriae defluxionibus accommodantur. adftringentium vero materia, tum fimplicium, tum compofitorum eft omnibus perfpicua. in his eft id, quod ex moris conficitur: quodque ex capitulis punici mali conftat: et anthera, aut confectio, quae ex rofis paratur. Laevigantium ufus eft in arteria exficcata, aut quae afperitatem contraxerit, in voce rauca, in gurgulione, in tonfillis occlufis. ex eo genere eft tragacantha, gummi, nux pinea, vua paffa dulcis, mel crudum, faba frefa cum melle: dulcis radicis fuccus, confectio ex papaveris capiti-

77) Vide Paul. Aegin. 6, 31. In Codice: σταφυλῆς καὶ χαλάσμασι. Hoc καὶ aliquis notavit, ut tollendum. Ultimum ς. vero in σταφυλῆς, alius damnavit, ut legeretur σταφυλῇ.

78) Vide Plin. H. N. 24, 9. Cels. 6, 11.

79) Ita in textu: ad marg. ξηρανθείσης.

80) Rasarius συγκλεισμένων, aut simile quid voluit.

81) Aliquis correxit στρόβιλος. Vide ad Geopon. p. 786. 806.

μέλι ἄπεφθον, ἐρεγμὸς σὺν μέλιτι, γλυκυρίζης χυλὸς, ἡ διὰ κωδύων 82) ἐσκευασμένη, διὰ 83) σκυβελίτου. τοῖς δὲ τέμνουσι καὶ διαιροῦσιν, ἐπὶ συναγχικῶν χρώμεθα, λεπτύναι βουλόμενοι τὰ ἐνοχλοῦντα καὶ ἐμφυσῶντα τὸ περὶ τὸν φάρυγγα, καὶ τὸ περὶ τὸ στόμα. ἔστι δὲ τῶν τεμνόντων διάχριστον, νίτρον σὺν μέλιτι, νάπυ κεχυλωμένον, χυλὸς κράμβης, σπέρμα βήσασα, 84) πύρεθρον, καρδάμωμον σὺν μέλιτι. τοῖς δὲ πηγνύειν δυναμένοις, ἐφ' ὧν καὶ τοῖς ἀναξηραντικοῖς. πήγνυσι δὲ τὰ ψύχοντα. τοῖς δὲ μαλάσσειν ἐπαγγελλομένοις, ἐφ' ὧν καὶ τοῖς ὑγραντικοῖς.

Κ Ε Φ. λε.

Περὶ ὠτικῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῶν δὲ ὠτικῶν, τὰ μὲν, ὀδύναις χρήσιμα, τὰ δὲ, ἕλκεσι, τὰ δὲ, 85) πυοῤῥοοῦσι, τὰ δὲ, ἤχοις. ὄπιον μὲν μήκωνος, ἀνιέμενον γάλακτι ἢ ὕδατι, ἐπιτήδειον ὀδύναις, ὁμοίως δὲ καὶ μανδραγόρου χυλὸς καὶ κολοκύνθης, ἔλαιον δὲ, ἐν ᾧ ἐναφέψηται ἤτε σίλφη, τὸ ζῶον, ἢ οἱ ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις 86) ὄνοι, ἢ γῆς ἔντερα. ἔτι δὲ, πιμελὴ φώκης, δελφῖνος, βούτυρον, οἱ μυελοὶ τῶν ζώων, σανδαράχη μετὰ μέλιτος, ἀμυγδάλινόν τε, καὶ ῥόδινον, καὶ ἴρινον, καὶ γάρος, στυπτηρία δὲ μετὰ μέλιτος, καὶ κεδρία, καὶ τροχίσκος 87) ἡ ἴρη προσαγορευομένη.

bus, quae ex vino fcybelite fit facta. Incidentibus, et fecantibus utimur in anginis, cum ea, quae nos vexant, et quae inflant, quae ad guttur, et os pertinent, attenuare ftudemus. hoc vero genere continetur nitrum cum melle, finapis in fuccum redacta, fuccus braflicae, femen rutae fylueftris, pyrethrum, cardamomum cum melle. iis vero, quae denfare poffunt, utimur ad ea, ad quae ficcantia diximus accommodari. hujusmodi autem funt, quae refrigerant. Quae vero mollire pollicentur, eifdem, quibus etiam humectantes, conueniunt.

De medicamentis ad aures accommodatis. Ex eodem libro. Cap. 35.

Medicamentorum, quae auribus conueniunt, alia ad dolores fedandos, alia ad ulcera, alia ad aures purulentas, alia ad fonitus accommodata funt. opium papaveris, lacte aut aqua refolutum, doloribus prodeft. ad idem facit mandragorae et cucurbitae fuccus, et oleum, in quo blata animal fit incoctum, aut afelli, qui fub hydriis nafcuntur, aut terrae vermes: itemque pinguedo phocae, delphinique: et butyrum, et animalium medullae: fandaracha ex melle, amygdalinumque et rofaceum, et irinum,

82) In marg. notatur κωδίων. v. Harpocrat. p. 109. Varie fcribitur, uti Stephanus jam in indice thesauri notavit.
83) Nimirum, οἴνου. Codex habet κυβελλίτου. v. Aët. 9, 24.
84) De hoc pag. 319 monitum. Hic in marg. Codicis legitur: βισάσατον, τουτέστι, πηγάνου ἀγρίου. v. Diosc. 3, 47 p. 365.
85) In Cod. eft: πυῤῥοοῦσι. Vide mox.
86) ὄνος in lexico Herodoti explicatur: τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπουν καὶ συστρεφόμενον. Addendum videtur, ξιφίον. Compara Hesych.
87) Περὶ τροχίσκων fupra expofitum lib. 10. cap. 24. Lectio Codicis, quem exhibui, haud dubie mendofa eft Haud dubie Heras, aut, Hieras medicus hic intelligitur. v. Fabr. bibl. Gr. V. XIII. p. 178. Ergo, ὁ Ἥρου προσαγορευόμενος.

πυοῤῥοοῦσι ὠσὶ κατάλληλος 88) σχινίνων τὲ καὶ τερεβινθίνη, καὶ ἡ τετραφάρμακος 89) ἀνεθεῖσα, καὶ ἡ διὰ στεάτων, καὶ ἡ διὰ καδμίας, ἐνιεμένη. 90) ἐπὶ τῶν ἑλκῶν, τῶν ἐν τοῖς ὠσὶ, παραλαμβανέσθω ἔλαιόν τε, ἐν ᾧ γῆρας ὄφεως ἐγκαθήψηται, ἢ κύμινον αἰθιοπικόν. σμύρνα δὲ ἢ λιβανωτὸς, ἢ μέλας ἐλλέβορος, ἢ καστόριον, γλυκεῖ συλλεανθέντα, καὶ ἐνσταζόμενα, ἤχους ἰᾶται.

et garus. alumen quoque cum melle, et cedria, et pastillus, qui Herae dicitur. Acoribus vero purulentis utile est lentiscinum, terebinthina, tetrapharmacum resolutum, confectio ex adipibus, et quae ex cadmia constat, si resoluantur. Ad ulcera vero, quae in auribus sunt, adhibeatur etiam oleum, in quo senecta serpentis sit incocta, aut cuminum Aethiopicum. myrrha vero, aut thus, aut veratrum nigrum, aut castoreum cum passo laevigata, et instillata sonitum persanant.

Κ Ε Φ. λϛ.

Περὶ ὀδοντικῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τῶν δὲ ὀδοντικῶν τὰ μὲν, σειομένοις ὀδοῦσι, τὰ δὲ, βεβρωμένοις, τὰ δὲ, ὀδυνωμένοις, τὰ δὲ, μεμελαμένοις ἐπιτήδεια. τὰ μὲν οὖν στοματικὰ καὶ διάχριστα, οἷόν ἐστιν, ἡ διὰ μόρων, ἢ διὰ ῥόδων, ἢ ἀνθηρὰ, ἵστησι τοὺς σειομένους. ἔτι δὲ δίφρυγες, 91) χαλκὸς, λεπὶς, σὺν μέλιτι παρατριβόμενα τοῖς ὀδοῦσι. κικὶς τε μέλαινα ἐν ὄξει ἑψηθεῖσα, ὥστε ὑπολειφθῆναι τὸ τέταρτον μέρος, διακλυζομένων τῶν πεπονθότων· ὑγρά τε στυπτηρία. πέπερι δὲ ἐντιθέμενον τῷ διακένῳ τοῦ ὀδόντος. ὀδύνας παρηγορεῖ δὲ καὶ χαλβάνη περιπλασσομένη τῷ ὀδόντι, καὶ κηρὸς σὺν λιβανωτῷ ἄῤῥενι, ὄξος τε διακλυζόμενον, ἰσχάδες λιπαραὶ, καὶ σκόρδον, καὶ σμύρνα ἐγκαθηψημένη. πρὸς δὲ τὸ μὴ μελαί-

De iis, quae dentibus conueniunt. Ex eodem libro. Cap. 36.

Quae dentibus adhibentur, partim concussis, partim erosis, partim dolentibus, partim denigratis conueniunt. stomatica igitur, et perunctiones, ut confectio ex moris, aut quae ex rosis fit, aut anthera, concussos dentes sistunt: idemque faciunt diphryges, aes, squama cum melle, si dentes eis confricentur. galla quoque nigra aceto incocta ita, ut quarta pars relinquatur, prodest, ut eo decocto dentes laborantes colluantur. liquidum etiam alumen idem praestat. Iam et piper in loco inani dentis dolentis impositum, dolorem mitigat. eundem lenit galbanum illitum: et cera cum masculo thure: et acetum, si os eo colluatur, et caricae pingues, et allium, et myrrha incocta. Ne vero nigri fiant, aut corro-

88) Sic, littera ω damnata, et imposita littera ο. Legendum videtur, σχῖνος. Nam σχίνινον adjectivum hic non habet locum.

89) V. Erotian. p. 42. Philo. p. 738. A.

90) Rasarius videtur voluisse ἀνιεμένη.

91) Codex: διάφρυγες. De isto, ac de ἀνθηρὰ superius monitum.

νεσθαι, μηδὲ βιβρώσκεσθαι, τὰ ὀδοντικὰ λεγόμενα σμήγματα ἐπιτήδεια, οἷον, ἅλες σὺν γλήχωνι, ἢ κέρατι ἐλαφείῳ, ἢ σηπίας ὄστρακον, ἢ ὠῶν κέλυφα λελεασμένα.

ΚΕΦ. λζ.

Περὶ τῆς εἰς ἔλαιον ἐμβάσεως. Ἐκ τῶν Ἡροδότου. Ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων.

Αἱ δὲ εἰς ἔλαιον ἐμβάσεις ἐπιτήδειοι τοῖς χρονίως μετὰ περιψύξεως πυρέσσουσι, καὶ τοῖς κεκοπωμένοις, καὶ τοῖς ἐν τῷ πυρέσσειν ἀλγοῦσι τὰ πρὸς τοῖς ὀστοῖς κείμενα νεῦρα. καιρὸς δὲ πᾶς ἁρμόζων, καὶ ἡλικία, καὶ μᾶλλον ἡ τῶν γερόντων. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν μετὰ πυρετοῦ συμπτωμάτων ὠφέλιμος, ὁ ἐν παρακμῇ· ἐπὶ δὲ τῶν τεταρταίων, καὶ ὁ ἐν ἀκμῇ. οἱ δὲ ἐπὶ μέρους, ἐπὶ πάντων ὁ ἐν ἀνέσει· ἐπὶ δὲ σπωμένων, καὶ ἀλγούντων, καὶ ἰσχουρούντων, ὁ ἐν ἐπέξει. δεῖ δὲ τὸ μὲν πέμπτον μέρος τοῦ ἐλαίου πυρὶ θερμαίνειν· τὸ δὲ λοιπὸν ἐν ταῖς τῶν βαλανείων ἐμβάσεσιν. οὔτε γὰρ αὐτάρκως γίνεται θερμὸν τὸ ἐν τοῖς βαλανείοις, οὔτε μὴν καλῶς ὑπὸ πυρὸς θερμαίνοιτο πᾶν. ἄχρηστον γὰρ γίνεται πρὸς δευτέραν χρῆσιν κνισώμενον. 92) ἡ δὲ ἔμβασις πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἀσθενοῦντος ἡρμόσθω, καὶ ἀποκείσθω ἐν σκηνῇ, ἢ οἴκῳ πάντοθεν συνεχόμενος. 93) ἔσω δὲ καὶ 94) διέδρῳ, ἐφ᾽ οὗ ἐνδρομὶς 95) κείσθω, ἐκ τετραδακτυλι-

dantur, ea fmegmata, quae ad dentes accommodata dicuntur, faciunt: ex quo genere eft fal cum pulegio, aut cornu cervino, aut fepiae tefta, aut ovorum laevigata putamina.

De ingreffu in oleum. Ex Herodoti libro de remediis extrinfecus occurentibus. Cap. 37.

Defcenfus in folium ex oleo conueniunt iis, qui diuturnis febribus cum perfrictione conflictantur: iisque, qui laffitudine fuerunt oppreffi: et iis, quibus, dum febri iactantur, dolent nerui, qui offibus funt admoti. tempus omne accommodatum eft, omnisque aetas, fed magis fenilis. atque in fymptomatis cum febri conjunctis apti funt hujusmodi ingreffus in declinatione. in quartanis vero febribus, etiam in ftatu. particularia vero tempora funt, ut in remiffionibus in omnibus conueniant. in conuulfis vero, et dolentibus, et urinae fuppreffione, ut feftinemus. caeterum quinta olei pars calfacienda eft: reliquum in balnei foliis fit. nam, quod in balneis eft, neque fatis calidum redditur, neque totum rite ad ignem calefieret: fiquidem ad fecundum ufum inutile redderetur: quandoquidem nidorofum fieret. folium vero, in quo oleum fit, ad proportionem aegrotantis

92) Codex: κνισούμενοι.
93) Rasarius videtur voluisse, συγκλειόμενος. Forte, συγκλειομένοις, συγκεκλεισμένοις.
94) ἐν interponendum videtur. Hoc loco, et mox, δίεδρον. Apud Erotian. p. 24. διέδρα.
95) Occurrit quidem hoc vocabulum et apud Pollucem, item apud fcriptores Latinos, ut Iuvenalem, Martialem. Hoc loco videtur notare pannum, fatis crassum et firmum, qui fubfternitur circum in quadrato firmiter annexus lignis, ut aegrotus in ea de loco in locum transportari possit, etiam crassus et obesus. Credo forma fuisse ea, qua funt apud rufticos Rossicos cunabula pensilia. Vidi ejuscemodi etiam in Polonia, atque, ni fallor, in quibusdam locis Germaniae, credo in Lusatia. Mox cap. 38. recurrit idem vocabulum.

αίων διαστημάτων 96) ἐκτετρημένη, καὶ τὰς ἀρχὰς 97) κατερράφθω ἐπιμήκεσι ξύλοις 98) τετραγώνοις. τούτο δὲ πράττομεν, διὰ τὸ μὴ ῥάδιον εἶναι, τοὺς ἀσθενεῖς πολυσάρκους ἀπὸ τῆς ἐμβάσεως ἐξαίρειν. περιολισθαίνουσι γὰρ αἱ χεῖρες τῶν βασταζόντων. ὁπεριφυλασσοιω 99) τὸ γενέσθαι, ἀνάγκη ἀπρὶξ τῶν σωμάτων ἐλλαμβανομένους 100) περὶ 1) θαλάσσης ἐμποιεῖν σαρξὶ λεπταῖς καὶ ἀσθενέσι. καὶ τὸ κατακλίνεσθαι δὲ ἐπὶ γυμνῆς τῆς ἐμβάσεως, ἔχει μὲν καὶ τὴν ἀπὸ τῆς σκληρίας δυσέργειαν· 2) ἔχει δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς πυρώσεως. 3) ὁ γὰρ χαλκὸς θερμαίνεται μᾶλλον. διὰ τοῦτο 4) γένοιτο κελεύομεν, καὶ σπόγγους ὑποστρωννύναι, πρὸς τὸ τὴν ἐπέρεισιν κατὰ μαλακῶν σωμάτων γενέσθαι. αἱ δὲ ἐκτρήσεις παραλαμβάνονται, χάριν τοῦ μετὰ 5) τὴν κομιδὴν ἀποῤῥεῖν τὸ ἔλαιον. κατακλιθεὶς οὖν ἐπὶ τοῦ διέδρου, καὶ ἐξομαλισθεὶς διὰ μαλακῆς καὶ συμμέτρου τρίψεως, ἐπειλιθέντων 6) ξύλων, ἐντιθέσθω εἰς τὸ ἔλαιον ἐκ τοῦ πρὸς λόγον. ἐπειλίσθω δὲ ἐπὶ

magnum esse debebit. Locetur autem in tentorio, aut domo ex omni parte inclusus. esto autem in sella, super qua endromis ponatur perforata per intervalla quaternum digitorum: cujus initia consuta sint lignis quadratis oblongis. id quod facimus, quia aegroti, qui carnis mole sunt onusti, non facile a solio auferantur. dilabuntur enim gestantium manus. quod si cavendum sit, ne fiat, manibus tenaciter apprehendenda sunt corpora: quae res carnes tenues et imbecillas contundit. praeterea decubitus in nudo solio difficilem actionem, tum sua duritia, tum vero fervore efficit. aes enim vehementius incalescit. quam etiam ob rem jubemus, ut spongias substernant, ut ad mollia corpora aegroti adnitantur. foramina vero adhibentur, ut, postquam fuerint deportati, oleum defluat. Ergo constitutus aeger in sella, caroque reddita aequalis per mollem et moderatam frictionem fuerit. revolutis autem lignis in oleum

96) Codex: ἐκτετηρημένη.

97) Id est, κατὰ τὰς ἀρχάς, *circum circa, in extremis partibus.*

98) Ista lingua aegrotum portantibus sunt pro manubriis.

99) Ita, sine accentibus, est in Codice. Conjici possit: βασταζόντων, ὅπερ εἰ φυλάσσοιο γενέσθαι, ἀνάγκη. Aut: ὅπερ εἴ τις φυλάσσοιτο γενέσθαι. Τῷ περιφυλάσσεσθαι non opus est. sufficit φυλάσσεσθαι, cum praesertim alterum non legerim. Forte παραφυλάσσεσθαι.

100) ἐλλαμβάνεσθαι habet Philo. p. 7. E. διάκων ἐνειλημμένος p. 87. E. ἐνειλημμένος ἀπρὶξ ἔχεται. p. 137. D. ἐλλαβομένοις ὧν ἐρῶσιν. p. 417. A.

1) Sic in Codice. In margine tamen: περίθλασιν. Ego malim, περιθλάσεις. Graeci enim et Latini in his solent uti plurali numero.

2) Δυσεργία est difficultas aliquid perficiendi, aut vana et infelix alicujus operis tractatio. Conjicio ergo: δυσχέρειαν. De agendo hic non est sermo. Aegroti potius patiuntur.

3) Nimirum, δυσχέρειαν. nullo modo, δυσεργίαν, aut, ut hic scribitur, δυσέργειαν.

4) Rasarius hic astute se expedivit. Quod enim obscurum erat, silentio praetermisit. γένοιτο non habet, quocum copuletur. Sententia est: ὅπως οὖν μὴ τοῦτο γένοιτο, κελεύομεν. Aut, διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο. Sed duplex τοῦτο molestum est. Ita tamen facile excidere potuit, ἵνα μὴ τοῦτο, scriba ab altero τοῦτο ad alterum transiliente.

5) κομιδὴ est transportatio aegroti. Displicet ergo mihi μετὰ, *post*. Malim, κατὰ, in illa ipsa transportatione. Dum aegrotus elevatur et transfertur.

6) ἐπειλιχθέντων, ab ἐπειλίσσω. Mox ἐπειλισσέσθω.

τὸ ἐναντίον τὰ ξύλα, μέχρι τοῦ κατὰ τῶν ὑποκειμένων σπόγγων τεθεῖναι. μετεωρότερα δὲ τὰ πρὸς τῇ κεφαλῇ γινέσθω. ἡ δὲ πρώτη 7) δεῖξις τοῦ ἐλαίου προσηνὴς ἔστω· μείναντες δὲ πρὸς βραχὺ ἐν ἠρεμοῦντι τῷ ὑγρῷ, κινήτωσαν τὸ ἔλαιον δι' ἑαυτῶν. καὶ οἱ παρόντες δὲ ἐκ τοῦ πρὸς λόγον προσαντλήτωσαν. εἰδέναι 8) γὰρ ὅτι πολλὴ, καὶ παρὰ προσδοκίαν, ἐκ τῆς κινήσεως ἐγείρεται θερμασία. εἰ δὲ ζεστοτέρας κράσεως δέοιντο, ἐπιχυτέον τὸ θερμότερον· τὴν δὲ κατάχυσιν πρὸς τοῖς ποσὶ, καὶ πρὸς τῇ ἐμβάσει ποιητέον. δεῖ δὲ καὶ καταδύνειν 9) ἐξαντλούμενος τὴν κεφαλὴν κατέχοντας εὐαφεῖ σπόγγῳ πρὸ τῶν ὀμμάτων. τὸ δὲ μέτρον τοῦ χρόνου ἐπὶ τῶν λύσεως χάριν, ῥίγους, ἢ πυρετῶν, ἢ ἐμπνευματουμένων, ἢ 10) καλᾶς διοικούντων τὴν τροφὴν, ὁριστέον, 11) κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς, τῇ τῶν σωμάτων ἀραιώσει, ἐκδεχομένους νοτίδα περὶ 12) τῷ προσώπῳ· ὕστερον δὲ καὶ πλείονι χρόνῳ ὑποβλητέον. ἰστέον δὲ, ὅτι μετὰ τὸ ἐκ τῆς ἐμβάσεως γίνεσθαι, 13) πολλοὶ φέρονται ἱδρῶτες, καὶ πλείους γε τῶν ἐν τοῖς βαλανείοις. διόπερ ἐπὶ πάντων τὴν δύναμιν σκοπὸν ἔχοντας, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἐκκριθησομένους ἱδρῶτας συναριθμητέον. εἰ δὲ ἀλγημάτων, ἢ σπασμῶν, ἢ ἰσχουρίας χάριν ἐμβιβάζοιντο, σκοπὸς ἔστω μετὰ τῆς δυνάμεως ἢ 14)

rite imponatur. revoluantur vero in contrarium ligna, usque dum aegrum in subiectis spongiis statuant, parsque ad caput spectans, esto sublimior. prima autem olei oblatio mitis esto. ubi paululum immorati homines in humore quieto fuerint, oleum per se agitent, quique adstant, conuenienter rationi eosdem perfundant. sed non est ignorandum, et multum, et praeter animi sententiam, ex eo motu calorem excitari. si vero feruidiore temperie indigeant, calidius oleum erit affundendum. infusio vero ad pedes, et ad solium fieri debet. praeterea, qui caput perspergit, immergendus est, sed spongia mollis ante oculos admoveatur. Temporis mensura definienda est in iis, qui solutionis causa descendunt in oleum, ut vel rigorem, vel febrim, vel inflationes soluant: et in iis, qui alimentum male distribuunt. in principio enim, ut corporis raritate in facie madidum vaporem capiant: posteo vero, ut longiore tempore immorentur. Praeterea sciendum est, ex hoc ingressu in solium multos sudores, atque adeo plures, quam in balneis excitari, quocirca vires omnium nobis scopi erunt propositi: cum quibus sudorum etiam, qui excernendi erunt, habenda est ratio. si vero dolo-

7) Forte: χῦσις. Mox est, κατάχυσις.

8) Sic omnino. Forte: εἰδέναι δὲ χρὴ seu δεῖ.

9) Equidem conjicio: ἐπαντλούμενον — κατέχοντα εὐαφῆ σπόγγον. Antea erat adeo εὐαφείν. Sed ν. deletum.

10) In marg. κακῶς. Recte! Vel etiam, μὴ καλῶς.

11) Ita in marg. In textu: ἀριστέον.

12) Forte: ἐπί. Sed et istud ferri potest.

13) Rasarius hic aberrat. γίνεσθαι ἐκ τόπου τινὸς, est, *egredi ex loco, relinquere locum.* φέρονται est loco καταφέροντα.

14) Immo, ἤ.

τῶν διοχλούντων ἆρσις ἢ μείωσις. κρίναντες δὲ ἐξάγειν, ἐπειλίσαντες 15) τὰ ξύλα, βαστάσομεν αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τοῦ διέδρου θέντες, σπόγγοις θερμοῖς ἐντεθλιμμένοις ἀπάξομεν, εἶτα ὀθονίοις. τὸ δὲ πρόσωπον, ὕδατι γαλακτώδει, 16) εἰ δὲ πρὸς 17) τὸ ἐκλύεσθαι γένοιτο, καὶ ψυχρῷ. ἐπεὶ 18) δὲ τοῦτο εἰς τὴν σκηνὴν διὰ τάχους ἀποκομίζεσθαι δεῖ, ἢ μετάγειν, εἰς ὃν πρότερον ἦσαν 19) τόπον. ἀνάγκη γὰρ ταχέως καθαρὸν καὶ εὔκρατον αὐτοῖς παρατιθέναι 20) τὸν ἀέρα, προσάγοντας καὶ τὴν εἰρημένην ἐπὶ τῶν λειποθυμούντων ἐπιμέλειαν. καὶ τοὺς μὲν περιοδικῶς νοσοῦντας, παρὰ μίαν ἐμβιβάσομεν· τοὺς δὲ διά τι κατεπεῖγον σύμπτωμα καθ' ἡμέραν.

ris, aut conuulfionis, aut urinae fuppreffionis caufa in folium ex oleo defcedant, non modo vires, fed etiam eorum, quae infeftant, elationem, aut diminutionem confiderare conuenit. Ubi autem e folio decreverimus hominem educere, ligna devoluimus, et eum auferimus. cumque in fella fuerit locatus, fpongiis calidis compreffis, tum linteis obductum efferimus:. faciem vero aqua lacteo tepore perfundimus: fique ob exolutionem fiat, etiam frigida. his confectis eum in tentorium deferre celeriter oportet, aut in eundem locum traducere, in quo fuerat prius. etenim in puro, temperatoque aëre quamprimum eum ftatuere neceffe eft, eandemque diligentiam, et curam, quam iis deberi diximus, quos animi defectio premit, adhibere. Eos autem, qui morbis per circuitus redeuntibus tenentur, alternis diebus: qui vero ob aliquod fymptoma urgens hoc praefidio utuntur, fingulis diebus in folium demittemus.

Κ Ε Φ. λη.

Περὶ τῆς εἰς ὑδρέλαιον. 21)

Οἱ δὲ εἰς ὑδρέλαιον καθιέμενοι, εἰ μὲν ἀσθενεῖς εἶεν, διὰ τῆς ἐνδρομίδος ἐμβιβαζέσθω-

De infeffu in folio, ex hydrelaeo. Ab eodem libro. Cap. 38.

Si debiles fint, qui in hydrelaeum fe demitunt, endromide amicti ingre-

15) Ultima fyllaba τες deleta eft. Male! Forte vers. 4. εἴ τε, loco εἶτα.
16) Rasarius de fuo fupplevit: καταχέομεν. Certe hujuscemodi aliquid videtur deesse.
17) Forte: τῷ. *Si eo pervenerit, ut aegrotus deficere videatur.* Pertinent haec ad antecedentia. Rasarius credidit, fingularem etiam esse ἔμβασιν, feu, ἐμβίβασιν πρὸς (reddidit: *ob*) τὸ ἐκλύεσθαι.
18) Legendum eft: ἐπὶ δὲ τούτῳ, *poftea.* Mox corrigendum videtur, ἀποκομίζειν. ἀποκομίζεσθαι non habet locum. Nec enim aegrotus fe ipse transportat. Ἀποκομίζεσθαι reddi fane poteft, *fe recipere* in aliquem locum, fed hic obftat μετάγειν, quod nullo modo accipi poteft de aegroto.
19) Forte: ἦν. Alii tamen hoc accipient de aegroto et ejus comitibus. Sed eft potius transitus a fingulari ad pluralem. Antecedit: βαστάσομεν αὐτόν· Sequitur, ἦσαν· Poftremo additur: αὐτοῖς παρατιθέναι.
20) Immo: περιτιθέναι. Nam παρατιθέναι dicitur de cibis, qui apponuntur.
21) Nimirum, ἐμβάσεως, feu, ἐμβιβάσεως. Indicem pro arbitrio suo mutavit Rasarius. Nam nec in principio Codicis, in indicibus, aliter legitur.

σαν· εἰ δὲ εὔτονοι, καὶ χωρὶς ταύτης. ἐπιμικτέον μέντοι τῷ ἐλαίῳ 22) τῷ ὕδατι ἀκριβῶς. ἔςω δὲ μὴ ἔλαττον τοῦ ἕκτου. τοὺς δὲ 23) κόπων χάριν, ἢ πόνων χρονίων, ὑδρελαίῳ χρησομένους, ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ βαλανείου οἴκῳ ἐμβιβαςέον ἐπὶ πλείονα χρόνον.

Κ Ε Φ. λθ.

Περὶ θαλασσίων 24) Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Ἑξῆς ἀκόλουθόν ἐςι, καὶ περὶ τῶν θαλασσίων εἰπεῖν. κέχρηνται γὰρ ταῦτα ποιότητι φαρμακώδει, καὶ ἔςιν ἐπὶ πολλῶν παθῶν ὠφέλιμα. 25) δάκνονται γὰρ τὴν σάρκα, καὶ ἀμύττονται τὴν ἐπιφάνειαν, μετὰ 26) πυκνώσεως τῆς ξηρότητος περιττῶς ἐν τοῖς σώμασι γιγνόμενον ὑγρὸν ἀναπίνειν. διὸ καὶ τοῖς ῥευματιζομένοις τὰ ἄρθρα ὠφέλιμόν ἐςιν. ἔςω δὲ ἄκρως χλιαρὰ πρὸς τὸ πλεῖον χρόνον ἐν αὐτοῖς ἐμμένειν. καθαίρει 27) γὰρ τὴν δύναμιν τάχιον τοῦ συμφέροντος ἡ πλεῖον θερμασία. τοὺς δὲ ἐν αὐτοῖς κολύμβους παραλαμβανέτωσαν, διὰ τὰς πρότερον εἰρημένας ὠφελείας. πρόσφορα δὲ ὄντα τοῖς ῥευματιζομένοις τὰ ἄρθρα, καὶ τοῖς πεπονθόσι τὸ νευρῶδες, ἀνεπιτήδειά ἐςι τοῖς περὶ τὴν κύςιν πάθεσιν ἢ ἕλκεσι, καὶ τοῖς γιγνομένοις περὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐξανθήμασιν. ἄριςον δὲ μετὰ ταῦτα λούεσθαι· εἰ δὲ μὴ, πάντως περιχείσθωσαν ὕδατι γλυκεῖ. ἡ γὰρ ὑπολειφθεῖσα τῆς θαλάσσης ἐπὶ τοῦ

diantur: si robusti, etiam sine veste id faciant. Oleum autem cum aqua diligenter miscendum est: nec minus, quam sexta pars esse debet. qui vero, lassitudinis aut diuturni laboris causa, in hydrelaeum descendunt, in secunda balnei domo multum temporis insidere in solio debent.

De marinis. Ex eodem libro. Cap. 39.

Deinceps sequitur, ut de marinis dicendum esse videatur. hae namque medicamentosa qualitate sunt praeditae: et ad multas affectiones valent. mordent hae carnem, et extremitatem cutis vellicant, suaque densatione ac siccitate humorem, qui nimius redundat in corpore, ebibunt atque consumunt. quam ob rem utiles sunt iis, qui articuli defluxione laborant. esto autem hae tepidae ad summum, ut in eis immorari aegroti diutius possint. nam maior caliditas citius, quam par est, vires soluit. natationes vero in eisdem fiant, ut praedictae utilitates capiantur. Cum vero sint utiles iis, quorum artus defluxione tentantur, et quorum male affecti sunt nervi, eaedem sunt incommodae morbis vesicae aut ulceribus, et item exanthematis, quae per superficiem erumpunt. optimum est, ut post earum usum, balneo utantur: sin minus, aqua dulci omnino perspergantur. nam,

22) Immo: τὸ ἔλαιον.

23) Ita in margine: in textu: κόπον, ἢ χαριν, ἢ πόνον χρόνιον, quae inepta sunt.

24) In principio Codicis, in indicibus: περὶ θαλάσσης, h. e. de aqua marina. Mox malim, κέχρηται.

25) Forte: δάκνουσιν, et mox, ἀμύττουσι.

26) Nec haec sana sunt. Forte: ὥςε (seu, τῷ.) μετὰ πυκνώσεως καὶ ξηρότητος τὸ περιττῶς. Sed nec haec satis placent.

27) Forte καθαιρεῖ, et mox, ἡ ἐπὶ πλεῖον, aut πλείων. Sic et antea legendum, πλείω χρόνον.

σωματος ἰκμὰς παχύνεται, καὶ μετὰ δυσαρεστήσεως ἐφίςαται 28) ταῖς γινομέναις διαπνοαῖς. τοὺς δὲ ἐν τῇ θαλάσσῃ κολύμβους ποιείσθωσαν ὅι τε ψυχρολουτοῦντές, καὶ οἱ 29) θερμολουτήσαντες· μεθ' οὓς, πάντες οἱ ἐν ἐλαίῳ ἐπαλειψάμενοι, 30) πᾶσαν τὴν ἐπικειμένην ὑγρασίαν ἀποκλύζειν, ξυέσθωσαν. ἐπεὶ 31) πολλάκις αἱ διαθέσεις ἀπαιτοῦσι πλειόνων ὑδάτων πεῖραν, ἄριστον, εἰ μέλλοιμεν θερμοῖς καὶ ψυχροῖς χρῆσθαι, ἀπὸ τῶν θερμῶν ἄρχεσθαι. προηγέσθω δὲ καὶ τῶν θαλασσίων. 32)

Κ Ε Φ. μ.

Περὶ ἀφιδρωτηρίων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου.

Τὰ δὲ ἀφιδρωτήρια οὐ μόνον τοῖς ἐξ αὐτῶν ἀναφερομένοις ἀτμοῖς, θερμοῖς οὖσι καὶ ξηροῖς, ἐπιφέρεται τὰς ὠφελείας· τούτου γὰρ χάριν ἦν ἂν τῶν αὐτῶν ποιητικὰ, καὶ τὰ κατὰ μίμησιν ἐπινοηθέντα· ἀλλά τινι ἰδιαζούσῃ δυνάμει. ἐν καθαρᾷ γὰρ καὶ πάντοθεν ἀναπεπταμένῳ ἀέρι λεπτὰ καὶ θυμάδεις 33) ἀναθυμιάσεις φερόμεναι 34) περιτήκουσι τῶν σωμάτων τὰ νοτερὰ, μετὰ τοῦ τὴν λοιπὴν πυκνοῦν σάρκα, καὶ τὸν ὅλον ἔγκον θερμὸν παρέχειν. τονοῦται δὲ καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν, εἴ τι ἐν αὐτῷ παχυμερὲς καὶ δίυγρον ἔσαι, ἀποκρίνεται

marinae humor, in corpore relictus, crassescit, et cum summa molestia aëris attractionibus, quae fiunt, assidet. natationibus vero in mari utantur ii, qui frigida, quique calida lavantur. post quos, omnes ii, qui oleo se unxerint, ut totam eam humiditatem, quae corpori adhaesit, abluant et abstergant, eradantur. quoniam vero saepenumero affectiones exigunt multarum aquarum experientiam, optimum fuerit, si utendum sit calidis et frigidis, ut ab aquis thermarum, quae marinas etiam praecedant, initium ducamus.

De sudorem evocantibus. Ex eodem libro. Cap. 40.

Quae sudorem evocant, non solum iis vaporibus, quos ex se calidos siccosque mittunt, utilitatem afferunt: (hujus enim causa idem faciunt, quae ad illorum imitationem excogitantur:) sed quadam etiam propria eorum facultate. etenim tenues, evaporantesque exhalationes in puro et undique aperto aëre perlatae morborum sobolem in corporibus eliquant, et reliquum carnis condensant, et totam corporis molem calfaciunt. eadem res spiritum firmat, sique aliquid in eo crassum et perhumidum fuerint, excernit, simulque hu-

28) Codex: ἐπίςαται.

29) Debebant similia esse ψυχρολ. et θερμολ.

30) Videtur deesse, καὶ, ὥςε.

31) δὲ interponendum videtur.

32) Nimirum, τὰ θερμα.

33) Vocabulum θυμώδεις, quod prorsus alienum est, aliquis linea subnotavit: nihil tamen melius substituit. Scribendum arbitror: θυμηδεῖς, *jucundae*, *suaves*. θυμηδὴς vero et θυμηρης idem notant. Prius habet Apoll. Rhod. p. 24. Posterius frequentius occurrit.

34) τηκειν non est hujus loci. περιτακέντος κηροῦ obiter tamen noto ex Gemist. Pleth. p. 17. edit. Lips. Reichardi. Opus est vocabulo, quod notet: *arcere*, *prohibere*, *propellere*. Veluti, ἀποδιώκουσι, περιαιροῦσι, περιδιώκουσι, quod habet Chrysost. VI, 275. D.

ἀναπινόμενον, καὶ τῶν 35) περὶ τὴν κεφαλὴν ὑγρῶν. ἔχει δὲ τὴν δύναμιν, κατὰ τὸ πλεῖστον, ὑπεναντίαν τοῖς αὐτοφυέσι τῶν ὑδάτων. ἐπιτήδεία γε 36) τούτοις τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσι, καὶ σκοτουμένοις, καὶ δυσηκοοῦσι, καὶ ἠχοῦσι, 37) καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑποχεομένοις, καὶ τὸν στόμαχον πλαδῶσι, καὶ ῥευματιζομένοις, καὶ τοῖς περὶ τὴν ἐπιφάνειαν γινομένοις ἐξανθήμασι, καὶ καχεκτικοῖς, καὶ τοῖς κεχρονικόσιν ἐν ἰκτέρῳ, καὶ τοῖς πολλὴν καὶ ἀργὴν σάρκα ἠθροικόσιν. ἀπαλλάττει δὲ καὶ παθῶν δυσιάτων. τοὺς γὰρ κατὰ σάρκα 38) λεγομένους ὕδρωπας πρὸς οὐδὲν ἕτερον ἥξαντας βοήθημα διορθοῦνται. ὠφελεῖ δὲ καὶ τοὺς λεγομένους ἀσκίτας. δεῖ δὲ τοὺς μὲν ἔμμονα καὶ χρόνια πάθη ἔχοντας μετὰ τοὺς παροξυσμοὺς τοῖς ἀφιδρωτηρίοις χρῆσθαι· τοὺς δὲ εἰς τὰ προειρημένα καταπειραζομένους, εὐθὺς ἀνυπερθέτως. οὐ γάρ ἐστιν ὑπειδέσθαι 39) τὴν ἐπὶ τὰ πεπονθότα φορὰν, τὸ 40) τὰς κενώσεις ἐξ ὅλων τῶν σωμάτων κατ' ἴσα γίγνεσθαι. ἐκθλίβεται γὰρ ἀπὸ πάντων τῶν μερῶν τὰ ὑγρὰ, καὶ ξηραίνεται ἡ τὰς ὑγρασίας ἀφιεῖσα σὰρξ, μετὰ πυκνῆς συμπτάσεως, ὡς μηδὲ τὴν ἐπ' αὐτὴν ἐνεχθῆναι 41) δυναμένην ὑποδέχεσθαι. μετὰ δὲ τὰς ἀφιδρώσεις, οἱ μὲν βαλανεῖα καὶ τοὺς ἐν θαλάττῃ κολύμβους παραλαμβανέτωσαν· οἱ δὲ μόνον κολύμ-

morem, qui in capite insedit, consumit. Ut plurimum vero contrariam vim aquis sponte nascentibus id habet. est autem iis accommodatum, qui caput dolent, quique scotomatici sunt, et qui difficulter audiunt, et quos aurium sonitus urgent: itemque oculis suffusis, et stomachi madoribus et defluxionibus: et exanthematis in cute efflorescentibus: malo etiam corporis habitui, et regio morbo inueterato: iis itidem, qui et multam, et segnem carnem aceruarunt. morbos quoque incurabiles sanat. nam hydropem, quem catasarca vocant, nullo alio praesidio utentem, emendat et corrigit. idem juvat eos, quos ascitas nominamus. Qui permanentibus, diuturnisque morbis tenentur, post accessiones uti sudorem evocantibus debent. qui vero praedictorum morborum causa experiuntur, statim, nulla mora interposita, utentur. Neque enim in partibus male affectis licet fluxum intueri, cum inanitiones ex toto corpore aequaliter fiant: siquidem humores ex omnibus partibus expelluntur, caroque humiditates emittens, cum quadam densa compressione siccatur, ut ne id quidem, quod sibi infundi possit, excipiat: * Post exudationes alii in balneas, et ma-

35) Forte: καὶ τὰ τῶν, nimirum, ἀποκρίνεται. Rasarius supplevit ἀφανίζει, aut simile quid. Idem reddit, neglecto genitivo: τὸ ὑγρόν.

36) Forte τοῖς.

37) Nimirum, τὰ ὦτα. Supra pag. 335. 336. de eodem est aliquoties ἦχος.

38) Varia enim genera memorantur, ut τυμπανίας, ἀσκίτης, ἀνὰ σάρκα. Exponit de his Paul. Aegin. 3, 48.

39) Rasarius videtur voluisse, ἐπειδέσθαι. ὑπειδέσθαι est, *suspicere*, *in suspicione*, *suspectum habere*. ὑπεριδέσθαι est *negligere*. Ceterum hic non video nexum cum antecedentibus.

40) Malim, τῷ.

41) Rasarius videtur maluisse ἐγχυθῆναι. Tamen stellulam adposuit, ut in loco dubio.

βους· οἱ δὲ καταιονείσθωσαν 42) θερμῷ ἢ ψυχρῷ. τάξις δὲ τῆς χρήσεως ἐμφερὴς γιγνέσθω τοῖς ἐπὶ τῶν ὑδάτων εἰρημένοις· τὰ δὲ κατα μίμησιν τῶν αὐτοφυῶν ἀφιδρατηρίων ἐπανιούμενα 43) πυριατήρια, κατὰ πολὺ τῆς 44) ἀπαγγελίας λειπόμενα, ἐν τοῖς ἐπείγουσι παραλαμβανέσθω.

ΒΙΒΛ. ιδ. ΚΕΦ. με.

Ἐκ τῶν 45) Ζωπύρου. Περὶ τῶν ὑγρασίαν ἑλκόντων διὰ στόματος, καὶ ῥινῶν, καὶ ὀφθαλμῶν.

Ὑγρασίαν δ᾽ ἐπισπᾶται διὰ στόματος μασσηθέντα καὶ διηττηθέντα 46), πύρεθρον, ποντικὴ ῥίζα, πολίου, λαπάθου, καππάρεως, ἁλικακκάβου, 47) χαμαιλέοντος, ἀφέψημα πιόνων σύκων, δᾳδὸς, μέλι γλυκὺ, μήκων, ἀψίνθιον, ὀρίγανον, ῥαφανὶς, σταφὶς ἄνευ γιγάρτων. ἡ ἑτέρα 48) δ᾽ ὁμοίως, κάχρυ, νάπυ, λευκὸς ἐλλέβορος, ἐλατήριον, θύμον, ἅλες, ὀμφάκιον, ἄνησον, πέπερι, μίσυ, χαλκὸς κεκαυμένος, κόκκος κνίδιος, χάλκανθος, χαμελαία, δαφνίδες, κεδρία, θεῖον, ἐλελίσφακον, κινάμωμον, ἀκάνθου καρπὸς, βάλσαμον, ἀνεμώνη, πάνακες, κάρδαμον, ἀμμωνιακὸν, σανδαράχη, τρὺξ ξηρὰ κεκαυμένη.

Διὰ δὲ τῶν ῥινῶν ἄγει, ἐλατήριον, πέπερι, σεύτλων ὁ χυλὸς, κυκλαμίνου τοῦ φλοιοῦ τῆς

rinas natationes se demittant, alii solis natationibus contenti sint; alii calida aut frigida aqua perfundantur. Ordo autem, qui in iis utendis servandus est, similis sit ei, quem in aquis perscripsimus. Quae vero ad imitationem eorum, quae suapte natura sudorem evocant, excogitantur fomentatiunculae, quae multo minorem utilitatem, quam pollicentur, afferant, cum casus urget, adhibeantur.

Ex Zopyro. De medicamentis, quae humores ex ore, naribus, et oculis trahunt. Lib. XIV. Cap. 45.

Humorem ex ore tum trahunt commansa, tum liquata, pyrethrum, pontica radix, itemque polii, lapathi, cappareos, halicacabi, chamaeleontis, ficuum decoctum, taeda, mel, passum, papaver, absinthium, origanum, radicula, vua passa sine acinis, aut alia eodem modo, cachry, napi, elleborus albus, elaterium, thymum, sal, omphacium, anisum, piper, misy, aes ustum, granum Cnidium, atramentum sutorium, chamelaea, lauri baccae, cedria, sulfur, elelisphacus, cinnamomum, acanthi fructus, balsamum, anemone, panaces, nasturtium, ammoniacum, sandaraca, fex arida combusta. E naribus educunt haec. elaterium, piper, betae succus, et corticis radicis cycla-

42) De hoc jam dixi. Vide indicem.

43) Forte: ἐπινοούμενα.

44) Forte: ἐπαγγελίας.

45) De Zopyro v. Fabr. bibl. gr. Vol. XIII. p. 455. Hic in fine indicis, addendum videtur, καὶ ὤτων.

46) De hoc dubito. Rasarius fortasse voluit διηθέντα.

47) Sic, duplici κ.

48) Rasarius ἡ ἑτέρα voluit. Mihi tamen mira haec loquendi forma videtur. Credo, ἡ ἡμέρα (σταφίς.) Alia est, ἀγρία.

ῥίζης, μέλι, γλυκὺ, θλάσπι, κόκκος κνίδιος, ἀναγαλλὶς, μύρον ἴρινον, ἀνεμώνη, βατράχιον, κεδρία, χύλισμα καρύων πικρῶν, ἐλλέβορος λευκὸς, στρουθίον, ὀμφάκιον, πράσιον, φύλλα κισσοῦ τὰ ἁπαλά. ἔνια δὲ τούτων καὶ πταρμὸν εἰώθε κινεῖν.

Ἀπὸ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ὑγρασίαν ἄγει, μέλι, ὕσσωπος, παλαιὸν ἔλαιον, ἀναγαλλὶς, τό, τε λεγόμενον ἁλῶν λίπος, ὅ τινες ἁλοσάχνην 49) καλοῦσι, δάφνινον χρῖσμα, νάρδος, κασία, κιννάμωμον, κόστος, ὀπὸς μήκωνος σαγαπήνου ὀπὸς, φύλλου χυλὸς, δαύκου, σελίνου, ῥοιῶν, τῶν ἀμυγδάλων, πρασίων, ἐλλεβόρου λευκοῦ, τῆς ποντικῆς ῥίζης, ἀνεμώνης, πηγάνου, καὶ μᾶλλον ἀγρίου, καστόριον, λίθος αἱματίτης, χάλκανθος, ἄνθος χαλκοῦ, στέαρ χήνειον, χαλκὸς κεκαυμένος, χολὴ, σμύρνα, χαλκῖτις αἰγυπτία, θεῖον ἄπυρον, στυπτηρία σχιστὴ, σηπίας ὄστρακον κεκαυμένον, μίσυ, οὖρον, φλοιὸς λιβάνου, σκίλλης τὸ λεγόμενον 50) ὀθόνη καθεψηθεῖσα, ἀμμωνιακὸν, νυκτικόρακος ἐγκέφαλος, ἰχὼρ ἥπατος τραγείου, δάκρυον ἰτέας, ὀμφάκιον, λεπὶς στομώματος. 51)

Τῶν δ' ὠτικῶν προσκλητικὰς δυνάμεις ἔχειν δοκεῖ, μέλι, πέπερι, γλυκὺ, λιβανωτὶς, ἡ κάρπιμος, μετώπιον, καρύων ἔλαιον, οὖρον βοὸς, χολὴ ταύρου, λινόζωστις, σεύτλου χυλὸς, καππάρεως τῶν ῥιζῶν, ἀγρίου πηγάνου, κόκκου κνιδίου, τῆς ἐρινεοῦ ὁ ὀπὸς, βδέλλιον,

mini, mel passum, thlaspi, granum Cnidium, anagallis, irinum unguentum, anemona, ranunculus, cedria, expressio nucum amararum, veratrum album, struthium, omphacium, marrubium, hederae tenera folia. quaedam vero horum sternutamentum quoque excitare consueverunt. Ab oculis vero trahunt humores mel, hyssopum, oleum vetustum, anagallis, id quod salis pinguedinem vocant, quam aliqui salis spumam nuncupant. laurinum unguen, nardum, casia, cinnamomum, costus. liquor papaveris, et sagapeni, folii succus, itemque dauci, apii, punicorum, amygdalarum, marrubii, ellebori albi. ponticae radicis, anemones, rutae, et magis etiam agrestis: castoreum, lapis haematites, atramentum sutorium, flos aeris, adeps anserinus, aes combustum, fel, myrrha, chalcitis Aegyptia, sulfur, ignem non expertum, alumen scissile, sepiae testa cremata, misy, urina, thuris cortex, scillae pars, quae tomentum appellatur, decocta, ammoniacum, nicticoracis cerebrum, sanies hircini iecoris, salicis lachrima, omphacium, squama stomomatis. Per aures evocare videntur mel, piper, * mustum, libanotis fructifera, metopium, oleum ex nucibus, urina bubula, fel taurinum, mercurialis, betae succus, et radicum capparis, et agrestis rutae, et Cnidii

49) Scribitur etiam, ἁλὸς ἄχνη.

50) Apud Dioscoridem p. 305., ubi de scilla agit, nihil ejusmodi reperio. τὸ λεγόμενον non habet locum. Debet esse, ἡ λεγομένη. ὀθόννα memoratur, ut succus, et herba. Vide Dioscor. 2, 174. p. 318.

51) v. Aët. 9, 48. 10, 11.

κασία, χαλβάνη, λευκὸς ἐλλέβορος, ἕρπυλλος, ὀμφάκιον.

ΚΕΦ. ν.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου. Ὅσα δι' οὔρων, ἰδίως ἐκ σπληνὸς ἄγει καὶ ἥπατος καὶ νεφρῶν.

Περικλύμενον, τιθυμάλλου σπέρμα, τοῦ χαρακίου, 52) μελάνθιον, κύμινον, θύμου, λευκῆς ἀμπέλου ἀγρίας ῥίζα, κλύμενον, καππάρεως ῥίζα, σπλήνιον, πάνακος σπέρμα, σκόροδον, ἕρπυλλον 53), κύτισος, αἰγυπτία συπτηρία, μηλέα, δρακόντιον, λεπὶς σιδήρου, ἡλιοτρόπιον, 54) σισύμβριον, ἀριστολοχίας ῥίζα, ὀρίγανος, πόλιον, κολοκυνθὶς ἀγρία, βρυωνία, κυκλάμινος, χαλκοῦ ῥινήματα, ἐν οἴνῳ ἀποβεβρεγμένα, 55) ἄσπληνος, ἀνδράχνη, σκορπίου θαλασσίου, πνιγέντος οἴνῳ, τὸ ἀπόβρεγμα.

Τῶν δ' ἀπὸ ἥπατος ἀγωγὰ ὑπάρχει δι' οὔρων, σπέρμα ἄγνου, δαύκου τὰ φύλλα, μαράθου, ὅμοια. βαλσάμου, κενταυρίου, καπνοῦ, γλυκυσίδης ὁ μέλας καρπὸς, ἄνησον πεφωγμένον, φοίνικος ὀστοῦν, δάφνης φύλλα, σύμφυτον, ὑπερικὸν, 56) ὑπνικὸν, 57) ἀψίνθιον, βούνιον, ψευδοβούνιον, σμύρνιον, οἱ δ' ἱπποσέλινον, πευκέδανον, ἀναγαλλὶς, 58) ἡδύοσμος,

grani, caprifici liquor, bdellium, casia, galbanum, veratrum album, serpillum, atque omphacium.

Ex Zopyro. Quae per urinas proprie a liene, iecore, et renibus ducunt. Cap. 50.

Periclymenon, tithymali vallaris semen, melanthium, cyminum, thymum, albae vitis agrestis radix, clymenon, capparis radix, splenium, panacis semen, allium, serpyllum, cytisus, alumen Aegyptium, malus, dracontium, squama ferri, heliotropium, sisymbrium, aristolochiae radix, origanum, polium, colocynthis agrestis, bryonia, cyclaminus, aeris ramenta vino diluta, asplenum, portulaca, dilutum vini, in quo marinus scorpius fuerit suffocatus. Ex iecore vero per urinas ducunt haec, viticis semen, dauci folia, et foeniculi, itemque balsami, centaurii, et capni, et paeoniae niger fructus, anisum tostum, palmulae ossa, lauri folia, symphytum, hypericon, hypnicum, absinthium, bunium, pseudobunium, smyrnium, quod alii hipposelinum vocant, peucedanum, anagallis, menta, oenanthe, pontica ra-

52) χαρακίας τιθύμαλλος. Sunt enim diversa genera. De uno et duplici λλ. in τιθύμαλλος jam monitum est.

53) ἕρπυλλος et ἕρπυλλον legitur.

54) Vide ad Geopon. p. 920. 1261. Schol. ad Theocrit. Id. 11, 10. Nicander Ther. 896. appellat, σίσυμβρον.

55) Alibi scribitur ἄσπληνον.

56) Vide Galen. in Glossis. p. 81.

57) Hoc ignoro. Forte: ὑπήκοον, de quo Dioscor. IV, 65. p. 506.

58) Etiam, ἡδύοσμον.

ἀνάνθη, ποντικὴ ῥίζα, λιβανωτὸς, ὀπὸς σιλφίου, ἠρύγγιον, ἡρακλεωτικὸν κάρυον, κριθᾶν ἀπόβρεγμα.

Ἀπὸ δὲ τῶν νεφρῶν ἄγει δι' οὔρων, τὸ σπέρμα ἑλενίου, σελίνου, πέπερι, μήκων, σταφύλινος, 59) πράσιον, κνῆκος, λιβανωτίδος σπέρμα, τοῦ ἐν τῷ 60) σίτῳ ξιφίου, 61) βρυωνίας τῶν ῥιζῶν ὁ φλοιὸς, ἄγρωστις, σίραιον σηπίας ὠὰ, θεῖον, 62) ἐρέβινθος λευκός.

dix, thus, liquor filphii, heryngium, Heracleoticum, nux, hordei dilutum. A renibus vero per urinam trahit elenii femen, et apii, piper, papaver, paftinaca, marrubium, cnicus, libanotidos femen, et gladioli, qui in tritico nafcuntur, radicum bryoniae cortex, gramen, defrutum, ova fepiae, fulfur, album cicer.

ΚΕΦ. νβ.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου. Ὅσα ἀνάγει ἐκ 63) πλεύμονος.

Ἀνάγει δὲ καὶ ἐκ πλεύμονος ἔκλικτα 64) διδόμενα, καὶ καταπότια. κνίδης σπέρμα, καὶ λίνου, καὶ δαύκου, μήκωνος μελαίνης, θύμου, κισσοῦ λευκοῦ, ῥαφανίδος ἀπὸ χυλοῦ, νάπυος, ἀνήσου, σησάμου, καρδάμου, ἐρυσίμου, 65) σκίλλης, ὀρόβου, σικύου, μελανθίου, πεπέρεως, πηγάνου, πολίου, 66) κινναμώμου, ἄρον, δρακόντιον, κόστος, νάρδος, θεῖον, σμύρνα, δαφνίδων τὸ ἐντὸς, καππάρεως ῥίζης ὁ φλοιὸς, ἀμύγδαλα πικρὰ, γλυκυσίδη, καστόριον, ἀβρότονον, θρίδακος ὀπὸς, θαψία, στύραξ, βδέλλιον, σίλφιον, σταφὶς ἄνευ γιγάρτων, στροβι-

Ex Zopyro. Quae ex pulmone educunt. Cap. 52.

Educunt etiam e pulmone eclegmata, quae dari folent, et catapotia, et femen urticae, lini, dauci, papaveris nigri, thymi, hederae albae: fuccus raphani, finapis, anisi, fesami, nafturtii, eryfimi, fcillae, erui, cucumeris, melanthii, piperis, rutae, polii, cinnamomum, arum, dracontium, coftus, nardum, fulfur, myrrha, lauri baccarum pars interna, cortex radicis capparis, amygdalae amarae, poeonia, caftorium, abrotonum, lactucae liquor, thapfia, ftyrax, bdellium, filphium,

59) Alii fcribunt: σαφυλῖνος. σαφύλινος legitur etiam in Oribas. coll. med. ex Dioscoride lib. 12. fol. 179. pag. 1.

60) σίτῳ in margine additum.

61) Apud Oribas. lib. 12. fol. 172. pag. 1. ex Dioscoride legitur: ξύφιον (fic), οἱ δὲ φασγάνιον, διὰ τὸ τοῦ φύλλου σχῆμα — φύεται μάλιστα ἐν ἀρούραις. v. Diofcor. 4, 22. p. 472. ubi varia ejus nomina.

62) θᾶον in marg. legitur.

63) Idem, quod πνεύμονος. Sed haec nota funt. Vers. 16. ἀπὸ otiofum Rafar. neglexit.

64) Corrigendum ἐκλεικτά. Eadem etiam vocantur ἐκλείγματα. Utrumque eft ab λείχειν. Ἐκλείχειν habet Philo. p. 73. 320. 338. Latini dicunt ecligma et eclegma. Vulgo nunc *electuarium* appellant, fatis barbare. De καταπότια vide Erotian. p. 21. et Galen. in Gloss. p. 69.

65) De hoc, in hoc ipso Codice, libr. 15. fol. 223. pag. 1. Galenus ita habet: ἐρυσίμου τὸ σπέρμα, καθάπερ τῇ γεύσει παραπλήσιον φαίνεται καρδάμῳ, οὕτω καὶ τῇ δυνάμει πυρῶδές τε καὶ θερμαντικὸν ὑπάρχον.

66) In hoc Cod. fcribitur fere, πολιόν.

λια, ὀμφάκιον, ἀριστολοχία, χαλβάνη, πράσιον, ἠρυγγίου ἡ ῥίζα, κενταύριον. ὑποθυμιᾶται δὲ πρὸς τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἄσφαλτος, σανδαράχη, κρίθινον ἄλευρον, ῥητίνη, σκίλλα ξηρά, ἐρύσιμον, κέδρινον ἔλαιον, ἐλατηρίου, σικύου καὶ κενταυρίου, μαράθου καρπός. πυρίας δὲ διὰ τῆς προσηκούσης μηχανῆς ποιοῦσι, λαγωοῦ τρίχες, σμύρνα, σικύου χυλὸς, γάλακτος ὀρὸς, 67) αἰγὸς, ὑὸς, ὀστράκων διαπύρων.

Κ Ε Φ. νϛ.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου. Περὶ ἱδρωτικῶν.

Ἱδρωτικαὶ εἰσι δυνάμεις ἀπὸ τῶν δριμέων ἀρωμάτων, καὶ τὸ πέπερι, νίτρον, μύρον ἴρινον, βοὸς στέαρ, χρίσμα δάφνινον, κύπρινον, ἅλες, σαμψούχινον, 68) οἶνος, σταφὶς ἀγρία, κύμινον, ἄνησον, ἕρπυλλον, πόλιον, κνίδιος κόκκος, σισύμβριον, χαμαιλέων, 69) κόνυζα, δαύκου σπέρμα, ἀμμωνιακὸν, πράσιον, κασία, χαλβάνη, θεῖον ἄπυρον, χάλκανθον, ἀλκυόνιον, βδέλλιον, στρούθιον, πύρεθρον, ἀριστολοχία ἁπαλὴ, θέρμος, βάλσαμον, χαλκοῦ λεπίς.

vua fine acinis, pineae nuces paruae, omphacium, ariftolochia, galbanum, marrubium, heryngii radix, centaurium. ejufdem ufus caufa bitumen in fuffitu adhibetur: fandaracha, hordeacea farina, refina, fcilla arida, erylimum, oleum cedrinum. elaterium, cucumeris, centaurii, et foeniculi femen. faciuntque accommodata ratione fomenta leporis pili, myrrha, cucumeris fuccus, ferum lactis caprae, pecudifque in teftis igni candentibus.

Ex Zopyro. De eifdem. Cap. 56.

Medicamenta fudorem movendi vim ab acribus aromatibus nancifcuntur: hujusmodi quoque eft piper, nitrum, unguentum irinum, bubulus adeps, unguen laurnium, cyprinumque. fal, fampfuchinum, muftum, vua agreftis, cuminum, anifum, ferpyllum, polium, granum Cnidium, fifymbrium, chamaeleo, conyza, dauci femen, ammoniacum, marrubium, cafia, galbanum, fulfur, ignem non expertum, atramentum futorium, alcyonium, bdellium, ftruthium, pyrethrum, ariftolochia tenera, lupinus, balfamum, et fquama aeris.

67) Plerumque, ὀῤῥός.

68) Intelligitur in his ἔλαιον, aut, μύρον. γλεύκινον μύρον habet etiam Chrysoft. T. III. p. 613. e.

69) Galen. in Glossis p. 77. φύλλον τοῦ λευκοῦ χαμαιλέοντος. Et hic, et lib. 12 fol. 185. pag. 1. ex Dioscoride in hoc Codice fcribitur: χαμαιλέων, μέλας, ὃν ἔνιοι οὔλοφον, ἢ ἰξίαν, ἢ κυνόμαχον, ἢ ὠκιμοειδὲς ἐκάλεσαν. Mox tamen ibidem: ὠνόμασται δὲ χαμαιλέων, διὰ τὸ ποικίλον τῶν φύλλων. Vide Dioscor. 3, 8. 9. p. 332. 333.

ΚΕΦ. νη.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου. Περὶ τῶν καυστικῶν καὶ σηπτικῶν, καθαιρετικῶν τε καὶ ἐπουλωτικῶν..

Ἑλκοῖ δ' ἐπιπολαίως 70) κυνὸς βάτου φύλλα, σεύτλου, βατραχίου, σκόροδον, γλήχων, ὕσσωπον, ὀρίγανον, σηπίας ὄστρακον, ἀσφοδέλου ῥίζα καὶ καππάρεως, κοτυληδόνος, ἱπποκαμπὲς 71) κεκαυμένον, σελίνου σπέρμα, καὶ τῶν ἀλυκῶν, καὶ δριμέων, καὶ πικρῶν, ὅσα ὅμοια δύναται, μετὰ τὸ παρατεθῆναι ἢ ἐπιχρισθῆναι μεῖναι χρόνον οὐκ ὀλίγον. εἰς δὲ τὰς καυστικὰς ἔοικε παραλαμβάνεσθαι, κανθαρὶς, πιτυοκάμπη, βουπρῆστις, 72) ἄσβεστος, διφρυγὲς, τρὺξ κεκαυμένη, ὄξος, ἀνεμώνη, ἡ τὸ φοινικοῦν ἄνθος ἔχουσα, σκόροδον, βατράχιον, τέφρα, συκίνη μᾶλλον, νίτρον ὀπτὸν, χαλκὸς κεκαυμένος, στυπτηρία, κήρυκος ὄστρακον κεκαυμένον, κεφαλὴ μαινίδος, χαμαίλεων τὸ ζῶον, ἀρσενικὸν, κάχρυ, σταφὶς ἀγρία, σαλαμάνδρα. 73) εἰς δὲ τὰς σηπτὰς τινα μὲν τούτων, καὶ ἔτι μέλας ἐλλέβορος, ἐλατήριον, σικύων ἀγρίων ῥίζα, σταφὶς, ὀπὸς, χαλκοῦ λεπὶς, ὤχρα, ἀνδράχνη, μήκωνος ὀπὸς, μανδραγόρας. τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα καὶ τὰς ἐφ' ἕλκεσι νομὰς ἢ τὰς προσαγορευομένας ἐσχάρας ἵστησι.

Zopyri. De eisdem. Cap. 58.

Ulcus in summa cute inducunt rubi canini folia, betaeque, et ranunculi, allium, pulegium, hyssopum, origanum, sepiae testa; asphodeli radices, et capparis, et veneris umbilici. itemque hippocampus ustus, apii semen, caeteroque salsa, acria, et amara quaecunque possunt, ubi admota, aut illita fuerint, similia permanere diutius. Inter adurentia vero numerari videtur cantharis, pityocampe, buprestis, calx viva, diphryges, fex combusta, acetum, anemone, quae puniceo flore est, allium, ranunculus, cinis, et magis ficulnus. nitrum tostum, aes ustum, alumen, combusta buccinarum testa, moenularum caput, chamaeleon animal, auripigmentum, cachry, vua agrestis, sesamoides. Putrefacientibus adnumerantur quaedam horum, et praeterea veratrum nigrum, elaterium, cucumerum agrestium radix, vua, liquor, squama aeris, ochra, portulaca, papaveris liquor, mandragora. eadem quoque nomas in ulceribus, et crustas, quas vocant, sistunt.

---

70) Scribitur κυνόσβατος, κυνόσβατον. In Codice, et hic, et lib. 15. fol. 227. pag. 1. ex Galeno est: κυνὸς βάτου. Inter σηπτικὰ haec refert Galenus. v. Dioscor. 1, 108. p. 118. et Theocrit. Id. 5, 92. et ad eum locum Scholiastam.

71) Alibi legitur, ἱππόκαμπος, ut apud Diosc. 2, 3. p. 171.

72) Alii βούπρηστις. Galen. in Gloss. p. 68. βουπρῆστις, quem vide.

73) Sic paullo ante: εἰς δὲ τὰς καυστικάς. Forte hic: σηπτικάς. Sed istud etiam occurrit. Miror, cur non dixerit, καυστικά, σηπτικά. Intelligendum ergo erit δυνάμεις.

ΚΕΦ. ξα.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου. Ὅσα ςύφει.

Στύφει δὲ μυρσίνης φύλλα καὶ ὀξυμυρσίνης, μηλέα, βάτος, ἀγριέλαιος, ἡμέρου θαλλοὶ, 74) ῥόδα, ἀμπέλου, σχίνου, φλομοῦ, κυπαρίσσου, ἀειμωνίου, 75) μήκωνος, ἀειζώου, κυτίνου ἄνθος, βαλαύςιον, ἀλόη, κυπρία σποδὸς, ἀκαλύφη, ὑπόκυςις 76) ἀγρία, 77) ἀχράδες, γίγαρτα, ἄπιοι, μῆλα, κρόκος, ἀλθαία, ἀςραγάλου ῥίζα, φλομοῦ, ἕλικες ἀμπέλου, μύρτα, μέσπιλα, τέρμινθος, δρυοπτερὶς, κρανία, ἐφήμερον, βάλανος ἡ δρυΐνη, ἀγρίου λαπάθου καρπὸς, ὑοσκύαμος καὶ τῆς γλυκυσίδης οἱ πυῤῥοὶ κόκκοι, κάςανον, κισσὸς, νυμφαία, φοίνικες ὠμοὶ, βέλτιον καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν ἄνθος τὲ καὶ καυλὸς, μήκωνος ῥίζα, ὠοῦ τὸ χλωρὸν ὀπτὸν, ἀκακίας χύλισμα, κύαμος αἰγύπτιος, ςαφύλινος, 78) νάρθηκος πάλαι, παλιοῦρος, 79) ἱππούρεως ῥίζα, λυσιμάχειον 80) βοτάνιον, ςυπτηρία, αἷμα πεπηγὸς, κυπερὶς, οἰνάνθη, κράμβη ἐξεψηθεῖσα, πιτύα λαγωοῦ, σπόγγος κεκαυμένος, ὄνωνις, φελλὸς, ῥάμνος, πεύκης φλοιὸς, πιτύος, καὶ ὁ καρπὸς, μυρίκη, ῥοῦς, ὃν ἐσθίομεν, αὐςηρὸς οἶνος ἀθά-

Zopyri. Quae adſtringunt. Cap. 61.

Adſtringunt vero myrti folia, itemque oxymyrſines, melus, rubus, oleaſter, olivae cultae rami, roſae, vitis, lentiſcus, verbaſcum, cupreſſus, ſemperuiuum, papaver, ſempermanens, punicorum flores, balauſtium, aloë, Cyprium ſpodium, urtica, hypociſtis agreſtis, achrades, acini, pira, mala, crocus, althaea, aſtragali radix, et verbaſci: claviculi vitis: myrti baccae, meſpila, terebinthi fructus, dryopteris, corna, ephemerum, glans quercina, agreſtis lapathi fructus, altercum, et paeoniae rufa grana, caſtaneae, hedera, nymphaea, palmulae crudae melius, earumque flos, et caulis: papaveris radix, ovi vitellus aſſus, acaciae expreſſio. faba Aegyptia, paſtinaca, ferulae pollen, paliurus, caudae equinae radix, lyſimachia herba, alumen, ſanguis concretus, cyperis, oenanthe, braſſica percocta, leporis coagulum, ſpongia combuſta, ononis, ſuber, rhamnus, piceae cortex, pinique, et fructus, myrica, rhus, quo veſcimur, vinum auſterum, mari non

74) θαλλοὶ, in margine.

75) Hoc legere, non recordor. Saltem ἀειμονίου ſcribendum videtur ἀείζωον μέγα καὶ μικρὸν nota ſunt. Sed hoc mox legitur. Forte *ſemperflorium* hic intelligitur. Sed id non eſt ἀειμώνιον, nec ἀειμόνιον. Deberet praeterea eſſe, ἀειμόνιμον. Forte ſcriba iſtud ἀει ex proximo ἀειζώου occupavit, cum ſcribere debuerit, ἀμμωνικοῦ.

76) Ita bis legitur ex Diosc. in hoc ipso Codice fol. 183. pag. 2. Alii, ὑποκιςὶς, alii ὑποκιςίς.

77) Vide interpretes ad Aelian. V. H. 8, 39. et Schol. ad Theocr. Id. 1, 134.

78) Vide notam 59.

79) Alii παλίουρος. Hic quoque eſt duplici accentu.

80) Alibi, λυσιμάχιον.

λασσος, σέμφυλα. στύφει δὲ καὶ τῶν ἐπεσχαρούντων ἔνια, ὡς τὸ διφρυγὲς χαλκῖτις, μίσυ, καδμία, χαλκὸς κεκαυμένος. πᾶσα δὲ ῥύσις διὰ τούτων κατέχεται, πλὴν ἡ διὰ τῶν οὔρων.

ΚΕΦ. ξβ.

Ὅσα διαφορεῖ.

Πρὸς δὲ τὸ διαφορεῖν καταπλασσόμενα ἢ καταντλούμενα εὐθετεῖ, ἀσφοδέλου ῥίζα, ἀμπέλου μελαίνης, τῆς χειρωνείου, ἀρχεζώστρις· 81) οἱ δὲ ἀμέλιν, οἱ δὲ μαδάνην 82) καλοῦσιν ἰξίαν, ἄγνου, σικύου, καὶ μᾶλλον ἀγρίου, καππάρεως, ἀνεμώνης, τῆς τὸ φοινικοῦν ἄνθος ἐχούσης, χαμαιλέοντος, μαράθου, θαψίας, ἀνθερίκου, κυπείρου, 83) σελίνου, κισσοῦ λευκοῦ, λαπάθων ἀγρίων, ὑοσκυάμου, ἀσπαράγου, κράμβης, καὶ τὰ τούτων φύλλα καὶ καρποὶ, καὶ σταφυλίνου, τριχομανὲς, ἄμωμον, 84) καρδάμου, σχοῖνος εὐώδης, ξίφιος, 85) νάρδος, ὠκιμοειδὲς, ἔχιον, ἀμμωνιακὸν, κόστος, πέπερι, γλήχων, ἄρον, ἄλευρον πύρινον, κρίθινον, αἴρινον. ὁμοίως θεῖον, νίτρον, ὄροβος, παίδερως, ὄρχις, ἡ βοτάνη, ὀμφάκιον, πᾶσα τέφρα, σκωρία, 86) βδέλλιον, βάλσαμον, λαγωὸς θαλάσσειος, λίθος ἄσσιος, ἑλίχρυσον,

mistum, vinacea. Adstringunt quoque nonnulla eorum, quae crustas inducunt, ut diphryges, chalcitis, misy, cadmia, ustum aes. a quibus defluxio omnis, praeter urinae defluxum, cohibetur et comprimitur.

Quae res per halitum digerunt. Cap. 62.

Ad digerendum vero illita, aut perfusa, valent asphodeli radices, et vitis Chironiae nigrae, et archezostis, quem ampelin quidam, alii madonium viscum vocant, et viticis, et cucumeris, et magis etiam agrestis, et capparis, et anemones, puniceum florem habentis, et chamaeleontis, et foeniculi. itemque thapsia, anthericum, cyperus, apium, hedera alba, lapathium agreste, altercum, asparagus, brassicae, et folia, et semen, pastinaca, trichomanes, amomum, nasturtium, juncus odoratus, gladiolus, nardus, ocimoïdes, echion, ammoniacum, costus, piper, pulegium, arum, farina triticea, hordeacea, loliaceaque. Sulfur quoque, nitrum, eruum, paederos, testiculus, herba, omphacium, omnis cinis, recrementum, balsamum, lepus marinus, lapis Assius,

---

81) Sic Codex. Rasarius voluit ἀρχεζῶσις. Neutrum inveni. Sed nec de proximis duobus nominibus mihi constat.

82) Secundo α. ab alio inscriptum est ο. ut sit μαδόνην. Quid Rasarius probaverit, ex ejus interpretatione apparet. Ego codicem expressi.

83) Theocrit. Id. 1, 106. ibique Schol. et Id. 13, 35.

84) ἄμωμον in margine additum.

85) Forte: ξιφίον, quod superius occurrit.

86) Galen. in Gloss. p. 92. memorat, σκωρίαν σιδήρου.

87) ἀψίνθια λεῖα, ἕρπυλλον, σίνηπι, σισύμβριον, καὶ 88) ἐν τοῖς ὕδασιν, ἡδύοσμον, κόνυζα, 89) καλαμινθίνη, βάλανος μυρεψική, σαφὶς ἀγρία, κίσσηρις, λεπὶς χαλκοῦ, στύραξ, σικύος ἄγριος, βατράχιον, ῥίνης θαλασσείας κεκαυμένον δέρμα, στρουθίον, βάλσαμον, ἀγρία θριδαξ, πρόπολις, ἀλκυόνιον, θάλασσα, λιβάνου φλοιὸς, ῥαφανίδος, μέλι, γλυκὺ, πάνακες ἡράκλειον, γλοιὸς καὶ ῥύπος, ὁ ἐκ παλαίστρας, ἀριστολοχία, ἄφοδος μυῶν, κύμινον, κοχλίας σὺν τῷ ὀστράκῳ λεῖος, ἀβρότονον, καρκίνου τὸ κελάγιον, ἀρισάρου, 90) θέρμων πάλη, κόλλα ταυρεία, φλόμος, σήσαμον, μελάνθιον, μελιλώτου σπέρμα, κρόμμυον, πόλιον, ἐρύσιμον, βόλβιτον, καὶ μᾶλλον ἑφθὸν ἐν ὕδατι, καρδάμον, δάκρυον ἐλαίας αἰθιοπικῆς, χρυσοκόλλα, λευκὸς ἐλλέβορος, μέλας, σησαμοειδὲς, πράσιον, θύμον, ἀψίνθιον, κυνὸς βάτος, ἀσφόδελος, ὑπέρικον, ῥητίνη, ἀπὸ τῶν πετρῶν, λειχὴν, πέπερι, κύαμος ἑλληνικὸς, τῆλις, ἀτράφαξις, φύλλα λευκοΐου, ὀριγάνου, ἡράνθεμον, ἁλὸς ἄχνη, ἅλες, σμύρνα, γῆ ἁλμυρῖτις, ἀμπελῖτις, κεδρίδες, κάρυα, σεῦτλον λευκὸν, μήκων, σίλφιον, βαλσάμου, σαγαπηνοῦ, πάνακος, πίσσινον ἔλαιον, 91) ἐλέφαντος ξύσμα, ἀργύρου, χρυσοῦ, χαλκοῦ, στυπτηρίας

elichryſum, abſinthium laevigatum, ſerpyllum, ſinapi, ſiſymbrium aquatile, menta, conyza, nepita, glans unguentaria, tamínia, pumex, ſquama aeris, ſtyrax, cucumis agreſtis, ranunculus, rhinae marinae combuſtum corium, ſtruthion, balſamum, lactuca agreſtis, propolis, alcyonium, marina aqua, thuris cortex, raphanus, mel paſſum, panaces heraclium, ſtrigmentum, ſordes ex palaeſtra, ariſtolochia, fimus muris, cuminum, cochlea cum teſta laevigata, abrotonum, cancrorum integumentum, ariſarum, lupini pollen: gluten taurinum, verbaſcum, ſeſamum, melanthium, meliloti ſemen. caepa, polium, eryſimum, bulbus, et magis etiam in aqua elixatus, naſturtium, oleae Aethiopicae lachryma, chryſocolla, veratrum album et nigrum, ſeſamoides, marrubium, thymum, abſinthium, rubus caninus, aſphodelus, hypericon, reſina, lichen in petris naſcens, piper, faba Graeca, foenum Graecum, atriplex, albae violae folia, origanum, heranthemon, ſalis ſpuma, ſal, myrrha, terra halmyritis et ampelitis, cedri baccae, nuces, beta alba, excrementitia pars ſilphii, balſami, ſagapeni, et panacis, piſſelaeum, eboris

87) Theocrit. Id. 1, 30. ibique Schol. et Id. 2, 78.

88) Malim το, loco καί. Duo genera ſunt. Hoc Dioſc. 2, 117. p. 263. appellat, ἔνυδρον πόαν. De altero, ἐν χέρσοις φύεται.

89) Alibi: καλαμίνθη. Dioscor. 3, 38. p. 357.

90) In Codice: ἄρον, ſed hoc deletum. Continuo, ἀριθέρμων πάλη. Sed in marg. ἀρισάρου, de quo v. Dioſc. 2, 158. p. 301. Forte ἄρον in Codice non delendum erat, quod ipsum etiam ad hos uſus commendatur.

91) Scribitur etiam, πισσέλαιον. Dioſc. 1, 80. p. 100.

αἰγυπτίας, ποντικὴ ῥίζα, πιόνων σύκων ἀφέψημα καὶ ἀπόβρεγμα, χολὴ βοὸς, ἕψημα λύκιον, μηλέα, πράσον, ἄνθεμον, γύψος, σαυρίδιον, 92) ἣν καρδαμίδα καλοῦσι, κυνόγλωσσον, οἱ δὲ ἀρνόγλωσσον, κρέας βοὸς, αἰγὸς, κριθαὶ, ὀλύραι κεκαυμέναι, φύκος, 93) ἔλαιον, ἔριον, πινάριον κεκαυμένον, ὄξος, δάδιον, λάδανον, ὅρμινον, ἀνθήλη, φλοιὸς κυάμου, μολύβδαινα, κόκκος κνίδιος, ἑλένιον, ἀρτεμισία, νάρκισσος, ἀδίαντον, σιδήρου λεπὶς, κυκλάμινος, αἷμα βοὸς, καὶ τὸ τῶν ὑῶν ὁμοίως, μίλτος σινωπικὴ, σανδαράχη, μὴ λεῖα, ὤχρα, τρὺξ ὀξυρὰ καὶ οἰνηρὰ κεκαυμένη, πιτύρων ἀφέψημα ἢ βραχέντων ἀπήθημα, καὶ 94) αὐτὰ, τίτανος, χάλκανθος, σμύρνιον, σῶρυ, 95) περιστερᾶς κόπρος, χελιδόνος, ἀλεκτορίδος, μυῶν, λίθος πυρίτις, ὁπλὴ κεκαυμένη ἵππου, βοὸς, ὄνου, λιβανωτὶς ἄκαρπος, κοτυληδόνες, χαμαισύκη, 96) μῦκαι, οἷς τὰ ἱμάτια βάπτουσιν, ὀροβάγχη, 97) κορακίνου ποντικοῦ σὰρξ, σιλούρου ταριχηροῦ ὁμοίως, κολοκυνθὶς ἀγρία, παρθένιον, 98) οἱ δὲ περδίκιον. πρὸς τὸ διαφορεῖν μὲν οὖν ἐστὶ, καθάπερ ἔκκειται, ταῦτα πάντα ἐπιτή-

derafio, itemque argenti, auri, aeris, aluminis Aegyptii, pontica radix, pinguium ficuum decoctum, et dilutum; fel bubulum, defrutum lycium, malus, porrum, anthemon, gypfum, fauridion, quam cardamida vocant: lingua canis, herba, quam plantaginem appellant, caro bubula, caprillaque: hordeum, et olyra combufta: algı, oleum, lana, pinarium uftum, acetum, taedium, ladanum, orminum, anthile, cortex fabae, plumbago, granum Cnidium, elenium, artemifia, narciffus, adiantum, fquama ferri, cyclaminus, bubulus fanguis, et fuillus eodem modo: rubrica finopica, fandaracha non laevigata, ochra, fex aceti et vini combufta: furfuris decoctum, et dilutum: et ipfum quoque furfur. calx, atramentum futorium, fmyrnium, fori, fimus columbarum, hirundinis, gallorum, murium, lapis pyrites, combufta ungula equi, bovis, afelli: libanotis, quae fructum non fert: umbilicus veneris, chamaefyce * micae, quibus veftes tinguntur, orobanche, coracini marini caro, et filuri quoque, fale conditi: colocynthis agreftis, parthenium vel perdicium. Atque haec quidem omnia, quo ordine

92) Ita habet etiam Erotian. p. 45. Galen. in Gloss. p. 93.

93) Sic in marg. In textu, φώκης.

94) τὰ πίτυρα.

95) In Codice, σῶρι. v. Dioscor. 5, 72. p. 673.

96) Rasarius haud dubie ex Hesych. voluit μύκαι. Memorant quidem botanici μυρίκη et μυρίνη. Num vero haec a tinctoribus adhibeantur, ignoro. Accedit, quod proximum οἷς masculinum poftulat.

97) Dioscor. 2, 131. p. 276.

98) Varia hujus nomina notat Dioscor. 3, 146 p. 444. fed περδίκιον ibi non reperitur.

δεια· ἀλλὰ καὶ συμπέψαι τὶ τῶν ἐν ἄλλῳ τόπῳ, καὶ τῶν ἀπειλημμένων ἐν τόποις, εὐφυῶς ἔχει. διόπερ καὶ πεπαίνει, καὶ διαφορεῖ. τινὰ δὲ αὐτῶν ἐπισπᾶται. ὅτι 98b) δὲ ἱδρῶτας κινεῖ, καὶ ἀναστομοῖ, διὸ καὶ διαιρεῖν δύνανται. ἀνάγει δὲ λεπίδας μάλιστα, ἀριστολοχία, χάλκανθος, σίλφιον, καὶ ἡ σάρξ τοῦ σιλούρου, καὶ λαγωοῦ πιτύα.

descripta sunt, ad discutiendum valent: sed simul etiam concoquunt aliquid, quod alio in loco fit, et, quae in locis ipsis habentur, accommodate pertractant. quam ob rem et concoquunt et discutiunt: et eorum nonnulla attrahunt, et sudores movent, et aperiunt, quocirca dividere etiam possunt. squamas vero maxime educunt, aristolochia, atramentum sutorium, silphium, siluri caro, et leporis coagulum.

ΚΕΦ. ξδ.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου. Περὶ τῶν τὸ γάλα ποιουσῶν δυνάμεων, καὶ καταμήνια κινουσῶν.

Γάλα δὲ κινεῖν πέφυκε πινόμενον σήσαμον, σικύου σπέρμα, γῆς ἔντερον, κάχρυ, σμύρνα, πολυπόδιον, 99) ἤρυγγη, 100) κιρκαίας ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, γλαυκὸς ἐγκέφαλος, καὶ αὐτὴ ἡ γλαὺξ ἑφθὴ, καὶ 2) ἡ πόα γλαὺξ, τριμήνιοι οἱ πυροὶ, κριθαὶ, μάραθα χλωρὰ, καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν, καὶ λιβανωτίδες, ἄνησον, 2) ἱππομάραθον, λίνου ὁ καρπὸς, κύμινον, ὄροβοι, πολύγονον. ὑγρὸν δὲ μίσγεσθαι πρὸς ἑκάστην δεῖ δύναμιν πρόσφορον, οἷον, πυρῶν ἀφέψημα, μαράθων ἑφθῶν ὕδωρ, πτισάνης χυλὸς, πυρίνης ὁμοίως. καταπλάσσεται δὲ μάραθον, μελάνθιον, σμύρνα, κριθῶν βεβρεγμένων χύλισμα, μυὸς ἄφοδος, ἀνδράχνη, στέαρ χήνειον, πτελέας τὰ φύλλα, κηρὸς, θεῖον, σκωρία, ταύρου χολή.

Zopyri. De eisdem. Cap. 64.

Lac provocare consuevit, sesamum potui datum, cucumeris semen, terrae lumbrici, cachry, myrrha, polypodium, heryngium, circeacae fructus et folia, noctuae cerebrum, ipsaque noctua elixa, et glaux, herba. trimestre triticum, hordeum, foeniculum virens, ejusque radix et fructus, libanotides, anisum, hippomarathrum. lini fructus, cuminum, eruum, polygonum. humor vero unicuique facultati accommodatus miscendus est: ut tritici decoctum, foeniculi elixati aqua, ptissanae cremor, et triticeae ptissanae eodem modo. illinitur vero foeniculum, melanthium, myrrha, expressio ex hordeo macerato, muris fimus, portulaca, adeps anserinus, ulmi folia, cera, sulfur, recrementum, fel taurinum.

98 b) Forte: ἔτι δὲ (nimirum, τινὰ) ἱδρ. — δύναται.

99) Idem, quod ἠρύγγιον. Varia nomina habet. v. Dioscor. 3, 22. pag. 341.

100) Dioscor. 3, 125. p. 430.

1) Dioscor. 4, 136. pag. 554.

2) μάραθον et ἱππομάραθον in hoc ipso Codice ex Dioscoride memoratur lib. XI. fol. 169. pag. 1.

ΚΕΦ. ξε.

Καταμηνίων ἀγωγά.

Καταμηνίων δὲ ἀγωγά ἐστι, πρόσθετα μὲν, στέαρ ἐλάφου πρόσφατον, ὄνου καὶ χηνὸς, τρὺξ ξηρὰ κεκαυμένη, χολὴ ταύρου, τῆς χονδρίλης 3) ἡ μαστίχη, ἅλες, ἔλαιον, χρῖσμα ναρκίσσου, κύπειρος, ἀφρὸς νίτρου, ὄστρακον ἀττικὸν, μυῶν ἄφοδος, χνοῦς, ὁ ἀπὸ τῶν κυδωνίων μήλων, ἴρινον μύρον, μανδραγόρου ὀπὸς, στύραξ, ἀψίνθιον, σιλφίου σπέρμα, ἀρτεμισία, σάμψουχος, ἀγχούσης τὰ λεπταρίζια, 4) πενταφύλλου, κυκλαμίνου, κιρκαίας, κενταύριον, σισύμβριον, σχοῖνος εὐώδης, κάλαμος, ἑλένιον, ἡλιοτρόπιον, ἐλλέβορος μέλας, κόκκος κνίδιος, λινόζωστις, κύμινον, σπέρμα καππάρεως, τῆλις, σταφὶς ἐκγιγαρτισμένη, μῶλυ, κεδρίδες, ἀμύγδαλον, σήσαμον πεπλυμένον, δαφνίδων πεπείρων τὸ ἐκτός. πινόμενα δ' ἄγει τὰ καταμήνια, πήγανον ἄγριον, καὶ τὸ ἥμερον, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸ τῆς ἀκτῆς, μήδιον, μαράθου, βρυωνίας, κρήθμου, κυμίνου, πεπέρεως κεκαυμένου, νάπυος, ἄρου, πράσου, τραγίου, τήλεως, κάχρυος, ὀρεοσελίνου, σμυρνίου, δαύκου, θλάσπεως, 5) μελανθίου, λευκοΐου, κίκεως, δάφνης, σεσέ-

Quae res menstruas purgationes ducunt.
Ex eodem. Cap. 65.

Ducunt autem menstruas purgationes admota haec; adeps ceruinus recens, itemque asininus, et anserinus, fex arida combusta, fel taurinum, chondrila, mastiche, sal, oleum, unguen narcissi, cyperus, spuma nitri, testa Attica, murium fimus, lanugo ex pomis cydoniis, irinum unguentum, mandragorae liquor, styrax, absinthium, silphii semen, artemisia, sampsuchus, tenellae radices anchusae, et pentaphylli, et cyclamini, et ciraeae; centaurium, sisymbrium, juncus odoratus, calamus, elenium, heliotropium, veratrum nigrum, granum Cnidium, mercurialis, cuminum, capparis semen, foenum Graecum, vua, abiectis acinis: moly, cedri fructus, amygdala, sesamum lotum. extima baccarum lauri maturarum pars. In potu sumta menses ducunt ruta agrestis, et sativa, et utriusque semen: itemque semen acues, medii, foeniculi, bryoniae, crethmi, cymini, piperis usti, sinapi, ari, porri, tragii, foeni Graeci, cachryos, apii montani, smyrnii, dauci, thlaspeos, melanthii, albae violae, ricini, daphnae, seseleos, balsami, paeoniae. urticae radix; brassicae agrestis semen: similique modo lapathi, menthae,

3) Scribitur etiam χονδρίλη Alia etiam hujus nomina notat Dioscor. 2, 122. p. 268. Ibidem est μαςίχη

4) Credo, λεπτὰ ῥίζια.

5) Vide Galen. in Glossis p. 76. et Dioscor. 2, 145. pag. 2?1.

λεως, βαλσάμου, γλυκυσίδης, ἀκαλήφης 6) ῥίζα, κράμβης ἀγρίας σπέρμα, ὁμοίως λαπάθου, μίνθης, σιλφίου, σέσελι, ἄνθος ἀνεμώνης, ἀβρότονον, ἱππομάραθον, ἐρύσιμον, ψευδοδίκταμνον, ἑλίχρυσον, ἀρτεμισία, ἄγνου, κόστου, λωτοῦ, καρδαμώμου, τραγακάνθου, κενταύριον, λιβανωτὶς, ἀμμωνιακὸν, κράμβης ἀφέψημα καὶ ὁ χυλὸς, πράσιον, γάλα βοὸς, πρίσμα λωτοῦ, κυπαρίσσου, τιθυμάλλου.

Ἐπικοινὰ δὲ ἄγει, πινόμενα καὶ προστιθέμενα, σμύρνα, κάρδαμον, κυκλάμινος, κινναμώμον, νάρδος, ὀρίγανον, λινοζῶστις, γλήχων, μελάνθιον, σελίνου σπέρμα, κνίδης, ὁμοίως πέπερι στρογγύλον καὶ τὸ ἕτερον, ἄνισον. τὸν δὲ λευκὸν ῥοῦν ἄγει διὰ τῶν αὐτῶν, ἐρυσίμου σπέρμα, κισσοῦ καρπὸς, πολακτη, 7) πράσον ἑφθὸν, κυμίνου φύλλα, ἐλελίσφακος λευκὸς, ἀψίνθιον, ὑπέρικον, σκόροδον, καρκίνοι ποτάμιοι, πνεύμων θαλάσσιος, λαγωοῦ πιτύα, ἀνδράχνη, κνέωρον, ἐλάφειον κέρας, μελάνθιον, ἀναγαλλὶς, ὀπὸς, πίσσα, χηνὸς στέαρ, χολὴ ταύρειος, ἐλλέβορος λευκὸς, ἐλατήριον, νίτρον, τῆλις, πέπερι, κάρδαμον, ῥητίνη, σμύρνα, λιβανωτὸς, μίσυ, χαλβάνη, τρὺξ, γλήχων, χάλκανθος, ὕδωρ ἀπ' ἀρωμάτων.

Πίνεται δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην κάθαρσιν, ἔλαιον, λίνου τὰ πέταλα, λαπάθου σπέρμα, ἐλελίσφακον, ἀνδράχνη, ἀδίαντον, ὑποκυστὶς, κύπερος, πνεύμων θαλάσσιος ξηρὸς, πηγάνου ῥίζα, κνέωρον, ὀπὸς, ἱπποφαὲς, ἑφθῶν καρκίνων ποταμίων ἐν οἴνῳ πεπνιγμένων, γλυκυσίδης οἱ μέλανες κόκκοι, ἀψίνθιον.

silphii, et seseli: flos anemones, abrotonum, hippomarathum, erysimum, falsodictamnum, helychrysum, artemisia, vitex, costus, trifolium, cardamomum, tragacantha, centaurium, libanotis, ammoniacum, brassicae decoctum, et succus, marrubium, lac bubulum, trifolii expressio, et tithymali, qui cyparissias nominatur. Communiter vero tum pota, tum admota purgationem menstruam cient haec: myrrha, nasturtium, cyclaminus, cinnamomum, nardus, origanum, mercurialis, pulegium, nigella, semen apii, urticaeque: piper longum similiter, et item reliquum: anisum. Album vero fluorem muliebrem educunt eodem modo erysimi semen, hederae fructus, acte, herba, porrum elixum, cumini folia, saluia alba, absinthium, hypericum, allium, cancri fluviatiles, pulmo marinus, leporis coagulum, portulaca, cneoron, cornu ceruinum, nigella, anagallis, liquor, pix, adeps anseris, taurinum fel, veratrum album, elaterium, nitrum, foenum Graecum, piper, nasturtium, resina, myrrha, thus, misy, galbanum, fex, pulegium, atramentum sutorium, aqua aromatum. Bibitur autem ad hujusmodi purgationem ciendam oleum, lini folia, lapathi semen, saluiaeque, portulaca, adiantum, hypocistis, cyperus, pulmo marinus aridus, rutae radix, cneorum, liquor, hippophaës, decoctum fluviatilium cancrorum, qui vino fuerint suffocati: nigra paeoniae grana, atque absinthium. Communiter ve-

6) Scribitur etiam ἀκαλύφη. Sic ipse edidi in Nemesio pag. 41. edit. Halensis. Vide Schol. ad Theocrit Id. 7, 110. Mox vers. 6. legendum, τραγακάνθας.

7) In margine notatur πόα. Voluit ergo: πόα ἀκτῆ.

Κοινὰ δ' ἐςὶ τούτων ἀγωγὰ πινόμενα καὶ προςιθέμενα, λίνου καρπὸς, κνίδιος κόκκος, ὠκίμου σπέρμα, κύμινον αἰθιοπικὸν, ἐλελίσφακος, σήσαμον ἀπ' 8) αὐτὸν, ἄνησον.

ΒΙΒΛ. ιε. ΚΕΦ. γ. 9)

Ἐκ 10) τῶν Ξενοκράτους. Τίνας κήρυκες καὶ πορφύραι, ὡς ἔμπλαςρα, ὠφελοῦσιν.

. . . τος ἔφη 11) . . . . . . τῶν γυναικῶν ἀποκαθαίρουσι καταχριόμεναι. μαλάγματος τε τρόπον ἐπιτιθέμεναι πρὸς τοὺς οἰδαλέους καὶ πεπυρωμένους τῶν ὄρχεων ἐπαρκέσατοι γίγνονται, πρός τε τοὺς ἤδη ἔχοντας ὑγρὰ, καὶ πρὸς τοὺς συνάγειν μέλλοντας, καὶ πρὸς ἅπαν ἀπόςημα καὶ φῦμα. χρισάμενοι γοῦν ἐπισυνάγει ὀσχεὸν, 12) τῶν ἤδη καὶ πρὸς διαίρεσιν ἐπιτηδείων ἀποςημάτων διεφορήσαμεν. δίχα πάσης ἐναργοῦς αἰσθήσεως. δραςικώτερον δὲ σύνθετόν ἐςι τόδε. 13) λιθαργύρου δραχ. ρς. κηρύκων τέφρας δραχ. ιζ. ἐλαίου παλαιοῦ κοτ. λ. ψιμμυθίου δραχ. κ. ῥητίνης τερεβινθίνης δραχ. ιγ. λιβάνου δραχ. η. ὕδατος κοτ. δ. τὴν 14) λιθάργυρον καὶ τὸ ψιμμύθιον, τούς τε, καὶ τὸν λιβανωτὸν λεάνας, χωρὶς ἕκαςαν ἐν θυείᾳ, ἐπιχέας τὸ ὕδωρ καὶ τὸ ἔλαιον διάτριψον ἐπιμε-

ro, tum pota, tum impoſita, educunt, lini fructus, granum Cnidium, ocimi ſemen, cuminum Aethiopicum, ſaluia, ſeſamum * crudum, et aniſum.

Ex Xenocrate. Quae buccinae et purpurae emplaſtri modo juvant. Lib. XV. Cap. 3.

(Hujus capitis principium deſideratur, medium imperfectum eſt, et finis non extat.) * * * illitae vero maculas, quae mulierum ora deturpant, detrahunt et detergunt. malagmatis vero modo impoſitae, ad teſtium tumores tollendos, et tophos minuendos ſunt accommodatiſſimae. itemque ad eos, in quibus iam humores ſunt, aut futuri ſunt. * et ad omne abſceſſus et tuberculi genus. ergo, si inungantur, ſcrotum contrahunt, abſceſſuſque ad diviſionem apti, abſque evidenti ſenſu digeruntur. ſed efficacius eſt id, quod habet hoc modo. Argenti ſpumae drach. 106. cineris buccinarum drach. 17. olei veteris cyath. 30. cerusſae drach. 20. reſinae terebinthinae drach. 13. thuris drach. 8. aquae cyath. 4. Argenti ſpumam, ceruſſam, buccinas, et thus ſingillatim laevigato in mortario, tum, aqua et oleo affuſis, diligenter omnia commiſceto et confrica-

8) Haec corrupta ſunt. Raſarius conjecit ὑμῖν.

9) Hoc caput et in principio et in parte media et in fine defectus habet. Ergo in margine adſcriptum: ἡ ἀρχὴ τοῦ κεφαλαίου λείπει τοῦ Ξενοκράτους περὶ κηρύκων καὶ πορφύρων, τὸ δ' ἑξῆς ἐςὶ τοῦ αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν ἐκέραλόν τε καὶ ἀτέλεςον.

10) Hic index legitur inter ceteros hujus libri fol 217. pag. 1.

11) Raſarius conjecit, ἐφηλίδας, ut ex ejus interpretatione colligo.

12) In Codice eſt: συνάγει οχο, ſecundo ο. inſcriptum των, ſine accentu.

13) Hic in margine legitur: Aliter deſcribitur ab Aetio.

14) Vide ad Geopon. p. 1128. Nicander. Alexiph. v. 594. λιθάργυρος ἀλγινόεσσα.

λῶς, εἶτα ἐν χύτρᾳ καινῇ ἕψε καὶ ἂν συνεχῶς σπάθῃ, προσέχων, μὴ προσκαῇ. ἐὰν δὲ αὐτὰ ἡμεφθα, ἔμβαλλε τὴν ῥητίνην, εἶτα τὸν λιβανωτόν. ἕψε δὲ ἕως μὴ . . . . τεμπ . . . . καὶ ἐπ' ἑψήσας . . . . . . χυτρᾶν τε καθαρῶς, 15) ἀνελόμενος χρῶ. παραδόξως ἐνεργεῖ πρὸς τὰ προειρημένα. ποιεῖ δὲ ἄκρως καὶ πρὸς τὰ κακοήθη καὶ νεμόμενα καὶ δυσαλθῆ.

Οἱ δὲ προειρημένοι κήρυκες ἐν τῷ μέλιτι πρὸς παρωτίδας, καὶ ἐν μαστοῖς, καὶ μεθ' ὕδατος καταπλαττόμενοι, καὶ πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ 16) ἑλκύδρια πυκνὰ ἐρυθρὰ μικραῖς προσεοικότα θηλαῖς, ἃ καλεῖται κηρία. καὶ μεγάλαι δὲ καὶ σκληραὶ πορφύραι τὰ αὐτὰ ποιοῦσι τοῖς κήρυξι. 17) μακων . . . . μόιον . . . . κων μόνον ἦν δυνατὸν, πάσας ἰᾶσθαι τὰς παρὰ φύσιν διαθέσεις, οὐκ ἂν ἐδεήθημεν οὐδέποτε συνθέτου φαρμάκου· νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. πολλάκις γὰρ ἀρκεῖ, οὐδέ τινος ἐκδεξομένων τὸ σῶμα βουλόμενοι, τῶν ἁπλῶν

to, et in olla nova decoquito continenter radicula commifcens, ne aduratur. ubi femicocta haec videbis, refinam, deinde thus adiicito, et ad probam confiftentiam, non tamen ad multam duritiem coques. poftremo loco cinerem inijcies, ubi paululum ferbuerit, ollam ab igni auferes, et medicamentum exceptum ad ufus feruato et recondito Hoc praeter omnium opinionem facit, tum ad fupra dicta, tum vel maxime ad maligna ulcera, et depafcentia, et quae aegre fanefcunt. Eaedem buccinae, ex melle, ad parotidas faciunt, quae etiam mammas obfideant, idemque praeftant ex aqua illitae. valent etiam ad capitis ulcufcula denfa, rubra, parvis mammis fimilia, quae favi nominantur. magnae quoque et durae purpurae idem, quod buccinae, praeftant. * * * Si enim folo auxilio fimplicium medicamentorum omnes affectiones, quae praeter naturam nobis accidunt, curare poffemus, profecto compofitis medicinis nunquam indiguiffemus. nunc vero non ita res eft; fed faepenumero fimplex medicamentum ad nullam rem eft utile: fique excalfacere corpus velimus, nullum tale nobis fimplex fuppetet. Eft autem unus compofitorum medicamentorum ufus, cum ex iis, quae funt ejufdem generis, vehemens molli commifcemus, ubi nobis medium defit: alius eft, ex miftione eorum, quae funt generis diversi: quae apta ratione confi-

15) Forte: κατεξόπτος. Rasarius de fuo hunc locum fupplevit.

16) Actuarius περὶ διαγνώσ. παθ. lib. 2. cap. 5. γίνεται δ' ἐν τῇ κεφαλῇ ἑλκύδρια μικρά τε καὶ πυκνὰ καὶ ἐρυθρὰ, μικραῖς θηλαῖς παραπλήσια — καλοῦσι κηρίον — ὀνόμασαι δ' ἀπὸ τοῦ κηρίου, ἐοικέναι τῶν μελισσῶν. Adde Oribas. ad Eunap. lib. 4. cap. 11. Paul. Aegin. lib. 3. cap. 3.

17) Hoc caput hic quidem finitum eft. Sed proximi capitis in principio feptemdecim versus vacui relicti funt. In his exponit de neceffario u u medicamentorum compofitorum.

οὐδὲν ἔχομεν τοιοῦτον. μία μὲν αὕτη χρεία τῶν συνθέτων, ὅταν ἐκ τῶν ὁμογενῶν τὸ σφοδρὸν τῷ μαλακῷ μίξωμεν, ἀποροῦντες τοῦ μέσου· μία δ' ἄλλη τῆς τῶν ἑτερογενῶν ἐκ τοιοῦδε γίγνεται λογισμοῦ. σπανίως ἂν εὕροι τὶς διάθεσιν, ἤτοι διαφορούντων μόνον, ἢ ἀποκρουομένων δεομένην. διὰ τοῦτο γοῦν ἀναγκαζόμεθα πολλάκις μὲν εὐθέως ἐν ἀρχῇ, πάντως δ' οὖν ὀλίγον ὕστερον, μιγνύναι τὶ τῶν διαφορητικῶν· εἰ δὲ ὀδύνη συνῇ σφοδρὰ, καὶ τῶν παρηγορικῶν, καὶ τάγε πολυχρηστότατα καὶ κάλλιστα φάρμακα τὰς ἐναντίας ἐν ἑαυτοῖς ἔχει δυνάμεις· τινὰ δὲ τῶν ἁπλῶν, οὐδὲ εἰς χρῆσιν ἀχθῆναι δύναται, χωρὶς γ' ἑτέρου μίξεως, οἷον, ὅταν ἐμπλαστὸν φάρμακον. 18)

ctur. Raro enim affectionem inuenias, quae vel digerentia, vel repellentia folum poftulet. idcirco fit, ut faepenumero, idque ftatim inter initia, omnino uero paulo poft, aliquid digerens commifcere cogamur. Si vero etiam vehemens dolor adfit, mitigantia indemus. ac medicamenta quidem, quae ad ufus quam plurimos valent, funtque praeftantiffima, contrarias facultates in fe continent. at nonnulla ex fimplicibus, ne ad ufum quidem perduci fine alterius cujufpiam admiftione poffunt: veluti, cum medicamentum parandum eft, quod agglutinandi vim habeat.

18) In his deficit Codex fol. 243. pag. 2. Rasarius adscripsit: *cetera periere.*

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

APPENDIX.

Scholia, quae in eodem Codice Mosquensi

ORIBASII

Inde a folio 152. pagina 2. ad folium 232. paginam. 2.

ad scripta *Dioscoridis* et *Galeni* leguntur.

Dioscor. edit. Colon. 1529. in fol. Pag. 323. περὶ ἀγαρικοῦ.

Κτηδόνας· κτηδόνες κυρίως εἰσὶν, αἱ εὐθεῖαι τοῦ ξύλου ἐκφύσεις. Folio 152. pag. 2.

Dioscor. pag 495. περὶ ἀγηράτου.

Σκιάδειον· πολλὰ μὲν τῆς σκιάδος 1) τὰ σημαινόμενα. δηλοῖ δὲ καὶ τοὺς εὐμεγέθεις κλάδους. 153, 1.

Dioscor. p. 553. περὶ αἰγίλωπος.

Ἀθέρες· ἀθέρες κυρίως τῶν ἀσταχύων τὸ ἐπ' ἄκρου λεπτότατον. ἐντεῦθεν καὶ τοῦ ἠκονημένου σιδήρου τὴν ἀκμὴν 2) ἀθέρα ἔλεγον. ibid.

Dioscor. p. 533. περὶ αἰθιοπίδος.

Μασχάλας· ἀντὶ τοῦ κλῶνας. κυρίως δὲ μασχάλιον λέγεται τοῦ Φοίνικος ἡ ῥάβδος, καὶ μασχάλινον, τὸ Φοινίκινον πλέγμα. 153, 2.

Dioscor. p. 115. περὶ ἀκακαλίδος.

Πολλὰ περὶ τῆς ἀκακαλλίδος 3) ὁ 4) Πάμφιλός φησι, δεικνὺς, ἠγνοηκέναι αὐτὸν τὴν βοτάνην. Ibid.

Dioscor. p. 126. περὶ ἀκακίας.

Ἐν λοβοῖς· πολλὰ τοῦ λοβοῦ τὰ σημαινόμενα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἀγγεῖον, ὅθεν τὰ χλωρὰ ὄσπρεια ἐκκομίζοντες ἐσθίομεν. Ibid.

Dioscor. p. 338. περὶ ἀκάνθης.

5) Κιταρίοις· ἀντὶ τοῦ, πίλοις. κιταρὶς 6) γὰρ ὁ βασιλικὸς πίλος, ὡς 7) τρίτῳ περσικῶν. 154, 1.

Θυρσοειδής· ἀντὶ τοῦ, κωνοειδής. Ibid.

Dioscor. p. 517. περὶ ἑτέρου ἀκονίτου.

Μόσχον· ἀντὶ τοῦ, κλάδον ἢ βλαστόν. μοσχεύματα γὰρ, τὰ νέα τῶν φυτῶν ἔλεγον, ὡς καὶ ὁ ἐξ 8) Ἠρηγόνης Ἐρατοσθένης, ἐπὶ

---

1) V. Theocrit. Id. 15, 119. In Dioscor. l. l. est σκιάδιον. Utroque modo legi. v. Harpocrat. p. 162. 163. Schol. Theocrit. ad Id. 15, 38. Apud Arrian. in Indicis p. 330. reperi etiam in Cod. Augustano σκιάδειον.

2) Forte, ἀκήν.

3) Sic, duplici λλ.

4) Qui de herbis scripsit. v. Fabr. bibl. Graec. Vol. XIII. p. 356.

5) Apud Diosc. κιταρίοις.

6) Vulgo, κίδαρις. Vide tamen Hesych. in κίδαρις et Suidam.

7) Hic videtur nomen excidisse scriptoris cuiusdam, qui Περσικὰ scripserat. Videtur autem legendum: ὡς (addito nomine proprio scriptoris) ἐν τῷ τρίτῳ (λόγῳ, aut, βιβλίῳ) τῶν Περσικῶν.

8) Forte, ἠριγόνης. Loco κυνοκτόνον in Codice Oribasii legitur, λυκοκτόνον. Vide Dioscor. l. l.

ἀμπέλου μόσχους καὶ χλωρὰς κλήματος ἐκφυάδας. Ibid.

Diofcor. p. 10. περὶ ἀκόρου.

Γόνασι· γόνυ ἐστὶν, ἡ δέσις. Ἡρόδοτος γ. 9) καλάμου ἐν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται. Ib.

Diofcor. περὶ ἀμπέλου ἀγρίας. 10)

Περκάζει· ἀντὶ τοῦ, μελαίνει. 155, 1.

Diofcor. περὶ ἀμώμου p. 33.

Δίχα εὐρῶτος· 11) ἀντὶ τοῦ, νοτίδος. κυρίως δὲ εὐρὼς 12) ἐστὶ τὸ γινόμενον σκοπινὸν καὶ ἰῶδες χρῶμα περὶ τονασπιοια τὸν χαλκόν.

Diofcor. p. 456. περὶ ἀνδροσαίμου.

Ἐν καλυκίοις· 13) ἀντὶ τοῦ, ἐν βλαστημάτων κεφαλαῖς. 156, 1.

Diofcor. p. 260. περὶ ἀρνογλώσσου.

Καυλὸν 14) γωνοειδῆ κεκλιμένον· ἀντὶ τοῦ, μέγαν καὶ στερεὸν, ὡς, εἴ τις λέγοι, γωνιαῖον λίθον. Πλάτων 15) (ἐν) λάκωσιν· ὅταν δέωμαι γωνιαίου ῥήματος, τούτῳ παριστῶ καὶ μοχλεύω τὰς πέτρας. 157, 1.

Diofcor. p. 441. περὶ ἀσπλήνου.

Παλισκίοις· παλίσκιον, εἰ μὲν τὸν σύσκιον, καὶ σκοτεινὸν, καὶ κνοφώδη τόπον εἰρήκασι. τὸ γὰρ πάλιν ἐνίοτε ἐπίτασιν δηλοῖ, ὡς παλιγκάπηλος. Θεόφραστος δὲ ἐν φυτικῇ πραγματείᾳ, ὅσα ἀπεστραμμένην ἔχει ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὴν θέσιν, οὕτω καλεῖσθαί φησιν, ὥσπερ τὰ τετραμμένα πρὸς αὐτὸν, ἐπήλια 16) καὶ προσήλια. 157, 2.

Diofcor. p 525. περὶ κοτυληδόνος.

Ὀξύβαφον· ὀξύβαφόν ἐστι τὸ σκεῦος, τὸ ἀντιδιαιρούμενον 17) τῷ τρυβλίῳ. γραπτέον δὲ διὰ τοῦ υ. καὶ οὐχ, ὥς τινες, ὀξόβαφον. σύγκειται γὰρ, οὐ παρὰ τὸ ὄξος, ἀλλὰ παρὰ τὸ 18) γένος, ὅπερ ἐστὶν ὀξὺ, ὡς Ἑλλάδιος ἐν τῇ χρήσει φησί. 165, 2.

Dioscor. p 295. περὶ κυκλαμίνου.

Κήλισι 19) ἀντὶ τοῦ, σπίλοις. 166, 2.

Dioscor. p. 89. περὶ λιβάνου.

20) Ἐκτύφεται· ἀντὶ τοῦ, ἡσυχῇ ἐκκαίεται, χωρὶς φλογός. 167, 1.

Dioscor. p. 226. περὶ σακχάρου μέλιτος.

Μίγκορον· τοῦτο ὁ Γαληνὸς σάγχαρ καλεῖ. 169, 1.

Dioscor. p. 439. περὶ νυμφαίας.

Κιβωρίῳ· Δίδυμός φησιν, 22) στηρίου εἶδος εἶναι

---

9) Ex Herodoto haec emendanda, cujus locum nunc non reperiebam. Apud Dioscor. l. l. paullo post legitur, ἀσπλήτιον. In Cod. Oribasii in textu est, δασπήτιον, et in margine: γράφεται, δ' ἀσπλήνον.

10) Hoc in Dioscoride non reperi.

11) In Cod. Oribas. εὐρωτος accentu caret.

12) Fortasse legendum: εὐρώς ἐστι τὸ γινόμενον σνοτεινὸν καὶ ἰῶδες χρῶμα περὶ τὸν σεσηπότα χαλκόν.

13) Apud Dioscor. est: ἐν καλυκι. Sed Oribasii Codex exhibet καλυκίοις

14) In Dioscor. l. l. est: καυλίῳ δὲ γωνιοειδῆ κεκλιμένα. Probandum γωνιοειδής.

15) Platonis Comici λάκωνας memorat Fabric. bibl. Graec. Vol. I. p. 745.

16) ἐφήλια.

17) v. Aristoph. in Auibus vers. 360.

18) Forte, τὸ στενόν. In excerptis Helladii nihil de hoc reperi.

19) Dioscor. κήλησιν. Vitiose.

20) Dioscor. ἐκτυφοῦται. Utrumque occurrit.

21) In Cod. Oribasii est: μάγκορον, εἶδός ἐστι μέλιτος πεπηγότος κ. τ. λ. Refertur autem hoc in littera M. non in Σ. Inferius libro XV. fol. 228. pag. 1. ex Galeno reperio: καὶ τὸ σάκχαρ δὲ καλούμενον, μέλιτος εἶδος ὂν κ. τ. λ.

22) Sic Legendum videtur: φησι, ποτηρίου. De κιβώριον vide Athenaeum p. 72. ubi etiam Nicander laudatur, et p. 477. ubi fere hic totus locus cum aliqua varietate reperitur. κιβώριον et κιβώτιον pro faba Aegyptia memorat Dioscor. p. 243. περὶ κυάμου αἰγυπτίου. De summa arcula plantae (τὸ ὑπερπεφυκὸς κιβώριον) habet Steph. de Urbb. in ἄκη. Dicitur κιβωτὸς, κιβώτιον, atque etiam κιβωτάριον, quod postremum legitur in Geoponicis pag. 1206.

τὸ κιβώριον. καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα 23) σκαφεῖα, διὰ τὸ ἑκατέρωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι, ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια, ὧν μέμνηται Νίκανδρος (ἐν) γεωργικοῖς, ὡς Ἑλλάδιος ἐν τῇ χρήσει φησίν. 171, 2.

Dioscor. p. 291. περὶ πεπέρεως.

Τὸ δὲ μέλαν ἥδιον· ἰστέον, ὡς ὁ Γαληνὸς 24) ἐν τοῖς ἁπλοῖς δριμύτερον εἶναι τὸ λευκόν φησι τοῦ μέλανος. 173, 2

Dioscor. p. 534. περὶ πετασίτου.

Πετασῶδες· πέτασος κυρίως, τὸ τῶν ἐφήβων 25) φόρημα, καὶ τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸ σκέπασμα. ἀπὸ τούτου καὶ Ἀλεξανδρεῖς καλοῦσι πετάσια 26) Κανωπικὰ, τὰ τὴν κεφαλὴν σκέποντα, ὡς φησιν Εἰρηναῖος 27) ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. 174, 1.

Dioscor. p. 152. περὶ συκομόρου.

Ἐρινέῳ· ἐρίνεος ἀρσενικῶς, ἡ ἀγρία συκῆ, παρὰ τὸ ἐριστικὸν 28) εἶναι τὸ δένδρον, καὶ τοῖς λίθοις καὶ πέτραις ἐπαναβλαστάνειν. 181, 1.

Dioscor. p. 649. περὶ πομφόλυγος.

Τὸ δὲ σκύβαλον ἅπαν ἐν τῷ ὀθονίῳ μένει· ἀντὶ τοῦ ἀδόκιμον, ἐκ μεταφορᾶς τῶν σκυβάλων, τῶν ἀχύρων. 192, 1.

Ex Galeno.

Ἐκ δρυπεποῦς τοῦ καρποῦ· δρυπεπεῖς ἐλαίας ἔλεγον, τὰς ἐπὶ τῶν δένδρων πεπαινομένας. καταχρηστικῶς γὰρ πάντα τὰ δένδρα καὶ ξύλα δρύας ἐκάλουν. ἐντεῦθεν καὶ δρυφάκτους, τὰς κιγκλίδας, καὶ τὰ σανιδώματα, καὶ τὰς κλίμακας προσηγόρευον, ὡς καὶ τοῦτο Ἑλλάδιός φησιν. 200, 2.

Galenus, περὶ σέρεως ἡμέρου.

29) Κιδρίλη· ἡ χονδρίλη εἶδός ἐστι σέρεως, ὡς ἐν τῷ χ. στοιχείῳ πρoϊὼν ἐρεῖ. 232, 2.

---

23) Athenaeus l. l. σκυφία, διὰ τὸ κάτωθεν.

24) Verba Galeni in hoc ipso Codice fol. 230. pag. 2. sunt: τὸ λευκὸν ἐστι πέπερι δριμύτερον ὑπάρχει τοῦ μέλανος.

25) Vide Pollucem p. 1349 Schol ad Theocrit. Id. 15, 38. Πετασώδης habet Athenaeus Deipnos. p. 37e. D. Apud Dioscor. p. 274. est σχεδίον. Item p. 374 523.

26) Vide Steph. de urbibus in, Κάνωβος.

27) Vide Fabr. bibl Gr. Vol. IV. p. 537.

28) Forte: ἐρπιστικόν.

29) Semper κ. et χ. Inferius legitur χονδρίλη. fol. 236. pag. 1. Vide hic superius lib. 14. cap. 65

INDEX

INDEX VOCABULORUM.

Littera a. notat editionem *Rufi Ephesii* Mosquensem. 1806. 8.

Littera b. hanc editionem signat.

Numeri signant paginas utriusque editionis.

placitis philoſoph. lib. 5. cap. 8.
ἐμπάσσειν. b. 53. 221. bis. 252. ſeqq. 259. 262. ἐμπάσσειν et ἐπιπάσσειν. b. 186. 191. 223. ἐμπαθησόμενος. 332. Saepe confunditur cum ἐμπλάσσειν. Hippiatr. p. 121. ἐμπάσσειν νίτρον.
ἐμφράττειν. b. 59.
ἐμπλήρωσις. b. 78.
ἐμβόησις. b. 90.
ἐμετικός. b. 92. ἐμετικά. 174. v. notam. 186.
ἔμπνευσις. b. 96.
ἐμπίπτειν. b. 100. Iſte locus pessime corruptus eſt, ut adeo de eo integritati reſtituendo deſperandum sit. Audacter igitur agendum. Conjicio ergo: τοῖς εἰς πυρετὸν ἐμπεσοῦσι. τῆς πλείονος δ' ἐν ἡμῖν ὑγρασίας καὶ τῆς σφοδροτάτης καταψύξεως ἐπανόρθωσιν οἱ κατὰ τρόπον πεφωνασκηκότες καλῶς ἔχουσαν εἰρήκασι, ſeu, τοῖς κατὰ τρόπον πεφωνασκηκόσι καλῶς ἔχειν εἴρηται.
ἔμμηνος, ut ἐμμήνιος. b. 122. 143. 146. bis.
ἐμβάλλειν διαίρεσιν, ἐμβλητέον τὴν διαίρεσιν. b. 129. bis. 135. ἐμβληθείσης τομῆς. 136. ἐμβλητέον τὰς ἀμυχάς. 143.
ἐμφαίνεσθαι. b. 147. 151.
ἔμπαστος. b. 150. v. notam.
ἐμφύρειν, ἐμφυρᾶν. b. 161. bis.
ἔμπλασμα. b. 171. 252.
ἔμπτωσις. b. 176.
ἔμπασμα. b. 179. de iis vide. 331. ſeqq.
ἔμπλαστρον. b. 241. Obiter hic noto ex Hippiatr. p. 295. ἐμπλαστρώδης.
ἐμβραδύνειν. b. 303. Sic βραδύνειν. b. 302.
ἐμπλαστὸν φάρμακον. b. 359.
ἐμπλέκειν. b. 252. v. προσπλέκειν, συμπλέκειν, quae ſynonyma ſunt.
ΕΝ. ἔντερον τυφλόν. a. 17. ἔντερα λεπτά. 20. b. 201. bis.
ἐντεριώνη. a. 37. 164. 299. bis. v. notam. b. 159.
ἐνσείειν. a. 64.
ἐνιέναι. a. 66. 77.
ἔνεσις. a. 217. 218. ἐνίεσις, ἔνεμα. b. 321. Vide paullo inferius.
ἔναιμος. a. 110.
ἔστερον, loco ἐντεριώνη, quod vide. b. 223.
ἔνστασις (forte, ἔντασις.) a. 133. 143. vide 145. 154. b. 75. 88. 107. et 114. ubi eſt ἐπίτασις. Vide hic etiam συνέντασις.
ἐντατικός. a. 136. b. 10.
ἔντασις. a. 145. bis. 159. 214. b. 122.
ἐναιώρημα. a. 160.
ἐνείλησις. a. 216. Codex vitioſe, ἐνειλίσεις, quod volebam corrigere. b. 307. bis. v. notam.
ἐναφεψεῖν. a. 222. 244. b. 170. 278. 335.
ἔνεμα a. 223. Aët. edit. Henbenſtreit. p. 17. ἐνεματίζειν.
ἐνρέειν, ſeu, ἐνρυέειν. a. 238.
ἐνδοτικός. a. 241.
ἐνθεαστικός. a. 288.
ἐνδυαστός. a. 292. Laudatur ἐνδοιαστός. Item, ἐνδοιαστῶς. Thucyd. 6, 10. Diog. Laërt. p. 369.
ἐναπολείπειν. b. 23.
ἐνάριθμος. b. 27.
ἐναποψύχεσθαι. b. 35.
ἐναποπλύνειν, nimirum, ὕδατι. b. 36.
ἐνσυγκαταζέειν. b. 36.
ἐνθρύπτειν. b. 36.
ἐνοῦν. b. 84. aliquoties. 85. 86. bis.
ἐννήχεσθαι. b. 119.
ἔντονος. Vide εὔτονος.
ἐνθρόμβωσις. b. 135.
ἐνερευθής. b. 139. 169.
ἐνόχλημα. b. 146. 273.
ἐντεύειν, ἐντύειν, ἐντύνειν. b. 151. v. notam.
ἐντρέχειν. b. 176.
ἐνδελεχής. b. 188. ἐνδελεχῶς. 271.
ἐναπομαραίνεσθαι. b. 200.
ἐνύφασμα. b. 236. ἐνυφαίνειν et ἐνυφαντὸς nota ſunt.
ἔνυγρος. b. 238.
ἐνδιιέναι. b. 250.
ἐνειλεῖν. b. 307.
ἐναρμογή. b. 310.
ἐναποβρέχειν. b. 312.
ἐναποθνήσκειν. b. 331.
ἐνστάζειν. b. 336.
ἐνδρομίς. b. 337. 340.
ἐνθλίβειν. b. 340
ΕΞ. ἐξαπίναιος. a. 5.

de etiam Dioſcor. 2, 66. p. 208.

ἔσωθεν. b. 215. Haud dubie corruptum. Forte in eo latet aliquid ex vocabulo διδόναι. De σώζειν cogitari nequit.

ἐσχετήριος. b. 272. v. notam.

ἰσουμένως. b. 281. v. notam.

ET. ἔτνος. a 79. 126. v. notam. b. 266.

ἑτεροκρανικός. a. 265. b. 309. 311.

ἑτεροκρανία. a. 265.

ἑτερόχροια. b. 23. Sic ἑτερόχροος et ἑτεροχροιότης. Diog. Laërt. lib. 9. p. 373. Gregor. Nyſſ. T. I. p. 339. Adamant. fol. 93. pag. 1. edit. Romanae Aeliani V. Hiſt.

ἐτήσιαι ὧραι b. 224.

ἕτερον ἐξ ἑτέρου, *aliud poſt aliud.* b 259. 260.

EY. εὔογκος. a. 16.

εὐρύκοιλος, εὐρυκοίλιος. a. 17. 18. 261. 262.

εὐπέταλον (ἡ, δαφνοειδές.) a. 28.

εὔσιτος. a. 38. 198.

εὐφόρβιον. a. 48.

εὔρους. a. 75. b. 129. 151. 227.

εὐήθης, a. 75. 76.

εὐπάθεια. a. 81.

εὐταξία. a. 83. v. notam, et pag. 96.

εὔεμος. a. 128. εὐεμής. b. 71. 152. 172 v. δυσεμής.

εὐκάρδιος. a. 198. v notam. b. 80. Rasarii interpretationem hic non probo. Compara utrumque locum.

εὔπνους. a. 202. b. 232.

εὔφορος. a. 203. 205. b. 225.

εὐωχία σίτου. a. 203.

εὔζωμον, εὔζωμος. a. 205. b. 185.

εὐαπάλλακτος. a. 207.

εὐέκτης. a. 225. 226. Forte hic paullo ante legendum: ἔτι τε, loco ἤδη δέ.

εὐθύτρητος. a 234 bis. 235. b. 183. 207. 310.

εὐπαθής. a. 234 b. 240.

εὐανθής. a. 236. b. 286.

εὐερέθιστος. a. 239. b. 299.

εὐχρηστεῖν. a. 241.

εὔπεπτος. a. 253. b. 25. 227. 30. 33.

εὐφορία. a. 284.

εὐμετάβολος. b. 3.

εὐδιάπνευστος. b. 3. 227. 243. v. notam.

εὐεκποίητος. b. 3.

εὐκατέργαστος. b. 3. 18. 32. 233.

εὐδιεινός. b. 5. v. Opuſcula Galei Myth. p. 696. Chryſoſt. X. 206. XII, 177. 318. Hippiatr. p. 236.

εὔδιος. b. 5.

εὐήνεμος. b. 5 243.

εὐήλιος. b. 5. 231. 243.

εὐδιοίκητος. b. 7. 8. 11. 26. 94. 233. 287. Sic ἀδιοίκητος. Hippiatr. p. 105.

εὐτρεχέπεζος. b. 7. 11.

εὐδιαφόρητος. b. 8 12.

εὔφθαρτος. b. 8. 10. 13. 22.

εὐέκκριτος. b. 9. 11. bis. 26.

εὔστομος. b. 9. 18.

εὐπρόσφορος. b. 9.

εὐλέαντος, εὐλείαντος. b. 15. 300.

εὐστόμαχος. b. 18. bis.

εὐτροφία b. 22. 147. v. notam. 166.

εὔτροφος. b. 25. 227. 303.

εὐόλισθος. b. 27.

εὐδιάφθορος. b. 27.

εὐαφής. b. 255. 308. 339.

εὐαφῶς. b. 304.

εὐκόλως. b. 281.

εὐβαφής. b. 239.

εὔχροος. b. 239. 240.

εὔποτμος. b. 240.

εὔσχιστος. b. 129.

εὔρωστος. b. 138.

εὐνουχίζειν. b. 159.

εὐδιόρθωτος. b. 165.

εὐτραφής. b. 166.

εὐψυχής. b. 233. Herodian. p. 37. εὐψυχέστερον χωρίον.

εὔτρεπτος. b. 304.

εὐκινησία. b. 70.

εὐκίνητος. b. 122. bis. 127.

εὔσαρκος. b. 127.

εὔτονος. b. 128. (Credo, legendum eſſe, εὐτόνου) 151.

εὔροια. b. 136.

εὐοδεῖν. b. 145.

εὔψυχος. b 151.

εὐσυμμέτρως. b. 163.

quidam doctus huc etiam retulit γένημα et γέννημα. De hoc dixi ad N. Teft. Graecum. γέννημα de animalibus, γένημα de frugibus et fructibus dicitur. Id ex antiquissimis et praeftantissimis Codicibus Veteris et Novi teftamenti conftat. In hanc rem evolui poteft editio LXX. Roberti Holmesii, Viri quondam mihi Carissimi, nunc propter immaturam mortem Desideratissimi.
πρόσκαυσις. b. 37.
πρoσκαίειν. b. 40. 49. 358.
προπλύνειν. b. 45.
προηγεῖν, προηγεῖσθαι. b. 52.
προπαρασκευαστικός. b. 56.
προαποζέειν b. 57. Legendum enim, προαπεζεσμένην, et paullo ante, λύσαντες, loco λύσαντες.
προδιορίζεσθαι. b. 60.
προνοτίζειν. b. 159. Vide notam 30.
προσπελᾶν, προσπελάζειν. b. 284. v. notam.
προσβάλλειν σικύας. b. 61. 304. 139. 150. 163.
προαποῤῥύπτειν. b. 64. 321.
προσκομίζειν. b. 66.
προεξεμεῖν. b. 66.
πράσιον. b. 67.
προθεσμία. b. 146.
προσλιπαρεῖν. b. 290.
προηγουμένως. b. 73.
προδιοικεῖν. b. 75.
προσεγγίζειν. b. 76. Ita ibi verf. 23. corrigo, etsi in Cod. sit προεγγίζειν. Ibid verf. 5. malim, δὲ εἰ οὕτως ἔχοι, ἂν τοῦ.
προαναξηραίνεσθαι. b. 77.
προεπείγειν. b. 77.
προσάντης. b. 80
προπάλαιος. b 83. Habet Synef. T. I. p. 96. νέοι καὶ προπάλαιοι.
προσαναιρεῖν. b. 103.
πρόπειρα. b. 168.
προσεμπάσσειν. b. 290.
προαλείφειν. b. 119.
προθερμαίνειν. b. 119.
προφορά et προσφορά. b. 99. Vide ibidem paullo poft.
προσάγειν. b. 106. 103. v. notam.
προσηθής. b. 107.
προέδειν. b. 197.
πρώτιος, πρωτεῖος. b. 84. 86. Tentaueram hoc vocabulum. Tamen in Hippiatr. a πρωτεῖος faepissime legitur, οἴνου πρωτείου, μέλιτος πρωτείου, ut p. 276. 279. 280. 303.
προλαλεῖν. b. 93.
προπεριπατεῖν. b. 93.
προσπίζειν. b. 94.
προσβιάζεσθαι. b. 96. 98. Inde eft, προσβιασμός. 98.
προσβιβάζειν. b. 98.
προαποσμήχειν. b. 303.
προσδιϊστάναι. b. 98.
προλιπάρησις. b. 98.
προφέρεσθαι eo fenfu, ut paullo ante προφορά. b. 100. Difcrimen inter λέγειν et προφέρεσθαι notat Diog Laërt. p. 258.
προεκνιτρωτέον. b. 302. v. προεκνιτροῦν.
προσεπιλαμβάνειν. b. 201.
προαιρετικὰ νεῦρα. b, 295. v. notam.
προσυπνοῦσθαι. b. 296.
προσβολὴ σικυῶν. b. 139. 140. 146. ac deinceps faepe.
προϋποστέλλειν. b. 161.
προσεπιχεῖν. b. 219.
προσμόνως. b. 255.
προαποβρέχειν. b. 296.
προσαλείφειν. b. 310.
προβολὴ τῶν ὀμμάτων b. 179.
προκαλεῖσθαι. Ita enim malim, loco προσκαλεῖσθαι. b. 122. Sic mox ibi eft, προκλητικόν.
προκλητικός. Vide προκαλεῖσθαι.
προσνεύειν. b. 123.
προεθίζειν. b. 127.
προσπάσσειν. b. 148.
προπειρᾶν. b. 166.
προκαταμαλθάσσειν. b. 167.
προσιτίζειν. b. 139. v. notam.
προϋδροποτίζειν. b. 139. v. notam.
πρόσπτωσις. b. 245.
προσνέμεσθαι. b. 237.
προθετικός. b. 131. Vide ἀφαιρετικός.
προσβολὴ πυρετοῦ. b. 131.
προτινάσσειν. b. 151. Haud dubie corruptum.
προσραντέον. b 281.
προκαταλαμβάνειν. b. 302.
προσδιαληπτέον. b. 224. Sic διαλαμβάνειν περί τινος, *differere*, *difputare*, *enucle-*

edit. Hebenstreit. p. 23.
συναγχικός. b. 335. a. 223.
συναποτέμνειν. a. 132.
συνεχεισμός. b. 285. v. notam.
συγχαλᾶν. a. 134.
συμμιγής. a. 153.
σῦκον. a. 165.
συνιένειν. a. 169.
συγκαταμιγνύειν. a. 186.
συμπεριάγειν. a. 188. Ante hoc malim, ἔχοι.
σύβαρις, ποταμός. a. 192.
συνίσημι. συνεσηκὼς λογισμός. a 201.
συριακὸς βοῦς. a. 229. v. βοῦς.
σύριγξ. a. 237. b. 315.
σύνθεσις. a. 247. Nam σύνδεσις est error typothetarum Mosquensium.
συλλεοῦν. a. 253.
συμβιωτάριον. a. 255. De hac voce dubito. Forte συμποτάριον, a πότος, ποτάριον, ut ὄνος, ὀνάριον, οἶνος, οἰνάριον. Ergo, *compotio*, *potus ex variis mixtus et compositus*.
συμπίπτειν. a. 288.
σύμπεψις. b. 3.
σύγκρισις. b. 14.
συσύφειν. b. 14. Ita forte etiam 98. συσύφει.
συναγείνειν conjeci ad b. 22. Sufficiebat fortasse συνεργοῦσι. Certe συν et ευ multoties a scribis confusa esse, usu et experientia tractandis Codicibus comperi.
συγκεῖσθαι. b. 33.
συνερείσαντες. b. 122. Vocabulum corruptum. Forte, συνερείσαντες, ab συνερείδω.

συσφαιριστής. b. 122.
συσφαιρίζειν. b. 122.
συρμός. b. 144.
συνδιηθεῖν. b. 205. v. notam. Utitur hoc Plato p. 491.
σύντασις. b. 306.
συνεπεκλαφρίζειν. b. 204.
σύγκλεισος. b. 13.
συναρτύεσθαι. b. 24.
συνεψᾶν. b. 33.
συγκατακόπτειν. b. 36.
συνεσάναι. b. 40. συνεσηκυίας κειλίας. 46.
συνεγχυλίζειν. b. 42.
συγκαθεψεῖν. b. 43.
συγκοπή. b. 61. 64.
συγκόπτεσθαι b. 64. 229. 233.
σύμπεψις. b. 67. Rasarius inculcavit, *adjuvimus*. Utitur isto Theoph. Nonnus cap. 61. p. 236. T. I. edit. Bernardi.
συμμαλάττεσθαι. b. 257. seqq. 258.
συμπέττειν. b. 65.
σύγκρισις. b. 67.
συνδίδοσθαι. b. 68. 226.
συγκαταλαμβάνειν. b. 70.
συνεισβάλλειν. b. 76.
συνάνυξις. b. 76.
συναναφέρεσθαι. b. 76.
συμπληρωτικός. b. 88. 109. aliquoties. 235.
συνισχναίνεσθαι. b. 95.
συναποπαύεσθαι. b. 103.
συντήρησις. b. 284.
συνέντασις. b. 108.
συγκατάγειν. b. 108.
συμπληροῦν τὴν κεφαλήν. b. 113. 330.
σύντασις et σύσασις. b. 118.

(Vide notam, et hic in indice, ἔνσασις et ἔντασις.) 178.
συνέχεια. b. 123. 131.
συσρέφειν. συνεσραμμένοι μύες. b. 129.
συνδεῖν. συνδεδεμένον σωμάτιον. b. 285. 288.
σύννευσις. b. 125.
συντονία. b. 127. Dicitur etiam εὐτονία.
συνεισβάλλειν. b. 130.
συμπλήττειν. b. 304.
συναιμεῖν, συνεμεῖν, συνιμεῖν. b. 283. v. notam et συνεξεμεῖν.
συγκάμπτειν. b. 125.
σύγκαμψις. b. 307.
συντήκειν. b. 203. bis.
συνείδησις, συνοιδεῖν, εἴδησις. b. 211. bis. 213.
συγκαίειν. b. 213. v. notam.
συμπλέκειν. b. 252. 253. 301.
συκῆ ἀγρία. b. 275.
συμμέτρησις. b. 282.
σύγχρισμα. b. 307. v. notam.
συμπίεσις. b. 137. v. notam.
συναντιμιγνύειν. b. 159.
συνολκή. b. 168. 170. 177. seqq. Habet Gregor. Nyss. T. I. p. 134.
συναλείφμα. b. 306.
σύσρεμμα. b. 175. Sic ibid. p. 169. συνεσραμμένον.
συνέλκεσθαι. b. 177. 178.
συνείρειν. b. 180. bis.
συνερείδειν. b. 180. 210. v. notas.
συνδάκνειν. b. 180. v. notam.
συναναλαμβάνειν. b. 253.
συνεξεμεῖν. p. 168.
σύμφυτον. b. 189. Varia hujus nomina notantur in Hippiatr. p. 181. Alii

MONITUM.

Cum hic liber jam expressus esset litteris typographicis a principio ad finem paginae 392. die $\frac{5}{17}$ Decembris 1807. anni Lipsia *Romanus Theodorides* de *Timkowsky*, Vir Eruditissimus, mihique Carissimus, ad me transmisit aliquot libellos Graecos medicos. In eis erat etiam Aëtii Amideni ἀνεκδότων libri IX. caput XXVIII. περὶ εἰλεοῦ καὶ χορδαψοῦ. Edidit fragmentum hoc I. E. Hebenftreit, forma, vt vocant, programmatis, die XXI. Oct. 1757. Lipsiae, litteris Breitkopfii in 4. Multi in hoc programmate insunt errores typographici, veluti p. V. περιειλόμενος et ἐπίταξις, loco, περειλούμενος et ἐπίτασις. Pauca ex hoc fcripto, quod ferius ad me pervenerat, profeci ad hanc editionem meam, quae indici vocabulorum inde a pag. 393. inserui. Περὶ εἰλεοῦ etiam in hac editione disseritur. Vide indicem in εἰλεὸς et ἰλεός.

De aliis fragmentis anecdotis Aëtii monui hic in praefatione p. VIII. Etiam haec edidit Hebenftreit. Lipsiae. 1757. 4. litteris Breitkopfii. In hoc libello continentur Aëtii

capita libri IX. a. I. ad X. Hunc pofteriorem libellum indicavit Hamberger in den Nachrichten von de vornehmften Schriftftellern. Lemgo. 1760. 8. im dritten Theile, Seite 285. Priorem ergo videtur ignorasse.

Maximam fpem repono in *Weigelio*, medico theoretico et practico Dresdensi, Viro non folum artis fuae Experientissimo atque Eruditissimo, verum etiam Graece et Latine Scientissimo. Is enim nuper per epiftolam me certiorem fecit de nova Aëtii editione, quam a pluribus annis paravit. Idem fortasse etiam meam Rufi Ephesii et hanc XXI. medicorum accuratiorem, locupletiorem et ornatiorem, pluribus, quam ego, inftructus ἀφορμαῖς καὶ θησαυροῖς, repraesentabit. Si vitam meam usque ad proximum ver, aut ad aeftatem protraho, curabo, ut tradantur mihi ifti duo Codices Oribasii, ac tertius Theophanis Nonni. Uno mense accurate eos pertractabo, atque animadversiones meas libentissime ad quemlibet peritum atque eruditum medicum transmittam. Semper enim in his negotiis omni invidia et omni lucri ftudio carui.

Criticam, ut vocant, facram, prorsus jam abjeci, tametsi multa ad eam collecta in fcriniis meis reposita funt. Piget, poenitet, pudet diutius furdos et coecos quosdam Pseudocriticos, non dicam, Germanos, fed barbaros, docere.

Index librorum Graecorum et Graeco-Latinorum a me editorum.

1. Disputatio de Aeschine oratore. Lipsiae 1770.
4. Vide Reiskii edit. oratorum Graecorum Vol. IV. pag. 1245. feqq.
2. Chreftomathia Graeca. Mosquae. 1773. 8.
3. 4. Glossaria Graeca minora etc. Ibid. 1774. 1775. 4. 2 Voll.
5. Ioannis Xiphilini et Basilii M. aliquot orationes. Ibid. 1775. 4.
6. 7. Victoris Antiocheni catena in Marcum. Ibid. 1775. 8. 2 Voll.
8. Epiftolae Isocratis X. Demetrii Cydonensis VIII. Michaëlis Glycae III. et Dionis Chrysoftomi oratio de exerc. dicendi facultate. Ibid. 1776. 8.
9. Gregorii Theffalonicensis X. orationes cum fingulis Chrysoftomi, Amphilochii et fragmento Io. Damasceni. Ibid. 1776. 8.
10. Notitia Codicum Mss. Graecorum bibliothecarum Mosquensium. Ibid. 1776. fol.
11. Plutarchus de vitiosa verecundia et de fortuna. Mosquae, Lipsiae et Amftelodami. 1777. 12.
12. Plutarchus de fuperftitione et Demofthenis oratio funebris. Ibid. 1778. 12.
13. 14. Lectiones Mosquenses. Lipsiae. 1779. 8. 2 Voll.
15. Gregorii Nazianzeni binae orationes, cum ineditis fcholiis etc. Mosquae. 1780. 4.
16. Index Codicum Mss. Graecorum bibliothecarum Mosquensium. Petropoli. 1780. 4.
17. Syntipae Perfae fabulae et Porphyrii fcholia in Homeri Il. ω. Lipsiae. 1781. 8.
18—29. Novum Teftamentum Graecum. Rigae. 1782—1788. 12. Voll.
30. Epiftolarum Pauli Codex Boernerianus. Misenae. 1791. 4.
31. 32. Chrysoftomi homiliae quatuor cum commentario etc. Ibid. 8. 2. Voll.

33—39. Euthymii Zigabeni commentarius in quatuor Evangelia Graece primo editus ex duobus, Codd. Mosquensibus, cum interpr. Lat. Lipsiae. 1792. 8. 4. Voll.
37. Griechisches Lesebuch. Wittenberg und Zerbft. 1791. 8.
38. Animadversiones ad quatuor homilias Chrysoftomi. Vitemb. 1795. 8.
39. Ioannis Chrysoftomi homiliae XII. etc. Latine. Auguftae Vindelicorum. 1799. 8.
40. Evangeliarium Graecum Gothanum. Lips. 1791. 8.
41. Nemesius Emesenus de natura hominis etc. Halae Saxonum. 1801. 8.
42. Novi Teftamenti editio fecunda. T. I Vitembergae et Curiae Variscorum. 1803. 8.
43. Ejusdem T. II. Curiae Variscorum. 1804. 8.
44. Ejusd. T. III. 1806. 8.
45. Accurata Codd. Graecc. Mss. bibliothecarum Mosquensium notitia. Lips. 1805. 8. Tom. I. II.
46. Clytemneftrae Sophoclis fragmentum. Mosquae. 1805. 4.
47. 48. Eclogae ex variis fcriptt. Graecis etc. Mosquae 1805. 8. Tom. I. II.
49. Viber die fogenannten Recensionen in dem Griechischen Texte des N. Teftaments. Ronneburg und Leipzig. 1804. 8.
50. Rufi Ephesii opuscula et fragmenta Graece cum animadversionibus. Mosquae. 1806. 8.
51. Animadversiones ad duas homilias Chrysoftomi. Vitembergae. 1801. 8.
52. Lectiones Graecae, Graece et Latine, cum animadversionibus. Mosquae. 1806. 8.
53. Nouae ex Chrysoftomo eclogae cum commentario. Mosquae et Lipsiae. 1808. 8.
54. Unius et viginti medicorum Graecorum opuscula et fragmenta, quae hoc volumine continentur.

Scripta minora, veluti orationes, programmata etc. hic non notavi.

CHRISTIANUS FRIDERICUS de MATTHAEI.

Mosquae.
Die. XVIII. Ianuarii.
1808.

